Detur p libraria universitatis in memoriam doctoris Bertholdi

732

N. Inw. 732.

Compactus p media marca

Quaestiones in Philosophia naturali
przeglądał Michał Wiszniewski 1841.

BB VI
10.

Quia negantes theologiam proprie esse scientiam sive sapientiam, licet per
aliquem modum probare ex incompossibilitate fidei ad scientiam, ideo antequam
tractetur de theologia an sit scientia, quaeritur utrum ab eodem intellectu
eadem obiecta possint esse simul credita per fidei adhaesionem et scita per rei evidentiam.
Et quod non, arguitur primo ex incompossibilitate fidei ad opinionem et scientiam, quoniam nullum medium
prohibens simul perfectum compatitur secum aliquod extremorum in actu; sed fides est medium
inter opinionem et scientiam; ergo fides non compatitur secum opinionem nec scientiam. Maior
patet ex V° Physicorum: medium enim comparatur utrique extremorum. Unde medium respectu utriusque
est quoddammodo utrumque extremum, et ideo licet extrema simul non compatiantur se in actu,
tamen nec medium compatitur secum alterum extremorum propter contrarietatem eius ad utrumque.
Sed minor probatur per Hugonem de Sancto Victore li. 1 parte 10 c. 2, ubi
dicit quod si quis plenam et generalem diffinitionem fidei signare voluerit, dicere potest
fidem esse certitudinem animi quandam de rebus absentibus supra opinionem, infra
scientiam constitutam; quod autem per positionem suam constituitur medium aliquorum est medium in-
ter illa. Ergo etc. Item secundo sic ex incompossibilitate opinionis ad scientiam, quoniam o-
pinio et scientia non compatiuntur se in eodem intellectu et respectu eiusdem obiecti. Ergo
etc., nec fides et scientia. Antecedens probatur per philosophum in fine primi posteriorum
ubi dicit quod non contingit simul opinari et scire. Consequentia probatur quoniam cum ... [illegible]
... opinio ... fundetur super rationem includentem aliqualem evidentiam
obiecti, non sic autem fides, cum ... fundetur super
... opinio ... minorem repugnantiam habet ad scientiam quam fi-
des; ergo si opinio et scientia habentes minorem repugnantiam non se compa-
tiuntur, nec fides et scientia se compatientur, cum habeant maiorem repugnantiam. Item
tertio sic ex incompossibilitate opinionis ad fidem, quoniam fides non compatitur secum
opinionem, ergo nec scientiam. Antecedens probatur: quoniam fides importat adhaesionem fir-
mam ... firmius tenere ... [illegible] ... per Richardum primo de Trinitate
c. 2. Opinio vero includit dubitationem et formidinem, est enim opinio acceptio
unius partis contradictionis cum formidine alterius. Idem autem respectu eiusdem intellectus non
est dubium et certum. Ergo etc. Consequentia probatur: quoniam tanta est oppositio incidentis
ad evidens sicut certi ad dubium; sed scientia includit evidentiam obiecti, fides autem
est circa inevidens obiectum. Si ergo fides non compatitur secum
opinionem propter oppositionem certi ad dubium, nec compatitur secum scientiam propter op-
positionem inevidentis ad evidens. Item quarto, hoc arguitur ex incompossibilitate
scientiae ad meritum fidei, quoniam quod compatitur secum fidem compatitur secum me-
ritum fidei; meritum autem fidei ... ex oppositio quod excludit sive e-
vacuat meritum fidei evacuat fidem; sed scientia habita per rationes evidentes
evacuat meritum fidei. Iuxta illud Gregorii in quadam omelia: fides
non habet meritum cui humana ratio praebet experimentum. Ergo etc. Item hoc idem auctoritate
Hugonis de Sancto Victore li. 1° parte 3 c. 31 in libro de [illegible] ... dicit
expresse quod illa quae sunt nota ex ratione credi non possunt, sicut illa quae sunt
supra rationem ... [illegible] ... alia sunt ex ratione ... praeter rationem ... alia
supra rationem et praeter ... quae sunt ... rationem ex ratione sunt necessaria praeter rationem sunt probabilia
supra rationem mirabilia, contra rationem incredibilia; et duo quidem extrema omnino fidem non
capiunt, quia non sunt ex ratione omnino nota sunt et credi non possunt, quoniam sciuntur;
quae vero contra rationem sunt nulla similiter possunt credi, quoniam non suscipiunt ullam rationem
nec acquiescit his aliquando ratio. Ergo quae per rationem et quae sunt supra rationem tantummodo
suscipiunt fidem. Ergo etc. Item contra scientiam acquisitam per arguitiones necessarias, quoniam ad probandum ea quae
sunt fidei possunt induci argumentationes necessariae a doctoribus, sicut habentibus fidem. Ergo ea
quae sunt fidei possunt esse scita stante fide in ipso sciente. Quare etc. Maior
est evidens. Minor etiam tamen est effectus determinationis Ecclesiae. Nam determinavit
... [illegible] ... sancte Trinitatis non ... quare etc. Minor
probatur per Richardum de Trinitate c. 4: Credo indubitanter quod ad
quorumlibet explanationem quae fidei sunt non modo probabilia immo et necessaria
non desunt. Ergo etc. Item secundo sic respectu eiusdem obiecti possunt haberi
intellectus determinatum et medium. Dicitur ... [illegible] ... probabile, sed sicut intellectus determi-
natus est in mente determinatus ad certum, sic medium ... [illegible] ... probabile
indicat opinio ... [illegible] ... scientiam et fidem cum fi-
des maiorem certitudinem includat quam opinio. Item tertio, lumen
magis compatitur secum lumine minus intenso ... neque destruitur ipsum, sed
remanet ... sicut fiat lumen ... quia enim dicimus
quod lumen magis obnubilat sive absorbeat lumen minus, ut lumen so-
lis lumen candelae, sed non extinguit ... immo potius
conservat ... [illegible] ... per philosophum
posteriorum ... excellenti ... sensibilium non perficiuntur ... ...
sed similiter est de luminibus spiritualibus, quod lumen spirituale scientificum
compatitur secum lumen minus clarum quod est lumen fidei. Item secundo
aliqua quae sunt fidei sunt demonstrative probata a philosophis, ut deum esse et deum

esse bonum, et quae demonstrative sunt probata sunt scita. Quare etc. Ad istam quaestionem
respondet Thomas in 2a 2ae q. 1 in articulo 5 dicens quod sicut impossibile est idem
creditum ab uno et scitum ab alio, quoniam enim contingit de divina esse visibili vel
imperfecta. Item quod non possibile sit idem esse creditum ab aliquo intellectu et postea esse
scitum ab eodem. Et enim quod certitudine nunc creditur contingit [illegible]. Item
sed aliqua vitas ut potest contingere habere tres actus et ponit
scitum ab aliquo intellectu et aliqua vitas ut deum esse trinum in personis et unum
in esse sit simul credita ab eodem intellectu, tamen fides et scientia non compatiuntur
se in eodem intellectu et in eodem tempore et respectu eiusdem obiecti. Secundo dicit quod licet habita
scientia non maneat fides per certam scientiam in intellectu, manet tamen quantum ad
... [illegible] ... probat sic, quia omnis scientia habetur per a-
liqua principia per se nota quae ab intellectu sunt visa, quia illa dicuntur visa
ab intellectu ... quae per seipsa movent intellectum nostrum ad sui cognitionem,
sicut illa dicuntur visa ab oculo corporali quae movent ipsum immediate ad
sui visionem. Principia autem sunt per se nota et non per aliud movent intellectum
nostrum ad cognitionem ... principia sunt opera esse visa. Quod autem quaedam
sunt scita ex talibus principiis aliquo modo esse visa non autem est possibile
quod idem sit ab eodem creditum et visum, quare sicut impossibile est idem
ab eodem esse visum et non visum, creditum et non creditum, ita impossibile est
idem ab eodem esse creditum et scitum. Item [illegible] possunt ab eodem per se in
articulo ... et per se in articulo 4 praedicte quaestionis. Item tertio declarat
sic: actus ... meritorius inquantum subiacet libero ar-
bitrio moto a deo per gratiam. Sed totalis ratio in ... actus exprimit
... libero arbitrio ad ... alios actus quod sit ... ei
pro his ... sicut ... eorum quae sunt fidei manet sibi
... voluntate ad credendum et sic scientiam non haberet. Et ideo sic
rationes demonstrativae inductae ad ea quae sunt fidei quae sunt praeambula
ad articulos fidei, ut sunt demonstrare deum esse aut deum esse unum,
diminuunt rationem fidei quia faciunt esse apparens id quod proponitur
per fidem, quia tamen non diminuunt rationem caritatis per quam voluntas
est prompta ad illa credendum, etiam si non appareret, ideo non diminuit
ratio meriti. Unde quod ... voluntate credendi ea quae sunt fidei ex so-
la auctoritate divina etsi habet rationes demonstrativas ad ea eorum non propter
hoc tollit vel minuit ratio fidei. Haec tamen sunt declarata
1. 2ae parte articulo 4 et parte 19 ... super ... in ... ad
primam et secundam articulo 10. Item praedictam opinionem quantum ad conclusionem
principalem quod fides non compatiatur secum scientiam ... respectu eiusdem
obiecti quoniam si ad eius confirmationem ... ratione magistri
... [illegible] ... non possunt simul stare, sed
fides et scientia ... respectu eiusdem obiecti. Ergo etc. Maior patet. Minor probatur
... quod habere evidentiam et non habere ea ... sed scientia de re
sua habet quod habens eam ... sed evidentiam de re scita; fides autem de re
sua habet quod non habet evidentiam de re credita. Ergo etc. Secundo sic quia sicut
se habent fides et opinio ad firmiter et non firmiter adhaerere, sic scientia et
fides ad evidentem et non evidentem facere cognitionem. Sed fides et o-
pinio propter facere firmiter et non firmiter adhaerere implicant contradictionem, propter
quod non possunt esse simul fides et opinio de eodem, ergo habere et non habere evidentiam
implicat contradictionem propter quod fides et scientia non stabunt simul ... Si
ad hoc primo dicitur quod deus est ... conclusionem ad fidem ... [illegible]
de una conclusione ... scita non ... [illegible] ... ad
... [illegible] ... de aliqua conclusione ... [illegible]
scientiam adveniente scientia non stabit fides. Quoniam patet, quia tamen re-
pugnat scientia fidei ... quantum fides requirens ... Si
ergo fides requirens non potest simul stare cum scientia eadem ratione ... re-
quirens fidem stabit simul cum fide. Item tertio est ... per determinationem evidentiae
a priori alicuius conclusionis mathematicae, ut triangulum habere tres angulos
vel lunam eclipsari. Item notitia talis evidentiae quae naturaliter
est habita de tali conclusione sed fides non stat cum evidentia nota
et scientia quae nota est habita de re aliqua naturali equalitate ... quod non pos-
sit simul esse creditum quod est in ... Ergo fides non stat cum evidentia quae
est per ... [illegible]. Contra hanc positionem dicitur ... ...
... quod duo dicuntur in opinione ... ... quod fides et scientia
se compatiuntur in eodem respectu eiusdem. Secundo quod oblata fide per scientiam
quantum ad sui ... et naturam non maneat quantum ad sui meritorum
rationem. Primum probatur primo sic: nullus habitus supernaturalis potest in nobis
corrumpi per aliquem actum nostrum, quia eius corruptio est creatio sicut eius
generatio est creatio, sed ... per actum nostrum potest ... sicut ... [illegible]

intellectui supernaturale potest per actum in contrarium corrumpi sed a solo deo annihilatur sicut et caritas. Unde caritas non corrumpitur directe in nobis per actum peccandi sed tollitur demeritorie per peccatum a deo autem directe per actum consequenter destruente. Sed quis gentilis eligens esse hereticus quia est deum esse vel deum esse unum si convertatur ad fidem catholicam et baptizetur recipiet a deo fidem infusam de dictis articulis quam postea per demeritorium potest destruere articulos predictos igitur nullus actus contrariandi destruet in ipso illam fidem infusam. Igitur fides et contrariatio et per consequens scientia stabit simul respectu eiusdem. Item spes obiectum non inest certitudinaliter immo cum certitudine repugnat ipsa obiecta aliquis cognoscit quod sunt quia spes secundum rationem repugnat obiecti scitus et secundum rationem intelligendi potentiam ad agendum non autem per aliquid repugnandi obiecto. Sed non obstante certitudinis repugnantia obiecti per spem spes [illegible] non tollitur [illegible] est sed potest esse simul [illegible] et eadem ratione et multo fortius habitus inclinantes sub oppositis rationibus sub ratione perfecta et imperfecta inclinantes possunt esse in eodem intellectu. Igitur fides inclinans intellectum in [illegible] imperfectam et scientia inclinans intellectum in [illegible] perfectam simul esse possunt. Sed diceretur forte ad has rationes quod non concludunt quia non ad propositum. Concedo enim quod fides potest esse habitus supernaturaliter infusus potest stare cum scientia demonstrativa a qua non potest causari tamen fides [illegible] actum per actum [illegible] per actum credendi non stat cum scientia. Unde adveniente scientia contraria [illegible] esse post fidem infusam de eadem conclusione non corrumpitur fides sed tamen non potest exire in actum suum propter scientiam propter maiorem evidentiam scientie [illegible] que declarat intellectum quam forte [illegible] alie veritates [illegible] de deo possunt [illegible] que explicantur per articulos fidei in quibus non [illegible] scientia habitus fidei inclinat non tamen potest exire in actum circa illas sed non est inconveniens quod sit habitus fidei in aliquo respectu alicuius et tamen quod non possit in illum exire in actum respectu obiecti contra [illegible] impedimentum occurrens. Contra si causa totalis alicuius effectus comparatur realiter in eodem subiecto effectum suum [illegible] potest stare cum illa causa potest simul stare cum effectu illius causa. Sed habitus fidei cum intellectu et imperio voluntatis moventis ad credendum una cum obiecto est tota causa credendi actus. Si igitur habitus fidei stat in eodem intellectu cum scientia fidei [illegible] obstat imperium voluntatis igitur in eodem intellectu cum scientia stabit actus credendi. Minor probatur per inductionem et per rationem. Per inductionem sic nam si rarefactio aeris causatur ab ea calefactione quod stat cum calefactione aeris stabit cum eius rarefactione. Similiter gravitas in gravi sit causa motus deorsum ipsius gravis quod comparatur realiter gravitati in gravi similiter comparatur realiter eius motui et sic inductive in omnibus aliis patet maior. Probatur et per rationem quia quod est causam quod potest stare cum causa et non cum effectu aut magis convenit cum causa quam cum effectu vel econtrario aut equaliter se habet ad utrumque. Si equaliter se habet ad utrumque ita quod non magis convenit cum uno quam cum alio igitur quia comparatur realiter uni comparatur realiter alii. Si autem magis convenit cum effectu quam cum causa igitur si non repugnat cause non repugnabit effectui et sic simul poterunt in eodem. Nam sunt effectus eiusdem [illegible] quia [illegible] aliquis potentie [illegible] sic in eodem [illegible] sed hoc inconveniens est ad propositum. Si autem magis convenit cum causa quam cum effectu illa causa erit equivoca et per consequens continebit eminenter perfectionem sui effectus aut igitur tertium repugnabit effectui ratione sue perfectionis quod non contingit quia stat cum sua causa que perfectionem eius maiorem includit aut ratione imperfectionis quod etiam non contingit quia ratione imperfectionis non repugnat perfectioni cause sue esse quod simul stet cum illo in eodem subiecto. Et econtrario non repugnabit autem quod stat cum sua causa ratione sue perfectionis et sic patet quod si aliqua causa sui effectus cum operationis comparatur realiter illa operatio quod stat cum illa causa in eodem subiecto stabit cum illa operatione. Item tertio quia secundum hoc posita causa sufficiente actus effectus et non impedita necessario ponitur ille effectus sive est causa naturalis vel potentia potest [illegible] si est causa libera sed intellectus cum habitu fidei assentiente imperio voluntatis est sufficiens causa respectu actus credendi et per scientiam non impeditur causa illa igitur stante scientia potest intellectus cum habitu fidei voluntate movente in actu credendi. Maior est evidens. Minor probatur. Quamvis enim [illegible] quod scientia non impedit imperium voluntatis nec destruit neque diminuit intellectum et habitus fidei quia habitu manente fidei necessario manet eius inclinatio et illa sufficit ad causandum actum credendi igitur etc. Confirmatur hec ratio quia quod impedit principium formale alicuius operationis aliqua operatione non comparatur realiter in eodem subiecto id principium formale. Si igitur scientia in intellectu ab aliquo obiecto impediat fidem ab operatione credendi non comparatur secum habitu fidei. Maior patet inductive nam quia levitas impedit motum deorsum non comparatur realiter gravitati que est principium motus quia etiam frigiditas impedit

actum disgregandi id non stat cum albedine contrarie disgreganti. Item quia tenebre impediunt actum lucendi et disgregationis id non stat cum lucido aut cum albo et luce quod tamen totaliter caret disgregandi et non albedo solum sed et illa materia propter rationem quia sicut unumquodque se habet ad actum primum ita se habet ad actum secundum quia secundum rationem intellectus potest esse expers ipse operis quod omnino evacuat actum secundum et operationem alicuius non comparatur illi realiter quod evacuat actum primum quod est principium actus secundi. Item tertio contra idem voluntas cum possit sicut eius imperio imperfectam in actum primo potest movere in actum suum ut ymaginativa habitum speciem ymaginabilem potest movere ad ymaginandum intellectum et informatum scientia potest movere ad considerandum. Igitur si stante scientia in intellectu in eodem sit habitus fidei potest intellectus habituatus habitu fidei moveri ex imperio voluntatis determinato secundum se ad actum suum. Item quarto contra idem sicut habitus fidei vel naturalis inclinat intellectum ad assentiendum veritati sicut scientia ad consentiendum causa immo si habitus fidei sit perfectionis in sua specie tamen intellectus adheret fidei quam perfectam et scientia se opponeret motui propter adhesionem fidei quod ipse non [illegible] scientie igitur qua ratione intellectus per habitum scientie potest exire in actum consentiendi eadem ratione per habitum fidei possit in actum credendi. Aut si scientia impediret fidem ab actu suo credendi eadem ratione econtrario fides perfecta impediret scientiam suam ab actu suo consentiendi. Item quarto contra idem sic frustra ponitur ille habitus qui non potest in operationem suam cum habitus sit propter operationem. Si igitur fides stet cum scientia in intellectu et tamen fides non potest in actum credendi frustra erit in intellectu et diceretur fides mortua ponitur et aliquis habitus theologicus frustra perfecte poni esset inconveniens. Item quinto sicut operatio est actualitas intellectualis sic [illegible] habitus. Unde felicitas ponitur in operatione et non in habitu igitur actus credendi actualior est et minus [illegible] quam habitus fidei. Si igitur non obstante quod fides sit habitus enigmaticus et obscurus comparatur realiter magis multo magis actus credendi comparatur realiter scientie respectu eiusdem obiecti. Unde non video quod si ponatur fides in intellectu cum scientia quin possit in actum credendi sicut sciens in actum consentiendi. Et ideo addere quod fides infusa inclinat in multas veritates preter articulos fidei explicatos in quas tamen credendas non potest exire. Dico quod hoc supponit unum dubium scilicet quod sit idem habitus fidei respectu omnium credibilium quod tamen est dubium propter magnam distinctionem obiectorum quorum quedam sunt necessaria et aliqua contingentia. Sed dico quod sit idem habitus fidei respectu omnium credendorum non tamen potest exire in actum credendi omnes veritates de deo explicabiles nisi secundum quod proponuntur ut credende sicut etiam modo eis fidelis simpliciter potest exire in actum credendi explicite omnes articulos fidei nisi secundum quod proponuntur credenda in proposito et quod proponitur quod credenda sunt habitu fidei simul cum scientia et ideo potest per illum habitum exire in actum. Unde non est inconveniens ad propositum. Sed rationes predicte ad dictam conclusionem probandam [illegible] sed hic. Si aliqua duo includant formaliter repugnantiam simul comparari [illegible] debilitatio utriusque. Si igitur fides et scientia id quod est dicendum simul comparari esset debilitatio quod formaliter includunt in eodem et intellectu respectu eiusdem igitur rationes inducte sine necessitate [illegible] probabiles ad ea que sunt fidei non minuunt fidem et roborant sed potius infirmant et debilitant quod est contra Augustinum 14 de Trinitate capitulo primo. Unde dicitur quod huic scientie tribuitur quo fides saluberrima gignitur defenditur et roboratur. Et contra Hugonem de sancto Victore libro 1 parte 3 ubi dicit quod fides ratione adiuvatur exprimens et contra [illegible] 11 sententiarum [illegible] fidem suam amplectitur cum voluit eam rationibus confirmare. Et ad hoc nos monet apostolus 1 Petri 3 parati semper ad satisfactionem omni poscenti nos reddere rationem de ea que in nobis est fide spe et caritate. Et laborantes omnes doctores ad ea que sunt fidei rationes inducendo immo si fides realiter comparatur scientie fidem nostram non solum demonstrationibus sed et rationibus probabilibus et a posteriori nati sunt confirmare cum scientia disponat ad fidem et ad devotionem fidei capiunt. Item sic contrarius obstaculus sed notitia respectu intelligibilium respectu notitie corporis in verbo quod notitia fidei respectu notitie et scientie quia fide tamen quia notitia in verbo est omnino supernaturalis alia vero non tamen quia notitia in verbo est factualis et in actu alia vero abstractiva et ad obscuritatis speciei cum igitur notitia respectu verbo stet cum notitia eiusdem intelligibilis in proposito ut patet in angelis bonis in quibus est simul cognitio matutina et vespertina ergo fides et scientia in eodem et respectu eiusdem se comparantur. Confirmatur ratio secundum hoc quod in eodem intellectu non possunt esse duo habitus inclinantes sub oppositis rationibus scilicet clara et obscura non possunt simul stare fides et scientia cum etiam ibi sint rationes opposite magis clara et minus clara sicut clara et obscura [illegible] quod in eodem intellectu respectu eiusdem sint in comparatione visio in verbo et in proposito. Item sic non minorem evidentiam immo potius maiorem includit scientia et certitudinem prout dona et gratias a spiritu sancto data quam scientia acquisita in lumine naturali tamen comparantur in intellectu perfectionis quod sit lumen naturale intellectus cum lumine naturale intellectus non sufficiat

a gratia [illegible] nobis [illegible]
b fides dicitur acquisita [illegible] per actum credendi

ad ꝯgnoscend' ista obiᵃ ad quoꝝ ꝯgnicōem puenit ī lumē isto certitud'a
li q' ē supplemētū fidei tm̄ q2 sciā acq̄sitā īmitens lumē natu pl9 certitudīs
ꝛ dubietatis hꝫ vt pꝫ in mathēis phicis q' sciā ꝛ sapiā p' dona sc̄a a
spū sc̄o data · tm̄ q2 ꝑ ap̄s · ix · dec̄ · c · i · ap9 · apo vo^lo nominat sciā
put distinguit ꝯ' fidē cū d' p'e · ad cor · 12 · alij q̄d p spm̄ dat
sermo sapie alij sermo scie ꝫ sciā ꝑpe dicta includit euidenciā
obiect pꝫ ꝑ ista maio' ꝫ sciā ꝛ sapiā put sūt dona stat sil' cū fide
vt pꝫ in ap̄lis ꝛ alijs doctoribꝫ scie q' cū fide ista dona hūerūt ꝛ ē
sim^r ū corpꝫ sapiā de credibꝫ ceteris q ptinent ad vm̄ ꝛ tm̄ pꝫ
ꝯtā de credibilibꝫ ex tempe q ptinent ad nē hūe amiupcōnē ꝛ
hī9 g^a eod' mō sciā acq̄sita lumē nat stabit cū fide ꝛ ei9 opone
¶ Itē · 4 · sic arg9 r hō in statu pmo ꝯdicione hūerūt fidē ꝑ illos q
dicit q creat in gratia dati dentes ꝛ ꝯ iā opiō · vel si saltē potant
creatu adeo integra nō bū ꝛ q2 gra ad bū^ne nuq̄ ē sn̄ fide in
pmā tui ꝯdicione potuerit hūisse fidē ꝫ in illo statu pfectiorē cog
com de deo hūerūt q' modo possum hre p grā statim acq̄sitā
g^e fides de deo pt stare cū quacūq3 sciā ꝛ demrācoe q' possum ex
puris naturalibꝫ de quo hre in mo^o pbat p hugonem de sc̄o victore
an mediū v' loq's de ꝯgnicoe q' pm9 hō huit an pctm̄ de deo
suo d' sic ꝯgnouit creatorē suū nō ea ꝯgnicōe qua foris exau
ditu solo pcipit ꝫ ea po9 q intus p inspiracōm administrat
nō ea q̄ deus mō a cedētibꝫ q · ꝫ ea qua tūc p pñciā ꝯtemplā
mis sciēti manifeste cernebat · Ecce q clari9 ꝛ manifesti9 pm9 hō
in statu innocencie ꝯgnouit dm̄ q' mō ꝯgnoscat eū sciā q ē ex phiᵒ
auditu ꝛ ē q' ꝯgnoscatur fide q' ē ¶ Itē 5ᵒ sic q̄ q' pt deus
facē p ceam̄ effectiuā media pt imme^te cāre p ceptm̄ cū in
cludat pctus talitē aūt ꝫ me^te pnt ob' ūsia vt alq̄ᵒ
recepto ista obi' pt cāre in mte viatoris notiaā pfectiorē
q' sit alq̄ noti scie acq̄site ꝑ tale notiā pfectiā pt deus
imme^te cāre in mte viatoris p reuelacōm sn̄ pnte sic ceñe
ꝫ impo^le ē viatorē deo placere sn̄ fide g' nō ē ꝯd' fidē stare
cū notiā clara ꝛ pfecta de eod' ob'ᵒ ista tn̄ notitia clara de eo
nō ē facial' ꝛ intuitiā q2 nō ē imme^te euidēs ab ob'ᵒ ut pnis
ē ꝛ ꝯgᵒ intuitiā ē rū obi' pñtis vt pnis ē ꝛ tal' ꝯgᵒ erat p
phetaꝝ clara in alīqᵒ repñtacō sn̄ pn^te obi' ¶ Itē 6 · ar sic
expte ꝯgnicōis ꝓphetice qm̄ ꝓpheta includit ꝯgnicoꝫ certā ꝛ cla
rā immo clariorē ꝛ certiorē q' alq̄ sciā acq̄sita tm̄ q2 locuco
dei intima expimebat ex auct p exposicōe voce ꝓphabat audiā
q' ꝓpha q' loquit' ī me dn̄s de9 meus qm̄ loq̄t' pacē ī ple
bem suā · tm̄ q2 hoc pꝫ ex dāt ꝓphetaꝝ · vn̄ dix' helizē9 ad
giezi puerꝝ suū q̄n ꝯtra voluntatē suā acceperat munera a naa
mā syro ī me cor meū in pñcia erat qm̄ reūsus ē hō de cur
ru suo in occursū tuū 4 · reg · 5 · ¶ Itē dix' micheas ad regē isrl'
vidi cunctū isrl' dispsū in montibꝫ q oues nō hntes pastorē
3 · reg · 22 · ꝫ ꝯstat q ꝓphis reuelati sūt omēs arti^li fidei saltē
maioribꝫ vn̄ saluator pbat iudeis plura^te ꝓmissaꝝ p id
q' dixit dn̄s dn̄o meo sede ꝛ · ꝛ r'ne mortuoꝝ p id · exo ·
Ego sū dn̄s habrahā ꝛ de9 ysaac ꝛ deus iacob nō ē deus m
ortuoꝝ ꝫ viuoꝝ ꝛ forte nō ē arti9 fidei qn̄ ꝯtineat' in ꝓ
m · ꝛ ꝓphe pfectissime fidē hūerūt · vn̄ de ꝓphis ꝛ ceteris sc̄is d'
ap9 · ad hebr · xi · ꝯ a p fidē vicerūt regna ꝛ · ꝛ dꝫ q dix' de
ꝓpia rectī sic ꝛ c · sic d' aug9 · q fuit certitudīs ¶ Itē 7ᵒ r'
paul9 in raptu suo · vid' intuitiue ꝛ clare dīnā ecciā sic d' sc̄a
ꝛ ꝑꝯn9 vid' aūt clare arti^los fidei q respiciūt dm̄ q'm ad
trinitatē ꝑsonaꝝ ꝛ vnitatē eētie post istum aūt raptū nō fuit obliti9
istī9 visionis nec eētie diuine ē impati^ri q̄ius · n · post raptū
nō vidēt eēm dīnā intuitiue sic in raptu tn̄ ꝯgnouit eā no
ticiā abstractiuā in alīqᵒ repñtatiuo ist9 eētie impati^ri q pꝫ p
glosā sr̄ id 2 · ad cor · xij · audiuit archana verba q nō
lꝫ hoī loq' dixit hoibꝫ q dīa potuit retinuit q dīa nō
potuit ūbo ē · vn̄ pfectiorē notiā hūit eētie dīne post rap
tū q' nos nūc hēm9 alic9 q' dī^tas rei sit' q' ꝯgnīt9 notiā
abstractiuā ꝛ ꝯstat q post raptū fidē hūit arti^loꝝ q2 via
tor fuit g' diuīcā notiā ꝛ euidēs ex obo' ꝯpati' cū fide
¶ Itē cū sit ab ꝑus credēs alīq̄ articulū p' auct^te scācre scrip
ture potē pt eūd' scire p demrācōm vt dcm̄ ē · vnū obliuisca
tur ista demrācōm retenta sola auct^te scācre scrip̄ture ꝓ eo

vtraq cū demrācoe hūit fidē de isto arti^lo aut nō si sic hēm
ꝓp^m q2 fides stat cū demrācoe ꝛ ista scā si nō g^a ex obliui
one demrācōis redit fides q ē inꝯueniens · Itē d' q̄ius oblitus
sit ista demrācō recordat' tn̄ q sciuit istū arti^lm demrāre ꝛ
ꝑꝯnō ē9 ē q ē demōstr^l g^a stat sil' q eis credat ꝛ fidē hꝫ
de alīq̄ ꝯclue ꝛ tn̄ sciat q ē ꝯ demōstr^l ꝛ eād' rōe pont sil'
stare fides ꝛ demrācō ¶ Itē x^o sic ondit' ex dictis aductoꝝ
rioꝝ · d' n · thomas in lo^o 2 · q · 2 · arti^lo · p' mō lucoē ꝯfirm
q q'r' an arti^li an hoīes in pñti sūt ꝯdicione hūit fidē sic tn̄ iq'
fides sit arti^li nō appent^m ꝑ ap̄s · ꝛ p fidē credat' ea q nō vi
dent' ut aug9 d' ista sola manifesto exludit fidē rōm p q̄ ē
mīt' appens vl' visū id de q̄ᵒ pñt ē fides · pñ^le ꝛ obm̄ fidei ē vi
debs pmā ꝯ visio bto3 facie v' fidei succedit · Cū g^a an pctm̄
an9 ꝛ hō nō hūit ista bīa^ne q' deus p ecēm v' · ma^m ē q nō
hūit sic manifestā ꝯg^oꝫ q excluderet rōm fidei hꝫ r' · Ecce ll' expu
re d' q sola notiā q hēmr in visioē btā exclud' fidē ꝫ ꝯstat
q ea clarā notiā nō hūit deca'q^o stabili in via g' q̄cūq3 sciā
stat cū fide in via ul' ꝯdict' d' ipi ꝑ ius dictū q sciā nō stat
cū fide in eod' r^ao eūd' q g^e lē' ip^m intelligat ¶ Itē d' eod'
arti^lo in respn^oe · ad p^m ar^tm ꝯtemplō q tollit necitatē fidei
ē ꝯtemplō pñe qua tup nat' vitas p ecēm v' · hāc aūt ꝯte
plōm n̄ hūt ang^li an ꝯfirmacoꝫ nec hō an pctm̄ ꝫ rec^e ꝑ ipm̄
q2 angl9 an ꝯfirmacōm ꝛ hō an pctm̄ nō hūerūt ꝯtemplōm pñte
bū potuerūt et hūisse fidē g' fides stat cū q̄cūq3 notiā q nō
ē ita clara sic' visio pñte ¶ Itē in eod' arti^lo in respn^oe ad 3 ar
d' q mirat' mte^ri hoīs ꝛ an^li qd' obscuritas in cognicōe pꝫ
dīnis ꝑ q' omēs cāte tūb' ē ꝯpa^ta inmediata dīm luīs ꝛ tl' ob
scuritas sufficit ad fidei rōm hꝫ r' · ꝯ3 a^t q q̄cūq3 sciā q' in via
hēm9 sit de deo sit de al^o ē obscuritas ꝯpata visioni btē g'
nullā sciā q' in via hēm9 exclud' rōm fidei ¶ Cōtra p arti^lm 3ᵐ ar actum
opionis pdcē ꝛ ondo q oblata fidē ꝛ ei9 actu nō possum9 me
ri in via mito accepnte fidē p^o sic ablata q̄cūq3 alia v'tute
ꝛ ei9 ac^u nō manꝫ mitū p actū t' v'tutis · vt pꝫ de spe ꝑ
tiā ꝛ tēpanciā ꝛ ceteris v'tutibꝫ ꝛ eaꝝ actibꝫ q9 merent' g^a eo
d' mō ablata fide ꝛ ei9 actu nō possum9 meri mito correspōte
fidei · vn̄ sic' mitū alic9 v'tutis nō pt eē sn̄ hitu ꝛ actu
v'tutis ī v^a q mitū fidei nō possit eē sn̄ hitu ꝛ actu fidei
ꝯ dicet' forte q maio' nō ē v'a q2 ablata libalitate ꝛ ei9 ac^u
ab^s pt hō mit' corpꝫ · libā^a ꝛ ei9 ac^u ꝑ' pmptitē in vol^te · vt
si ab^s paupꝫ hꝫ pmptitē ad dād' ī voluntate ē opꝫ ꝛ qn̄ opꝫ si
hret facltatē meret' sic libalr ꝛ tn̄ nō hꝫ actū libalitatis ꝫ
q' assūptū ē nō tenet ē vm̄ nō · n · aufert' v'tus ꝛ affectus
libalitatis defi^te opulencia rei tpal' nō · n · ē maniā exciorē ꝫ
libalitas pñt · aūt · n · si diues ꝛ libal' fiat paup paupꝯe
cw ena^e q ē ꝯsiliū ancted' v'tute · vn̄ cū libalitas sit in
volu^te ex frequenti actu eliato ī volu^te ad dād' ē oꝫ · ꝛ sic oꝫ ·
ꝛ p alias cāuta^as · p' q^s si libal' ꝫ nō hꝫ maniā exciorē
ē q' ē spe' ꝛ ꝑꝯn9 ¶ Itē p^o mitū nō ē in ma^o actu nō ēt
in sitū actibꝫ · n · meret' ꝛ nō hitibꝫ g^o si hns sciā de alq̄ ꝯc
d^li videt' ꝑ' pmptitē in vo^te ad eād' oꝫ · q ista pmptitas
exeat in actū ī q velit se pmpte eē si nō hret sciām
ꝯ si nō q̄cūq3 ab^s p sciām ꝯsideat ad de alīqᵒ nō hꝫ fidē wlt
se eē id ꝫ wlt se scire id · Si aūt hret fidē de e q^o accēte ē
de sic velle se eē id q2 n9 edit n̄ volēs ꝛ medendo sic meretur
g^a scq' q si fides aufert' adueniēte sciā q nō stabit mitū
fidei ¶ Itē 3ᵒ sic qn̄ ab^s mer' volendo in execucoē act9
alic9 q̄ nō ē impossibilitate ei9 debꝫ velle ꝑ recta rōm a^tmo cōm
impedi^a execucōis ist9 act9 · vt si ab^s meret' in facien
do op9 facti18 d' ꝑ recta rōm velle a^tmo cōm ist9 q' impedit ip^m
ut possit exeq' tl'e op9 sic ē vol^o dare eleēmā g' si ab^s me
retur exeq' q hꝫ pmptitā vo^te ad eā d' alīq̄ in^te q' tn̄ nō p' eē ꝑ
sciām q' hꝫ de ead' g' dꝫ velle ꝑ recta rōm se nō scire id
v'itatē q ēim ē q2 n9 ꝑ recta rōm appete dꝫ ig' ꝯ3 q ꝑ se
nō ē bonū sequitur q illi facerēt ꝯ recta rōm ꝛ ī peccaret
q̄ aduenit demrācō alic9 ar^li dīnitat' · vt ei9 q ē dm̄ eē ꝛ
dm̄ eē vm̄ ꝛ ipm̄ eē po^e infinite ¶ Itē 4ᵒ sic oꝫ ꝯ3 ab^s
ē p rōm rō hꝫ ac^m meritor^m ꝛ pmptitē ī vo^te ad ei9 execucōm

quod scilicet habere certitudinem promptitudinis sine tali actu intuitivo ut magister dicit est de
elemosina et habere promptitudinem ad dandum in voluntate quod velle dare elemosinam tamen
cum impossibilitate ad dandum. unde primum peccatus est quo sicut peccatus est habere vo-
luntatem ad sustinendum martirium et actualiter sustinere quod velle sustinere
martirizari tamen et non sustinere martirium quia primum peccatus est quo cum
nulla potentia deficiat in quo quod tamen non deficeret in primo et quanto actus
virtuosus est difficilior tanto est virtuosior. unde aliquis stratus in lecto
non esset peccator [illegible] et confessores cum confessores haberent promptam voluntatem ad
sustinendum martirium licet necesse esset quod tamen non sustineret. Si dicatur actus creden-
di sit intuitivus magister dicit est velle credere et actu credere quod velle credere
est cum impossibilitate ad credendum. Si sic ratio auferat actum credendi requiritur idem quod
prius quod diminuat de merito fidei. ¶ Item quero an fidelis habens fidem de aliquo
articulo [illegible] meretur in actu credendi et est intuitivo de re-
de [illegible] si acquisita ratio de aliquo [illegible] possit in actu credendi tunc non
possit fidelis mereri in actu credendi licet tamen intuitivo de credere et per consequens
[illegible] esset aliquid acquirere rationem de isto de quo habet fidem et si de eo po-
sit habere rationem quod finem est. ¶ Item Gregorius. sic velle promptitudine credere non est actus
fidei sed voluntatis. sed si fides per rationem [illegible] adveniente ratio ita
quod tamen meretur promptitudo ad credendum ipsi quod promptitudine meretur id meritum non est
fidei sed voluntatis per actum suum et ita requiritur idem quod prius. ¶ Item si. cuius de causa sunt
plura [illegible] tanto sunt plures actus credendi et quanto sunt plures actus credendi
tanto sunt plura merita sed quanto ad multa requiritur multitudo ad paucitatem requiritur
paucitas ut si plures homines sunt plura [illegible] pauca homines sunt
pauca [illegible] Igitur quanto sunt pauciores actus credendi tanto sunt pauciora
merita et tunc sicut primum esset laborare ad habendum rationem de cre-
dibilibus [illegible] Dicetur quod hoc non est simile quia meritum fidei et per-
fectus actus credendi recompensatur in ratione acquisita et eius actu. Contra
si meritum fidei recompensatur in actu rationis acquisitae et acquisitae non [illegible]
quia attendit [illegible] per rationem acquisitam in temporalitate voluntatis et per con-
sequens in aliis attendit non est meritum credere et est in temporalitate voluntas
quia nullus credit nisi volens sed meritum fidei non potest recompensari per rationem ac-
quisitam nec et per acquisitionem et laborem [illegible] quia quod diu fidelis ex bona
voluntate credit tam diu meretur licet ratio acquisita non [illegible] meretur [illegible]
quia [illegible] acquisitione [illegible] non totum [illegible] est hominis
de credibilibus acquirere rationem. ¶ Item meritum virtutis theologicae non recompensatur
per actum alicuius virtutis acquisitae sed meritum fidei quod est virtus theologica non
recompensatur per rationem acquisitam [illegible] immo [illegible] tamen ex-
tollit fidem quod videtur meritum de [illegible] ¶ Item contra dictam rationem quia
si meritum fidei possit stare cum ratione [illegible] promptitudine intuitiva ad credendum sic et
[illegible] ratio eadem ratione fidei meritum posset stare cum visione beata cuius oppositum est
falsum quia meritum et premium non stant simul [illegible] probatur quia licet beatus
clare et intuitive videat quod est credendum in via tamen habet promptitudinem intuitivam
ad credendum si non videret id sicut habuit in via [illegible] perceperit quod ratione
stat meritum fidei cum ratione in via eadem ratione staret cum visione in pa-
tria. ¶ Item contra Augustinus [illegible] Aug. 13 de Trinitate x c. Cur ab

Aug.

hiis qui per gratiam regenerationis absolvuntur [illegible] non aufertur pena peccati
et videtur quod hoc est [illegible] meritum fidei quia si statim ablatio peccati sequeretur [illegible]
[illegible] peccati pene fides non haberet meritum de credendo glorificationem
quia non esset unum per [illegible] rationem [illegible] videret post baptismum [illegible]
[illegible] corporis adhuc peccatus esset et promptus ad credendum [illegible]
glorificationem et [illegible] non videret et [illegible] meretur per rationem cum tamen dicat
quod tunc fides evacuaretur. Unde [illegible] id dicit si regenerationis [illegible]
[illegible] sequeretur immortalitas corporis ipsa fides evacuaretur quia non est
fides quae expectat in spe quod in re iam tenetur [illegible] de dix-
isse [illegible] de baptismo parvulorum. ¶ Item
idem dicit Augustinus in libro de concordia [illegible] c. [illegible] ait sic [illegible]
capitulo. Cum autem in hac vita pervenerit in nobis pena peccati deleto
peccato alia quae est [illegible] dico quod si et corruptionem statim in baptismo
vel mandato mutare fideles [illegible] meritum. unde nulli homines [illegible]
[illegible] primo sub exemplo crederent [illegible] nepe
deficeret fides et spes fides namque et spes sunt eorum rerum quae non vi-
dentur esse quod licet [illegible] quod fides destruatur et meritum fidei quod non
esset [illegible] per dictam rationem. ¶ Item hugo [illegible] reddens causam
quare deus totus a nobis [illegible] non [illegible] dicit sic si totus manifestus esset [illegible]
tum fides non haberet quia non esset [illegible] per [illegible] rationem quia adhuc
maneret promptitudo intuitiva ad credendum. Alia est opinio magistri h. de

Opinio h. de gandava

gandavo quod fides et ratio [illegible] compatiuntur in eodem et [illegible]

non tamen fides et visio quod de clara sit quia sicut in duplicibus est [illegible] est modus con-
gnoscendi duplex videlicet [illegible] ex solo auditu quo credit dominus magistri et eius
auctoritate putat quod luna eclipsatur si hic dicat ei magister eius [illegible] ex astrologia
[illegible] quia luna eclipsatur sed ipse quod ignorat. Secundo ex sola ratione quod
certis [illegible] et causis naturalibus ex motibus solis et lunae et terrae novit lunam
eclipsari non licet non videat quod tunc eclipsetur nec eius homo ei dicat
cum tali notitia [illegible] fidei in hac ratione. Tertius modus cognoscendi [illegible]
est solius fidei quae ex auditu attendit [illegible] ex auditu quia in captiva sua
[illegible] fides ex auditu. alius est ex re credita apparenti
et visione qua consistit cum beatitudine. Quartus modus est medius quo cognoscitur
credita non solum auditu nec experientia rei quam videt licet ex ratione evidenti
quod [illegible] naturae rei sicut de hoc sicut fides tenet et per hoc ut
dicitur [illegible] per ordinem quia creatura est aliqua [illegible]
[illegible]
[illegible] ad quod conveniunt [illegible] quod videlicet clarum et [illegible] ob-
scurum [illegible] ad propositum quod licet notitia vi-
sionis quae est omnino clara et perfecta per [illegible] rei [illegible] quod nulla parte [illegible]
obscuritate non compatiatur secum notitiam fidei [illegible] quae est notitia obscura
et ideo quando notitia visionis advenit fidem evacuat [illegible] ad [illegible] ut in
[illegible] ut [illegible] quia res visa [illegible] amittit [illegible]
[illegible] credi [illegible] notitia [illegible] per [illegible] rei [illegible]
[illegible] stat cum notitia fidei quia talis notitia non stat [illegible] omnino [illegible] et clara
[illegible] compatiatur secum obscuritatem et ideo non omnino fidem evacuat quia non tollit ei
omnino rationem sui obiecti [illegible] non talem notitiam rationis et fidem habere de eodem
credibili [illegible] ex ratione videtur habere [illegible] manifestat [illegible]
[illegible] primum est in luce et tenebris [illegible] videmus enim quod aer de nocte est omnino
tenebrosus in meridie vero omnino lucidus [illegible] sole et oritur sol [illegible]
[illegible] obscurus et tunc posset dici aer tenebrosus [illegible] ad id quod [illegible]
de obscuritatis evacuante omnino [illegible] lucem meridianam [illegible]
[illegible] evacuantis [illegible] de obscuritate te-
nebrarum noctis quae [illegible] est et [illegible] omnino lucem meridianam sic no-
titia fidei est omnino obscura notitia vero visionis est omnino clara [illegible]
fidem notitia [illegible] et [illegible] ad [illegible] et ad obscuritatis [illegible]
notitia [illegible] est [illegible] clarent [illegible] magis et magis fidei obscuritatem
evacuat quod tamen [illegible] evacuat quousque adveniat claritas
lucis meridianae in visione clara [illegible] Aliud exemplum de [illegible]
ad medium [illegible] cum sit in medio [illegible] et nos
[illegible] excellentie [illegible] compatiuntur [illegible] alterum
corrumpat omnino [illegible] fides et ratio se compatiuntur in eodem et circa idem quousque
ratio in visione perficiatur et fides omnino evacuetur [illegible]
[illegible] et non evidenti [illegible] obscuritatis fidei non includunt contraria [illegible]
[illegible] excellentiis extremitate ad medium reducta et talia [illegible]
compatiuntur in eodem [illegible] quod licet fides et ratio se compatiantur non
tamen ratio et opinio quia [illegible] notitie obscure in fide et opinione
non magis opinio [illegible] quod fides repugnat tamen magis [illegible] ad obscu-
ritatem quia [illegible] quia [illegible] alterum de hoc quia [illegible] opinio [illegible]
[illegible] existimat posse aliter se habere quod [illegible] fide [illegible] ob-
[illegible] de [illegible] fidei certitudinem quod impossibile sit aliter se habere op-
[illegible] ratio et opinio non solum sicut [illegible] quae ponit [illegible] medium
[illegible] ut obscurum et clarum [illegible] non est medium [illegible] possibile aliter
se habere et impossibile aliter se habere non sicut fides et ratio [illegible] solum sicut ob-
scurum et clarum [illegible] medium [illegible] ratio et opinio [illegible]
[illegible] quia non possunt [illegible] aliquo medio [illegible]
[illegible] fides [illegible] ratio quia [illegible] in unum medium
possunt [illegible] suas excellentias [illegible] possunt simul stare ut patet
[illegible] opinio [illegible] 13. q. 1. et [illegible] q. 6. [illegible]
[illegible] q. 14 [illegible] 17. [illegible] q. 7. ¶ [illegible] ista opinio [illegible]
[illegible] ut tamen deficiat in modo ponendi [illegible]
via [illegible] quia si notitia visionis non stat cum fide quod [illegible]
notitia [illegible] quod non sit [illegible] quod notitia visionis [illegible]
cum notitia fidei [illegible] quod si opinio non stat cum ratione nec fides et quod opinio
[illegible] cum ratione sicut et fides [illegible] quod [illegible] adducta [illegible] ad propositum
quod [illegible] opinio [illegible] per [illegible] sicut [illegible]
[illegible] excellentias [illegible] quousque [illegible] distinctos quia [illegible]
[illegible] gradu [illegible] duo [illegible] compatiuntur in eodem [illegible]
[illegible] per [illegible] suas [illegible] compatiuntur [illegible] per suam naturam
et suas species non [illegible] per [illegible] habent [illegible] species [illegible]

sz solū i^les dr̄as ꝯdiu q̄ ē ext' nam ipi q ē tm̄ si gͦ ⁊ scia ⁊
fides opponant' sic' dr̄a ꝑ ipē d^t tūc sic' scia ī summo pⁱuat vi
sionis nō stat cū fide ita scia in q̄ꝯ ꝯdiu durat cū fide stabit
sil' cū fide r° eiꝰ ¶ Item ad id sic fides in q̄ꝰ in nulla euid
h't ab obō sz solū extensiō altiꝰ qm̄ ōīs notitia nō h't ex
euid^a obt sic h'etur ꝑ aliq̄ rōm ꝓb^le ꝑ dimissa fides a^r ñ
stat aliᵉ rōi ꝓbanti ui^te credi^r sz h'et uitatē auct^ris tēn^as
scia a dimittam sz euidē^tz ex obo^c simp^r sz nō tota q̄ta sz
notitia visionis. Sig^e fides de rōe sua includ^t nō euidētiā
ex obo^c ⁊ stet cū scia seq^c q' id in teᵈ de eod' ob^o sil' h'ebit eui
dentiā simp^r d' obo ⁊ in euid^a simp^r de eod' ¶ Item si fides de
rōe sua formali includat obscu^tē obi seq^c h' ē cōtᵃ ab ipō l's
ē simp^r s' obscurz sz scia dem̄ratiua ē simp^r clara. sz nō sit sim
me clara sicꝰ .n. nouit vi^te obt ꝑ sua q^d dī^te q necc̄o re
q^rt clara notitiā g̃ sic h^c ē sic abuso g̃ ē clar̄ ista g^e si fi
des ⁊ scia stent sil' seq^c q' ide eid' simp^r ē clar̄ ⁊ simp^r ob
scur̄ ¶ Item sic' includ^t ꝯdiue ꝯgr^ue ad sui rōē obscur̄ ⁊ simp^r
clar̄ i incluc' oppō sil' ꝯgr^e sui rōē ing̃ obscur̄ ⁊ inꝰ obscur̄
obi^t fidei repūtat' credēti ut simp^r obscur̄ obi^t est sue re
pntatus scient' v^t inꝰ obscur̄ g̃ sic est in ꝓens sil' vnū ee
⁊ dūiu ita ē ee sil' sciti ⁊ crediti qⁱuis aſ iste rōs ab^te nō
ꝯcludat' ut mīg patebit ꝯcludit tm̄ ꝯ dictā opiō q qⁱuis sci
nō sit ī clara noti^a sic' visio ondit tñ ꝑ rōs q i^a minor clari
tas nō tollit in ꝑpo^te sue ad fide ¶ Sz via arguit' q nō
sit ꝯd^o fide sil' ēē cū scia visioē de eod' ꝑ rōm ꝑma s'^o sic
tñ ꝯ ꝑma opiō qm̄ nꝰ h'itus infusꝰ tollit' ꝑ aliq̄ actū in
nob n^r .n. cātū in nob ꝑt corrupe formā supnāle q̄ eiꝰ cor
ruptio ē creatiō ⁊ nll'm cātū ꝑt ad creare sic' n^c cēre g^e
ꝑ natiō nō ꝑt corrupi dirū ⁊ fōr^r fides g^o ⁊ visio s' sō^r
nō repugnāt g̃ se ꝯpacient' sil' ¶ Item ꝑo sic fides remā
sit in aīa pauli in raptu ad tam celū sic' cete virtutes the
olo^e. vn̄ d^t teneñs ꝯ^io q visio ī raptu nō eui^t h'itu fidei
sz ista visio fuit clara oīo n^e h'nis obscu^tas q̄ vid^t ceīm dimā
slaē ad slaē q^d a^t rōē visio ⁊ fides stabūt sil' ꝑ vnū ista
cād' rōē pont' sil' stare in ꝑpetuū g^e visio vīa secū ipe
tuū ꝯpati h'itū fidei ⁊ si h'itū g^e ⁊ actū. vt sup^a ꝓbatū ē
vesꝑm̄ fides nō remanebit ī pria nō q includat ꝯdicō
sz q aciꝰ eiꝰ ī nō est necc̄o hic .n. stat fides cū scia ne tollat'
minui fidei i aute. s. in pria in ꝑu locū nō h' sz ꝑmu ¶ Item actꝰ
fidei infusꝰ in ꝑsōm in pria at n^e ē infusū ⁊ io cū veniat
q ꝑfcm̄ est euacuabi^c q ex pte ē .s. fides q infsa ē ꝑ fce
via ondᵗ q opiō stat cū scia ⁊ fides q̄ nō pont' repugnare
eis ñ rōe formidis q^e infsat ut q id q opinat' estimat
aliᵗ se h' posse ut d^t adulteriꝰ sz q̄uis opiō ꝑ se nō sit na
te stare nam euidētiā obt nō tm̄ necc̄o induc^t dubi^te ⁊
formidine ut ꝓbat' g^e nō ē ꝯ rōē opionis q sil' stet cū scia
assūptū ꝓbat' qz opiō ꝑt ēē de aliq̄ ui^te nec^e q̄ nō sꝑ
ad ꝯclōm necc̄o induc^e dimr̄acō sz ꝓbat' rō h' ⁊ pz ꝑ
ph'm in fine ꝑmi posterior' q eundē ꝯting^t esse vtrꝰ
s. sciam ⁊ opiō sz in a^o tm̄ a^o ¶ Item d^t ibid' q opiō ē ac
ceptō ꝑpōis īme^te ⁊ nō nc̄ie. dic g^e h'nis opionē de ꝯ
ne necc̄o opinat' id posse a^r se h' a^t nō si sic g^e sm̄ o
pinatur si nō h'etur ꝑpositū qz h' nō sit de rōē opio
nis q h'nis eē existimz id q opinat' aliᵗ se h' posse ¶ Item
h' ꝓbatur experimēto dīns .n. ī suis opionib3 ⁊ q̄mbz ī
qꝰ ē ꝯrīa int' magros quarꝑ alte ꝑs ē scia de veritate
qz aliq nō dubitat de vi^te suꝰ ꝑtis q̄ in te ē scia ⁊ ita
h'ns opionē sz sciam sꝑnt adheret opiōi sue g^e nō ē
de rōe opinātis q formidz h' ⁊ ꝓbat' ꝑ auctoritates d^t .n. aug^s
in l^o de videdo deo infine q hec dīa int' crede ⁊ opinari q̄
iste q̄ cōit sare^c se nō nēe id q cred^t d^t .n. aug^s in en
chid' c. s. q ꝑphi in h'ns q se inuenisse gl'iant' ꝑla erāt
pocꝰ opinacē q̄ mentes ⁊ tñ se scire nō dubitabāt
h' aūt appz ꝑ ph'm .n. ethicorꝰ. v^r d^t q quid' opinant'
nō dubitabāt sz existimant se scire ⁊ seq^c q' d' .n. cōit sz
inꝰ qꝰ opinant' q^r qꝰ sciūt manifestat eraclitus v^r d^t
ꝯ^tr^a q qd' opinacū ñ dubitāt ñ ambiguūt q opinat'

Sic stat opiō
cū scia sic
⁊ fide

sz existimat' de se sic vt democritꝰ opinatur qm̄ cōr' ex atto
mis ¶ Item ph's .x. rethoᵃ d^t q opinātes oīa scire putant'
h' q̄ualis erat anaxagoras. qui vitus ē ꝓbare dm̄ ēē infinite po
⁊ nō ēē v^r tus in magⁿᵉ ex h' oct' q mouet tpe infinito
po^o motū a^t mūd' nō incepisse nec plus dubitant' de
aiā^te deos nō potuit h'c si opionē q' dēsitē sui ꝯg^e rōe ē q
ē nec^e ⁊ sic ex qꝰ pz ista minor q nō ē de rōe opionis q o
pinās existimz q opinat' posse aliᵗ se h'rē ¶ Item ꝑo arg^s
q̄ncz duo h'itus sic ꝯsti actꝰ vnꝰ h'itus sic corrupit h'itus altiꝰ
vt pz de v^tutibz ⁊ actibz viciorū oppositorꝰ sz opiari q ē actꝰ
h'itus opionis est arguere sui sylo^te. rōē ꝓba^li sic' demr̄
re ē actus h'itꝰ sciēc^e ipiꝰ sūt eo q ex eisd' actibz ex qꝰ
generant' incorꝑ inclinat' generat' a' opiō ⁊ scia ex rōē ꝓ
ba^li ⁊ demr̄acōē sic g^e actus istorꝰ h'ituū sz cū scia stat
rō ꝓbab^l sil'. .n. ꝑt eis h'rē sciam de aliq̄ ꝯne ⁊ rōm ꝓba^le
g^e h'itus opionis stat cū h'itu sue r^o eius ꝯfirmatur rō qz
scia ad ꝯclōm adducit rōs q nō sꝑ sciant sci^a q̄ ñ
sꝑ demōstrant' credi^lia g^e cū h'iꝰ rōs ad cent' in nob alt'
f'rust' fient' g̃ cēnt opiō g^e cū scia quā cōne^e id q cred^e
nō posse a^r se h'e stat opiō q nō ēēt vnī si opiō necc̄o in
duat formidīe ¶ Item ꝯ^o ponat' q ab ꝑmē ꝓba^le opietur
q dyamet sit symet ⁊ q post' sciat istā ꝯne ꝑ mē^m d'
mr̄tm ⁊ q cād' obliuiscat' ꝑ mē^m dimr̄tm retēto me^o
ꝓbl' r' obliuioꝰ sui medii. dimr̄^ui sciet^a nō plus sit q
dyamet sit symet ⁊ ꝑ ꝯns tm̄ h' opiō de ꝯne sic' pꝰ h'it
cū g^e nō h' opiō de nouo deī ꝯne qz sūt oblitus fuisset rō
illa rōm ꝓba^le g^e cū medio demr̄atiō h'uit sil' opiō
¶ Expdictis ꝯ' q si fides stat cū scia opiō s' stab^t qz ñ
inꝰ ēē^r fides includ^t obscuritatē sil' nō euidētiā q^r opiō
formi^ne qz si ista obscuritas ē de rōē fidei ⁊ nllām euidē
cā obt includ^t q aūt opiō īplicet formidīe h' ē ex di
spōne opinātis q assentit cū formid^e g^r nō inꝰ de rōē sue
dimr̄atiue ē scia euidēn obt q' cēr^do inuo inꝰ vr̄ d' rōe
sue notitia obt q' cēr^do obt qz nō ē de rōē fōr^li obt nō
sit aūt obi^t a' cēr^do cēnt^us obt si stane ⁊ maiat' g^e si
nō obstante oppōe nō euiden^e fidei ad euidētiā sciē fides
stat cū scia mlto inꝰ nō obstante formidīe opionis ad
cē^ne sue opiō stab^t cū scia ¶ Hec ꝯfirmat' ꝑ dcm̄ sctī
d^r .n. q^3 17.9.3. in fine q. q^r ꝓbabit rō ꝑ se nata sit
pone formidīe ē ꝯgrū nō tm̄ est ꝯiuctū qm̄ ē ꝯiūcta
cū demr̄acōe g̃ sil' sz fides nata sit ꝑ se pone pone ob
scuri^te ēē crediti nō tm̄ qm̄ ē ꝯiūcta cū demr̄acōe ¶ Ex hu
o ē dicto arguit' vl'ꝰ sit qua ad ē de rōē aliꝰ g^e ꝯueit
cū q̄cūz ponet' sz ꝑ dictū inꝰ rō ꝓbat' qm̄ ē ꝯiūcta cū scia
⁊ demr̄^oe nō pont' formidīe g^e formido cē ꝯgrū nō ē
de rōē rōis ꝓbab' ⁊ ꝑ ꝯns nō ē necc̄e q opinās ꝑ rōm
ꝓba^le existī id q opinat' aliᵗ posse a^r se h'rē ¶ Cuictam
via aug^s q ex nō ꝯcludit ꝑ^m nō de luce ⁊ teneb^as p^o q
tenebras noctis pura nō ꝯpat' secū lumē ort' sol' si' oc
casus sic' n^c lumē mīdianū g̃ si obscuritas fidei sit sic' ob
scuritas noctis ⁊ notitia sue sit sic' claritas ortus sol' fides
nō ꝑstat' secū scīām. Sic' nec visionē ¶ S^o qz teneb^re cū
sit ꝑua ꝑuacō lūis ⁊ ꝑuacō total' ext' ꝑ q̄cūz g^d sor^e ⁊
h'itus lumē in ortu sol' total' expellit tenebrā ñ ꝑut h'ic
de teneb^is ⁊ ꝑu de luce sz sit lumē infusus q^r lumē midia^m
⁊ io dicat aer tenebrosus sīc scīm g^e amitt' inex^o. ꝑmo si
reducatur includat oppo^m q sic' lumē ortus sol' tol'r
exclud^t tenebrā ita scia ꝑ se total' exclud^t fidē ⁊ euacuat
¶ Item ꝑ ex^m d' ꝯ^riis reductis ad mediū nō ē ad ꝑpo^m q ꝯ^ria
reducta ad me^m ꝯstituit vnā formā distinctā ab ex^is
ꝯt^riis sic' colores medii q resultat ex inmixtiōe color'
extremorꝰ sic' aliꝰ mceri ab albe^ne ⁊ nig^ne sic g^e fides ⁊
scia se h'nt ut ꝯ^ria ad me^m ꝑducta id mediū nec a^t fides
n^c scia sz aliqd distinctū ēēt^r ab utz ⁊ sūt tal' h'ns h'iꝰ noti^a
ñ h'eb^t fide n^c sciam. Si aūt dicat^e q nō sit vnū ex eis
sic' de albo ⁊ nig^o extimis sic color mediꝰ sz manet ī illi
ꝯ natis sūt seq^c ꝑpo^m q̄ cūz ad me^m reducta ñ ꝯpaciūt se

n in una forma media resultante ex utraque, quia sicut distincta non
patiuntur de eodem modo alterius forme species et natura sunt per naturas suas
certo modo. Patet quanto augmentatur unum contrariorum in aliquo tanto
remittitur reliquum. Igitur si fides et scientia sint contraria, ut quanto est maior cognitio
augmentatur scientia tanto plus diminuitur fides in viatore. Sed hoc est falsum, tum
quia sicut evacuata fide non manet minimum fidei ut supra ostensum est,
ita diminuta fide diminuitur minimum fidei et sic per consequens esset homo in
statu addiscendo theologiam quanto plus videt deterior esset. Tum quia ponatur quod aliquis
habeat fidem in duobus credibilibus et quod augmentetur scientia in uno et non in alio credibili,
si nunc ad augmentationem scientie diminuatur fides vel illa dicatur quod
ad augmentationem lucis diminuitur obscuritas, tamen de manifestatione scientie
in viatore evacuaretur tota fides. Tum quia tertio habitus supernaturalis
non diminuitur in nobis per aliquem actum nostrum sicut nec acquiritur, quia sicut est
a solo deo ita a solo deo potest diminui fides. Sed est habitus infusus
et supernaturalis, theologia vero est habitus in nobis acquisitus sed in lumine super-
naturali, igitur etc. Respondeo ad questionem quod circa eam videnda sunt duo. Nam videtur
quod non impossibilitas eorum vel eorum repugnantia concluditur ex eorum rationibus formalibus,
ideo primo videndum est quid sit formalis ratio fidei et quid sit formalis ratio scientie,
et sic concludetur propositum quod fides et scientia formaliter non repugnant in eodem
intellectu respectu eiusdem obiecti. Et quia habitus cognoscitur per actum et actus per obiectum,
ut cognoscatur ratio fidei oportet videre quale est obiectum fidei. Sed quia secundum apostolum
ad Hebreos xi. fides est argumentum non apparentium, et secundum Augustinum fides est
virtus qua creduntur ea que non videntur, oportet quod non apparentia sive non visio
sit pertinens aliquo modo ad rationem obiecti fidei. Sed hoc potest intelligi
dupliciter: vel intrinsece cum carentia evidentie et dubitatione, vel extrinsece ex
alicuius contrarii et suppletione. Quod autem conveniat alicui intrinsece et
ex alicuius remotione sive carentia proprie quod conveniret secundum carentiam que
alia tamen quod sunt nec sicut privatio dicitur convenire materie intrinsece et extrinsece
ex carentia forme causatione quod conveniret secundum non per aliud impediens quod
privatio conveniret materie non esset privata ab agente aliquo recipiente
formam et ideo dicimus quod materia prima sit ... est cum forma privata sit et dicitur
[illegible] secundum materie quod non esse convenit creature ex se quia quod est ex
se habet non esse nisi esset extrinsece impediretur, similiter non esse tamen secundum
id dicitur convenire alicui extrinsece sine materia quod convenit secundum carentiam quod
causam aliquam sed id dicitur convenire alicui extrinsece ex alicuius contrarii et suppletione
quod convenit secundum per causam extrinsecam et sic esse formale convenit materie
extrinsece quia inest secundum agentem formam efficientem et a forma formaliter per
fitam et sic quod extrinsece esse convenit cuilibet creature quod non convenit secundum
se nisi a causa extrinseca. Si igitur intelligatur quod non apparentia obiecti sive non e-
videntia obiecti conveniat fidei primo modo sic verum est quod non appa-
rentia, enigma et obscuritas est de ratione fidei quia hec conveniunt secundum quod est
ex ratione fidei circumscripta quacumque alia natura, et ideo dico quod hec non evide-
ntia sive non apparentia obiecti convenit secundum intrinsece quia quod est ex parte sua
non importat nisi non evidentiam et obscuritatem obiecti. Si intelligatur
secundo modo sic non est ad ... quod apparentia evidentia claritas conveniat obiecto
fidei quia ex contrario alicuius repugnantia quod sit auctoritas proponentis
... quod creditur potest obiectum fidei creditum esse evidens et clare cognitum
sine et talis repugnantia alicuius luminis naturalis vel luminis supernaturalis
non tollit adhesionem auctoritati infallibili proponentis quia est sicut sine
tali repugnantia magis adheret credens obiecto credito propter auctoritatem
proponentis quam propter evidentiam obiecti. Sed igitur probatur quod non evidentia obiecti
pertinet ad rationem fidei quia convenit quod est ex se ex carentia quadam alicuius
notitie evidentis autem convenit ex se vel ex contrario alicuius repugnantia quod
sit auctoritas proponentis id quod creditur et quod id quod convenit alicui ex se prius
convenit secundum quod convenit secundum extrinsece et ab alio. Ideo non evidentia obiecti et ob-
scuritas prius convenit fidei quam evidentia clara obiecti et sic patet quale
dicitur esse obiectum fidei quia non apparens sed obscurum quod est ex se et ex ratione
fidei et auctoritas propter quam adheret credito formaliter. Autem sit actus fi-
dei. Secundo quod ipsum credere quod est actus fidei est actus intellectus
assentientis quod est ex se non apparentibus ex imperio voluntatis propter auctoritatem
divinam infallibilem. Est namque credere actus ipsius intellectus quemadmodum sicut
prosequi et fugere sunt appetitus et abhominari sunt actus appetitus,
ita affirmatio et negatio sunt actus intellectus ex se. Et hoc quod credere
dicitur est affirmare id quod dicitur esse verum cum verum autem ad intellectum per-
tinet. Secundo et fides et actus eius propter quod dicit Augustinus in libro de predestinatione
sanctorum quod credere est cum assensu cogitare, cogitare autem sunt intellectus
ad intellectum pertinet. Est et credere in intellectu assentientis cum imperio vo-

luntatis, sicut inquit dicitur. Assensus sciens ab assensu credentis in quantum quia
assensus sciens non sine libero arbitrio quia sciens per efficaciam demonstrationis
cogitur ad assentiendum. Sed assensus fidei cogitur libero arbitrio. Quia
secundum Augustinum super Iohannem in omnibus cetera potest homo volens credere autem non nisi
volens. Est et actus fidei de non apparentibus quod est ex se sicut prius
declaratum est quia quod est ex se non requirit obiectum non clare visum credere
autem est veritati alicuius complexi propter auctoritatem divinam signis et prodigiis con-
firmatam per intellectum firmiter adherere. Et ait Richardus primo de trinitate
capitulo i. de certitudine fidei veritatem in quibus eorum certificatione sunt et confirmatio-
ne signis per certitudinem prodigiis per experimentis. Unde propter auctoritatem divinam
signis et prodigiis confirmatam intellectus credentis conciliatur ad assentiendum
hiis que non videt. Ex hiis apparet quod est actus fidei. Fides est enim habitus quo
inclinatus intellectus cum imperio voluntatis ad assentiendum quod est ex se non
apparentibus propter auctoritatem divinam signis et prodigiis confirmatam. Ex
predictis arguitur ex dictis quia si assentit intellectus sive ex imperio voluntatis
sive libero arbitrio igitur imperante voluntate est ut magis assentiat
vel non assentiat per fidem et per consequens potest assentire sed assensus
et non assentire sed assensus per certitudinem non videtur ex imperio voluntatis quia
non est imperante sciens assentire vel non assentire, primo demonstrationi
assentit impossibile autem est eundem intellectum respectu eiusdem veritatis necessario asse-
ntire et posse assentire. Igitur videtur quod impossibile sit fidem et scientiam esse
in eodem intellectu respectu eiusdem obiecti. Respondeo quod voluntarie assenti-
re sive ex libero arbitrio non est essentiale fidei nec necessario requiritur sed est de ac-
cidentali quando assentiat veritati alicuius complexi propter auctoritatem proponentis
signis prodigiis et miraculis confirmatam non potest non assentire nec
de veritate illa dubitare. Unde beatus Thomas postquam vidit unum amor-
tuus resurgentem et ipsum palpasset confessus est dominus meus et deus
meus, nec tamen potuit de eo quod credit dubitare vel non assentire,
sicut apostoli firmius crediderunt esse deum hunc verum per intellectum
firmius adheserunt quam hiis demonstrationibus quia sine aliqua quia hiis de
monstrationem propter scientiam intellectus potest in aliquo vacillare eo quod intellectus
in multis errat vel credit se demonstrationem habere non sic autem asse-
ntiens veritati credite propter auctoritatem proponentis evidenter confirmata quia
ista credita accepta est a signis quibus non potest intellectus contradicere. Unde
dixit Nichodemus nemo potest hec signa facere que tu facis nisi fuerit
deus cum eo. Unde sic credens velit nolit voluntas assentit
veritati et in nullo credit et in nullo dubitat de veritate proponentis confir-
mata per miracula evidentia et hoc est quod dicit primo de trinitate capitulo i. mihi
mihi domine mihi inquit contractus teneor quia quod fide apprehendimus quia publi-
ce et celitus revelata et tam multis et tam magnis tam mirus signis
et prodigiis divinitus confirmata ut genus dementie videatur
minus vel aliquantulum dubitare in unum vel miracula et alia que non
nisi divinitus poni sunt in hiis nobis fidem faciunt et per consequens non est sub
imperante voluntate assentire vel non assentire credito vel non e-
vidente. Ergo sed tunc solum est imperante voluntate assentire vel
non assentire credito quando intellectus assentit alicui veritati non propter evi-
dentiam obiecti nec propter miracula auctoritatem et veritatem proponentis sed so-
lum assentit intellectus veritati et auctoritati proponentis ex electione et imperi-
o voluntatis et propter illam auctoritatem assentit quando veritati. Unde non dicitur quod
intellectus potest assentire veritati primo modo aliter quia ad assentiendum co-
gitur per evidentiam obiecti et tunc est assensus necessarius quia non sub est imperio
voluntatis. Secundo modo assentit intellectus veritati aliter non propter evidentiam obiecti
sed propter evidentiam veritatis proponentis et testificationis signis et miraculis con-
firmatam et hec quia signa et miracula ponunt esse ita evidenter quod in-
tellectus non potest non assentire veritati proponentis nec proponentis veritati dequam
testificatur nec oportet quod iste assensus sit sub libero arbitrio. Tertio modo
assentit intellectus alicui veritati non propter evidentiam obiecti nec propter evidentiam
miraculorum confirmantium sed quia per imperium voluntatis per quandam electionem
inclinatur in unam partem contradictionis cum certitudine sine formidine alterius
partis et talis assensus fidei est in fidelibus simplicibus qui non habent evidentiam
certam obiecti nec viderunt miracula fidem nostram confirmantia. Assensus autem
fidei tertio modo excludens impossibile non assentiendi in prioribus in
ecclesia impossibile quod dicit Richardus de trinitate capitulo i. utinam attenderent
iudei utinam exaudirent pagani cum qua conscientie securitate
per hac parte ad divinum iudicium poterimus accedere nonne cum omni fiducia
deo poterimus dicere domine si error est a te ipso decepti sumus nam
ista nobis cum tantis signis et prodigiis confirmata sunt et talibus que non

a non apparentia sive invisio quod illa pertineant ad rationem fidei sed
scilicet intrinsece dupliciter
b quid sit aliquid convenire intrinsece et extrinsece

a quomodo differt assensus scientis ab assensu credentis
b quid sit fides
c intellectus potest assentire veritati complexi

non per se sed potest dici assentire nostris viris sicut nobis dicunt et aliis similibus
et autenticas attestationes probatas testimonio cooperante et ratione confir-
mate sequitur signis. Sed tamen albertus augustinus assensus fidei est vo-
luntarius quia deus nulli fidem infundit nisi primo volenti et ex
imperio voluntatis assentiat. Nec assensus fidelis conceptus fide acqui-
sita assentit per fidem infusam quia non exprimitur nisi ex imperio vo-
obiectio luntatis. Sed adhuc forte obicietur contra predicta quod quod non est in
potestate voluntatis non est meritorium sed assensus fidei in habentibus
perfectam fidem non sit in potestate voluntatis utrum possint assentire et non
assentire ut dictum est tunc videtur quod assentire per fidem non sit meri-
torium et ideo actus credendi in talibus non esset meritorius quod falsum
obiectio est. Respondeo meritorium proprie consistit in actibus secundis qui sunt in potestate vo-
luntatis non autem in actibus primis. Assensus prius non est actus
secundus sed pertinet magis ad actum primum ut patet de assensu mentis. Intellectus
enim non potest non assentire principiis cum non contradicere. Unde assensus videtur esse
determinatio intellectus ad unam partem contradictionis prohibitum aliquid et sic hoc dictum
est quod licet non sit assensus fidei sub imperio voluntatis tamen actus credendi
est in potestate voluntatis et nemo credit nisi volens. Patet quod actus credendi ...
secundus et voluntarius actus potest esse meritorius sed quod non consentiens quantum non consentit
non dicitur assentire voluntate contradictionis non enim quod assentiamus tamen sed
actum primum ut sicut sed non concedit ideo assentire videtur et pertinere ad
actum secundum sicut considerare. Item quod dicit predicta quod non assentire aliquid
a a principio neutre sunt parentes et aliud consentire per dissentire sed primo modo
potest intellectus intelligens non assentire sicut potest non considerans actu
verum veritatem non dicitur assentire. Secundo modo potest intellectus non intelligens
intellectum non assentire licet dissentire contradictione et sic est
nec credens potest aliquid non assentire id est non potest discredere vel dubi-
tare veritatem creditam et sic acceptum est in principiis assentire quando
dictum est quod habens fidem perfectam non potest non assentire id est dubi-
tare quamvis autem non possit dissentire tamen potest assentire et non
assentire negative et ideo est in potestate sua assentire. Unde licet vo-
luntas non possit nolle bonum tamen voluntas potest velle et non
velle bonum quia non semper est in actu vel sic assentire et equaliter ad
actum primum et ad actum secundum sicut et sic. Unde assentire non videtur addere
super esse nisi rationem determinationis seu confortationis intellectus. Sed tamen id est ad sen-
tire id est intellectus ipse assentit aliquando vel vim qua per actum contradicendi deter-
minatur intellectus ad unam partem contradictionis sed quod non dicitur. Patet
responsio quod credere et per fidem assentire est meritorium sicut predictum patet quod
non auctoritas augustini dicentis quod nemo credit nisi volens dicitur licet vi-
tatem 2o quod ad habitum fidei quia deus nullo adulto habitum fidei in-
b fundit nisi ex imperio voluntatis prius moveatur ad credendum ita quod prius
quod ab exterioribus exigitur et naturalibus evidentibus credat ea que
sunt fidei et ubi sic per maliciam in voluntate nollet credere ea sic possit
deus sed fidem infusam non infundit quia non gratiam. Secundo licet vi-
te quod ad actum fidei quia nemo elicitur actum credendi nisi de imperio actu
obiectio excitet in ex imperio voluntatis. Sed adhuc obicietur contra predicta quia
assensus fidei non sit in potestate voluntatis et vero contra etiam. Responsio. Assensus tamen
assensus fidei non magis sed ipso arbitrio libero quod assensus scientie quia
tamen sicut sciens non potest assentire et dissentire veritati rei scite
ita nec habens habitum fidei potest dissentire ei quod credit et ex imperio
voluntatis et ideo fides non est magis meritoria habitus quam scientia quod falsum
est. Confirmatur sicut fides sit habitus meritorius quia credere est in po-
testate voluntatis ita quod potest movere intellectum ad credendum et non cre-
dendum non autem sed scientia est habitus meritorius quia voluntas potest
movere intellectum in quo est scientia ad considerandum et non considerandum. Respondeo quod
℞ in habente habitum fidei per fidem infusam acquisitam per evidentiam
signorum et miraculorum non est assensus in potestate voluntatis respectu contradictionis sed
tamen respectu contrarii et ideo actus credendi est meritorius quia ipse
libero arbitrio et sic assentire quia potest credere et non credere asse-
tire et non assentire ex imperio voluntatis et quamvis actus
considerandi sit in potestate voluntatis et possit esse meritorius si ordine-
tur ad finem celestis scilicet ad laudem et honorem dei et utilitatem proximi
[illegible] actus fidei dicitur esse meritorius quia est magis necessarius ad salutem
non autem actus considerandi per scientiam est necessarius ad salutem. Unde tenetur
unusquisque ad credendum non autem per scientiam ad considerandum credere et ea que sunt fidei
non potest esse actus malus nisi aliqua circumstantia sit adiuncta. Sed
actus considerandi licet de se non sit malus tamen per circumstantiam in homine

a Ideo assentire [illegible]
b nullus credit nisi volens licet dupliciter licet [illegible]

secundum ut docet apostolus mereatur gloriam est malus et ideo actus credendi dicitur magis
meritorius quam actus considerandi licet utrique sit in potestate voluntatis quia magis
ordinatur ad salutem actus credendi quam actus considerandi per scientiam
sicut si alicui fides acquisita remaneat tamen fides infusa
tamen non esset sufficiens ad assentiendum eis que sunt fidei sine imperio vo-
luntatis et tunc assensus fidei esset in potestate voluntatis non solum respectu contradictionis
sed et contrarii. Ex dictis patet quod non valet quod dicit thomas in 3. distinctione q. art.
contra in respondendo ad primum articulum. scilicet quod assensus scientie non subicitur libero arbi-
trio quia sciens cogitur ad assentiendum per efficaciam demonstrationis et ideo
assensus scientie non est meritorius. Sed consideratio actualis rei scite subiacet
libero arbitrio est enim in potestate hominis considerare et non considerare et ideo conside-
ratio potest esse meritoria si referatur ad debitum finem. Sed in fide v-
terque subiacet libero arbitrio et ideo quantum ad utrumque actus fidei
potest esse meritorius. Sed hoc non est verum dictum quia assensus intellectus aliquando vi-
detur aut pertinet ad actum primum aut ad actum secundum sed ad actum a
primum tunc non est in potestate voluntatis quia non est in potestate voluntatis au-
ferre aliquem actum primum ab intellectu. Unde non potest auferre voluntas
habitum fidei ab intellectu et ita nec assensum si sit eius actus primus sed
si sit eius actus primus non est meritorius quia tamquam actum primum
non meretur aliquis nisi meretur dormiendo. Si autem sit assensus ac-
tus secundus assensus scientie est in potestate voluntatis sicut assensus fidei quia omnis
actus secundus qui est operatio intellectus est in potestate voluntatis potest enim auferre
re intellectum ab ista operatione. Nec valet quod dicit quod assensus scientie
non est in potestate voluntatis quia sciens cogitur ad assentiendum per efficaciam
demonstrationis immo tenet oppositum quia si per demonstrationem cogitur
sciens ad assentiendum secundum assensus iste requirit talem actualem determina-
tionem secundum intellectus potestate est determinare vel non determinare et eius
potestate est assentire vel non assentire sed in potestate voluntatis est quod
sciens determinet quia ipse dicit quod in voluntate hominis est considerare vel non
considerare secundum imperium hominis est assentire vel non assentire. Unde quod
ius potius determinationis non sit in potestate mentis assentire
vel non assentire sicut determinare vel non determinare. Unde patet quod
nichil valet quod dicit concedatur tamen quod assensus scientie prout accipi-
tur pro actu primo non sit in potestate voluntatis ut dictum est ac-
tualiter tamen vel non assentire actu secundo est in potestate voluntatis et ce-
tera de assensu fidei perfecto. Sed secundo patet quid sit fides et actus fi-
dei. Generaliter est ad unum complexum non exterius sed complexo
magis noto ad ipsum quod per discursum sylogisticum applicato
evidenter cognoscere ut forte posset magis patebit unde quid
sit fides et scientia. Ex hiis videndum est 2o quod fides et scientia compa- Dicit quod fides et scientia [illegible]
rantur tamen eodem et respectu eiusdem quod ex predictis sic declaratur. Quamvis
id est opposita non possint abstrahere eidem in eodem quod tamen unum
oppositorum competat actu quod est de se causa quoque alio et sic
unum oppositum competit secundum alio non est in potentia quamvis sit
in potentia quod materia careat omni forma et aliquam habet quod tamen in
quo est de se causa conceptu omni forma et omni datore forme sit privata
omni forma et tamen quod ab eo ut datore sit agnoscente licet forma
nullam est in potentia. Eodem modo et modo sic unum esse creatum sit sit et
non sit tamen quamvis ens creatum quod est de se causa conceptu omni agente
sit non esse et tamen quod sit ens per creationem ab eo non est in potentia
immo necessarium sicut non est in potentia quod ad sit unum prius et tamen quod sit
tamen oppositum actualiter secundum eodem modo licet non sit tamen quod unum cre-
ditum sit simpliciter evidens eidem intellectui tamen sit creatum quod unum est
ditum in quantum est de se causa conceptu per quod alio sit non evidens quod est
existentia fidei et tamen quod sit simpliciter evidens ex alio sicut. Hoc
et ipso declaratur sicut dicitur est contradictionis huius evidentia ex duobus. Una Ad notitiam in-
intuitiva et secunda alia abstractiva sunt vestigialis. Quamvis tuitiva et ab-
b notitia est de obiecto presente per suam actualem existentiam sicut stractiva
visio corporalis est de obiecto visibili actualiter presente qualem notitiam
habent beati in patria de essentia divina. Secunda notitia est per quod venit
cognitum sub speciem representantem rei per se quam notum non cognoscitur
res per actualem existentiam quia impossibile est idem et sufficiens
principium cognitionis rei per suam actualem existentiam quod est sunt representative
etiam sicut sit sive non sit et ideo cognitio per speciem non est cognitio de re ut
existens est sed est rei abstractio sive sit sive non sit et ideo dicitur cognitio abstractive
non quia abstrahit ab omnibus sed quia abstrahit ab existentia vel ab
existentia rei et dicitur vestigialis quia est per quod vestigium representatum

a assensus ... aliquando videtur vel pertinet ad actum primum vel secundum
b [illegible] ex parte obiecti

et hoc concedit in parte tenentia contra predictas ... ymaginative quia tenens
cognoscat rem in eius presentia ymaginativa in eius absentia cognitio que ab
stractiva sive vestigialis quoniam est extra includit absentiam obiecti. Ex hiis autem
non magis certum sit cognitio fidei includit obscuritatem sive non evidentiam
obiecti quia cognitio abstractiva sive vestigialis includat non visionem
sive non presentiam actualis existentie obiecti quia licet cognitio fidei parte sui et
natura non possit non evidentiam obiecti ita cognitio que est per se propriam partem
suppositam natura est ponere non presentiam rei vel intuitive sed non obiecta
tene quia cognitio dicta abstractiva quamvis extra est nata sit esse vel obiecti
non visum sed tamen in eodem intellectu vel eius cognitio intuitiva
que est vel rei presentis intellectus et cognitio abstractiva quia nata est per se esse
de obiecto non viso et absente. Ergo eodem modo licet cognitio fidei nata
sit per se esse in obiectis de obiectis non evidentibus potest tamen stare cum noti
tia que est de obiecto evidenti cognitio. Assumptum tamen patet quia angelus
per species innatas vel acquisitas cognoscat res cognitione abstrac
tiva prout abstrahit ab existentia rei quia per istas cognoscit
res uniformiter quando non est et quando est. Sed potest illam cognitionem ab
stractivam potest cognoscere res intuitive quando est sub eorum actuali
existentia et non per primam notitiam sed per species innatas ut prius
probatum est. Ergo eodem modo per hoc quod res sub presentia in actuali existentia
et ubi due cognitiones sunt in eodem intellectu quia quando habet cognitionem intuitivam
habet nominis species intellectuales et sic cognitio prius cognitioni per quod obiectum est pre
cognitionem presentis potest existere post cognitionem in actu. Ergo in eodem intellectu et
vel eiusdem obiecti stat cognitio intuitiva et abstractiva. Unde similiter stat
quod obiectum sit simpliciter visum per cognitionem intuitivam et tamen quod sit non vi
sum quoniam existentia est abstractiva ita similiter stat quod obiectum sit evidenter
cognitum per notitiam intuitivam et quod non sit evidenter cognitum quantum est ex parte
cognitionis fidei et non sicut non de hoc est non visum sive absens quoniam
est existentia abstractiva. Ergo non est visum sed fallacia consequentis est
per quod et simpliciter sic non sequitur hoc non est evidens quoniam est ex parte fidei. Ergo
est non evidens sed est fallacia consequentis et per quod et simpliciter. Preterea licet tamen de
dicatur sic credere non est aliud quam alicui veritati propter auctoritatem proponentis
sive revelantis firmiter adherere. Sed talis alicui veritati complexe per de
monstrationem assentire non oportet mentem credendi addere obscuritatem
obiecti dico quod credere est alicui veritati obscure cognite propter auctoritatem proponentis
et tamen quod non est obscuritas in obiecto credito in illa quantum potest per me
credendi quod est auctoritatis proponentis sicut non oportet addere differentiam
actus tamen dicendi evidentiam obiecti ex proprio medio demonstrationis quia sicut demon
strative habetur evidentia obiecti et ita sicut sola auctoritate propositionis
habetur non evidentia obiecti et ideo ex parte auctoritatis proponentis non oportet ex
primere in ratione actus credendi obscuritatem obiecti. Sed aliter stat quod intellectus in
tantum assentiat et adhereat eidem veritati complexe per auctoritatem et de
monstrationem quod actus credendi separatur. Item actus sciendi sive de
monstrandi vel conclusionis evidentiam. Confirmatur. Sicut tamen quando complexo
adheret post rationes et demonstrationes evidentes conclusiones veritatem
quam probare intendit adducat auctoritates et testimonia et precipue
philosophorum famosorum ut patet ex 12. methaphysice et 8 phisicorum et etiam in
aliis libris suis. ¶ Quero ergo utrum talis conformatio faciat a
liquid evidentie et nullam sed nullam frustra ergo adducuntur. Si ali
quam faciat et non scientiam nec notitiam ex obiecto evidente ergo fide
ergo simul cum scientia et demonstratione stat fides et actus credendi
et multo magis cum scientia naturali huius assentiendi auctoritati tantum in
fallibili. ¶ Propter hac opinionem licet rationes adducte contra primam opinionem
confirmatur auctoritatibus dicit n. augustinus contra epistolam fundamenti ea quod fidei sunt
intellecte ita tenes et rationis lucem considerans sed cum precipue aliquid rationis lu
ce aliquid videtur est certe quia hoc non est opinatum. ¶ Item richardus
primo de trinitate c. 3. dicit quod quicumque proficiat intellectu in notitia credibilium
etiam tamen eorum plena notitia et perfectam in qua vita opinetur per
certa sic est fides permixta ergo simpliciter quantum notitia quod est contra
visionem beatam de credibilibus stat cum fide talis autem est omnis
scientia quam habemus in via. Unde ipsa naturalis intellectus esse ea que a nobis
non est cognita sub obscuritate sic rationibus cognitionis eorum quam habemus in patria
in visione beata. ¶ Item augustinus super 10. parte 3 sermone. xx. com
parans fidem fidelium et mentem edificio sic si intellexeris id
id quod est fidei ut meo dubitare omnino non debeas addere edi
ficium volens destruere fundamentum quod non obviatur fides ad
veritatem scientia sicut nec destruit fundamentum in constructo edificium

¶ Item augustinus 12. de trinitate capitulo 1. vult quod adveniente veritate perit fi
des ista ut non sit. Sed vera fides adveniente scientia non perit sed manet in
rebus non. n. dicitur quod perit quando ea que credimus videntur ergo per ipsum non
perit fides quoniam ad intuitum adveniente scientia veritatis sed per actum suum tamen
sit mens que tunc clare novit. Sed contra predicta obicitur sic sicut se
habet scientia ad obiectum evidentiam sic fides ad obiectum obscuritate et lati
am sed sequitur hoc est scitum ergo est simpliciter evidens scienti ergo sequitur
hoc est creditum ergo est credenti simpliciter obscurum ergo idem ab eodem sit si
et scitum et creditum idem eidem intellectui est simpliciter evidens sive clarum et
simpliciter non evidens sive obscurum quod sunt opposita. Maior patet quia sicut scientia
nata est facere evidentiam obiecti vel certa ab evidentia obiecti sic fi
des sua per auctoritatem nata est causa in intellectu obscuritatem obiecti. Con
firmatur sequitur non. hoc est scitum ex isto scitum ergo est simpliciter scitum ergo
similiter sequitur hoc est obscurum ex hoc scitum creditum ergo est simpliciter ob
scurum ergo idem quod prius. Preterea fides quando sunt due cause nate cedere du
os effectus oppositos quarum una est potentior nata impedire
causationem alterius si adest et efficacius potentioris sequitur positio sui
effectus ad positionem et infirmioris non sequitur necessario positio effectus.
Exemplum grave existens sursum natum est cedere motum deorsum si non
grave et leve coniungerentur simul et maior sit virtus gravis intendens
quam levis manifestatur non sequitur quod si grave descendat deorsum quod
leve ascendat sursum sequitur tamen quod leve movetur sursum si non impe
diatur. Nunc autem scientia est sicut potentior quam fides et efficacior
sicut per scientiam habetur evidentia ex obiecto ita per fidem nata est sua
obscuritas de obiecto sed quando simul coniungitur scientia impedit causationem fi
dei non econverso ideo sed ad scientiam sequitur necessario evidentia obiecti non tamen
ad fidem sequitur necessario obscuritas obiecti tamen sicut ad scientiam necessario sequitur e
videntia obiecti ergo necessario ad fidem sequitur inevidentia obiecti si non impedi
atur quia fides per se accepta non cum alio necessario inducit ob
scuritatem obiecti intellectum. ¶ Per hoc patet ad secundam rationem quando dicitur
quod sicut scientia destruit et unum est sed per se accipiuntur non tamen coniuncti [a]
accipiuntur quia tunc scientia certe impedit causationem fidei. Unde licet dicitur
quod ad hoc quod sicut scientia nata est quantum est ex parte cedere in intellectu eviden
tiam obiecti ita fides inevidentiam obiecti. ¶ Per idem patet ad confirma
tionem quia non verbum tenet eodem modo confirmatur tamen ex parte fidei
non eius causatio impediatur. Dicitur forte quod sed ponit dicta
de auctoritate et demonstratione quod sed ad demonstrationem sequitur necessario scientia
demonstrantis non tamen ad acceptationem auctoritatis necessario sequitur fides
quia eius causatio impeditur per demonstrationem. Dico quod non est tale quia ex parte
in nobis quod sit potius assentire alicui veritati per demonstrationem et
per auctoritatem dicentis assentire autem per auctoritatem pertinet ad actum
credendi a quo generatur fides et ideo non impeditur causationem auctoritatis
proponentis sicut scientia impedit causationem fidei. ¶ Item ad confirmationem
de proportione arguitur sicut scientia subalternata caput sua prin
cipia a subalternante et ea supponit in quantum huius tamquam probata a scientia
subalternante ponatur ergo quod idem sciat scientiam unam aliquam subalter
nantem et aliam subalternatam sicut arismetica et musica tamen
ergo in quantum est arismeticus aliquis scit conclusiones demonstrative in quantum vero
musicus supponit conclusiones ergo non est inconveniens quod eadem conclusio ab eodem
intellectu sit scita per unum habitum et credita et sic credita per alium habitum.
Sed autem non concludit predicta secundum thomam in prima parte. 1. q. 1. 1. 1. ubi dicit
quod sufficit ad scientiam subalternatam quod principia sua tamen sint credita
et probata sive non in maiori supponere. ¶ Item quantum ad positionem cognitiva sit principium
quo cognoscimus et quo eliciamus actum intellectus et cognoscendi tamen ipsa est
tota sive potius totum compositum quod est homo cognoscit intellectu et voluntate
et alias operationes exercendo sed de eodem obiecto sequitur per se exteriore
ut per visum habet cognitionem facialem et intuitivam quod non est per presentiam
rei per se interiore ut per ymaginationem habet cognitionem abstra
ctivam que est cum quadam obscuritate quod idem obiectum est visum ab eodem
cognoscente per unam potentiam et per aliam potentiam non est visum ab eodem cog
noscente sed eodem modo non est inconveniens quod potest intellectus eandem per unum
habitum ut per scientiam habet cognitionem evidentem de aliquo obiecto et tamen quod per a
lium habitum ut per fidem non habet cognitionem evidentem de eodem. Unde
sicut non sequitur per ymaginativam potentiam hoc non est absente cognoscente vi
sum ergo non est absente cognoscente visum. Ita non sequitur hoc creditum
per habitum fidei non est credenti evidens sed obscurum ergo simpliciter hu
ic credenti non est evidens sed simpliciter obscurum sed tamen sequitur quod est

[a] Fides vel scientia confirmant dicitur

[a] Ideo quando cognitio intuitiva et abstractiva simul stant in eodem intellectu et eiusdem obiecti quando illa cognitio ... in augustino

credenti inquantum credens non est evidens sed obscurum. Tenent multi alii contra in quantum respondent et probant contra opinionem istorum. Ad primam dicunt quod ipsa dicit certum quantum non accipitur quod oporteat quod sit certum aliquo modo visum aut intellectum propter esse aliquo modo visum vel visum propter quod aut esse visum simpliciter. Si primo modo non est inconveniens aliquid esse creditum et eadem aliquo modo esse visum, id est propter quod immo quod quis propter fidem convincitur propter quod videtur dicere Augustinus in epistola [illegible] Consentaneum habet fides oculos quibus quodammodo videt esse verum quod nondum videt et quibus certissime videt nondum se videre quod credit. Item adeo propter quod tale obiectum non esse simpliciter tale, ut si ethiops propter quod sit albus secundum dentes non est albus simpliciter, propter quod esse visum et non esse visum non repugnat quod sit creditum sed tantum quod sit non visum immo ut dicit [illegible]. Si vero intelligitur secundo modo aut secundum propter esse visum simpliciter intellectum consequens [illegible] dicta propter speciem habitam cuius est sua certificatio consequens aut consequentia [illegible] tunc quando videtur res in sua presentia et actuali existentia [illegible] modo intelligat ex parte per [illegible] cum dicitur quod non stat [illegible] quod [illegible] sit creditum et aliquo modo visum quia sic esse aliquo modo visum non est in consequentia [illegible] Item si est modo intelliat aut [illegible] visionis que est notitia [illegible] Si vero intelliat secundo modo propter esse aliquo modo visum non consequentia [illegible] intuitivam [illegible] quod sic est visum hoc est intuitive [illegible] quia non habet [illegible] quod videt eam in sua actuali existentia et sic [illegible] quibus ipsi non habet [illegible] patet quod vel quod non petit principium vel quod [illegible] accipitur vel unum ex quo non sequitur propositum. Ad secundum quod [illegible] non sua consequentia oppositum ex dictis quia dicitur quod res dicitur esse visum quando presentiam movet intellectum [illegible] ad eius cognitionem [illegible] et non conclusiones que per [illegible] principium movent intellectum et per se [illegible] ad eorum cognitionem que sunt per se ipsa nota et non per alia sed principium [illegible] per se ipsa cognita [illegible] non per alia ut per principium [illegible] principium [illegible] esse visum non conclusiones quarum est [illegible] non sequitur [illegible] quod idem sit [illegible] creditum et visum quod non [illegible] quod idem sit creditum et visum et scitum. Ad rationes Godefridi quam arguit quod habere evidentiam obiecti et non habere est contradictio [illegible] quod fides [illegible] non evidentiam obiecti sicut [illegible] evidentia [illegible] quod de ratione fidei est quod [illegible] non evidentiam obiecti [illegible] [illegible] sicut de ratione [illegible] propter speciem que dicitur [illegible] est quod [illegible] ex parte sui quod habet [illegible] omni [illegible] ab alio [illegible] agente aliquo [illegible] de ratione fidei est quod habet non evidentiam obiecti non impediatur [illegible] ex [illegible] ut [illegible] non sequitur quod [illegible] sit fides et [illegible] de eodem [illegible] evidentia et non evidentia de eodem obiecto sed [illegible] sequitur [illegible] quod [illegible] simpliciter et in actu evidentia propter quod [illegible] et impossibile non [illegible] quia non [illegible] quod [illegible] est ex parte fidei quod simpliciter habet [illegible] ab alio. Et quando dicitur quod de ratione fidei est non evidentia sive obscuritas sicut de ratione [illegible] est evidentia [illegible] quod non quia evidentia est notitia propter [illegible] quod sit notitia fidei et [illegible] propter fidem non tollit evidentiam [illegible] sicut propter [illegible] tollitur ab obiecto fidei non evidentia. Si autem dicatur quod obscuritas est contradictio [illegible] fidei sicut evidentia est [illegible] obiecti [illegible] quod [illegible] tollit [illegible] obiecti actus [illegible] tollit [illegible] et cetera. Dicendum quod obscuritas sive non evidentia non est [illegible] formalis ratio obiecti fidei sed ipsa veritas rei [illegible] non [illegible] tamen et veritas inquantum est obscurum sed credo hoc [illegible] me [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] fidei ratione est obiecti [illegible] obscuritas tamen est [illegible] concomitans obiectum fidei inquantum respicit a [illegible] impediens sicut non visio est [illegible] concomitans cognitionem propter speciem [illegible] impediat [illegible] intuitivam. Sed licet ergo notitia fidei est notitia non evidens [illegible] quod repugnat fidei quod sit notitia evidens quod [illegible] ex parte [illegible] fide ex parte [illegible] notitia non evidente sed [illegible] est notitia evidens et ex parte [illegible] notitia non evidente secundum notitia evidens ex parte [illegible] notitia non evidente ratione evidentie. Sed sequitur si [illegible] intellectus sit notitia non evidens secundum eundem non est notitia evidens ut probabitur secundum eundem intellectum ratione evidentie est notitia evidens et non est notitia evidens [illegible] probatur [illegible] quia ad affirmationem de [illegible] infinito [illegible] de [illegible] finito [illegible] [illegible] sequitur [illegible] non evidens id est [illegible] non est evidens. Secundo probatur sic [illegible] intelligens quia sequitur [illegible] est [illegible] non album ergo non album [illegible] ex opposito consequentis [illegible]

[illegible] est [illegible] album [illegible] non est [illegible] non album sed ista non [illegible] simul quod [illegible] sit [illegible] non album et tamen quod [illegible] sit albus quia sequitur si [illegible] sit [illegible] non album et tamen quod [illegible] sit albus quia sequitur si [illegible] sit [illegible] non album ergo [illegible] est non albus et ita [illegible] esset albus et non albus eodem modo esset impossibile et intellectus consequentia non evidens ergo non consequitur evidens per ex opposito et intellectus consequentia evidens tale obiectum ergo iste intellectus evidens ratione talis obiecti ex alia parte sequitur et intellectus consequitur non evidens tale obiectum ergo non est evidens ratione talis obiecti ergo idem intellectus ratione evidentie est evidens et non evidens. Respondeo quod [illegible] obiectum sed [illegible] non posset esse evidens et non evidens ratione eiusdem intellectus quia tunc opposita dicerentur de eodem tamen in eodem intellectu potest esse notitia evidens et notitia non evidens quia tunc opposita non dicerentur de eodem sed evidentia diceretur de una notitia et non evidentia diceretur de alia notitia sicut ratione eiusdem obiecti tamen ratione alicuius obiecti quamvis [illegible] non posset esse album et non album tamen in eodem intellectu potest esse notitia albi et non albi sed [illegible] non posset esse visum et non visum ab eodem intellectu tamen in eodem intellectu potest esse notitia visiva et non visiva. Ad probationem primam dicit [illegible] [illegible] quod sicut in propositionibus ad naturam de predicato finito non sequitur affirmativa de predicato infinito sicut [illegible] non est lignum album ergo [illegible] est lignum non album vel ergo est non lignum album quia aliquis potest esse verus tamen consequente [illegible] ut si ponatur quod [illegible] non sit lignum et sit album. Ita quod ab affirmativa de predicato infinito non sequitur negativa de predicato finito in propositionibus non. Non sequitur [illegible] quale est similium ergo non est quale simile quia [illegible] potest esse verum tamen consequente [illegible] posito [illegible] lignum sit album remissum et [illegible] simile tunc verum est ita hoc lignum est quale non simile quia est album remissum et album remissum est quale non simile [illegible] tamen est falsum hoc lignum non est quale simile quia per positum hoc lignum est [illegible] simile. Similiter non sequitur [illegible] est cognoscens non intuitive ergo non est cognoscens intuitive quia [illegible] potest esse verum [illegible] [illegible] quia posito quod [illegible] coloratum cognoscat per imaginem et per visum [illegible] [illegible] quod verum est quod [illegible] non cognoscit intuitive et tamen consequens est falsum ut patet per positum. Similiter si in eadem parte medium sit species albi et nigri [illegible] et vera [illegible] parte medium est species non albi et tamen non sequitur quod eadem parte non est species albi. Ratio autem quare non tenet consequentia est ista quia quamvis [illegible] [illegible] duo accidentia [illegible] opposita contradictorie [illegible] quod est consequens ad ista duo accidentia [illegible] propter [illegible] opposita contradictorie et ideo ex uno non sequitur oppositum alterius ut patet in exemplis propositis et patet [illegible] ad hoc maior ex [illegible] patet [illegible] convenientia de re quam [illegible] ponatur secundo quod ad [illegible] consequentie [illegible] adhuc remaneat contraria consequentia [illegible] due consequentes [illegible] opposita contradictorie et eamdem conclusionem [illegible] est [illegible] consequens [illegible] dicitur cognoscens intuitive et [illegible] cognoscens et non intuitive quia [illegible] non sequitur ex uno [illegible] non cognoscit [illegible]. Ad secundam probationem quam arguit quod sequitur hoc est lignum non album ergo non est lignum album [illegible] non [illegible] quod non sequitur formaliter et quia opposita consequentis stat [illegible] cum antecedente ut patet in exemplis predictis tamen impossibile [illegible] [illegible] hoc est [illegible] non album quia [illegible] aut sequeretur quod idem duo esset [illegible] aut quod idem esset [illegible] album et non album et [illegible] [illegible] sed [illegible] non [illegible] [illegible] duo accidentia [illegible] opposita contradictorie [illegible] de [illegible] ad [illegible] [illegible] patet [illegible] contradictionem [illegible] ut patet ex predictis et ideo [illegible] sic [illegible] [illegible] cum opposita [illegible] [illegible] de eodem [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et quod arguit quod [illegible] [illegible] sequitur hoc est [illegible] non album ergo est non album [illegible] quod non sequitur [illegible] sed [illegible] non [illegible] sequitur hoc est album non simile ergo est non simile quia posito quod [illegible] sit album remissum et [illegible] simile et [illegible] est [illegible] [illegible] hoc est album non simile quia est album remissum [illegible] tamen patet [illegible] hoc est non simile quia [illegible] [illegible] sequitur quod non sit simile et ita quod non sit simile [illegible] [illegible] est [illegible] per positum [illegible] [illegible] non est [illegible] et [illegible] est quia cum dico hoc est album non simile [illegible] [illegible] non simile [illegible] exemplificatione [illegible] quod simile negatur [illegible] de albo vel quali quia est ac si diceretur hoc est album quod album non est simile ex quo non sequitur negatio simile [illegible] [illegible]. [illegible] et [illegible] non debet movere aliquem quia [illegible] [illegible] quod [illegible] non potest esse fides et [illegible] ratione [illegible] non [illegible]. Sed ad hoc [illegible] [illegible] ergo [illegible] quod si [illegible] intellectus sit notitia evidens ratione evidentis obiecti quod idem obiectum ratione [illegible] intellectus sit evidens

a [illegible] quod in eodem intellectu [illegible] notitia evidens et non evidens

b [illegible] [illegible] [illegible] ad affirmativam de [illegible] infinito [illegible] negativam de [illegible] finito

et non evidens quia intellectus per habitum excitantem impedit potest tendere in subiectum in obiectum habitus licet sit cum notitia fidei que est non evidens respectu eiusdem obiecti intellectus per istam notitiam non evidentem potest tendere in id obiectum aut secundum per istam notitiam tendit in obiectum evidenter consequenter et in obiectum non evidentem consequenter quia omne obiectum in quod tendit intellectus aut est evidens aut non evidens consequenter licet primo modo et non tendit in obiectum evidentem consequenter vel per aggregationem secundum obiectum est evidens consequenter per aggregationem non evidentem per quam cognoscat fidei scilicet quia intellectus per aggregationem non evidentem secundum cognoscat obiectum non evidens secundum et per eandem cognoscit idem obiectum evidentem secundum idem obiectum respectu eiusdem intellectus est evidens et non evidens quod est impossibile. Huic argui potest deficere intellectus in quo est quia sit fides stat cum scientia in eodem subiecto et respectu eiusdem obiecti et secundum fides respectu illius intellectus est notitia evidens aut non si sic secundum respectu illius intellectus non manet fides quod est impossibile si non et intellectus cognoscens ad obiectum notitia eius non evidente evidenter cognoscit tunc secundum idem intellectus cognoscit id obiectum evidenter et non cognoscit evidenter quod est contradictio. Ad primum istorum quando dicitur quod si scientia stat cum fide respectu eiusdem obiecti secundum intellectus per notitiam non evidentem cognoscit ad obiectum. Ad hoc si aliquis intelligat parte de notitia non evidente sicut videtur quod impossibile est quod ad obiectum sit evidens consequenter parte per aggregationem evidentem licet est et ideo non sic sequitur consequens existente primo opposito sequitur scilicet fide stat cum scientia respectu eiusdem obiecti secundum id obiectum non est parte consequenter per fidem licet est per scientiam. Si autem intelligatur id ens non tamen parte sed secundum per hoc dicit totalitatem sive per totalitatem aut concomitantiam sive actualitatem licet

a actualitatem sic primo modo adhaerens est falsum quia notitia non evidens non est causa nec ratio formalis per quam obiectum ad est evidens consequenter nec obiectum evidens consequenter in isto cognoscit per notitiam non evidentem. Si autem dicatur concomitantiam sive actualitatem sic verum est quia aliquid notitiae non evidentis intellectus habens quod obiectum eius est evidens quia aliunde sicut non si essent due semite sive vie quarum una esset illuminata ab aliquo corpore luminoso et alia obscura tendentes ad eundem locum illuminatum ab eodem luminoso a quo illuminatur una in alluminata tamen quod verum esset dicere quod per viam obscuram tendit quis in locum clarum licet hoc non est virtute vie obscure quod tendit in locum clarum in quem clarum est licet sed est virtute alterius vie clarificate luce illuminata talis locus sic in proposito quod intellectus per habitus viam tenebrat per eam in obiectum evidens consequenter et consequenter hoc non est virtute fidei quod obiectum in quod tendit sit evidens consequenter licet hoc est virtute scientie et est simile utrobique vel quod intellectus sive due vie quando non sunt medio ambulantes et tamen talis ambulatio est ad tamen existentiam in proposito autem iste due vie quoniam tales sunt in eodem simul et opposita cetera quamvis quando intellectus ambulat in obiectum non sunt opposita tendentes licet in

b inficientes unde magis dicendum quod intellectus per fidem sive notitiam licet evidentem tendit in obiectum evidens consequenter. Unde hoc per magis notam certitudinem quam ab illis lectionis sive per hoc. Ad hoc est respondendum et ad id quod subnectitur quod intellectus cognoscens aliquod obiectum parte per notitiam non evidentem non evidenter cognoscit id obiectum. Si autem id obiectum evidens non solum consequenter per notitiam non evidentem licet per notitiam aliam evidentem etiam est impossibile cum reduplicatione sit intellectus quod cognoscens ad obiectum notitia non evidenter non cognoscit id obiectum evidens in quantum huiusmodi id est per virtutem illius cognitionis licet ulterius arguendo secundum absolute non cognoscit id obiectum evidenter est fallacia consequentis et secundum quid et simpliciter. Ad secundum probationem in principio dicte rationis Godefridi quando arguitur quod fides et opinio non stant simul in eodem respectu eiusdem quia firmiter adherere et non firmiter adherere etc. Dicendum aliter philosophus loquitur de habitu fidei et aliter sancta quia philosophus fides est habitus quo assentitur alicui conclusioni propter evidentiam probationis in ratione probabilitatis sive veritatis. Unde dicit Claudius quod sicut opiniorum quod fides est opinio vehemens sicut semper est admiratio suppositionis concomitatur. Non enim fides sive opinio non sicut species sub genere sicut probat excepto in eodem quod concomitatur credere et non credere licet eadem opinio in illo scilicet. Dicunt non probabile et forte hoc autem non concederet scilicet quod credens et non credens habet eandem opinionem in illo si opinio esset genus fidei quia non concomitatur illa in illo ambo praedicamenta licet quod excipitur in praedicamentis sic quoniam ad concomitatur idem est in illo quoniam esse hominem quoniam non esse hominem et non fides concomitatur opinionem sicut habitus ad dispositionem sicut enim habitus est dispositio firmata sic fides est

c opinio vehemens et firmata et sicut non loquitur de opinione et fide non se comparantur in eodem respectu eiusdem quia sic non dicunt nisi sicut per se formam et imperfectam et ideo non sicut per se formam et imperfectam illo et in eodem fides importat firmiorem adhesionem veritatis communis excludentem dubitationem quam opinio ita quod opinio est cum minori fortitudine quam fides illo modo accepta. Fides autem prout accipitur a theologis non est habitus simpliciter credendi veritatis ex obiecto cognito per rationem evidentem sed obiecti quia per eandem libro 2 capitulo primo fides non est inventus et perscrutatus consensus licet est habitus quo assentitur alicui credibili propter evidentiam et auctoritatis proponentis sive credenda cum auctoritate voluntatis ipso et fides isto modo presupposito opinio est firma adhesio veritatis vel evidenti miraculorum et signorum probantium auctoritas dicentis quia non credit nisi probatus de veritate auctoritatis dicentis et si quid sit probatum ratione probabili de veritate dicentis tunc habet opinionem de eo tunc requiritur firmior adhesio ex imperio voluntatis et sic dicit Augustinus in libro de predestinatione sanctorum quod fides est cum assensu cogitatio et in enchiridion 7o fides non est tamen a mente voluntatis. Si autem sit per evidentiam miraculorum vel signorum tunc hec causa devitetur veritatis et tunc hec nec requiritur imperium voluntatis non tamen per hoc tunc creditur ex imperio voluntatis et sic dicit Gregorius in Moralium c. xx. xv. quod signis et prodigiis crevit fides. Unde Salvator Iudeos incredulos ad considerationem miraculorum mittebat dicens opera que ego facio testimonium perhibent ut testimonium dicentis verba licet facta sicut dicit Augustinus in sermone quod quod legitur de eo est de adventu et ideo secundum istum modum accipiendo fides importat firmam adhesionem excludendo dubium et cum ipsa potest stare opinio quia ad probationem illius quod fide quis tenet potest rationem probabilem inducere que causat opinionem ex primo Topicorum c. xi. in fine aut consimilis. Unde ait Gregorius in Moralium quod sic cuilibet quod catholicus vult credi quia tamen est quod dixit auctoritas licet et quia ostendit rationalia stat secundum fides catholica cum opinione quam secundum dicit quod fides inducit fortitudinem

b et certitudinem et induceret in opinionem quia est acceptio unius partis contradictionis cum formidine alterius. Dicendum quod ista diffinitio opinionis debet intelligi sic diffinitiones argumenti et que Boethius dicit in primo Topicorum quod argumentum est ratio rei dubie faciens fidem quod non est intelligendum quod semper argumentum quia non semper argumentum de aliqua re facit fidem in qua arguitur propter indispositionem intellectus vel propter arguitur magis cogentis ad oppositum ideo oportet quod ista diffinitio intelligatur quantum ad aptitudinem quia argumentum quantum est ex parte sui natum est facere fidem. Sic intelligenda est diffinitio opinionis quod quantum est ex parte sua nata est inducere formidinem quod autem non inducat hoc est propter impediens et est dicere impeditur. Unde aliquando contingit ex parte intellectus quia intellectus quandoque iudicat rationem probabilem esse demonstrationem propter quod dicit auctor in Ethicorum quod aliqua opinantium non magis ambigunt quam scientes et talis sic accipiens opinio assimilatur oculo corporis infecto aliquo humore rubeo vel atro quia cum accipit colorem extrinsecum talem iudicat ipsum sicut est infectus sic est de intellectu qui ex defectu suo existimat rationem probabilem esse demonstrationem et ideo adheret sicut ac si esset demonstrationi et eo modo impeditur ne opinio sive ratio probabilis inducat formidinem. Quandoque aliquis habitus excludens formidinem sicut cognitio abstractiva natura est esse cum obscuritate aliqua tamen quando est cum cognitione intuitiva ut in beatis excluditur eius obscuritas per cognitionem intuitivam. Unde opinio est in intellectu nostri mixta non tamen opinio quod intellectus hominis huius est quam sit in illis propter cuius certitudinem aliorum habitum et ista est ratio propter quam videtur probare quod non stent simul fides et scientia eodem modo videtur probare quod opinio non stat cum fide et eodem modo debent solvi non enim res sic in intellectu sunt de aliis. Ad secundum rationem Godefridi quando arguitur quod ista scientia de aliquo sequitur ut quod deus est unus non potest per fidem acquiri de novo post conclusionem ad fidem. Dicendum quod

d homines quoniam et demonstrationem de aliquo sicut post demonstrationem non adheret veritati illius simpliciter testimonio alterius et ideo post scientiam non acquiritur fides sicut post fidem acquiritur scientia sed tamen ab eis sunt per demonstrationem quod deus est unus convertitur ad fidem et post conversionem auctoritati credere scripture dicentis deum esse unum et adhereat illi non solum per demonstrationem sed etiam per auctoritatem sacre scripture sic est potuit post scientiam acquirit fidem hoc autem patet ex hoc quod doctores communiter dicunt quod eadem est fides et idem habitus fidei respectu omnium credibilium secundum in tali conversione ad fidem non solum infunditur fides respectu aliorum

quod necesse est demonstrare, sed tertio aliorum que sunt necessaria ad credendum et preambula que sic demonstrari possunt, ut deum esse et deum esse unum et huiusmodi. Ergo si talis obliviscatur deum demonstrative esse, quod demonstratur deum esse unum, et obliviscatur se scivisse demonstrative, ideo tunc adheret illi per fidem quam de novo acquirit, et cum demonstratione precedente habuit fidem potentia acquisitam, et sic patet quod argumentum est falsum.

Ad tertium articulum quando arguitur quod cum scientia geometrie de aliqua conclusione non stat fides de eadem, ergo cum scientia de aliquo articulo non stat fides de eodem, dico quod non est simile, quia fides que habetur de conclusione geometrica est fides acquisita; hec autem includit formidinem, quia fides non habet firmitatem [illegible] nisi ex auctoritate cui innititur; ille autem cui innititur fides acquisita potest fallere et falli, et ideo fides acquisita non excludit omnem formidinem. Fides autem infusa, que innititur auctoritati illius qui non potest fallere nec falli, excludit formidinem et includit certitudinem. Ideo dico quod non est simile. Sed hic refert, quia non magis fides acquisita includit formidinem quam infusa obscuritatem, et non eundem; immo magis, quia obscuritas non potest tolli a ratione fidei quin necesse sit notitia obscura; formido autem potest tolli a fide. Si ergo non obstante obscuritate fidei ipsa potest stare cum scientia, multo magis non obstante formidine ipsa fides acquisita poterit stare cum scientia. Preterea non solum propter fidem infusam adheret quis auctoritati divine, sed et propter fidem acquisitam, ut videmus multos demonstrare deum esse unum non habentes fidem infusam, quia numquam habuit certitudinem; credit fide acquisita auctoritati legem [?] non tentantia dicentes: Audi Israel, dominus deus tuus unus est et cetera. Ergo propter adhesionem auctoritati divine que non potest fallere nec falli fides infusa excludit formidinem et stat cum scientia, eadem ratione et fides acquisita.

Respondeo quod intellectus habens fidem infusam firmiter et [illegible] fidei acquisite [illegible] adhereat secundum dictum [illegible] in exemplo voluntatis et non ex vehementia inclinationis huius fidei infuse quam non experimur in nobis. Sed voluntas est equaliter libera ad modum intellectus ut assentiat intellectui fide acquisita quam experitur, sicut ut assentiat intellectui fide infusa quam non experimur; ergo sicut fides infusa excludit formidinem, ita et fides acquisita.

Ideo respondeo quod fides potest stare cum scientia de quacumque conclusione geometrica, quia si obliviscatur demonstrationem adhuc adheret illi propter auctoritatem magistri qui eam demonstravit, [illegible] dixit veritatem illius conclusionis; ergo adhesit et nova fide acquisita, ergo antequam [illegible] fide que manet cum demonstratione. Unde non est inconveniens quod aliquis sic adhereat alicui conclusioni propter demonstrationem et propter auctoritatem et sic [illegible].

Ad primam rationem principalem, quando arguitur quod fides est notitia media inter scientiam et opinionem et medium non comparatur [illegible] extremis, dicendum quod medium dicitur proprie inquantum venit [illegible] quod in extremum ultimum per quod participat naturam utriusque extremi, et componitur ex eis, sicut color medius respectu extremorum et est mixtus respectu eorum [illegible], et tale medium [illegible] utrumque extremum et potest esse [illegible] respectu utriusque extremi, et ideo non compatitur secum alterum extremum. Aliud est medium dictum quod convenit cum uno per unam proprietatem et convenit cum alio per aliam, sicut demonstratio quia dicitur esse medium inter demonstrationem propter quid et rationem probabilem. Sic fides dicitur notitia media inter scientiam et opinionem, quia convenit cum scientia in certitudine adhesionis et convenit cum opinione in obscuritate et non evidentia; et tale medium compatitur secum extremum, sicut demonstratio quia compatitur secum demonstrationem propter quid et rationem probabilem respectu eiusdem conclusionis.

Ad tertium principale, quando arguitur per philosophum quod opinio non stat cum scientia, quia [illegible] non potest eundem esse scientem et opinantem, et ideo quia [illegible] habet opinionem de eodem aliter se habendi et non aliter se habendi.

Hic primo videndum est quid sit opinari, ex quo patebit quomodo opinio stat cum scientia. Est ergo sciendum quod sicut scire est rem per causam cognoscere quam impossibile est aliter se habere, ita opinari est aliquam conclusionem per medium cognoscere quod existimatur probabile, tamquam possibile aliter se habere. Unde sicut habens scientiam alicuius conclusionis per medium necessarium quod tamen non existimat necessarium sed probabile non dicitur scire conclusionem eius, quia nemo existimat eius conclusionem impossibile aliter se habere, ita cognoscens conclusionem aliquam per medium probabile, existimans id medium esse probabile, non habet [illegible] de conclusione, et certitudo et dubitatio conclusionis metiatur ex certitudine et dubitatione medii adequate secundum [illegible]. Ideo cognoscens conclusionem aliquam per medium probabile quod existimat aliter se habere existimat eodem modo per oppositum conclusionem aliter se habere posse; propter quod dicitur etiam in fine primi posteriorum quod opinio est acceptio propositionis immediate non necessarie, ita quod necessario includat credendi possibilitatem, et non ex quo nunc est dicere

quod opinio sit acceptio et estimatio propositionis immediate non necessarie, ita quod opinans estimet id quod opinatur posse aliter se habere [illegible] non; nam quia secundum philosophum idem potest esse scitum ab uno et opinatum ab alio, et sic si id quod opinatur estimatur posse aliter se habere, de [illegible] esset opinio falsa quia [illegible]. Opinio ergo est acceptio propositionis non ut necessarie, sive ut sit necessaria sive non. Unde opinans [illegible] estimat opinatum [illegible] unde cum quadam formidine sui oppositi, propter quod dicitur [illegible] quod opinio est acceptio unius partis contradictionis cum timore alterius. [illegible] formido oppositi ab opinante cognoscitur [illegible] partis per medium probabile sive per medium evidenter necessarium. [illegible] medium probabile non inducit formidinem propter medium necessarium [illegible] nec tunc opinio est cum formidine. Unde formido non est de ratione opinionis sed est effectus eius [illegible]. Unde opinio est acceptio propositionis per medium inquantum probabile non evidenter necessarium. [illegible]

[illegible] Opinio autem [illegible] dicta est acceptio propositionis non ut necessarie [illegible], dicitur enim opinio esse [illegible] propositionis per medium probabile non [illegible] necessarium, et sic philosophus [illegible] de opinione in fine primi posteriorum [illegible] dicit quod opinio est acceptio propositionis immediate [illegible] et non necessarie [illegible] quod est acceptio propositionis [illegible] non ut necessarie, et sic opinio non est scientia, sed tamen sic potest esse eiusdem [illegible]. [illegible] opinio est maxime proprie dicta acceptio [illegible] non [illegible] vero [illegible] nomen opinionis maxime [illegible] quod potest aliter se habere huius [illegible], et sic opinio non est scientia [illegible] eiusdem, et sic dicit philosophus primo posteriorum quod opinio est [illegible] sit verum [illegible] sit falsum [illegible] quod [illegible] existimat [illegible] opinatum non posse aliter se habere.

Ad tertium quando arguitur quod fides non compatitur secum opinionem de eodem [illegible], quia fides [illegible] firmam adhesionem quam importat fides et dubitationem et formidinem quam importat opinio, dicendum quod [illegible] opinio importet formidinem [illegible] ex parte sui, [illegible] est [illegible] opinionis [illegible] ab [illegible] impediri [illegible] impeditur [illegible] huius [illegible] ut potest [illegible] fidei.

Ad quartum quando dicitur quod scientia excludit [illegible] fidei quia [illegible] fides non habet meritum [illegible], dicendum quod fides non habet meritum quando [illegible] adheret credito propter evidentiam rationis et non propter certitudinem fidei [illegible] plus experimentali et non fides, sed si [illegible] habens fidem et scientiam plus adhereat credito [illegible] non [illegible] tunc fides magis [illegible] quam scientia, et ideo fides in tali [illegible] non amittit meritum sed [illegible].

Ad ultimum quando dicitur auctoritate Hugonis quod [illegible] non [illegible] credi non potest quam [illegible] quod illa auctoritas non est intelligenda [illegible] ad [illegible] impossibilitatem [illegible] quantum ad difficultatem, quia [illegible] non [illegible] per evidentiam rationis non [illegible] maxime quando [illegible] homines magis [illegible] rationem evidentem [illegible] tamen non est impossibile quando [illegible] per rationem [illegible] maxime quando fides [illegible] rationem et [illegible] cognoscit [illegible] et difficilia [illegible] quod est maxime adherendo per fidem quam per rationem [illegible] beatitudine in intellectu; unde et Hugo [illegible] dicit quod fides a [illegible] et ideo oportet ipsum exponere.

a Fides est duplex
b medium est duplex
c quid sit opinari

a formido non est de ratione opinionis
b [illegible] sic differt opinio [illegible] ab [illegible]
c opinio [illegible]

Item si tam intellectus in actu [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

2 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

[illegible]

3 [illegible]

[illegible]

Utrum conceptus entis in ratione praesente(?) qui est cognoscibilis a nobis quod sit [...]
primus conceptus [...] sit cognoscibilis a nobis [...] quod est [...]
[illegible]

forma dicitur et ens quod quidem habet esse ab alio habet formam [...] et consequens sic dependet(?)
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

genera et species et individua et ad differentias medias que non habent conceptus simpliciter simplices non autem ad ultimas differentias vel ad proprias passiones entis propter rationes prius dictas. Ista questio quomodo sit vera ad primum articulum non tamen quantum ad secundum. Unde contra secundum articulum arguo primo per rationes factas contra primum articulum quia [illegible] conceptus [illegible] excludat [illegible] articulum [illegible] articulo sic quando sic philosophus certus est de aliquo quod [illegible] quod est et dubitatur an esset hoc vel illud et non [illegible] ens esse univocum [illegible] [illegible] sic erit philosophus certus de ultima differentia rei quod est ens et non [illegible] non erit certus an esset ista vel aliter [illegible] [illegible] esse [illegible] rei [illegible] illos forte [illegible] a quibus [illegible] forte [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] rei [illegible] [illegible] et [illegible] univocum [illegible] de differentiis ultimis sic [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] illa conceptum entis esse aliquid [illegible] ultimarum differentiarum et esse univocum [illegible] [illegible] tamen non [illegible] quod sit [illegible] de eis. [illegible] non potest eis esse certus de ultima differentia quod sit ens [illegible] [illegible] certus quod sit ens dicitur univoce de eis vel sit de [illegible] [illegible] vel sit denominative de denominante. Et sic ultima differentia hominis [illegible] [illegible] [illegible] entitas [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] predicatur in abstracto [illegible] esse quod [illegible] [illegible] abstractorum [illegible] [illegible] entitas [illegible] univoce [illegible] de ultimis differentiis [illegible] [illegible] quod ad univoce [illegible] de ultimis differentiis. [illegible] ratio quod [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] entitas [illegible] [illegible] per articulus [illegible] ens [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sua entitas [illegible] [illegible] [illegible] ens. Item omne univocum [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] de univocis [illegible] [illegible] [illegible] natura et [illegible] [illegible] natura et [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic de nominativo [illegible] [illegible] album et lignum et [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] natura et [illegible] [illegible] sit dicto [illegible] et ens et predicatur univoce non sic de nominali de denominante [illegible] sic [illegible] de [illegible] sic [illegible] de [illegible] per se [illegible]. Item [illegible] esse [illegible] [illegible] arguo sic sicut [illegible] arguunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] conceptum [illegible] facit conceptum [illegible] simpliciter simplex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] passiones suas vel esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultima differentia conceptum non solum facit conceptum [illegible] [illegible] conceptum entis si haberet [illegible] conceptum ut [illegible] ponunt aliqui non esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] ens [illegible] ultima differentia [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sit passio [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible]. Item [illegible] [illegible] primo articulo [illegible] [illegible] articulum. Arguo sic [illegible] arguunt [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultima differentia includit [illegible] [illegible] simpliciter [illegible] univoce et intellectu [illegible] in homine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] ultime differentie et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ultima differentia [illegible] [illegible] [illegible] probat quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit univoca [illegible] [illegible] differentiis sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] articulum arguo [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] rationem forte [illegible] [illegible] [illegible] includit ens non entia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] res [illegible] sunt [illegible] res [illegible] [illegible] sic ultima differentia [illegible] [illegible] [illegible] passiones entis [illegible] sua ratione forte [illegible] non [illegible] [illegible] res [illegible] ex sua ratione formali includit [illegible] et [illegible] ens [illegible] [illegible] in conceptu ultime differentie et in conceptu [illegible] [illegible] sic in conceptibus [illegible] genere. Item quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel includit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de eis forte [illegible] [illegible] quod sic [illegible] [illegible] [illegible] ad esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] includit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] ens [illegible] non includit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] differentias ultimas [illegible] [illegible] quod sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passiones sunt et de differentiis ultimis. Item quod ens [illegible] [illegible] ultime differentie [illegible] [illegible] sic [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duo quibus [illegible] magis

[illegible] [illegible] [illegible] quod magis [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] esse distinctum [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] rationales quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non esse [illegible] et non [illegible] magis [illegible] rationalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] genere [illegible] differentia et ens [illegible] ratione [illegible] [illegible] ratione [illegible] quod [illegible] esse ens [illegible] [illegible] magis [illegible] ens [illegible] ultimam differentiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] differentia ultima ens [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] ad [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] et ultima differentia [illegible] ab ultima forma [illegible] ab ultimo [illegible] [illegible] forte [illegible] [illegible] magis ens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultimam formalitatem suam [illegible] magis ens [illegible] [illegible] [illegible] suum vel [illegible] [illegible] suam [illegible] differentia ultima [illegible] ab ultima forma [illegible] ab ultimo [illegible] forte [illegible] magis ens [illegible] differentia media. Item [illegible] per articulus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ens esset [illegible] [illegible] ultime [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esset [illegible] ad [illegible] rationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ens [illegible] [illegible] [illegible] differentia ultima esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item univocum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de entitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultima differentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel differentia media [illegible] non esset ultima differentia [illegible] ens univocum et [illegible] [illegible] de ultima differentia [illegible] [illegible] [illegible] vel de differentia media. Item [illegible] rationem [illegible] [illegible] metaphysice [illegible] probat [illegible] [illegible] quod ens et unum non predicantur differentiis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ens [illegible] per se [illegible] per additum [illegible] per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de ultima differentia sic de aliis quod [illegible] [illegible] ultima sit ens [illegible] per se [illegible] per additum [illegible] per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] differentia ultima sit simpliciter simplex non [illegible] ad additum [illegible] ex natura sua [illegible] quod sit ens. [illegible] additum sit ens per additum [illegible] de illo addito [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] primo quod differentia ultima ultima per essentiam suam sit ens [illegible] [illegible] [illegible] quod ens per se [illegible] de aliis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item differentia ultima [illegible] sic et per se [illegible] [illegible] sit per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non primo [illegible] [illegible] quod ens per se [illegible] de [illegible] ultima et non per se [illegible] modo [illegible] per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] addita [illegible] nugationem et de per se [illegible] [illegible] [illegible] differentia addita enti facit nugationem sic differentia media [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] sic [illegible] ens corporeitas [illegible] [illegible]. Item philosophus [illegible] metaphysice probat quod ens et unum non sunt genera quia [illegible] non [illegible] de differentiis [illegible] ens et unum [illegible] de eis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] minori [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] de differentia [illegible] [illegible] simpliciter [illegible] non per se [illegible] [illegible] non [illegible] per se [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] in minori quod est per se [illegible] de differentiis [illegible] [illegible] [illegible] differentia ultima sit [illegible] differentia [illegible] est per se ens. [illegible] [illegible] dicere quod [illegible] philosophi [illegible] quod ens [illegible] de differentiis per se [illegible] [illegible] per se non [illegible] genus et [illegible] ens non [illegible] genus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] philosophus [illegible] quod [illegible] differentia generis et ens et unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] unum esse [illegible] ens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse et unum esse [illegible]. Item quod ens per se predicatur de uno [illegible] philosophus [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] unum genus aut ens nulla differentia nec unum nec ens [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] unum [illegible] de differentia [illegible] [illegible] nec sic [illegible] [illegible] [illegible] a differentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se unum et ens de differentiis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] per se de differentia sic quod ens non per se [illegible] [illegible] [illegible] unum esse [illegible] [illegible] sic ens quod esset unum [illegible] unum esset [illegible] ens. Item [illegible] [illegible] unum [illegible] differentia sola ratione [illegible] per se de se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ens et unum [illegible] [illegible] metaphysice [illegible] et unum [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] probat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] addita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ens et unum addita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ens homo et unus homo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unum [illegible] [illegible] unum non [illegible] de ente per se [illegible] [illegible]. Item rationes [illegible] [illegible] [illegible] secundo articulo non concludunt [illegible] non [illegible] [illegible] quod differentie ultime includant ens univoce quod [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] includunt

ens unitate ... componitur ex ente et non ente omnino ... divisa ... prius
illa esset ... conditiones ... differentias ... ex parte
ad ... sine ... requiritur quod includat ... quia ... esse
...illo ... in quibus ... divisa non autem ... totius
entis ... ens ... indivisibile ... non dicentur
... Ad primum quando arguitur quod sicut ens ... resolvitur ...
... quorum ... includit ... conceptus ... resolvuntur
... conceptus simpliciter simplices quorum unus non includit
alium ... quod non est simile de ultimata resolutione ...
... ultimata resolutio ... stat ad simplicia
... ultima resolutio conceptus ... stat ad simplicia
... ab omnibus ... de omnibus ...
... ultima resolutio ... stat ad conceptum simpliciter simplicem
... ad omnia ... conceptus entis. Ad secundum cum arguitur quod passio
... de ... quod ens non ... passiones ...
... illa passio ... de passione ...
... entis ... ens non ... passio ... passio entis sola
... ab ente ... bonitas ...

[illegible]

Prima conclusio

Quod conceptus entis est simpliciter unus

[illegible]

2

ab sibi accepto autem entis esse ratione nullam uocatur. ideo hic tenendum de ista [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

q3 mod'atiu passionum ul' 1a 2e morie sit i apiale dme
extrinsecis; ss n'g 2e inferioris ab intell' pt ee sinis intell'
q n'r ignobilior sinis nobilius esse ss at' intell' nobilior
est, at 2e inferioris g' sinis alit' ag' tor' pt' no est
p'x'is. [illegible] ad h q intell' sit mor' t ec n' q' dic 2e
inferioris no in [illegible] moris q' mel' mor' fortiter
agere q' cogitare fortit' agere. [illegible] intellectiua est
a potencia 2e inferioris no mor' [illegible] mor' q
a 2e inferioris no [illegible] mor' [illegible] ut fuere
[illegible]
r no [illegible] mor' [illegible]
intell' pt ee [illegible] mor' [illegible] intellectiua pt' [illegible] moral' [illegible]
[illegible] moral' [illegible] 2e inferioris [illegible] regula [illegible]
[illegible]

[illegible]

gratiam humanam g° obiectum non includit amicitie ... ad appe-
titum ... magis finis actus ...

[illegible]

¶ Nota: rationis ad quomodo.

[illegible]

¶ Quod a fine quid capalius dicatur practicus.

[illegible]

fug[it] q[uia] s[ecundu]m ph[ilosoph]um 7[o] eth[icorum] c. 2 continens est ... [illegible]

... continentie ... continentia ... omnibus ... [illegible]

ut ostensum est supra ... [illegible]

... incontinentie ... [illegible]

... agendi ... non moderate dictat ... [illegible]

... [illegible]

... ph[ilosoph]us 3[o] eth[icorum] c. ... [illegible]

[illegible]

intel(lectus) [illegible] voluntas non velle finem nisi velit operari q(uod) eo ipso

q(uod) est finis p(ro)ximate sit actualiter exercito. Similiter loquimur de non applic[illegible]

[illegible]

[illegible]

intellectualis. Consequentia maior probatur per philosophum 6. ethicorum c. 4 ubi distinguit inter
actionem et factionem quantum ad suos fines dicit quod aliud est factio et aliud
actio quia finis factionis est aliud ab ipsa actione sive ab ipsa operatione
... finis actionis est ipsa actio ...
...
[illegible]

quorum tertio priorum et primum in motore est finis secundo autem non salvatur in his que ordinantur ad finem quia ipsa coordinantur ad finem et unitur quia in una ratione tamen finis et non tamen unitas motoris prima ordine ad alterum totius exercitus ut unitur finis. Sed si ista motore motoris prima sic finis ipsius et hic prima ... [illegible]

[illegible]

... et alia et alia ... finis ... distincto ... infinita et multitudine ... eandem ... ut hic ... prima ... [illegible]

[illegible]

in apprehensione non attingit intellectum ab intellectu sed alio genere
actu sicut est finis ipse intellectus in actu primo sicut hic extremis in eo
actu ipse finis hic ultima ab intellectu sicut in intellectu respectu sui
sicut quod finis ipse hic modo extremis in apprehensione quia eius perfectio
finis unde hic suo fit ratio sed finis ipse hic ultimi est opus
electiua intellectus voluntatem ergo concedo modo finis ipse hic intellectu
perfecta esse ipso electiua intellectus voluntatem. Item quia hic intellectus et
ipsum intellectus et voluntas fieri ipsum nec ipso operi hic ultimi nec
finis intellectus fieri hic perfectum intellectu ut proprium intellectus
tendat intellectu per ipsorum operationum et non operationum voluntatis ergo
ipse finis hic ultima esse operatio perfecta electiua intellectus et voluntatis et non
operationum voluntatis. Item uniuersaliter eius hic ipsum fiet sine operatione sibi
intellectum quod attingit finem eius sibi extrinsecam. Hic dicitur secunde
i. ethicorum capitulo a. sed homo operatione actu voluntatis si sit finis hic perfecta
intellectus est eius finis extrinseca actus proprie sed non sit intellectus est proprie est
sibi finis intellectus. Sed intellectus per operationes operationum attingit bonum actum
tamen intelligere perfectum non est sibi intellectum ergo est sibi finis ipse
et intellectus. Respondeo ad questionem ad cuius solutionem duo sunt declaranda
primo videndum quo diuidentur operationes ipse est hic perfecta intellectus sicut
finis eius et consequenter operatio uniuersalis in apprehensione ut electio sensitiua sicut
finis hic intellectus perfecta. Et secundo videndum aliquo istorum finium hic dicitur
philosophus perfecte et quo philosophus dicit aliquando quod ad primum sciendum quod finis
philosophi est. decima finis tamen causa sit ad dicendum dicitur hic quidam eius
et autem quod hic dictum quod finis uno modo dicitur quod autem causa perfecta
et ducere sit ad quem modum finis medicine est sanitas ultima finis
dicitur id quod est primum intentum ab agente et alio modo dicitur finis illud
id quod est primum ultimo intentum. Sed operatio et actus adipiscitur
principaliter intentum ut sicut dicitur quod finis medicine est sic dispone
corpus ipsum calefaciendo vel aliter aliquando quod actione adquiratur sani
tas et per hoc sit intentio philosophi patet quod dicitur 1. quod perfectissimum est omnibus
rebus uiuentibus naturalibus generare sibi similia ut homo hominem et
planta plantam quod est ipso modo esse simpliciter participatur est per
principalia omnia. non id appetunt et causa agunt quam agunt secundum naturam
et quo modo hic dicitur intellectus secundo dicitur id autem cuius causa finis dicitur est duplex
cuius et aliquo. et hic intentus quod primum esse perpetuum. communicant tamen
similia mediante actione per generationem perpetuum sicut ipse res huius
perpetue est finis autem quod agunt quia per hoc agit ipse non generando
et finis cuius quod perfecte adipiscitur. Item secundo non diligenter
autem de dupla fine. 6. metaphysice. et ultimo dicitur quod est finis
perpetuum quod est causa quia quod per se ipsum et est finis naturalis ut ad
quem finis et eorum ex quibus patet quod finis uno modo dicitur
ipse res in qua perfectio intentionis et alio modo finis dicitur actus sibi
adequatus et coniunctio cum ipso re ut finis motus grauis uno
modo dicitur locus deorsum ut res alio modo et alio modo dicitur esse in loco
inferiori ut ubi et coniunctio cum loco deorsum. Sic et in terminis
est finis rationalis creature uno modo dicitur ipsum bonum summum in quo consistit
eius rationalis et alio modo dicitur beato ipsum operatio rationalis creature qua coniungitur cum fine eo
quo in ergo intellectus perfecte. et quo est hic perfecte propter suam extrinsecam
ad proximum sui ad bonum operationum si loquimur de fine quod prima res
bona cui coniungitur operatio et quod principaliter intenditur. Sic perfectio sui electio uniuersalis
est finis intellectus perfecta et sicut hic perfecte intellectus quod per electionem bonorum
intellectus perfecte coniungitur. Sed si loquimur de fine quo attingitur
ipsum bonum sic intelligere perfectum est ipse finis intellectus perfecta et sui
hic quod intellectus perfecte medium hic intellectus perfecta dicitur voluntas quod
sic est electio et agendo et quod finis electio est bonum et quod electio est bonum
operationis bonum electio est obiectum perfecte intellectionis. bonum ergo electio
attingitur ab intellectu perfecto et remote sed directe quod ab intellectu perfecto
attingitur ut a cognitione et secundum amare sed a voluntate sic ab intellectu
primo et extrinsece. Item bonum est obiectum intellectus perfecti et non obiectum
est eius operationis voluntatis et uoce eius. Item bonum electio sit electio attingitur
intellectu ut finis ultimus per voluntatem quia bonum electio per hoc est bonum quod
diligitur per operationem suam perfectam sed non est finis ultimus voluntatis quia bonum
electio quia non est bonum electio quod per intellectum extrinsece sed actio voluntatis quia
voluntas coniungitur cum bono eligendo. Sic ergo patet quomodo diuidentur prius
est finis intellectus perfecta et intellectus perfectum est finis intellectus perfecti etc.
De secundo articulo dico quod philosophus hic dicit principaliter esse perfectam actiuitatem quod est principalis
sui bonum electio quod ab actu intellectus perfecto non obstante quod intellectus

perfectum sicut ipsum finis et immediate ipsum hic perfecta sicut finis ipse operationis
et per prius sit eius finis ratio. Cuius hoc concedit sic. Quoniam aliquando
ostenditur hic tres fines rationis unum eorum unum illorum est alterum
alio quo in principale est duos fines electiuos esse et sic aliter concedere tres
fines sicut dicitur ut patet in dicendo et singularis sic ad intelligere est
duo esse agentia et unus esse in alterum sicut ab alio. et ut est
reperitur esse ab actu quod non extrinsece ut in progressu intellectus
ut autem in se hic in finibus ordinatis est unum est ab alio quod est
ultimus sed quo est eius est principalis et eius ergo tale opus intellectui perfectum est
ipsi principalis sit finis quod principalis hic perfecta ut patet ex predictis nota
sed uniuersaliter esse sub alio. Sed principalis non est sub aliquo intellectu proximo
et modo eorum quod intendere perfectam ad principium et ad ipsum extremi
dicitur ut ad finem suum quod principalis est finis principalior. quod principalis hic
perfecta quod intendere perfectam. Sed quod ad dicendum de generalibus finibus mag
tamen est ad finem principalem quam ad finem minus principalem. exemplum aliquis homo facit
proximum propter amorem dei et ob hoc dicitur bonus eius propter deum intellectus et ipse
sit propter proximum et quod facit propter deum quia tamen sit propter deum principaliter quod est
eius principalis finis et non propter proximum sicut quia in ipso agit propter deum. Non sic
quia est circa est bonus sed bonus circa quod bonus facit propter proximum magis tamen
dicitur bonus et uniuersaliter circa quod est bonus quod bonus facit propter deum quam
faciet bonus non propter deum non debet dici bonus. ergo concedo modo hic
sed hic principaliter dicitur perfecta ab operatione intellectus quod tendit in proximum
et ultimam ab ipso proximo aliquid uniuersaliter propter intellectum perfectum quod tamen
quod tamen principalis est finis principalis intellectum tamquam finis principalis dicitur
dicitur hic perfecte a proximo quod ab intellectu intellectu perfecto quod extrinseca
ad principium non autem quod principalis sit finis remotior. Item hoc
ostenditur sic. Alio modo est denominatio in eius formis et finibus naturaliter in
generabilibus res magis denominatur a forma proximi et ultima quam a forma
remota et ultima prima. Sic homo magis dicitur homo a forma rationali quam a forma
animali et hoc ideo quia forma proxima est perfectior et ideo forma quod remota et
forma intrinseca agentis. Sed ultima sic in execucione sic est in
fine finalis res magis dicitur denominari a fine ultimo quam remoto quod ab aliquo
proximo quia finis remotior est perfectior in ratione finis quod proprius intellectus et prin
cipaliter ab eius sed prior execucione. Cum ergo denominatio hic ab
esse perfecto sic denominatio autem ea quod hic non dicitur perfecte ab operatione sed a
fine extrinseca quae est secundum quod hic intellectus magis dicitur perfectum a proximo quam
est finis ex remotior quod alimentum perfecto quod est finis principalis
intellectum. Item secundum hoc patet sic. Sic secundum species quod est hic omnis species
eius dependet ex principiis speciebus intellectus et perfecta et finis
perfecte eius dependet ex principiis perfectis. Sed principium perfectum sumitur
ab aliquo perfecto quod principaliter intenditur ergo nomen perfectum omnis perfecte ex quo
generaliter hic perfecte eius dependet ex fine predicta sicut perfecta sed est res rel
data sed quia ad eius dependet aliquo non tamen in intellectu ergo ex
actibus intellectus perfectus et eorum quid ad finem non generaliter hic per
intellectum non est perfecte principalis finis ergo ratio perfecta intellectus perfecto
eius ultimo et ratione aliquid ultimo qui est deus et quia omnis hic principalis
dicitur perfecte ex fine qui est res dei et non ex actu intellectus
perfecto ergo hic perfecte principaliter distinguitur aliquando in sic aliquando sicut
principalis habet esse perfecta secundum quod principaliter distinguitur ab eo fine qui est res
dei vel actione bonum quod est opus bonum aliquid quod ex dictis patet quod opus
perfectum dicitur unum in parte et alio distinguitur quod non dicitur perfectum ab operatione vel actione
intellectuali est finis principalis hic dicitur vitae uiuentis quia beatitudo est. Sed quod dicitur
proximum sit operationum bonum concedo per finem hic perfecta non est unum ut
probatum est articulo secundo operationum in modo ex dictis patet quod eo ipso quod ad est
finis ipse non est finis principalis et eo quod eo ipso quod est finis remotior principaliter
magis esse quod est finis principalis et non ipse propter hoc facile est respondere
ad rationes ubi uidentur contrarias. Ad primum principale cum arguitur quod ipse finis hic
perfecta intellectum est intellectus perfecta. Dico secundum quod secundo et hoc bene probat
ratio adducta quod intellectus perfectum sed non dicit finis ipse et non ratio
actus quod est ipse finis ultimus uniuersalis non potest esse ipse finis ultimus in
intellectu et quia dicitur quod hic perfecte diligitur principaliter aliquis ipso patet per predicta
quod finis est quia finis est ipse non est finis principalis intentione sed finis
ultimus in genere rerum est finis ipse est uniuersalis perfecte principaliter intentus ut dictum
est. Ad secundum principale cum arguitur quod bonum actionum non sit finis ipse
hic perfecta in intellectu quia est causa huius et non huius sunt ultimus
quod uniuersalis finis communis potest esse principalis magis adiunctus sic summum bonum
quod est finis principalis intellectus aliter huius est intellectus et autem angelicus quod autem

[illegible]

[illegible]

Magistri Wilhelmi Alnewyk :— [illegible] commune :—

Utrum finis [illegible] de deo [illegible] actor [illegible] aliqua [illegible] theologie est

Utrum habitus practicus et speculativus distinguuntur principaliter per obiecta vel per eorum fines :—

Utrum finis quo habitus practicus [illegible] primo distinguitur a speculativo sit operatio [illegible] an actus [illegible] alius [illegible] :—

Utrum ab eodem intellectu eadem obiecta possint esse finis [illegible] fidei ad [illegible] credenda :—

Utrum primum principium possit facere actu infinitum secundum corporalem magnitudinem et secundum numeralem multitudinem secundum eandem speciem. Probo primo quod possit secundum corporalem magnitudinem, quia ipse potest facere primum principium secundum corporalem multitudinem quod sibi non repugnat. Sed infinitum in actu non repugnat corpori magnitudini sive quantitati molis. Ergo etc. Maior est evidens. Minor patet per Aristotelem 3° physicorum, ubi dicit quod ratio infiniti quantitati convenit. Item 2° probatur quod possit facere infinitum secundum numeralem multitudinem sub eadem specie sic: infinite partes temporis in preterito fuerunt et infinita instantia. Deus potuit creare unam animam vel angelum et sic possent esse infinita in actu secundum numeralem multitudinem. Contra: et primo de corporali magnitudine sic: omnis magnitudo figurata est finita. Sed omnis magnitudo est de necessitate figurata. Ergo impossibile est aliquam magnitudinem esse actu infinitam. Tunc Augustinus libro de ideis de multitudine et sic: omnia causata ab eo ipso quod sunt ab uno principio necesse est inter se habere aliquem ordinem. Sed impossibile est infinita esse in multitudine infinita. Ergo impossibile est in actu esse infinita multitudine. Maior patet. Minor patet, quia ad ordinem requiritur primum, medium et ultimum, quod in infinito non habet locum. Ergo etc. In ista questione sic procedam. Primo videbo si tale infinitum virtute divina sit possibile in actu. 2° viso quod non, videbo dato quod esset possibile, utrum tali infinito esset possibilis additio. Et 3° viso quod non, utrum unum tale infinitum possit esse maius alio. Circa primum possit aliquis videri hoc esse possibile ex tali ratione: illud quod non contrahit rationem generis et speciem non videtur sibi repugnare et per consequens deus potest sibi illud dare. Sed actualis infinitas non contrahit corporalem magnitudinem ad genus et speciem. Ergo etc. Maior est evidens. Minor per hoc probare eam videtur doctor noster primo sententiarum physicorum vi. corpus in principio ait differentias linee recte. Item sic quod linea est recta cuius medium non exit ab extremis. Patet quod si infinita linea esset, posset esse recta et tamen non haberet medium nec extrema. Non est autem aliqua differentia interpendat quod non conveniat illi cum impossibile est esse ... Ergo non est impossibile lineam infinitam esse ... Alia possit minor probari, quia est infinitum secundum quod ... istam rationem declarans in nona questione de quolibet ... in deo sit realiter infinitas etc. Item posset sic arguere: magnitudo excedens omnem magnitudinem determinata est infinita. Sed deus potest facere magnitudinem excedentem omnem magnitudinem determinatam. Ergo etc. Probatur minor, quia data quacumque determinatam magnitudinem deus potest facere maiorem illa. Ergo etc. Contra istam viam. Et quia corporalis magnitudo potest nominare vel corpus speciale vel corpus mathematicum vel aliquam dimensionum corporalium, ideo probo primo quod sit impossibile de corpore speciali, quia omne corpus speciale necessario est figuratum. Sed omne figuratum necessario est finitum. Ergo etc. Maior patet, quia tale corpus habet formam aliquam specialem que necessario commutat determinatam quantitatem secundum quod principia actuum sunt quantitates determinate figurata propter quod dicitur specifica magnitudo apparet ex figura que est causa actionum. Minor patet, quia omni figure repugnat quod ... infinitas secundum ... primo celi et mundi commento 38. Istam rationem ponit philosophus 3° physicorum commento ... si non est corporis ratio quod planitie determinatum est non erit utique corpus infinitum. 3° physicorum commento 38: omne corpus continetur ab una superficie et a pluribus. Et omne quod continetur ab una superficie et pluribus est finitum. Ergo etc. corpus est finitum et habet in se figuram et per consequens dicitur quod omne corpus continetur ab una superficie aut a superficiebus declarabitur sic ... ubi et pro ista via sunt omnes rationes Aristotelis et commentatoris 3° physicorum ... ubi specialiter de corpore speciali quod non possit esse infinitum et quod patet 3° physicorum. Nos autem intendimus de speciali et de quibus fecimus scientiam utrum in speciebus est aut non est corpus infinitum in augmentum et commento ibidem commento 31. Numeralis vero perscrutator de infinito quod accipitur in mensibus secundum quod sunt in mathematica. Si dicatur hoc non potest ad dicta quod ista ratio procedit secundum quod est de facto. Sed illud non arguit quin de potentia dei sit hoc possibile. Istud non valet, nam ex natura rei corporalis specialis hoc repugnat maxime ex parte figure, sicut non potest actu infinitum vel hoc esse secundum specialem materie in certo gradu raritatis tam quantitatis quam qualitatis infinitas excedentibus vel quod totum sit infinitum non per se nisi cum quod determinata natura requirit determinatum actum. Unde philosophus x. de generatione animalium quod ignis non calefacit aquam magis per ac magis sed ... caliditas quo excedente si auxerit quis calidum non quod amplius fit magis evaporat aut magis et tandem excitat et fit siccum cum quia secundum quod habetur viii physicorum in maiori quantitate est maior virtus et commento 3 physicorum commento 60 maiori ... et patet quod quanto augmentatur quantitas corporis tanto magis augmentabitur potentia eius et cum corpus debile habuit quantitatem infinitam necessario habebit potentiam maxime corporis infinita maius et ideo quia forma in certo gradu non sufficit finitum non ad infinitum nulla est proportio nec est potest in illud secundum ... sic non esset formica maior celo. Item probo infinitum intellectuale materie non potest esse non infinite partes eiusdem forme sunt eiusdem ... philosophus non est magis et minus in formis quia plures gradus vel partes eiusdem rationis sunt in eadem forma et faciunt unum totum homogeneum est ergo maioris ... sed hoc est impossibile scilicet infinitas tales partes esse actu simul in eodem individuo et est eodem ... quia tales non possunt esse nisi in subiecto habente capacitatem infinitam sed omne subiectum habet capacitatem finitam et sic finitum et loquor de capacitate subiectiva non obedientiali ergo etc. quod faciat materiam infinitam tunc alia est maior infinitas non potest esse in ... physicorum ergo ex illa capacitate nichil essent et sic forme contrarie in ea essent et sequeretur chaos antiquorum et ... Item probo sic: quelibet res non habet ... sive perfectionis vel quod non esset possibile transgredi ... sunt ... et secundum ... alia ratio ab ... 3° physicorum quia tale corpus aut est grave aut leve. Si grave, tunc non esset corpus leve. Vel si leve, tunc non potest esse corpus grave. Et probo si grave tunc movetur ad medium, si leve sursum ... plus quod impossibile est quod totum sit secundum alterum istorum ... quod medium eius sit gravius et moveatur ad medium et medium levius et moveatur sursum. Circa istam rationem lege commentatorem ... 3° physicorum vel diceret hic quod deus faceret ipsum neque grave neque leve vel si faceret ipsum grave vel leve non tamen moveretur ad medium vel a medio quia hoc posset deus. Primum non valet, philosophus primo celi et mundi: grave est quod fit natum est ad medium, leve quod a medio. Sed hec autem includit contradictionem ... non iste ... non sufficit quia si deus hoc posset quantum ad ... non tamen quantum ad possibilitatem ... Sed possibili posito in esse nullum sequitur impossibile ... ponatur ergo quod moveretur secundum ... quod philosophus ... adducit. 3° ratio quia tale corpus de necessitate est mobile ... ut ergo mobile motu recto vel circulari non primo modo quia oporteret infinitum habere locum infinitum et sic non esset locus extra ad quem moveretur nec posset ... quia locus ... commento 26: locus non est eius unius quia esset infinitus ... si dicatur quod movetur non motu totius sed partium contra hoc arguit Aristoteles et commentator 3° physicorum quia partes et totius est unus locus. Sed totum non habet locum nec potest habere extra locum ... ut ... habebit motum quia tunc non digniori moveretur magis ad unam partem quam ad oppositam ita deducit commentator ibidem commento 26 nec esset mobile secundo modo circulari quod probo dicit philosophus primo celi et mundi primo sic: corpus circulare necessario est finitum. Sed non existente infinito corpore circulato non erit motus circularis infinitus. Non ergo movebitur circulariter infinitum corpus maior patet quia circulare redit in se ipsum ... Item probo ... quod tangitur ibidem primo celi et mundi. Si esset tale corpus infinitum linee exeuntes a centro essent infinite. Istam probat commentator commento 39 ibidem quia infinitum caret circumferentia et linee exeuntes a centro non terminantur nisi per circumferentiam essent ergo linee infinite ergo necessario ... distantia inter eas sit infinita ... una post succedit alteri ... Sed quando corpus rotundum movetur ... punctus quousque ... linee ... distantias infinitas et sic infinitum ... finito ... vi physicorum hoc non potest dici nisi diceretur deum facere tale corpus infinitum quod non in loco. Sed non valet quia quod movetur in loco motu totius necessario est ... in loco et ... posito quod esset ...

loco i q solo r pricialit cet in loco ut nc cor ē adhuc
het positu quia principalitas est locum infinitum requiret
locum est locum infinitum. ¶ 2o videt ē si posset fieri
corpus mathematicum infinitum et in illo per corpus mathematicum corpus
de genere quantitatis habens tres dimensiones. quod autem de ratione corporis
sit 3es dimensiones et non minus probatur per auctorem i. celi et mundi. d. corpus
autem quod omnibus divisibile magnitudinis aut quod quidem ad unum
linea vero ad duo aut planum est quod autem ad 3a corpus. v. 3o
et celi 3o. d. deinde incipit diffinire corpus dicens et corpus est di-
visibile secundum omnes mensuras i. et corpus dicitur mittens partes in lon-
gitudinem latitudinem et spissitudinem ¶ Si dicas q i locum d' ce[lestium]
nalis non mathematicis ¶ [illegible] est expresse [illegible] i. celi et mundi
[illegible] est p q omnis magnitudo respicit dimensionem est [illegible] si
omne [illegible] respiciat [illegible] non est adhuc [illegible]
[illegible] non [illegible] diffinitionem corporis hac diffinitione [illegible] q corpus sit divisibile per
omnes dimensiones. donec declaretur nullum corpus esse indivisibile. [illegible]
[illegible] visum est q quamvis geometer ponat hanc diffinitionem tamen naturalis
[illegible] probare. quoniam autem nulla pars est indivisibilis declaratum est
in vi. de [illegible] auditu. unde dicit [illegible] 3o phisicorum [illegible]
corpus infinitum dicitur esse infinitum in omnibus dimensionibus. [illegible]
[illegible] q tale corpus non potest esse infinitum [illegible]
[illegible] nullum infinitum potest esse figuratum ergo nullum corpus potest esse
infinitum [illegible] omnia figuram
[illegible] probatur [illegible] 3o [illegible]
[illegible] est figura [illegible] est ymaginatione infinitum non potest esse ym[aginari]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] non esset magis sua parte [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

q totum e nichil est est. [illegible] sic si esset possibile addicio sequeret
q non [illegible] infinitum in actu. sed impossibile solum actu finitum
[illegible] dicas tu. [illegible] quia phisicus arguens contra antiquos
[illegible] phisicos ponentes infinitum secundum quantitatem in actu dicit q infinitum
[illegible] est q semper ad est. quia si est infinitum in potentia
[illegible] si esset possibile addicio esset ad extra illud. et sic tale infinitum
esset infinitum solum in potentia ut auctor [illegible] actu finitum et
non infinitum ¶ [illegible] illud addicio ut esset illius [illegible] ut alterius
si [illegible] non ad [illegible] quia [illegible] si ad illius [illegible]
[illegible] 3 phisicorum secundum [illegible] q melior est q infinitum
est q non est sive continuum sive [illegible] quoniam si separatum
fuit [illegible] tunc totum est partis et non est totum [illegible]
fuit [illegible] non est totum nec partis [illegible] est non est totum
illius [illegible] ¶ [illegible] illud est expresse [illegible] phisicorum [illegible]
[illegible] si posuissemus q infinitum est finitum in quadam parte
[illegible] infinitum esse maius infinito [illegible] infinitum
est maius omni magnitudine et excedo [illegible] q unum infinitum
non potest esse maius alio de talibus infinitis. unde [illegible] i. celi et
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

non finitus sed finitus. Tunc ad rationes que probant infinitum in quantitate posse produci. Ad primam cum dicitur quod non contrahit rem extra genus et speciem, licet non repugnet ei in effectu. Ista videtur falsa, nam hoc idem accipe per principia individuantia, et ab his non trahitur ipsum extra genus et speciem; ista patet per principium individuationis [illegible] et speciei. Et tamen planum est quod homo repugnat homini in effectu. Sicut omnes partes diei esse simul in actu non trahit ipsum extra genus et speciem, et tamen eas esse simul repugnat diei in effectu. Si tamen concedatur maior, ad minorem cum dicitur quod infinitas actualis non contrahit rem extra genus et speciem: hic dicitur a quibusdam quod infinitum non repugnat quantitati in magnitudine, repugnat tamen cuilibet speciei. Contra: sed ista non valeat, quod quidquid repugnat antecedenti repugnat consequenti; tamen ista est vera: id quod repugnat cuilibet antecedenti repugnat consequenti. Probo: quia repugnans repugnat aliquibus, licet et quia ad minus ut in multis, sed non in omnibus speciebus quantitatis [illegible] quae est genus, ergo etc. Contra: quaelibet in multis [illegible] ergo finitum et infinitum impossibile sit de genere quantitatis, infinitum tamen in actu ita repugnat generi sicut speciei [illegible] quia infinitum in actu ad aliquod repugnat generi, quia includit contradictionem, sicut visum fuit supra [illegible] tertio physicorum [illegible] ubi non dicit quod quantitas est genus infiniti. Probat per diffinitionem eius dicens quod infinitum est quantum non terminatum. Sed neutrum istorum esset verum de infinito in actu de quo ibi est sermo, sed et hoc repugnaret generi quantitatis. Ad secundum dicendum quod contingit hoc accipere [illegible] infinitum in actu [illegible] potuit [illegible] actu extensum sine terminis [illegible] quantitati, et ita oportet ipsum concedere quantitatem esse [illegible] genus secundum [illegible] vel esset commune ad infinitum [illegible] diffinitum etc. Dicendum quod secundum philosophum [illegible] duplex est diffinitio, scilicet rei et quid dicitur per nomen [illegible] non entium possibilium et impossibilium, et talis est diffinitio infiniti praedicta. Ad aliud cum dicitur quod infinitum impossibile [illegible] non sequitur ad infinitum in actu, maior igitur principalis rationis est falsa. Tunc ad probationes eius: una fuit de versu topicorum de linea etc. Dicendum quod diffinitio lineae non competit, quia est lineae, cum dicitur linea recta cuius medium non excedit terminos, quia nulla diffinitio competit [illegible] quod non potest esse [illegible] impossibile, sed competit quia est lineae ratione recti [illegible] ratione recti in quantum rem non repugnat infinitas; et ideo dicendum quod simpliciter rectus et simpliciter infinitus repugnat tamen contra rationem lineae quae sibi est rationalis [illegible] medium non excedit terminos quod rectum simpliciter [illegible] simpliciter [illegible] convenit infinitas [illegible] gradus [illegible] divinae perfectionis. Ad aliud [illegible] minoris [illegible] cum dicitur quia infinitum solum secundum quantitatem ei non repugnat [illegible] non repugnat ei poni in effectu. Dicendum: si ista probatio valet, tunc probat non solum de infinito [illegible] sed [illegible] quod oportet esse tale infinitum in qualibet et in forma substantiali. Nam quaelibet istorum est solum infinitum secundum quantitatem, et sic sequeretur quod non repugnaret [illegible] cuius oppositum fuit prius probatum [illegible] genus actu infinitatis. Contra probo quia [illegible] natura [illegible] Unde magister [illegible] dicendum quod deus tantam gratiam contulisse illi [illegible] quantam potuit conferre, potuit autem conferre quanta potuit [illegible] Augustinus [illegible] quidquid tibi vera ratione occurrit [illegible] scias deum [illegible] melius fecisse quam non fecisse. Summa autem gratia esse collata [illegible] simpliciter melius secundum rationem quam non esse collata. Contra: sequitur quod albissimo possit dari albius [illegible] Item tunc forma substantialis corporis [illegible] magnitudo eius esset [illegible] infinitum [illegible] quia appetitus naturalis est ad infinitum et numquam possit satiari [illegible]

substantialis corporis [illegible] ipsum et appetitus naturalis ad formam actualem et perfectam [illegible] qui appetitus satiari non possit si talis forma posset esse infinita. Contra: omne infinitum in infinitis gradibus perfectionum est infinitum extensive, sed omne infinitum intensive est perfectius simpliciter; ergo tale infinitum est infinitum simpliciter, tali autem infinito repugnat esse in materia, ergo et ideo dicendum quod sit infinitum secundum formam substantialem vel accidentalem vel secundum perfectionem, et tamen quod sit infinitum [illegible] non repugnat esse in materia, sed infinitum quod tu ponis est infinitum in gradibus perfectionis; ergo implicat contradictionem. Minor huius patet, quia intensio maior accipitur ex pluribus talibus gradibus; ergo infinitum [illegible] quod autem infinitum intensive sit perfectius simpliciter patet, quia non potest esse magis perfectum [illegible] processus ad totam perfectionem et formam [illegible] substantiali vel accidentali. Quod autem non sit processus ad perfectionem et formam patet, quia in tempore fieret perfectio [illegible] sicut cum procedit de remisso calido ad intensum calidum, ergo etc. Si tu dicas quod solum ponas posse tale infinitum in magnitudine [illegible] Contra: accipio lineam pedalem, ista includit aliquam positivam perfectionem [illegible] et entitatem. Addatur alia linea pedalis, et sequitur quod sicut prius erat in entitate ita et in perfectione, et per consequens infinita ponit perfectionem infinitam [illegible] Ad aliud cum dicebatur quod deus potest facere magnitudinem excedentem omnem magnitudinem datam, ergo infinitam. Dicendum hic quod numquam est ab aliquo accipienda [illegible] infinitum accipiatur esse infinitum, sed sic accipienda magnitudine [illegible] ergo non sequitur in accepto esse infinitum sed semper finitum. Exemplum: tempus secundum philosophum durabit in infinitum in futurum, et sic post hoc tempus erit tempus et post illud erit tempus, et sic in infinitum accipiendo; ergo erit aliquando acceptum tempus infinitum: non sequitur secundum philosophum, ita hic. Contra ad tertium [illegible] si deus possit facere infinitum [illegible] individuale multiplex [illegible] sub eadem specie [illegible] adhuc quia licet non implicat contradictionem probo: species de ratione sua non determinat sibi certam pluralitatem individuorum; ergo sicut natura speciei potest poni in duobus individuis ita et in mille, et eadem ratione [illegible] potest poni in infinitis. Contra: [illegible] distincta [illegible] poni in effectu [illegible] individuum cuiuslibet speciei [illegible] ergo infinita possunt simul [illegible] Item quae deus novit [illegible] quaelibet potest producere [illegible] illa potest simul ponere in effectu. Sed deus [illegible] novit infinita quorum quaelibet potest producere, ergo etc. Probatur minor de cogitationibus angelorum quorum quaelibet potest producere et succedunt in infinitum. Contra ista opinio arguitur quod implicat contradictionem, quod patet primo, quia ponatur quod sit talis pluralitas individuorum infinita sub una specie [illegible] tunc talis species vel remanet adhuc plurificabilis [illegible] individua vel non [illegible] multiplicari possunt [illegible] contradictionem ut prius fuit deductum. Si non remanet plurificabilis [illegible] ponere naturam specificam de se habet [illegible] contradictionem, quia [illegible] esset plurificabilis [illegible] Item [illegible] impossibile [illegible] quod numquam habet tot actu quin possit habere plura [illegible] natura speciei [illegible] indifferenter ad individua; ergo numquam habet tot simul quin possit habere plura; ergo non potest esse infinitas in individuis eiusdem speciei. Declaratur [illegible] de forma [illegible] educabilibus [illegible] quia [illegible] potuit [illegible] animam [illegible] producere [illegible] ad naturam animae quae natura animae [illegible] in infinitum [illegible] multiplicari [illegible] ut ulterius [illegible] animam producant, quia [illegible] rationem entis [illegible] quod possit esse reductum ad actum completum et [illegible] secundum omnes partes [illegible] natura

esse habet sicut esse quantitas n. ponatur nam equi reducta de potentia
ad actum secundum quantitates infinitas individuum non minus remanet potentia
se in potentia. unde reducatur in actu secundum aliquam infinitatem individua
quod si reducta esset in actu secundum aliquam multitudinem individua. Contra
quod repugnat rationi unius repugnat rationi entis. quia ens et unum
convertuntur. sed multitudo infinita repugnat rationi unius. ergo et rationi entis
assumptum probatur per propositionem Proculi. omnis multitudo participat aliqualiter
uno. unde dicit si nullatenus participares participares uno neque
totum unum esset neque utrumque multorum ex quibus multitudo esset
ex aliquibus aliis multitudo et hoc in infinitum et utrumque infinitorum
esset multitudo infinita. ergo etc. Praeterea sequitur quod totum non esset maius
sua parte quia si ab infinita multitudine auferatur multitudo
aliqua determinata remanebit nichilominus multitudo infinita. Praeterea talis
multitudo maior ergo continetur. ergo reducetur ad quantitatem discretam
sed non est inconveniens quod non sit in aliqua specie. ergo oportet multitudines
talem infinitam sub aliqua specie numeri contineri. sed quelibet species
numeri est finita. ergo etc. Praeterea impossibile est quod sit aliquis numerus infinitus
ista patet quia numerus est uno mensuratus. sed est totum infinita
est esse numeratum. istam et adversarii concedunt. sed omnis multitudo
denominatur solo numero et in specialibus est numerus quo deus. ergo etc.
Praeterea ymaginem eternitatis per instans stans. si ergo intelligentia
generantur aliquando sit producta infinita sub eadem specie cum vel non
posset plura fieri. sed quod per totum tempus residuum eternitatis assistentes
deus nullum individuum illius speciei posset producere quod
est contra divinam potentiam. Praeterea sequeretur quod due unitates addite facerent
infinitum simpliciter quod est inopinabile. Praeterea istud est de intentione
commentatoris 3. physicorum commento 66. et additio numeri est impossibilis non quod additio
infinita exeat in actum ita quod inveniatur numerus in actu
infinitus. sed quod additio numquam cessat. Contra commento 39. ubi textus
neque numerus est potest esse separatum et infinitum numerus n. et illud
cuius est numerus est numeratum. sed numeratum potest numerari possibile est per
venire ad infinitum et tunc infinitum. et cum posuisset quod inveniretur
aliquis numerus infinitus necesse est ut infinitum numeretur quod est impossibile
ergo non est numerus infinitus. Contra ad motiva eius cum dicitur quod
species deficiat sed etiam plurimum individuorum. dicendum quod existo con-
cludit quod possit esse infinita infinitum accipiendo quod est solum infinitum
[illegible] potentia. sed non sequitur quod ergo possint esse infinita actu simul
Ad secundum cum dicitur quod quodlibet individuum habet propriam ydeam et sic
potest per ... accipiendo. non sequitur quod deus totum infinitum habet sicut
ydeas. ergo possint simul fieri quia non habet totum ydeas ut pos-
sint simul fieri quia hoc includit contradictionem. Ad tertium cum
dicitur quod que deus novit scientia visionis quorum quelibet potest per se
existere illa possunt simul poni in effectu. ista est falsa. sed bene
sequitur quod illa potest poni in effectu in infinitum [illegible] accipiendo vel sup-
ponendo. nam ex solitate aliquorum in intellectu non sequitur similitas
eorum in re. Contra ad rationes principales cum dicitur primo contra hoc
non repugnat quia secundum philosophum 4° physicorum ratio infinita contra
[illegible]. dicendum quod ratio plus tactum est quod loquitur ubi dicitur secundum intellectum
intellectus ponentis infinitum posse esse actu. sed secundum intentionem
philosophi infinitum in actu nullo modo potest esse contra contradictionem non potest
sic convenire. Ad secundum cum dicitur infinite partes temporis in potentia fu-
erunt et infinita distantia per uno die. sed in quolibet istorum instantium
deus potuit creare unam animam. ergo possunt esse infinita actu secundum
intellectum naturale infinitas. dicendum quod secundum suppositionem quod in quolibet
instantium illorum potuit creare unam animam sed non est infinito
tempore si fuisset licet infinita dies processissent quia includit contradictionem

Utrum sit dare aliquid tempus discretum ex instantibus compositum. Et quod sic.
Instantibus compositum quod sic. Opiniones anglorum intelligentie
aut mensurantur tempore medio aut evo aut tempore discreto. non
tempore medio quia mensurat motum et successivum. tales autem
non sunt opiniones anglice nec evo quia secundum Augustinum 83. quod non
evi est stabile. nunc vero temporis est fluxibile. sed tales opiniones
non sunt stabiles quia volubiles. sequitur ergo quod mensurantur tempore discreto.
Praeterea tempus dicitur discretum continuo quia secundum aristotelem 4° physicorum tempus est numerus
motus secundum prius et posterius. ista ergo discreta vel est maior vel minor
esse non maior quia tunc unum esset actum numero esset indivisibilis
libris quia ratione continuum est minor esse. sequitur ergo quod talis discretio sit
minor esse. Contra quando ad compositionem ex instantibus vel ex instan-
tibus continuaret vel contiguaret vel generet sed hec sed quelibet istorum est
impossibile ut instans secundum aristotelem 6° physicorum et 6. ergo etc. Multa quoniam
sic procedam. primo dicam quid fuit et quem esse habet tempus continuum.
2° an sit dare aliquod tempus discretum ex instantibus compositum. Circa primum
ad primum recitavi alias plures opiniones cum improbationibus
eorum ponens ultimo unam in qua tamen non steti nisi sub dubio
Prima opinio dicebat tempus simpliciter habere esse in anima que est opinio augustini
et gallici que fuit tunc improbata quia simultas partium re-
pugnat tempori. sed in anima partes temporis habent esse simul. ergo etc.
Secundo quia tempus dicitur extensum et continuum cui repugnat esse in
anima. Contra cum tamen vellet tenere augustinus istam et consimilia non obstaret
unum sed quod aliquid esse in re potest intellectus duplicatum. vel quod habeat esse
in instanti indivisibili. Contra vel quod habeat esse vere distinguitur non esse
vel ergo permanentia rapitur successiva habent esse in instanti sed
successiva quarum partes non sunt simul non habent esse in instanti
tamen habent esse absolute non quidem indivisibiliter et in actu. sed esse absolute
ut distinguitur non esse. hoc est in tempore autem durantis. hic quod dicitur quod
tempus non habet esse in eo quia partes eius non sunt et quia non
habent esse in indivisibili. tamen excludit non sequitur quin habeat esse absolute. Con-
cedendum ergo tenendo augustinum quod tempus non habet esse indivisibile nisi in intellectu
sed tamen esse eius absolutum est in re. et sic dicetur ad argumentum. unde primum
ratio est quod tempori secundum esse reale repugnat simultas sed tamen in anima
non repugnat sibi esse indivisibiliter. Contra similiter dicendum ad illud de extensione. sed
quoniam tempus habeat esse in re et potentia in anima quia secundum esse reale
in re secundum esse vero formale in anima. et hec fuit et multipliciter improbata
Alia opinio recitabatur quod quantum ad utrumque esse scilicet ad materiale et formale
habet esse extra animam. sed tamen est dependens ab anima quantum ad eius esse formale
et hec sic declaratum fuit secundum commentum 4° physicorum tempus est ex discreto et con-
tinuo compositum. ista discretio est ex hoc quod intellectus accipit unam partem conti-
nui et distinguit eam ab alia et sic numerat hanc cum illa. et
quoniam hoc sit possibile dicitur quod continuitas ista secundum se habet esse in re
sed autem ad numerum eius est ab anima dependens. exemplum ad hoc in illo
quoniam intellectus intelligit lignum vel lapidem ita intellectio est qualitas
et absoluta. et hec relatio non solum mensuratur ad mensuram sed eam
relationem ex parte et intellectus et ista relatio intellectus ad lapidem est re-
alis et in re et cum causetur ab anima sicut in proposito intellectus numerat par-
tes continui actione que numerata est in intellectu. et est realis relatio
cum numerationi actione correspondet intellectu ex numeratione passiva ac
receptionis partis et partis. et est relatio realis et est formaliter in re. Contra
arguit autem iste cuius est opinio contra opinionem istam assignata. Primo sic
sicut se habet quantum ad quantitatem et extra partia sic se habet numerus ad numera-
lia. sed quantitas secundum reale in re continua qui consurgit ex
partibus temporis ad rem temporalem per applicationem quam anima applicat rebus
temporalibus continuitatem numeratam primi motus. ita quod licet iste
numerus qui est quoniam dependeat ab anima vere tamen in re temporali in
anima denumeratione passiva consurgere exercitia ipsius intellectus
Contra secundo quia relatio locati est non causata locati passiva actu
sed per locum activam precedere. ergo aliter impossibile est de numeratione ac-
tiva et passiva. Tertio sic geometria est scientia realis et considerat
de numero et magnitudine et est relatio realis ab anima dependens
sicut talis numeratio passiva. Contra et ista opinionem arguitur. Et primo arguitur aliquid
dicendum. et secundo per rationem communiter quod ergo primo dicitur quod tempus sit compositum
formaliter ex continuo et discreto. Contra species que ab invicem ex opposito
dividuntur non possunt concurrere ad aliquam compositionem. sed
continuum et discretum sic ab invicem distinguntur. ergo etc. Praeterea quod dicitur
quod continuitas ista habet esse in instanti est contradictio. quia durante
sua habet successionem cui repugnat in instanti fore.
Contra cuius opinio quam vult quod ista numeratio passiva sit relatio.

realis · r̄lo que ꝫ intelle̅cois me̅te aīa ad obm̄ ul' ꝫ r̄lo
mesurati ad mensuram / ul' r̄lo silitu̅dinis · Si g° excludit q aīa mutat
des ptes sc̄ r̄lo aut ꝫ r̄lo mensurati ad mensuram / et tn̄ n̄ ee̅t
g° r̄lo real q neg̅at . Si ꝫ r̄lo silit̅udinis et tunc sequet q succ̄ssiue in
tp̄e est silitu̅do q nulli dr̄. ¶ Sp° si excludit ꝫ r̄lo real mgti° q aīa
sic mutat et ꝯparat tales ptes g° aīa cōparando de̅scriptiōne in colligend̄
ad de̅scriptiōne in aīali aīa h̄ebit r̄lom̄ realē et colligend̄ silit̅udinis ¶ Sp°
si ad r̄om̄ successiue tp̄is sufficit mutacō tal' g° aliud possit vis
accipi et mutari tandem instans sc̄ q eiu̅ possit ee̅ temp'
¶ Sp° ista mutaco pter'ea ꝫ r̄lo p̄ te g° cu̅ nulli r̄loni repugn̄at
ee̅ in instanti g° nec tali mutacōi que tn̄ sit succ̄' in tp̄e
q̅n no̅ repugnabit ee̅ in instanti. ¶ Confirmat istud qꝛ ista
mutacō aut mutat instant' q̅n sit aut q̅n no̅ sit. si p̄mo
m̄ sit quia ꝯpars ens ad no̅ ens. sc̄ q no̅ ꝫ mutacō ꝯpe
quia q̅n ꝫ mutacō istius instantis sit no̅ ꝫ ad et p̄o̅
no̅ ꝫ mut̅s ꝯpe ¶ Tunc ar° g̅ mod' ponendi qꝛ si succ̄' in tp̄e
ee̅t r̄lo tunc tp̄e no̅ est p̄t mgne ab̄ to. Sꝫ mg̅r mgne
r̄lonis · qꝛ ꝫ g̅ ph̄s ponens ip̄m me̅te cōpa̅tib'. Preterea dr̄.
¶ Sp° q ista mutacō ꝫ sp̄s no̅ de g̅ne r̄lonis. f°. vj. p̄nta
f. actō ꝯ pat° et q̅n ubi et c. ¶ Tunc dr̄ q posito q sit r̄' de
g̅ne r̄lonis no̅ obstat qꝛ no̅ mitt' ꝯdic̄te tp̄is. Ad
istud p̄ statim q posit talē r̄m succ̄' tp̄is. Sꝫ q ad sit suc̄
le mixe et tn̄ no̅ mixet eius ꝯdic̄te ꝫ ꝯdeo. ¶ Tunc ꝯtra
p̄dicm̄ qꝛ ar̄m adhuc stat / nam q° no̅ sit vnu̅ ex r̄lone
et ab solo t̄ ꝯmet ex ab̄ to et q̅ui ꝫ g° . vj . g̅nm ¶ Sp° q lo̅ci
q̅ sequit̅ exn̄a posita . et no̅ vnu̅ tn̄ fuit de g̅ne r̄lonis
Sꝫ p̄ te ꝫ ibi dare mutacōes actiam et correspondentē passiuā
g° ꝫ i' r̄lo de g̅ne r̄lonis . Tunc ar° r̄c p̄nt ꝯ mod' qꝛ ꝫ succ̄'
in aliq̅ nc̄cio ip̄m denotat . g° si tp̄e dr̄ talē mutacōnem
mgti° q̅ mutacō ꝫ succ̄' tp̄i . sc̄ q g̅m̄ est dictu̅ / Sꝫ non ꝫ
iste q mut̅s dr̄ accipe̅ vno m̄ ꝯ designacōe p̄tiu̅ ꝯtinui
p̄dc̄e sumpta / alio m̄ ꝯ aggregacōe p̄tiu̅ dictarum. ¶ Sp° mo
no̅ ꝫ ꝯpe mut̅s . Sꝫ solu̅ p̄o m̄ . ¶ Sc̄ . quia no̅ solu̅ p̄m
tllam sūt ptes distincte / imo s̄m intellc̄u q p̄ꝫ . quia
q̅n vnu̅ ꝫ ad no̅ ꝫ no̅ ꝯsiderante aliq̅ intellc̄u ¶ Sm̄ q°
ens et no̅ ens p̄nt mutari . Sunt distincta ex se p̄ter
actōm intellc̄us / sc̄ ꝯ suppo̅to g° nulla ꝫ mutacō siue dis
tinctō p̄tiu̅ ex intellc̄u . ista g° nulla ꝫ mutacō opīo n̄
dr̄ v'a rōnes aut eius eā no̅ videntur ꝯcludē. Ad p̄mu̅
qꝛ ꝫ de q̅n dd̄ q no̅ ꝫ simile . quia res tp̄al' et tp̄e simul
sūt . io p̄t ee̅ r̄s real' me̅ca. Sꝫ vna ps tp̄is n̄ ꝫ sil'
cū alia . io no̅ ꝫ sil̄e ¶ Sp° s̄m accip' qꝛ l3 q̅n sit r̄s
tp̄is ad tp̄alia / no̅ tn̄ ꝫ sūs ab aī q° tu dr̄ ꝯmutacōe
illa ¶ Ad t'm p̄ꝫ p̄ idē qꝛ locus et locatu̅ sūt simul . sic
aūt n̄ ꝫ de instan̄tib' / io no̅ ꝫ sil̄e ¶ Ad ꝫm r̄c . ex g° visu
ꝫ q tp̄e no̅ h̄t ee̅ p̄fc̄e in aīa nec p̄fc̄e ex' / n̄c p̄t ex' q
dep̄ndꝫ ab aīa ut dicebat opīo vlt̄a / n° p̄ia mixe ex'
et p̄ti mai' g° quid de tp̄e dicem' p̄ q̄dam artic̄la vi'
ad ulīa opīoꝫ alibi sup̄ bata declarandū q simp' ꝫ mixe
ex' q̅m ad omē illd' q ꝫ de rōe succ̄li tempus . vn̄ ꝫ ar̄ tal'
tal' q quid dr̄ q tp̄e no̅ ꝫ q̅ntitas error ꝫ / Sꝫ no̅ video
q ꝯti ꝯta̅ri ee̅ suū h̄eat maīa ut ab aīa ¶ Vn̄ ig̅r
dd' q qꝛ tp̄e ꝫ dimn̄sio siue extensio p̄ aug̅ et ꝯtinua
s̄m aūc . et h̄ ꝫ de r̄one tp̄is siue ee̅ sile tp̄i q̄ dimn̄sio
et ꝯtinuitas ꝫ mixe g° r̄c ¶ Et tūc diffi° data de tp̄e p̄ p̄ius
et p̄'tius no̅ ꝫ ꝯpe diffi° . Sꝫ vocabli explica° . et h̄ ꝫ i te̅cō
aūt . vn̄ dr̄ q p̄ius et p̄'ti° q̅uis no̅ sint de ee̅n tp̄is / sūt
tn̄ passiones eius . posito et q sint d' r̄oe tp̄is adhuc
v' posse saluari talē nūm ixe . quia q̅n tō ꝫ ixe / et
ptes eius sūt mixe . Sꝫ ꝯtinuitas ꝫ mixe . g° et ptes tales
ptes et p̄ꝯns mutare et sic i ꝫ mixe nūs mutat' siue
intellc̄ mutet siue no̅ . ¶ Ex° ad s̄m ar̄ta r̄c ꝯcedā . p̄
recitabo opīom Roberti cū eius motiis et ponā adh'

sōlones Roberti cū r̄onib' opīonis scd̄ . ꝯdiutib' Sꝫ re
plicabo ꝯ Robertu̅ q̅m ad solucōes r̄ones suas ¶ Ex°
ad q̅m tenet doctor q n̄c sit dare tp̄o discretu̅ / vō sua p̄
tal' ꝫ q̄ h̄nt uniformē mod' manendi diu manet
h̄nt mensura̅ eiusd' r̄ois in instanti . no̅ obstante q
vna diuci° maneat q̅ alia . Sꝫ cogitac° et volicō an
g'li diu sic h̄nt eius mod' ee̅ndi cū ex̄ncia angli . licꝫ
no̅ tn̄ diuret . g° h̄nt mensura̅ eiusd' r̄onis / et p̄ ꝯns m̄
suratū eius q° ex̄ncia angli maior p̄ꝫ exedens adu̅'
nā ip̄i narrado ponit tres mensuras p̄ t'plicē mod'
ee̅ndi . i' q uolūt q m̄sa media int' etnitatē et tp̄e . s.
euū corrndꝫ illi q h̄t mora̅ indiuisilē et tn̄ defectibilē / ut
q p̄t ex se no̅ ee̅ . Sꝫ q° angli ex̄ncia ꝫ indiuisibilis et defectibil'
i'uhi' opones ¶ Et r̄c s̄m acc' bt̄ific' angli instant̄
euo Sꝫ tal' ac' nc̄tio indiuisib' ut p̄supposit ac' nalem
supposito̅ q angl's de h̄eat aliq̅ in ee̅ctie / salte̅ p̄cia' ad
talē actu̅ . Sꝫ impo̅le ꝫ ꝯtinuu̅ include ul' p̄suppone
aliq̅ p̄ti' ꝯtinuo . g° ille ac' nal' q̄ include i b̄tifico n̄
p̄t ee̅ tp̄alis ¶ Tunc ar° ꝯ mod' ponendi quia si cogi
tacōes angli mensurant tp̄e tali tunc tot ee̅nt tp̄a discreta
q cogitacōes angloꝫ et multa tp̄a s̄m nc̄cia ¶ Sꝫ p̄ꝫ quia
vnus cogitat q̅n ali' no̅ cogitat et ec̄ . imo sc̄ q i eod'
anglo r' intellc̄ois et volicōis erūt p̄la tp̄a discreta . qꝛ p̄o
ꝯtinuare vnu̅ illoꝫ alio no̅ ꝯtinu̅to ¶ Sp° eiꝫ dr̄ Sꝫ
ex̄ncie angloꝫ g° ead' r̄one istn̄ discreta differūt sp̄e i
aliudo nūc h̄omē nūc lign' nūc lapidē / g° instan̄ me
surancia tales intellc̄ones erūt alterius sp̄ei / Sꝫ ex diuisione
sp̄e no̅ sic vna sp̄es ꝯtr̄ariat cū mod' posis tp̄e discretu̅ /
g° tale tp̄e ꝫ fictitiu̅ . sc̄ q dr̄ opīo vnu̅ instans istius
tp̄is n̄c° correspondē plib' instantib' nūi tp̄is / v' sīm / qꝛ
ꝯtinuu̅ ꝫ intelli̅ possum' intelligē i ac̄to tp̄e dato / tot p̄t a
gelus intelligē distincte / in eod' tp̄e . h̄ n̄ p̄ficis ꝫ intellc̄
qui no̅ p̄t sil' omīa intellc̄e q possit multa intellc̄e sine
mora mag̅ra . et io h̄ dic' mag̅ ingeniosis ꝯuenire . Sꝫ
intellc̄' h̄uān' p̄t h̄re intellcōm aliq̅ in vno instanti
et stare p' aliā i alio instanti . et sic instantes in aliquo
tp̄e dato g° angl's in tot instantib' p̄t h̄re sil' tot
intellcōes et p̄ꝯns q sc̄ instancia tp̄is istius tot sunt
instan' tp̄is illius / no̅ . n̄ . nc̄ie ꝫ / q si intellc̄' angli
intelligat . b . cū aliq̅ instanti n̄ro q stet ꝯ intellcōne
illa p̄ ad tp̄e et p̄ instan' tp̄is ut sic intellc̄' in aliq̅ illoꝫ
instan̄ incipiat s̄m intellcōꝫ ¶ Ex° ad ꝫm soluūt iste
rōnes et ponūt aliē mgiu ¶ Ad p̄m g° eu dr̄ q ex̄ncia
angli et op̄a' eius h̄nt silē mod' ee̅ndi / dr̄ q no̅ . qꝛ
ex̄ncia ei' suppo̅ta g̅nali influēcia ꝫ nalit' stans / Sꝫ
opones iste tn̄ sequūt nalr̄ uolūtarie et tote sil' / et sic p̄ ꝯns
no̅ h̄nt silē m̄suram ¶ Sp° adh' q cā et effectus h̄eant
eand' m̄sura̅ uniformē nc̄ie ꝫ q effc̄' sint eiusdē
g̅nis cū cā / et q cā sit m̄sura effc̄uū q° p̄fectissima in
sp̄e illius g̅nis . p̄ꝫ h̄ de motu p̄° r' alioꝫ motuū . Sꝫ
Sꝫ sic no̅ ꝫ in p̄po̅to ¶ Et p̄ adde̅ ¶ Si solus mo' exn̄di
s̄m sil̄tē ar̄it eand' m̄sura̅ angli et opones eius
intellc̄onis opo angli et mutac° ꝯ ꝫ to sil' h̄rent eand'
m̄sura̅ ¶ Ergo n . h̄ silitudo et i m̄ ee̅ndi p̄ silīte et adh'
ꝯueniūt in nā accidentis ¶ Ad 2m ar̄m dr̄ q ip̄e q implicat
vnu̅ s̄m . s . q in ista opone b̄tifica sit duplex opo . s.
nal' et sup̄nal' / imo ꝫ vna opo simp'r siue sit intellc̄o
siue volicō . et ꝫ tō opo sup̄nal' et r̄one obiecti sup̄nalr̄ ꝯsi
tuīone p̄' sup̄nalit' eliciētis et r̄one intuitiue . s . r̄a
obiecti se p̄ntantis ꝯmunicat' q̅ p̄' sc̄ ꝯuerteris ad obm̄
p̄ ꝯmunia collatu̅ in mubili' / ꝫ tot' ac' simul stans in
mubili / ꝯ uis sit possibilitas ab̄ta ad corrup̄' q° ꝯ in
ee̅ angli et sic h̄t eiu̅ ꝯ m̄sura ut angl's . Sꝫ sic n̄

est de actionibus operationibus naturalibus. Ad aliud quod fuit de
mensura temporis discreti, concedendum est quod licet tamen ad operationem suam
comparatus, et tamen omnino [illegible]. Ad aliud cum dicitur quod cogitatio
de lapide et homine differunt specie et per consequens instans in quo mensurantur
et sic ex eis non fit una species temporis discreti. Respondeo, licet
quod argumentum accipit unum dubium, cum primum quod non probat. Si quod cogi-
tationes unius angeli ab eadem potentia eliciuntur, et obiectorum diversitas
[illegible] sicut alterius speciei, puta intellectio lapidis et hominis
quod multi negant. Concesso tamen, dicitur tunc quod cogitationes iste sic
diverse tunc instans mensurans intellectionem lapidis et instans
mensurans intellectionem hominis non faciunt unam speciem temporis dis-
creti. Sed instans mensurans intellectionem unius lapidis et instans
mensurans intellectionem alterius lapidis vel eiusdem iterato intellecti
faciunt tempus discretum et sic in aliis. Tunc sunt rationes ali-
quorum [illegible]. Primo sic: Si operationes tales sunt tunc mensurantur evo
aut quia eodem esse angeli aut alio alicuius rationis, secundum et
operationes tales sunt sicut patet in [illegible] quicumque effectus alicuius causae
mensuratur eadem mensura effectus quae ad talem effectus. Ergo de
modo sic et aliorum. Sed esse angeli non est mensura esse operationis
secundum probatur multo gradu, quia est alterius generis [illegible]. Ergo
mensura angeli non est mensura operationis eius, sicut dicatur in
[illegible] quod evo alterius rationis et cum angelus possit accipere
totam operationem et totam sit dimitte. Item simul [illegible]
sed quod secundum opus simultaneum est operationem et indivisibiliter in se
sit intra se instans. Talia autem indivisibilia simultanea
successionem dicimus tempus discretum. Ergo et cetera. Contra: sed omne esse
[illegible] angeli possunt esse et erat tempus, non existente, et
erit post quod tempus continuum deficiet stante celo, ita opus eius in
[illegible] ordinem temporis [illegible] et non [illegible] quod tales operationes vel
[illegible] evo vel tempore discreto. Sed non evo ut probatum. Ergo
et cetera. Item secundum Augustinum xii. super Genesim ad litteram: Deus movet
creaturam spiritualem per tempus, licet non per locum, unde non potest hoc intelligi
in de tempore discreto. Ergo et cetera. Ad tertium excludo istas
[illegible] et solvo rationes quod ergo sic dicitur quod non habent similem
modum essendi, quia angeli essentia est naturalis [illegible] et opera-
tiones. Ista solo [illegible] excludit per doctorem istum, quia
si deus hoc destrueret angelum secundum esse [illegible] non per hoc modo
dum fuit mensurabile evo. Cum angelum non fore non
variat mensuram essentie angeli dum manet, sed est quod [illegible]
in fide corporis Christi et primo est in corpore, non variat mensuram
per eundem modum essendi. Quia id est manens idem non [illegible]
variabile. Et per hoc quod dicit quod habeant difformem modum essendi, quia
illud est manens idem non [illegible] variabile, quia volentes at-
tendere ad conformitatem et difformitatem modi essendi debent
respicere ad esse et non ad non esse. Hoc est [illegible] sed esse utriusque
tam angeli quam operationis eius est idem simul et deficit unum
secundum aliud, licet per [illegible] ad diversas causas [illegible]
[illegible] quod tamen in nullo variat forte quam [illegible] quod
ista potentialitas vel indestructibilitas que est in opere potest
reduci ad actum per agentes [illegible]. Alii autem sunt existentia angeli
per agens [illegible] in nullo variat forte [illegible]
in existendo. Unde et [illegible] dicitur [illegible] quia [illegible] esse eius
generis cum effectu ad [illegible] quod [illegible] sit mensura conformis.
Ad secundum [illegible] ponit non actus volitum mensuratur evo quia
actus est effectus volitum per ipsum, quod est [illegible] si alio modo
essendi secundum similitudinem [illegible] eandem mensuram. Ergo mutatio et
opus [illegible] mensuram, unde dicitur deficit. Ad quartum quia
si ex [illegible] debet [illegible] plus mensura-
ri [illegible] mensurari instantia temporis. Ita et opera-
tio angeli qui [illegible] negavit. Ad [illegible] deficit quia [illegible] solu-
tio non adducens unum [illegible] tale argumentum secundum se habet
[illegible] ad [illegible] instans ad instans
in tempore discreto. Sed inter duo instantia temporis medium cadit

tempus medium [illegible] illud. Solvit dicens quod non est simile quia in-
stantia temporis non est nisi esse potest manens in se
immo non est in fluens, magis ut per mutationem vel fluxum alterius
[illegible] ut ultimum [illegible] motum et ista mutatio
esse [illegible] et sic similiter est medium duo
instantia temporis. Sed instans temporis discreti potest esse
manens in se, et si fluat deficiendo esse non tamen fluit [illegible]
sic [illegible] ut [illegible]. Exemplum: solo [illegible] fuit, quia licet mutatio
[illegible] similitudinem, illa tamen sic est rapta [illegible] quod
ei repugnat permanentia. Sed est de sui ratione fluens [illegible]
continue [illegible] et [illegible] est de operatione. Ad [illegible]
solvendo dicitur duo, primo quod [illegible] includat [illegible] quod vult quod in
operatione voluntatis includitur duo operationes, scilicet naturalis et supernaturalis. Et
dicitur quod illa operatio voluntatis est unica et supernaturalis tamen ratione obiecti
[illegible] ratione potentie [illegible] elicitus. [illegible] impossibile argumento,
quia Scotus hanc opinionem ponit [illegible] simpliciter [illegible]. Unde
vult quod sit unica et simpliciter que potest dici naturalis et supernaturalis
[illegible] ad talem actum concurrunt duo agentia partialia,
scilicet deus et intellectus. Sed intellectus ut [illegible] agentia ut
unum agens totale unicum actum elicit qui dicitur naturalis [illegible]
partialis [illegible] agentis. Sed supernaturalis [illegible]
tis. Unde dicit Scotus: Omnis [illegible] actum voluntatis mensuratur evo
[illegible] includit actum naturalem et [illegible] ponendo angelum habere
aliquas perfectiones in suo actu voluntatis. Licet non possit exire in totale
perfectionem actus voluntatis, quod [illegible] quod illa operatio est supernaturalis tamen et
ratione obiecti [illegible] et ratione potentie elicientis. [illegible] in
[illegible]. Caritas sic [illegible] elicitum diligendi
[illegible] non arguens [illegible] Scotus probat et tenet quod cari-
tas non concurrit ad elicitionem actus meritorii [illegible] ut agens
totale [illegible] ut partiale [illegible] unde vult ibi
quod actus diligendi deum meritorie quantum ad talem actum est naturalis.
Licet quantum ad modum tenendi [illegible] requirit caritas ut vi-
delicet voluntas tendat in ipsum [illegible] volitionis
illam acceptans. Contra est [illegible] multiplicitatem talium temporum [illegible]
[illegible] ad opinionem suam [illegible] dominum [illegible] rationi
[illegible] ponere [illegible] temporum [illegible] immo [illegible]
[illegible] ponere multa tempora simul ut [illegible] est de tempore visum fuit.
Contra secundo dicitur quod sit dubium an intellectiones obiectorum speciei
[illegible] different specie. Istud ipse plane concedit [illegible]
an [illegible] sit pati [illegible] vult et supponit quod obiectum non
[illegible] ad actum diligendi [illegible] sed solum [illegible]
actum [illegible] diversificet specie secundum diversitatem obiectorum. Unde ipse
[illegible] concedit quod [illegible] Et cum vult dicit quod instans in-
tellectionis lapidis et item lapidis [illegible] solo [illegible]
quia cum stante una die temporis [illegible] possit intelligere [illegible]
intelligere. Et non lapidem et lapidem [illegible] continue [illegible]
per [illegible] tempore [illegible] dici esse [illegible]
[illegible] instantibus [illegible] quod est simul. Et [illegible] Ad
[illegible] de [illegible] unius instantis illius temporis cum pluribus
in temporis [illegible] quia [illegible] Tunc ad rationes su-
as. Ad primum cum dicitur si mensuratur evo aut eodem quo angelus
aut alio. Dicendum quod si [illegible] quod eodem evo non est [illegible]. Et cum
dicitur quod [illegible] quod [illegible] effectus mensuratur eadem [illegible] causa
est mensura effectus et cetera. Ista potest negari. Ergo de angeli essentia
et actu voluntatis [illegible] non teneo. Sed magis quod mensuratur
evo. Nam doctor [illegible] ponit evum ab eo cuius est [illegible] non
differt [illegible] alibi visum fuit. Et ideo secundum ipsum secundum opus
differt ab angelo [illegible] evum ab evo. Et cum dicitur [illegible] quod [illegible]
secundum opus est operationem simultaneum et [illegible] mensura [illegible]
Ad [illegible] et cum dicitur quod [illegible] vocat tempus discretum, dicendum quod unum est
quod sic vocat, sed male, nam ad rationem temporis et [illegible]
fluxus et fluxibilitas in eius [illegible] quod fluxibiliter [illegible]
[illegible] in [illegible] quemadmodum instans temporis in tempore

B

18

& mutao i mod se hnt s3 sit no 3h s3 solu simpx dicio
eius cui no repugbat h3c ee pmanes si angls meo
stetiss3 q aut stati desinit h no uaiat msam eius pl9
q si diu durarz q3 h accidt. pbo q3 q 3 ee forle rom
aliu9 no uaiat ipm forlit s3 no fore p9 q fuit e ext
forle rom etne du 3 g9 plf no uaiat forl ro msue
eius. Ad 3a rom p3 q dd q3 3o q tales opones st
sup tpe m9 & q msint l euo l tpe disceto & cu mt n
euo ut suppoit pbatu g9 tpe disceto mso pond & tm
ualz no tpe disceto q3 n 3 g9 euo immo sup tales opo
nes debet poni tpe discetu. g9 & intellcoes mre debent
dici tpe illo msurar sz n tote sil vii cap x celi & im
ibid 3o xl dt de uisioe celi q sm vnagqz pte tpis &
k vnuqqz nunc visio to & p sita 3. g9 mltonqz intelleo
Ad 3m q fuit aucto' aug dd q accipio tpe p omi eo
q ptr h3c ee pt no ee & sic q3 aliud ado 3 tpale & s
ad pt dici moui p tpe q ht ad succedes alid ut ee
pt no ee s3 succedes & illi cui succedit no sit tpe tpale
q3 no ee illam ht msam. Tunc ad rones mou ad
p3 e aut msa &c. dd q euo & tunc do ad aucto'e aug. q
ad h3c ee stable pt du intelli vl q3 stet pmanet sin
vaiacoe vl si 3 trsies. trsit sine omi fluxibilitate & flux
u m sba sua m & st distigu q ad ee stable e nunc
tpis q 3 mdns ad ee stable pt & m pt pmane &
& rapti trsire & qntuncuqz rapti trseat tm m sba sua
3 indistis to sil du 3 nulli flux9 9timuatm l tiatm
tale aut ee no ht nunc tpis q3 sic rapti trsit q ipo
3 ipm stare pmanet itm sic trsit to sil q sp 3 flux9
tpis 9timuat m sd & mutao mot9. S3 tunc orit dubiu
qdam. quia si no 3 g rom eu sic rapti trsire sd & opz
msit ut opo mstat euo sd exnta angli. tunc q angls i
sua sba n hret pus ee q opo eius ultia & postu9 q
opo eius pma q diu trsit. pbo 9ne. q3 pus & p9tius sio
lu 9ueuit tpi & no euo. cu g9 utruqz mset euo g9 &c.
dd q e cu scpto omi 9pacoe ad tpe ire & i ymagi9e n d3
9cedi exnam pus q opa hodierne. quia p9 rapi. i
duracoe nullo m9 pnt intelli ee aliqz re m mse sic dis
& excessa ut 3 tpe aut i ymagia mp tesione ad tpe.
vn cu scpto tpe si qrat an exntia angli fuit por opo
hodierne id 3 ac si qrat an uox sit albior colore & sic
poicauit impoe 3 vnu pus ee alto s3 solu negatiue
debz dici. s. ee exntiam angli opone no exnte. Ad 2
audi q tpe m m 3 discetu i 9tinuu poss3 dici p p9 dcam q
no 3 discetu intrinsece & forlit s3 forlit solu 3 9fi & sic
simpx 3 nunc p om mod n sit in aia obtiue sd alia
enad. S3 qlitcuqz p9 & p9 ponat se h3c ad tpe ep tn re
manz dubiu qmo pnt ee nunc na qn vnu s3 ao no
3. do q 9fi ht multas ptes & nam 3 fac 9ceptu toci
& 9ceptu pciu sd e dd qui e simpx cat 9cep9 portatus
& dny ita hic & isto q corzdz isti 9ceptui e uc nunc.
Utru pmu pn ee vnu tm possit demirari rone
nali q no. 3o q tm p fide het rone nali dmiae
no possit. q3 aclo no pt mag ee cta pmissis s3 pmu
pn ee vnicu 3 fide editu g9 &c. Mior p3. p3 p symboll
Credo in vnu dm. Cp momi gnc enas plura bona
sut meliora q3 mg elig da pm phm 3 top. s3 omne
q 3 me9 mtro ponend e g9 &c. 3 q dese e nace ee
& no recipit ab ao ee 3 tm vnu q pn e h9 pm
oms g9 &c. Ma9 p3 p aue. i me9 suc ca. e nace ee
3 iualale & illo m9 multipl. Ista qdu. s. p9 pn ee tm
vnu an sic demirari volebant quidam dce q sd sut au
ticz artu de distinct psonis i duis q ita 3 vnus
artu vnitat ecen di pp q d in symbolo Credo i vnu deum

[...] s3 uldd no valz q3 iste 3 pmo art. & vim 3 q h to
3 artu9 mone vnu d9 n q no possit pbari p pm9
ee tm vnu sz rone vnitat s3 rone q pt & omipt &
h9 & ro 9mune tenet q lf sic anab demirable s3 q ide
vlf 3 barga & ro dnsi dnitas assignit rones. q s3
tal. Ens in 9mi ul s3 vnu ce vniuoe m ul actbu9.
no p9 m. quia tunc eet ge si ho m tunc erg si eent
duo talia p encia g9 nac vnu actbuit ali ul am
bo 3. si p m tunc d9 q ali actbui no 3 pm si
ambo 3 tunc no st pma s3 vd 3 Ista ro n adu
poss3 n dici q ens ess3 vniuo do & cat & tunc si eent
ples dy no eet analo nec actbuo sd rlo a duus
dnavnit de prat & filiato & no 3 i a ca actbu. s3
iste rones sz p9 dutute. st posito q dicent analo
adhuc poss3 ee vnico n quid mre s3 m eo cep vali
Alii ro poni 9a q 3 dese hec. no s3 9uca le n
plific 9itas 3 hu dd q si accipiat 9uca le tpe
ma 3 sla quia een d una 3 de se hec & tn 3 9uca
i 3 suppo s3 3 intelli q 9uca le pt intelli d vl
i q q3 au 9uca st ipm ut ho 9uca sorti & plon
& q3 3 ho. vl quia i au 9uca no 3 ipm ut aia
intellectiua sorti. isto so m ee induius 3 9u psonis.
& 3 q solu no q n q3 suppositu 3 ip vn h 3 sla foe
plo 3 een l3 sit vo pcept le illo & ma pt repiri in
aia 3 mq l3 pte corp & 3 q & no q3 ps 3 ipa. Alii
ro poni tal ds 3 infinite vitutas i intellco g9 pt
intelle q3 intelle pfte p9 i intelle 3 si g9 sint duo dy
s. a. & b. & intelle inf a equ pmi sce nec q. a. intelli
get. b. pfcissime aut g9 dependz. a. b. quia actus
diffens real amco q intellit intellus depndz real
ab ipo me & si intelle ipius. a. dependet a. b. g9 a
een. a. in eendo dependet ab ee b. quia intelle ipius
a. & een id sut & ponis. a. no 3 de cu ds sit i depnd
Si aut. a. intellit. b. p een ipius. a. lf pt ee dr vel
p 9uem rom q d i a. & b. & sic no. q3 tunc solu i intelli
get i vli g9 no pfcissime ul p eem hanc ipius. a.
lf pio poss3 ee quia neutr een pt ee ro pfcissime
intellicoi alia eo q q3 inse 3 intelli p ecm 9pam h
ro solut st quia qn dd q intellit b. p eem. b. aut p
eem. a. rndet q intelli p eem 3 dr sm q l. p pt aci
p d na vno m dt cu sitm medy quo a pte mee
tis. ao m dt cu sitm obi immedie vsi si acipiat
p m ista pp 3 sla. si ho m s 3 va. s. qd. a. i telligit
b. p eem. b. & ad pbam cu dd q tunc intelle ipius. a.
dependet a. b. no sc n. b. eet ca intellcois ipius. a.
q no 3 ai q3 ipa no 3 ca s3 msi & vna ro
& vna intellco a. intellit sc ipm. b. quia illa intellio
eq timu ad illa duo obia & i tuitie & indepndet
Ho rndz ad 3m q a. pm intellit. b. p. a. & illo m. a. p
intellit se tunc trsit me le sua een sup. b. & bi sicatur
in duob n lf 3 ipms posito q sint duo dy. Sed
ad istas solones d p s. xy. mc. Ds n intellit
ex se q3 uilesceret intellus eius. g9 si intellco n cata
fierat mobilu q no ee mse ipo vl vilesceret intellco e
tc & si eet cata. Affir sm an aut & mgrm suez
ds n pt de nouo intelle quia tunc mutaret. tunc sic
Si. a. intellit. b. p. b. tunc reqret exntia. b. ut ipm ui
det intuitiue. tunc sc quecuqz intellco requir exn tas
alie real distincti ut ipm distincte intellit illa no
intellit in illo no exnte. & p 9ns no eet intellco p
sca. d. ds. a. ess3 pfcus i intello & ultio reqret. q d
si ipo de nouo exnte ipm intelli mutaret. Affirma
po quia l3 ds no dependeat a cata tn si nce reqret

Margins:
ro opis angli no
mensam ps opis angli:
ee stabile dr
q alt mo defi
ee stabi dr
ma q pus & p9
ine se ad tempus
9ndc
intellco ad pcedut
p eem ipa aut
p eem ipius b. 2o mo aut idlsa a.
r ephebo sd solone
pecii aureoli

extrinseca alicui causae, non esset simpliciter perfectus et sic esset imperfectio
nam ut videat illud, dicam requiritur extrinseca eius. ¶ Praeterea intellectus
infinitus et simpliciter perfectus intelligit quodcumque possibile intelligi
veritati quantacumque, ergo non est perfectior quam intellectus illius in-
tellectus non veniat ad veritatem cuiuscumque perfectionis. Et hoc est
quod vult Augustinus quod intellectus divinus non aliter constat [illegible]
sed perfectissima cognitio perfectissimi intellectus est visio et est infinita
ergo veritatem quamcumque intuetur sive res sit sive non constat eius
ut illam rem, ergo non requiritur extrinseca aliquid ad illum. ¶ Praeterea voluntas infinitae
ultimum intentionum habet duas mensuras et hoc adaequatas, aliud id bis dicitur
et hoc probat quia intellectus solum refertur ad obiectum intellectum
ad ergo non possunt esse talia duo obiecta unius intellectus. ¶ Praeterea [illegible] solus
intellectus adaequatus duobus obiectis distinctis infinitis non tamen
adaequatur eis in ratione causae sed et entitatis; si deus a intelligit se
per rationem a et etiam ipsum b, ergo est adaequata utrique et est perfectissi-
ma et infinita, et sic se quod intellectus est perfectior quam unius illorum
deorum quia est adaequata duobus diis et per consequens intellectus a esset
perfectior quam essentia ipsius a. ¶ Praeterea requiritur [illegible] b est obiectum [illegible]
quod a esset beatus in duobus obiectis quod est impossibile secundum eum quia
impossibile est quod idem dependeat a duabus causis efficientibus ut finalibus
quarum quaelibet sit totalis, et hoc accipit a Scoto. ¶ Alii vero adducunt
pro conclusione hoc principaliter et est talis: voluntas infinita est recta ergo diligit
quodlibet diligibile quantum est diligibile, ergo a diligit b infinite, sed hoc
est impossibile quia a magis potest diligere se quam b cum b non sit
eius. Respondeo quod deus diligit caritate dilectione infinita et tamen non
diligit eam quantum est ita ut [illegible]. ¶ Contra quaecumque
voluntas recta diligit quodcumque diligibile quantum est diligibile et debet
intelligi quantum est diligibile in se et ex parte obiecti non ex parte diligentis
quia creatura diligit deum super omnia quia est summum diligibile
et tamen [illegible] magis remisso quam diligat alium deum elicit.
Unde intensitas dilectionis debet accipi ex parte obiecti. Voluntas
ergo quae appetat diligibile quantum est appetibile diligit ipsum quantum est diligibile
sed alius deus est infinite diligibilis ex parte obiecti, ergo infinite diligit
deum ex parte obiecti, ergo dilectio infinita [illegible] plus diligit quam quod
infinite diligit, ergo diligit infinite quod est impossibile quia [illegible] se di-
ligat infinite, ergo non alium cum non sit effectus eius nec per se ei[illegible]
¶ Alii vero ponunt [illegible]: Omnis voluntas recta plus
maius bonum magis appetit, sed si essent plures dii esset maius
bonum, ergo diligeret se et unum plus quam se tantum et sic numquam quie-
taret. Respondeo quod illa duo bona non essent maius bonum quam [illegible] illorum
ergo nec magis diligeret plura assumpta quia non conveniret uni
quod deficeret alteri. ¶ Contra non tamen maius bonum est magis appetibile
sed et si sint plura bona ipsa sunt magis appetibilia quam unum eorum
sed plures dii essent plura bona, ergo magis diligibilia [illegible]
quam dilectio uno bono [illegible]
diligibile, ergo potest appeti a voluntate et si potest appeti et non
habet id quod appetit non est tale appetens appetens simpliciter
quietatum. ¶ Praeterea contra hoc quod dicit quod nec [illegible] quod non alius quia
si sic aut formaliter aut continue; si primum tunc sunt unus deus
quia tunc haberet essentiam illius; si continue seu eminenter sic
contentus maior quam esset deus. Alii probant conclusionem sic: deus est ens
perfectissimum et optimum secundum omnes, sed quod superhabundantiam [illegible]
uni soli convenit. Respondeo quod ad esse optimum potest intelligi
dupliciter: positive, vero si dicitur quod [illegible] est perfectissimum quia nec habet
perfectiorem nec sibi aequalem esse; negative, et hoc non potest uni convenire
quia si duae sint albae in summo albedinis utraque dicitur albissima
dicitur negative quia neutra esset albior altera nec altera est albior utraque,
esset ergo utraque albissima negative et ita esset de duobus diis.
¶ Dicitur quod optimum significet quod nec est ei melius nec aequale sed
quia [illegible] concludit ex positione quod necesse est id quod est optimum
esse unum numero et si non sed plura sint necesse est alterum illorum
sibi alio continui [illegible] de per se ratione ali-
cuius est quod non salvum non habeat ad melius esse. Sed non et alius

aequale sed ponere ipsum infinitum cum utrique oppositorum ut alterum contra-
rium est adeo, sed de ratione simpliciter optimi cum [illegible] deus est quod si sic non
sit ad deum melius nec ad aeque bonum, ergo ponere deum infinitum
cum oppositorum utrique ut alterius est ideo [illegible]
quidem [illegible] autem unum ad hoc esse optimum [illegible] non plura [illegible]
optimum: optimum non est quod omnibus supereccellit; si ad autem alterum est
natura optimum [illegible] optimum esse [illegible] non sit excedens
ipsum quia [illegible] optimum [illegible] sit super excedens et non sit exce-
dens, erunt ergo haec adinvicem aequalia et non aequalia. Haec autem impossibilia. Non
ergo plura optima [illegible]. ¶ Alii vero [illegible] ad principale. Si essent duo
dii aut unus haberet omnem perfectionem quam alius et non [illegible] aut includit
eam continue aut formaliter; si formaliter aut tantum illam et tunc est idem deus
aut addit et tunc est perfectior isto quam alius non est deus; si continet tamen
contra id quod est excessum infinitum non continet eminenter nec continetur in eo
sed quod est finitum potest sic includi. Ergo iste deus qui includeretur non
esset perfectus deus nec esset deus; si non includeret omnem perfectionem quam alius
deus quod id aliquam possit sic de perfectionis divinis quia aut una includit
omnem perfectionem alterius aut non, et sic alia. ¶ Praeterea si ponerentur duo
dii necessario distinguerentur realiter quia essent duae res et non una
sed quamvis possint esse res tamen [illegible] sunt una res simplicissima, unde
[illegible] concludit: si essent distinctae res et non una unde [illegible] quod
[illegible] non est alius deus nec una persona includit omne esse quod alia in-
cludit [illegible]. Sed sic non esset indistinctus deus sed una
non careret perfectione simpliciter quamvis non habeat proprietatem personalem alia
quia illa non est perfectio simpliciter; sed si unus deus sic distinctus ab alio
necessario includeret aliquod quod est perfectionis simpliciter. ¶ Contra arguitur ut Damascenus
arguit libro primo capitulo quinto: deus ratione suae infinitatis perfectionis et illimitationis
est ubique in omni alia re [illegible] per [illegible] et
potentiam. Si ergo esset alius deus ab uno [illegible] esset in alio [illegible]
in eo [illegible] et non esset simpliciter illimitatus. Sed non potest recipere ad [illegible]
se [illegible] in [illegible] potentiam passivam quae passive pertinet [illegible]
ab alio non esset deus quia non esset purus actus. Respondeo quod non
valet: unus est in alio per circumincessionem, ergo habet potentiam passivam,
quia Pater est in Filio et [illegible] et tamen utraque est actus purus. ¶ Contra illud
quia Pater est in illo ratione [illegible] essentiae et non [illegible] in esse est
in alia persona. Secus esset si essent duo dii et essent ab invicem
divisi. Alius probat conclusionem Richardus primo de trinitate capitulo ultimo de
omnipotentia, quia qui est vere omnipotens facere potest ut aliquid non rema-
neat, et ita unus alium destrueret. ¶ Contra dicit hic doctor meus quod non
sequitur: sed omnipotens ergo potest alium deum destruere, quia deus non [illegible]
nec in destruendo nec in producendo. Sed non sic quia est omnipotens ergo
potest filium destruere. Sed istud dictum Roberto non videtur sufficienter quia pater
defendendo filium destrueret se. Sed quod non possit ad esse ad non esse
ab eo neque producendo nec destruendo arguitur impotentiam, et ideo si est omnipotens
sic quod non esset ab eo productio et destructio. Sed istud non valet [illegible]
le quia omnipotens solum respicit possibile. Hunc ergo filium divinum [illegible]
non [illegible] non respicit ipsum omnipotens deus aut aliud ita
posset esse potentia [illegible]. Unde vero Richardi potest sic deduci ut conclu-
dat: si unus deus est omnipotens potest omnia possibilia quae non includunt
contradictionem, et alius similiter, ergo utraque est omnipotens [illegible] locum meum ut sit
vel non sit. Sed neuter vult locum meum in [illegible] instanti necessario
quia nullum omnipotens vult contingenter necessario; potest ergo utraque velle vel nol-
le locum meum esse pro instanti; ponatur ergo quod unus velit et alius
nolit; si alter velit locum meum pro a locum [illegible] et cum alius
nolit eum esse non erit quod est adeo; unus ergo volendo locum meum
esse [illegible] faciet quod alius non sit omnipotens qui vult eum non esse
nec operando contra alium deum sed esse effectum eius quod non potest facere non
esse [illegible] nolente ipsum esse. Si dicatur quod duo dii concordabunt in volun-
tate volito ita quod id nolunt vel volunt ad extra, istud non valet quia
[illegible] quod si unus velit mundum esse [illegible] de necessitate alius velit ipsum
esse ita quod non possit nolle ipsum et ita de necessitate velle ad [illegible]
[illegible]. ¶ Praeterea ex isto sequitur quod alius non erit omnipotens quia impossibile
est duas causas totales esse ad eundem effectum; ergo a volente locum

mea. b. non uellz vel si uellz ex sua uolitione locutio non
erit quia non est tot' ca loquentis mee. Quod quid dicit de pluralitate
phi ad gelom quinte dicit quod q. qui phs. 8. phi probat unitatem
primi mouentis per reductionem omnium motuum ad unum motum
primum et omnium motorum ad unum primum motorem qui est deus dicit quod
ratio sua non probat tamen unum deum esse quia et si plures essent
mouentes eque primo neutrum esset perfectus motor et sic getad
primo eis quia indiuisibis perfectum sic procedit imperfectionem et medio tamen
ex hoc non sequitur quod esset tamen unus deus quia iste primus motor potest
dici esse primus ordine et per hoc et causaliter mouendi non tamen causaliter
efficiendi ut omne quod est habet sit ab eo efficiente quamuis de motu
moueatur ab eo et quamuis alius deus non mouet ad esse sed
faciat unus istorum in mouentes. Sed nec quod esset ociosus sed nec
deus alius causatus moui nec superfluus quia ipse posset facere quod alius
facit et sicut dicitur quod nec perfectionis nec imperfectionis accidit deo ex
alio ordine ad esse et non ex verbis ex nec superfluum nec diminutum
potest concludi de deo. Sed quod dicitur xij. metaphysice quod dicit nullo modo sunt ma
et ita duo dii si essent aut differunt solo numero et tunc haberent
materias et essent possibiles corruptibiles et destructibiles aut differre genere et
unus esset perfectior alio quia per perfectiorem differentiam constituitur. Mee. Dicunt
quod si phus intelligitur quod non possunt nullo modo differre. Sed in quod sum
est primum non esse duo angeli eiusdem speciei sine materia. Sed multos
sed quamuis sic dicta et ratione phi. Prima demonstratiue con
cludit ut hec deductum in illa questione disputata an possit
demonstrari deum esse. Tunc ad rationes in oppositum. Ad primum cum dicitur
quod ea que sunt fidei demonstrare non possumus. Concedo. Licet nec fides et
scientia se possint compati si aliter haberetur fide de eodem scientia infunda
tamen hic miso statu de eis que sunt fidei scientiam acquirere non
possumus de quo alibi dictum est. Secundo ergo quod deum esse unum non est ar
ticulus. Unde in illo symbolo ponitur credo in unum deum. Sed in ratione
credo in deum et tamen deum esse non est articulus. Ad secundum cum dicitur quod plura
bona sunt paucioribus meliora. Dicendum quod plura bona finita sunt me
liora paucioribus finitis non autem est unum de infinitis. Sed
non sufficit deductio rationem sed illa sunt ponenda in entibus que
si essent essent meliora. Sed plura bona finita si essent essent
meliora ergo sunt entibus ponenda ubi omne quod est possibile est actu
Dicendum quod si si essent potest importare implicationem impossibilis aut possibile
Si primo minor tunc maior est falsa quia quod sunt meliora cum implicatione
impossibilis nullam bonitatem habent quia talia repugnant enti et
bono. Si autem denotet implicationem possibilis tunc maior est vera.
Sed minor est falsa. Sed si essent plura entia infinita quod essent
meliora uno quia ponere duos deos est ponere impossibile
scilicet quod sunt sunt duo dii et non dii quod probatur utraque nec in re esset
limitatus et perfectus ambo essent minus bonum uno bono infinito
Expositionem autem in compossibilitate essent dii et ita essent dii et non dii
Sed adhuc arguo si uero sit unum quod cum multa sunt possibilia
que possunt si ista bona essent in diuinis ponenda. Sed sed quod esse
quod deus potest facere et sunt. Dicendum quod ista propositio que si essent bona et cetera
adhuc est distinguenda quia bonitas ibi potest nominari antecedentis
ut antecedens bona que in sunt ponenda in diuinis et sic minor est
bonum in quod est per uoluntatem positum quia sic nec est bona in uoluntate
possibilia autem non sunt uoluta per modo. Et autem in sic quanta bona
possibilia quia essent bona si essent uoluta et talia non oportet
esse. Nec isto in est ista uera quod si essent possibilia essent bona et sic possibilia

Utrum primi principium ad creaturam sit aliqua relatio realis.
Quod sit. Nullum nouum repugnat deo quod non faciat aliquod
nullum nec nouitatem in natura diuina. Sed relatio realis noua si adueniret
deo nullam nouitatem vel mutationem poneret in ipso. Ergo et cetera. Probo
minorem quia nec meritoria faceret mutationem de nouo aduc
niens. Probo per phm. 5. phi. Contingit aliquo mutato alterum nec esse mu
tatum. Tamen illud alterum nouam accepit relationem ergo est noua relatio
sine noua mutatione. Contra omne diuisum realiter ab aliquo re
aliter diuisum est diuisum. Sed deus est creatura diuisus realiter et ali

diuisi et cetera. Sed diuisitas est relatio ergo dei ad creaturam est realis diuisitas
Questio ista posita se ponuit et peremptam se communiter. Quod si
esset realis relatio dei ad creaturam ad destructionem creature destrueretur
ad reale in deo. Quod cum inest aliquid reale quod amitti potest
ipsum est mutabile. Sed desinente creatura talis relatio in deo amitti potest
sequitur ergo deus esset mutabilis quod est falsum. Hic quidam ponunt unam 1
opinionem et arguam contra eam. Secundo modo pono quod intelligo esse
hoc. Circa primum dicunt aliqui quod in ratione sunt ponere aliquam relationem
realem dei ad creaturam quod sic probant. Omnis relatio fundata in natura
rei et non circumscripta natura rei et non in actu intellectus et vo
lendi est relatio realis. Hec est huiusmodi. Sed relatio dei fundata in natura diuina ad
esse exigit necessitatem et ante omnem actum intellectus. Ergo et cetera. Primo minorem. Conueni
diuina prius ordine naturae quam intelligat intellectu diuino vel sit uoluntas
habet in se intrinsecam uirtutem et potentiam omnipotentie ad omne posse
producere quia si non ergo fieret omnipotens ex hoc quod intellectus ab illa
quod falsum est. Nullo ergo potentia habet potentiam productiuam ad quodlibet possibile
ducere ista ergo relatio producti ad productum est relatio realis. Sed utrumque
est realis relatio aptitudinis ad terminum aptitudinalem in potentia ut calefacti
ui ad calefactibile vel est relatio realis cum actu producit ut calefactiuus
ad calefactum. Ergo dei producentis ad productum est relatio realis. Primo 7
confirmatur per Cm. 5. metaphysice. Omnis relatio in numero et omnis relatio in
potentia ut mouens et motum producens et productum sunt relatio quia
essent utrumque extremum collocat in ratione eodem ordine non
quia alterum importet relationem alterum non. Et dicit est quod ea phi
quod non posuit deum esse causam et principium mouens. Scilicet ab ista uia
ratione de relatis in potentia actiue et passiue non excipit deus. Prima
ergo et cetera. Praeterea omne principium de nomine suo relationem importat quia principium
est cuiusdam ut quorundam ut phi. Ergo principium reale importat relationem 3
realem. Sed deus est reale principium creature aliter nihil efficeret realiter
rem. Ergo habet relationem realem ad creaturam. Praeterea sic pater dat esse 9
filio per realem productionem eternam et ibi realis relatio producentis
ad productum non obstante quod sit ibi productum cum ydemptitate
ergo multo fortius cum det esse creature per realem productionem in diuersitate
nec est relatio realis producentis ad productum cum sit ignatior di
uersitas extremorum quam requiritur ad relationem realem. Praeterea si essent nomina 4
quam predicant de deo et non methaphorice sed secundum qua ponunt in
deo sed deus dicitur realiter caput. Sed deus principium et causa sunt nomina de deo
proprie dicta ergo ponunt suum significatum in deo. Sed ista nomina in forma
suo significato importat relationem ergo et cetera. Contra istam opinionem diuisi
diuisitate arguunt ordinantes quod dei ad creaturam non sit aliqua
relatio realis. Magister Henricus quodlibet 9. q. 1. arguit sic. Omne relatum est
ordinatum. Sed deus non ordinatur ad aliud et cetera quia ordinatum
ad aliud dependet et expectat aliud ab eo dependens autem est imperfectum
et omne tale est limitatum et imperfectum quod omnia longe sunt
a deo et ad hoc quod ut sit relatio realis mutua inter aliqua
oportet utrumque extremum esse limitatum et imperfectum et dependens
Praeterea quod dicit quod aliud quod expectat ad dependens sequitur quod
paternitas dependet in diuinis quia exigit terminum filiationem et ex
spectat. Praeterea relationes autem fundant super absolutum tamen sed est contra
aut secundum ordinem et quo quis est iste ordo aut relatio aut
natura illa que ordinatur. Si primo in tunc omnis relatio in eternitatem sui
dabitur super aliam relationem quia per te ordo est relatio. Si dicas quod
ordo non significat in extremo vel quod unum extremum requirit aliud
sic modo unum extremum absolute quod sit relatio requirit aliud.
Ergo relatio in causa fundatur super ordinem sic modo contra opposi
tum dicas. Praeterea ad primum te non potest dependere ab alio sic primo
potest dependere et ad quod est omnino et idem. Sed albedo ut alia fundatum
in eternitate non dependet ab albedine et primum ipsum relatio sic similitudo
est idem realiter cum albedine quia non dicitur ultra realiter fundamentum et in
tencionem primam primum ipsum. Ergo si albedo primum se non dependet
ergo nec primum relationem assumptum probo primum eos qui susceptam
realiter fundamentum in eo magis de realitate predicamenti in mento
et. Praeterea ad quod oportet esse limitatum utrumque extremum quia inter perfectum

tercio. vero quid. forma non est causa formalis
mea quia non est sibi manifesta.

et filium in divinis est relatio realis et tamen nec est immutabilitatis ens. Preterea
ad quod requiritur in proposito quia albissimum si esset et ad album dimi
nutum diceretur realiter similis et tamen illud albissimum nullam perfectionem
haberet ab albo diminuto nec esset dependentia ab eo. Item dico quod dicitur
si dependentia est mutabile in proposito est quod ad sit mutabile probatur illud quod
potest esse mutatio non ipsum sit mutabile et mutatio illo adveniente tamen
ergo relatio secundum istum posse advenire sine omni permutatione mu
eius tamen advenit igitur non mutabile ex se nec eius mutabile
Alia ergo ratio assignata quia scilicet non est aliquis ordo realis dei
ad creaturas eo quod deus est extra omnem ordinem et illa quae dicuntur referri
ad invicem dicuntur esse eiusdem ordinis quia sic una relatio est ignorantie
relationis et in specie determinata secundum similitudinem oppositam. Contra hic est falla
consequentis et petitio principii et assumpsimus falsum. Primum patet quia ordo est quaedam
relatio realis et sic arguitur ab inferiori ad superius negative. Secundum
patet quia supposito quod sit aliquis ordo prioritatis dei ad creaturas an
talis ordo sit realis quaeritur et tu dicis in principio quod non est realis
ergo petis. Tertium patet quia multe sunt relationes quae non sunt in genere
relationis ergo dicere quod non est relatio realis quia non est in predicamento
specie est falsum et tamen est falla consequentis. Preterea causa equivoca refertur
et tamen non est eiusdem ordinis ut tu ponis. Igitur ergo arguitur oppositum et
multiplex omnia relata dei ad creaturam sunt similiter nam et intellectum
secundum philosophum. Sed igitur deus diceretur reali ratione ad creaturam quia nullum
reale sit modo de novo quia nichil reale est in ipso quod non fuerit
ipse, nichil autem novum extra ipsum potest esse deus ergo si haec relatio fu
erit modo ab eterno ergo et eius correlativum ab eterno fuit
et ita necesse esse ponere creaturam realiter ab eterno secundum esse
reale inter esse existentie terminantis relationem realem. Sed posset
dici quod talis relatio modo non fuit ab eterno sed potuit advenire
extrinsece nec propter hoc est mutatio dei contra istam viam satis argutum fuit
in una questione de quolibet an scilicet immutabilitas sit ad relationem. Alia ratio
quia quod sic se habet ad aliud ut mensura ad mensuratum non refertur ad
ipsum relatione reali ut patet quinto metaphysice sed deus est huiusmodi respectu creature
in quantumque ergo esse secundum gradus perfectionis ergo nulla relatione reali
refertur ad ipsum. Alii vero ponunt a doctore meo quod videtur melior
quia impossibile est quod illud quod est summe necessarium et simpliciter referatur ad aliud
ad esse. Contra nam relatio realis requirit ad aliud secundum et ita summe
necessarium requireret tamen necessario sed creatura non est necessaria ergo deficiente creatura
deficeret relatio dei et tamen quae relatio modo sit idem quod deus ex summa
simplicitate deperiret idem quod est idem cum deo. Secundum ergo quidam dicunt doctores
quod dei ad creaturas non est relatio realis tamen de novo vidi quendam
doctorem etc. Ad rationes dicendum postea. Consequenter ad secundum est videre
ex quo non est relatio realis dei ad creaturam an rationis et
qualis. Et dicit hic unus doctor quod omnis creatura habet ad deum
triplicem respectum. Primo ad ipsum ut ad causam exemplarem et iste respectus
est de primo modo. Et secundus est ad deum ut ad causam efficientem et est de secundo
modo. Tertius est ut ad causam finalem et est de tertio modo. De quibus modis
loquitur philosophus quinto metaphysice. Unde creatura refertur ad deum in ratione
imperfectionis actionis et passionis. Contra illos tres modos impositos. Secundo
dico ad creaturam est relatio ~~tertii modi~~ secundum rationem secundum omnes istos modos
sed diversificatur quia relatio creature modo ad creaturas est ex eo quia
creatura plus refertur ad eum et causa quae illam relationem sed in primo et secundo
modo est ex eo scilicet quod creatura refertur primo et secundo modo quia deus prius refertur
relatione rationis. Nam deus est prius creans et exemplar quam
sit creatura mensurata et exemplata. Contra utrumque istorum dicitur
primo quia ... et primo quod non sit ibi primus quia relatio ... non
non est relatio similitudinis sed mutationis. Talis autem est relatio exem
plati et exemplar. Relatio autem exemplati ad exemplar
est relatio tertii modi sed est ad scientiam istius. Item confirmatur
relatio primi modi fundatur super unitatem et super unitatem unius
aut multitudinem. Si primo modo ... quia nullus pari
unius. Si secundo modo quia illa est relatio tertii sicut scientie ad scibile
ut exemplar et ad mensuram. Preterea ista causa exemplaris
aut accipitur pro causa efficiente aut pro causa formali. Si pro

efficiente tunc est eadem quia ipsi distinguuntur causam exemplarem ab ef
ficiente. Si pro formali. Preterea quia illa est intrinseca sed causa formalis est posita
secundum doctorem quia est contra philosophum. Nam philosophus negat relationem in tertio mo
do concedit eam in primo et in secundo. Ergo dico quod in omnibus est relatio rationis
et negatur philosophum. Preterea si est talis relatio rationis primi et secundi modi
aut hoc est per intellectum divinum vel creatum. Si per intellectum creatum
tamen talis relatio primi et secundi modi posset esse antequam creatura quod modo quia
intellectus creatus operatur effectum ex se quod est effectus ad suam causam
oppositum autem hic dicitur. Si autem per intellectum divinum tunc eodem modo
relatio tertii modi dei ad creaturas precedet relationem creature ad deum sed relatio
nes primi et secundi modi secundum eos quia sic ab eterno intelligit se
causam exemplarem et efficientem sic et intelligit se ab eterno ut causam
finalem et mensuram omnium. Aliter dico hic quod dei ad creaturas nulla
sit relatio secundum tertium modum et ad rationes eorum solvendas ...
ad primam quod exemplar potest accipi dupliciter vel pro forma representante ipsum quod
ad intellectum et sic modo est eadem causa formalis. Secundo modo pro forma iuxta
quam aliquid producitur et sic reducitur ad causam efficientem et sic non loquitur
hic de ea. Item primo modo ad aliud dicitur quod primus modus potest fundari super
unitatem et multitudinem quam unum ex mo... et ultimum ut est hic. Sed
secundum rationem causa formalis ut distinguitur est efficiens et materialis illu
... sed si sic accipitur causam formalem pro eo quod ad ...
... quod ad ... sit talis forma quod ipse sit homo vel rei quae intellectus
Et secundum relatio ... fundata super ... et tertii modi. Sed si
... ad divina est eorum modi. Aliter ergo dicitur Thodon. Quod
deus refertur ad creaturas potest intelligi dupliciter vel secundum philosophum vel secundum
theologum. Si secundum philosophum tunc dicitur et conceditur quod non solum est in modo sed in primo
modo refertur creatura ad deum realiter et econverso deus ad creaturas realiter
illis modis. Tamen deus refertur ad creaturam realiter potest intelligi dupliciter
vel ratione nova et sic non vel antiqua et sic est verum. Sed si theo
logus quod creatura refertur ad deum primo et secundo modo sed deus refertur ad
creaturam tamen tertio modo et non primo modo nec secundo modo. Sed tamen tenuerunt
relationes primi et secundi modi. Contra secundum philosophum in creatura refertur ad deum
secundo modo quia effectus eius sic ergo deus refertur econverso licet eius quia causata
tunc dicitur. Effectus non solum est causatus a causa et de novo sed et
...
et ad effectum. Preterea si secundum theologos non refertur deus econverso in primo
et in modo ergo oportet negare relationem ... in primo et secundo modo quod vi
... quod dicit quod tamen refertur ad deum tertio modo vel si sic
ibi plures modi tunc theologi non dicunt verum vel est tantum tertius
modus et sic salvatur causa philosophi quod theologus philosophus ... quod dicat quod tertius
modus non est mutuus. Theologus quia dicit ipsum referri per rationem et hoc
tertio modo. Et sic concedo relationem creature ad deum esse possibilem de tertio
modo et realem. Ad hoc autem quod deus haberet istam rationem realem
non est necesse modo ponere aliquam rationem et rationis quibus bene
sit modo relatio rationis ab eterno ex se quod intellexit se
in comparatione ad ~~causam~~ fiendam et possit esse extrinsece ex hoc
quod nos intelligimus eum in ordine ad creaturam. Sed ipse sub
absolutissima ratione teneat relationem realem creature quod patet et in
creaturis de relatione scientie et scibilis quia scibile sub absoluta ratione
teneat relationem scientie pro eo quod in scibili nulla est relatio secundum commen
tatorem metaphysice commento etc. Nec dicitur relative nisi quia scientia dicitur ad ipsum
et quibus intellectus possit facere relationem scibilis ad scientiam comparando
ipsum ad scientiam talem tamen res est in scibili ~~accidit forma comparatio~~
~~ipsum~~ accidit magis teneat relationem scientie et sine hoc quod sit
intellectus teneat ut in comparatione. Hic autem quidam quod istud salvat
habet veritatem in tertio modo scilicet quod correlativum teneat relationem correlativi
sub ratione absoluta. Item alius doctor tenet quod sit mutuitas
relationis realis in tertio modo sed non in primo et secundo. Et solvit ad omnia
dicta ... et ... quod omnia concedo ista vice. Tunc ulterius
restat respondere ad rationes prius factas quod diceret relatio realis.
Ad primam concedo maiorem et nego minorem tu probas quia
deus suum esse divinum misto posui est operari. Verum est quod ad
absoluta ... quod potest esse potentie poni in effectum non autem

quod ad relationem ad extra que non habet quod non sit ipsa vel quod amitti possit
sed et hoc quia sunt simplex et quia nata est extra sed ad
1 confirmationem dicendum quod licet tenet de virtute causa quod communicat magnitudinem cum
2 effectum sed quia licet tenet in causa et non in modo unde eo quare causa
ex sui limitatione est talis quod posito aliquo effectu per ipsum ad ipsum
ut ad fundamentum et ad proximum ut ad terminum consequitur talis habitudo ex natura
eorum quia autem consequitur ipsa talis habitudo non est necesse quod licet et id hoc
unde quod prius dixi dicendum non causare tenere relationem paternitatis et similis modi
causare ad ipsum licet possit melius dici quia causa non refertur ad dicendum
et istis duobus modis possit dici melius vel per rationes formales paternitatis
relationis paternitatis et similis modi vel secundum omnes conditiones requisitas propter
non possit dici quod primus et secundus modus est causa ad dicendum quia effectus
ducat ad generationem esse si autem accipiantur per omnes conditiones
requisitas tunc non possunt ubi posui voco autem conditiones mutuae
et non mutuae et tunc possit dici quod primus et secundus modus utrorum
est in causa ad dicendum per rationes formales non tamen secundum relationes
conditiones requisitas quia ubi non est relatio mutua dicitur ad causam
3 quia tunc dicitur refertur realiter ad causam quod est similiter. Ad aliud contra dicitur
quod prius est quedam vel causa dicendum. Ad quod quod unum est de primo consequentia causa
sed de non est huiusmodi sed dicitur realis principii ab alia virtute principii
et quia causat relationem principii sed virtute absoluta quod et dicitur hic quod
unum est ut de relatione rationis vel reali ita quod dicitur secundum realem
relationem primum unum dicitur sed secundum rationem vel equivoce. Ad aliud dicitur
quod pater dat esse quod ad esse absolutum et esse sui generis filio quod non possit
distingui nisi per relationem et in mutuo referuntur non sic autem
4 est de esse causale. Sed ubi est ordo realis et naturalis gignentis ad
genitum sed non causale est aliud secundum vero et tandem. Ad aliud
quod non dicitur causa et hic ponit modos absolutum quod [illegible] per
ista et hoc convenit non realem consequentis rationis talem
sine modo ex intellectu comparante. Tunc ad aliud principalem ad
primum dicitur quod consequens relatio possit aliter advenire sine mutatione sui
esse absoluti nullo tamen modo sine mutatione eius per esse relationem quia
mutare de non relato relato realiter et ita exitus de potentia ad actum quod
exit est in quibus cathegoriis quos secundum autem ut alibi [illegible]
[illegible] dicendum est. Ad secundum cum dicitur quod omne reale diversum ab alio
reali diversitate est diversum ab eo precedente et quod cum dicitur dicendum est hic
vel causale nego sed dicendum est et causa esse eadem non est causa non
tamen est diversum a causa consequens et causatum sit diversa ab eo sed est
idem et diversum sunt differentie entis cum libet ergo vel est idem causale vel di-
versum ab ea sed non idem ergo etc. Ad quod quod sunt differentie entis comparati
non autem cuilibet entis ut entis infinitum quod nulli aliquid re-
aliter comparatur. Ad aliud tunc eadem ratione nulla causa esset diversa ab
alia cum dicitur plus habeat unum sit indivisum realiter ab alia aliquam
causa habeat unum sit diversa ab alia causa. Ad quod quod consequentia non valet
consequens dicitur non sit dicendum reali ratione relatione causale consequens plus
habeat virtutis cohereditas quam rex temporalis tamen non sequitur quod rex
temporalis non sit realiter dominus subditorum reali relatione dominii quia
habet naturam quod nata est fundare relationem realem respectu subditorum
non sit dicendum in proposito possit et dicitur. Ad principale ad quod causale dicitur
realiter causale non a realitate relationis sed fundamenti ita dicendum est
realiter diversus non realitate relationis sed fundamenti.

Utrum duo accidentia realia et absoluta solo numero differentia possint
simul stare in eodem subiecto. Hic primo videndum si possint
simul stare vel stent simul duo talia accidentia relativa.
Quod sic: si duo talia accidentia absoluta in tertio natura. Tertio si duo ta-
lia accidentia realia absoluta. Contra ad hoc videtur aliquibus dicendum quod
non unde dicunt quod pater cum generat filium novam requirit
relationem paternitatis sed si generat alium filium non acquirit
novam relationem quia prius inerat sed tamen acquirit novum
respectum ita quod in uno patre respectu plurium filiorum non sunt plures
paternitates reales sed tamen sunt plures respectus. Contra
ordo quod in eodem subiecto oportet ponere plura accidentia relativa eiusdem
rationis et eiusdem speciei. Quod sic quia hic homo generat de-

terminata generatione hunc hominem sed determinata paternitate refertur ad hunc
filium et filius determinata filiatione refertur ad hunc patrem ergo pater hic
determinata paternitate respicit hunc filium et hic filius hunc patrem sed
relata sic se habent secundum actum quod corrupto uno interimitur reliquum
ergo corrupto filio determinato corrumpitur hec paternitas in patre ergo vel
oportet dicere quod hic homo alia paternitate refertur ad alium filium vel si dicatur
quod eadem sequitur quod eadem paternitas manet et corrumpitur quod includit contradictionem
Quod sic quando ad numerum alicuius et natum est denominare id illo sed in ex
sistente denominabitur id sed quia albedo in eo subiecto ut nata subiectum de-
nominare id si albedo inexistat subiecto dicetur subiectum album sed pater-
nitas in patre nata est denominare ipsum patrem ergo si corrupto
uno filio maneat eadem paternitas in patre ista paternitas denominabit
patrem respectu filii corrupti et ita iterum dicetur pater respectu filii corrupti
sed non corrupta quod nullus concedit. Contra philosophus quinto methaphysice idem
non refertur ad scientiam sed ad scibile sed impossibile est idem bis re-
ferri sed illud dicendum non potest melius quod ignis sit idem bis duabus
relationibus referri quia videtur sibi inesse plus relationibus referri secundum
simile potest referri ad aliud simile et equale ad aliud equale. Contra ergo
philosophus dicit quod impossibile est idem bis referri impossibile est idem una
relatione bis vel ad duo extrema referri sed paternitas realiter
refertur ad hunc filium sed ad hunc tamquam ad duo extrema
realiter differentia ergo alia et alia relatione reali paternitatis. Contra hoc
expresse videtur autem commentator quinto methaphysice per commentum capitulo tertio in fine dicens
quod in eodem patre respectu plurium filiorum sunt multe paternitates contra
quod dicitur quod in patre respectu plurium filiorum non est una paternitas sed plures
respectus. Contra hic pater non refertur ad hunc filium nisi paternitate
ergo si hic pater licet vero refertur ad hunc filium hic respectus erit hec
paternitas et ita potero plures respectus in patre ponere plures
paternitates in eo quia sed alio et alio vero refertur ad alium et alium
filium ita alia et alia paternitate refertur ad diversos filios.
Contra illi diversi respectus aut sunt eiusdem rationis et speciei aut
alterius si eiusdem in eadem anima quod vitare intendis scilicet quod
duo accidentia eiusdem rationis non possunt esse in eodem subiecto si di-
cas quod sunt alterius rationis illud stare non potest quia fundamenta
istorum respectuum et extrema sunt eiusdem rationis ergo et ipsi quia respectus non
mutantur nisi vel per mutationem fundamenti vel extremi. Licet de primo. Contra
ad secundum dicendum quod aliqua plura accidentia solo numero differentia non sunt in eodem
subiecto numero nec possunt esse per se quia forma sic in materia in potentia per potentiam
quod se habet ad formas sed vero omnis speciei et individuorum eius non est
nisi unica potentia sed non intendo vero speciei et individuorum eius non est
nisi unica idea in eodem autem secundum unicam potentiam passivam
non possunt esse in eodem tempore plus quam una forma secundum numerum quia potentia
causat ad quamlibet actum unum ad quod est ergo tales forme in eodem
quod dicunt species non possunt simul esse plures secundum numerum in eadem parte
medii. Ad secundum est alterum oppositum. Una et distincta species non
possunt ducere in distinctam agitorum distinctorum sed patet ad sensum
quod visus simul distincte percipit distinctas candelas vel
albedines videndo unam esse magis intensam quam aliam ergo licet non possunt
esse per unam speciem si non esset eadem species quod videret illa duo
nec videret illa duo ut equalia in albedine. Ad istam rationem
dicitur quod sic quod iste sunt species per comparationem ad subiectum sunt una species
sed per comparationem ad obiecta que sunt efficientia sunt duo. Contra quod duplex
species huius albi et illius non sunt una sed due nec sunt [illegible]
quia non sunt in eadem parte medii et in alia et in alia ergo primum
quia illa una species resultans ex duabus efficientibus corrumpitur et est
intensior quibus earum partibus talis autem non possunt ducere in albedine
que multiplicat unam speciem vel sed in altam esset. Et hec
intensior ipsorum utrorum nisi duas quod tales species ducat in ex-
obiectorum libere et non naturaliter quod est falsum. Contra secundum ponendum ad mul-
tiplicationem suam sufficit in medio tamen multiplicat per medium quod virtus
eius sufficit si ergo addatur ad actum ad suam sufficientiam amplius
potest oportet dicere quod in eadem parte medii vel quod corrumpat similitudinem
albi si primo in eo causat maiorem ipsa ignis quod volebat

vitare. si sic in ... q̃ ponat q̃ sit remissi. ¶ p̃z istud
de plurib; sp̃eb; i organo fantasie sil' q̃ po[n]at tales p̃tes
in a[ni]ma in uno actuato. s[ecun]d[o] o[portet] si q̃lib; sp̃es requirit p̃te[m] actiua[m]
& tot sit sp̃es q̃t p̃tes organi. 3[o] q̃ si uidet noua res
q̃ gignet sil[ite]r eiusdem sp̃ei illa nõ posset ymaginari q̃
... ¶ p[osi]t[o] ponat duo dyametralit[er] respicientes se mu
tuo aut sil[ite]r mltipl[ican]t se uisus alt[er]i[us] dyame[tra]lit[er] i puncto
q[uo] q̃ queniunt nõ erunt i diuisis p̃tib; a[eri]s dyametri nõ
...et una & ead[em] dyametralis linea uisuali. ¶ p[ostea] ad
p̃[n]i[cipium] q[ua]n[do] a[rgui]t[ur] sic se h[ab]ent q̃ unũ p̃t corrupi reli[quo] rema[nente]
illa nõ s[un]t ead[em] res. s[ed] sp̃es uni[us] albed[in]is p̃t corrupi re
liq[ua] manente q̃ p̃z q̃ corrupta albe[din]e a[e]r[i]s n[ecess]e corrupi
sil[ite]r c[olor]i correspondẽs q̃ ulla nõ h[ab]ebat e[ss]e n[isi] illa albe[din]e re
ma[nen]te q̃ nõ p̃t fac[er]e ea corrupta ¶ p[ostea] p[ro] exp[er]ien[ti]a p[ro]ba[tur]
q̃ duo lumia s[cilicet] duc[tu]a candele corpe intuendo diuisas um
bras faciunt q̃ nõ e[ss]et n[isi] caret diuisas sp̃es ... ad
r[ati]o[ne]m alterius p̃tis h[ab]ebit post. ¶ ... ad t[er]tiu[m] d[icitu]r q̃ hoc
sit impo[ssibi]le tamq[uam] includẽs repugnantia[m] ... p[ro] sic
... ẽ impo[ssibi]le p[ro]p[ter] ad form[am] s[ed] nõ ẽ impo[ssibi]le p[ro]p[ter] ad hanc
form[am] imo p[ro]p[ter] pa[ssio]nis q[uo]d form[a] ẽ h[ab]et quia recip[itu]r in hac
m[ateri]a ... form[a] q̃ recip[itu]r ... posset e[ss]e in actu
s[ecundu]m una[m] & impo[ssibi]le s[ecundu]m alia[m] s[ecundu]m id e[ss]et impo[ssibi]le ...
puta s[ecundu]m form[am] cui acc[i]d[it] e[ss]e hac ad illa[m]. ¶ p[ostea] omis distin
...
cead[em] sp̃e nõ p̃t e[ss]e p[er] na[tura]m oppo[siti]on[i]s p̃z ... p̃t e[ss]e p[er]
na[tura]m distin[cti]o[n]is q̃ actu[u]m a quo h[ab]ent enti[ta]te[m] ab eo h[ab]ent uni[ta]te[m]
s[ed] actu[u]m h[uius] h[ab]ent entit[a]t[e]m ... & uni[tat]e[m] s[ed] ...
po[n]it ymaginari ... ¶ p[ostea] si po[n]e[re]t[ur] e[ss]e[n]t in m[ateri]a s[ecundu]m for[ma]s
indiuiduas sub ead[em] sp̃e aut e[ss]e[n]t ... s[ed] ...
... i m[ateri]a corr[espo]nd[en]s actu[m] n[ecess]e ... actio ... arg[umentu]m
... intensiua q̃ nõ ẽ dare in a[ctu] ...
... q̃ nõ ẽ repugnantia qui talia duo actu[m] possint
sil[ite]r ... ¶ p[ostea] quia in omi ordine e[ss]enti[a]li ...
e[ss]en[tia] p̃t stare pl[ur]alitas p[ri]or[um] nõ e[ss]en[tia] uni p[ri]ori ...
h[ab]ẽ[n]tiu[m] n[isi] capaci[ta]t[is] eius ad equator[um] ... oppo[siti]o
p̃z ista ... de ca[usa] & effectu s[ed] ... p[ri]us e[ss]et actu[m] ...
... cui ... p̃t stare pl[ur]alitas ... nõ
p̃t ... ¶ p[ostea] si e[ss]et repugn[antia] ut e[ss]et ... for[ma]
recep[ta] ut ... sibi recipi ... nõ ... q̃ for[me] eiusde[m]
sp̃ei nõ repugnant adinuicẽ ad[ho]c p̃z p[er] ad[uer]sa[ri]os quia
d[icu]nt q̃ nõ distingu[u]ntur p[er] na[tura]m oppo[siti]o[n]is ... q̃ ut e[ss]et
... ad ... q̃ nõ ẽ ... q̃ inducta hac
albedine corp[us] ... ad ... si g[enerat]i n[on] esset
alia ... ad alia[m] hac albedine ... albe[do] nu[m]q[uam] posset
p[er]agẽs n[atur]ale induci ... q̃ ... ẽ entitas
actu[m] ... sibi for[ma] ita ... unitas ... ad uni[ta]te[m] sibi
... unitas acc[identi]u[m] ... for[ma] ... de uni[ta]te sibi &
... de po[tenti]a s[ed] q̃ ... p[er]agẽs n[atur]ale n[on] induc[er]et
tales p̃tes ... r[ati]o assignat[ur]. d[icu]nt n[am] quid[em]
... ta[m]en q̃ p[ote]nt aliq[ua] sil' stare
& aliq[ua] nõ istud aut[em] facil[e] ẽ assignare ...
... in ... duo suppo[sita] ... nõ p[ossu]nt q̃ q[uia]
... repugnat sil'
stare ... ¶ ... for[me] aut[em] actu[m] ... q̃ ... p[ossu]nt simul
stare ut albu[m] & dulce in lacte. q[ue]da[m] aut[em] nõ ut albu[m]
nigru[m] calidu[m] frigid[um] ... quida[m] assignat ... for
... q[ue]dam s[un]t diu[er]sor[um] gen[er]um q[ue]da[m] eiusd[em] gen[er]is.
... dulcitas gen[er]is ...
s[unt] diu[er]sor[um] gen[er]um respiciunt diu[er]sas p[otenti]as i[n] sub[iect]o p[ossu]nt sil'
stare in eod[em] ut albu[m] & dulce. ... illa aut[em] q[ue] s[un]t uni[us]
gen[er]is q[ue]dam s[un]t ... ut albu[m] & nigr[um] q[ue]dam disp[ar]ata
ut triangul[u]s & q[ua]drangul[u]s ... d[icu]nt q̃ illa q[ue] s[un]t eiusd[em] gen[er]is
& respiciunt una[m] p[otenti]a[m] in sub[iect]o ... p[ossu]nt ... in

impo[ssibi]le ... ¶ s[ed] ... si ... d[icu]nt q[uo]d p[ossu]nt
sil' stare q̃ una po[tenti]a ... & ... eiusd[em] gen[er]is ...
... p[ossu]nt simul stare ... in motu de albo in albe[dinem] ...
... in corpe ... d[icu]nt q̃ n[on] p[ossu]nt sil' stare q̃ eand[em]
p[otenti]am respiciunt in impo[ssibi]le ẽ eand[em] p[otenti]am sil' ... ad diu[er]
sos ac[tu]s ... ¶ ... q̃ d[icu]nt for[mas] diu[er]sor[um] gen[er]um posse
sil' stare ... diu[er]sa gen[er]a ... corp[ora]le & i corp[ora]le
s[un]t diu[er]sor[um] gen[er]um ... ut ... ad ... & ...
... q̃ nõ posse[n]t simul stare. ¶ ... s[ecundu]m multos & p[er] illos ...
... opi[ni]o[n]is ... nõ p[ossu]nt sil' stare & t[ame]n diu[er]sor[um] gen[er]um
... q̃ ... q̃ ead[em] ... nõ sil' in sub[iect]o e[ss]e n[on] p[ossu]nt
... q̃ aut[em] intelligunt de po[tenti]a ... & illa ẽ eade[m]
... eius & ... diu[er]sor[um] gen[er]um aut de po[tenti]a ...
& illa nõ ẽ ead[em] ... q̃ ut d[icit] ... posse sanari & po[s]
se laborare ... s[ecundu]m sanitas & eg[ritu]do ...
ead[em] ... sanitas & eg[ritu]do e[ss]ent unũ ... n[am] ...
... q̃ d[icitu]r q̃ duo oppo[sit]a i ead[em] ... stant sil' ... nõ
stant sil' ... ut ad me[dium] reducta s[ed] ... nõ ẽ ...
... albu[m] ... stant ... diu[er]sa ...
... q̃ ... nõ sil' stare nõ ẽ una ca[usa] q̃
ẽ ... diu[er]sis ... ¶ ... actu[m] aliq[ua] de n[atur]a stant sil' ut ca[li]du[m]
& siccu[m] & leue in igne. for[ma] ... in aq[ua]. ... aut[em]
stat sil' ... ut albu[m] & dulce ... & molle. q[ue]da[m] aut[em]
... stat sil' ut duo actu[m] eiusd[em] sp̃ei ... oppo[sit]a ...
... & nõ stat sil' que nõ ... ut ...
... q̃ ... diu[er]sitas ... q̃ nõ ẽ una ca[usa]
aut q̃ ... nõ stat simul ẽ q̃ ... in eod[em] suscep[ti]
... distant ... expellunt ... eius. ca[usa] aut[em] q̃
illa de ... nõ stat sil' ẽ q̃ ... for[me] ... diu[er]sas
q[ue] sil' e[ss]e nõ p[ossu]nt. ... nõ ẽ ita ... iudicium ...
... diu[er]sitatis for[mar]um ... q̃ p[er] diu[er]si[ta]te[m] figur[arum] ... duo
... nõ stant sil' ... igne ... & duo
actus intelli[gen]di ... ca[usa] aut[em] q̃ duo actu[m] eiusde[m]
sp̃ei nõ stat simul ẽ q̃ ... & na[tura] nich[il] facit frustra & na[tura]
nõ ... s[ecundu]m ... s[ed] ... ẽ suffic[iens] ...
ad a[ctu]m reductiu[m] p[er] unũ eiusd[em] sp̃ei. ... q̃ ... r[ati]o[n]e
duo uni[us] sp̃ei posse[n]t e[ss]e simul ead[em] r[ati]o[n]e ...
... posito q̃ iste suffic[iat] ... & ... q̃ ...
... suffic[ien]te assign[are] ... ad ... de actu[m] uni[us]
sp̃ei nõ ... ita suff[icien]t ... na[tura] ... q̃ ... ẽ suffic[iens]
ad a[ctu]m reductiu[m] p[er] unũ uni[us] sp̃ei. ... q̃ nõ ẽ ita suffic[ien]t
... ad a[ctu]m q̃ reduci ... ad ... sit sup[er]fluu[m] q̃
maior p[er]f[ec]tio ẽ & reluce[t] in plurib; indiuiduis uni[us] sp̃ei q[ua]m
i[n] uno t[ame]n ... ẽ ... & maius
bonu[m] efficiunt ... ad ... plures po[tenti]as ad plura ...
si nõ induca[n]t act[u]s ab ... omes actu[s] correspondentes omib;
illis po[tenti]is ... nõ ẽ sup[er]
fluu[m] induc[er]e a[ctu]m ... aliis ... s[ed] ... q̃ in sub[iect]o s[un]t
plures po[tenti]e ad plures for[mas] ... eiusd[em] sp̃ei ... inducto in
uni[us] illar[um] for[mar]um nõ ... omis ille po[tenti]e ... ¶ ...
... q̃ ... e[ss]et ... additu[m] illi q̃ h[ab]es ita q[uo]d
ex ambob; fiet unus ... iste ... ẽ ... p[er]fecto[r] i
r[ati]o[n]e hominis ... ut tu ... q̃ & sic d[icitu]r q̃ q[uando] r[ati]o[n]e
duo talia posse[n]t e[ss]e simul ... q̃ hoc nullu[m] ẽ ...
... ut ẽ ... ut ... fuit d[ictu]m
... ẽ ... q̃ ... ẽ induab; ...
ead[em] r[ati]o[n]e p̃t e[ss]e ... q̃ n[on] p̃t ... & ẽ ...
... ¶ ... assignat q̃ p[er] tanto p[er]a
... nõ inducat a[ctu]m q̃ agit ... de po[tenti]a indu[ci]
... q̃ ... ẽ ... realit[er] ... & ...
... realit[er] illi ut ... s[ecundu]m ... ...
inducat aliu[m] ... realit[er] ... similem & sic

non inducit formam omnino aliam non tamen esset contradictio et repugnantia quod ipsa esset alia. Sed quid volunt dicere assignantes unitatem actionis ex unitate subiecti necessario, quod non valet, quia licet actio sit actum quodque sic tamen capiat exemplo unitatis subiecti, non tamen unitatem entitativam suae, quia hoc non est ulla. Sed adhuc restat difficultas quia agens naturale sed agens non inducat novam formam distinctam solo specie sed solum priorem intendat, dicitur et valde probabiliter quod agens naturale si actu applicatur quia agit per motum ergo non potest duo eiusdem speciei simul ponere ratio huius est quia motus non est nisi continue ita quod oportet esse in motu formam contrariam forte inducendae sed formae eiusdem speciei nullam licet contrarietate ad formam eiusdem speciei, ideo quia agens non invenit motum contrarium formae contrariae vel mediae ergo non movebit motu ad formam simpliciter aliam sed augebit formam in motu praecedentem. Sed si sic dicatur, maior difficultas ponatur duo agentia paria puta duo calida calefacientia unum calefactibile et inveniat passum sub dispositione contraria, et quodlibet imprimat in passo ergo quodlibet ratione unum unam formam imprimit, eadem ratione reliquum reliquam et ita duos calores solo numero differentes. Potest dici quod licet essent ibi duae actiones duorum calidorum, tamen eis non correspondent nisi una passio. Et ex hoc patet plane, quando sol et pater concurrunt ad generandum quia licet unica passio sit unica generatio sed ergo non est omnino simile quia sol et pater agentia pari gradu quia non sunt sol et pater immo sunt agentia ordinata secundum rationem et superius. Tamen illud non videtur obstare quia semper tenemus quod duo agentia possunt esse unum tamen et maxime si tunc sit perfectior quod si esset per unum tantum et sic esset hic quia per se secundum agens sunt concurrentes intendentes. Possumus etiam secundo modo dicere si ponatur talia agentia sunt concurrentia si autem correspondent tamen quod sic correspondent ut naturalia sed ex eis fit unum, sed primum est melius quia ita possumus dicere quod ex duabus formis forte in eodem continuabiliter fiet una quod prius fuit negatum. Contra et potest dici ad difficultatem primam contra quod duae formae eiusdem speciei possunt simul in eodem et per motum inducere. Sed hoc potest melius dici ut quod ulla agentia simul et semel agant in passum quod invenit sub contrario vel quod successive primo unum praecedere. Sed secundo modo non, quia prius forma inducta et iam contrarium ablatum sed cum ergo motus non possit esse ad formam eiusdem speciei ergo etc. Sed secundum agens inveniens formam imperfectam augebit ipsam tollendo imperfectionem eius et sic duo sola calefacientia omnia in corpore puta vel de aeque ante quamquam mediae substantiae entis differentiam habent sunt diversa specie, cum non est si per motum inducuntur. Sed de aliis non per motum inductis non est necesse sic et facilius redditur ratio quia non fit unum ex formis in motu et quia sic non augetur praecedens forma sed nova generatur. Contra ad rationes ad primam quae est de formis intentionalibus et est Henrici de Gandavo. Cum dicitur quod non est nisi unica potentia in materia ad unam speciem, similiter est immo sic in specie est unitas speciei et distinctio individuorum ita in materia potentia ad illam speciem est una secundum speciem et plures secundum numerum. Et ita vult Aristoteles xii metaphysicae contra xi. Contra ad rationes alias ad primam cum dicitur quod materia est ipsa potentia per se ad hanc formam sed ad formam talem est probatio. Et ad quod prius et prius materia est in potentia prius productum per aliquid si ergo movetur est prius in potentia ad albedinem specialem et non ad hanc prius ergo quod prius productum per motum est natura speciei et non singularitatis. Contra philosophum primo metaphysicae. Contra ad probationem formam est hic quia recipit in hac materia secundum est prius natura forma prius natura educitur quam inducatur ergo si esset hic quia recipit prius ipsa in nullo quo non educeret ut hic. Ad tertiam cum dicitur quod distinctio duarum actionum non potest esse per terminum dicitur falsum est. Ad probationem quia dicitur quod habet suam unitatem albedo sed et entitatem ista nihil valet quia aliquid sit album et postea corrumpitur albedo et iterum eadem inducatur sicut quod erit eadem numero cum priori cum sit eadem forma et ita per agens naturale redit idem numero quod est contra. Ergo dicitur quod habet albedo entitatem vel tu intellectus hic formam, et plenitudinem quod simul est, et eodem modo non potest habere suam unitatem albedo forma et non possunt esse unum naturaliter sed tamen subiecto quod contingit fiat. Si autem tu intelligas effective sicut intelligis iam dicit quia idem agens potest

haec plures effectus numero differentes. Si autem intelligis quod habet suam entitatem et unitatem a subiecto materialiter est contra mihi potest haec simul plures actiones numero differentes, patet de actionibus alterius speciei et similiter et quando negatur hic posse fieri in eadem specie patet. Contra ad tertiam cum dicitur quod essent infinitae tales potentiae passive et per consequens tot actiones correspondent. Concedatur. Sed cum dicitur tunc est infinitum intensive dicitur quod non. Sed quia potentia una non nominat terminum alterum sed alterius illius ratio. Contra primo modo infinitas talium non arguit maiorem perfectionem quam unica tantum. Sed secundo modo solum importat molem et infinitas potentiarum solum quantum ad rationem, sed unitatum aliquarum. Sed hoc ergo salte haec quod intrare est infinitum in actu potentiarum in mobilibus respectibus. Ad quod illae rationes solum sunt virtuales non actuales ideo non concluditur.

Utrum intellectus et voluntas sint eadem res cum substantia animae quod non, quia nullum simpliciter limitatum potest esse principium diversarum operationum specie differentium. Sed intellectus et velle differunt specie ergo etc. Contra secundo sicut potentiae et actus sunt eiusdem generis, sed actus est accidens ergo et potentia. Contra contra hoc in de substantia orbis quod tollit a re propriam operationem tollit rei esse. In ista quaestione sunt multi modi dicendi quos intendo prosequi. Primus modus dicit generaliter quod nulla forma substantialis possit esse immediatum principium actionis vel sic procedit primo hic probatur. Secundus modus quomodo accidentalis forma sit principium formae substantialis declarat. Tertius modus respondit ad argumenta in contrarium. Contra primum si sit tunc formae elementorum sed non competentibus per suas contrarias probatur ista consequentia quia si separatis eis ab accidentibus in se invicem agerent non per se quia non esset ibi contrarietas ergo per accidentia se corrumpunt. Consequens est falsum quia accidentia non sunt eis ratio corrumpendi se immo destruendi se. Contra sic omne agens naturale non impeditum potest agere in passum sibi approximatum ergo forma substantialis compositi alterius cum passum sit approximatum potest agere in passum. Sed hoc est falsum quia aut secundum totum aut secundum partem non primo modo quia cessaret alteratio non secundo quia forma substantialis reciperet magis et minus. Contra secundo sic actio alterius passiuus in quolibet gradu alterationis quia sunt eiusdem speciei ergo et multo fortius per consequens tum ille in intensione disponat ad corruptionem et sequatur immediate corruptio sic quod immediate substantia corrumpitur. Praeterea secundus modus formae accidentalis possit esse principium formae substantialis declarat sic duplex est continentia virtualis una secundum gradum entitatis nobilitatis et perfectionis alia secundum gradum activitatis et causalitatis una non est alia. Patet quia superiores species continent inferiores primo modo continentiae non tamen secundo modo et quia licet patrem non habet hoc potest producere alias animalis producere sed sicut ad propositum licet forma substantialis sit nobilior primo modo tamen accidens est nobilior secundo modo et ita potest producere formam substantialem non obstante perfectione quod probatur quia non maior requiritur perfectio in producente ratione producti quam magnitudine ratione passi quia producentis debet esse nobilius producto sicut agentis passo. Sed magnitudine ratione passi non requiritur nec perfectionem gradus entitatis sed solum activitatis, patet de sole ratione agentis ergo etc. Contra de tertio ad solutiones argumentorum et secundo quod forma accidentalis dicitur immediate producere formam substantialem non immediate effectus quia primo efficiat alterationem sed hic immediate est quia nulla alia causa media. Contra et est notandum quod agens mutatur aliquando tripliciter elevative ut ista inferiora mutantur corporibus caelestibus in quantum recipiunt ab eis influentiam. Dispositive ut causa ultima causat in virtute praecedentium. Derivative et hoc modo forma accidentalis in virtute substantialis agit non quod recipit influentiam a substantia nec dispositionem ut in actionibus separatis. Sed intelligit autem istam derivationem nihil aliud nisi aliam et aliam relationem formae accidentalis secundum aliud et aliud formam substantialem. Hic primo ista dicta destruam secundo argumenta solvam. Contra primo de illa duplici continentia concesso quod sic ita vel fiat ad propositum quia licet ita possit esse in aliquibus non tamen sic est realiter in omnibus et maxime non est sic in proposito in forma substantiali respectu accidentalis. Unum comprehendo actum ad actum simpliciter perfectius secundum entitatem superior

formae accidentalis dicitur immediate producere formam substantialem non immediate effectus sed a
quod ipsum est continere virtualiter b
et hic continere aliquid c

perfectius per virtutem / et per consequens actum convenientes per se convenientes lbz et speciem. / Ista autem licet videatur actum qualitatibus omnibus / primo quia impossibile est qualitatem et quantitatem esse sicut non sunt ... / per aliquid essentiam effectivam / et non oportet procedere / quantum autem quale actus / animae mediate / ... actionibus illius / sicut licet virtute actuali procedendi ... Secundo quia si sit comparare ad potentias ... solum in ratione medii et subiecti / ... numquam necessario / probo quia posterior passiva est impossibilis conditionis / ... ista ratio actu magis ... necessario causat. / Et ad illam probationem dicitur ... genus / dico quod debet intelligi aliter dictum / quod imperfectius non potest corrumpere perfectius / loquendo de specie ad speciem / sed quod imperfectius actum non per se non potest corrumpere perfectius ens per se. quia non potest inducere nisi imperfectius ens per se / et illud imperfectum non potest succedens corruptioni eius quod est perfectius per genus / non enim potest esse / accidens succedens corrupto subiecto / quia si illud solum succederet / subiectum esset ... immediata / sed imperfectius eiusdem generis non est ita / quia imperfectius ... nihil quod potest inducere ad sibi simile / potest inducere ad quod potest succedere ipsi corrupto eiusdem generis / et sic patet / quod non est simile de ... et de accidente respectu subiecti / magis ... in illud / et corrupto. / De illo dico / quod adducit de immediatione / non est comparatum ab eis. Unde patet / quod petit. De illo quod subdit in virtute / quia deficiente non ... / quia ista deficiente non ... actus ... generis sui / perfectius autem secundum genus non potest perfici nisi in proprio suo genere / et non in corporibus prioris secundum genus / quia prius per genus non oppositum nisi inducere / et ad rationes illas ... Secundus modus est antiquus et modernus declaratus magis descendendo ad quaedam dicendo / quod potentiae animae addunt rem absolutam supra essentiam animae scilicet qualitates quasdam / mediantibus quibus anima suas operationes exercet / et non dicit potentias / quia est immediatum principium operationis animae / sed primum et principale principium ... essentia animae / ... ab imperfecto ad ultimam perfectionem non ... nisi per medium / sicut patet in diversis speciebus entium / ... melius ... / quia ... sed anima procedit de imperfecto ad eius ... tamquam ad ultimam perfectionem eius / ergo per medium differens ... Secundum Item ab uno doctore moderno / nullum simplex ... potest esse immediatum principium totale diversarum operationum / et probat / ... nam cum una et simplex non possit per se esse principium receptivum diversarum formarum alicuius ... / nisi mediantibus dispositionibus diversis disponentibus ipsam / ad diversas formas / ergo multo minus impossibile activus animae / ergo et cetera. Tertio ab ... sic / agens per essentiam / ut ... agit / ut ... potest agere. Sed anima non potest semper agere / ergo et cetera non est essentia. Quarto ab ... sic / naturaliter non transit ab ente perfecto stante / ad actus fluens nisi per actus manens / patet enim de ... qui in ... mediante ... / et de luce in ... mediante dyaphaneitate / ergo actus sic fluens / ... sicut lumen incidit mediante ... / ... primum ... utrique doctor sic / potentiae et actus pertinent ad idem genus / sic actus animae est accidens / ergo et cetera. Contra istam opinionem ... / actum fluit ab essentia / sed fluit ab essentia animae ... actuale non receptive / ergo essentia animae erit effectiva istarum operationum. // Primo iste doctor ponit ... suo / quod essentia animae est immediatum principium / et per eam receptum istarum potentiarum quarumcumque sint actuum / et tamen per ipsum non sunt in eodem genere cum essentia animae. Contra dicit idem / quod anima mediantibus istis qualitatibus sicut et ... substantia agit sicut per instrumentum. Sed alibi dicit et ... / quod agens per instrumentum habet ipsum ... applicare / et ad eum influere / ergo ... / quod substantia animae habebit aliquam operationem per essentiam suam. Contra ... anima per suam essentiam ... nuda est immediate saltem aliquam probo / quia ... per essentiam immediate unam entitatem intellectivam sive ... / et si per essentiam est ... immediate / ergo potest per essentiam immediate movere / quia secundum eos mediante est ... / et est per suam essentiam primo

mediante / ergo per essentiam per immediate intelligit / Praeterea sicut qualitas abstracta intelligitur / sicut calor separatus calefaceret / si autem quod mediate / et ... ita possibilis actus per se beatificabilis possibilitas separationis / patet per Augustinum ... / emanatio potest esse separatum emanantis ab eo quod emanat / iste autem ponit potentias fluere ab essentia sicut actum ... quod ea ratione qua emanant possunt separari. Praeterea forma substantialis sive ... potest immediate per essentiam aliquid ... recipere / ut actus ... / quia si non / sed mediante alio accidente procedetur in infinitum in accidentibus realibus / ergo potest aliquam operationem elicere per essentiam immediate. Confirmatur / quia omnia perfectiori ... est substantia mentalibus potius debet attribui quod perfectionis est quam quod imperfectionis. scilicet agere quam pati. Praeterea Augustinus x. de Trinitate c. x. / memoria / intelligentia / et voluntas sunt una mens / una substantia / una essentia. Dicunt quod ... pro tanto quia sunt in eodem subiecto / et quia oriuntur ab ea sicut a principio. Contra si oriuntur ab essentia animae cum origo importet processum / ergo essentia animae est causa originalis illarum virium / et ita est alicuius operationis immediatum principium. // Non dicunt aliter ad Augustinum quod ideo dicit quod sunt una essentia / una substantia / et quod substantialiter ... / quia ... in ... per se / quia sunt ... essentiae eam consequentes inseparabiliter / vel essentialiter mediate ... in oppositum ad per accidens / quae possunt per accidens dividi ... / non possunt accidens dividi secundum substantiam. Contra Augustinus ix. de Trinitate c. 4 dicit / quod non sunt in alia tamquam in subiecto / ut color aut figura in corpore / aut sicut ulla alia qualitas / ergo Augustinus expresse negat esse in alia / sicut ... aut ... Tertio ad rationes illius opinionis. Ad primam si arguit valet. oportet similiter dare medium reale / inter potentiam ... / ... quod potentia sic actus. Contra responsionem / quod potentia media esset quid absolutum ... et forma / unde dico quod maior est vera de ultimitate non constituto mediante ... / tale indiget forma / sed de constituto in actu ultimato / sicut homo per animam fit ... maior / si habet ultimitatem / ... est intelligendum de imperfecto tali / quod non constituitur in esse completo per formam / sicut ... non participat actus ... nisi mediante actu formali in esse primo ... de perfecto ... / non habet virtutem / calidum enim ... calefacit non mediante ... alia absoluta a forma quae est ... actu calidum / et ita ... absoluto medio intelligit ... in ... quando ens aliquod gradatim ... acquirit perfectiones scilicet esse vegetativum sensitivum et in ... ad actum ultimum non vadit per medium essentialiter diversa / cum gradus in forma substantiali per istos non ponat diversitatem essentialem / informis substantialibus / sed ordine non impeditur / imperfectio materiae / et per gradus ... forma tamen si omnino ... mediante ... quod ... intellectus mediat ut ... formaliter ab essentia animae. Ad secundum cum dicitur / quod nullum simplex ... dico / quod est falsum / quia tunc substantia animae non posset esse immediatum receptivum talium potentiarum / sed dices / quod hoc verum est quo ... / sed solum hoc fit quodam ordine / puta una mediante alia / vel una prius quam alia / hoc non obstat / quia una forma in corporibus non est ratio recipiendi aliam / ut raritas / et si prius recipiatur non est ratio recipiendi calorem / nec calor est ratio levitatis / quia si sic numquam posset inveniri levitas / nisi ibi esset calor / quod addit ... de materia quod non recipit diversas formas nisi ... diversitate / dico quod hoc posito habetur oppositum / quia saltem immediate recipit ista absoluta / et quod dicit / quod mediantibus illis recipit formas. quia quod est per se receptivum / ut per se ... recipiendi formae substantialis / et ... illud ergo absolutum quod ... / ut est forma substantialis / et tunc plures formae ... / quod tu negas / si autem sit accidens / tunc accidens est de ratione ... / quod est ... Ad tertium dico / quod agere per essentiam est duplex / uno modo ... quod non dependet ab alio in agendo / et ... per essentiam ... / et sic maior est vera / sed minor falsa. Alio modo intelligitur per essentiam id est non per actus sive per additum / licet dependeat / et sic maior est falsa. Unde Avicenna vi. naturalium ... sic

c. r. uirtutes aliq[ue] s[un]t agentes n[on] p[er] additu[m]. Ad 2m dic[endum]
q[uod] e[st] dupl[ex] actus. q[ui]dam fluxibile successiuu[m] [illegible] ut mo
tus. alt[er] fluxibile et indiuisibile ut [illegible] intellectio. [illegible] n[on]
[illegible]

[illegible]

g[ra]t[i]a eciam esse n[on] est nobilior alia [illegible]
[illegible]

[illegible]

mo' ddi z iste / q' ccn aie indisticta re z rone est
prim plui opacionu sz distinctie reali pozz / na mo z
natre ut pluralitas inferta real / g' ad pluralitate reale
mai / z sic qrit / quom ab eode a indistincto eq'm z
prim / pnt immedite pla d. q' gnalr n pcedat i infitu
mab3 oz mlanie reducia ad unitatem z inppo z ilibz
z reusio spet. 9. m. una for limitata ad aliquam
opom pt = sufficit prin eius / z q'm ad entitate
z q'm ad distinctom / z ita alia for alia oponis / ita
for inlimitata aliq m r' istaz / p h q' pt i alia
opom / ul mo' pt inista / un ipa pt in uomq3
z q'm ad entitatem / z q'm ad distinctom earz sicut ille
que possut / z si arg' / q' maior distitas no erit
ab oio uno / nisi inmediate g'miori / g' nc distitas
actuu / que tanta est erit absentia a mediate
miori distitate pozz. Ad 1m nolls rnde ad maiore
poss duce / q' uia z / a z ordo ccnl minoris distitas
ad maiore / sic no sz inppo / q2 q'cuq3 ens pfem
in mediato ordine hn ad qpiam opom / z si ens
pfaus hebit imediatu ordine ad plures opoes
quaz for sua e prim sicut oim distinctie medi
(sicut z si oct uni' prim pme me3 / g' maior p
tase uia in ult'm distas / quoz singlm natu esz
pcede singlm maior distinct / dices q' false z distinc
ronis in tali quo pcedem / sz h' nl fadet ad prim
opoie real / p hanc uiam oportet dice q' po
nc distincte includi respectu / sz no ut sut prim o
pandi / sz q2 tam h' uia no poss saluare aliqs auc
tori que ponut / q' po effluut ab essen. / io dico
pm aliud mod. / q' salz mtc z uolutas sic qdam
pfcones aie abste pertente in dia unitate p ydeptate
eius ecu ai. / z tam int se forlt distincte / ad q'
melius intelligendu / z stud q' p dyom. 7 c. de di. no. co
tinent unita no sz eaz que omio sut id / q2 illa
no uniut / nc sic gtinencia unitiua no sz eaz / que
manet distincta. ista distinctione / qua fuerit an
unione distincta / sz q2 unita realit manet / tame
distincta forlt. Concreta aut hu' sut indiuisa dra
(q2 qdam sut de na ... / ut quecuq3 sut supiora
ad gtines v. g. ab eade re accipiu colloris z al
bedis / z calidus spe z qualitas / z sut h supiora ad
hac albedine / z io omia sut de c essencia / z ita in
aliis. Talia sut gtenta unitate in aliq qi inferiora
(q2 qi passioes gtu / nec sut res alie ab ipo gtte
(... ens gtinz passioes multas q no sut res
alie ab ipo ente / ut p3 p' arl'. 9. me / tn distigu
forlt ab inuice z eoru rei. / alit methaph' gcludens
tales passiones de ente ... no ecet
realit scia ad ppositu / al' no gtinz unice sua
poris pos p m / sz so m / ultius accipio hanc
ppom in prio ... / quecuq3 hnt distincom reale
si essent separata realiter. illam tn distincom hnt
p' rom / v' no sut disticta realit / sz ens z unu
z ver si ecent disticta realit / hrent distittom quidditatiua
z reale / g' z nc hnt illam qdditaz z forle / / ut for
mel qo sic. / quecuq3 ordine hnt int se v' ecnt
disticta realit / eude ordine hrent / v' ecent uni
tiue gtenta. / ex ... ponat de ente z uno ac. si si v
nu z bonu z ver essent realit disticta ab ente / es
sent passiones entis / g' z mo cu sut unice gtenta in
ente / hebut eude ordine ad ens. p q' sut qi passiones
entis / g' simlr possumus accipe de mte z uote
que no sut ptes ecnles aie / sz sut unitiue

gtenta in aia qi panes e / p qs aia z opata / no q'd
sut ecn aie forlte / sz forlt sut disticte / id tn ydeptice
z unite / ita q' z prinapiand / q' aia qi in p' instanti z
n' tal / in 2o instanti z qi potes opari p tale opacom
z q' po q sut prinapia taliu oponu gtinent unitiue in
ipa ecn / z p istam uia possut saluari oms auctoritates
que dnt / q' h' po e exdistitur ab ecn aie / z q' sit for
qi mediete int formas sbales z accntales / q2 sut qi panes
aie / z pa egrdi a sbo / sut tam id ecn / z possut dici z ptes
p q' n a d totu pfcom ecn gtn. / sz po qi parale / sz
isto mo facile z ... / q' po una no gtinz p fcoes oim
/ sed ipius ... / aie p ... diuisitate forle / un sic ista gtenta
no gtinz se mutuo / q2 sut disticta forlr / gtinet aut
a gtinente / p cui sut id real / un due po int se distigui
Et r' ... sut id / auctoritates sut adh q' simo id ecn
Un ph. 9. meth. unuq'q3 z tale qi pt i opo sibi de
bita / i q' qi no pt no d illud equoce / sz aia ... meth
accu / no dice tale eq. / sz so d' aia / g' odes z cual
usus ece eius for / sz hic sut aliq dub. q2 v' real ydeptas
unius de alio pdicaci pt / g' h' est uia / mte z uotas /
Et q' dr / q' sut potes aie / q2 ul ecnles ul integrles / si
integrales / g' tot e ad pt ista. p3. 4. me de ba. silla
v' / cui ptes. b. z. a. / ba a nz z. b. nz. a. si ecnles / g'
una cu pfcat ab alia ecnlr ut intelle a uo. / g' ai n
poss informe corpus / p3 / na 1a po recepta z pfcat ab a
po / no pt = ing dependes q' m ignis / q2 n pt ice
alicui q m informando / io tot' ignis no pt inice alic
q m informdo. / g' silr n' ipa aia pt ee for ul act
p'mus alic / q2 sic pti ecnli po repugnat informe / tot
g' ai no pt = for alicu. Ad prim dd / q' lz 1e po sut ide
ecnlr / no tn real / ecn aut dnr aliq distingui que
possut p aliq po s separari in existendo / ul sut inseparabilia
/ illa aut dnr distingui realit / z no ecnlr / q p q'cuq3 pot
impole z separi in exist / ul sut iseparabilia / illa aut dnr
distingui real / z q'lz abstractu ultiata abstractione d' aliqua
realitatem posit no includa / ut sit alia realitas a q d
distingui / sic z de realite gnus z d. / mo ad ppom mte
z uotas no possut separi in existendo / z q'lz z aliq realitas
po / z abstractu ultimata abstractione / z una realitas / z
sic no includit aliam vo h' z / q2 neut earz z forlt inita
z p h' nulla pdicat ydeptice z uia incausis / sz solu i alt
in quibz utrq3 / ul altm z for infta. Accipio tn ea
gcretiue / un pdicat de alio / ut ho z al. / z in ppo pt d
q' intellectiua z uolitiua. Ad 2m dd q' possut dici ptes u
tuales / z aia sit qi tot uitale v' distinguitur z d' cplia to
to. s. uniusali / integli z uituali. Et forlr absolutus

Vtru actus intelligendi ul uolendi sit z relatiuus / z q' re
latiuu. / quia ul z agere ul pati. sz utrq3 z forlr r. s
p / sedo z forlt rls / sz actus mte z forlt silit / h
/ p3 q' forlr q2 forlr repntatis / z h rone silitu intri
Et rls no pt ee tua actionis. 7. ph. / sz actus mte z
tu / q z e finis. x. eth. In ista qoe pona una rom
pbando q' sint act abs / inem declaracoe depends so
lo. cuius / r o z ista. nullu forlr z intrince absolutu pt ee
forlr relatiu / act h' z forlt absolut / g' z e. Quo sic
pcedam / p' declabo m z / 2o minore / 3o mo dubia
ex quoz solucoe patebit qm act isti sit ab / z qmodo
respectiui. Ad p' sic / illud cui ee forlr z ad ad / id no est
forlt z intrince tale cui = forlr z ad se / sz z cuilbz
abu z ad se forlr / = relatu z forlr ad ad / g' nullu ab
solutu z forlr relatum. minor p3 p aug p bo maiore
v' sad / q' aliq z ad se pt intelli dr / z uno m intelle z
uer / a m sus / uno m ad se pt intelli forlr z positiue

opinio ...

alio in fundamentali solum et negative / in quantum dicitur absolutum
ad se non est intellectus formaliter et positive / quia sic dicit relationem aliquid
ad se = autem absolutum non consistit formaliter in relatione. Videbitur ergo so-
lum intelligi negative / et sic est prius = absolutum est ad se vel = absolutum
non est ad aliud / sicut arguitur de eodem quod id ex parte rei non potest
unificari contradictionibus. / Sed ratio absoluti ex parte rei est formaliter
ad se. Ergo autem respectivum ad aliud et per consequens non ad se. Ergo unum
non est ad formaliter. Item sic / quando aliqua duo sic se habent ad in-
vicem / quod quanto magis augetur unum / tanto magis diminuitur re-
liquum / necessario est ad formaliter. Sed quanto aliquid est excellentius
ad se tanto est minus excellenter ad aliud. Ergo etc. Et hoc valet
ista ratio / quod creatura non est excellentius dependens / quia sicut quanto aliquid
creatum habet plus de entitate / tanto plus dependet. quod est falsum / quia
angelus non plus dependet quam materia prima / sicut probo inferius. Item
quod actus intellectus sit formaliter absolutus / et primo probo quod non
sit relatio de genere actionis / et quod non de genere relationis. Primo sic
cuiuslibet actionis obiectum primum est / quod ab ea immediate attingitur
/ ita quod primum productum actionis est productum obiectum intellectionis
intellectualis. Sed ergo intellectio est actio de genere actionis / primum
obiectum quod ab ea immediate attingeretur in quantum esset intentio
est productum. primum ab ea. Hoc est falsum / quia tunc deus ab ea non esset
immediate visus / sed mediante aliquo producto / vel si immediate
est visus / ergo ab ea productus. Secundo sic / quia est obiectum alicuius actionis
sub ratione speciali / est obiectum eius sub ratione generali / patet in illuminatione
et calefactione. Sed si intellectio esset actio productiva
esset simpliciter intellectio / quia omnis intellectio esset productio / non
et ergo omne obiectum intellectionis esset obiectum productionis / et ita esset
intellectualiter productum. Item tertio / intellectio est perfectio simpliciter / non
autem productio / sicut quod non de genere relationis. Primo sic / ul-
tima perfectio naturae intellectualis non potest esse relatio / quia relatio semper
tendit ad aliud / sed intellectio est ultima perfectio naturae intellectualis
patet x. ethicorum ubi vult quod felicitas consistit in operatione ultima
Item relatio realis non excedit suum proximum fundamentum / sed perfectum
non ut communicatur relatio ad obiectum / ergo debet aliquid perfectius
fundamentum / quod non potest esse nisi absolutum / ergo etc. Tunc ergo ista de-
terminatur dubia / et primo arguitur per ... / quod absolutum non potest esse
formaliter relativum. Et quod sit aliqua est dependens ... per quidditatem
suam ad alteram per quidditatem suam / sed ista est de creatura et quidditate
eius / ergo etc. / probo maiorem / quia demum abstrahit ab existentia
et a conditionibus rei magis contrahit aliud non esset necessarium / demittit
autem aliquid intrinseca passionis ad ... Ergo ista est alia a se
quod ... est ... excellentia. Consequentia ... quod relatio de genere actionis
quia habitus generantur ex actibus / ergo actus sunt productivi. quod non est
nisi quia sunt in genere actionis. Item tertio probo quod sunt de genere re-
lationis / quia summa perfectio naturae intellectualis est actus intellectualis / vel
ergo ut ad se / vel ut coniungitur obiecto. Si primo / ergo plus eius
ratio / quia illa est quam nobilius ad se. Si ut coniungitur / ergo ipsa
relatio ad ipsum obiectum est formaliter ratio perfectionis ... perfectio
etc. Quia ... dicitur quod sciens maxime ad aliquid dicitur ... vel ... ergo
dignius estimetur de capitulo ad aliquid / et de qualitate. Sed o-
perationes distinguuntur specie per obiecta distincta specie / sed qualitates
absolute distinguuntur specie a se intrinsece. Ergo operationes non sunt ab-
... / quia operationes obiectorum specie differentium plus differunt / quam
obiectorum eiusdem speciei / sed iste differunt solo numero / ergo ille specie
Item / quia non est adeo absolutum separari a relatione sicut prius
a posteriori / ergo si actus ... possunt separari ab illa relatione
et ita stabit beatifica non coniuncta obiecto beato. Ad primum dico quod differt
... et ... aliud / et ... nihil ... realiter. Exemplum de uno
et bono respectu entis / dico tunc quod intrinseca necessario est de essentia
actus / quia fundamentum per se est aliquid excepta relatione
nec utrumque potest fundare relationem. Inherentia autem sicut ista pa-
titur non sit de essentia accidentis / est tamen eiusdem ... quod ... quia pas-
siones entis dicte de individuis non dicuntur aliud ab ente

... / ergo cum illa dicitur prima / actus passionis / quae prius et posterius
dividitur ens ut passiones. Primum non dicit ad ... aliquid ...
ad ab ... / per se autem ens sive ... ens / et ... ens et
prius ... mente ... accipio ad aliud. Item pro dicto quod in
genere habituum concurrunt tres actus / duo productivi de genere ac-
tionis. Primus quo intellectus habitus producitur sepe ... frequentatus.
Secundus est actus productus intellectionis. Tertius actus est ipsa
intellectio de prima specie qualitatis / non dico / quod habitus generatur
ex actu suo per productionem per se. Sed ex alio actu producto generatur
patiens sicut ... ab actu alterante et disponente ad ...
generatur per actus ... intellectualis / sicut dicitur quod generatio
per se ... ad formam substantialem generatur qualitas ... sic ...
ad posterior respectu prioris / sicut ... calore. Ad
... Item tertium est videndum / ad quorum solutionem est advertendum / quod
actus intellectualis / licet sit absolutus ut dictum est formaliter et intrinsece
tamen necessario habet aliquam relationem consequentem / non ... est imaginandum
quod ista relatio constituatur cum absoluto unum per se / cuius ratio est / quia
impossibile est aliquid habere conceptum per se unum / et tamen includere dis-
tincta non unum se habeat ut determinans aliud ut determinabile.
Tales autem non possunt = conceptus absoluti et relationis / quia utrumque
natum est sine alio habere conceptum determinatissimum in proprio
genere / actus ergo intellectualis est absolutus intrinsece. Sed relatio
... et extrinsece. Ista autem relatio actus ad obiectum / ut ad terminum
quod ut melius pateat. Sciendum quod actus cognitionis est duplex
intuitivus et iste est respectu existentis ut existens / cognoscens actualem
existentiam rei / non solum per modum obiecti / sed etiam per modum cognitivi.
/ Abstractivus qui est obiecti / non ut existentis in se / immo vel obiectum
non existit / vel non est eius ut actualiter existentis / et sic potest
cognoscere existentiam per modum obiecti / sed non per modum cognitivi / modo
utrumque actus habet relationem realem actualem ad obiectum / secundo est
quia quando sunt extrema realia actu et ... habitudine ex natura
rei / ista est realis / ita est hic. Ergo etc. Ista tamen relatio actus
intuitivi est duplex / una mensurati ad mensuram / alia medii
unientis ad terminum et ad obiectum / et potest vocari relatio atti-
gentiae vel tendentiae ad terminum. Sunt autem qui dicunt / quod iste
due non differunt. Sed videtur contrarium tenendum / quia potest una re-
periri sine alia nam actus intuitivus ... obiectum habet relationem
tendentiae in ipsum ut in terminum / non tamen habet relationem
mensurati ad ipsum sed potius mensurae et est ... in essendo super
respectu mensurati. Relatio autem mensurabilis ad mensuram pertinet
... ad tertium modum relativorum relationem. Et sciendum / quod cum mensurat
non sit aliud nisi intellectum per aliquid de illo certificari. Istud men-
surari dicit respectum duplicem / unum ad intellectum. et iste non est
realis. quia est rationis ad ... / alium ad mensuram / et iste
est non semper realis / nec semper rationis / sed ut ita dicam
intentionalis / et est dependentia non actus cognitionis ad causam
suam / quia iste est realis / sed est eius dependentia ut obiecti cognitionis
cogniti ad obiectum per cognitionem. Unde est actus non intuitive. Sed in cognitione
ad certitudinem in cognitione fuit advertendum / quod non est de ratione
mensurae quod ... habeat aliquam actionem super mensuratum / patet
de albedine ... respectu colorum. Si tamen ex causalitate in essendo con-
currit causa ... litas in notitia / ex hoc habet perfectionem
rationem ... mensurae solum actualem ... ita / ergo de
ratione ... mensurati non est quod realiter referatur
mensurae ... reali ad mensuram / sed in cognito / ut si cognitio
... eius re... aliter dependeat ex cognitione illius / unde non
potest / quod ... unus possit dependere in suo gradu
quidditativo perfectionis / vel diminuto ex cognitione alterius / et tamen
quod eius esse non dependeat aliquo et illius. / et tunc esset dicendum
quod accidentaliter ... est mensura ... quod ipsam
efficiat / unde illa relatio / quae est ... et ... in
... est cum effectus ... non esset de relationibus tertii modi
et ... Sed tamen potest sit intellectui ista relatio mensurati et mensurae

Vide II folia et invenies residuum in eo signo

Utrum anima separata possit recordari preteritorum que prius novit. Quod non, quia actus recordandi vel est productus vel conservatus; non primo modo, quia sic esset idem quod dicere; nec secundo modo, quia conservatio intellectualis ab extrinseco habitu apprehenso sub ratione preteriti. Contra: eius obiectum vel esset simpliciter vel compositum; non primo modo, ex intellectu et re; nec secundo modo, quia non faceret per unum. Infinita que sunt ad hoc articulum expedire. Primum an in anima separata maneant species sub actu recordandi preter dicta; supposito dato quod sit, videndum est quid est et qualiter sit actus ille; tertio videndum quale sit eius obiectum. Quantum ad primum, in proposito tamen fuit sua opinio quod nulla species manet in parte intellectiva post actum intelligendi, quod sic videtur, quia ipse .6. nullum parte .7. c. 6. dicit quod in organo sensus conservantur species sensibiles post recessum sensibilium, et dicit in parte ... philosophi, quia organa non est natum conservare obiectum id in organo sensus post esse species representata, sed intellectus non est potentia organica, et ideo de se est dispositus ad recipiendum, non autem ad conservandum, quia ipso non potest fieri talis impressio, et tamen intellectualis immutatio, cuius est quod positum ordinis in intellectu, et dicit intellectus ultimus in illustre species intelligibiles, utrumque sic posito ponunt quod per conversiones intellectus ad ydeam alicuius rei habemus eandem illi rei. Sic autem post quod per conversiones intellectus ad illam intelligentiam naturaliter influentem species notas et sanctas quod animi videntes sensibilium extramentis dispositi cogitare quod sicut cum diceret quod hoc numquam habemus habitum scientie ex quo non manent species in actuali consideratione, quod sit solum materialis conversio ad intellectum respondebat. Contra: primo sic arguitur quod ex frequenti conversione ad illam intelligentiam generabitur quedam habilitas in homine, que habitus potest dici, per quem erat facilis et habilis ad se convertendum et promptus ad actum considerandi. Sed sic est ista dicta solum in parte sensitiva et memorativa, non in intellectiva, memorie intellectiva non est aliqua retentio specierum, sed potentia habilitate ad recipiendum de novo. Dubium est si ista fuerit Avicenne, sed contra eum impugnat. Nam ipse dixit idem, ut .8. c. 6. quod a... de ... sunt ... proprie potest habere distinctionem quod sit ea solum et tamen non habet in proposito solum quod non esset nisi apud se habere speciem intelligibilem. Item c. 4. vult quod singularia non faciunt aliquam distinctionem ad intellectum; communiter vult quod fiat abstractio quidditatis ab uno singulari, non oportet quod fiat ab alio eiusdem speciei, et in exposicione post abstractionem speciei a singulari. Item parte .9. c. 4. dicit quod thesaurus intellectus et memoria quod nichil esset dicta nisi species in conservantes. Item .4. memorie dicit quod species in memoria vel intellectu est singularis, sed vel obviam est vilis, unde quod vellet salvare Auicennam possumus dicere sic: et ... esse eius intentio quod dicit esse species in intellectu una que abstracta a pluribus, et hec manet actu intellectiva tantum existente alicui ... ex ... intelligere ad quod conversio intellectus, et hec non manet actu intellectu non manet. Nec oportet quod maneat illa quia intelligentia semper influit in intellectum adesse conversionem. Ergo tertio secundo opinio quod in proposito autem intellectus habens habitum sciendi et non actu considerans est in proposito actuali vel de anima. Sed constat ipso esse in potentia non actu considerans, et vocatur potentia esse, quantum adhuc quod exeat in actum, nec per exigitur quod acquirat aliquam eandem ut formam per quam exeat in actum. Secundo sic: primo arguitur non necessario requirit concomitantiam actionis, quia omnia principia nulla posse impediri ab actionibus suis ut patet in ... potentia sensitiva ut organica, et tamen stabilit principium quod cum species sit ... per actionem intelligendi non exigit concomitantiam actionis, et sic tantum actu intellectionis manebit species. Contra: sic quod quia anima potest esse sine corpore per ... in corpore sit natura ... ... [illegible] tionis ut ... singularis vel propter perversus, sed species est principium actus intelligendi [illegible] et non faciunt necessario vel actu intelligendi tamen quia intellectus est volun[illegible] per principia quia intellectus cum voluntate vel anima, tunc quia non [illegible] obstante quod intellectus habeat speciem materialem, potest tamen impediri ab [illegible] actione. Unde dicendum est: Ad arguendum primo quantum ... quia cum species [illegible] est res no-bilis et recepta in intellectu que est incorruptibilis, quod est magis [illegible] tur, quod cum valet quia intellectum est de actu intelligendi, quia est res nobilis. Preterea illud de habilitate per quod unus talis quod per ... deficit actu intelligendi, in se non sic in potentia essentiali ad intellectum, quia ista habilitas vel est ad actum vel respectum, si primo modo sic habet proportionem quia illud est relatio et non memoria. Si respectum sic quod memoria est relatio sola, quod est contra philosophum. Contra: tunc quibus esset equaliter faciens vel si non ... esset magis et minus et in aliis procedit memoria intellectiva sed memoria accipitur pro vi conservativa specierum, nullo modo tamen quantum ad actum recordandi quod est preteriti sub ratione preteriti, et hec opinio Thome prima parte summe, similiter in questionibus de veritate q. 10 articulo 2 probatur primo per id, deinde et re, quomodo est intellectus per actus preteritos autem per nullam sensitivam, et quia preteritum sub ratione preteriti ad conditiones singulares pertinet, intellectus autem non cognoscit singularia. Ista opinio in multis est fundata, scilicet de cognitione singularis apud intellectum, de quo videbitur suo loco. Quantum ergo quantum ad hunc articulum quod memoria est in anima separata quantum ad actum recordandi proprie dictum, quia fuit preteriti sub ratione preteriti, quod patet primo quia anime beate non cognoscerent se iuste premiari et male se iuste dampnari, quia idem fit pro bonum preteritum et illud pro malum preteritum. Confirmatur: quia illa memoria que est potentia non ... oblivione quod potentia sit determinata potentia temporis, potest esse preteriti non oblivione ut preteritum sit determinata differentia temporis, sed huius memoria est in anima separata, probatur per Augustinum 14 de civitate c. 11 et ... quod non obliviscitur ut sit futurorum, et tamen differentia temporis respicit potentiam intellectivam sicut Tullius tractat. Item Augustinus 14 de civitate c. 11 nam ... et de preteritis rebus ... non ... de ... et ... ut ubi sunt, ergo eadem ratione memoria ... respicit tempus preteritum in parte intellectiva. Arguitur et sic quod aut non habebit memoriam preteriti ut preteritum est, et per ... etiam ... alicuius preteriti quod non est erroneum. Tunc ad illud de memoria et reminiscentia dicitur uno modo quod unum est de memoria sensitiva vel actus quod per actus dicitur uno modo ut oppositum ei quod est per se, alio modo ut ei quod est per se. Tunc dicitur quod memoria convenit intellectui per actus, quia non proprie loquitur de memoria, et ideo generis sunt in una. Sed contra ista sunt tria dubia. Primum, quia non videtur anima separata perfectior quam coniuncta, sed modo non sufficit ad recordandum species de memoria intellectiva sine specie in memoria sensitiva, ergo non sufficit in anima separata. Secundum dubium est simpliciter quando reminiscitur aut etiam ut est perfecte oblitus alicuius aut non; si sic, ergo recordatio per reminiscentiam nescit ut sit ille ut non cuius recordatur quia vult et perfecte non reminiscitur; si autem non est perfecte oblitus illius, ergo eius non esset reminiscentia. Tertium dubium, quia si remaneret in actu species in anima separata vel quibus movebitur vel nulla primum movetur, ergo stabit semper. Ad istud ad primum dico quod in anima coniuncta species in memoria intellectiva non sufficit sine specie in sensitiva, non quia requiratur vel teneatur principaliter actus concomitantia recordandi intellectum, sed pro statu requiritur ut principia operationis unitas memorie sensitive et intellective requiratur ad actum recordandi memorie intellective per connexionem potentiarum superioris et inferioris, magis quod nam superior non perfecte operatur et tamen inferior operetur circa idem, quod patet experientia quod ex distractione inferioris impeditur superior. Non ergo est hoc propter novam perfectionem quam sic separata potest in actum recordandi sine sensitiva, sed quia non erit iste ordo potentiarum magis quam nunc est. Ad secundum dico quod quando aliquis reminiscitur oportet quod habeat aliquid apud se manens per quod sciat esse id cuius prius memor est et potest oblivisci illud; autem manens non potest ponere in parte sensitiva et magis coniuncta, quia illud deleatur est. Sed oportet quod intellectus potest ponere et hoc sive ponatur in debilitate collativa manens sed quidam voluit dicere sic quod memoria intellectiva conservat species, sed quod non potest in actum suum nisi est quia species deleta est a memoria sensitiva et hoc rationabiliter, quia anima cum sit virtus immaterialis et immutatur, recipitur immutabiliter. Sic est ponendo quod non recipiat immutabiliter; talem magis manet intellectus indebilitatur quod inspiciatur; recuperata ergo specie in memoria sensitiva quia aliquid decidit conservetur obiectum recordatum esse, quod fuit prius mediante notum, et hoc per collationem ad speciem intellectualem manentem, magis autem separata quia species ille in intellectu manet per eius vel ad omnia ad que potest coniuncta. Ad tertium dico quod hoc in proposito habet specialem difficultatem, non enim hic possumus recurrere ad sensus particulares, et ad similitudinem magis vel minus efficaciter moventia sensus intellectus coniuncto dicendo ergo quod obiecta omnia illa vel sunt eque motiva intellectus vel aliquod est efficacius motivum quam aliud; si primo modo tunc unum non prius quam aliud intelligeretur. Si tamen hoc intellectus haberet electionem ad omnia, sed talis suppositio est impossibilis. Si autem aliquod sit efficacius motivum quam aliud, id prius movebit et prius intelligetur. Quantum ad secundum articulum videndum est quid sit actus iste recordandi memorie intellective. Videtur sic quod dicit est actus memorie in nobis primus ut habitus, secundus ut operatio. Sed primus adhuc dicitur quia quedam est formalis ut quidditas, alius est virtualis ut quod virtualiter; actus primus formalis non est alia repraesentatio habitus vel species sibi communis manens per quam repraesentatur obiectum est presens potentie intellectualis ut possit habere actum secundum. Sed actum primum memorie

collatiua

bruale noco qn obm ȝ pns po inpnam sua reali sive sit
pns p reale ydepte sic aia c ut pȝ p btm aug. 8. dec.
c. 4. Cogitat se ipm mens nō q̄ absentē se q̄rat, ut p
assistnā 7 pnam realē sicut cena diuina ȝ pns mte bto
sm negates spem iuisiōe btā. 7 ōn vtuali q̄ uctual p̄tiȝ
ista q̄ fit p repntatim. int istos duos act ȝ d dra v p
q̄ uctual ȝ p̄fectr r eiusd obi 7 mead po p̄pȝ nam
fort q̄ ȝ de obo p repntatm idē ȝ mecdnal 7 diminuta
ȝ uctual pnam ȝ real. io nō 7 psp̄ton vn anr mo c.
36. vnuq̄ȝ p̄ti ȝ v ȝ p sua essentia q̄ p sua similitu 7
act p̄mo fort p̄bit amp̄ctom mp̄o gētā q̄ ȝ actus 7 in
fortin po. Gra d ȝ q̄ act fort indent scit r obi q̄mu
ul nō pntas. S; uctual ȝ tm r pntas exitis 7 fingr. q̄
p̄titū 7 futm nō possit ēe pnas intellcu cāto p pnciam
sua realē n ulo ni ma sm. De act po mēor q̄ ȝ ut apo
ȝ dubitr. q̄ qda ȝ opatiu quida pductiu. act opatus i nob
ipius mēor ȝ recordai ul reminisci. act pductus ȝ pducē
ibi. q aut utq̄ȝ istor actuū sit act mēor. 7 q̄ de actu
opato. pbo p aug. pt. dec. c. a. 7. 8. diffuse declaū at pro
ductio pȝ p totū. 17. li. dec. v mēor attbuit rōm pntis, int
istos ac ȝ multiplex dra. P q act opatus ȝ de gñe q̄lit. S;
pductus ȝ d gñe actois. Sa d ȝ q recordi respic p̄titū sb rōe
p̄titi 7 ita sm … q̄ ille nō h̄t rōm p̄titi ni ma sm. S;
act dictus sive pductus respic indifferent obm su pns
su p̄titū sic 7 ubi q̄ ȝ eius tm. S; dra ȝ q mēorai
respic d op̄u. S; ob act pducti ȝ simp̄r 7 i ȝp̄u. exclusi
… dra. s. q̄ in nob act pduci ȝ por actu mēorandi
opato. q̄ act respi d abte ȝ por mead po ac respic
obm sb rōne p̄tita. d aut q̄ mead po q̄ indiuis n oȝ
quia act … q̄ respiat obm sb rōne p̄tita por ȝ actu
mēorandi. S; ac pductus mēor respi ob abte ac mēorandi
sb rōe p̄tita. q̄ sb rōne p̄titi 7 sm … ac ȝ tut exclusis
oritur ad dubiū q̄d istor actuū mēor s. opatus ut pductus
correndeat p pti ymagis m… io ac dubiū ȝ ita q̄ sb
act opatus mēor intellir 7 vol correndet p 7 p pti y
magis ita ac opatus mēor corndet d ȝ p pti ymagis
S; h nō obstante dico q act recordi n ȝ ac mēor ut mēor
ȝ ps ymagis p. p. q̄ obm act mēordi ȝ p̄titū p q̄ p̄tit
S; p̄titū p q̄ h ȝ ad eam. S; act mēor ut ȝ p ps ymagis
r mēa p aug. 19. dec. c. 10. P quia ille mgr dȝ respo
p pti p que mēo h̄t rōm pntis p aug. 17. dec. S; act
pductus ȝ hi. tut ad v motiu d q̄ nō ȝ sic d ac mte
7 vol ut sut act opatu 7 de ac opamat mēor q̄ nō
respiaut obm sb rōe p̄titi ut act mēor. 7 io possut
ēe act pti ymagis n sit ille. C… ad 3 … q̄ sit eo
ob d q̄ obm illius q̄ ȝ recordi nō ȝ simp̄r. S; ꝯplexū
nā p phm in de me … nll memit colous ul soni. S;
se sensisse colore ul soni. … ac ille q ȝ recordi p̄titi sb
sb rōe p̄titi n tm cuiusq̄ȝ p̄titi … S; sm alie act
q̄ in sulo ipi suppo recordi 7 sut ac huan … sb
po. d. q̄ 7 si ꝯgetant aliq ac … me. nō tm … recor
illius n … aliq actū meū in p̄tito … illud. De aut act huan p act cauales 7 gnal incept…
Est aut aduted cū d de duplici abto 7 dep̄tito … obm
q̄ ista p̄tio q̄nq̄ȝ requirit mutaȝ … q̄nq̄ȝ … tm. nā
act recordi mēor sensitiue requirit p̄tiōm mutaȝ. Cui rō
ȝ, q̄ … nō ꝯgitat obm sui … dispōm n q̄ h̄t
d sentic. io nō pt h̄re recordacōm act sui ut p̄titi qn
7 h̄eat recordacōm obi p̄titi ut p̄titi q̄ solū recordat
eius ut se h̄t sic sentacōn … sensit. mēor aut inte
solū requirit p̄tiōm … Cui rō ȝ. q̄ obm eius
remotū pt ēe ncc … 7 p … tps ut puta spectan
do omē totū ēe … sua pte, ac recordi pt ēe istius act

spedandi ut p̄titi, tn nō oȝ q̄ p h obm remotū puta
ēe totū tc. … ut p̄titi, S; ut … se tps. ē
7 adulted q̄ exh q̄ d act recor ēe p̄titi … p̄mū
q̄ act recordi p se sustinet recor … q̄ … n ess p̄titi inx
illud d mēor 7 ic. pt … omnis … sit, 7 h … papitur
flux tpis int inst… 7 inst…, … q obm recordaois
nō ȝ … pns q̄ p̄titi … q po recordi est … spēi
obi recordat, pȝ h. exh … q̄ d p̄titi … s. act huai se
aut … q̄ q̄ spēs obi recordi requi optaut illa ipmi
… ille … q̄ nō potuit impm … obm n … p
… sm q̄ recordao nō ȝ nisi de actu … d q̄ p so
li illū cogitū ut d ꝯ… obm eius remotum
7 sic 7 n pt recordari act illius in alio cui … recor
datur. Ceter q̄ ille act recordi sive cogdi p̄titū n ȝ d
po recordatus q̄ ipe ȝ cu spēs huai act impmi. S;
exclusis dcis oritur dubitatio … q̄ ista po respiat ista
obā, opȝ n. q̄ sb aliq vnite, ul g sb vnite po 7 act
vel sb vnite ordinis, n p in pȝ, n so. q̄ ut p spem
illius … cogitat remotū ul … obi
… n p in pȝ n so q̄ sic solū in … ȝ d
rōm … p̄titi sb rōne … C… dubiū, … pt
recordai p̄titi sb rōne p̄titi. spēs. n. repntat p modū
act imp̄mtas actus aut nō imp̄mit sb rōne p̄titi q̄
pns ȝ. Ad p̄mū d q̄ vnitas obor ȝ vnitas ordis
7 h pȝ q̄ … discursu silogistici requirit vnite ordis
obor, h pȝ discurredo a notis ad ignota. S; … reminisce
ȝ discursiua nā reminiscēs discurrēt a q̄buȝda notis add q̄d
aliquid decidit cui vult recupare recordacōm, 7 licȝ nō
sit i ver sillo … tn … discursiue 7 aliis ul q̄b …
… ordine … ad illud q̄ … nā recuperata spē
i mēor … q̄ aliquid decid … collacōm ad spem inte
manēte ꝯgrat illud obm recordatū … q̄ fuit p'us nō
notū. vn … spē … 7 p usū aliar spēr silr re
cupata p collacōm quoda … illud recordatū ēe illd q̄d
p'us fuit recordatū 7 postea oblitū … spem …
i mēor, sic … spēs … aliu … quiescat … virtute fantas…
S; … illa … tm … illo … usu …
… ēe illd … p'us, 7 h ꝯ collacōm ad illa notica
mēor. C… ad … pȝ … q̄ d ȝ dc̄o alibi quo
… pt … ex alio … obi … S; tunc oritur maius
dubiū. q̄ si memo ȝ duplicis obi, 7 … collatum
ut dem ȝ, illud aut nō … pti … me
mo nō … inp̄te … 7 possȝ dici q̄ … actu
… possum mea actū recordi … q. s.
ȝ p̄titi sb rōne p̄titi adh pȝ sic, in brutis possit esse
omis act … q̄ i nob … S; ex actib eor n …
ꝯcludi recordatā q̄ pȝ quia ul ex actib … ut
i formica collig … ul ex actib … 7 benificen ut pȝ
in aliis aialib, ul ex spēi … ut in aiu …
… ul ex disciplina, sm nō arg q̄ apphndat p̄titū
sb rōne p̄titi q̄ si delectabile fuit sibi collige sic …
solū ex eo q̄ remaȝ spēs huius mei fantasia pt itm
collige, q̄ h aut fiat … h … ex …
vn formica illius … ita ꝯgerat sic si … centū … anor
frequentat 7 eiusd loci … ex … delectat cui
spēs mor, nō aut ex … p̄titi sb rōne p̄titi.
Ar. sm nō arg … p̄titi sb rōne p̄titi, S; p̄titū
tm cui spēs manēs mor ad … ul …
sante … q̄ … q̄ stat … manēs ma
net nisi suspensit, simil ex ȝ nō pt arg q̄ tale …
vnu … ita ꝯgerat ad … sic centū anor …
… C… aut de disciplinabili nō ligat
nā ex eo q̄ … sentit delectabile 7 gustabile puta cibū

et ymagī paucē remās gnitti / fantasma autē utrūqz sit
unū nō moueat qn statī aliud moueat et sic statim
mouēte ābo mos et passio usqz ut sit abū delectare ...

[illegible]

Uerū sīmīle sit p se amo intē ...

[illegible]

... distincta ut distincta / sunt plura ut plura ...

[illegible]

19

compositi sunt iam quia nichil includitur in sua ratione quod repugnet quin recipere predicationem nec sunt quod quid est de eo immo quod quid homini per se de hoc homine convenit non potest sunt .n. ista composita abstrahit hec a specie et ab esse concreto sicut hoc tempore et coordinatione illius generis per simul quod totum istud sunt in intellectu huiusmodi homines existunt et talia generant et corrumpuntur et de talibus non est diffinitio proprie nec scientia sed istorum est tamen cognitio mediorum abstracta. Similiter hoc nomen materia equivocatur apud ipsum quia aliquando accipit materiam non concretam per accidens advenientem ei sed solum ut est principium possibile illius cui est et talia accidentia materia est per se quod dicitur in compositis in illis. Aliquando accipitur ipsum materiam concreta per individuationem sicut accipitur materia ut est pars individui et non ut est pars speciei ut quod est. Aliquando principium quod nullatenus ad eius includitur extra rationem materie ut est pars rei quod est et forma. Aliquando per accidentia quibus aliquid dicitur accidentibus includit et de communitate accidentibus sicut ut aliquid extendatur sicut est in simul totius sive quod ut licet in terra sunt in accidentibus sicut.

Tunc ergo ad rationes aliter. Ad primam quando dicit quod materia per se ignota dicitur quod loquitur de cognitione scientifica et demonstrativa per actus large sive de materia concreta per esse extrinsece. Unde illa est ignota scientifice et est causa generationis et ideo causat contingentiam in eis ut non possint sciri sed tamen opinari quia cum sit esse secundum non habent de eis nisi opinionem per se ad secundum quia cognoscimus an sint vel non eis absentibus sed est per esse extrinsece. Ad tertium dicendum quod secunda pars [illegible] compositio per accidens

[illegible]

Ad quartum dicendum quod materia et forma [illegible]

[illegible]

singularia vel quod est in materia [illegible] quia si causalitas omnia acciderit sive locale figuram et tempore magnitudinem et colorem puta si ponantur duo corpora in eodem loco et radii in medio et habent eandem figuram et eundem colorem sive albedinem ratio autem est ea quia singularia non possunt esse nobis nota in hoc statu ponit istam quia gradus singularitatis non est principium actionis sed limitatio principii actionis aliter posset apponi quia sive non esset ratio assimilandi sed distinguendi ideo quod est actio agendi et assimilandi.

Ad declarationem istius opinionis nolo sed eam instare et primo contra rationem. Contra actio primo sic nullus est quod principium per se cum sit sensibile commune sed numerus non est nisi pluralitas unitatum ergo quelibet unitas est per se sensibilis ergo unitas individui. Item sic species gignuntur ab obiecto magis singulari quia actiones sunt singularium sed sic repugnat ut ad gignuntur et non ratione generis gignuntur ergo etc. Tertio sic quia experientia sequitur quod [illegible] non magis [illegible] singulare quam universale quod est principium [illegible].

Tunc contra rationem quam ponit [illegible] quia illa ratio non est principium actionis sed limitatio principii actionis. Contra si ista ratio concluderet tunc sequeretur quod angelus non intelligeret singulare quia nullum passivum recipit ad actionem nisi actum in ipsum. Sed secundum istam rationem illa ratio non est principium actionis ergo etc. Ad istam ad primum potest dici quod sensibile commune non facit speciem [illegible] facit ad obiectum immutandum et ideo non [illegible] unitas [illegible] sensibus [illegible]

[illegible]

[illegible]

recepcione. et in ea recepta. Contra istam (et primo in positione) sic (arguitur) probando. Contra hoc volens quod intellectus percipiat carnem
singularem primo quia possum negare quod dicitur, scilicet quod intellectus sic se habeat ut
contentum respectu immutacionis sensitivi. non tamen sic intellectus se habet respectu sensitivi
Item quia etsi concedatur quod quantum ad hoc esset simile utrobique, non tamen quod
eodem modo, ut scilicet si sensus communis dicitur comparatur cum sensibus exterioribus
quoad intellectum. Alia ratio quia eo modo potentie sensitive et intellectus non quoquo modo est quibus
sensitivum et eius generalis, non tamen intellectus cum sensitivo. quia ad aliquid consignificat hoc
bene arguit quod si intellectus intelligat quod oportet sit aliquid sensitivum compare-
hendere. tamen non est ut sit ex eo eodem in ipso gradu appehensivo et quod
ponuntur in eos et cum quia ipsa quod sit de tempore quod tamen nullum dato
esse corporeum formaliter. Sed similiter intellectus dicitur ex tali ordine comprehendere
sensibilia quod tamen excludi non debet dicere operationem esse sensitive, excludi patet. Dicitur
primo in mea quod non verum quantum ad perceptionem sensibilem ab intellectu. Item et per. quia
tunc intellectus ageret eadem non reciperet quantum ad primum intellectum, et dicitur
esse in mea prima de perceptione concludit ipsius quod quod est consimilium et abstrahitur
quod intellectus et ita actus in primo perceptione sit in ipsa abstrahendo quod
iste negat, sed quod dicitur de ipsa in mea quod sit reflexa abstrahens quidditatem
a quidditate. nego illud quia non est actus reflexus et verus. Contra modum dicendi
quod intellectus noster pro statu non percipit singularia directe, quia per istos
modos et primum individuorum. Sed intellectus noster non intellectum nisi per abstractionem
a materia et conditionibus materie. tale autem abstractum est universale, ergo tantum universale
directe intelligitur ab intellectu nostro. dicunt tamen quod per reflexionem intellectus
noster percipit intellectum singulare quod fit sic, quia cognito universali directe
intellectus convertit se ad fantasmata et ex conversione intellectus singulare. hoc oportet
primo destruere quod singulare per se quod non sit individuum primum. Et sic
quod est de se quidditate nulla potest esse ratio individuationis. Item est habitus, ergo
et cetera. Contra quod non potest esse plura individua eiusdem speciei per destinctionem materie
accidentis est excommunicatio. per quod istud singularitas non repugnat intellectualitati
et cetera. Sed in individuum non addit super naturam speciei nisi singularitatem.
In autem species est intellectus, quia est de quidditate quod per quod est intellectus, ergo neque singularitas
non repugnat intellectualitati. Tunc contra quod dicitur de conversione ad fantasmata
quia sic intellectus ipsum intelligens non est per intellectum nisi conversio se ad fan-
tasmata. Sed conversio se ad fantasmata intellectus singulare, ergo non percipit intellectus vel
non intelligendo sit singulare vel aut sequitur contra ipsos dicere quod adhuc
conversionem esse ad fantasmata necessarium in cognitione ipsum et universale non
ymaginacionis sic quod ipse intellectus se convertit super fantasmata quando ipsum aliquid
actu intelligit attingendo vel ad inferiora intuendo. Non sic
nunquam intellectus non singulare singulariter, cum non sit in fantasmate non singulare.
Sed ymaginacionis quod multo amplius intellectualis. Conversio ad fantasmata non est a-
liqua operatio intellectus. Sed intellectus et ordo intellectualis ad ipsum singulare
sit sicut dictum intellectu intellectuali sic necesse ipsum ymaginari sicut ad
ymaginacionem singulare illius vel. et illud patet et communiter. Et sic ista descripsit
ista conversio ita tenetur esse ista in intellectu singulare. quia dicit quod ista
conversio sit mediante ymaginacione et fantasmate in cognitione singularis. Et hoc dicitur
vel verum eo quod saltem omnes iste inductiones et syllogismi
esse particularia ab intellectu, et ipse mediante ymaginacione convertit se ad
fantasmata. Sed illud non videtur, quia totus processus falsum est ratione.
Contra intellectus singularibus intellectiones exponit. Sed hoc est impossibile sine me-
diante fantasmate, ergo et cetera. vel ad primum sic intellectus sic per reflexionem aut
hoc est per speciem intellectualem aut per fantasmata, non primo modo, quia illa est in
intellectu representat quidditates abstracte, nec secundo modo, quia illa tantum movet
fantasiam non intellectum cum illa non sit in intellectu. et per consequens non
potest esse primum intellectui singulare. quia contra philosophum tertio de anima, non habet
nisi reflexa cognitionem, sed intellectus in mea speculativa, et ipse sic exponit et
quidditates abstrahit aliquando donec restat quidditas a quo non potest
abstrahi. Sed tunc non esset intellectio reflexa ex quo illud potest
ut dicere patet, ergo et cetera. Contra modum dicendi quod singulare percipit intellectus a nobis
directe sed secundario. tenent quod intellectus per eandem speciem per quam intellectus universale
mediante et particulare tamen primo non universale quod particulare. Ista opinio est intellectum
probat illa scilicet de sancta opinione concedit illud in anima separata et in
alio, sed leviter in anima coniuncta. habet tamen iste modus difficultates
primo quia difficile videtur ymaginari abstractionem sub condicionibus et tamen quod illud

abstractum vel ipsum representat possibiliter illas condiciones representat materia-
les individuantes. et sic illas species sicut illud eadem tamen idem illud eadem et abstrac-
tum absque eadem materia. Sed etiam eadem certa intellectus. Contra quia cum illa species
sit representans uniformiter, ergo in primo apprehensione assimilatur vel similiter
intellectus universale et particulare. Preterea si sit quod tunc necessarium huic doctori po-
nere quod singulare oportet acquirere novam speciem particularem vel novum particulare, quod
representatum alicuius obiecti non est consimilis in representando, quod obiectum ipsius
intelligendo aliter non esset quam ad equale. Sed quantitas speciei non attingit sin-
gularis nisi in quibusdam consimilitudine et multitudine. ergo species eius non representat
singularia nisi consimilitudine. Contra primo per perfectionis est in duobus representando ad equalis
quod in uno tamen. quia sic augeretur perfectionis est in duobus singularibus eiusdem
speciei quam in alio tamen. ergo si esset aliquid unum quod equali distinctione representaret
duas res sicut duo representant, adequata maioris perfectionis esset illud
quam alterum illorum representans. Contra distincte representant duo singularia et in maiori
perfectionis quam representans unum solum. ergo maioris perfectionis erit representans
et quod et. et perfectionis infinita singularia representans erit infinite perfectionis. ergo
si per unam speciem universale concedit distincte singulare unum unius speciei
et cetera et per consequens infinita cum infinita singularia possunt esse sub una
specie quia et cetera. Contra quod maioris perfectionis est intellectus duo distincte
quam unum tamen. nunc autem esset intellectus dicitur compositum composito actu represen-
tatiua est magis representans. Contra modum est iste dicitur scilicet quod sic non in-
agendo non intendit universale. quia tunc generatio animalis vel corporis non ultimus
procedit ad generationem hominis. nec quod intendat singulare signatum quia generato
tunc uniuscuiusque singularis cessaret actio. nec quantum ad ambo ista sic. Sed per intendit
producere naturam maliciam suppositam et hoc est individuum vagum sic in representan-
tes primo representans individuum vagum magis primo sicut concepto intellectus. et hoc
patet quia possibilis intellectus singulare nescientes magis quam speciei sit. Contra representans naturam
abstractam considerando scilicet naturam sine singulari. Secundo reflectendo considerando naturam ad
circumstancias signatas. et ipsam per illas declarando individuum
signatum possibilis intellectus non potest, quia est hic et nunc et cum tali figura
et magnitudine et colore, et si dicatur quod omnibus talibus additis scilicet loci
temporis figure coloris non repugnat convenire alteri, illud concedo,
quia volo quod describas talem quod possibilis ipse hic in via dicitur individuo
signato non repugnat convenire alterius. Sed conceptus communis eius ipsa
singularitate ei repugnat, illud modus intellectualis singularis possit esse universale. primo probat
sic autem modus intellectualis singularis non est singularis. Sed est compositus ex
conceptibus multarum circumstanciarum vel conceptum additarum. et idem patet
exprimendo sic scilicet res intelligo sic eas sentimus et exprimimus
quod predico nec alios aliter scilicet. unde non exprimimus quod predico. Sed
conceptum singularis signatum nullo modo exprimimus quod predico nec alios
aliter sentimus docere. unde dicimus sicut et unus homo albus crispus
longus blesus et cetera. ut quilibet experitur in seipso. sic ergo intellectus
singulare signatum non tamen sub propria ratione singularitatis ut dictum est.

Utrum scientia sensibilis ab intellectu nostro inhabitata intelligatur per
speciem que sit prius acquisita non potest acquisita per speciem primo acquisitam
sed scientia est prius acquisita accidentaliter. Primo methaphysice et cetera. Contra si sic ergo esset
ratio aggregandi scientiam. Sed hoc falsum quia solum potest conferre, primo de anima
similiter nulla quod esse sunt tres modi principaliter scientia quidam et opinio quod neque
sensibus neque intelligibilibus aliter possimus cognoscere nisi per ydeas in
mente divina quod sicut et cetera. Ordo est in antecedentibus generalibus entis scilicet
verum bonum unum. ita quod esse est primo ordine. sic autem sunt in intentione entis
res potest considerari et primo in quantum est conditiones et aliquid diversa
et sic sunt conveniunt in modo intentionis unum. Contra quod ex quod sit primo intellectus
hunc est quod sicut exemplar perfectissime representans. et sic
conveniunt intentio veri. tertio intellectus cognoscit suo sensu ad quod et et se
convenit intentio boni. Intentio ergo entis est primo et sic res

vacant ...

pt mõe sb mte enc. s3 nõ sb mtu vi. vñ d ct
q añ rõm r ad suu ext pfustsm q vocat deã i mete
dma mte i papo rẽn difft alsu ita q mao sim i
dltie nõ pt papz ...

[illegible]

Eadem aug dz q regle eterne sunt ... ph. m. ht modi
de aduisioibz. s3 de pn nõ gp ad noci. z dnr regle gne
g mflibile ... q ...

[illegible]

oportz fugere ad p'ma' certam simil'r h' h' z fuge ad miraculum
q' dispo' precessit. sic n' z miraculum i'm educere aie ro
nal' in corp' organizat'. Ergo quidam tenet ut illum s'm mo' p'
q' sola spes actiui' ancilla' ad sensum. z n' no' q' spe' sbe ut
dyc' spec' mo'. Et ut' intell' agat' g'nat spem sbe in
intellectu p' q' ipa sba intellig'. Ad h' st aliq' rones. Ergo p'
sic se h't m' ad form' reales. sic intell' ad intellc'. Et m
m' c'uq' u'e p form' acc'les g'nat form' sbal'. g' simil'r p
spes accnal' g'nat i intell' spes form' sbal'. tu' h' fiat
h't simil'r u'e intell' agentis sic illuc. q'cuq' h' fiat. ⁊ si
dica' q' h' facit calorem ag' z cui' i'pi sbe. q' si cet
separat' ad h' h'ret om's opones intell'ct' ⁊ reales qual'
h'ret i'm. sic p' de acc'ib' in sacramento altaris. ⁊ i'o si ca
ret calor de nouo s'm sbo. ille posset h' ide'. Ergo s' sic
s't agto ad agtom sic spes ad spem. Et agto sbe ge
natur de agtoe acc'n'al'. g' spes d' spe. Ergo s' s' sc h'
spes sensata ad no' sensata. l' sen'ta ad no' sen'tam
sz estimaca' p spem n' sensata' agit inimicicia' in
lupo cui' spes n' erat sensata. g' intell'c' pt agere sba'
n' sen'tam p spem sen'tam. Ergo opinionem ista' arg'o q' i' u'e
p h' q' d' i u'e intell' ag'l' ⁊ sic intellat ab'tu sine respect'
q'o m'q' z i'. si z ab'at q' z spes acc'n'al' ut ad in ipa. sine
ab'tu sine h'to n' pt ibi ee nobilior ipa. ⁊ p g'n' no' m'g' pt
u'e cal' in aq' p'tius q' in u'e g'. si aut sit intell' ag'n' ut
ad in ipo. tunc actual' spes n' dicitur nisi mag' illor q'
z effectus ⁊ maxime i agtom ee p'tuale' inferioris. seq're
q' nullo in duceret in agtom sbe sen'. Ergo actus pt pt i u'e
sbe. cui agimr' q' in u'e sbe aliene maxe immic'. Et act'
u'e sbe cui agit' nullo m' pt ul' q' i'usue ne silitu'
g' ⁊ c. p' inferioris. q' sba est sba est supius ag'. Et supius
ag' p' nale agit ⁊ si z agens nle agit q' p'. g' sba
in illo pon' nc. i eod' tm instati tpis pduc' tam q' pt p
duce. Et pt pduce totam sbam q' no' excedit p form' ei'
g' in p' no' pducat totam. g' ut actus n' pducit ut ead'
sba bis pduce. Ergo quidam ulterius sic tenet. s. q' tota
res sen' est mixta ce q' ad sbam ⁊ actus ad q'tz aie pos
apphensiua. ita q' in sensu ⁊ sen'a z spes sbe uelata sub
spebz acci' sic ⁊ cum re est latz sba sbaccn'. Et tm no
qlibz p' agit q' z intre. Et solu' id q' ipa nata z agere
⁊ cor ista modo ponendi sbam intel' p spem q'dam in a
uos ang' ronab'. Rones aut sunt. q' z ista. Ex p'tate
⁊ secu'te aut z aie z posse facere t' tale s'm q'porem sic
me' p' z ⁊ omnis i nob. p' z cetatis inferiorib'. Cu' g' sba
m' sit mlt' perfecior ⁊ fecundior q' sui actus. ⁊ actus est
fecundi'te sua actiua pt facere sua silitu'. g' multo m'g'
sba. Ergo s'. omnis id q' agsci ab aliq' p' sb. app' roe sui
q'mistem q' agetu' z p'us inst' apud pot'm ista ut sb
rone passiua gpa sui. ut p'ad q' ipa sb gpa rone re
pntat. Et sba sen' sic agetur ⁊ ead z p'us inst'. g' a p'ori
in gpa sui. Ergo sic. mediu pt ine' ad duce' i u'e ⁊ ag'
alic' m'g' gueit cu' illo mai' notitia duc'. Et spes acc'
tm gueit cu' sba i inte' eius q' intel' n' z unu' a eis
q' sunt q' d'usa. g' p' h' n' pt h'i gpa notitia sbo. Ergo s'
illud z p'm obm' poc q' p' ⁊ imme'c mouet potm ad assi
milacom sui. si g' solu actus hoc faceret. solu actus
esset p'm obm' intel'. ⁊ sba no' n' p actus ⁊ p'ro q' phm
z. d' aia. q' q' sba e int' z p'c ⁊ p'ma obm' intel' m' q'
sic. gpa sba n' nata z mouit q'p'o obo ⁊ p'o modo. tu' g' q'
q' sbe int' z p'ce sit q'p' ob'm intel' uocato q'p' q' nullo alio
poc i nob z obm' tc q' p'o m' mouebit intellcm n'rm
h' aut no' est n' ad efficere i intel' n'ro. q' n' mouet
intel' n'rm m'etha'ce. Et essenc. g' intelligere q'p'am spem
Ergo 6'o sic. illud agsc't p q'p'am spem cui' q'pa spes z
maia. tal' z sba lapidis. q' lap' n' z in aia. Et spes
lapidis p phm. Ergo s'. sic. q' po' indiffi'oe alicui' z p' eo. Et
acc'n' diffinit' p sbam no' aut e'. q' i diffi'oe sbe n' acc'
ad ee sua nam. Et sue de inten'e. g' ⁊ c. Ergo s'. diffinicio
z noci' apud intel' q' diffinitu' alit explicat' p ignocius.
Et sba cadit in diffi'oe acci'al' n' e'o. g' ⁊ c. Ergo 9'o id q' z ap
nos manifestius alio no' pt agsci a nob solu p spem illi'
q' z apud nos min' manifm. Et u'ita sbe st m'g' manifesta
ap' nos q' alia acc' p' s'm. A. me'c z ⁊ c. Ergo ultio spali
ar' ric'. c'ca oc'llo' q' tm agscat a nob p dilectu pt intel'
in' decipi frequent'. q' z q' phm z de aia. q' intel' in' c'ca
q' q' z h' z ver' maior ua' z. intel'c' q'n illa adbz distin'
acc'nl' ordinat' ad illa gg'ez. Ergo z i'ta' opionem opionem
arg' cui' s'c z receptis ul' z s'c immutatiua. p' z de alias
n' posst recipi ab ipo. Et q' z s'c s'c i immutatiua ill' z s'c
p'cep'. g' sic g'seruat sbam h' s'm. g' ⁊ c. Minor pbat'
q' sic s' q' ad actu sentien'di requisita, [illegible]
Ergo si inmutat' ⁊ no' z sb roe q' s'c z apphn'si' ul' z de
fect' extr' obi ul' s'c apphnd'i n' p'. q' suffi' immutat'
sic spes acc'n'al' c' i sic ⁊ ubi recipiat' n' extr' s'c. q' a n'
z obex ⁊ q' z digens naliter in id cui' similitudo
nec extr' s'c q' no' z obex extr' s'c n' ul' q' n' [illegible]
rei cans ul' q' n' h'ret esse s'm proportionata. Et h' no' z
hic. q' e' sb hic ⁊ nunc cu' p'ntia obi. Ergo nich' sentitur
i medio nisi mec'e hunc abst'hete. Et ista abstro' solu
respiciat colorem. Sz d' hic q' cum q' q' illud receptu' q' z
i mutatm Et sba no' immutas sensu' roe q' z apphn' sui
Et rone qua dyafan'. Ergo si sba pt immutare uisu ad p'
silitu' sui. ⁊ tm q' uisus no' papiat sbam dire' Et per
actus. q' i mutat uisu rone q' dyafan' z. g' ead roe
colorat' pt immutare auditu p q'pam silitudiem sb roe
q' dyafan' z. ⁊ istas spes g'signet alia' usq' adidem
⁊ ita aie ter' posst h're sciam de coloribz ad recipi'cos. q' sic
color p auditu sic recipit spem sbe p auditu ⁊ uisu. Sz
r'ndet q' no' z sile de colore ⁊ de sba. q' sba z na illumi
q' sit sen'ce sue ul' spu. ⁊ in z q' coloratu determinatu z
ad mediu actu lucidu cui' mo' z mediu illuiatu ⁊ orga'
uisus. na determinatu activi ag' inte'latu passiui. sba at
z tal'ts q' mouz de dyafonu ad q'pam silitu' sui ⁊ i'o
z q' spes colorati no' deueit ad intell'm n' p s'm uis' ⁊ son'
p auditu. Et spes sbe pt multiplic'ri ad intel' p q'lz s'm. q' uis
forte no' i q'fce sic p uisu ⁊ auditu q' s' disciplinales
un' sba forte no' limitat ad unita' dyafonu determinat
⁊ uni' rones. Et pt moue q'lz s'm. Ergo q' no' z sen'te n'c
p se n' p' z z immitatiu i immutatoe sensuu q' p'us p se
tp'o. Et sba n' p' nec p se z sen' g' ⁊ c. un' q'n d' q'd
sba z illumi'or dd. q' in z simpl' lo'o. s. q'p' ad actom req'
le' tm immutatiz. q' actus solu pducit actus. Et sba ⁊ sbz
⁊ actus. q'p' aut ad immutacom s'ci' uaz actus z illumitaco
Ergo ad rones q' ultimo ⁊. Ad p'ma' d' m' posst dici q' de
ista secu'te ⁊ actiu'te no' pt ee cta r' ⁊ sic macto' rea
lia q' i incorpalibz. de p'mis p' z. na aliq' i' p'fectiores sbe st
actiue ut elem'. aliq' p'fctiores no' ut mixta pu' lap'. aliq'
⁊ i p'fectiores st sui q'mu'te ut inferiores. aliq' no' ut q'glite
q'c sit eit macto'ibs meta'. ⁊ i'o diceret q' lutz actus
inferius eius q' sb posset sui silitu' multiplic'e in sensu n' tm
sb. Aliu' pt dici q' h' posset sba extr' sui ex maiori ac
tuli'te. n' tm facit sic actus. q' actus h't potm passiua' s'
q'pportem ad suscep' sue similitu' no' sic sba. cu' n' sit
i mutata s'c ad sui agtom. un' maia separata ul' anglo
posst multiplic' silitu' sbe sen' ad intel' e'. Ergo ad s'm r'ndet
iste q' facit a'r' alibi. na m' q'oe illa. u' q' q' dei posset a
nob nalit' agsci. tenz iste q' sit ⁊ impci ⁊ facit illud a'

ꝯ sic & soluit dicens, q̄ accīn dīna ꝙ prius intellcū intelli
notū sb pp̄ria rōe n̄ p spēm cātā ip̄am ducē rep̄ntē. Sz ñ ītē
sillū supti ex notū cāte, ita q̄ n̄ ꝯgscit ip̄m p spēm ducē
rep̄ntē. Sz cylo. mg̃ ex sen̄bz papit inte mīe cāta aliq̄
p̄ftōm & ip̄am ēē cātatam ab alia cā effciua. & q̄ ex nā i
tellc̄ ꝫ vidē q̄ nō ꝫ in cāis effciuis ī infinitū p̄cede, tandē
deuenit ad cām p̄ōz adq̄ ꝫ sistō & depēdn̄ cāti, & sic cuit sz
argu agēto ēēm simt q̄inia, itē p om̄ mod dicā hic
si valet sua solō ult. Ad ꝫm cū dr̄ q̄ intellcū q̄t ducē mē
in aliq̄ ꝯgnit, mg̃ queit cū illo, dā ꝫ ista mg̃ ꝯueltū
rep̄ntō & aī dr̄ q̄ tātū queuit ī intēcāe entis, dō q̄ sz
obstat ... ip̄e tēz lz salv mgīcāe. q̄ q̄ dī ex
...uis ul' negatū q̄ suppoit ... q̄ intēc entis nō sit vni...
Ad ... ad maiorē, ul' intēdt q̄ ... q̄ p̄ mouz pōm sit p̄
p̄m̄ origīs & actuallr ꝯgnitū, ꝯcedo, & qū sīmr tūc ...
maueit q̄ actus sit sic p̄ ꝯgnitū, nllm ꝫ ... īmo ...

[illegible]

potentiam, quod sit, quia ab eterno est res. [illegible] quod ab eterno sit ad aliquid agentis. Sed [illegible] et causatum ab eterno [illegible]. Maior patet, quia [illegible] agentis et illimitate [illegible]. Minor patet, quia res [illegible] in actu et eiusdem generis. ¶ Ideo sic res ab eterno fuerunt ad Deo [illegible] reale [illegible]. Si primo modo ab eo [illegible]. Si secundo res ab eterno fuerunt [illegible] ut a Deo ab eo [illegible] solum [illegible] fuit alia [illegible] esse [illegible] et stabile [illegible]. [illegible] quidam quod res antequam [illegible] distinctum ab esse [illegible] et appellant esse quiditativum [illegible] essentie. Erant enim res ab eterno exemplate [illegible] quod probat per [illegible] exemplaria divine, quia [illegible]. Sed Deus ab eterno [illegible] actualiter et distincte [illegible]. Ideo sic [illegible] esse reale [illegible]. Sed non [illegible] principiata [illegible] entis [illegible] principiatas [illegible] tamquam effectus. Si primo modo [illegible] refertur ab eterno ad ipsam [illegible] ab eterno habuit esse quiditativum. Si secundo modo [illegible] esse quiditativum solum per principiatas esse effectiva; ergo non [illegible] esse quiditativum [illegible]. ¶ [illegible] Ideo [illegible] finale et effectivum, et autem causa magis [illegible] causa [illegible]. [illegible] refertur ad causam in genere cause efficientis, quia omne agens [illegible] producat effectum [illegible] quod efficiat [illegible] creatura [illegible] non [illegible] esse [illegible].

¶ Arguunt autem quidam alii contra opinionem [illegible]. Primo sic: [illegible] per potentiam [illegible] et non solum [illegible] realiter aliquo modo. Sed [illegible] fuit [illegible] per [illegible] quod omne quod incipit esse antequam sit [illegible] et ut [illegible] possibile [illegible] nullo modo erit [illegible]; si enim non erit [illegible] erit impossibile. Ergo numquam [illegible] possibile [illegible] quia [illegible] non sit [illegible] possibile [illegible]. Ideo sic: quidam [illegible] quidam non [illegible] quidam enim. Sed [illegible] ad [illegible] et [illegible] spiritum [illegible] et non esse [illegible] spiritum. Sed [illegible] possibile [illegible] non [illegible] ergo posse [illegible] ad [illegible] causam [illegible] potentiam quod [illegible] ergo posse [illegible] quia [illegible] ens [illegible] ens autem [illegible] non dicit [illegible] spiritum. [illegible] Sed posse [illegible] ad [illegible] ut illius [illegible]. ¶ Secundo sic [illegible] posse [illegible] effectus. Sed [illegible] non [illegible] quod Deus [illegible] ergo non [illegible] potentiam [illegible]. Sed [illegible] potentiam [illegible] res. [illegible] quia [illegible] potentiam [illegible]. Adhuc [illegible] quid [illegible] vocabulum [illegible] et dubie [illegible] adhuc [illegible] ad posse de [illegible] producere. ¶ [illegible] sic: [illegible] lapis [illegible] quia Deus [illegible] ergo [illegible] non [illegible] quia Deus [illegible] non [illegible] affirmativum et [illegible] affirmatio [illegible] et negativum [illegible] et [illegible] non [illegible] denominationem [illegible]. Sed [illegible] potentiam [illegible] obedientialem [illegible] esse [illegible] potentiam [illegible] et non solum [illegible] potentiam denominationem [illegible].

[illegible] ista opinio [illegible] quod [illegible] ab esse non [illegible] ad esse reale nec actuale nec [illegible] per [illegible] et [illegible] spiritum et [illegible]. [illegible] monal. c. xv. Sed [illegible] et [illegible] entitatem realem et [illegible] effectivum. [illegible] in omni [illegible] ergo [illegible] Deus [illegible] producere [illegible] quia [illegible] entitatem realem [illegible] producere. Sed non [illegible] producere [illegible] quia [illegible] producto [illegible] ad [illegible] causato, ergo creatura ante creationem nullum esse [illegible] reale.

[illegible] modo [illegible] quia nulla [illegible] continentie [illegible] que [illegible] continet [illegible] sit [illegible] continentie [illegible] modo [illegible] quod [illegible] productio entis [illegible] reale ad esse sit causato, quia productio [illegible] entis realis [illegible] de nichilo [illegible] causato. Si autem esset ad tale [illegible] obiectum productum, non de aliquo sed de nichilo, ergo [illegible] causationem, ergo ante causationem nullum esse reale [illegible] habuerunt res [illegible] causationis sit, quia si creatura [illegible] esse [illegible] reale [illegible] actu causationis [illegible] reale [illegible] de novo [illegible] quia [illegible] sit [illegible] autem [illegible] ad quod [illegible] esse [illegible] non [illegible] nec ut [illegible] ad [illegible] quia [illegible] per [illegible]. Sed [illegible] ad [illegible] non [illegible] quia [illegible] creatura esse ab eterno actu [illegible] nec [illegible] causato ut [illegible] quia [illegible] ad [illegible] et in [illegible] ergo [illegible] in [illegible] ergo [illegible] entis in actu [illegible] entis [illegible] et si [illegible] ad causationem. Sed [illegible] realitas [illegible]. Sed [illegible] solum [illegible] modo [illegible] esse eandem [illegible]. ¶ [illegible] si solum in [illegible] modo [illegible] non [illegible] non quidam modo [illegible] realitas [illegible] quod [illegible] quia aut illud [illegible] obiectum fuit productum aut non. Sed [illegible] ergo [illegible] obiectum [illegible] non [illegible] reale. Sed [illegible] ad [illegible] quod [illegible] obiectum non fuit productum. [illegible] quia omnis productio [illegible] ad [illegible] in actu [illegible] quia si sit [illegible] de [illegible] illa esset [illegible] et ita ante [illegible] causationem esset alia [illegible] tale [illegible] non sit productum quia [illegible] sit [illegible] reale, ergo esse [illegible] aliquid esse reale [illegible] quod non [illegible] ab [illegible] et ita non dependeret ab eo [illegible] esse quod est finitum. Sed [illegible] quod [illegible] esse [illegible] ab [illegible]. Sed non ab [illegible] efficientis. Sed solum [illegible] ¶ [illegible] si [illegible] non [illegible] ad esse [illegible]. Sed ab [illegible] et [illegible] efficientis et finalis. Sed [illegible] solum non [illegible] esse [illegible] esse reale [illegible] ergo effectivum [illegible] dicas

¶ [illegible] omnis causa [illegible] et efficientis, quia [illegible] causa efficiens [illegible] non distinguitur a [illegible] in [illegible] ergo causa [illegible] et effectiva. ¶ [illegible] causa ante quam [illegible] esse [illegible] aut non solum [illegible] et per aliquam [illegible] non [illegible] quia [illegible] et [illegible] excepto [illegible] ergo [illegible] quia non [illegible] ad [illegible] quod sit ad [illegible]. ¶ [illegible] non [illegible] exigit ad [illegible]. Sed si causa antequam [illegible] esse [illegible] realiter ab [illegible] quod [illegible] ab [illegible] coexigeret [illegible] res [illegible] quod est finitum, ergo [illegible] quia [illegible] exigit ad [illegible] ad [illegible] et sic ad [illegible] potentia [illegible] ad [illegible] ergo [illegible] possibile [illegible] quia [illegible] per [illegible] ut [illegible] impossibile [illegible] quia Deus [illegible] omnia [illegible] antequam [illegible] nullum fuit esse ad [illegible] realiter ab [illegible] per potentiam [illegible] duo [illegible] quia [illegible] non [illegible] esse reale [illegible] esse [illegible] et [illegible] quid [illegible] ante causationem fuerunt res possibiles [illegible] et quod [illegible] ante [illegible] esse [illegible]. Sed non [illegible] et reale. Sed [illegible] esse [illegible] causa [illegible] ab eterno [illegible] esse [illegible] quod est [illegible] mensa [illegible] non [illegible] et est [illegible] non [illegible] ens [illegible] esse [illegible] et [illegible] fuit [illegible] non [illegible].

iectu ¶ hic h pz p m. 8. meta ad d q id q m z i actu
p id p num solu ad alium modum essendi p fuit i po. h
pz z. ex. si n. eet statua cesaris a cesar n eet
cesar eet i statua p ee diminutu. h n sit p ee diminutu
q p ad ead sui eet i. p ad m. imo totu ee q habuit
effectu z i m reputat sic dicit h. si aut q ad ee i p ee di
nutu q ad i d sed q pole duo mois accips. vno
mo ut z p m entis. alio m ut opp i pole alio de pole
p m q n z n pole obiectum. d q cale ang care n fuit pole
possibilitate mentis alio de pole p m sic pole n z n
ens n pehitu aut s. ex sua forali rone et n p rom ex
n repugnat ee aut ud ex sua forali roe repugt ee fiet
z ipole. et h m alio de pole. d q cale ang caret fuit fiet
pole possibilitate mentis n tu reali et h. i n. m pole
solu icludit n repugna ad ee. z aut dicit q isti ponentes
pole obiectum decipiunt p q determinat actione di sic de
actione cale. q sic ex parte cale oz ad dare q tenet ex actione
sic ex parte di. h illud n oz. m ad actione cale psuppo
q h pqdu grautu t coele t saltu ateale sic aut
n z i do. q sua actio p cedit oem gratu ¶ decipiunt q
edut q sicd gnaliter ex parte actiois cale oz i n e ad recep
reale ex q sic oportet ex parte actiois di. h illud n oz. na
pom z. meta in finitu z pole y m. et tu n oz i n e
grali ad reale gnr uacuo gnalio n oz i n e ad ex. z de
cipiunt q s augustino d eo q z oio n n pt ad affirmat
h de rosa n existente affirma ad. s. q sit pole et gsa
d q n oz q de eo q n z bng fig ad affir ui d n
ente q z n es. et n ee ead z sua entis et n entis vn de
re n existe n pt ad affir q n ois affina pt re
po q m i ee tuo ad q alet op t d q n z sive
n pt. ad vno m q a n qb gclud n q res ab eterno fuit
ad intellm. h i m sic huit ee intellm. go fuit ad reale
z falsa p q et hr. h tuo ob d q sic oz fud vlois
ee p q fudat rlom h lap i te abeto n fudat rlom
intelligibilis sb roe entis dimute q z ee gtu q et p ille
eet reflexiua. g fudat sb roe uo ee ne ¶ Ad ro. q h
ee gtu ab eterno. g ad q rlo real. talis habitual lapidis
ad itellm dimu. pbo ob i ad pom z a q re. h ista n z vois
q ob et eius rlo ad intellm p cedit intellm. g sic p cedit real
habitual ita et pole. d ad p q diminut r diminuens n est
dimutu h r tr ad q opa sb determinaoe dimute. h at determina
e i opioe z diminuis determina sic et h ee i intellu h g
lap ut opa ad intellm n sit dimut. imo ee et sp r et n diminu
to z obm intellm ab eterno tm tu ut sb ee gto opa ad. z
ut ad intellm et dimutu vn sic argue lap z i intellu ab eterno
g z falsa p q et sp. ad i pt dici d m q dr q obi ad
pom z relo reale q n ht ut de ob to q p m ice intellu per
pom intellte et i p magis z ipo ob. i pt dici q n h ut
de obto q h ead re et eud mod rlois tu z i existe acali
et q n n z i ex ntia acali. nt aut ca ta ez pducta intellu gta
ista d solu h re rois ad intellu dimu z pt dici q ipo a
sumpta n h uite de obto fa. q a negatioes et puacoes ha
bent reale re ad intellu. h dices q h n. vz. q ipo a
sumpta intellm de obis fa p poitas ipt amicbz a q rlom reale
clia n sr puoes et negatioes. d si sic dr q pecit q z i pm
q. s. suppo q ille pole obiectum sit realitas a q ¶ Ad z pm le
d q cale h sui ee ratu gdo et reale p efficie q nunq ca
real h sui ee ecnt ut gen n p effio pones rpm i effe
ista. n. n repent ab unice ad q fuit ult h d disti d q
res pt h e distinct et si neult ee heat ad h. n. q res gsta
et distat n oz q heat ee ratu et reale. h suffi q pt care dis
tincta gtom ¶ Ad z cu dr q ds z ea i tpa g ce d q ds sit
et pduc ex et effic. n. n. mod distingn ista duo p

duce. imo pducere ex et z
res ab eterno potenno re
h n ee pp h q ab eterno
et gtradictiu heat op. cu
pole p mentis reale. ista
q m pote p. aut eq
ppo nus. neo so quia te
fm eo t pfous. aut at
de po obiecta q pz q pbat
ee n heat m et n sic pus
uolut q i q z cale n z p pole
pduce effic um z tm q
sic adeo sit fcam eciem
huit ad ee reale ¶ Ad p de
at de po mentis. d q n z
n. po aut z m pfm es
mg pfcm n p q m z
cale ang care eet eq p
aute. n z peis q tpe lo
ibi q n mapiat d nouo
pole possibilitate obiecta aut at
possibilitate obiecta. aute at z
d eos. vi. meta d ee catu ab et z ex te n es. h i q ex
te z n es n z pus pole p reali mentis q i cet. ad n d
tm q h aute i e. dicat q ee q de nouo mapit ht a ma
i. vi. n d q ee catu ab ao z ex te n es. n tn a t r h z
i. q ipe n posuit caoem d nouo et. h ab eterno fcm. h n ad
debet de nouo et p caoem uoluit q d nat fiet ex m
¶ Ad g ad aute. q pole dupl acci. vo m p eo q z p m entis et
sic z m. ao m p pole obiecto q. s. pt care pducos a de. p
pole n h cea n a po dicatiua q pom q z a d at pole
q id z q es m pp ht cale ang care et ab a h n a po di
catiua. h ab intellaua. pus. n. p pom dici itelle ice obm
cale q p pom catiua q adducat i ee. q n i g po i te ite
pm cale h tale obm cale ee ite et h ut ab intellu dimo
intellite ut dnt a q. ut ab ee dima repnte. tale at ee huit
catiua abet q n z ee vm re. h di et h ee q z pole
loyca ut dnt q da. q po loyca m ht ee n me te oplexe
forta p mete catu. tale aut ee deq locm n ht ee mete
oplexe. q at ¶ Ad p p deducto n oz. s. q ere p m
ad ex ad d ta sic ee p fcom n sp q re opnitas e z s p
r m ad ex. vn d i q ee p fcom sp z ta q g r exte et ab te
g oppo s. n ee p fcom sp z ta q n g exte et ab te. h n
p h p r m ad ex. et ta ult assu q posse care n z pfcto
sp fm z. g. n. d esch q z po po i fi. adued tn q d
carep d accipi v m forlic p re q i putat ad ca z. et sic
n d p fcom sp. a m p eo q denoiatur ab isto r et sic
d p fcom sp. i. n. q h acti r denoiare z ipa po di ca
q z p fco sp ¶ Ad q p fcom p h plos d assupta q n dicas q
care i putat r i ois. d q fm z. tu pbas q voca a posse
care h denoiacom z es rois d q peito q ita sit tute
posse care et sic si supponet r vois n tn mclu z. q p
hac op oz q ite dim cit denat ad hos r s et ad illos. ad h
q ds posit i mete cale care ¶ Ad z am pfcom d q posse
care n z forte limitatu. q n includ pfcom sp nec ipsos
q n aptat q te ute un p q d r m vois n z forte limi
tatu. nec illimitatu q m tu ad funda tu r s d p fcos sp et sic
z forte illimitatu ¶ Ad z s p les cu er q ex eo q ne ce p sic e suffi
gsit effic gcedit. tuo ad m te d q cu ca posita ipius p te
care sit infinitas pole dimc q cumz gsuit re hi pom ite fez
sic catho q ea applimot r oem n i pli catu gdom gsi
cut eu posse care. q at n sic ue applimot sic p h si n pnt
gsice dm posse care ¶ Ad i pm le cu dr si id lap pt cau
ate. d p q id n gclud. na p istos ca fecisa q ad z mte
z q ds pt id mte le tuc sic m caus fctis si affirma ua z ca
affir et c. g ca q hyma n z i te eit q ds ea ite n po
d g q i possibilitas effic n z exipo di. vn d q oe ipole
inrebz z icludes m se gdom. oe at icludes gdom iclu
p repugn te ipis et n z ca talis. q i ptas gdco icludat
repugn te ipis. n q includ gdcoia. h eo ipo q includ
gdco includit possibilitate et sic impole z exipossibile ca g ipse
sibi s q re da z solu impoli et exipoli. h de possibilitate alr n
sit. ca n. omis realitas a do sit possibilitas i rebz ex possibilitate
di eit. Ad form g a z cu dr si affina z ca affirmati et c.

ex phibicu

obiectum nō ē pole

Dico q̄ h̄ vim ꝫ r̄ negḡis pulmōēꝫ ꝫ cā respirādi. ꝫ cā n̄ respirādi, sic̄ i lapi respi n̄ ꝫ pcāe n̄ h̄re ꝫ q̄ ipo n̄ aliūde. ꝫ i ipo decūabit. dō q̄ aut al ōo ens aut nō, ꝫ p̄mut m̄ sicut q̄ eād pō sbiecā exemū. ꝫ tm̄ sic dō q̄ exemū ꝫ dcōis. huic aut p̄uat ōo ēs, ꝫ nūq̄ suppo q̄ i pō obiētm ēēt ad reale, abstr. pꝫ pō ēandi ꝫcau cāre. dō q̄ n̄ simōitꝫ c dō posꝫ cāre. rō adh. q̄ cāco sic ipm̄ cāl sonat ꝫ pduc totalē ḡitū r. Si aūt iō pole ēēt vim ēs reale et nulla pduc seq̄ns attigēt tōle ēē rei. et sic dō q̄ n̄ posꝫ cāre aliquo mō pōm cāndi ꝫcare. p̄ si iō pole ēēt vm ēs reale, tn̄ n̄ psuppona cacōi sic effūs. nec h̄eat ēē ad cacōꝫ sic ti aq. n sic ti aq̄ nec psuppone cacōi sic effūs. et ita tollēt ōio cacōm. ¶ Ad ar pin ad p̄ cū dō q̄ qabetno ꝫ ves gn̄is, ꝫ q̄ sit ad. ꝫc. dō q̄ adh q̄ ad sit m̄g actūt q̄ sit mpō ut i actu. i. n. p sic pōit ad m̄g q̄ spētat ad vōm qdi ac. qditas ad n̄ ē n̄ qditas tm̄. vn adh q̄ ad sit m̄g abetno. nō oꝫ q̄ pole obiētm ducat aq̄ realir ipō q̄ p mod p acoꝫ agnās fiat i ac. ¶ Ad z. cū dō q̄ agūt ēq ut aꝫ p ēē reale. ul p ēē ꝫpū. dō q̄ abetno nouit ēēm lapid ꝫ n̄ ut eand ēēn sue, neq ut distincta ab ea real. q̄ h n̄ posꝫ ēē n̄ h̄eēt ēē reale solūḡ ꝫgūt ēā q̄ sunt distincta p ēē dmutū. ꝫ exh tūt n̄ sc̄ q̄ ēē dmutū ul ēē ꝫtū sit sic. ꝫ ēē sp̄s ut ꝫpatū ad tātū h̄ ēē dmutū ut prius dictum est.

Utrum res ut distincte ab ēēn dīna abert i mte dīna p hūnt ēē mell q̄ mte. ar q̄ n̄. p sic, q̄ si sic tc p̄tinet ad meōria pris. ꝫ ubū dimi nasci de omībꝫ q̄ st i memō pris. Aug. xv. de t. g nascet de cātis et ēēt ubū cāte. c fīo, q̄ tūc cuiuꝫ dō ondet ēēm suā nētō, si iō ondet oī relucen i ēēn. et sic sil ōn sī ēēn, nētō videm ōia q̄ relucet i ea. ꝫ iō pō pcedit acm. ꝫ intelle sīt ut mpō ad itlli. g p ꝫ i mte q̄ i mte. In iq pona duas opi. cū suis motiis. et solua motā ul utiꝫ. p opi ꝫ. q̄ p hūnt ēē mte q̄ mte. Ad declaro p p̄mittō qdam distinctōꝫ, et iuxta illa r̄ndet ad q. distin. ꝫ ista, q̄ p̄sēo ēē mte an ēē mte c n̄ sit n̄ hitual nota ob, pit dr acupi. l large. et sc nona ad p̄ncā ob mte apd mte, adh, ul m sc qn ob i sc ꝫ pns, ul m sc sic i repn. l m̄g stricte p qdā pfoc positione et q̄ n̄ me mt p̄ncā ob et acm. ꝫc. Juxta h̄ declarō duas gclones. p ꝫ ista, q̄ si p̄sēo itel acupia p nota hituali p m dē. q. s. ꝫ p̄ncā ob q̄ tc p psuppō nota acali. seu ēē mellō ipius cāre. et h̄ p rc et ex nā rei. ¶ Sa gcl ꝫ ista q̄ acupō ista m. ꝫc. m q̄ tūc psuppō nota acali ul ēē mellō ipius p rōm. p gclō p suppo qd ēēn dīna distinguit ex nā r ab mte et acu mte. et sic. id q̄ p sc ut h̄t ēē distinctū ab oī ado ꝫtiꝫ mte sēmt rōm cuiuꝫ ob mte sb ꝫpa rōne id datū ꝫ sace p̄ncā cuiuꝫ ob mtelli sb ꝫpa rōne ap mte c ꝫpor. h̄ ꝫ cui des ꝫcmus. ꝫ ēēn dīna ut h̄ ēē distinctū ab oī alī pfcōe dīna ꝫtinꝫ sēmēnt rōm cuiuꝫ obiē mtel cāti sub ꝫpa rōe. g ēēn dīna ut ꝫ distincta ab mte dīno et eius nota actuali nata ꝫ sace suffīcie p̄ncā cuiuꝫ mtel cāti q̄ ac apd mte dmū, tūt ul ēēn dīna p ex nā rei ēē pns mte dīno sb ꝫpa rōe ob mtel q̄ ac i ali ꝫta. g p sacit suffīe p̄ncam cuiuꝫ mtel cāti q̄ ac intelligā. et p̄ns p h̄ēt ēē mte q̄ ēē mte. p et ex nā rei. p m. quicq ꝫtinē i ēēn dīna ꝫtinē mte mtelli cū sit pur act. ꝫ ēēn dīna ut distinguit a q̄ cuiuꝫ pfcōe dīna ꝫtinꝫ emīt pfcōm cuiuꝫ ob mtel cāti. g ꝫc. ¶ sic, qlē ordinē h̄ aq p rē v st distincta real, talē ordinē h̄ p rōm ꝫ sit distincta p rōm. ꝫ i mte cāto ꝫ nota hitual et acal distinguit real nota hitual p̄cet pfic actuale. g i mte dīno ꝫ st distincta p rōm, sic sēhēbit. et i cāta pus h̄ēbit ēē mte q̄ mte. ¶ p ōis pō ꝫgitā h̄ns obm adeq cū ꝫ sat quicq ꝫgat p rōm illius. h̄ pꝫ m oībꝫ pō ꝫgtiuis. ꝫ ob p̄ et adeqū mte dīni ꝫ ipa ēēn dīna. g q̄ q̄ ꝫgsat ꝫgsat, mi ōe ēēn. et i p ēēn dīna ꝫ pns i tē dīno i rōe i tē. et ut rō ꝫgdi q̄ cuiꝫ cāti q̄ actu ꝫgsat. ꝫ sic q̄ cā pfca ꝫ ēēn dīna i repntato sic mte dīni i mte. ꝫ mte dīn ꝫcolua nā mte ōc ēs. g ēēn dīna est repntatiua ōm distinctē p ꝫpam rōm. ¶ Sc aulti ꝫ auc bi aug. v. st gn̄ ad litm. c. xv. ꝫ loqns de pfcōibꝫ cāturaꝫ d. ōia p̄mit m̄s thūs sic ipe ꝫ. n. n. ea sacet n̄ ꝫgsaēt aliq sacet. n ꝫgsaēt n̄ uidēt. ꝫ uidēt n̄ h̄ret ea q̄ n̄ dū sca erāt q̄ad ꝫ arc n̄ sāus. et pondāt ulter ubū auctis c d p mod p q̄ ipe saus nō ꝫ. g p rpm cāte ut h̄ ēē ītc pcedēt ēē mte. ꝫ gclō gbā sic. i q̄ h̄ rōm ac q̄ psup pō p rōm ei q̄ h̄ rōm ac bi. ꝫ g p̄ncā et actualis mte cāre sic ꝫc hūc pppōo g ꝫc. h̄ ꝫ ꝫcop gclō et pō sicō. ¶ Ad lē declarātes mod et possibilitē ipius pōis, dūt q̄ pōm aq psuppone i sua ꝫpa p̄ncā ob sāy. h̄ ꝫtingē dr. ul ex ipfcōe sui, ul ex pfcōe alti. s. obti p̄mariū ex ipfcōe sui ꝫtingit qn̄ pō ꝫgitā nō ꝫtinꝫ sitiual nec emīent pfcōm ob sāy. ꝫ adh q̄ tal pō h̄eat ac ēē i obm n̄ h̄ perigit p̄ncā ulius ob ul i sc ul i ac. alm at h̄ nō ꝫuenit ex ipfcōe pō qi ipa n̄ psit h̄ p̄ncā sc. ꝫ m̄g h̄ ꝫuenit ex pfcōe alti. qn̄. n. ob p̄mariū ꝫ tante pfcōis q̄ rpm nō sol nat ꝫ face p̄ncā sui apd illā pōꝫ ꝫ ꝫ natūꝫ q̄ sac p̄ncā cuiuꝫ ob sāy. et illa pō n̄ sol psuppoit ob p̄mariū ꝫ ꝫ sārum ad ꝫpo ꝫ ꝫ mte dīn psuppoat in sua ꝫgōe p̄ncā cāt mte mte. tn̄ h̄ n̄ p ordinē ex mpfcōe mte dīni. ꝫ ex pfcōe ēēn dīne. q̄ si p mpō mte dī n̄ psupponēt cātūras m ēē i tē adh posꝫ eas sc ēē i tē mtōmḡ q̄ mte m agnis. ¶ Ulto addūt q̄ dīna ēēn h̄ cātās ut qdam ob correlatā q̄ rpm sequitur. ¶ Sa op. ac sc. i q̄ desēnd h̄ ad ēē i q̄ cuiuꝫ ēē ponēt pō mte aq acu gātino ac pō. ꝫ cāta de se ngh h̄ cuiuꝫ ēē ac c sit pac p m̄. g si sic cātūra h̄eat ēē mte h̄ h̄t mtēm p acm mte. g sm acm mte h̄ n̄ h̄t. ¶ Sc. sc. quicq p h̄t ēē mte q̄ mte ptinꝫ ad meōaꝫ pris ꝫ ubū dmu nasci de omībꝫ q̄ st i meō pris. et i ubū ēēt ubū cāre. ¶ Sc. sc. ōis ac psuppones ob sārum exemū depndꝫ ab ipo. ꝫ nota dīna m ēē dependꝫ a cālā. g ꝫc. ¶ Ulo sic, q̄ ꝫ sorte nete ēē n̄ perigit ante ad q̄ exse ꝫ pole ēē. ꝫ ubū dmu ꝫ exse sorte nete ēē cāta aut p q̄ cuiuꝫ ēē ꝫ pole ēē. g ubū dmū n̄ psupponit cātas m aliq ēē. ꝫ si cāre h̄ēno p ēē mte q̄ mte cāre p̄io ēē pcedent ubū. ¶ Sc sic, q̄ si pus nlt reluceno cāre i ēēn dīna obiēte q̄ res mte auctiuꝫ dō ondēt ēēm suā eo ipo ntō ōia q̄ relucent in ēēn. g sic, q̄ pfcōꝫ mte dīn q̄ cāt. ꝫ mte cāt h̄ psuppot ob p̄mariū n̄ tn̄ sārum, imo sacit ipm puta i mōdes sās. g aultōmg mte dīn. cāre ac sc ei ob sāy. ¶ Ulo sic si p h̄ret ēē mte q̄ mte q̄o ꝫ illo ēē i te, aut ꝫ ēē reale, aut ēē rōis, et n̄ sic dare mte. g mte n̄ reale q̄ tale excludēt cācōm aꝫ ens rōis, q̄ ul ēs rōis sēm ꝫdc. l ēs rōis, q̄ nō dꝫ ēē abiēte n̄ i rōne, n̄ p m q̄ tūc nō pcedēt acm rōis. ac sc m, q̄ illd psist i ēēt q̄ i mte. et sic ēē n. dūt g illi sp ꝫs. s. q̄ cāc abetno i mte dīna

prius habent esse intellectum quam esse intelligibile, immo quod per actum intellectus ponuntur in esse intellectus. Arguunt autem isti secundum [illegible] istud dictum opinionis improbate scilicet quod essentia divina habeat causatas sive obiecta realia correlativa. Et postea solvunt rationes. Arguunt igitur sic: [illegible] omnis relatio quae non est per actum intellectus est realis. Sed si causare [illegible] esse intelligibile ut praecedit actum intellectus divini sunt obiecta correlativa ipsi essentiae, habent relationem ad ipsam quae non est per actum intellectus. Ergo relatio causati [illegible] esse intelligibile ad divinam essentiam est realis. Sed relatio realis necessario requirit fundamentum reale. Ergo ista obiecta ut praecedunt actum intellectus divini habent esse reale, quod est falsum. Tunc ad rationes. Ad primam [illegible] quod essentia divina in intellectu continet perfectiones omnium causatorum; dicitur quod essentia divina continet in intellectu perfectiones causatorum ut ipsa est ratio intellectui causandi. Sed non est ratio intellectui causandi nisi ut obiectum cognitum, et ut tale continet per intellectionem. ¶ Ad secundum quod arguitur de specie intellectuali dicendum quod non est simile, quia species est ratio cognoscendi ut forma informans potentiam, non ut obiectum; essentia vero est ratio intellectui cognoscendi ut obiectum cognitum, non sic forma. Ad tertium cum dicitur quod [illegible] ordine habent aliquid quod sit distincta per rationem, dicendum quod licet hoc [illegible] et [illegible] doctorem oppositum, tamen quam entia aeternaliter habent esse sive obiecta, licet habent esse tamen per actum intellectus comparati, aeterna volitione voluntatis habent esse tamen sicut obiecta, quia non habent esse nisi per intellectum comparantem et non ullum esse intellectum non possunt esse intellecta, immo esse intellectum [illegible] habent esse in intellectu quia non habent aliud esse quam esse intellectum et est [illegible] quia causatum [illegible] nullum esse praesupponit intellectionem divinae. Sed per ipsam [illegible] constituitur in esse, et non est esse intelligibile non possunt esse intellecta, immo [illegible]

¶ Ad tertium cum dicitur quod omnis potentia habens obiectum adaequatum [illegible] maior est minor, et dicitur quod intellectus divinus perfectior quam sit suum obiectum ut intellectum, respiciat quantum ad intellectum, quia essentia in ratione essentiae non in ratione intelligibilis dat causatis esse intelligibile. Sed ipsa ut obiectum et intellectum in intellectu constituit ipsum causatum in esse intellectum, et [illegible] causata non constituunt intellectum intellectualiter [illegible] ¶ Ad quartum cum dicitur quod essentia divina est quasi pictura in respectu exemplaris sicut intellectus in intellectu [illegible]. Sed dicunt quod ipsa non repraesentat nisi sicut obiectum cognitum, et ita intellectui necessario [illegible] ad repraesentandum. Ad auctoritatem Augustini dicendum quod Augustinus per hoc non intelligit quod causare non habent esse in divina scientia nisi sicut cognitum in intellectu. Unde Anselmus Monologion c. [illegible] quae res ut causare habuerunt ad esse a Verbo [illegible] c. x. dicit quod esse quod habent a Verbo non est aliud nisi [illegible] expositores dicunt quod est scientia [illegible] et hoc vocat actuale cognitum. Item magister d. 36 p[rimi] l[ibri] dicit quod causata non habent modo in esse cognitum et ad formam auctoritatis quod [illegible] exponit sic [illegible] c. [illegible] assignando differentiam inter scientiam divinam et nostram, dicit quod scientia nostra causatur a rebus, sed scientia divina est causa rerum. Unde quia Deus per hoc cognoscit suam quam est ratio intellectui sunt perfecta et per hoc intellectum suum sunt perfecta. Ideo dicit Augustinus ipsum perfecte ipsas res non quod habeant prius esse intellectum quam intellectum sit, quod tamen vellet sustinere opinio prima, per hoc respondet ad rationes in contrarium. ¶ Ad primam cum dicitur quod dependentia non habet [illegible] esse in quocumque esse posito, necessario posito per actum [illegible] posito. Dicendum quod illa non convertitur, quia potest habere esse absolutum et si non constituitur in constitutive ita quod illo posito [illegible] suo, sed consequitur absque omni causatione [illegible]. Unde impossibile est quod posita essentia divina quae est perfecta ratio cognoscendi in quocumque [illegible] resultant [illegible] intellectum absque omni causatione [illegible]. ¶ Ad secundum cum dicitur quod ubi divinum naturaliter [illegible] et dicendum quod naturaliter [illegible] sed naturaliter [illegible] notitia essentiae quae est ratio cognoscendi omnia quae sunt in [illegible] et quod [illegible] ita relucent et alia [illegible] consequitur [illegible] quia est [illegible] et quod prius habeat esse intellectum [illegible] quod intelligitur quia prioritas in divinis non constituit [illegible] intellectum per actum intellectus divini. Et tamen ubi [illegible] naturaliter [illegible] [illegible] intellectum quod intelligitur. Ergo ubi naturaliter [illegible] notitia causae. ¶ Ad tertium cum dicitur quod actus praesupponens obiectum [illegible] depende ab ipso, dicendum quod verum est si praesupponit in ratione obiecti et intellectus accipiat notitiam ab ipso, autem non. Et propterea autem licet causata prius habent esse intelligibile quam intelligatur tamen non est causa sive notitiae neque ratio cognoscendi [illegible] apud intellectum divinum. Sed sola essentia divina est ratio cognoscendi [illegible] ¶ Ad quartum cum dicitur sicut ergo [illegible] esse praecedunt [illegible] dicendum quod non [illegible], quia licet causata [illegible] relucent in essentia divina, non tamen relucent obiective in essentia divina, non ut

habent esse in se subiective [illegible] quia licet causata relucent naturaliter in ipsa posita divina essentia, non tamen resultet sub [illegible] in [illegible] necessario in ipsa essentia divina, quia obiectum [illegible] facit prius causatam et posita natura [illegible] esse suo [illegible] maior quam essentia. Vel aut [illegible] sed natura [illegible] essentia. Ulterius quod [illegible] causata per esse intelligibile praesupponant sive notitiam, non tamen [illegible] praesuppositione [illegible] esse [illegible] ubi [illegible] ((Ad [illegible] quia si [illegible] non possunt [illegible] essentiam et dicendum quod Deus [illegible] essentiam suam [illegible] non [illegible] et non est [illegible] magis [illegible] obiecta. Sed [illegible] quae influit ad [illegible] aliquod [illegible] non [illegible] ad [illegible] aliud. Sicut speculum posset habere moveri visum et possit movere ad visionem sui absque hoc quod moveret ad visionem aliorum corporum quae in illo relucent, impossibile sic deceret esse [illegible] ¶ Ad sextum cum dicitur quod perfectior est intellectus divinus quam causatus [illegible] ad [illegible] quia intellectus causatus [illegible] obiecta realia [illegible] divinus. Dicitur quod [illegible] intellectus divinus non [illegible] sed non est ex defectu sui quia [illegible] posset facere. Sed hoc est ex perfectione essentiae ut dictum est et [illegible] intellectus non [illegible] non [illegible] nisi relationes [illegible] [illegible] causat intellectus divinus [illegible] et si [illegible] intellectus quod praesupponit sive notitiam non est relatio realis [illegible] ad [illegible] ¶ Ad [illegible] quod dicitur de illo esse intelligibili utrum sit esse reale vel rationis, dicendum quod esse intelligibile duo dicit, unum formale et fundamentale. Formale dicit quandam relationem rationis, potentiale sive esse cognitum. Formale dicit quandam relationem rationis actualem. Sed fundamentale dicit [illegible] quod non est tantum intellectionis. Et [illegible] quod fundamentum illius relationis potentialis quod est [illegible] aut est reale aut rationis. Dicendum quod ista ratio quod illud esse intelligibile quod ad id quod importat formale est rationis, quia formale esse intelligibile non dicit nisi quandam relationem rationis potentialem. Causata relatio potentialis non praesupponit notitiam [illegible] causae. Sed [illegible] ipsum [illegible] constituitur per [illegible] esse autem intelligibile causae quantum ad id quod importat fundamentum [illegible] ad [illegible] primum ipsum intellectum quod naturaliter est [illegible] ipsum intellectum non est esse rationis, quia ut sic praesupponit actum rationis. Ergo dicit tunc est esse reale. Dicendum quod [illegible] non est esse reale. Sed intentionale non velis vocare esse reale, dicendum quod non est tantum per intellectum, et non in [illegible] praecedentem [illegible] esse reale, quia illud est non tantum quod [illegible]. Sed tale esse relatio non [illegible] quod [illegible] obiecti in illo excluditur causationem. Et ad [illegible] quod arguebatur quod essentia divina non habeat ista ut obiecta correlativa quia tunc talis relatio ipsius intellectus esset realis, dicendum quod [illegible] quia quaelibet entitas [illegible] habet fundamentum aliquod relationis, talem entitatem debet attribuere ipsi relationi, et non maneret aliter, non relatio esset [illegible] suo fundamento, quia [illegible] [illegible] [illegible] ut relucent obiective in essentia non habent in [illegible] esse reale. Sed solum intentionale. Ideo relationes fundatae sunt tales [illegible] neque est realis neque est relatio solum rationis. Sed est quaedam relatio media inter relationem realem et rationis secundum suum fundamentum. Et quando dicitur quod omnis relatio fundata ex natura rei est realis, dicendum quod relatio dicitur fundari [illegible] ex natura rei vel quia fundamentum suum existit [illegible] in sua propria natura, vel quia existit intentionaliter [illegible]. Si primo modo sic dictum [illegible] quod omnis relatio fundata [illegible] ex natura rei [illegible] id quod existit in propria natura est realis, quia fundamentum suum habet esse reale, et per consequens ipsa relatio quae habet fundari in tali fundamento ex natura rei habet esse reale. Si autem secundo modo, tunc dicitur quod propositio est falsa, quia ad hoc quod aliqua relatio sit realis non sufficit quod fundetur in suo fundamento ex natura rei, sed oportet quod fundamentum habeat esse reale, et quaecumque istorum deficit relatio non habet esse reale. Ad propositum, licet [illegible] causatorum ut habent esse intelligibile obiective in essentia divina fundetur relatio quaedam ex natura rei ad ipsam essentiam divinam, tamen quia [illegible] ut relucent in essentia divina obiective non habent esse reale, sed solum intentionale, ideo numquam relatio erit realis. Aliter possunt dici quod non [illegible]. Sed [illegible] causatorum habent esse intelligibile ab essentia divina consecutive ut quaedam obiecta correlativa ipsi essentiae, tamen [illegible] non sequitur quod habeat relationem ex natura rei ad ipsam essentiam. Sed hoc [illegible] dictum est, quod ista consequuntur essentiam divinam ut quaedam obiecta correlativa ipsius essentiae, quia sicut omnium correlativorum consequuntur ad [illegible] sine omni productione, ita ista sic consequuntur essentiam divinam sine omni causatione intellectus. Non quod sit eas fundare relationem aliquam ex natura rei ad ipsam essentiam. Unde dicendum ut obiecta quaedam est non [illegible] [illegible] comparata [illegible] similiter. Aut non tenet propositio exclusa [illegible] [illegible] ad rationes principales.

Utrum in rebus creatis suppositum addat ad reale positivum super individuum quod sit. quia vel positivum vel negativum vel privativum non

Utrum in rebz catis suppo^m addat ad re^le poitm s^r
idiu^l. q^r sit. q^a ul' poitm ul' negatm ul' pmt^m n'
no ulg an. q^a s^c po suppo^m cet assuptu i vni^te supporte
n^c so m. q^a ois nego redua ad aliq affirm. na io ho n^c z lap
q^a z ho. g^o hmo negom add^t affirm z ita ad poitm. T^o sic
suppoiu mg s^be z p^ttcomu a^o mc^or z ex negto z poito
n sit p^ttc vmu g^o suppoit n add^t s^r indiu^m negoz.

[illegible]

---

asseta i effica q^m ad collatam z ee opletu ipi^s g^n spei
z indiui. g^o z e. z s^a q^a i^d gnt z g^o n spes n^c p^pu n^o
dra e actus illi. sz illud reale positm nllm hoiz cet
huic huai^ti actuat^r exnti. g^o z e. sz h^c ad instabit. q^a
exna acal h^o huai^tis no z g^o nec spes n dra spec^a
n^o e dra indiuidual h^o huaitatis. z tn n e actus huic hu^ta
sz illud n vz. p^o q^a possz dici q^r aliqs q^r exnt^ia actual h^o
huaitatis no dr^t real^r ab hac huai^te. z^o dato q^r realit^r
differet tn no aduenret huic hua^ti. sz illud no vz. p^o
q^a possz dici real^r exnti q^m ad opletu ee gnis spei z
indiui. q^a h huaitas n hz ad ee reale actu^le n q^r ex
istit acalit^r z real^r p^ra na. Posito g^o q^r differet realit^r
exna rei ab hac huai^te tn q^a n aduenit ei ut h^c ee
reale actu^le. io n est sibi real^r actus. si aut illud poi
tm q^r addet suppositu cet real^r dns ab hac huai^te actu
existe si realit^r aduenret sing^li acalit^r exnti.

[illegible]

sic q̄ uiolnt suppoitur in p̄p̄o suppo · 3ª at negom planu3
q̄ n̄ includit · q2 sic na i p̄p̄o suppoto suppoita n̄ posse3 assuu a supp
icato · 3° d° q̄ suppo cathi addit sic na3 p̄p̄s [illegible] nego p̄p̄ris
ad tot · s · actualem aptitudinem / q2 n̄ i p̄p̄o suppto nullo illoru mod p̄ i
nuenit sic p̄s · d' ac p3 / q2 p̄s i toto n̄ suppoitur i suppto p̄p̄o / s3
toti · de aptitu p̄bo · suppositu quiuis n̄ depndz actu nec aptu ad
ad suppitu / q2 sic vn posse3 assuu ab ao; g na exns i uno sup
posito nlli n̄ depndz ab ao suppto aptitu / p̄s at separata a toto
si h̄ret id suppm nle existet i illo supposito tanq̄ i p̄p̄o · p̄s g si se
ato h̄ret id suppm g° sic se n̄ h̄ret nlle inclinom ato q̄z
t · p3 ans · p° 9nam · q2 i° q̄ nlli i aliq̄ constringitur ad nlle
mod illi constituend suppo · g si n̄ depndz nec actu nec apu ab ea
suppo · g sic q̄ n° na q nlli existit i eli supp · / existo sic q̄ supp
addit sic na3 p̄p̄a nego p̄p̄e p̄p̄is ad to · q2 p̄s n̄z nata facere vn
p̄p̄e cum i h̄eat p̄om nlle ad i° · 9uppm at n̄ h3 p̄o3 nlle ad ao ad
p̄s h3 ad to · Est ulti adutd d' illa du negōe q̄ supp dr ad
de ulm na3 sin / q̄ nego 9pete actu nec p̄ ic dr · ad m / q̄ nego
i 9petat illi nec q̄ ei negois affirmo illi nec for repugnz · tc n̄ ee
nig / si 9pe nec albe q̄ ei affirmo t for repugnat t i po3 na3
albe sic ob oppo h neg · / ad m p negō 9pete ea e nec / n̄ q2 affirmo
ei oppta for t repugnz / imo p' ob ca po q̄ si n̄ pod · h sol 3
ex rectitude ag / t h d' / ad m ex defectu ag nl nlli m3 tnt
mutatis a ponitis ca ob illa for e neg t ic / ad m ex defectu
ag n̄ nl s3 volu n̄ ponitis na3 ob oppa affirme illi negoi
Tuto m illa neg q̄3 n̄ i nuti ala q̄ d supptu i n · ic ipi nec ex defe
ag n uolu n̄ ponitz ca ob affir oppe huic neg / sic oclli p3
possibilitas vnionis huic nec ad dm suppo · Jstis pmissis p declarae
h' opinionis remdd 3 adiones q sit i ipm · / Ad p° ed / e neg p3
affirm · 9cc · s3 d° q̄ illa affir n̄3 ad rc poitm addit huic nec
Vn n ad 3 i ª affirm q̄ ip n̄ sibi apt nata ise constate / st p̄p̄ris
ab a° n̄ dependence ca a suppo · S3 tc restat ad du exh / q2 si i° poi
3 ip n̄ apt nata ise constate · g ad h hebe nlle idiam · t tc d pen3
adino suppo inolet · q2 9 idia nlle · dd / q̄ h n̄ sin r agnas
volu / t si nl 3 ideus ad hac neg q̄3 n̄ i nuti ala supp · t
ad affir q̄ 3 i nuti ala suppo i q h n̄ sin d' ron h3 idiam
nale ad altm illoru · s3 r uterq3 3 i po neut · p° / q2 si h̄ret nlle
idiam ad affir q̄ 3 i nuti ala / tc inolerat i p̄p̄o supp · si t h̄ret
eg3 idiam ad neg q̄ 3 n̄ i nuti / tc inolitaret i suppo alieno · s
i x° · na g h 3 d' sic ideus · t id p̄ agit vo si nlle p' idiam p°
ob alto i · 9 c g 3 ap nata q̄ suppo idiam t ucue tc h3 ad h
r° di / ad · 9 · q̄ tc suppo eent neg dd q̄ suppe eent nec p
po · t · ad m q̄ ip eent sola neg · i in q̄ roe 9ponda t for li ipi
sit poitm t nec · 3° q̄ ad poitm q̄ idu eent · sic p 9da 9c
cu23 necm ip nec · Et tello / si illa n̄ sibi sit poita t ponat
ire existm · an suppe p d' nec / q p ur i m · s3 Ad 3m · q̄ no
p'nt sic p̄s vnu · dd q̄ d' suppto i g ibe possu loq d' · r q°
ad id q̄ ip tat fundam t formale · si p m sez p̄s vn · q2 ut sic supp
n̄ iptat n na3 ex roe sui apta nata n̄ depende · s · i · m · c supp
e g e ob n̄ 3 p̄s vn · q2 n̄ q̄ iptat fund t nec q̄ iptat for
n̄ sic ap nata sic p̄ sepati · exh p3 q̄ suppo i g ibe 3 inpe
ee q̄ ad id q̄ fudam inptat · q2 t to g i m ibe inpe existi
ut sic · s3 q ad id q̄ iptat for 3 ainne ee · Ad 4m ad q
3 vn h n · q° fit q̄ nlla nec 3 p i9ca · e q̄ nlla ipse collet
n̄ p p̄s23 aliq̄ · dd 3 g q̄ nlla sp r repugnat ee 9cale at tanq̄
9cali depndence n̄ sic · g p̄p̄m ad poitm q̄ sicud repugnm / 9cali
tm a depndence p repugnare actu p q̄ p sola neg · q2 cu nego
aliq̄ ic affirmatio n p ice · s3 n̄ p h 3 sp ipole affir ice n̄ i
cui tal nec inc / eet / nec id q̄ tal neg nec 9cagre t tuc
nec eet sp 9pa · ad s · n · n̄ eet 9pa n̄ p q · na cod m 3 neg
9pa ac 9d t repugnt oppo affir · Ad p̄p̄om sola dina p' h t
9uicabi q̄ m q2 aliq̄ enti 9pa e sp inen p q̄ t repugnt
posse 9cai · na at catia h3 i sic ob sistat n̄ tm h3 ad inen p
q̄ sit inpole ea depende · t id solu suppoitu dinu h3 p̄p̄m sb

sibe 9pletu · na at catia n̄ h3 · t i° t no repugnt posse depe
Ad form g' p° ro d q̄ inscat q̄ q · s · repugnm inpeat
ad p̄p̄ia depende m g p° neg n ac 9roe negois · tal at i9ca
n̄ 3 icanta t i sic suppoitu · s3 tm i9ca tal p q̄ · s · repugnm ad
9cai · t h statu negoe ista · s · d' pedne actal · Jsta at i9cal
q̄ n̄ requirit entitate poitiua3 sp i9cale · s3 tm entitate irrepti ne de
pendnt actal · S3 tc on dil · q2 tc p̄ n̄ vnite d' d' do t icate
q2 i 3 ad formale 9cale e repugno 9cau / t ut q2 t ut q · s3 incal n̄
sic 3 ut dcm e · ipa · n · na catia n̄ 3 i9cal ut q · n̄ inicto p̄p̄ia incale
negom 9cacois actal t aptitudinal · n̄ at ice i9cabile re
pugnm formale utq3 9cacoi · dd q̄ i 9cep i9cal aplus negat
s3 neg 9cabilitas q idu repugnt ad 9cai n̄3 vnica · q2 n̄ 9uc
catis · t h e m 9cc p̄m n̄ ee icatis · P id ad a · s · d' depdete
9ceon · n · q̄ si actu repugnt posse d9pe · s3 3 p̄p̄a aliq̄ p̄s23 po
sitas · s3 i repugnm n̄ 3 inca · s3 sola nec depedence actual.
Ex m illi dca actu separato n̄ sp repugnt i h̄rere ul p̄p̄te i h̄rere s3 — form
q̄ p3 t d' repugnare p q̄to statu ista sepa n̄ poss sistac q̄
i h̄rere · Ad 6m e dr q̄ suppo ip p̄t3 ad dignite · dd illa n̄ sp ip
tat dignite · s3 t q2ai · s · p ind nec aliq̄ 9uuit · q̄ dcto · q2 · s · tal p̄e
q̄ iptat suppoitu t ou an exco q̄ h3 ulia t p̄ficta3 actale · t — p̄rona
entitate illa q̄ ip nec q̄ iptat suppoitu p p̄m 9t nec sic roe p̄fec
entia t actualita · t id 9sidero illa negom q̄ 3 suppo p p' p̄ ur
mod q̄ oritur a na p d' q̄ dignite iptat · s3 p̄ud n̄ i m 3 i m
n' ou ab ea i to m · s3 ou ab ea roe caren e 9cc entia t actu
ip m / t p̄ uo i m n' 9pe n' 9cam dignite t p̄fca3 iptat · t
id e q2 supptu dinu oriui t a na 9 ultime t p̄fce actualis ip
n̄ · id ip · dcom m dignite iptat · dca tm 9 aut suppoitu dinu t
huia · t c Ad form g eam p d' / q̄ p̄p̄ius pl / t id suppoitu ad
dignite ptinet · um 3 q̄dam · t p̄fr alr e nec q̄ d' suppoitu q̄
dam dignite iptat / ut 3 declaratu · Ad d' · e dr q̄ i ad n̄ 3 mot
n mult q̄ tu recipe / t c · dd q̄ re 9 r p' sic h̄re ad fudatu v
m q̄ fudatu n̄ p po sm re illa absq3 9dicoe q2 n̄ p̄t ee
sm 9dicoe sitio illius rlois · n e sm rlone ad tm · tales si
rlones ea i e tq eca · addm magis eator · t h rc 3 id fud
real · a m q̄ fudatu p̄t ee sm relone q2 p' ee sm ea · tu
po ip t tio nec · sic tm ca re · Exem d' sili p albo t albo
3 m re p̄t n nec 9seq fudatu · q2 i d' p̄ nec coexige tm
n e nec 9se albo exeina poita · s3 alig 3 exemo e p q̄
g13 abe i p̄o t i exemo fuit · h m sic h vnioes 3 e ab a ad ab e
s · n̄ m p̄s eet t for p̄s · albm t actus ut m altari t n̄ de
nouo vnien nllm ab nouid 3 ia exemo · tc ad p̄p̄m
9c d 3 q̄ n̄3 mot n multo ad rloz p° t p̄ om n vlv ad
rlom de g rloneis q2 illa n̄ aduenit ei p̄ nouitate i alto exemo
p̄t tm ee multo ad r3 extn aduenientes q̄ 3 d' 3 m ab3
nouitate ac ab ª i° iq 3 ul i tio mot · p · n · ac · p̄s tc 3 mot
ad d / t tu d' nlla for abe de · s3 tm r · h d' · i · ad Ad
3 · inso exe p̄o das correlatic / q̄ acc i sacro altari n̄ h̄nt
p̄p̄m rom suppti · q2 ois constituto ip suppo idu neg3
aptitudinal t aptitudinal depndence · s · for ad sbm t nec ad
suppitu · s3 acca separata h3 nd dependet actualiter a sbo ul
supposito · depedent tm aptitudinaliter · Jsta p̄bo · p' sic · i° dr
p̄p̄e nec aliq̄ suppoitare i q na illa sistit ultiate · d' g
s3 q ulia consistat p q̄ntitate · q2 tu n̄ ultiate · s3 p sbm · id
sola sba dr h̄re rom suppoita t n̄ q̄ntitas · Jlo dc q̄ntitate q̄ ulta
d° aut ultiate ad exclude depndence · s3 tm actualem q̄ apte
ad q̄ · etq3 ad suppo · q2 si tm exclur actuale n̄ consistet
ultiate · s3 poti' illo ad q̄ h̄ret inclioz aptitudinale · s3 acca i
sacro altari h̄nt nlle inclinacom ad sbm h3 actu n̄ de
pedeant ad ipam · g i nd h̄nt rom suppoiti · t sic suppoita
p̄p̄m ac nec ou ee ad eqtu illi nec nlle / t sic q̄ q̄ illa n̄
nata 3 suppoitari · tm q° suppoitu h3 suppoale nlli n̄ si nlle
sba p3 q2 alr inolnt existet i p̄p̄o suppo · suppo at qd
ad eqte i suppoita to suppoitabilitate nec exclu a nulla na

72

scilicet naturam communem nisi ad gradum eius suppositi. Sed actum separata habent nisi idem est ad scientiam ... etc. 3o sic nulla natura excitat magis nisi in illo quod separata in supposito alico quod in ipso. quia actum existit magis nisi in illo quod separata ... etc. Ad rationes principales quaestionis patet ex dictis in quaestione ...

Utrum in rebus creatis natura substantialis materialis sit de se haec vel per aliquod additum reale positivum sive generis vel alicuius. Et probo primo quod non per aliquod additum sui generis, sed de se, quia ad haec quod natura sit singularis non est additum requisitum, non quia ... sit individua et ab alia divisa, sed haec ... probo quia ... addit ... de se indivisibilis et ab alia divisa vel per additum ... ut patet ...

2 ... singularis ... natura ... de se haec ... quod per ... sit haec ... quaedam aliqua proprietas ... pluribus ... omnis ... per additum ... sed ... hanc naturam pluribus naturis ... per additum ... una proprietas ... divisibilitas ... natura ... sed haec ... quantitas ... ad ... nec huic repugnet in pluribus repiri ... natura ... de se haec ... non possit in pluribus repiri ... sed ... exponam ... quaestionis ... diversas opiniones ... recitabo ... opinionem ... declarabo ... hanc dubitationem movebo.

[illegible]

Opinio prima. [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

Prima opinio. [illegible]

Ad primum modum. [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

Ad tertium modum. [illegible]

aut distinguendi ... non. si sic ... distinctio ... non esset ... singularis ... natura specifica de se ... non esset una ultima differentia et individualis ... sicut dicitas quod non ... excedunt in entibus completis ... Contra admota opinionem ... quod ... ad ... ad ... unitas ... ad ... de hoc ... quod ... divisio ... totius in partes similes ... quia ... individuales ... similes ... totum ... Ad ... quod ... ratio ... quod ... ponit ... unam ... individuorum ... individuum ... pono ... ad unitatem ... individuum ... ad ... quod sic ... non ... per differentiam ... individuum ... additum ... ad differentiam ... per ultimam differentiam ... individualis ...

[illegible]

Ad ... opinionem (margin)

Contra ... (margin)

Ad ... (margin)

Opinio ... (margin)

Opinio ... (margin)

Ad ... (margin)

Et hec singularis substantia est pars in genere substantie et recepto per omni omnibus generis est natura [illegible]

[illegible]

[illegible]

q̄ sic res multiplicat̄ ꝗ ea p̄m r̄ri · sic genꝰ · sic sp̄s sp̄e · sic nūo
nūo · vn̄ d̄r li · c · ii / aliq̄ c̄uēit in sp̄e ⁊ d̄riūt ḡn̄e ut hōīs ⁊ brutū / aliq̄
c̄uēit ḡn̄e ⁊ d̄riūt analogia ut p̄m̄ sb̄e ⁊ acc̄ntl̄ · vult ḡo d̄ q̄d
i[n]diuia h̄nt sua p̄p̄a p̄m̄ i[n]diuid[u]alia q̄bȝ n[umer]al[ite]r disting[u]ūt[ur] · Ad
vo ē dr̄ q̄ n̄c ... q̄ sit h̄ p̄dicat̄ d̄ plib[us] · h̄ sp̄ ... n̄c
ista imo ... sic plificat̄ · et d̄ eo q̄ ... c[om]ceditur · d[ic]o q̄
n̄ oȝ · q[uia] d[ic]o ȝ vnu[m] d̄ · ... ꝑmitt[itur] ... ꝑ[et]
... tn̄ ... di[ffer]ent[ia] ... n̄ p[ro] ... istis op[in]io[n]ibȝ p[re]missis
...

[illegible]

albedo aut non fit. sed fit ro quo ad dic albu. ad que albu
q fit albu albo sili. sile ... at n q silis ... sed so
lu ro assiuandi. sic ... na ... n q ... sed ...
addita. q q q utru tale additu sit se ipso ...
aliqua a ... vel ... addito. ... q nec se ipso nec addito. q
tal ... n q ... sed q ro qua n redd ... Ad ...
... qn aliq ... plibus ... eis ... ad cui ista ...
... quant ... illa ... plibus ... sic ...
... aduenit. tunc ad motum qn ...
... appetit esse dist ... partes eiusd rois ...
... nego. ... ad ... q sic q ... totu ... partes. ...
totu una q dio toti ... partes ... q sic se ... ad totu q
eius ... recipit. sic dico. ... q ... q dio toti ...
... partes ... et ... non recipit ... toti. ...
... totu unu subiectum et partes eius ... recipit. ad
... partes n. qn ... q ... appetit esse dist partes
eius rois / si intelligat de ptibus ... q. q sic ... q ...
... accnte ... appeti ... partes ... tu pbas / q
phus dicit q ... q dist ... quod ... natu q esse h ad
sed h ad dicit ... dicit q ... dicat ...
natu q esse ... ad. h n q ... dionis ... q h dem q. ...
n q totu ... esse ... partes ... sic. ...
... q si ... indione toti ... recipiat ...
toti / sic ... toti ... sed ... dionis
... immo h ... rone. s tal toti q q eiusd rois s
nec ... si aut ... rone dionis ...
... in ... sic ... q q ... ut ... in
dione ... esse ... partes ... q ... appetit ... sed
esse dist partes ... appetit ...

Utrum materia prima dicat entitatem positi
uam realiter distinctam a forma

... sola ... rone ... inquirenda ... materia dicat ... entitatem
positivam real distinctam a forma ... ulterius illa entitas ...
... pot. ... materia ... sine forma ... ad ...
q magnorum ... q q ... q dicta omni for
real inferente ... ad ... sola ...
... tm esse ... materia reale ... formam / tal
q in ... q ... sit ...
... q q ... omnibus individuis ... corruptis quo in
... sit ... a forma aut
esse ... per ... positiu ... n ... materia. q
no q ... n ... a forma. ... q ... esset
ad a forma ... q ... esset ...
... totu ...
... q ...
no largit multis ... sed si ... materia
disting a forma ... largit ... n ... istam
... q ... transmutat ...
agens ... passu ... agat. sic ... transmuta
... transmutat ... ab uno ... in
... albedo ... albu sit ... ita ...
... agens transmutat ... a forma in formam. ita q ...

manz ... manens ... materia. h q ...
... dices q agens ...
ad ... q agat. sed ... res corrupta. sed ... transmuta
... q ... toti ... sic toti aer in toti
igne ... q ... corrupto n q ...
... generand actu sic. ...
... agens ... n ...
... maneat ... q toti ... eo q n
eius manz ... sit ... ad actionem ...
... materia ...
q ... generat ... n ... subiecto sed ...
... ut ... produc ... in de ... / q n re
... agens ... virtute sua ca
... toti effectu n ... produceret. si ad n ... q posito
materia debilitat ... agentis ... fortificatur. sed ...
effectiva toti effectu / q ... / ... actionem aut ...
corrupti / debilitat. n ... actiua. ... si ... corrupti ... esset
ut ab eo incipat actio ... immo facilius produceret ...
ita ... q agens ... toti
de ... produc ... impedit ... sed ... q agens
... virtute effectiva toti aliud ... et n
impediretur ... q ... si esset ... aq materia
impedimur actionem eius ... q ... posito aq incipiat
actio ... produceret ...
... entitas ... forma n distingui real
q forma ... res distincta. sed q ...
... real ...
... ponit ...
...
aliud ... vel q ... vel n ... n generat
... eiusd rois ... vel ...
... forma ... sic ... aliud
real a materia ... q ... materia ... non ...
q ... ...
... real ... q ...
q ... forma ... actua ... q dicat ...
... rois. Tunc ad motiua. Ad ... q ...
... q n ... sed de eius ...
... ex consideratione ... n ... sed ... materia ...
... materia ... omni formam ... ab ea. ...
... distincta ... q ... ad ...
no ... sed ... omnis forma individu ... n ...
q ... entitas q ...
... ab agente a ...
... entitas ... a forma ... ab ...
... q n ... q ...
... ab ... doctor Augustinus ... eo quod
... ad ... post ...
... post ... agens ad ... post ...
agente no largitur multis. sed ... q toti ... q
sic ... sed ... ad ... largitur ...
... forma ... real disting a materia ... n q ...
... ad ... sic ... ad ... h q ...
Ad ... an entitas materie ... distincta / sit res ...
... q ... sufficit ad ...
... q ... transmutacionem agentis nata q ... re
cipe ... q ... subiecti ... materia ...
... in tali ... materia ... respic ... formam
... post ... transmutacionem
agentis ... actionem agentis. ...
forma ... materia ... entit ... probo ...
... post ... loquens ... esse eius de
struere per ablacionem ... forme esset ...

... omnis forme ... q ... eius
... q sit ... si sit.

[illegible]

[illegible]

au sic plus 3 ¶ Ad pn^le impo^le 3 q ad f deiet nom
gnis nisi deiet f nam spei. si g m denotte f diet
form 7 ee eius. denote aq for spal f conndz ipm
de natie informado. sz nulla spal sibi sic conueniet.
quia nd sit possz ee n sb illa ¶ Ad aliis se gns. gn
nali 7 spe. si gns 3 nom / 7 gns 3 nom. sz se / m 3 sb
for / g sb hac ul illa. pu sb. a. ul sb. b. ali se gna nalia 7
spe. si g gns 7 nom c gns. si g m d nate 3 sb for / de ne
cessitate 3 sb hac ul illa. ¶ p / m gen sb hac for / a depedz
eentlr ab hac sb q exultio / a actu / si actu abulta / g ab
oi / g nd repugnabit f ee sn omi / si eentlr / 3 q eentliter
depend3 ab aliq / n pt ee sn eo. g impo^le ee ma3 ee sine
hac for l illa. sz h 3 sbm ¶ Alterio sic / qn sit duc mutacoes
sil gerentes / apa real denotes / apd p^es ca3 pt una ee sine
a^a. sz gnd 7 corp sit duc mutacoes real denotes 7 sil
gerentes. q qn una fit gt / alia corr / porit g ds influe
magnis g ad corpus / m influes / q ad gne alia / 7 sic re
manebit m sn for / sz nq m posset ee sb fors actu sn
spali. sz q sic / q possz illas actules fac sn sbo / g in loco
mg. · sz si faget ea sn od actiue ab^ta quo ee
i loco. dd / q diffile sic an^9. sz q de ptibz m^e sic exenus. sine
spta quo remanet. dd / q ptes ille n remanent / n gae n^e
disote / remanent tn distinte insc ee impo ad gmul^ite sic
g d q m pt ee co uirtute dia sn for ¶ Sz ista gelom
sut aliq dubi ¶ p^o sic / q m faciut vnu / m^9 sit sepabilia.
sz m e for m faciut vnu q actus 7 sbm. sz sbm no pt se
pari ee ab aliq agente / q ho n 3 sn risibilitate n cor sn sit.
nec linea sine puncto. g 7 c assumptu pz d cor 7 sit. linea
7 puncto. q a cor sn sit 7 linea sn puncto ee acu i sit
q n deuiata ¶ Et sic / igne ee for ds n p lime^te q p^o me^te
i fore. n. a ipsoz ipart. sz cu psoe. sz for gius n sit ca
for ee m. tn 3 ca for ee m. cu m nd heat ee n p m
forcom for. g c / 3 s / ee po^le pnapas pole p pol hic
mnoe pol^te g d p pole / eo q pte eius cap / 7 pbat p sili
de actu^te pnapate pima actu. sz m 3 p^9 pole. g m. 9
me^te. 7 ois a polutas ad ipm reducit. g ee pole c
m^eis actu. sz a^d pole ut gble manes ee. 7 po q 3 dra c
tis manes po. talia sit q eis rone ma^ts politans 3 ad
qualiz mpo. / 3. n. 3d. q gble manes hi gelitu sit / g m e
sit ma^te pol^te ipo^le 3 q sit sola heat ee. gto sic. puoes sit
oppo^te sic 7 for. sz for oppo^te nq sil sit 7 ee possz im. g
nec puoes oppoite. / sz eent sil si m fiet sn for. g 7 c.
¶ Ad pm dd 7 ad ma^te / q d pmo aq fac vnu. / ul p ydep^te
ul p vnioz. / 7 de eis q faciut vnu p m unifica ma. de hijs
aut q faciut vnu i m tilifica. q aia mte p cor humanu
faciut mag vnu i. 7. m / q actus 7 sbm. 7 tn aia 3 nlte
i sepabil a sbo / nd tn actus. sic h m duc ptes 9timui fac
ut mg vnu q actus cu sbo. 7 tn duc ptes 9ti sit sepables
ab iuicem / ul ab ad m^tes dd. q si pa^o ppa sbi dicat ad ab
ul sbm q pt ee sn sbo dna po. sic si dicat tn aptu^es ad
acm fudat sup pom riddi / adhuc si po i sit ad ab ab
homie ul pte eentli hois. ho p ee sine tli apti^ne prxia ad
ridd. q illa re cu sua po ab^ta diuina tolli pt ma^te hoie
tu adhuc ho ex pn^is m tn^ai 3 ca nl q tal po i eetn ipedi
at. / 7 p 9ns / q re 9ns mect. ipedz a po dna hom 9sua
te / 7 suspedite cal^te sbi 7 pa. sbm 3 g q accipit a 7. 7 q
pa^o ppa n pt si sine sbo. / sufit ab^ta q. 7 sic facet ppu no
ee actu ppu q uis eet apti^ne ppu / g d^o q p si po dna tre
sn sit. 7 linea sn punctis ¶ Et e dz / q eet te insita 7 tor 7
linea. dd / q insi^tu pt accipi i c. f negatiue. puatiue. 7 9ie / ne
gatiue ut punct^9. q son^9 d i uisil 7 c. / puatiue q puat si
ne i apto nato finiri. 9ie / si accipit i ac cu negoe tio
ponit ipm illitata / sic insti i sit ti eet aq sita ex actubz

9trarie inuice q 3 liu^9 virtosus. dco it^o 3 / q eo pse ac
apte tz 3 ad ee sumie. d^o sic q si cor eet sine sit. ul lina
sine puncto / q no eet i sit^a lo^co deinsto 9ire. sz puatie
am. / q eet linea deuiate extensionis. q tn nata eet dai
punctis eacq extin^tis / 7 i de cor. si eet sine sit. eet. n. i sit
puoe i extin q 3 ee cor eetm. vl tn ta linea q corp
eet qua^ule tigatu ¶ Ad. 7 m e dz / q for 3 caue eetipsus me
7 m nd pt si sine ee / g n^e sine for. dd q m hr tps ee
vnu q ptiupat ime^te ad p cacom. / ad mg 3 capere
for. 7 h apetit f ithui^ne ad form / 7 c ee ad ad. 3 hr
ad 7 po^to pmi 7 si ee for m 3 ca for. sz tn tay. / 7 io no
pt acu ee inpp^to sine for. tn p pt hre sn omi for i for
mate ¶ Ad 3. dd / q gble 3 ma^te pol^te p m / q 3 altem pm
q includ politez m / 7 ulla q 3 d entis appo^ta actu.
¶ Ad. 4. dd / q puoes for 9rar sit sil. / pbo / quia e
m 3 sb vna for. sz sit puois om for a. f^m 3 g qd
assupsio ro ¶ Et tuc ad pn^es roes / ad pm cu dz / q ee q
3 inestu / 3 ad ul hz acm. / sz m 3 pe po. pz exdas / q
equoca ad epo. f. p sit dec entis. aut sb pm r ¶ Ad. 2.
cu dz / q vnio sz eentlior illoz sepa^o 3 impossibile. 7 c.
illoz c dz mot n pt ee sn mo. h demlcipl. / pt tn dici
q si mot 3 q ab^ta q pt ee sine mot. pbo / q quicq
ds pt fac i a^o efficte pt sn eo. Oppo^te. n. h 3 actu
dapnat. pt g sit mo^bo sn intelli^te clu sn 9uente. mo
tu sine mot. sic pt sic m^es sine for vl 3 eent vnio / nulla
. n. c adeo q ad ab^te diuisa ab aliq sit sn illo. / 7 si me nd
capiat / n 3 io nectend. vm hylaru impri deo. mlta ds
pt fac q nd possum^9 intelle^re / 7 qn arguis q si mot 3 / m de
cent. / d^o q nd sit n 9nas illi r po nl. nd aut r dz. / sed
tuc mot fluet pse / nulli sbo actu inuitedo.

¶ Utru actualis forma recipiat mg 7 ani^9 m eent sua
q no. q si sic for 7 remissa n eent eiusd spei / ons
sbm a phi. pbo gnic g. meth. for sit sic nur ¶ p si sic
vl g intendt aliq addita ul nlo. / n sb m planu 3 / nec
p / q tuc excels nd possz si vnu e sine eid ronis.

Inista q^one erut tres ardl. pm^9 3 de opinionibz qs recu
tabim^9. 2^9 d opoe mg stabim^9. 3^9 3 d instancijs ac
ea 7 solonibz ¶ Ad p^m sit mlte opiones d m ilo. vna
q d^r q n meen sua sz p dispoim sbi uaiat / 7 3 cho. hac
tniseo q sat d h tagat. Alt d q p pmixtom 9riu maior
7 minore / 7 3 sophlia sr pdi^ta. q a sat 3 oplata a doctoribz
c io 3 a / ut geode f de fontibz / qui uult / q intesio for sit
p tole eius i nouaco / q aduei^te gdu augete corp per
des / nec undz i q oz gede aliq noua realitate aduei^te i
motu intesionis. q tn mouz eu ex alia pte / q for sic
mot ¶ Et post huc mod. q p gd^9 corp. p ro sua e
tm mot^9 sit mapo^les. 5. ph. sz i antq^ne illa gd^9 for
3 h aq. gd^9 sruciens 3 tm^9 ad q. g 7 c. g por cor
ptc. 7 ro. Si induceret sc gdus sup gdu seque / q for
meen sua altare / 7 eet sbm mot^9 ca oppo^m d excepte
vi. ph. ¶ 3 sc. Sic 3 d motu ad vbi sic de mo i qlte. sz
i motu ad v qto pl^9 aced ino^le ad tm adq / tato pl
reced a aio aq 7 a m sine tolut / g sc eit h ¶ A illa e mltu
argutu 3 i sco. 7 Robto. addo aq / Ois mot^9 3 vn^9 im^te
9timu^ac. sz si ance^ne for a i c noua for acqrit / ipo^le 3
q sit mot 9timu^9 g impo^le 3 / q 9tae m nd d alba
noua for ro acquirat. ma^or pz / q ph. mior pba. ds
i fore ulqz ad ultiam sit nualr distincte alias hrem

proportionem / nunc autem ita est quod motus habet continuitatem extremitatis illius
quod acquiritur per motum, 5 physicorum. Et sic forma continuatur non primo ut patet
[illegible]. Contra: capiatur aqua calida frigida cum opposita frigiditas calorem
remittit, sic non totum corpus, quia extremitates caloris manent
adhuc calor, nec patet quod totum patiatur corpus. Et tunc terminus intensivus
[illegible] quia impossibile est quod omnino [illegible] inducat ad. Sed hic est calor
minor et nullum agens est in frigido. Secundo contra: agens corrumpens non potest
inducere formam alterius gradus, autem 6 metaphysicae. Sed agens perficiens non
inducit formam perfectiorem, sed minorem, calorem scilicet maiorem, ut patet
de calido commiscente species calidas. Ergo calor maior totus non erit
a minori calore, sed primus calor non fuit corruptus, et post primum
2 physicorum 3o .83. Calor partialis est et augetur; primum est fortior
calor factus, excessus post argumentum. Sicut vigoratur et erit diu
corpus etc. Alia ratio. Ad rationes ad primam: aliud motus est inter
terminos positivos, aliud a privatione in formam etc. Et si dicatur motus non est
ex non albo in album, ergo non ex non albo ad magis album, 5 physicorum.
Respondeo etc. Ad 2m dicendum quod non sequitur, sed quod sit forcior alterans etc.
Ad 3m non est similiter etc. Alia opinio quod forma bene recipit magis et minus
in essentia sua. Sed hic non est per appositionem partis ad partem, sed intendere
[illegible] quod acquiritur ad quod existit de potentia albedinis ita quod primum
[illegible] si forma accipiatur pro virtute sua et intensitate quia essent
hic partes virtuales, ita quod est sub quantitate minoris virtutis et
a potentia reducitur ad maiorem quantitatem virtutis. Alexander apponit
duas rationes. Prima: considerando formam diminutam, quia non sit tam fortis
talibus diminuta [illegible] quod ad formam sub [illegible]. Sed solum per quandam remissionem
[illegible] in vigore et virtute, et sit minoris virtutis [illegible]
[illegible] actionis [illegible] quod sit de augmento quod non
per aliquam additionem, sed per quandam remissionem. Contra 2o, quia dato
quod intendit et remittit [illegible] dicet intensior [illegible] non quia
plures tales gradus continet, immo esset superior [illegible]
[illegible] quod esset simplicior esset intensior. Ista positio
[illegible] quod vult [illegible] per additionem partis in forma [illegible]
[illegible] educi de potentia alterius [illegible] diversi realiter ab illo quod educit
[illegible] in forma [illegible] realiter [illegible] quia [illegible] educit est actu
[illegible] ulterius eductionem et [illegible] educere solum [illegible] quia [illegible] et formam
[illegible] impossibile ad totum et ad partem. Sed [illegible] impossibile ad totam
albedinem [illegible] partem non [illegible] albedo. Contra [illegible] esset
simplex ita ut [illegible]. Sed virtus non obstante simplicitate et unitate
recipit augmentum non per additionem partium virtualium realiter distinctarum,
sed per eductionem de potentia ad actum vel per additionem partium virtualium
in una virtute unitarum. Ergo esset [illegible] recipere augmentum
non per additionem partium realiter distinctarum, sed per eductionem
vel additionem partium [illegible] in una essentia unitarum, ita quod esset
aucta continens gradus in una essentia. [illegible] aucta gradus virtualiter
in una virtute. Contra ad illa duo [illegible] diminutionis.
Dicendum quod immo quia gradus individuat alius [illegible] vel minor. Unde sic
[illegible] capio diminutionem [illegible] in divisione lineae, ita quod solum
dividens dividit et distinguit, et actio eius potentiam ponens lineam
[illegible] puncti [illegible] ita frigidus diminuit inducit
in calorem [illegible] diminuit calorem non quod aliquid realiter causet,
immo realitas [illegible] caloris remanens in calore diminuto
sed sub alio termino [illegible] quod ulterius gradus est [illegible]
[illegible] impossibile. Ad 2m dicendum immo unus continet plures gradus [illegible] ulterius
tamen [illegible] ut puncta in linea sua [illegible] et ad probationem quod non
[illegible] simplicior dicendum quod non [illegible] simplicior per exclusionem talium graduum
sed per exclusionem compositionis [illegible] [illegible]. Contra [illegible] opinio quod
tales formae augentur non per corruptionem [illegible] formae sed per additionem
[illegible] realitatis de quibus tamen realitatibus patet [illegible] vel quod sunt
[illegible] et formales. Et [illegible] non intelligo istam opinionem [illegible] quia sic
mutatio intendendo species quod est [illegible] physicorum. Contra
[illegible] non est [illegible]. Sed [illegible]. Contra [illegible] quia tunc esset dif-
ficile videre quomodo ex eis fieret unum [illegible] quia non [illegible]
in minore unitate [illegible] sed duae formae [illegible]

speciei non [illegible] sic in eodem subiecto [illegible] in [illegible] eius
formae. [illegible] vel quod istae realitates sint similes et individuales et
sic potest intelligi [illegible] ista opinio sane, unde sic [illegible] capio quod naturam
speciei [illegible] non [illegible] nec omnes istas realitates
[illegible] nec [illegible] tamen [illegible] vel [illegible] vel unum tamen sed solum gradum
vel gradus [illegible] quendam [illegible] quia [illegible] stare simul immo
gradum [illegible] plures [illegible] quod [illegible] individuales [illegible] naturam
[illegible] sed non [illegible] individualis. Et istae realitates non mutant rem
speciei. [illegible] ad modum [illegible] quod [illegible] secundum speciem manet
sed [illegible] fluit et refluit ut [illegible] amplius capiat ista
opinio [illegible] quod quidam [illegible] isto modo declarare. [illegible] cum albedo
intenditur aliqua realitas acquiritur, sed [illegible] intelligi [illegible]
quaedam realitas [illegible] realitas [illegible] formalitas
formalis [illegible] et [illegible] quandam [illegible] ab omni alio divisum et sic
non [illegible] formae intensionis [illegible] [illegible] sed non est
ad distinctum nec distinctum [illegible] [illegible] unde quando albedo
sit purior [illegible] res quae non [illegible] nec [illegible] quae potest vocari
[illegible]. Contra [illegible] de susceptione magis et minus in formis
[illegible] lineae [illegible] physicorum [illegible]. Sed [illegible] sit intensio per
aliquam realitatem quae non est illa forma, quia quando linea movetur [illegible] non in
[illegible] continuitate. [illegible] augmentum in quantitate [illegible] sic
intensio in quantitate virtutis. Sed augmentum molis non sit per [illegible] quantitate
dimensiva quia [illegible] physicorum [illegible] quando multum rarum sit non sit per quantitatem
dimensivam. Ergo nec hoc sit intensio per aliquid quod non est illa forma, sed per ad-
[illegible] ad illam formam. Contra [illegible] si esset aliquid formae illius rei cum
adveniret et distinctum non fieret ex eis unum quia [illegible] conveniunt
sic totis, sed impossibile est quod illa [illegible] distincta realiter sic totis [illegible]
[illegible] non alterum corrumperet vel aliquid [illegible] non [illegible] esse
[illegible] [illegible] quia inde [illegible] cum omnibus aliis opinionibus
[illegible] et declinat [illegible] magis alie [illegible] includit. [illegible]
[illegible] impossibile est quod adveniat albedo quia [illegible] et [illegible] ista
[illegible] de albedine [illegible]. Sed [illegible] quod [illegible] quod [illegible] reale adveniat, dicitur
[illegible] ut visum est. Contra [illegible] quia albedo
[illegible] est alia a remissa [illegible] alia [illegible] unde ulterius
gradus solum est [illegible] et precedentes [illegible]. Sed quod dicitur quod [illegible]
realitas manens [illegible] dicitur immo remanens [illegible] realitas prima
sed acquirit alium gradum et aliam [illegible] [illegible] Henricus
quia non est [illegible] nova essentia, sed [illegible] est [illegible] maior [illegible] ad ad-
[illegible]. Sed quod dicitur quod [illegible] de potentia illius prioris, [illegible] dicitur
immo de potentia subiecti. Contra [illegible] quod dicitur quod ad reale advenit,
sed quod additur [illegible] sit distinctum [illegible] dicitur. Sed doctor [illegible]
dicit quod illa realitas augens et antecedens albedinem non habeat [illegible]
entitatis formalis speciei, ut albedo speciei, nec [illegible] entitatis distincte
formalis quae est per aliam, nec [illegible] entitatis distincte materialis quae est per aliam.
[illegible] quod [illegible] quia illa realitas non est res distincta, sed non esset
vel materia vel forma vel natura speciei [illegible] quod esset res distincta. [illegible]
[illegible] istorum est res [illegible] non est ista realitas. [illegible] accordat
cum opinione [illegible] vocans istam realitatem antecedentem gradum individualem de
quo [illegible] est materia nec forma nec compositum sicut velle dicere quod esset
ita indistinctum et ita indistinguibile quod non esset [illegible] realitas quamvis
esset [illegible] albedinem distingueret tamen formaliter [illegible] distinctione
nec [illegible] quod velit [illegible] dicere quia [illegible] quod sit aliqua realitas [illegible]
non ita distincta [illegible] albedo, unde [illegible] ipse non [illegible] terminos [illegible]
[illegible] indicibus suis implicant. Unde [illegible] res illa quae additur
potest intelligi vel quod sic res [illegible] intelligitur principalis formae al-
bedinis [illegible] cum forma cui additur, vel quod differat formaliter
[illegible] res alia [illegible] cum forma cui additur [illegible] speciei. Vel quod
non sit albedo formaliter [illegible] cum [illegible] nec [illegible] formaliter [illegible]
[illegible] albedo [illegible] est [illegible] realitas illa. Modo [illegible]
ista accordat cum [illegible] gradum individualem [illegible] solum addit [illegible] quod
licet non sit albedo formaliter [illegible] albedo [illegible] [illegible] sub aliis
[illegible] vocans istum gradum [illegible] albedinis. Sic ergo patet opinio [illegible]
magis [illegible] [illegible] licet [illegible] non ita [illegible] hoc

ccludetur ¶ Sunt aliq dubia p^m q^a dcm est q^a intendes addit^o
intendens albedinis n^c est albedo formaliter n^c ad formam et tamen q^a li
sit id realiter dicit tamen forma et non albedinem. ¶ 2^m quia ut sepe
q^a formam ista forma intensa sit in alia m^o q^a etiam multos
gradus individuales. Item q^a sic totis distinguntur in parte quo
intrinsece ut tantum et distinctum. 3^m quia q^a est eius motus ex q^o
attingitur p^a productione est, iste est hic c^o etc. ¶ Ad p^m idem
hanc realiter ab albedine potest intelligi ut dictum est, uno modo
q^a est alia species ut est eiusdem speciei. 2° m^o q^a si non sit sic
albedinis ut alia q^a sit tamen ad hanc ut ad aliam speciem
pertinens. 3° m^o q^a nec est species alia nec ad eiusdem rationis
n^c ad pertinens ad speciem simpliciter, et isto 3° m^o est alia forma
non tamen p^o et 2° m^o q^a sic nec eadem nec alia forma. ¶ Ad 2^m
dicendum patet p^o q^a si alias concluderet esse contra eos, quidam ponunt q^a est
compositum respondeat individuum. patet tamen hic de compositione q^a est hic
equivocatio de gradu individuali q^a stat uno modo pro dicta ad-
herente non ad est hoc. Alio modo pro q^a cuiuslibet individui ad modum
hic se habent et sic accipitur hic. ¶ Ad 3^m de tio motus
dicendum q^a sicut est in productione forme sic in intensione. quia dum
forma producitur in subiecto forma est terminus formalis et tunc totum producitur
quod sequitur albedo. Sic de q^a non acquirit gradus in intensione. sed
~~constituitur ad formam~~ forma de minori gradu ad maiorem
pergradum q^a est terminus formalis licet non distincte ut res. etc.

esse tertii et realem mo^o q^a aptitudo non ponit relationem tertii modi me-
surati ad mensuram sicut mensurabile, ad aptitudinem natam mensurare, ita q^a
sicut actu mensurati est actualiter dependentia in se ipsa, ita mensurabile
dicat dependentiam aptitudinalem in se ipsa, mensurabilitas autem
sic entitatis rei, et id mensurabile dicit id fundamentum rone cuius
est mensurabile. hic autem est entitas participata. tamen ista participa-
tio et actus intellectus non obiecti appetitus non sit similitudinem eidem
forme. sed secundum similitudinem eiusdem mutationis 2° actus intellectus
absolutus habet annexam relationem realem potentialem q^a probo, q^a id q^a
positio tio ac habet q^m est de se relationem realem actualem.
hic tio non existente habet relationem realem aptitudinalem actus
intellectus est huius, nam ipse est aptus natus dependere in entitate
sua ad obiectum tali dependentia que similitudinis participatione
ad id cuius est similitudo, et esse actu habet relationem si tio actu esse, habet et
annexam relationem rationis q^a potest duplicitur intelligi, ut in actu reflexo
quando intelligimus actum intellectus rationem reflexam, et sic comparat
illum rem ad suum obiectum per actum reflexum per istam comparationem
actus rectus refertur relatione rationis ad obiectum, ita q^a ista libro
quod est per actum comparante non est illa, que est ipsorum extremorum in se
de qua prius dictum est, q^a non est pure rationis. ¶ 2° m^o potest
accipi ista relatio rationis est in actu intellectus recto, quando sic recto so-
lum habet esse intellectum q^a relatio non habet verius esse q^a finis etc.
Est autem differentia inter istas relationes rationis, q^a prima est
rationis extrinsece utriusque extremi, 2^a autem q^m est extrinsece actus est
q^a sic naturam actus intrinsece non comparante ipsum ad obiectum
q^a autem naturam entis realis puta actus intellectus, sequitur nec esse
rationis, in q^a ipsum obiectum habet per actum tale comparatum, nisi est
intelligens cum sit libro ad obiectum in q^m est huiusmodi tale esse. Ex his
tunc ad rationes ¶ 2^m 3^m in libro. Prius ad p^m de actu beati-
fico dico q^a summa perfectio ut stat pro eo q^a dicit primam, ut q^a
perfectione unum ut stat pro illo perfectione uno, et sic potentiis necessario con-
comitantibus est perfectio unum, p^o m^o actus est ultima perfectio cuius
esse, q^a si posset stare sine relatione essem beatus per actum. sed
non consequitur et sic hoc beatificum dicit esse absolutum, quando g^o d^o, quod est

ultima perfectio ut coniungitur cum obiecto. Ista reduplicatio, ut intelligatur
reduplicare formaliter rationem relationis, et sic est falsa, q^a hic non dicere q^a
relatio esse sit formaliter ratio concludendi ultimam perfectionem q^a est falsa, ut
intelligatur reduplicare fundamentum precomitum et sic est vera, q^a hic est
dicendum q^a motum est fundamentum connectens, sic est ultima perfectio. Ad 2^m
de A. philosophus cum dicit, faciens intrinsece ad aliquid dicit dicendum q^a ex hoc non
concedit esse alterationem ad ad nisi que potest primo acquirere
et tunc quando dicitur q^a alteratio non est in parte intellectiva. hic est intellectus
de alteratione immediata per alterationem in illo ordine. et sic
ad scientiam non est alteratio apud alterante istius ordinis, q^a hic
est obiectum extra. Cogitatio autem non immediate est ab obiecto extra. sed ab
obiecto extra ~~est~~ mediate, et quando tunc dicit faciens intrinsece ad aliquid dicat
intellectus est. ratione relationis annexam ad obiectum mediate. ¶ Ad 3^m de
comparatione dicendum q^a voces imposite ad actum intellectus comparant impositio
relationem ut falsitate cointellectiva et est verum, q^a sicut res intelliguntur sic
significantur. sed intellectus sic est dependens ad obiectum. Sed si vox im-
poneretur pro parte absoluta intelligi non cointellecto obiecto ut est
¶ Ad 3^m dicendum q^a actus distinguuntur per obiecta sicut per aliquid extrinsecum
ex quo dependet actus cum illi dependentia, et quando dicitur q^a absoluta
distinguntur per intrinseca verum est tamen per formaliter distinctiva et
possunt distingui per extrinseca, ut causata per proprias causas, vel
possit dici q^a actus distinguuntur per obiecta ad manifestationem
non enim potest intelligi consimiliter, q^a consimiliter dicit q^a potentie distinguuntur
per actus, non potentie non distinguunt consimiliter prius. Ad 4^m
potest dici q^a forte in quolibet actu visivo non est contradictio ipsum
stare, relatione non stante cum enim relatio tollitur ablato termino
vel fundamento, si auferet deus colorem audientibus, licet prima
ne videretur sequi quod aufertur visus q^a hic visio ad co-
lorem, q^a relativa posita se ponunt, et perempta se perimunt
ipsa tamen visio que in actus absolutus non hic tolleret
q^a cum fundamentum unius visus manet potest ablato subito
visus supposita una cum ipso v^o ut probatur in equali sili. ther. un
videtur q^a visio prius importat absolutum possit manere
ablato colore, sed non realiter, dummodo possit aliquid re
presentatum coloris. et si non possit representatum dicitur modo
ita sit q^a res possit esse cognita sine representato, et sine prius
si non possit sine alio illorum cognita. sed ut representato vel re
presentata oportet ad cognitionem, nam cum actus non ponit rem in
aliquo in cognito ut sic. q^a id est cognitionis et esse cognitum
autem cognitum non est aliud q^m cognitio, sicut album non est nisi
albedo. non tamen istud sic debet intelligi quando cognitum pos
sit percipere ad ut conditionem vel actualiter vel presens vel
prefuisse, vel potentialiter per cognitionem actionem vel passivam. Secundo ista
dicta si per impossibile obiectum beatificum non esset, destrueretur relatio
in actu beatifico, et tamen ipso manente quantum est ex parte ista
licet aliter et impossibile, immo impossibile ipsum manere. Sed q^a
sit actus visivus re visa non existente videtur contradictio, contra rationem
obiecti actus visivi sic q^a sit presens in reali existentia, ut falsitate
sic necessario requisitum ut coexigitur, et non possit forte aliter dici
q^a si visio de necessitate requirat obiectum presens in sua existentia, q^a
non est hic requisitio ut coexistens per respectum, ut si q^a relativum
coexigit correlativum. sed est prius absolutum coexigit absolutum
ut ad unum q^a obiectum terminat actum per absolutum, quod probatur, q^a
non dicit ad aliud hoc sit, q^a aliud ad ipsum dicit, unde esse q^a
absolutum si enim relatum dicitur ex se ipso ad ad. sed obiectum
est huius actus. in metaphysica ergo etc. ¶ Secundo q^a prius terminat per q^a
formaliter ex parte attingitur ab actu. sed hoc est per absolutum, visus
enim videt rem sicut q^a colorata color autem est res absoluta
obiectum ergo terminat ut absolutum, et actus est absolutus ut est visus
est prius, nunc autem non est inconveniens duo absoluta se coex-
igere, ut actus volitionis et actus ~~intell~~ intellectus, et sit relatio
separata per divinam potentiam adhuc esset coexigentia, et per consequens est
actus beatificus. Tunc ad rationem in contrarium. Ad p^m cum dicitur q^a

intellectiue / ut est agere uel pati. de agere probatur 9. metaphisice. dicendum quod uno modo concedo quod sit diuisio superioris in inferiora / quia sicut est actus inmanens et transiens / ita actio de genere actionis inmanens et transiens / ut dicatur inmanens actio quando ~~terminus~~ terminus actionis manet in agente / sed quia non uidetur esse de intentione auctoris. Sed cum dicat ibidem / quod non est aliud operatum preter actionem. scilicet illam intus manentem / ideo dico / quod illa diuisio philosophi est equiuoca. scilicet uocis in signis / ut inmanens dicatur qualitas scilicet actus intellectus / sed transiens actio de genere actionis. / dicitur autem gramatice actio / quia conuenit cum actione / primo / quia semper est in continua dependencia sue cause et in secundo diuisibilis / et secundo / quia transit super terminum. scilicet obiectum non faciens ipsum / sed presupponens. similiter de pati / dicendum / quod philosophus locutus est de potenciis inquantum / qui formaliter sumus in actu / puta de intellectu inquantum est quo formaliter intelligimus cum ipse inquantum recipit intellectionem / hec inquantum qualitas est / et esse qualitas non causare

Ad secundum cum dicitur / ~~similitudo~~ similitudo est formaliter ~~relatio~~ relatio sed actus intellectus est formaliter similitudo / concessa maiore nego minorem. non enim est formaliter similitudo licet uox sit sic imposita / sed quia ipse ex natura sua est quedam forma imitatiua et representans obiecti / ideo dicitur similitudo talis. scilicet per imitationem / sic simpliciter species dicitur similitudo immo eciam nomine speciei non significatur ipsum sub ratione absoluti. sed connotatiue includentis relationem sub qua intellectus

[illegible]

Utrum supposito quod anima intellectiva corporeitatis forma esse non sit extensa nec per se nec per accidens necesse sit in homine ponere plures formas quam unam. Sicut se habet esse corporeum ad hominem sic et esse extensum. Sed homo potest dici corporeus posito quod una sola per se sit corporea per se vel aliquid alia autem nec per se nec per accidens puta intellectiva. Ergo homo potest dici extensus posito quod una sola per se sit extensa [illegible] nec per se nec per accidens ut anima intellectiva. Quod si probatio non est probata [illegible] necessarium [illegible] ponere aliam formam in homine quam intellectivam [illegible]

[illegible]

primo sed hoc non potest esse [illegible] quia non potest extensum [illegible] non ex [illegible] videlicet quod eius [illegible] est extensa nec etiam forma quia ista non potest [illegible] extensa etiam per accidens [illegible] ergo cum [illegible] extensio per se et primo sit [illegible] sed hoc omnino est impossibile [illegible]

[illegible]

q̄ dicit q̄ ēē extensā ꝑ accñ̃ statim ut dat ēē q̄ n̄ tñ ut dat ēē intellc̄m Ad 3ᵐ dicendū q̄ tu accipis ēē intellc̄m ꝓ ēē primo q̄ 3ᵐ actus primus in g̊ ille et tale nō dat realiter ab eo ꝓ sicut est extensā et tale ēē cū accipis ēē intellc̄m q̄ respicit actum intelligendi et actus [illegible] intellectiua et sic nō est q̄o de extensione anime [illegible] q̄ n̄ sit actum eam 3 extensā [illegible] nō n̄ [illegible] visū est [illegible] sicut sim̄ [illegible] rōm soluitur sic q̄ [illegible] dat ēē corꝑi q̄ [illegible] formā [illegible] Et [illegible] illo q̄ forma ꝑfectior includit [illegible] formā [illegible] supplet vice eius [illegible] forma [illegible] includit inferiori [illegible] sicut [illegible] forma corꝑis g̊ dat ēē corꝑi [illegible] forma [illegible] dat [illegible] forma [illegible] nō g̊ [illegible] si dat ēē corꝑi [illegible] alia formā [illegible] ex [illegible] formā [illegible] Et [illegible] si [illegible] inclusū [illegible] informādo g̊ sol [illegible] calidius q̄ nullū [illegible] hoc [illegible] vice eius supplet [illegible] formā ꝑfectiorem inferioribus [illegible] includit eam g̊ [illegible] supplet [illegible] ꝑfectiorem include [illegible] ꝑfectam [illegible] sola [illegible] ꝑfectiā [illegible]

[illegible]

et non comprehendens solum ut ista dicunt. Ista igitur solutio non valet. Et ideo est alia solutio dicendum quod fit conversio ... ut dat esse corpus ... sed hoc non valet.

Quarto quia in medio mortis Christi non ... corpus eius et si ... [illegible]

[illegible]

quod valeat ... non evadit ... in medio mortis fuissent species sine ... esse corporum ... hoc est corpus meum ... [illegible]

Quia sicut anima in homine ... [illegible]

[illegible]

aduenientem mere … secundum eius nominibus aliis / quod forma substantialis posterior / posterior non tamen eiusdem … corporis … particulam agentis inducentis formam aliam / … ex … igitur / … ingenerationis hominis … agentis … et sol / … deus / … forma educta de potentia materie corporis inadvenientis … et … particulam agentis … / … forma … repugnantem formam … / non actione agentis quod eius actione inducitur … est / quod non incedit formam inducere … / … non educat … corpus … deus est … corpus … formalis repugnantem … / … disponit ad … disponit non repugnantem …

[illegible]

eadem forma precedens et sic [illegible] vult quod non potest eadem sanitas redire [illegible] in aliquam [illegible] ... [illegible]

[illegible]

ut ea indigens [illegible] ... ut ea indigens in suo [illegible] sicut non forma [illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

simultaneis prioribus omnibus de exemplo mediorum et secundo per ipsum / ponens autem de
mixtis genus et de parvibus de fieri mixtorum non est nugo pedes bipes
bipes / et tamen est alia ratio quia fit vel ergo est ex eis et tertium esse
forma ex formis / et existens fit unum esse ergo et non. Et existentis omnes
nes eorum substantialem mixtionem substantiam potest esse una existentibus eius
bus in actu non fit unum per se / quia forma substantialis dat esse per se simpliciter / reducunt
habent sicut in semen et in subiectis substantialibus sic suo modo corporis in materia corporibus et
libus / sicut ergo scilicet prima forma substantialis sic per aliam substantialis / ergo
sicut ex prima forma et actu fit unum per se quia sic se
habent in proportione substantialis. Per quod dicitur et actu sicut / et sic dicto non est
naturalis. Ideo sic a natura semper illa que unum est ex actu et non potentiam
desemimus in primo modo dicendi per se / quia si sint plures forme substantiales
in hoc / ergo esset ratio esse per se / quia accipiens adiunctas formas. Contra
secundum sine esse in receptibus quia potest per eos generis et actu
determinata forma / quia sic et ut quia sicut ponens substantia [illegible] disponere
quia materia includit eo quod sua proportionem [illegible] dicam de ultimo
dicto quod includit aliqua quam suam proportionem et [illegible] quod est
per se [illegible] eos [illegible] ad primum quia ex dictis [illegible] secundum quod
[illegible] aliquid [illegible] materia per id esse [illegible] uno modo
quod non loquitur nisi de partibus [illegible] simpliciter de forma totius oportet
hoc [illegible] posito quod dicat [illegible] / dicitur potest dici quod substantia fuit
simul separata cum materia et sic remansit [illegible] / unde [illegible]
[illegible] alterius [illegible] quia [illegible] esset
et cum quantitate per se / non cum quantitate / quia ita materia nec simul / quia sit
[illegible] locum sicut angelus / quod [illegible] / quia sicut impossibile est animam esse in loco
[illegible] impossibile est corpus esse in loco [illegible] cum habeant
partes [illegible] angelus / sed [illegible]
[illegible] non est [illegible] / quia animus non potest [illegible]
[illegible] / ad secundum dicendum quod [illegible]

Utrum celum habeat materiam / sic [illegible] / Contra [illegible] impossibile.
quod non [illegible] est [illegible] et in celo / sed si
in celo esset [illegible] / ergo dicendum esset [illegible] omne quod [illegible] est quod
quia non potest esse et non esse [illegible] sic / [illegible] arguit formam / tamen
[illegible] materia / et qualis est terminus / [illegible] sed in celo non est nisi
terminus ad [illegible] locum / [illegible] potest esse nisi in pura potentia
[illegible] / ergo in celo non est materia que est impura potentia / sed tantum secundum sine
actum [illegible] ad [illegible] et densum sunt in celo quam stella est
densior [illegible] suo orbe [illegible] et densum sunt dispositiones materie
ergo etc. In ista questione quedam primo inquiram an fuerit de
intentione commentatoris et philosophi quod celi habeant materiam [illegible] secundo dicto quod
non inquiram an per eos celi sint [illegible] tertio dicto quod [illegible]
an celum habeat materiam [illegible] theologi [illegible] ad primum
[illegible] quod [illegible] non sit [illegible] sit [illegible] nulla sempiterna
esse [illegible] est [illegible] / ita est [illegible] in libro /
sed celum est [illegible] sempiterna per [illegible] / ergo nullo
modo [illegible] / sed si habet materiam [illegible]
[illegible] ergo etc. [illegible] / quia omnis [illegible]
[illegible] quod [illegible] dicatur [illegible] po-
tens [illegible] celum [illegible] sempiternum [illegible]
[illegible] in sua [illegible]
[illegible] celum non est [illegible] sua [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] dicere non [illegible] quod nulla sempiterna
est [illegible] / et [illegible] dicat quod non intelligat [illegible] / [illegible]
[illegible] quod [illegible] / omnis [illegible]
[illegible] est quod [illegible] potest [illegible]
quod est [illegible] et non esse / quod [illegible] est non [illegible] / est [illegible]
[illegible] / [illegible] celum [illegible] et sole
[illegible] et esse sine [illegible] tangens [illegible] lineo
[illegible] sicut [illegible] sole et [illegible] celo ut
[illegible] in [illegible] non [illegible] / patet ergo [illegible]
quod materia [illegible] est pura potentia. [illegible] non loquitur [illegible]
sensit esse [illegible] medio [illegible]

[illegible] / quia [illegible] in celo materiam [illegible] forma
ita terminus ad materiam / sed qualis [illegible] forma / ergo qualis [illegible]
terminus [illegible] materia [illegible] non posuit materiam [illegible]
in [illegible] in celo autem non est nisi terminus ad [illegible] est alia terminus
non forte ad [illegible] / sed [illegible] terminum [illegible] sine
actu non [illegible] / quia [illegible] est [illegible] ergo [illegible] que
est pura potentia / sed est sine actu eius [illegible]
[illegible] sempiternis / [illegible]
[illegible] non [illegible] materiam / [illegible] non tale / sed [illegible] solum [illegible]
[illegible] quo [illegible] est [illegible]
[illegible] quod [illegible] omnis [illegible]
[illegible] ut [illegible] illa [illegible]
quod si [illegible] eclipsis lune [illegible] est [illegible]
materialis [illegible] formalis [illegible] / quod [illegible] non est luna / [illegible]
[illegible] sempiternis sole et luna [illegible]
[illegible] quod non habeant materiam que sit pura potentia / quia si [illegible]
[illegible] eam querere et quesitam assignare [illegible]
aliqua dubia [illegible] doctoris primo sic [illegible] / [illegible] plus
recipere formam / quod [illegible] dividere forma illa divisione quantitatis /
sed si forma [illegible] recepta / [illegible] plus recipiatur [illegible] /
non potest dividi divisione quantitatis / [illegible] forma recepta [illegible] / divisione
quantitatis non potest dividi [illegible] forma [illegible] / non
potest esse susceptivum quantitatis / quia [illegible] forma sine materia est quanta / et divisio
divisione quantitatis sine materia quod est falsum. [illegible] illud [illegible]
[illegible] quod forma [illegible] nisi [illegible] dubium / quia rarum
et densum sunt in celo / quia [illegible] stella est densior parte sui
orbis / sed rarum et densum sunt dispositiones materie ergo etc. Tertio quia [illegible]
celi et [illegible] omne [illegible] existit / sed [illegible] est [illegible] ut dicitur in [illegible]
capitulo. Item [illegible] quod dicitur [illegible] quod celum [illegible]
[illegible] quia si celum esset forma sine materia [illegible] nobiliore
[illegible] / quia anima [illegible] est [illegible] / sed [illegible]
[illegible] forma celi esset sine [illegible] / quia forma [illegible] nobilio-
rem modum essendi est sine [illegible] nobiliorem
operationem [illegible] forme debere [illegible] sicut celum [illegible]
[illegible] illa sit [illegible] sed [illegible] / [illegible] celum sit [illegible]
[illegible] nisi quo non potest [illegible]
[illegible] est [illegible] absolutas
[illegible] potest dici quod illa
[illegible] non est abstractio vel [illegible]
[illegible] forma accidentalis absoluta quod forma abstracta est
[illegible] est [illegible] / ergo
eodem modo [illegible] et profunditas celi et inferiorum est eiusdem speciei
[illegible] ista non [illegible] ad primum [illegible] potest dici quod non est dubium [illegible]
negare materiam in celo que est altera [illegible] que est pura potentia [illegible] de
intentione [illegible] et de [illegible]
[illegible] implicat / quod [illegible] / [illegible] dicat / quod formam [illegible]
recipiat [illegible] / quod [illegible]
[illegible] extendentis [illegible]
[illegible] talem extensionem [illegible] / [illegible] est [illegible] for-
[illegible] extendere [illegible] primo [illegible] sed [illegible]
forma [illegible] sicut susceptivum [illegible] est susceptivum et secundum actum /
dico ergo [illegible] plus recipere formam [illegible] extendentis /
planum est quod forma non dividetur divisione quantitatis / sed
divisione sui [illegible] formalis / [illegible] non obstat [illegible] plus recipiatur in
[illegible] extensive [illegible]
non [illegible] secundum extensionem [illegible] forma
[illegible] /
dico quod [illegible] et sic dico similiter in
forma celi que est sine materia [illegible] sola [illegible] susceptivum
[illegible] forma [illegible] susceptivum
[illegible] extendentias / quia ipsa est [illegible]
[illegible] extensionis. Ad [illegible] quod forma non [illegible]
[illegible] volo de forma [illegible] illa

diuis sine forma s[ed] ex hoc no[n] se[quitur] q[uod] fa[ctum] sit [ali]am n[on] diuidat
sine ea / vt dese p[ro]. Ad 2[m] de raro et denso / stat p[ro]p[ter] v[ir]isio /
s[ecundu]m de s[ub]sta[nti]a cor[poris] q[uod] vile / q[uia] raritas et densitas s[unt] in ce[lo] et i[n]
inferiorib[us] n[on] vni[uoce]. Ad q[uod] de s[ensi]b[i]l[i] / d[ic]end[u]m q[uod] ... / vno modo
stat p[ar]ticula p[ro]p[ositi]o ... m[od]o p[ro]p[ri]a ... in diuidua[n]te /
cu[m] g[o] d[icitu]r ... q[uod] s[ensi]bile o[mn]e i[n] ... existit / intendit q[uod] ... e[st]
s[ensi]bile ... stat in diuiduante et s[ub] ... ex[tr]ane / s[ed] plane p[ro]
... d[icitu]r ... n[on] sit ... g[o] est celu[m] s[ensi]bile ...
... si ... o[mn]e q[uod] sing[ulare] ... existat ...
... est vis / s[ensi]bile n[on] o[mn]e i[n] ... existit / d[ic]o q[uod] ...
... s[ensi]bile q[uod] ... celu[m] ... ut stat ... in
diuiduante / p[ro]p[ter] ... sequente[m] / ... n[on] alter[um] g[o]
s[ed] celu[m] et celu[m] sim[pliciter]. Et hoc quid ut sp[eci]es et forma s[ed] alia ut
... et illud est illa vulgata ... / cu[m] dico celu[m] dico
forma[m] / cu[m] dico hoc celu[m] / dico ... / ... planu[m] est / q[uod]
... ut disting[uitur] ... ut ... / q[uod] celu[m] in v[niuersa]li no[n]
d[icitu]r ... / s[ed] ... celu[m] sine ... indiuiduali / q[uia] v[niuersa]l[e] n[on]
... est g[o] ... ut p[atet] ... illo ... / q[uod] ... expl[ici]t / q[uod]
celu[m] constat ex to[ta] sua m[ateria] / ... q[uod] ... large ut e[st] s[ecundu]m

[illegible]

rationis sicut materia receptiua diuersarum formarum, et ideo non posse quod est esse informari ab una forma in actu. ¶ Contra, quia tunc sequeretur quod tunc essent due materie prime alia et alia ratione, unde est finitum, ergo et cetera. Item probo fi[n]itatis earum: si sint duo fines primi, et secundo essent res primi alia et alia materias, ergo necesse est esse materie alia et alia ratione, probatur quia si essent duo principia essent duo ordines entium simpliciter prima fundata in disposicione, non sicut est sicut anima licet [illegible] unum principium impositum alterum in potentia, posset sicut duos [illegible]. ¶ Secundo sic: ista materia est in potentia ad istam formam et ad priuationem illius forme, ita quod ista materia de se est in potentia contradictionis, sed non potest in potentia alicuius forme nunc autem materia non est perfecta corruptibilis, in qua est in potentia ad formam aliam in quantum huiusmodi, sed in qua est in potentia ad priuationem forme quam habet, ergo ad hoc celum est corruptibile quod necesse est intendere. Primo si in celo est actu materia, ergo sicut quod materia istorum inferiorum, aut materia ista eiusdem rationis, quia tunc caderet materia in materiam et cetera, quod est inconueniens. Si inferiorum sequeretur quod ista materia est communis et non quod est prima. ¶ Contra hoc: quod materia celi est prior ista inferiori et est materia materie [illegible] ordinis et ens actu non per ordinem transmutationis ita quod una transmutetur ad actum materie alterius, sed est materia per ordinem dignitatis qua una est nobilior alia, et tamen illa nobilior [illegible] materia celi est minus nobilis quam quecumque actus communis nobilioris perfectus perfectionis communis nobilioris perfectus, ergo si materia corporis celestium est nobilioris perficitur nobiliori forma, sed materia corporis [illegible] corporalium perficitur anima rationali in hominibus, ergo in [illegible] materia celi et cetera celi erit actualitatis [illegible] sicut est perfectus. ¶ Item impossibile videtur eam in materia [illegible] excedere in dignitate ordinis essentialis entium nisi excedat magis diuersitatem entitatis, sed eque impossibile videtur quod materia excedat aliam magis diuersitatem entitatis, et tamen in actualitatis quia materia non habet gradus entitatis, non consistit in materia [illegible] possibilitate. Sicut habetur autem duo Grecorum dicunt unum per se et Anglicanam [illegible] ad [illegible] in materia [illegible] ergo si materie potest materia quod illa est proponenda cadit cum materia inferiorum, immo dico plus, quod si materia [illegible] esset, sicut quod est eiusdem rationis cum materia corruptibilium, quod autem in [illegible] sit materia spiritualis [illegible] non tementer, sed exponitur quorundam qui voluerunt quod pluralitas indiuiduorum in una specie requirit materiam in illis indiuiduis [illegible] propter hoc [illegible] angeli non esse plures in una specie, quia non habent materiam, sed in specie esse sicut plura indiuidua [illegible] secundo quia dicit materiam principium indiuiduationis, sed in anima sicut plura indiuidua etiam [illegible] separata, sed dicunt quod in [illegible] separatis est pluralitas [illegible] pluralitatem habitudinum ad diuersa corpora, prius ad diuersas [illegible] sed illud [illegible] valet, anima enim non est propter corpus sed econtrario, ergo distinctio animarum propter distinctionem corporum. ¶ Item anima est in se contractam ab actu, ergo potest in [illegible] esse essentialiter sine tali habitudine et per consequens distinguitur una ab alia tali [illegible] circumscripta. Idem teneo asserendo sed probabiliter esse [illegible] quod est eiusdem rationis cum materia corruptibilium, quia si non sed diuersarum rationum, una est nobilior alia, quod etiam concedit quod forma celi nobilior est nobilior et perfectior, et cetera, vel est perfectior in potentia, et materialiter ~~est~~ ~~materialiter~~ est in potentia prima, quia illa materia actualitatis includit, sed impossibile videtur, ergo est imperfectior quia potentiam et imperfectionem, tunc opponitur tu dicebas, dico ergo quod si materia est eadem et cetera, quod ad obiectionem [illegible] ponentes sic materiam in celo habent discordare a philosopho et a commentatore in hac propositione: celum est necessarium et incorruptibile, quia non est ex [illegible] sua est corruptibile quia sibi inest potentia ad aliam. Si dicatur quod materia inest non est impossibile contradictionis quia forma eius complet totum suum appetitum. ¶ Contra: nulla forma complet totum appetitum materie, aliter forme, si det actum oppositum priuationi istius forme, sed forma celi non dat actum oppositum priuationi cuiuscumque forme nisi in se contineat saltem omnes [illegible] sed celum non sit omnes formas quia non aliter intelligentiam. ¶ Item potest materia non [illegible] quod ad [illegible] sicut illud eo modo quo est impossibile ad [illegible] sed ~~et~~ non dicitur in omnibus [illegible] propter hoc quod sit in potentia ad [illegible] quod possit habere formam que [illegible] aut forma [illegible] et ars [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] formam que [illegible] [illegible]. ¶ Et potest [illegible] non sufficit quod appetitum materie quietando, quia continens [illegible] non quiescat nisi faciat in se formam non potest, ut patet de [illegible] velle. ¶ Dico ergo si [illegible] est eadem cum ista et quod celum non est ex se necessarium, et tamen celum non habet [illegible] potens vincere istam ~~[illegible]~~ ideo non potest corrumpi ab agente [illegible] non corrumpitur [illegible] quod non alteretur [illegible] celi non

est annexa tali forme vel [illegible] ideo et cetera. Unum autem [illegible] quod celum est incorruptibile non ratione materie sed ratione forme cum non in est contrarietas. Sed hic sunt duo dubia: primum est quia et si agens illud non possit [illegible] formam celi et ipsum in ratione corporis vel magis et cetera non est repugnans quin celum possit corrumpi totaliter ratione in celum, quia virtus actiua celi extenditur forma ignis, aeris et aque, et agentis [illegible] cuiuslibet. ¶ Secundo dubium quia potentia materie est semper post contradictionem, ergo semper in celo est potentia contradictionis ad esse et ad non esse. ¶ Ad primum dico quod celum non potest etiam alterari ad qualitates contrarias corporis celi, sed ergo forma celi non tamen [illegible] ille [illegible] quin possit ab aliquo alio alterari recipiendo contrarias impressiones et passiones corporum, non tamen a celo ad qualitates celi. Ad primum potest dici uno modo quod corpus celeste potest dici in materia proximum ad corpus [illegible] creatum non est corruptibile propter rationem quod licet in se non potest dici corruptibile sed dicitur corruptibile impossibile proximum cum est approximatum passo sub debita dispositione, sed ergo celum primum ab [illegible] in eo posset corrumpi corpus impossibile ratione contradictionis, non tamen impossibile proximum, quia celum non habet tales qualitates alterabilitatis, potest dici [illegible] ut etiam tangit Scotus, quod in contradictione celum quod est de se esse corruptibile per comparationem ratione materie, tamen conexio materie et forme eius est necessaria ratione forme tamen, sed quod ista [illegible] non est necessaria ex parte utriusque, sed tamen ex parte forme, sed esse quo [illegible] ex parte materie est contingens, non tamen est hic sicut conexio in [illegible] aliquis accidentis [illegible] ex parte utriusque extremi, quia [illegible] ~~[illegible]~~ conexio non est contingens ex parte utriusque extremi, sed ratione materie tamen. ¶ Ad dubium quod ad sit simul corruptibile, recte quod sit contingens ex utriusque extremi, non celum non est simul corruptibile, immo magis incorruptibile ratione partis quam [illegible] sicut est in [illegible] quod ad diuersum [illegible] sibi [illegible] sit de facto. [illegible] quod tamen annexa [illegible] sit necessaria, sic ergo [illegible] celi quod de se est impossibile contradictionis, tamen a forma celi determinatur ad unam partem, et ex hoc patet vlterius quod nullum agens potest ponere ipsum contradictionis ad actum reducere, sed solum agens primum quod est deus. ¶ Ad primum argumentum dicitur quod ipsa potest [illegible] potest esse et non esse probatur quid [illegible] sit ad argumentum etiam patet, quod argumento a [illegible] non pono in materia sed [illegible] [illegible] dicitur aliam [illegible] [illegible] contraria [illegible] [illegible] impedientes [illegible].

¶ Utrum motus celi ex parte motoris celi sit infinitus quod sic, patet [illegible] et cetera. [illegible] Celi est motus finitus [illegible] sed celum est corpus finitum, ergo et cetera. [illegible] potentia est corporis celi quod [illegible] sine leue, sed grauia et leuia habent [illegible] motum illum quo causant motum a corpore, ergo et cetera. ¶ Contra quod ille non ab aliquo illi moueri celum, ergo si ille moueri vel a forma [illegible] ab [illegible] non est dare quia tunc celum non moueretur. Diuiderem in talia [illegible] quorum unum est [illegible] [illegible] motum [illegible] quia [illegible] est in potentia in intelligentia et voluntate [illegible] non mouetur [illegible] ergo et cetera. Hic sit [illegible] et primo [illegible] an celum moueatur ab intelligentia. Secundo ostendam quod motus celi [illegible] ad quamlibet non est [illegible] de qua [illegible] quod [illegible]. Tertio ex hoc ostendam correlarie quod motum incedit [illegible] non [illegible] ratione necessitatis. ¶ Utrum [illegible] ad primum articulum est vel an celum moueatur ab intelligentia, et dico [illegible] quod nulla est [illegible] quod [illegible] cogens dialogus, quod non in mente mouetur [illegible] solo, quia [illegible] in mente omnes celos mouere posset, vel tamen posset adduci ratio [illegible] philosophi quod non in mente mouetur ad eo et [illegible] nulla virtus infinita potest [illegible] et in mente mouere [illegible] molem [illegible] celum autem [illegible] in [illegible] et [illegible] ut patet [illegible] et cetera [illegible] physicorum [illegible] quod deus agit ad extra agit [illegible] ~~non~~ [illegible] infinita intensiue quam extensiue [illegible] quia cum virtus illi mouens moueat per [illegible] augmentata virtute in infinitum [illegible] in [illegible] sed quod mouebit in instanti. Cum autem [illegible] finita ad quam [illegible] sit [illegible] quod sit virtus infinita intensiue [illegible] in [illegible] [illegible] infinite virtutis potest ratione virtute infinita non posse esse in corpore, quod non [illegible] de infinito extensiue [illegible] in celo, ergo in [illegible] de infinito intensiue. Sed hic est dubium [illegible] quod celum [illegible] a virtute infinita, quia propter hoc quod celum mouetur tempore infinito, potest [illegible] maiorem esse virtutis infinite, cum hoc [illegible] quod [illegible] mouens [illegible] de necessitate [illegible] non [illegible] est impedire eius [illegible] non mouere [illegible] sic quod tunc [illegible] [illegible] per hoc [illegible] et cetera [illegible]

[illegible]

Vult quod motor intrinsecus et non in se [illegible] quod impossibile est salvare per
infinitam potentiam quod celum in mensura et nec moveatur adeo quod tunc motor
[illegible] ut concludit vero ut dicitur [illegible] xi. motor et motor quodam [illegible]
quod celum movetur a duplici motore et ideo signanter accepit vero ad ex-
cludendum istam solutionem quod virtus infinita intellectus [illegible] seu ille motor
[illegible] sed tunc insurgit maior difficultas quomodo intelligentia movet ce-
lum sive celum [illegible] quod [illegible] influendo [illegible]
sic illa [illegible] ille motus [illegible] motus [illegible]
[illegible] qui vult quod primus motus simplex est motus localis [illegible]
autem iste motus est verus · tunc alius motor [illegible] motum
localem [illegible] vult quod nullum [illegible] potest movere ad [illegible] ad
formam [illegible] motor localiter et sic motor localiter [illegible] seipsum.
¶ 2us motus est quod motus [illegible] per velle [illegible] quod sic intellectus quod
velle angeli potest 2o modis [illegible] uno modo secundum rationem [illegible] ut
sic est [illegible] et sic [illegible] potest causare quia [illegible]
[illegible] sicut [illegible] potest [illegible] in
[illegible] et sic dicitur quod per velle movet angelus.
unde aug. amor meus pondus meum eo feror quocumque feror.
dicitur ergo quod amor angeli est desiderium eius unitum movet orbem
[illegible] velle [illegible] cum velle sit
[illegible] manens [illegible] quod intellectus [illegible]
quod salvetur articulus ¶ Ad 1m dicitur quod [illegible] quo motor angelus [illegible]

[illegible]

[illegible] ad ipsum ille movetur · [illegible]
passo disposito [illegible] non agit et sic celum [illegible]
semper necessario movetur et sic non quiesceret [illegible]
[illegible] forma [illegible] est [illegible]
[illegible] talia [illegible] agente quia
eo [illegible] celum 2o
sic [illegible] forma [illegible]
[illegible] celo [illegible] non movetur [illegible] quiescere
quod est [illegible] ¶ Ad primum dicendum quod non est [illegible] quia motus [illegible]
ad aliquam [illegible] celum autem non movetur ad aliquam [illegible]
[illegible] ad suam [illegible] non
est [illegible] celum non movetur [illegible] est [illegible]
[illegible] ¶ Ad 2m dicendum quod aliquid aliud [illegible] est
[illegible] quo [illegible] aliud [illegible]
[illegible] est [illegible] quia [illegible]
[illegible] celo [illegible] quiescere [illegible]
[illegible] non est [illegible] quia [illegible]
[illegible] esse [illegible] est [illegible]
[illegible] celo quiescere ¶ [illegible] sit [illegible]
passive [illegible] sicut et receptivum [illegible] activus potest
[illegible] motus [illegible] violenta [illegible]

[illegible]

celi destrueret totam armoniam et ordinem universi quia ut entia signa [illegible] destruerentur cum motu. Item entia generationes [illegible] in universo. Ad 1a
quod ordine dicitur in natura: dicendum quod ipse dicit philosophus motum celi esse vitam quasi
motus ab anima que est eius forma vitam dicit ipsum moventem ab obiectione
motus ergo quod dicendum similiter vocando animam [illegible] quod aliter dicere quod philosophum quia
ut fuit dictum Albumasar non ponit ad [illegible] celos animatos ut 1o dicendum ipse
non dicendum fuit de lege Machometi et in illis [illegible]. Sed ergo quod quantum ad
philosophum motus celi est naturalis ex parte principii motivi quia exposuit ipsum
a proprio motore motum ex natura [illegible] quod dicit quod distinguitur contra
et voluntarium quod dicit contrarietatem utrumque: quia ex hoc quod principium movens
talis se invenitur voluntate se [illegible] secundum philosophum. Ipsa autem intelligentia quam
celestis [illegible] vel quod quem dicit celum motum moventem ipsum naturaliter talia
vel ut [illegible] philosophi per operationes suas in fidelibus indicando. Licet tamen in
[illegible] non dicit ex sua prima conditione sed tamen ex causa [illegible] de aqua que
sibi [illegible] licet ex sua primaria conditione quod ad frigiditatem [illegible]
ac sed quod sic rediens ad infrigidandum licet ex causa sic secundum philosophum dico
aliter 2o quod motus celi non potest dici naturalis ex parte principii passivi, potest
saltem ille excludit violentiam quia ubi nulla est violentia secundum ipsum etiam
et motum isto motu sine ulla resistentia contrarius [illegible] nulla [illegible]
[illegible] habeat sicut [illegible] moveatur deorsum. Et sic modo intelligit philosophus
non est naturalis ut dicitur distinguitur contra violentum. Ad 2m dicendum quod est
[illegible] potest quantum corpus est alterius rationis sed non movetur [illegible] sicut
sed [illegible] quia non solum aliquid est alterius rationis [illegible]
sit unum quod non alterum sed [illegible] quia [illegible] que repugnat alteri.
unde non solum per corpus [illegible] differre [illegible] quod sed [illegible]
[illegible] sicut [illegible] quod non [illegible] sed [illegible] quia [illegible]
non repugnat [illegible] quod non repugnat non [illegible]. Sed ergo [illegible]
[illegible] potest [illegible] esse [illegible] alterius rationis [illegible] simplicibus quia si
[illegible] non repugnat motus [illegible] qui alius repugnat contrarius
sibi non [illegible]. Ad 3m dicendum quod philosophus loquitur de motu [illegible] potest
[illegible] utrumque ponit et [illegible] distinguendo [illegible]
violentiam. Ad 4m dicendum quod non est contra naturam celi quod non movetur sed solum
est contra naturam eius ut [illegible] quomodo non est contra naturam [illegible] ut est
pars universi [illegible] moveatur [illegible] quia [illegible]
[illegible]
vel [illegible] sit [illegible] eius [illegible] et [illegible]. Consequenter [illegible] ad [illegible]
[illegible] est [illegible] motus celi in actione cessatione ubi dico [illegible]
[illegible] est quod [illegible] potest [illegible] motum celi semper stare et
ipsum [illegible] cessare. [illegible] quia [illegible] concludentes de
[illegible]. [illegible] [illegible] possit [illegible] et [illegible] quod posset
[illegible] stare [illegible] tamen [illegible] quia
[illegible] moventes [illegible] sufficientes [illegible] tempus [illegible]
[illegible] potentias movere [illegible] infinitam quod
[illegible] quia virtus illa infinita [illegible] motore sufficiat ad motum esse
[illegible] et [illegible] sufficiant pro sempiterno
movere [illegible] illius [illegible] faciunt [illegible] et [illegible]
[illegible] et fidelibus [illegible] sic [illegible]
ad movere celum [illegible] movere [illegible]
[illegible] est [illegible] contingens et potest [illegible] ex hoc quod illa
[illegible] potest [illegible] non esse [illegible] et illa non [illegible] illa
[illegible] potest [illegible] ex parte motus et [illegible]
[illegible] philosophus quod motus celi [illegible] naturalis aut violentus quod non naturalis
potest dicendum [illegible] motus [illegible] violentus quia [illegible] recessus ab illo esse naturalis
et tunc totum motus esset naturalis et violentus quod dicitur est accessus aliquis
[illegible] est recessus [illegible] a [illegible] quasi [illegible]
[illegible] dicitur accedit ad id [illegible] recedit ab illo [illegible]
[illegible] motus [illegible] ergo est naturalis [illegible] violentus ex parte
ergo motus nulla est repugnantia [illegible] quod motus semper [illegible] quod
[illegible]. [illegible] quod [illegible] efficaciter [illegible] motum sempiternum [illegible] ipsum [illegible] est
[illegible] sempiternum semper et [illegible]
[illegible] quia [illegible] non potest [illegible] aliquid [illegible] ex [illegible]
[illegible] sicut [illegible] sempiterna ita et [illegible]
[illegible] sed [illegible] motus est [illegible] sempiterna [illegible] ergo [illegible]

[illegible] adinvicem sic [illegible] ad novum. Sed [illegible] quaerendo
[illegible] ergo incipit differentia [illegible] sempiterni ad [illegible]
Prima differentia est in partibus alicuius sempiterni uniformis [illegible]
quia non ille motus est uniformis ex uniformitate [illegible] ad motus
[illegible] nova differentia [illegible] differentie [illegible] potest [illegible] se
qui aliqua differentia [illegible] in [illegible] generis et sic Varietas
[illegible] uniformibus [illegible] intelligitur et [illegible] et [illegible]
[illegible] ad uniforme [illegible] ex partibus differentibus ut motus
et [illegible] alia similiter differentia. Ista non est efficax [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible] permanens et sempiternum se [illegible]
[illegible] et negatur [illegible] voluntario quia [illegible] et
[illegible] potest differre [illegible] in passum antiquum et [illegible]
ad [illegible] quod [illegible] non potest variari [illegible] ad variationem alicuius [illegible]
[illegible] quod [illegible] istius [illegible] non [illegible] agens et [illegible]
[illegible] que [illegible] uniformiter [illegible] agens et passum ut est [illegible] nova
forma ab agente [illegible] est novum [illegible] nova.
[illegible] ad agens. Sed [illegible] an [illegible] istam novam [illegible]
[illegible] illud novum habeat aliam novam [illegible] ad agens [illegible] quod
nullam quia sic [illegible] novitas in [illegible] est [illegible] formam [illegible]
Tertia [illegible] eius ad agens est [illegible] formam novam. [illegible]
[illegible] est talis [illegible] caret aliquo quod [illegible] ex
[illegible] illud sit [illegible] eius [illegible] conditionis [illegible]
[illegible] ex [illegible] eius [illegible] quod non tamen [illegible]
[illegible] quod [illegible] suam [illegible] alteri [illegible] ergo illud [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] sed non potest aliquid [illegible]
[illegible] celum [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] ergo necessario movet celum [illegible]. Ista vero non est efficax.
quia [illegible] intelligentia [illegible] suam [illegible]
[illegible] est [illegible] quod [illegible] et tamen [illegible]
[illegible] non [illegible] tamen [illegible] sibi
[illegible] ergo [illegible] quod ista [illegible] est [illegible] sui
[illegible] non tamen [illegible] ergo necessario [illegible] sempiterne quia [illegible]
[illegible] non est [illegible] bonum istius [illegible] sed universi et
bonum universi non requirit infinitam talem productionem. Ex parte
autem alia [illegible] quod motus celi aliquando cessabit. [illegible] vero talis motus
celi est [illegible] finem [illegible] et [illegible] ergo [illegible] illa
[illegible] frustra esset talis motus [illegible] et [illegible]
[illegible] finis [illegible] non [illegible] quod
[illegible] est [illegible] finis [illegible] non [illegible].
Et sicut [illegible] et [illegible] eius [illegible]
et [illegible] actus [illegible] finis est et sic intellexit [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] finis [illegible] ex [illegible] vel [illegible]
non [illegible] et sic modo [illegible] quod non solum [illegible] esse [illegible]
[illegible] necesse est quod [illegible] illam [illegible].
[illegible] ista [illegible] potest [illegible] et [illegible]
quod valde male imponitur [illegible] quod [illegible]
ad motum celi sicut ad finem [illegible] ad [illegible]
quod [illegible] ad [illegible] ponitur finem [illegible] de fine
[illegible] licet bene ponitur [illegible] finem [illegible]
quod est [illegible] ex [illegible] vel ex defectu autem talis finis [illegible]
[illegible] ex [illegible] eius [illegible]
[illegible] tamen defectum [illegible] ponit [illegible]
[illegible] sicut et motum celi sed tamen ponitur deficere [illegible]
ex hoc tamen non sequitur motum celi non deficere sicut nec ex de
[illegible] cum deficere maxime [illegible] deficiat non
[illegible] sed [illegible] sic dicunt alii [illegible] quod [illegible] de
[illegible] non [illegible] celi [illegible] sed [illegible]
[illegible] quod [illegible] motus celi esse frustra si non esset [illegible] et [illegible] quod
[illegible] ad frustra si [illegible] fine [illegible] non [illegible]
[illegible] frustra [illegible]
[illegible] ex [illegible] fine [illegible] ad [illegible]
finis [illegible] quia [illegible] est [illegible].

[illegible] finis [illegible].

Utrum ista specifica sit hec · et indiuidua per aliquid additum sui generis
vel alterius quod per se probo · consequens vniuersaliter est sibi propria ·
et non ulterius potest esse sibi in esse cum ergo ista specifica lapidis
sit vera natura eius sibi ipsi propria · et propositio de se hec quod per
additam negationem personalitas et suppositum non addit aliquid posi-
tiuum sed negationem · ergo nec singularitas contra patet quod suppositum im-
portat maiorem perfectionem quam singularitas · patet etiam quod ali-
cubi quod est in homine non est assumptum nec propositio contradiceret
auctori ¶ Contra nostra huic repugnat in pluribus reperiri si
forma est de se hec non posset in pluribus reperiri quod est falsum ·
In ista questione sic procedam quia primo intentionem questionis expo-
nam · secundo opinionem improbando recitabo ¶ Tercio dicam opinionem quam tenebo
quarto circa hanc dubia mouebo ¶ Circa primum sciendum quod in-
diuiduum potest accipi quadrupliciter · pro indiuiduo intencionali pro
indiuiduo signato pro indiuiduo determinato pro indiuiduo vago · indi-
uiduum intencionale vocatur propter ipsum stat sub intentione sin-
gularitatis et sic nominat intentionem per se · indiuiduum signatum dicitur
indiuiduum singularitatis et quantitatis ¶ Videtur patet quia talem in-
diuiduum accipitur sub certa distantia · puta vel de propinquo vel de
remoto et huius talis distancia non est nisi per situm et id
carens situ impossibile est quod signetur ut angelus qui ex hoc
non potest esse indiuiduum signatum ¶ Patet indiuiduum signatur pluries et
nunc sed hic ille iste dicit cum situ quod cum addatur quantitate patet
quia indiuiduum signatur nisi quod ¶ Et patet quod indiuiduum ponit natura in-
cluditur quantitate situs est hic ergo etc · Unde licet quantitas possit
abstrahi a positione vt in aliquo corpore tamen impossibile est situm
separari a quantitate · Indiuiduum vagum est ut cum dicitur quidam homo · et ac-
cipitur cum quadam natura ad se et pluribus etc · indiuiduum determinatum
vt sortes et plato pro se supposita ¶ Hiis premissis · dico ad intellectum
questionis · quod quis non intelligit de indiuiduo pro modo dicto patet
quia illud indiuiduum est commune secundum eius rationem non est de
ratione entis realis sed questio vadit de indiuiduo reali ex dictis
secundo quod nec intelligit de indiuiduo signato · patet quia pro signatione
sequitur istum indiuiduum sicut accidens sicut subiectum ¶ Patet illud quod
per se est in genere et recipit predicationem omnium istorum generum que nata
sunt de eo predicari ergo est vere et per se vnum sed hic simul tamen per se
est per se in genere substantie et recipit predicationem omnium illorum generum ergo
sed si diceretur hoc per accidens ratione quantitatis que constituit indiuiduum signa-
tum ut dictum est non est per se vnum quia ex rebus diuersorum ge-
nerum non constituitur per se vnum · patet ergo quod questio non potest intelligi de
indiuiduo signato · etiam licet intelligi de indiuiduo per se vno ·
quod non est indiuiduum signatum ¶ Tercio dico quod non intelligitur de
indiuiduo vago quia indiuiduum vagum est quoddam commune et in
determinatum ad omne indiuiduum determinatum sub se quod indi-
uiduum vagum et determinatum important conceptus alios et alias
rationes · probo quia duo conceptus sic se habent quod quilibet abstra-
hit a reliquo si ex illis fiat vnum illud commune abstrahitur ab illo quod
sed indiuidualitas abstrahit ab omni impossibile subiecto et in-
diuiduum abstrahit ab eodem · ergo ratio determinatiua seu propria
eiusdem hominis quod est indiuiduum vagum abstrahitur ab aliquo
subiecto determinato ¶ Sic ergo restat quod questio intelligatur de indiuiduo
determinato ut de hoc homine sorte · Unde queritur quod utrum
natura specifica sit vna numero quod sit perimma cum unitate indiui-
duali sicut dicta specifica perimma cum vnitate specie in se
et hoc est querere quo natura sit hec · contra alium · Hic depo-
nuntur ad secundum sunt multe opiniones sicut dicit quedam
quod illud quod est hoc sit in se ¶ Commune iste opinionem sunt sex
quarum quod actualis existentia · improbate in scoto · secundo
quod forma · tercio · cum pono vnam propositionem · quarta ex
quarto quod collectio predicamentorum · Concludit omnis simul et est hec conclusio
Simul non addit ad minimum specificatam · ad quo additum
illa est adhuc remanet in sua communitate · Ista propositio exponitur
et ratione probatur · ergo sic hoc non addit etc aliquid quo addito ad

huc remanet aliquid non hoc · Unde non addit qualitatem ut albedo
compositione sic effectus formalis et causa formalis conuertuntur sic quod dato
vno ponitur dari alterum quia de calore et calido · cum ergo hic ingrediamur
de causa formali qua ista specifica consistit particularis · ergo posita
ista causa oportet ponere particularitatem · que est effectus suus formalis
et si istud non ponitur id quod ponimus non est causa eius formalis ·
patet maior propositio · excludunt opinionem · prima dicte scilicet quod forma ac-
tualis existentie · propter collectionem quantitatis · omnes enim quod
communia et incommunicabilia sunt ergo nulli possunt esse causa incommunicabilitatis
quia eis additis adhuc remanet natura communicabilis ¶ Dicit postea
quod illud additum quo est formaliter hoc · sic negationem et idio-
tam communicabilitatis ¶ Alwicus sic arguit personalitas et suppositum
non addit positiuum sed negatiuum · ergo nec singularitas etc.
Antecedens patet quod species dicit totum esse indiuiduum ergo non superaddit positiuum
sed additum quia illud additum positiuum per quod constitueretur ex
ratione speciei et sic non diceret totum esse eius ¶ Cancellarius
franciscus sic de indiuiduo vago illud addit propositio
tam perfectionem sui quo addito impossibile est non intelligi sub ista
ratione totaliter sed huiusmodi negatione posita natura specie est
impossibile non intelligi indiuiduum ergo etc. · Ista opinio est
alibi a doctore sufficienter improbata · specialiter autem
iste Alwicus contra sibi dicit · scilicet in uno articulo
probat quod ista specifica non est de se hec ¶ Postea dicit
quod ista negatio quam addit indiuiduum est solum vocalis sed
per rem autem est vera positio quod intelligo suppositum · unde licet contra
istam rationem ... ille ¶ Ad rationes ad
primam dico quod consequentia non valet ¶ Ad probationem quod maiorem
perfectionem importat concedo quod nullam positiuam perfectionem
addicam importat sed solum negationem dependentie actualis
que est quedam perfectio contra alium · exeo quod licet ultimam
et perfectam actualitatem ... unde non dicitur quod in illa resistit dicere
quod aliquam repugnet dependere vel quod actualiter non dependeat
quia natura ... maiorem perfectionem sed hoc non conuenit nisi
sed soli deo · secundum autem quod non est nisi quedam negatio actualis de-
pendencie · nullam addit perfectionem · exemplum in materia esse
priuatio · cum non repugnat inherere sed solum actualiter inheren-
tia negatur nec per hoc intellectus est ponere aliquid nouum per-
fectionem ¶ Ad secundum quod species dicit totum esse etc respondet doctor
quod verum est dicit totum est quod dicit indiuiduorum ¶ Ad argumentum
domini francisci · deneganda propositio instantia scilicet posito risibile
sed aliquid impossibile est non intelligi hominem et tamen non sed aliquid non addit
risibile super rationem unde patet dici quod quando ad naturam sequitur aliquid
denominatiue ponit id et tamen id non addit hoc super illud.
Ad quod sit ad indiuiduum dico Respondet ipse ad hoc dicens
illud quo posito ponitur et quo remoto remouetur indiuiduum ad-
dit indiuiduum super speciem · et huiusmodi est supradicta negatio · In-
stantia autem non valet quia remoto risibile et posito aliquo
alio sed nihil ponitur homo · sed si ad ponitur nullo nisi solum n-
ihil homo non ponetur · tunc instantia esset bona sed non
est sic hic quia posita illa negatione et nullo alio ponitur
indiuiduum · Sed contra istud quod hic supponit scilicet quod posita
illa negatione et nullo alio ponatur indiuiduum illa est
falsa · probo ex dictis suis nam in eadem questione probat
quod incommunicatio non est de conceptu sortis sed planum est quod
per se sortes est indiuiduum · ergo aliquo alio per negationem ·
¶ Patet quod ex additione solius negationis per se ponatur in-
diuiduum est ponere quod ista per se propria positiue est hec · quod tamen
iste negat ¶ Addit autem iste doctor quod indiuiduum sub se
sui significationem et vagitatem quod sub se sintat ipse vocat sortem ·
vel sorteitatem · Istud in quantum non includit hecceitatem in
suo conceptu · contra · sortes in quantum sortes · in quantum significat hominem ·
ergo de se sortes per formam conceptus alius a conceptu hominis
qui non includit singularitatem · ante patet propositio et primo

continet quia primo [sorti]s talis contractus sortis alius a contractu hominis includit hekkeitatem. tunc una negatio est infra illum conceptum. Sed conceptus qui est medie specie est magis specie quam ille qui includit negat[i]onem actualis. ergo secundum hoc species specialissima est magis species quam prima. Secundo in omnibus potentiis sensitivis, potentia inferior cum sit vaga superior. sed sensus apprehendens sortem, apprehendit positum nunc quod non est hekkeitas et sic non est ratio speciei. ergo et cetera. minor probatur. cum video hanc lineam video hanc rem unam. que accipitur nunc apprehenso quod per unitatem non includit immutabilitatem. quia visus non extendit ad negationem vel relationem. ergo illud apprehensum non includit immutabilitatem nec est ratio speciei quia illa est communis omnibus. ergo hoc potentia facit intellectus. Contra non quecumque aliqua duo sic se habent quod sunt idem realiter et idem ratione tunc potest intellectus capere unum sine alio. sed in sorte est sorteitas que est una res. que dicit apprehensione et est vel hekkeitas. que ut sic non est vera res. quia non dicit rem additam supra substratum. ergo potest capi sorteitas sine hekkeitate sed ista res sic accepta non est conceptus speciei. quia esto quod sortes et plato sint denudati ab hekkeitatibus adhuc remanent duo quia aliter quo ad realitatem essent idem. Et tunc addit iste quod conceptus sortis sub condicione substrati dicit aliquid non specie. [preter] dispositionem quia ultimus conceptus patris potest contrarium experiri et [vel] si accipiatur conceptus individui est unus ergo et cetera. maior probatur sit a conceptus a. quod dicitur paternitas a. [pr]o a. ut quem accepit b. patrem tunc quero utrum a. in c. remaneat ut [nunc] vel non [non] manet ut nunc quia tunc totus conceptus patris. puta c. non esset patris sed potest patris prius ut nunc. quod est quia totum quod est in individuo est signatum. si autem dicas quod a non manet ut nunc sed consequitur probo. Contra sequitur quod b. destruat a. probo sicut se habet res sunt res. ad signationem sic conceptus speciei. ad immutabilitatem sed quare sunt res non potest auferri signatio quin ipsa destruatur. ergo nec a specie immutabilitas quin ipsa destruatur. Secunda ratio ad principale. nullus conceptus simplex se habet ad conceptus predicatum. conceptus sortis est simplex ergo et cetera. probo minorem sicut se habet res ad esse sic ad cognitionem sed sortes dicitur etiam est res simplex in realitate et sic distincta ab alia re. ergo sic potest capi talis autem conceptus simplex est sic quod de eius ratione non est immutabilitas. Item quod sic conceptus solum disparati contrariorum quod de aliqua re possunt fundari plures conceptus sic quod unus sic realitatis et alius fundati secundum realitatem tunc conceptus unius dicitur ab alio. sicut disparatus. sed conceptus speciei et individui sunt huiusmodi ergo et cetera. maior probatur [ut] video. ubi conceptus rei alius. puta deitas est fundamentum conceptus aliorum ut sapientie intellectus et cetera. Sic hic conceptus sorteitatis est fundamentum conceptus alterius ut hominis albus et cetera. et distinguuntur ab eis ut disparatus. et sit fundamentum eorum quia habent alii conceptus impliciter realitatem et fundentur in conceptu realitatis conceptus tamen realitatis non implicat. Contra quando aliqua una eadem res. habet unum esse conceptus. sed eum modo quo habet intra et ultimus habet ad esse. contra secundum aliud modum quod habeat esse intra. tunc tales conceptus dicit ut disparati sed cum [conceptus] capit res ut patrius capere. sed modus quo habet intra conceptus nunc vel conceptus alio modo quam habeat esse intra. ergo et cetera. Contra vita sic arguitur petrus [paule] quando duo conceptus eiusdem rei sic se habent quod unus est filiationis marius aliter fundatur. tunc sunt conceptus disparati et magis addit unum supra aliud. quia fundamentum ultimitatis filiationis [magis] addit supra filiationem quasi addit aliquid tunc idem esse distinctio et non ultimata filiatio. sed conceptus individui et speciei inter se sic quod individuus est fundamentum et tale filiationis marius. ergo simpliciter sunt eadem res aliter et cetera. Contra secundo si conceptus simplex dicitur aliquid illud non potest esse incommunicabile quia non est inde. nullo potest capi in uno individuo quin possit per imaginari simile in alio. tunc manet questio per quod illud [contrahitur] et esset processus in infinitum. Contra hic dicimus

[illegible]

duo per hoc quod ex conceptu sorteitatis sit hekkeitas. Secundo quod conceptus individui magis addit supra conceptum speciei et ratione specifica procedit additum est hec sed de se etiam [hominem]. Contra utrumque et de primo oportet scire quod intelligatur per vocabulum et primo de sorte et sorteitate quia vel per sortem et sorteitatem intelligis hanc rem simpliciter vel hanc rem particulatam et contractam. Contra de hekkeitate vel intelligis per eam incommunicabilitatem et individuationem vel intelligis per eam illud quo formaliter res prima est contracta. et specifica redditur incommunicata vel individualis. sed per sortem vel sorteitatem intelligas naturam specificam simpliciter acceptam et per hekkeitatem quamcumque illorum sive immutabilitatem sive conditionem individualem tunc concedo illam conclusionem. quia sic stat cum conclusione doctoris mei. Item si intelligis per sortem naturam humanam contractam et per hekkeitatem et incommunicabilitatem vel individuationem Item concedo conclusionem. quia illa incommunicabilitas est individua et negatio est extra conceptum sortis priusquam supra quia sortes hekkeitate. que est conditio individualis et [tota] alia quod et sic eadem probo. Sicut se habet incommunicabilitas ad conceptum hominis, ergo et cetera. Contra conceptus sortis est absolutus sed conceptus incommunicabilitas relativus vel privativus dicit conceptum relationem. Item incommunicabilitas sive sit positio sive affirmatio est aliud genus et ita sortes esset unum per accidens sed ergo exceitas stat per incommunicabilem tunc probo quod non includitur in primo conceptu sortis. Contra sed si sortes stat precisa contracta sicut consuevit stare exceitas vel hec keitas stat preparatione individuali tunc dico quod est de conceptu sortis. quia sicut se habet de albedine sortis intellectus ad hominem album sic [dicitur] formaliter ad rem contractam. et hekkeitas formaliter ad naturam contractam. probatur similitudo sed albedo cadit in conceptu hominis albi ergo et exceitas in conceptu sortis. Contra sed dicis quod ambulatio equivoca quia non dicit exceitatem per aliquid positivum additum sed solum per incommunicabilitatem. Contra concludis ex hoc sortes quod ista negatio vel incommunicabilitas convenit mere a specifica et ipsa per se est incommunicabilis et hoc erat secunda conclusio. Contra hoc sunt optime rationes multe et in scripto et in Ro. et in aliis in secundo. ubi hic non repeto. quia ibi potestis videre et ideo non faceo nisi quod solvo rationes priores eo ordine quo fiebant et ad primum ex illo articulo ego concludo oppositum sic sortes est magis species quam homo. ergo sortes habet contra aliud a contractu hominis qui includit singularitatem probo consequentiam. sortes est magis species quam prima species. prima autem species est magis species quia est hoc aliquid in predicamentis nunc autem secunda species non est per se hoc aliquid ut patet. ergo per additum quod est conditio individualis. Contra respondeo et ad argumentum nego consequentiam. ad probationem et cetera. patet quod procedit per fallaciam. quia supponitur quod illa exceitas sic negatur quod non sit exceitas ut incommunicabilitas sive negatio sed hoc est falsum. quia ut visum est illa negatio presupponit exceitatem positivam. que est conditio individualis. Contra ad secundum concedatur maior licet tamen absolute tunc tamen dicitur quod ad et cetera. concedo quod apprehendit positum nunc est natura specifica que licet non sit exceitas tamen sub ea non apprehendit nisi ab exceitate unum etiam dicitur quod illud apprehensum non est natura speciei falsum est. Contra ad probationem dico quod cum video hanc lineam. video unam rem includentem exceitatem quam sequitur incommunicabilitas unum non est unum quod visus extendat ad negationem. sed quod extendat ad naturam specificam realem sub exceitate positivam unum equivocas hekkeitatem ut post probatur et cetera. Amen

[illegible]

Utrum intentiones secunde sint in predicamento vel genere quod sit
quasi [illegible] nisi formaliter rationem quorum generis et decem
genere. Intentio secunda est huiusmodi. ergo etc. Contra quia includit
actum et potentiam tamen nec sit actus purus nec potentia pura.
Item plus est a deo remotior ratio generis quam essentie
entis [illegible]. Sed per boetium [illegible] ideo manent predicamenta et secundo
modo. Contra si sic essent [illegible] speciem primi predicamenti. dicitur
eius contrarium non esset nisi eius ratio nec tamen tantum en
tis ut ipsa intentio quia fundatur semper est maior entitas
quam ipsa quam eam fundat sed minus eius quam eius ratio non
potest esse nisi. ergo etc. Hic sic procedam primo inquirendo
per quid conveniat alicui quod sit in predicamento. Secundo quid sit in
tentio. Tertio ex hiis concludam quod intentiones secunde non sunt in
predicamento. Conveniat ad predicamentum dictam unam opinionem quod predicamento
predicandi solum conveniat alicui esse in predicamento ratione quorumlibet
aliorum vero predicandi diversos modos predicandi distinguuntur predicamenta ita
quod per eos predicamenta non distinguuntur essentialiter sive realiter sed solum
penes diversos modos predicandi distinguuntur predicamenta et hec
in [illegible] intentione ubi dicit quando in eius dictum tenens
esse [illegible] ergo per ipsum penes diversos modos dicendi seu predicandi
diversificantur esse predicamentorum quod autem sufficiat ut diversitas
modi [illegible] diversitate essentiali et reali predicamentorum probo primo
de quantitate sic [illegible] sub est unitas sub si tamen ut un
tas distinguitur a sua [illegible] est unum per [illegible] ad se per relationem
et [illegible] e [illegible] secundo per [illegible] et fundamento [illegible]
[illegible] est [illegible] principium alicuius actionis.
quia omnis talis forma [illegible] si sit
principium agendi [illegible] verus est formale eius quod elicit o
perationem. Contra istam opinionem arguo primo [illegible]
sunt nisi duo et [illegible] ergo si penes modos predi
candi solum predicamenta distinguuntur non essent nisi duo predicamenta. Item si
esse et quod significat predicationem alicuius de aliquo significat tenens
quod sit essentiale predicamento [illegible] quod [illegible] esse nugatio.
probo quia [illegible] tenet se [illegible] et [illegible] bis dicere
[illegible] si sic tamen hec [illegible] homo est [illegible] quod est [illegible]
primo modo et tamen [illegible] hic est nugatio. hic est [illegible] po
quia [illegible] exprimit [illegible] exprimit [illegible] et
ergo etc. Contra [illegible] quamdam quod sine [illegible] non est
in [illegible] primo [illegible]. Sed ista opinio [illegible] ergo [illegible]
aliquid per intentionem sed tale non distinguitur [illegible]
vel predicamenti intentionis [illegible] quia genus per
eandem rationem [illegible] de [illegible] et [illegible] per se [illegible]
rationem intentionem generis et speciei que sibi attribuuntur ab
intellectu. Sed hic dicitur quod non quicumque modus intentionalis predicandi
distinguunt predicamenta sed solum illi modi predicandi qui sunt modi
[illegible] [illegible] [illegible] aliud modus predicandi hic quantitas et qua
litas unde nullus doctor [illegible] dixisse inveniet quod modus
predicandi diversus per intentionem [illegible] variet predicamenta [illegible]
[illegible] predicamentorum sed solum per intentionem [illegible] sed credo
quod iste modus que ponitur variet predicamenta alio modo pre
di est abstracti et [illegible] [illegible] modus [illegible]
modi primi excludunt [illegible] modi intentionales predicandi [illegible]
[illegible] imponere. Sed isti modi [illegible] abstracti [illegible]
[illegible] imponere. [illegible] album est albedo [illegible] ergo ta
les modi quos tu vis distinguunt predicamenta et sunt [illegible] predicamenta.
ergo [illegible] essent duo [illegible] penes duos
modos alios [illegible]. Contra iste diversus modus predicandi [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] probo quia
[illegible] est [illegible] modus [illegible] ergo quod illa q
[illegible] de [illegible] de [illegible] sua [illegible] predicamenta sed talia [illegible]
[illegible] in genere [illegible] ergo quod qualitas [illegible] qualitas
Contra [illegible] et [illegible] secundo ubi hic [illegible] quod esse mo
[illegible] in sua sit [illegible] [illegible] quia sic

se hic aliquid addere generis [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] aliquid verius et genus. talia autem sunt abstracta
ergo etc. Contra [illegible] diversi modi distinguentes predicamenta. ad [illegible]
hoc sufficiat aut ad hoc requiritur diversitas eorum quorum [illegible].
Si [illegible] sic arguo [illegible] est [illegible] distinguens [illegible]
ipsum quod [illegible] modus predicandi [illegible] aliquid aliquid
distinguitur et constituit [illegible] [illegible] predicandi [illegible] secundo.
predicandi sola sufficit [illegible] quod predicamenta non sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] etc. Contra [illegible] quod ista
negativa esset [illegible] inquantum negatur unum [illegible] alio.
Consequentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
ex diversitate [illegible] affirmative [illegible]
ut [illegible] ubi ergo maior diversitas ibi est [illegible]
[illegible] ergo ista est verior que distinguit [illegible] modo tamen
predicandi talis autem est [illegible] non est asinus. ergo in medi
ate ut [illegible] non est [illegible] dices statim ergo sequitur
quod non possit [illegible] [illegible] non est [illegible] quod esse est equivalens.
[illegible] intentionis. et ut [illegible] po
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] secundo autem [illegible]
predicari [illegible] ad [illegible] [illegible] quando
[illegible] [illegible] esse non esse [illegible] est esse denotare
[illegible] et [illegible] unde [illegible] cathegorie. ad
[illegible] quod non distinguitur realiter [illegible] sub est
unitas sub [illegible] est quo sua est una essentialiter
et [illegible] primo modo sed quo est una [illegible] secundo modo [illegible]
ad [illegible] quod ipsa sit [illegible] modi [illegible]
[illegible] non est [illegible] agens agit [illegible] sed
est posterior actione [illegible] est quod [illegible]
[illegible] movet [illegible]. Est ergo [illegible] opinio. [illegible] doctores [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] duo includit [illegible] [illegible] est [illegible]
quam [illegible] [illegible] [illegible] alicuius
predicamenti [illegible] predicamenti est [illegible] modus essendi [illegible]
[illegible] in predicamento [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
eius que est [illegible] predicamenti [illegible] ipsum predicatum [illegible] diversificatur
predicatum et hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] substantiis
vel aliquid [illegible]. [illegible] modo sic est [illegible] predicamenti sub [illegible]
aliquid [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ut dicitur
hec est [illegible] predicamenti [illegible] [illegible] sed [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] que distinguitur talia diversa
predicamenta que sic distinguuntur. quia significat aliquid in alio.
vel hec est absolute vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quantitas, et qualitas, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qualitas autem et quantitas. sic distinguuntur quia ipsa [illegible].
qualitas est [illegible] [illegible], quantitas autem [illegible] [illegible].
[illegible] ergo [illegible] sic [illegible], quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
sic distinguuntur. quia [illegible] [illegible] in quo fundatur [illegible]
est aliquid [illegible] vel est aliquid [illegible] vel [illegible] [illegible],
si primo modo sic est [illegible] si secundo modo sic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] autem sic distinguitur [illegible] [illegible] vel sunt [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel sunt actus [illegible] autem [illegible] collocat [illegible] ergo [illegible]
ipsum vel sunt [illegible] et sunt [illegible] vel sunt actiones,
et est [illegible] [illegible] [illegible] ex actionibus autem et [illegible] sumuntur
duo predicamenta [illegible] facere et pati [illegible] [illegible] autem sumuntur [illegible]
sic [illegible] per ipsum. ea que sunt [illegible] vel sunt res, vel [illegible]
[illegible] [illegible] si sunt res vel [illegible] esse per se et sic [illegible] [illegible]
vel [illegible] esse [illegible] [illegible] vel [illegible] per [illegible] et [illegible]
[illegible] et sic est [illegible] vel per [illegible] et informationem sic
est qualitas. si autem ea que sunt [illegible] non dicunt res sed
[illegible] rerum vel [illegible] [illegible] vel non. si primo modo
sic est [illegible] si secundo modo sic [illegible] predicamenta que distinguuntur.
sic [illegible]. [illegible] de actione et passione tactum est [illegible].

. Et cum 3us illa x dicant habitudines ut 2o ad actum ut ad [illegible] actum si ad non actum. 3o prout ad aliquid et est predicamentum ubi.
ut preter hoc aliquid et est predicamentum quando. sic si similiter habitu-
dines ad ipsa corpora. et hoc est predicamentum in predicamento [illegible],
adaptatur ipsi [illegible] et sic est situs si vero sit predicamentum quod corpus
[illegible] adaptatur ad ipsum [illegible] prout vestis ad
aptatur corpori sic est habitus sic 3o sunt x predicamenta simpliciter
quia duo similiter predicamenta actiones scilicet actio et passio. Ita predicamenta ex-
istentias reales sive qualitas quantitas. Item predicamenta entitates ha-
bitudinales alias dicitur dicit quod predicamenta ex [illegible] essendi
oportet sumi. et ex modis essendi principalibus quorum omnis
[illegible] reducitur. et iste modus essendi ut sunt ab ipsa re.
ut ex ipsa ordine reali ut ex re sub ordine primo modo
sunt sive quantitas qualitas. 2o modo [illegible]. 3o modo [illegible].
Boetius autem vult quod predicamenta ut dicunt res ut existentias [illegible].
In omnibus istis modis quod sic dicitur [illegible] quod non possimus
declarare non est presentis negotii. Sed ex hoc quod predictus potest
predicamentum investigari ex duobus scilicet ex re et ratione et quod ratio illa
dicat modos essendi cum quo sunt conveniunt penultima [illegible].
dicens quod predicata sunt ex modis essendi ut dicitur et hoc
sit [illegible] quod non [illegible] [illegible] generis speciei et individui non est
ratio predicamenti sed modi essendi sive actu sunt per se sunt in re sunt in
anima quo ad illa et prout [illegible] rationem [illegible] generis
vel speciei vel individui [illegible]. [illegible] patet quod ratio predicamenti est
quod formale [illegible]. [illegible] patet per [illegible] vel modo [illegible].
quod [illegible] in [illegible]. [illegible] includitur
[illegible] est [illegible] quod est [illegible] non
est ratio formalis quod est [illegible] essendi est [illegible]
ipsa ratio est [illegible] essendi [illegible]
ut predicato. [illegible] quod est speciale predicamentum non est [illegible].
predicari [illegible] est speciale predicamentum ut [illegible] in illi
predicato est [illegible]. [illegible] quod [illegible]
ad [illegible] est quaedam res ad [illegible] in quo est
sive cum accidit [illegible] et est [illegible] res quod importat
[illegible] in [illegible] cum [illegible]. et si [illegible] quod genus
[illegible] dico quod [illegible] genus res [illegible].
patet [illegible] quod [illegible] non [illegible] [illegible] eius. [illegible]
[illegible] res [illegible] quia non [illegible]
[illegible] abstractum quod est [illegible] generis non [illegible]
pluribus generibus [illegible] [illegible] [illegible] generibus
[illegible]. [illegible] predicamenta [illegible]. [illegible] non [illegible]
aliquod genus [illegible] quia [illegible] est esse [illegible] genus. [illegible]
[illegible] quod illud quod non est [illegible] generis. [illegible]
re plura genera [illegible] aliqua [illegible]
ad genus [illegible] et tamen [illegible] ad [illegible] et [illegible]
illud ad [illegible] quod est [illegible] ut [illegible] res [illegible]
[illegible] ad unum genus [illegible] et tamen [illegible] diversis
in generibus [illegible]. [illegible] quod ut [illegible] et sic
[illegible] omnia [illegible]. et sic hoc quod est [illegible]
[illegible] [illegible] in. et hoc modo [illegible]
ad genus quod est [illegible] si autem
intelligatur quod esse [illegible] quod importat non [illegible]
[illegible] ad [illegible] genus [illegible] negandum est [illegible]
eius [illegible] non est [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod iste [illegible] quod importat esse in [illegible] quod [illegible]
[illegible] in aliquo genere [illegible] dicatur de formis quod [illegible].
[illegible] generibus non [illegible] de [illegible]
albedo et linea non dicuntur [illegible] quia [illegible] quod non includit
[illegible] non est [illegible] formam [illegible].
[illegible] quod [illegible] [illegible] formalis
[illegible] est [illegible]. [illegible] quod [illegible]
[illegible] ut [illegible] ad [illegible]
aliam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

et patet quod omnes modi omnium doctorum quos posui et [illegible] modos quod [illegible]
[illegible] oportet quod talis essentia dicat rem aliquam
ex [illegible] hoc est non [illegible] esse [illegible] quod omnis [illegible]
[illegible] quod predicata dicant rem et modum essendi realem et hoc [illegible]
sive rem [illegible] sive [illegible] [illegible] est unus [illegible]
[illegible] quod [illegible] caracterizatur. a [illegible] predicamenti
non [illegible] et sic [illegible] sive [illegible] et in nullo [illegible]. Sed
dico ego quod omnia x predicamenta distinguuntur essentialiter et realiter ita quod
[illegible] res [illegible] quod [illegible] et hoc [illegible] de [illegible] predicatis
in speciali [illegible] longum [illegible] ergo de quibusdam est magis
dubium scilicet de [illegible] de relatione et de actione et passione de
[illegible] ab aliquibus sic [illegible] est [illegible] ut est
genus generalissimum [illegible] essentialiter [illegible]
[illegible] et illa essentialiter distinguuntur. Sed [illegible] non [illegible] quia [illegible]
[illegible] non [illegible]. [illegible] generis [illegible] equaliter primo
omnibus speciebus [illegible] non [illegible] equaliter [illegible] et dis-
[illegible]. sicut patet [illegible] quia [illegible] distinctis [illegible]
non nisi [illegible] [illegible] distantiam [illegible] sequitur [illegible].
quod unitas maxime est [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] non est [illegible] dicta [illegible]
[illegible] quia [illegible] est denominative dicta ab actione.
[illegible] In omni genere tamen [illegible] ut [illegible] quod sit [illegible]
[illegible] et non [illegible]. [illegible] genere est [illegible]
[illegible] et [illegible] omnium aliorum generis [illegible] omnium generalissimo.
sicut [illegible] coloris albedo. [illegible] saporis dulcedo. ergo
non est [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible]. quae non [illegible] quod est [illegible] quod
[illegible] partes eiusdem [illegible] extensas [illegible]
[illegible] alia [illegible] quod non [illegible] partes eiusdem
[illegible]. ~~[illegible]~~ [illegible] partes [illegible] est [illegible]
[illegible] partes eiusdem [illegible] est ipsa [illegible]
[illegible] oportet [illegible] partes [illegible]
[illegible] sit ipsa eius [illegible]. Sed si [illegible] intendere.
quod [illegible] sit [illegible]. non est [illegible] quod [illegible] quia [illegible]
non est [illegible]. [illegible] est res [illegible] dicit doctor [illegible].
[illegible] est [illegible] [illegible] sicut [illegible] est [illegible] 2o modo color
est [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible] est
res quaedam. in colore [illegible] ad [illegible] sicut [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] sicut [illegible] [illegible] quod [illegible] distinguuntur
essentialiter [illegible] quia quaecumque sic [illegible] quod [illegible] manente
reliquum accedit et recedit illa distinguuntur essentialiter [illegible]
manente non mutata [illegible] accedit et recedit [illegible] patet
quia manente eadem [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] specialiter de [illegible] quod distinguitur essentialiter a fundamento,
sicut [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible]
oppositae ergo [illegible] est [illegible] essentialiter cum [illegible]. [illegible]
[illegible] quia [illegible] albo et [illegible] nigro [illegible]
[illegible] satis probata [illegible] qua quaerebatur utrum [illegible].
[illegible] differat realiter a fundamento. [illegible] quod actio et passio
[illegible] essentialiter distinctae [illegible] actus essentialiter distinctos.
[illegible] sed [illegible] activae et passivae sunt essentialiter distinctae
[illegible] et actus [illegible] activae est [illegible] actus [illegible]
est passio [illegible] ergo actio et passio [illegible] essentialiter [illegible]
ergo dico quod [illegible] res essentialiter distinctas et hoc
quod dicit Boetius et Simplicius [illegible] scilicet quod x predicamenta
sunt [illegible] [illegible] [illegible] et simpliciter [illegible]
ut [illegible] [illegible] distinguuntur quod [illegible]
[illegible] quid sit [illegible] intentio ubi [illegible]
[illegible] intentio [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] scilicet res [illegible]
[illegible] esse reale reale [illegible] | esse [illegible] | esse [illegible]
[illegible] | esse [illegible] | [illegible] | [illegible] patet quia

quantumcumque aliquid respiciunt ut passiones id est proprietates subiecti
sed actus et potentie sive esse in re extra sive esse in potentia. Ad secundum respiciunt
ipsum rem principalem ut eius passiones per accidens et
mere et in se simpliciter non dicit autem quemcumque modum. Tamen est quod
intellectus non intendens excludere per hoc illa que sunt de ro-
ne equivocationis sed excludit illa que sunt partes entis ut universaliter
actus et potentia etc. [illegible] in hunc modum etiam loquuntur communiter
mere quod ille idem per nomen sed per aliud modum eiusdem quamquam
fuit in potentia modo in actu. ¶ 2º est esse reale realiter extra
et hoc patet quia intellectus non potest simpliciter non accipi nisi
acceptam a sensibus vel sensibilibus posteriori et primo mere
per hoc considerans secundum visus secundum alios quod plures res
dicas nobis demonstrat. Ipso autem non potest fieri intentionem nisi
actualiter existentem. Deinde lege autem sic intuitus autem sed
esse intelligibile possibile et hoc est per quod licet esse ipsa res in virtutibus
sensitivis mere spiritualiter representatur sensibilibus. Esse ergo intentionale est
illud quod convenit rei licet esse obiective sive representative in alio
quo a ente reali statim ergo posita specie in fantasia vel in
aliis virtutibus sensitivis consequitur illi esse aliquid simpliciter intelligibile
sensibile etiam quia talis resultatio est expressio est per modum speciei
representantis. Istud autem esse intentionale ut sic non fundat
intentionem primam vel secundam ut loquitur de hac logica
quod patet quia intentio rem non potest negari sive quo
ad intentionem primam sive secundam sed ut res licet esse intelligibile
sed ut sic relucet in virtutibus sensitivis non licet esse intelligibile et
in hoc est ratio secundum intentionem intellectus vel virtutum sensitivarum
quia solus intellectus ex hoc quod est virtus immaterialis potest formare
simplicem intentionem intelligibilem ex aliis non autem
nulla autem virtus organica virtutes possunt tamen intentionem for-
mare et non omne ens formaliter per se rem [illegible]
et autem repugnat esse ex est ens in re fictum quia
omne tale aggregat in se diversas intentiones adinvi-
cem repugnantes. Tertium seu esse intentionale intelligibile quod licet
res in specie intelligibili intellectui representantur statim ergo posi-
ta specie intelligibili lapidis in intellectu consequitur illi esse intelli-
gibile lapidis. Ita quod non est in potestate cuiuscumque agentis
quod posita specie intelligibili lapidis lapis non videtur esse
representatum seu intelligibile in illa specie et istud esse intel-
ligibile est prius illi ipsi esse cognito quod probo. Quia cognitio
ratione alia est prior illi actu res autem non licet ratio alia
intellectus intelligit nisi sit actu intelligibilis. Tertium seu esse actu
cognitum quod licet ipsa res formaliter cognitione sive intellectione
sicut album licet esse album formaliter albedine et hoc
tenet quaedam illi similia ad intellectum. Licet quod pos-
terior alia est quia non est in potestate cuiuscumque agentis
non absolute licet esse intellectum cognitam actu intellectionem non
intelligo actu realiter non ex parte ipsius vel sicut Boetius
super primo peryarmenias dicit quod voces sunt signa conceptus sive ite-
res non complanum est quia non accipit intentionem primo. Prete-
rea dicit sic voces significant duo ordinate res mediante
conceptione sive intellectione in mente. ¶ Ex premissis sequitur quod
est intentio hinc cognitionem de qua nisi habeat acceptus
possibile est intentionem hinc cognitionem sive intellectionem illa
tertio existente in mundo excepto solo deo et intentio ergo
intellectus est acceptus realiter maior patet per primum principium
quod impossibile est aliquid simul esse et non esse patet minor quia si
aliquid requireret hoc esset obiectum vel species sed nullum
istorum requiritur quia autem requireret in ratione mota vel representativa
vel in sui aliqua uniformitate ita in ratione motivi quia deus potest
causare intellectionem sine omni obiecto existente sic representativi
quia deo essentia sufficienter representat sibi in ratione
tali quia talis intellectus est qualitas absoluta que non
requirit ad existendum se. ¶ Est ergo talis intellectus rei

primus conceptus rei et hunc communiter consuevit appellare in-
tentionem primam et hic conceptus sive intentio prime
simpliciter respiciat aliquid ex parte rei et quod sint tales con-
ceptus quod sint correspondentia ex parte rei nisi isti conceptus sint
ficti et non dico nec ponam conceptus generis et differentie esse
fictitios quia res est per quod reperitur in ea. Conceptus
generis et differentie licet rem duorum aborum realiter et sicut re-
lationes obiective ita formaliter distincte sicut si esset in
sua divisione et hoc alibi in questione una ordinaria in-
venietur. Iste est ergo conceptus primus sive prima intentio
et autem per omnem opinionem stat res substantia in deductione quod
ipsa ut universaliter intelligibile nunc sit in potentia extrema quod sit
predicabile de communi supposito predicatione dicte hoc est
hoc sed non in re extra existente vel sit id cuius cum non re-
pugnat esse dici de multis per quod sed omnia alibi
sunt dicta cum hoc non est nisi in potentia remota sed si
debet fieri in potentia extrema oportet quod hoc fiat vel per intellectum agen-
tem et ideo oportet esse aliquid modo aliud et idest autem
vel per intellectum possibilem ut res in ipso et per ipsum sit esse intentionaliter
per quod has vias in questione de quolibet tetigi. Tertium seu
esse rationis quod sic accipitur quia ut iam dictum est res
actu intellecta potentia conceptus stat completa ut in potentia extrema
predicabilis vel intentio tunc alio actu intellectus est comparativus
comparat predicabile ad id de quo predicabile quem actum comparan-
di consequitur quedam habitudo sive quedam relatio predicabilis et eius
de quo predicatur secundum sibi sua parte que habitudo non est in re extra
natura rei quia tunc esset realis sed solum consequitur
istum actum comparativum et tamen rem ut obiective relucentem
intellectui et sic dicitur habere esse rationis obiective in intellectu comparato
hanc habitudinem seu relationem rationis voco intentionem
secundam. Unde intentio secunda est relatio et est rationis relatio
tamen et licet esse solum consecutive ex alio quod autem sit relatio
hoc patet sic cuiuscumque non consistit in quadam comparatione unius
ad alterum hoc naturaliter est habitudo et relatio. Ista patet quia de
significatione relationis sed intentio secunda non consistit in comparatione
predicabilis ad subiectum ut patet quia consequitur actum comparativum. Ergo etc.
Et confirmatur per Porphyrium qui vult quod genus et species dicuntur
ad aliquid. Ista autem relatio consistit non potest attendi
penes id quod correspondet conceptibus ex parte rei quia tunc non
esset nisi principalis relationis tamen nec potest attendi penes
ipsos conceptus primarum intentionum quia sunt absoluti cum sint
quedam qualitates ut alibi est visum ergo oportet quod attendatur
penes actum comparandi et hec est secunda intentio. Ergo etc.
Secundo dico quod est relatio rationis quod patet quia impossibile est esse tan-
tam convenientiam et relationem in re existentia vel posita in esse ex-
istente et per actum comparandi ut patet per commentatorem 5 de celo.
Ubi vult quod si res esset existens vel esse videre non indi-
geremus intellectu agente. Istud etiam patet quia nec est logicus
que convenit dici esse de secundis intentionibus formaliter non [alias]
esset rationalis scientia quia unica diceretur rationalis nisi si per se [illegible]
rationis sic omnis scientia diceretur rationalis. Ergo etc. cuius rationis
circa quod consideratur non excluso tamen ente reali. ¶ Ex premissis
ens quod est semper et ubique si existet in re esset deus.
Sed universale sive secunda intentio licet esse semper et ubique secundum porphyrium
ergo si existit in re esset deus. ¶ Tertio dico quod licet
esse solum consecutive ubi sciendum quod aliquid potest dici habere esse
ab alio dupliciter vel effective ipso quod ipsum causat et producit
aliquo modo aliqua productione reali quo calor producit
ab igne et species intelligibilis ab intellectu agente et fantasmate
vel effective mediate etc. Alio modo quod illud non est ab alio productum
tamen productione reali sed solum dependet ab illo consecutive
quia posito illo consequitur istud sequitur tamen per [illegible]
absque omni causatione media. Unde isto modo omnia ista realiter

ee ⁊ ex spe p̄mubus sp̄tuus ip̄m obm̄ p̄ ee intēcōle.
sibile ex spe intellc̄a obm̄ p̄ ee intencōle intelli le ⁊ex
acū ap̄pendi ip̄a · r̄to r̄ōnis · ⁊ p̄ aīs ip̄m obm̄ ince
rōnis · p̄bō | om̄ | illō q̄ est postiꝰ alio | ⁊ nō p̄t ee
sine illo r̄ev depn̄der abeo ceacōne mechap̄hoica q̄
depn̄de ceacōne mecha^ca est depn̄de ascūaue ꝶ q̄z
istoꝶ ⁊ · ee absuut s̄m sic se hr̄t ad sp̄em in fantasia
ee absuut p̄ ad sp̄em intev ee rōnis · adactū ap̄a
tm̄ · ista p̄z q̄ q̄z ees est ee n̄ postiꝰ ⁊ depn̄dz a
suo p̄oi go ⁊c̄ ¶ p̄ n̄ sp̄es in fantasia ⁊ sp̄es intev
⁊ actus ap̄atiuus esn̄t ca effica p̄ se ipiꝰ obi q̄
ad talia ee sequet̄ q̄ deus poss̄ facē q̄ spē existen
te in fantasia ⁊ intev res hr̄et ee repn̄tatiū p̄ eam
⁊ q̄ posita intellcōne deus facet̄ q̄ res nō hr̄et ee
intellcm̄ ⁊ posito actu ap̄atiuo nō hr̄et ee rōnis q̄
oīa sunt fl̄a p̄bō aīāe q̄ q̄cq̄ deus p̄t facē mere
p̄ a cā effica hoc p̄t facē sine ea hoc de p̄o · ¶ ead
tu ad aūt est viddm̄ q̄ p̄e intencōnes nō sunt ineūd
[illegible]

[illegible]

[illegible]

accidens et de ente quod est indicans sed quod est in anima. Est enim quod est praedicatus non habet causam certam, et quod est indicans non habet eadem causam nisi animam, et non variatur nisi secundum mentem entis diuina. Et non praetermittendum est de ente praedicto quod est ens extra animam. Hoc autem ubi nota quod in propositione et ratione simpliciter est actus compositivus unius conceptus simul cum ad alterum intellectus [illegible] consequitur ut conditur vel ratione in utroque extremo et talem [illegible] similitudine [illegible] hoc videtur ut est nota propositionis [illegible] est illud [illegible] additionis et sic eadem unum est illud [illegible] ratio quod est unio mentis, sicut unum hoc est similitudine rationis mentis extrema. Quartum vero est ista [illegible] [illegible] dicit quod ratio est debilioris esse [illegible] ens primitus ita quod quidam reputaverunt ex secundis intellectibus sive intentionibus. Item eandem opinionem recitat simplicius super praedicamenta [illegible] quod fuit opinio [illegible] ita quod [illegible] ratio mentis [illegible] extra animam in aliquo reali [illegible] tamen. Ista opinio [illegible] improbatur quod hoc quod ratio est [illegible] quae praedicta sunt entia realia [illegible] simplicius in expositione [illegible] praedicta dicit sic [illegible] de primis decem quae sunt primae et simpliciter significativae propositionis [illegible] sub quibus omnia alia [illegible] siquidem [illegible] sub una cathegoria velut [illegible] et eandem [illegible] hoc simplicius. Quarta vero est ista [illegible] intentiones [illegible] in [illegible] hoc [illegible] praedicta rationis et ita sequitur quod praedicta rationis non est nisi ens rationis quod improbat simplicius [illegible] praedicta [illegible] [illegible] intellectus [illegible] planum est quod non loquitur de rebus [illegible] quod si non esset nisi unum genus praedicamentum rationis non loquitur de [illegible] quod est qualitas absoluta [illegible] loquitur de [illegible] ut dicunt intentiones [illegible]

[illegible]

[illegible]

ista de generatione realiter opposita. de mixtione non est oppositio ... corporum quia in mixtione manet salvata ... non ... corruptione ... sed generatione ... mixtione ... [illegible]

[illegible]

in materia in generatione et corruptione. ¶ Tertio quia non dicimus simpliciter in materia et non materia [illegible] nisi maneat et elementa nullo modo maneret sed tantum materia. [illegible] manent [illegible] nichil propositum nihil. Sed elementa manent in mixto solum virtute. ¶ Et si queritur corruptis formis et elementis quid generatur mixtum. ¶ [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum quod fundatur in motu vere motum causatum sit ab anima extra animam quod nihil quod aut est divisibile vel non est necessario est partes eius. vel aliquid partium eius esse secundum quod est divisibile et nihil de ipso est in instanti. quod non est pars eius quod pars componit totum instans et non componit tempus. igitur etc. Preterea causatum dependens ab actione anime non est actu extra animam. quia quecumque sunt dependentia ab anima nisi sit res artificialis. [illegible] esse autem temporis dependet ab anima igitur etc. probatio minoris quia tempus est numerus et numerus non est sine numerante quod est anima. Quarto physicorum querit utrum tempus possit esse sine anima. et dicit quod si motus potest esse sine anima et tempus. et si non sed motus potest esse sine anima igitur etc. Preterea contra eos [illegible] moveban[tur] sine anima [illegible] igitur moveban[tur] [illegible] motus non est sine tempore igitur [illegible] esse sine [illegible] extra igitur etc. [illegible]

[illegible]

pars temporis copulatum autem non [illegible] esse sine copulato [illegible] [illegible] esse extra animam [illegible] sic [illegible] in anima [illegible] [illegible]

[illegible]

a [illegible]

b [illegible]

sunt species continui. Ergo dicere quod tales non dicant aliquas res positivas est dicere quod predicamentum quantitatis est fictum. [Q]uantitas [illegible] secundum aliquos sic: illud ex quo totum esse reale temporis dependet et propter hoc habet esse temporis [illegible]. Dicere enim [illegible] predicamentum sed totum tempus dependet ab instanti et non habet esse per ipsum. Ergo et cetera. [A]d 2m licet quod tempus non habet esse permanens sed [illegible] successive partium quae vere et realiter ipsius esse continuus non simul [illegible] requiritur adeo reale non solum permanentium. [S]ed 3 [illegible] [illegible] quanta actu [illegible] quod si sit quod sit pars mobilis existens [illegible] quia aliud est [illegible] actu propter esse quod est [illegible] sed tempus nulla pars quanta actu est quia neque preteritum neque futurum. Ergo [illegible] quod non habeat aliud esse quod ipse sit pars mobilis eius fluens et transiens. Secundo sic: illud [illegible] solum prius tempus continuatur realiter aliquam rem potentia [illegible] non continuatur illa non est ad potentiam sed solum in mente partes temporis continuantur realiter. Ergo et cetera. Probo minorem quia aliud continuatur [illegible] quod est impossibile quia per se [illegible] non sunt [illegible] per aliquam partem quantitatem quod eodem modo est impossibile. Secundo ergo quod continuatur [illegible] mobile quod est ipsum nunc et per consequens cum talis continuatio sit aliquam potentiam realem nunc in quo continuantur est reale. Sed sic illud de quo non [illegible] quantitatem est eius quantitatem. Sed tempus [illegible] nunc et preteritum [illegible] non quantum. Ergo tempus non est quantum. Et redit opinio antiqua quod tempus est in genere non entis et quantitatis quam Aristoteles tangit 4 physicorum ubi investigat diffinitionem motus. [A]d rationes in contrarium ad primam dicendum quod amoto puncto dato quod sit [illegible] positivus ex terminis lineae non remanebit linea finita nec infinita dimensive [illegible] tamen semper finita [illegible]. [A]d 2m dicendum quod significatio est quaedam entitas distincta [illegible] ipsum [illegible] quod sit involvens [illegible] sicut [illegible] involutus [illegible] sicut [illegible] augmento quod sit [illegible] est [illegible] positive [illegible] [illegible]. [A]d 3m cum dicitur quod unaquaeque res finitur [illegible] realiter [illegible] dicendum quod si accipiatur finiri [illegible] est sic [illegible] dimensive finiri est quod sit finitum [illegible] alterius [illegible] et ad probationem dicendum quod Aristoteles non vult [illegible] quod illud quod finitur [illegible] finitur [illegible] extra corpus distinctum loco et situ non tamen necessario omne quod finitur dimensive finitur ab alio [illegible] distincto loco et situ distinctum [illegible]. [S]ecunda opinio est ista quod tempus [illegible] est in indivisibili quod nec aliquid eius sit [illegible] nec aliquid dependeat ab ipso [illegible] quod hoc [illegible] tempus esse successivum et continuum. Alii autem tenentes [illegible] dicunt tempus esse compositum ex instantibus sicut ex indivisibilibus. [O]pinio sic: [C]uiuslibet passionis subiectum est [illegible] et non dependet ab ipsa nec passio eius sed subiectum temporis quod est motus est [illegible] nec dependet ab ipsa. Ergo nec tempus quod est passio eius. [E]t confirmatur quia [illegible] illa non dependent [illegible] 4 physicorum [illegible] de tempore [illegible] ut habeant esse sine [illegible] sed tempus est res naturalis quia [illegible] motum qui est res [illegible]. Ergo et cetera. [T]ertio sic: Aristoteles 4 physicorum tempus et motus consequuntur [illegible] actum et potentiam sed motus non solum [illegible] esse possibile [illegible] ergo et cetera. [C]ontra [illegible] motus est [illegible] in mobile ut prius est dictum [illegible] mobile non [illegible] actu sed [illegible] quero quod succedat sibi si aliquid mobile succedat sibi motus [illegible] in mobile est [illegible] ex motibus. Si autem ad mobile non succedat ergo [illegible] quia ut dictum est ipsum non est [illegible] ad mobile est. Ergo et cetera. [A]d [illegible] [illegible] in hoc quod ponunt tempus [illegible]. Et hac sic tempus est quantitas sed non est [illegible] quantitas discreta quia tempus non est passio motus cum sit [illegible] nec eadem [illegible] quantitas [illegible] quia est [illegible] motus [illegible] quod sic [illegible] [illegible] continuum [illegible] esse [illegible] discretum quia [illegible] et non continuum. Ergo [illegible] quod talis [illegible] sit ab [illegible]. [C]onfirmatur istud [illegible] 4 physicorum [illegible] dicit quod tempus est [illegible] esse [illegible] non [illegible]. [illegible] ad hoc quod tempus sit [illegible] quod habeat

a ad finem [illegible]

hoc ab Aristotele. [C]ontra hoc Aristoteles [illegible] sicut patet 6 physicorum [illegible] mole velocius [illegible] sexquadupla sit motus [illegible] instantibus [illegible] motus alterius esse in uno instanti [illegible] [illegible] 6 physicorum [illegible] omne motum [illegible] esse [illegible] [illegible] c. de tempore [illegible] actione [illegible] continue si componantur ex indivisibilibus multa [illegible]. [illegible] hoc ponit Aristoteles [illegible]. [A]d rationes in [illegible] ad primam dicendum quod [illegible] est [illegible] formam quaedam quae [illegible] ex parte [illegible] sufficiens [illegible] et de tali [illegible] est maior illa [illegible] est passio quae non sufficit [illegible] ex parte [illegible] et [illegible] paucis [illegible] tale [illegible] est ipsum tempus et de tali maior non est [illegible]. Istud autem [illegible] declarabitur [illegible] [illegible]. [A]d 2m dicendum quod tempus includit duo [illegible] 4 physicorum c. de tempore [illegible] et distinctum [illegible] eius [illegible] tamen ad istam [illegible] ut dictum est [illegible]. [A]d 3m [illegible] Aristoteles quod motus et quantitas se consequuntur [illegible] dicendum quod [illegible] motus et tempus se consequuntur [illegible] actum et potentiam [illegible] quod motum [illegible] esse actuale consequitur tempus [illegible] esse actuale et motum [illegible] esse possibile consequitur tempus [illegible] esse possibile. Hoc est sic [illegible] quod [illegible] motum [illegible] esse actuale [illegible] tempus [illegible] esse possibile. [A]d aliam rationem quae fuit [illegible] tempus componi ex indivisibilibus [illegible] et dico quod mobile [illegible] non succedit [illegible] fluens et non mobile [illegible] nec ad [illegible] sed sicut continuum est [illegible]. [illegible] dicens ergo tempus non [illegible] esse semper uniforme et [illegible]. [illegible] instans positum est tempus est quia [illegible] mobile est [illegible] autem [illegible] est [illegible] ideo sicut linea [illegible] uniformiter esse [illegible] ubique distribuit [illegible] lineae et [illegible] indivisibilibus lineae [illegible] [illegible] ut in ultimis et [illegible] ut [illegible] et [illegible] ubique [illegible] uniforme [illegible] ubique distribuit [illegible] [illegible] semper distribuit [illegible] indivisibilibus et [illegible] uniforme [illegible]. [C]ausa [illegible] dicendi [illegible] quod tempus habeat esse [illegible] et [illegible] formale [illegible] esse in anima [illegible] autem esse [illegible] extra [illegible] autem opinio sit declarata quod [illegible] motus [illegible]. [C]ontinuatio [illegible] non cessat eius fluxus [illegible] nec deficit. [illegible] id quod de eo accipitur ut distinctum ab eo quod accipitur [illegible] et [illegible] distinctum ab eo quod [illegible] instat [illegible]. [C]ontra est [illegible] ut continuatur [illegible] quod instat [illegible] et ut distincta [illegible] rationem [illegible] prioris et posterioris. [illegible] ut continuum [illegible] ut distinctum [illegible] motus [illegible] esse [illegible] quia est [illegible] si anima non esset [illegible] [illegible] esse [illegible] anime [illegible] quia distinctio [illegible] motus [illegible] continuante non est [illegible] sed esse solum [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] continue est [illegible] rationem distincti est in anima. [illegible] motum [illegible] eius [illegible] motum [illegible] [illegible] si [illegible] sit tempus solum habet rationem continui et [illegible]. Si [illegible] sit [illegible] habet esse in anima et non [illegible] ut [illegible] habet [illegible] continuationem [illegible] et tale hoc ut distincta [illegible] prioris et posterioris [illegible] instantis [illegible] sic [illegible] tempus [illegible] est [illegible] rationem quo est continuatum [illegible] rationem quae est [illegible] motus [illegible] prius et posterius et sic ut [illegible] tempus [illegible] rationem suam [illegible] continuitatis et discretionem [illegible] anime [illegible] [illegible] ex [illegible] 4 physicorum [illegible] de tempore [illegible] [illegible] sic dicit [illegible] nulla pars eius est in actu sed [illegible] pars demonstrata recessit ergo est compositum ex hoc quod iam defecit et ex hoc quod nondum est sed [illegible] si [illegible] esse completum [illegible] esse [illegible] ex actione [illegible] quod est [illegible] extra animam [illegible] completa sit illa [illegible] esse [illegible] sicut [illegible] ut post declarabitur de tempore [illegible] [illegible] est [illegible] quorum [illegible] completum [illegible]. [illegible] [illegible] et est [illegible] physicorum [illegible] centesimo nono. [illegible] tempus quod est [illegible] q. [illegible].

a passio [illegible]
b tempus includit duo
c tempus et motus consequuntur se [illegible] sit intelligenda
d indivisibile [illegible]
e linea [illegible]
F tempus [illegible]

est nullus, et quod est medium quod nullum est motus continuus, quoniam non est nisi simplex, sed est ultimus motus, continuatio [illegible] et divisio [illegible] formis, et est [illegible] ex duabus quantitatibus dicta et continua [illegible] mensuris quae dividuntur. [illegible] eiusdem capituli dicit sic: Similiter quod prius et posterius sunt medio numerata [illegible] est tempus [illegible] materia, est tempus in actu [illegible] anima non sit. Et postea dicit: et tempus [illegible] est quod prius et posterius in motu [illegible] quod sit numerata [illegible] indiget in hoc quod sit in actu [illegible]

Movetur etiam iste dubitatio [illegible] et solvitur per opinionem [illegible] est tale: ex [illegible] et [illegible] una [illegible] esse [illegible] possibile sicut [illegible] impossibile [illegible] quod tempus componatur ex [illegible] stante autem ista opinione tempus videtur componi ex [illegible] quod autem sit impossibile ergo [illegible] tempus esse tale habeat quale [illegible] est. Sequitur [illegible] quod tempus [illegible]

[illegible]

eius [illegible] quod tempus [illegible] nullus motus [illegible] est actus [illegible] eius nullus autem [illegible] sicut ipse postea [illegible] est ergo tempus passio motus [illegible] ergo tempus [illegible] quod nullus [illegible] esse reale in motu. Et confirmatur quia tempus non est quantitas nisi [illegible] licet esse [illegible] de aliquo [illegible] quod est materia [illegible] hoc est [illegible] esse medio [illegible] motus [illegible] esse formale [illegible] esse ex [illegible] Contra [illegible] ad solutiones datas [illegible]

[illegible]

q[uod] licet esse distinctum [illegible] q[uod] sit d[ict]o q[uod] tempus licet esse motus [illegible]

[illegible]

[illegible]

3m dubium

Dubium 3m

[illegible]

cum continuitas ... 4o phisicorum ... quia motus non est nisi fluxus forme vel forma fluens ... forma fluens ... gradu ... fluxus forme ... gradu passionis ...

Hoc patet quia continuitas temporis est idem cum quantitate et continuitas motus
cum motu sed continuitas eorum differt realiter est in movente sicut quia
due qualitates eiusdem rationis contrarie simul in eodem sicut quia ex quo continuitas
continuitas motus precedit continuitatem temporis potest esse sine eo quod est falsum.
Contra impossibile est quod ad similitudinem sit et non sit sed tempus posuit quod motus
celi non fuit quia continue totius successive et tamen tunc fuit tempus ergo non sunt
idem. Preterea quorum proprietates distincte realiter et ipsa realiter distincte sed proprietates
motus sunt velox et tardum que non sunt proprietates temporis ergo etc. In ista questione
sic procedam: primo inquiram an continuitas motus conveniat sibi
essentialiter et intrinsece vel sit accidens eius. Secundo utrum sit sibi intrinseca in
quantum an ista continuitas motus sit continuitas temporis. Tertio inquiram
an tempus sit realiter idem quod motus. Circa primum est una opinio
quod motus nullam continuitatem includit in suo conceptu sed omnis continuitas
accidit sibi ...

[illegible]

pugnabit sed motum cum repugnat similitudo et permanentia ...
... oppositum ... continuitas ... Contra quia
sed partes distinctas ...
... motus sed ...
... partes ... motus sunt partes quod non
... simul partes ... magnitudinis ... instanti sunt simul ergo ...
... continuitas ... est eadem partes non motus
sunt ... partes autem magnitudinis sunt simul. Contra probo idem
ex parte ... eius est maior et minor ...
... maius et minus ... maiori et minori ...
... continuitas ... motus est ... maius
et minus ... magnitudinis ... tanta ... motus esse maior
... mole tardum et minor ... mole velox. ... est
... partes copulantur ad ... partes copulantur
ad aliud ... continuitate ... copu
lantur partes motus ... ad partes magnitudinis quia partes mo
tus copulantur ad aliquid ... partes magnitudinis ...
... motus ... continuitate ... magnitudinis.
... unitas est sua continuitas ... non differt realiter ab sua unitate
... continuitate sed unitas motus est sua continuitas ...
... motus est unus ... et motus non differt
realiter ... unitate ... unitas ... motus ...
... de primo ...

[illegible]

a quantitas motus ...

quantitatem virtualem eandem esse equale et inequale in aliis et inequale. Si sint duo mobilia quorum unum velocius ad circumferentiam motus velocitas est equalis motui alterius secundum quantitatem ex parte magnitudinis et inequalis secundum magnitudinem quantitatem ex parte durationis. Ad 4m est videndum utrum tempus differat realiter a motu et dicit quidam quod tempus vel motus non addat aliquid reale quod preter primo sit prius et posterius in motu sed idem quod motus quia sunt partes eius sed tempus est prius et posterius in motu secundum quod numerata sunt. continuum autem ut dictum est numerari infra seipsum propter hoc quod ab anima numerantur. quare tempus et motus erunt realiter idem. Contra [illegible] tempus non est quidem numerus sed numerus numeratus. numerus autem numeratus est idem realiter cum re numerata et quod numeratur est motus, ergo quod tempus est realiter motus. [illegible] 4 physicorum c. de tempore [illegible] dicit quod [illegible] de tempore est [illegible] nisi motum et motus [illegible] istius opinionis et ideo ponere [illegible] Contra ergo ad istum articulum dico quod tempus differt realiter a motu quod probo quia vel ponimus quantitatem tempus inquantum mensurat motum vel inquantum passio eius. Ad primum probo propositum eius quia sic mensura est simplicior [illegible] vel autem est simplex seipso [illegible] quod tempus sit idem realiter cum motu [illegible] Consequens mensura extrinseca rei [illegible] est mensurato extrinseca rei sicut mensura qua [illegible] est [illegible] possibile est quod unum et idem sit prius seipso. Consequens mensuratum realiter refertur ad mensuram, non autem realiter refertur ad seipsum ergo etc. Probo quod tempus [illegible] inquantum passio eius et hoc sic quamvis due quantitates sint equales quecumque quantitas est eadem uni est equalis alteri sed possibile est quod deus [illegible] motum celi facere velocem quam modo et talis motus quo sit movetur celum velocius esset equalis ex parte spacii motui celi nunc facto. Si ergo tempus esset realiter idem cum motu isto cum isti duo motus celi sint equales [illegible] spacii tempus quod esset eadem quantitas realiter cum uno motu esset etiam equale alteri motui ergo si esset idem cum motu celi qui nunc est [illegible] quod tempus velocius et tardius equaretur. Si dicatur quod ista supponunt impossibile quod motus celi possit esse velocior quia [illegible] velocissimus dicendum quod non [illegible] ex [illegible] cuius [illegible] est impossibile etc. sicut [illegible] sed [illegible] velud [illegible] quod celum velocius moveri non est impossibile [illegible] repugnaret [illegible] ex parte celi vel ex parte potentie moventis [illegible] quia nulla [illegible] deciat sibi [illegible] velocitatem vel [illegible] nisi [illegible] resistentie [illegible] ad virtutem motivam ut [illegible] physicorum [illegible] celum [illegible] nullam resistentiam habet ad virtutem moventem [illegible] ex parte potentie moventis [illegible] repugnet cum sit infinita [illegible] repugnet [illegible] movere celum. [illegible] ergo quod tempus et motus differunt realiter sed [illegible] est [illegible] vel relativa et possibile [illegible] tamen [illegible] ad rationes illius opinionis [illegible] Ad primum [illegible] 4 [illegible] dicendum quod [illegible] quod motus et tempus [illegible] continui [illegible] sed quia illa quibus accidunt quod sit est [illegible] quod [illegible] tempus et motus non [illegible] sui quantitatem [illegible] magnitudine [illegible] quantitatem [illegible] ut [illegible] dicit [illegible] quod [illegible] se quantitas sed solum ut dictum est [illegible] sicut [illegible] non [illegible] entia sed dispositione entis [illegible] sic motus et tempus [illegible] ad magnitudinem [illegible] quantitas [illegible] non obstante quod sint quantitas [illegible] Ad 2m cum arguitur de distinctione motus ex 3o physicorum dicendum quod illa distinctio motus est [illegible] motus non [illegible] mutatum [illegible] motum et [illegible] in parte autem non [illegible] deceret de prima mutatione et [illegible] quam distinguitur [illegible] cum debeat [illegible] distincta [illegible] motus [illegible] oportet quod includat continuationem [illegible] dicit quod motus non est [illegible] prius ad partem [illegible] Ad 3m cum dicitur quod sicut in permanentibus se habet [illegible] ad [illegible] dico quod [illegible] est quia non est simile [illegible] quantitas [illegible] quia [illegible] accidens [illegible] differentie et tempus [illegible] motus autem non sic [illegible] quantitate ut visum est unde debet sic arguere sicut se habet in permanentibus [illegible] et permanentem sic

se habet in successivis. 2o [illegible] successiva [illegible] in permanentibus [illegible] est eadem realiter cum quantitate successiva [illegible] successiva [illegible] cum quantitate successiva. motus autem est quantitas successiva ergo etc. Ad primum dicendum quod motus est per [illegible] quantitatis non est in aliquo alio [illegible] quia ut [illegible] est motus est [illegible] et sua [illegible] quod [illegible] non est [illegible] accidit [illegible] sue [illegible] est quod [illegible] et [illegible] hoc [illegible] motum est non [illegible] et [illegible] per quod est per motus. Ad 2m dicendum quod [illegible] accidit motui dicendum quod [illegible] de motu [illegible] physicorum et motus ut sic non includit continuationem [illegible] quod [illegible] motus sit tempus quia [illegible] due quantitates eiusdem [illegible] vel dicendum quod continuatio est actus motus non [illegible] Contra adversarios [illegible] quod tempus et motus sunt realiter idem. Ad primum dicendum quod tempus est prius et posterius in motu et prius et posterius in motu sunt ipse motus dicendum quod esse in aliquo [illegible] dicitur et [illegible] ad primum [illegible] ut [illegible] 4o modo ut [illegible] prius et posterius in motu [illegible] ipse motus quia sunt ambe partes eius [illegible] prius et posterius [illegible] tempus prius autem et posterius in motu ut [illegible] sunt ipse motus nec partes eius [illegible] tempus et [illegible] et mensure [illegible] motus et [illegible] totus motus et hoc [illegible] quod tempus est prius et posterius in motu [illegible] tempus non est motus. Ad 2m dicendum quod [illegible] est prius et posterius motus [illegible] ut iam declaratum est [illegible] est numerus numeratus [illegible] motus [illegible] tempus est numerus numeratus et motus est numerus numeratus ergo tempus est motus [illegible] ex duabus affirmativis [illegible] falla[cia] consequentis. Ad illud de [illegible] dicendum quod [illegible] esse ex causa [illegible] accipit non solum [illegible] esse materia [illegible] sed etiam non dependentie [illegible] et quia tempus [illegible] suum formale dependet ab anima ut dictum fuit [illegible] dicit quod dependet non est ex causa non motum et motus [illegible] quod imperfecte tempus [illegible] est ex [illegible] numeratas [illegible] sicut [illegible] non est ex [illegible] alia. Consequenter est videndum utrum ad multiplicationem motuum sit multiplicatio temporis an omnium motuum sit tempus unum. Hic est una opinio quod in quolibet motu est proprium tempus ita ut quot sunt motus tot sunt tempora. Contra istam opinionem primo sic [illegible] mensure est [illegible] mensura intrinseca [illegible] est [illegible] quantitas [illegible] quantitatis extrinseca [illegible] est [illegible] mensuratum [illegible] ut patet in [illegible] [illegible] ita [illegible] in proposito [illegible] quod quilibet motus [illegible] per mensuram extrinsecam [illegible] est [illegible] motus [illegible] unam [illegible] [illegible] istud quia ex [illegible] non est [illegible] ex quo [illegible] quod mensura est [illegible] mensurato longior [illegible] longitudinem magis [illegible] magis [illegible] ergo mensura extrinseca oportet ponere [illegible] que sit [illegible] et [illegible] sibi [illegible] tempus [illegible] cum [illegible] in quolibet motu assignare tempus [illegible] 2o adducit [illegible] Gilbertus porretanus qui [illegible] in libro sex principiorum dicit quod [illegible] est [illegible] tempus. Contra alias rationes [illegible] quia aliqua passio distinguitur per subiectum [illegible] accipitur [illegible] passio [illegible] omnibus [illegible] ut patet de simo et aliis passionibus distinctis per subiectum sed tempus distinguitur per [illegible] ergo tempus est passio [illegible] motus [illegible] quilibet motus habebit proprium tempus. [illegible] tempus [illegible] cum [illegible] motus [illegible] prius et posterius [illegible] tempus ergo etc. [illegible] physicorum [illegible] probat quod tempus sit ad motus [illegible] passio eius quia [illegible] tempus [illegible] est mensura successiva motus sicut locus quantitates permanentes [illegible] locus [illegible] non [illegible] locata non mediantibus [illegible] locis ergo tempus [illegible] primum motum non mensurabit alios motus non mediantibus temporibus propriis. [illegible] tempore Josue sol stabat et tempus non stabat [illegible] quibus motus [illegible] tempus. [illegible] istius opinionis [illegible] dicit [illegible] tempus [illegible] esse mensura tempus ergo [illegible] in motu [illegible] mensurabit [illegible] vel [illegible] quia [illegible] esset mensura extrinseca ut [illegible] non esset mensura intrinseca de qua isti loquuntur [illegible] motum [illegible] est [illegible] dicit [illegible] 2o physicorum c. 13 [illegible] dicit quod tempus inquantum passio [illegible] mensura

Ad 2m arguit

Opinio cuiusdam

Hec est contra opinionem

Quod tempus differt realiter a motu [illegible] mensurat motum

[illegible] quod tempus differat a motu realiter

Ad rationes probantes convenientiam [illegible] motu.

Ad 2m.

Ad 3m.

Ad 2m

Ad 3m

Ad rationes [illegible] quod motus [illegible] realiter

Ad 2m

Ad 3m

Opinio

Opinio Jacobi [illegible]

[illegible] motu.

Ad 3m opinio

non [illegible]

non est mensura eius nisi per accidens. Unde textus sunt contra. Isti dicant
quod illud quod mensurat aliud non debet esse extrinsecum illi et existere in illo. Secundo
probatur quia omne mensurans [illegible] minus est prius et notius quam mensuratum quia
per ipsum certificatur ipsum mensuratum et est etiam independens a mensurato.
Sed duratio existens in motu inferiori est quoddam accidens et passio ipsius. Sed omne
tale est posterius subiecto et dependens ab eo et minus notum eo, igitur minus perfectum. Ergo
quod non est mensura eius. Contra sic mensura et mensuratum debent esse unius
generis ut etiam ipsi dicunt, sed mensura motus et ipse motus non sunt eiusdem
rationis, alias non due quantitates eiusdem rationis essent in eodem subiecto, scilicet quantitas
realis motus et quantitas durativa. Duratio etiam huiusmodi motus non est
eiusdem mensura intrinseca quia cum non sit unigenea quantitati reali motus,
etiam illud quod non est unigeneum alteri est eius mensura, quod isti negant. Contra
quod talis duratio non posset esse mensura motus inferioris
probatur quia quecumque quantitates sunt equales habent equales mensuras. Sed
motus velocior et tardior facti in equali spatio sunt equales per
suas extensiones, ergo habebunt equales mensuras. Si ergo duratio extensionis
inferioris motus est propria mensura eius et extensio motus sit eadem mensura
eius et sic eadem [illegible] quod eadem sit mensura velocioris et tardioris,
quod est inconveniens. Contra si per tempus primum esset mensura motus tempore primo mensura
motus essent duo quod probatur quia ex quolibet tempore dato [illegible] in suo
spatio tempore [illegible] moverentur duo [illegible] equaliter et ponderata
[illegible] Contra probatur per auctores Aristotelis quarto Physicorum, primo quod tempus non
est motus quia motus est in mobili et non diversificatur, motus autem diversificatur
[illegible] motus tempus autem idem in quolibet [illegible] et est dicendum quod [illegible]
includit mensura [illegible] quod motus non est tempus sed motus non est unus
unius mobilis loco et tempus est unum [illegible] loco et apud quemlibet. Ergo
motus non est tempus. Contra etiam eodem quarto. Sed esse temporis est prius posterius et
posterius in quolibet motu requiritur quod multiplicatur ad multiplicationem
motuum. Vel quod [illegible] est in [illegible] quorum utrumque est [illegible]. Contra
[illegible] mensure [illegible] quod motus [illegible] mensure est de mensura.
Dicendum quod si [illegible] intelligatur falsum est. Nam si omne mensuratum per se
mensuratur extrinsecam habeat intrinsecam realiter quia locatum per se locus qui est eius
mensura extrinseca habebit aliam loci que tamen cum proprius locus intrinseca quod falsum
est. Contra item esset ratio huius mensure extrinsece vel [illegible] tamen [illegible] hoc
[illegible] Si primo modo. Ergo falsum dicitur quod scilicet requiratur intrinseca. Si secundo
modo, ergo eadem extensio motus est mensura eius ut etiam est [illegible]
per se mensura intrinseca eius et tamen non potest esse mensura intrinseca
[illegible] ut etiam quia non [illegible] sibi [illegible] unigenea. Dicendum ad aliud
quod quecumque sunt mensurata [illegible] certa de genere quantitatis quedam autem quod
solum habent quantitatem virtutis. Contra primo habent mensuram intrinsecam cum extrinseca
et talis intrinseca non oportet quod eis sit adequata quia utriusque talium per se
mensurari per replicationem partis sue et sic omne quantum extensum mensuratur
per partem replicatam, ita tamen quod per ista ponitur mensura extrinseca
quanta autem de secundo genere non oportet quod mensurentur per aliquid intrinsecum sed per aliquid de
suo genere distinctum secundum primum motus per mensuram aliquam per motus in
ferioris. Illa per partem replicata per se mensurarentur cum iste motus sed non debet tempus
quia tempus est primum mensurans et certificans talia. Autem non est per ista. Contra aliud
cum dicitur quod mensura est cognita dicendum quod mensura est mensurato
unigenea non quidem quod sit in eodem subiecto alias nisi sit mensura repli
cationis mensura non debet habere rationem prioris et posterioris. In eadem autem
specie non est prius et posterius. Tertio mensura mensura quando est cognita mensurato quia
per ipsum aliud mensuratur illius generis aliud quod per ipsum mensuratum et sic hic motus
dicitur primum motus est unigeneus diversitatibus aliorum motuum sed non
eiusdem speciei. Contra ad aliud de aliis [illegible] dicendum quod actus temporis per se
[illegible] quod intendit quod per unum [illegible] sit nullo tempore quod per predicta quod
[illegible] de tempore non [illegible] existere sed per successionem [illegible] Ad aliud dicendum quod
[illegible] quodcumque motus per se [illegible] tempore. Dicendum quod istud verbum Aristotelis [illegible]
[illegible] quarto Physicorum capitulo de tempore circa [illegible] arguens hinc [illegible] sed idem
solvendo dicit quod per ipsum cognitionem motus per se tempus accipitur, sed non per se
[illegible] unde dicit simul enim sentimus tempus ad id sentimus cognitionem motus
prioris et posterioris impossibile est quod si sit tempus prius et posterius [illegible] cognitionem motus et sic
in applicatione motus in applicatione temporis quod per [illegible] motus
[illegible] tempore solum [illegible] ex quo [illegible] percipimus

motum percipimus nos moveri [illegible] et per eius percipimus motum primum.
Unde dicit: Si autem percipimus nos esse in motu [illegible] statim percipimus
tempus et postquam [illegible] appositus [illegible] quod nos
non sentimus nos esse in motu [illegible] Sed ista ratio
non videtur sufficere quia [illegible] dependet [illegible] medium a sole et [illegible]
quod motus [illegible] primo [illegible] non obstante tamen dependent.
Non oportet quod percipiamus [illegible] percipiatur solum [illegible] sed [illegible]
[illegible] videtur [illegible] non [illegible] hoc percipit solem
[illegible] qui [illegible] Contra ad percipien
[illegible] motus inferioris [illegible] motum [illegible] quo ad esse formale [illegible] quo ad
esse [illegible] primo non quia si [illegible] videtur motum
inferiorem non ex hoc [illegible] motum inferiorem [illegible] esse formale.
Sed primo non [illegible] tempus sequitur motum [illegible] ergo tempus percipientes solum
esse virtuale quod est [illegible] Contra [illegible] quod tempus [illegible]
[illegible] non est nisi duratio mensurans [illegible] diversas [illegible]
duratio est solum [illegible] quod [illegible] ex [illegible]
tempore motus primi [illegible] ex prioritate et posterioritate in motu [illegible]
prius et posterius in motu inferiori et sic [illegible] motus primi de
[illegible] in motu inferiori dico tamen quod ex perceptione prioris et posterioris
in motu [illegible] motus inferioris [illegible] tempus quod est [illegible] tempus [illegible]
[illegible] Sed [illegible] vult concludere quod tempus sit [illegible] motus et sic
[illegible] tempus quod est [illegible] motus non est [illegible] tempus et est dicendum quod
[illegible] adhuc [illegible] et hoc [illegible]
[illegible] sic quod si [illegible] motus inferioris eadem motus [illegible]
[illegible] quod est [illegible] tale tempus scilicet quod est talis motus inferior [illegible]
[illegible] motum primum percipimus tempus [illegible] dicendum [illegible]
[illegible] non oportet [illegible] primo dicta [illegible] quod [illegible]
[illegible] motum percipimus tempus [illegible] tempus sit accidens [illegible] motus sed
quia est [illegible] mensura [illegible] quod [illegible] non [illegible]
sed [illegible] Contra ad aliud [illegible] quod tempus [illegible] primum motum [illegible]
[illegible] dicendum quod ex hoc non sequitur quod [illegible] motum [illegible]
tempus [illegible] quia tempus [illegible] primum motum [illegible]
[illegible] non [illegible] motus tempus sit passio [illegible]
[illegible] tempus primum motum [illegible] tempus [illegible]
sit [illegible] cadens et [illegible] primum motum tamen est tamen mensura
[illegible] in [illegible] eius ut mensura est per se motus in
[illegible] Contra ad aliud dicendum quod non est simile de loco et tempore
[illegible] motu celi [illegible] dare locata [illegible]
celi [illegible] eius [illegible] non [illegible] applicari inferio
[illegible] secundum suam [illegible] quantitatem duratio vero celi est distincta
[illegible] dicitur [illegible] Contra ad aliud
[illegible] quod tempus posset stante celo esse tempus dicendum quod hoc per se non
[illegible] et [illegible] hoc [illegible] Physicorum [illegible] de tempore [illegible] dicens
[illegible] non est tempus non est [illegible] non est [illegible] augmentum [illegible]
[illegible] neque corruptio [illegible] tamen est tempus et si [illegible]
[illegible] non est [illegible] non est tempus [illegible]
velocitatis [illegible] motus [illegible]
quia destructio [illegible] passio [illegible] non [illegible] passio qui
autem vellet [illegible] dicere quod stante motu celi
[illegible] tempus est et hoc [illegible] motum qui
[illegible] est tempus est passio motus uniformis [illegible] motus celi et si per
[illegible] dei celum staret [illegible] tempus est passio motus motus inferi
oris [illegible] uniformis [illegible] illud est [illegible] eadem [illegible]
quod [illegible] motum uniformem [illegible] motus celi [illegible] tempus est
passio talis motus sicut etiam [illegible] quod si deus [illegible]
[illegible] angelum [illegible] illud est mensura [illegible]
[illegible] etiam si deus [illegible] angelum [illegible]
[illegible] sibi [illegible] est mensura aliorum [illegible]
quod [illegible] sol stetit tempus posuit quod tempus fuit [illegible]
inferioris [illegible] motus erat uniformis [illegible] fuit illud
posset etiam dici [illegible] quod tempus est [illegible] motus
non est [illegible] motus [illegible] prius et posterius
motus [illegible] non existit et [illegible] quod [illegible]

Alia opinio.

tamen manifestum esset posset etiam dici 2° quod tunc nullum tempus esset
tamen esset distinctio maior et minor ita videtur sentire commentator libro 5 commento [illegible].
et 40. De dimensione. Tertia est opinio ponens omnium motuum unum tempus.
non quidem quod habeat unitatem materialem per unitatem subiecti sed per fluentiam.
omnium motuum ita quod omnes sunt unum subiecto et tamen declarant possibilitatem
ponendi simul plures motus et dico quod omnes simul possunt
esse unius temporis unius subiecti prius sic declarant licet dimensionatum exigat
certam partem qua dimensionatum est excludat aliud dimensionatum
simul secum esse in eadem tamen parte qua non est dimensionatum non excludit
aliud propter quod nam linea secundum longum non occupat aliam simul secum in
eodem loco secundum longum quare sic linea est dimensionata quia
secundum latum et profundum est indivisibilis ideo per hoc spatium secum lineas
infinitas et sic de superficie suo modo sic autem motus quia non habet
dimensionem nisi secundum spatium longitudinis et habet aspectu infinitum ergo
non partes non habet dimensionem qua excludat alium motum
sed possunt simul esse plures motus in parte licet parte et similes non
possunt simul esse. Secundo declarant quod omnes motus simul existentes
habent rationem unius subiecti et unius temporis et habet sic quod ubi distincta et partes possunt
convenire rebus proportionem dimensionis et partium indivisibilium sicut
ibi et ideo una res subiecta eis non excludit aliam sicut patet de
ubi plurium linearum secundum latum et profundum quia cum linea non habet la
titudinem ideo a loco suo ipso non habet unde excludat aliam lineam secundum
latitudinem et ideo secunda linea a loco prime linee non distat secundum
latitudinem [illegible] secunda linea est immota quo ad locum prime linee et ideo
eadem ubi secundum earum latitudinem est unum modo et secundum earum longitudinem unum
similiter quia motus proportionem ad partes non habet dimensionem per quam excludat aliam
motum distantem a suo parte ut prius dictum est. Propter hoc ista distinctio
temporis debet pluribus motibus propter unionem et proportionem omnis distinctio
et ideo tempus non debet pluribus motibus sic se comparantibus quod pluribus
subiectis sed quod subiecto non plus nisi adducunt duo motus ad plures subiecti quod
unus tamen debet ergo unum tempus pluribus motibus quod plures [illegible] rebus
sed non quod pluribus subiectis sed quod unum subiecto. Contra istam opinionem. et primo
contra hoc quod dicitur quod motus non habet dimensionem nisi secundum longitudinem
scilicet prioris et posterioris motus secundum plus et minus sicut in suo [illegible]. Preter [illegible]
tamen sit omne perfecte mobile est perfecte divisibile non solum secundum [illegible] longum sed
etiam secundum latum cum igitur actio extendatur extensione [illegible] ubi et
motus sit actio eius secundo motus extenditur secundum longum [illegible] quod
secundum latum eius cum mobile eius sit quod non moveatur [illegible] motus
habet dimensionem non solum secundum longitudinem sed etiam secundum latitudinem [illegible] utrumque
partitus et non quod istud bene probat de dimensione partium sed non
de dimensione intrinseca motum est non motus inseparabilis. Et quantitas
et si solum sibi [illegible] operetur dimensio linearis que est aspectu in
futurum ergo sic motus partialis et similes non possunt simul propter dimensionem
longitudinis qua se excludunt et tunc motus unius corporis est simul cum
motu alio secundum longitudinem dimensionis latitudinis quam [illegible]. Contra
hoc 2° exemplum de lineis quia linee mathematice omnes abstracte a corporibus
mathematicis et sensibilibus possent infinite simul esse in eodem ubi
per qua se non excludunt impossibile est tamen hoc de lineis in corporibus
mathematicis vel sensibilibus existentes possunt esse simul in eodem ubi quod sic quia
sicut corpus totum habet et corpus aliquod alibi secundum indivisibile ubi simpliciter
sic linea [illegible] corporis habet et corporis illius in [illegible] ubi et
situ desideratur in eis opposite [illegible] ubi et locum. Primo dico quod
si contingit divisa corporis simul ipsa haberent divisa ubi quare alias ibi
non deesset indivisio corporibus quod est impossibile quia tamen possunt idem
ubi esse et non esse quare possunt unum corpus destruere reliquo non destructo.
Contra secundam dictionem impossibile est quod idem actus sit indivisibilis subiectis
multis quia cum sit possibile quod destruatur unum subiectum altero non destructo sequitur
quod actus non destruetur ad destructionem sui subiecti sed si destruetur
quod idem actus simul esset destructus et non destructus. Unde autem
3° in metaphysica et ultimo non putes me quod unum actus sit in
divisis subiectis. Hoc dictum quod unum tempus debet pluribus motibus
tamquam pluribus rebus sed quasi [illegible] subiecto. Contra hoc modo est quia omnis
motus sive transmutatio est in eo quod movetur et est [illegible] quod movetur

in aliquo videlicet sed prima perfectio mota sit in pluribus [illegible] et locis [illegible]
[illegible] localiter distinctis ergo sicut est impossibile quod per distinctionem mobilis
[illegible] et secundum locum unus et idem motus in eo sit in omnibus mobilibus
secundum subiectum et locum distinctis impossibile est quod eadem actio sit idem in eo
similiter in omnibus motibus distinctis secundum locum per distinctionem eorum [illegible]
[illegible]. Quarto ponamus quod celum tantum moveatur secundum [illegible] incipiat
moveri quero utrum tempus sit in aliis motibus vel non si non habetur
propositum si sic [illegible] idem quod esset in motu celi et [illegible] ideo sequitur
quod actio migraret de subiecto in subiectum si [illegible] erunt plura tempora
et non unum solum quod est contra eos. Sed dicunt adhuc salvantes [illegible]
positionem quod tempus est unum [illegible] in eo. Contra non potest
[illegible] unitatem aliam [illegible] posito in [illegible] est [illegible] omnis positio et transmutatio
motus et successionis in tempore est quod successio [illegible] possibile ergo tempus habebit
unitatem [illegible] que est una in eo in omnibus non obstante tali diversitate
motuum. Sed hec opinio est falsa tamen est [illegible] ad finem eius
nam quod non sit una eadem in eo [illegible] quia possunt deus de
struere unum lapidem sed totum esse quod [illegible] manere [illegible] lapide
secundum non esset eadem in eo [illegible] idem simul esse et non esse pre
terea quod si omnia eadem esset in eo [illegible] commune [illegible] forme
informaret eandem partem materie. Sed [illegible] opinio [illegible] quod dicit
esse unam omnium per communem abstractionem ut sit ab omni motu et transmutatione
secundum unitatem [illegible] que [illegible] ut abstrahit a
motu et transmutatione et sic tempus non est in ipso motus et transmutationis
[illegible] 12 metaphysice commento 14 [illegible] vult quod numerus est una
[illegible] proportionem omnium [illegible] quia ut intellectus eius in ipso [illegible]
scilicet ut [illegible] sic numerus [illegible] idem sed [illegible] non [illegible] ut
multiplicatur sed ut sic abstrahit a motu et transmutatione ergo etc.
Sed actio non numeratur [illegible] secundum [illegible] non [illegible]
idem quod nec motus ergo non est [illegible] unionis eius et
in hoc etiam [illegible] de suis rationibus eorum cum dicunt quod numerus sit certe [illegible]
mutationis unde est remotissima [illegible] [illegible] non procedit. Alia
opinio [illegible] quod tempus non multiplicatur ad multiplicationem motuum alii dixerunt propter op
positionem quod fundatur in omnibus motibus simul ut dixerunt in prima opinione sed
dico quod fundatur solum in motu primo actionis [illegible] est unum
ex unitate primi motus quod prius aliquibus omnibus primo sicut primum in v
[illegible] [illegible] debet esse mensura omnium aliorum illius generis [illegible]
motus autem celestis est primus [illegible] ergo etc. Sed sicut simpliciter motus
primus [illegible] ergo eius distinctio [illegible] motuum
inferiorum ergo eius est mensura distinctionum inferiorum sed ista distinctio
est tempus sed una distinctio tantum ergo tempus est unum tantum propter mensura
in motu quod est notior omnibus [illegible] ergo [illegible] illorum
mensura [illegible] sed motus primus ut [illegible] secundum [illegible] notior
omnibus aliis motibus ergo etc. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ nunc autem tempus est [illegible] quod [illegible] [illegible]
alii motus ergo solum in motu primo est motus tempus sed iste est tantum
unus ergo etc. Sed sic nunc quod est in tempore est secundum tempus sed omne
quod [illegible] in tempore [illegible] tale est secundum tempus. Omnis autem mo
tus secundum celestis [illegible] est ergo etc. [illegible] quod est in tempore [illegible]
[illegible] et omne tale esse incipit in tempore et desinit esse in tempore [illegible]
[illegible] quod motus celi non est in tempore quia incipit cum tempore et simul
tempore desinit cum tempore nunc autem nulla secundum excedit [illegible]
passione [illegible] [illegible] quod [illegible] temporale [illegible] omne tale est in
tempore [illegible] quod solus motus primus est secundum tempus et iste est
tamen unius ergo etc. Sed [illegible] dubium quia [illegible]
est [illegible] aliquibus [illegible] multiplicato [illegible]
secundum tempus est [illegible] secundum motus [illegible] tali motu
[illegible] tempus quod est [illegible] quia [illegible] [illegible] ponentem tempus
idem cum motu celi [illegible] ergo plures [illegible] secundum hoc sunt plu
res celi essent plura tempora quod [illegible]. Sed [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] de tempore [illegible] non salvat [illegible]
[illegible] ex una [illegible] [illegible] quod [illegible]
scilicet quod tempus idem est quod motus [illegible] celi et [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod sunt plures celi [illegible] ut dicitur est [illegible]

mo expone dubitationem 9 expone impossibilia dicit. Dicendum solutio
est quod ysta ratio non est a ratione plus dicit quam probat quod tempus realiter
distinguitur a motu et erit ista questio post eandem equalibus sed e-
qualia etc. et hoc modo videtur ratio dicit. Plenum non si tempus sit
idem quod motus celi quod ad constituere inmixtam quod licet ymaginatio
et spacium ut diceb. plo et si essent duo celi eiusdem magni-
tudinis et essent primum essent duo tempora equaliter quia motus sunt e-
quales ex parte quantitatis spacii hoc autem licet dicit posset idem quia
adhuc posset unum velocius alio et tardius moveri 9 ipsum licet diceres
quod ista non est ratio quam quam propter dicitur quod si plures essent celi
motus cuilibet equaliter esset tempus tunc autem ponimus motum velociorem
et tardiorem quorum unus velocior esset prior et ponitur esse simpli-
citer et ita non equaliter ut vult philosophus. Dicendum quod ut dicit et commentator
imponit plenum. philosophus dixit quod tempus est idem quod motus quantum ad
constitutionem eius formalem et ita si essent duo celi quorum unus
non esset sub alio motus unius non esset mensuratus motu alterius quia motus
unius non haberet habitudinem ad motum alterius et essent eiusdem speciei
et eiusdem motoris 9 speciem et non quia ratione motus unius celi esset
tempus licet motus alterius esset tempus et sic plura tempora equalia quia simul.
Tunc rationes philosophi ad propositum patet quid est dicendum extracte questionis.
Ad 2 dicendum quod licet continuitas temporis sit accidentaliter a continuitate motus
non tamen sequitur quod unum possit esse sine alio quia quantum ad non potest esse sine
tio vel non potest esse sine velocitate cum 9 motus non posset
esse sine mobili hinc est quod non potest esse sine duratione que in

Utrum intelligentia movens celum sit. Conceditur primum ad modum
alicubi ut in loco quod non. 3 9. physicorum 2o. 8. quod non
est in corpore non est in loco intelligentia est huiusmodi 9 dicit 12 metaphysice 9o
etc. ... si est in loco quero per quid quia vel per substantiam vel per virtutem vel per operationem
esse discretum non primo quia substantia est maxime abstractionis quia
operatione immanens cum fundetur in substantia ut in subiecto operatione autem talis
abstrahit a loco non per quia articulus dicit sic unum est quod nullo modo ...
9 substantiam si intelligentia sic quod secundum non sit vel eiusdem in loco nec est in
loco per virtutem cum sit eque abstracta sicut substantia nec per operationem transi-
euntem quia cum operari presupponit esse 9o plus est in loco quod operari.
Contra damascenus libro 1o. c. 4. celum est continens tamen visi-
bilium que in vel unius ... 9 ista continentia non esset ... ut locus
continet a loco. 4 physicorum omne quod est alicubi est. Ad eum
concedendum huius ... videndum quid sit locus et quid de ratione
loci. 2o per quid conveniebat angelo esse in loco seu locari. 9 est
videndum qualiter licet loco applicari. 3 est videndum quando potest loco
applicari. Ad primum dico quod locus est continens aliquod corpus se-
cundum superficiem et in mole hoc in textu per illam diffinitionem quam ponit 4o physicorum
de loco ubi dicit quod locus est ultimum continentis immobile primum etc. declaratur
iste particule quod autem locus sit continens patet per particulam 4o physicorum et commentator
idem 27o 29 quod sit continens per superficiem hoc patet quia locum esse
in mole applicatum 9 se totum locato et equale sibi ... 4 physicorum
... sed illo textu dicit vel etiam est dispositio primum locum in quo est res.
dicitur et equalitas est dispositio primum locum qui est ultima finis aeris
continentis locatum ex quo sequitur ut ista ultima sint locus non ultima omnium.
et propositus 9 inmobile ... affirmative in ipsa superficie et facere sic
est hoc quia locum esse equale locato est proprium loco 9 quod planum est
est quod illud non potest convenire nisi continenti per superficiem ipsum locatum ex quo
sequitur duo primum quod continens esse mobile 9 latens quia si esset
difficile 9 latens non posset esse in mente applicatum 9 secundum ... continens.
2m est quod continens illud esse ultimum alicuius corporis difficile ut
vult dicit 4 physicorum eo quod mobile 9 latens non potest per se existere.
ista tamen ultimitas non est de ratione loci communis quia si posset illud
mobile per se esse posset esse per se continens et locus communis
9 particula videlicet quod illud per se continens sit immobile patet per
dicit libro 4 sed qui vult quod philosophus dicit locus a vase 9 modum autem
sit immobile est ex modus dicendi quod non dicit quia est immobile primum
distantiam a polo mundi licet licet esse corpus moveatur aer quia tamen aer
adveniens accipit eandem distantiam ad polos mundi quam habebat aer
prius locus idem dicitur esse idem locus et locum illud habere locum immobile.
Contra 2o quia secundum variationem variatur omne accidens eius sed ab aliquo sive
respectu cum 9 aer prius continens variatur et precedat non
est distantia ipsius ad polos sed sit accidens ab aliquo sive respectu variatur.
et si dicas quod licet ut est ultimum continentis variatur tamen ut est ultimum
totius universi manet immobile contra istud non valet quia quando in aliquo
toto sunt multe partes et quod competit sibi primo per unam partem
et post per aliam partem non est idem numero ista autem ultimitas est totius
universi quia est ad partem aliam et tamen ipsius 9o ad est ad partem
aliam et tamen ita non est idem totius universi. Ad modum est dicendum
2o physicorum commentator ... qui vult quod locus est immobile esse immobile tamen
accidentaliter per accidens unde dicitur sic et significat quod locus non movetur essentialiter hoc quod
locus eius illud ad quod movetur res et quiescit in eo et si ad mo-
vetur ad rem motam tunc motus eius esset ociosus. 2o dicendum
sit quod locus autem est immobile autem immobile per se est non immobile immobile
opposita motui locali per se et per accidens de se patet de per accidens probatur.
quia non movetur locus ad motum corporis continentis nec per accidens nec
accidentaliter per accidens sic albedo movetur per accidens moto corpore et sibi do
fundata in albedine movetur accidentaliter per accidens quia si fundatur in albedine
mota per accidens istud patet quia cum non est locus nec per se nec per accidens
id est immobile primum locum et per se et per accidens 9 loci non est locus
nec per se nec per accidens quia repugnat loco in quantum locus et locari
ergo locus non est mobile ad locum nec per se nec per accidens. Contra si locus
posset locari moveri cum motus localis presupponit proprietates eius
quod movetur sequeretur idem locus numero cum continens idem corpus et tamen
non continens 9 recessus ab ipso per motum quod est impossibile quia non
est locus corporis 9 cum autem 3 9 ipsum. Contra sequitur quod aliquid quies-
cens posset localiter moveri quia quod licet autem et aliud loci succedente
motu locali fiunt autem seu quiescens posset habere aliud et aliud
locum continentem si locus moveretur per accidens ut de se patet 9o etc.
locus est immobile et autem movetur vel per equivalentiam quia locus ad-
veniens succedens equivalet primo. quod patet dicitur primo quia sit impossibile est
illud corpus continentem moveri ad locum sibi convenientem sicut sed primo
locus remansisset quia sicut primo loco remanente non potest corpus
ad illud moveri 9 ab illo sic nec ad illud continens succedens per moveri.
2o hoc patet quia fundatur in continente similiter similis distantie ad
polos que licet varietur numero est tamen eadem 9 equivalentiam sicut
9 vox homo licet plures prolata varietur numero dicitur tamen eadem vox
per equivalentiam ad finem vocis intentum sic in proposito locus est in
mobile per se et per accidens localiter et est corpus moto suo locato quia
tunc non semper manet illa ratio si sit ratio quia idem accidens numero non
potest manere in diversis subiectis est tamen mobile vel 9 equivalentiam quia illi corpori
in quo fuit ista ratio loci necessario succedit aliud corpus numero in quo manet
3 autem ratio loci numero eadem in specie per oppositum ad motum locale
per equivalentiam ut dictum est hoc de primo. Contra autem ad 2m per quid angelus
est in loco sunt diverse modi. ad primum est quod angelus est in loco per
operationem extrinsecam que consistit in motu 9 et 9 opinio predictiones
... angelus non est in loco per substantiam suam. 9o sequitur quod solum
per operationem patet angelus et simul angelus primo sic non primum ab-
strahit substantia angeli a loco quam substantia vel corporalis 9 sed corporalis abstra-
hit a loco primum se quia non est in loco per se 9 per accidens sed per
... 9o etc. Secundo patet idem per illa qui dicit sic si intel-
ligentia ut substantia non sit vel eiusdem in loco per substantiam unam 3 quod nullo modo
quam sit per substantiam 3o patet idem sic ponitur quod angelus
sit in quadrato ex quo fiat quadrangulus inter angulos.
quod est possibile si locus maneret corruptione in medio si ergo angelus
sit in loco per essentiam licet nullam decabet sibi ... et est
in quadrato sicut in quadrato et tunc cum sit totus in qualibet parte sui
loci est simul angelus in centro et circulo linee sic
9o patet angelus. patet angelus quia vult substantiam angeli non invenitur in
angelo nisi voluntas et intellectus et actus intellectus et voluntatis
et operatio extrinseca 9 per potentias non potest esse in loco quia
sunt ita abstracte sicut et substantia nec per operationes immanentes

Margin notes: Bon(aventura). — 2a opinio. — 1a opinio 3 Scoti de loco. — (?) articulus. — 1a opinio prima. — opinio prima de loco.

manentes c^o s^t inte l^r et velle g^o velmg^t ꝑ ꝓpom ex^e
tisserme. Caso sic ad p^ite ee in loco n̄ p^t ee insi d^r s^t l^r ꝑpe.
l^r ꝑquantes l^r ꝑpe ut ꝑ opacom̄ cu g^a an^l ꝯtate n̄ h̄eat
n^c posit ee in loco ꝑpe n^c est in loco n̄ ꝓpom̄ maioꝝ ꝑ ꝑ
ꝯstuē. 8. phice iso. g^l. vbi d^r s^t qꝛ iste motor n̄ est i m^c.
no restat de insi ip̄m ee in illis locis in quibz effc̄us eius
in^s appz. t^eo q n̄ est l^s insi mediu aut ꝯferent u^m
ib dic actio a^u eius in^s appz inferentia sc̄o in actrib^s illi
loco vn̄ omnes leges ꝯit illoc qm̄ deus h̄eat in eo l^s p^r.
3° sit p̄nd angelus vē ee in loco ꝑq est in q^e s^t ꝓpom̄
extrinsecat solu est in q^e qꝛ illa solu in pa^z t^e. g^o t^e C. po
nīe aa isti talm̄ modu qꝛ dic^t q an^l ꝑ se ꝯsideratus nec ꝑ
p^t dici ee ꝑpe l^r longe n^c sursu n^c deorsu. si d^r q l^s n̄ ca
pit vo d^r q hoc vn̄ est de ill^r dequibz lo^r ꝯr iz. inere di
cens hoc p^mm eis actu^e in q^bz ꝯnas d^tus ꝯformatua s^t
ꝯgnitam vn̄ nō pu^t credere ee enim n̄ ee^t n̄ in loco n^c
in q^e. si ꝯuenit eis vo in loco l^s eu^t qꝛ extra l^m
...

ista ꝯfiens est ee an^l a g^o t^e C. ip^s ista opo est ꝯpatuci
...

Ad^r et n̄ fine nusqꝫ ...
...
sicut dicti ... angelus ... in loco ... deus ... an^l ...
...
...
qm̄ ꝑ ... sibi ineste.

[illegible]

si insit sibi secundum aliam conditionem sed quantum naturam est esse in esse simpliciter in
sed deitas natura est in esse sive tantum per quantitatem ergo cum in est sed infinite.
ei inest simpliciter sed dico in est minimo per quantitatem ex quo ergo est simpliciter
quod simpliciter est dicere in deo quod illud quod competet minimo sed quod quantum per
liber [illegible] minimum. Contra divisitas mentales partes per [illegible] quantitate
vel est de ratione eius. ex diffinitione quanti [illegible] minimo cum ergo hoc impossibile
possibile et quantitas sibi esset in per [illegible] non esset dimensio quantitas quia
non esset quantum [illegible] forte forme illi non repugnat esse sub quantacumque
modica quantitate etiam sub puncto de quo aliquis et etiam quod [illegible] stat
cum dicto [illegible] per philosophum [illegible] ergo illa de qua dicto et quandoque loco ex
alio non procedit quia s. angelus non potest esse in loco quantumcumque parvo de quo
dicetur in [illegible] articulo. Ad 2^m rationem philosophi dicendum quod non videtur intelligere
quod indivisibilitas procedat oppositum [illegible] et plures ponerent indivisibilitatem
intelligitur ad corporis partem necessario quod est ipsum esse in loco ad
quem [illegible] oppositum sed autem [illegible] dicentes male ponerent. Ad aliud dicendum
quod arguit ex opposito quod licet [illegible] esse [illegible] non necessario eius [illegible] sed a
posteriori quia ab effectu arguit eam [illegible] s. [illegible] contrarietas.
Sed illud quod [illegible] approximatur vel approximatur motori est velocius motum et
post ex hoc [illegible] motor [illegible] est in partibus velocioribus
[illegible] in circulo maximo orbis [illegible] qui facit diurnum motum
ergo videtur plane quod motus et opinio presupponit [illegible] motoris
per intentionem [illegible] [illegible] quod angelus [illegible] est in loco et
[illegible] dicendum quod licet non est [illegible] ut probabit inferius [illegible] opinione.
Secundus modus dicendi est iste quod angelus est in loco per applicationem virtutis
sue ad locum et [illegible] est ad hoc quia impossibile est quod ad [illegible]
ad quantum [illegible] aliquam [illegible] cum [illegible] angelus non [illegible]
virtute [illegible] quod si sit in loco [illegible] sic per applicationem virtutis sue.
Contra quero quid appellas applicationem aut enim est opus extrinsecum [illegible]
aut [illegible] manens. Si est transiens ita quod dicatur applicatio
quia operatur [illegible] [illegible] [illegible]. Si autem est manens
[illegible] qui [illegible] virtute potest applicare [illegible] sic possit
et [illegible] quia simpliciter est [illegible] sicut et [illegible] [illegible] opinio
[illegible] [illegible] ad [illegible] quia non [illegible] applicatio [illegible] esse
actus primus [illegible] quod non est actus primus neque actus [illegible]
quia illa ita abstrahunt a loco sicut [illegible] est opus transiens
[illegible] et hoc est quod dicit quod [illegible] [illegible] autem esse est
[illegible] quia ex quo [illegible] ad locum per [illegible] virtutis
ergo non est in loco per applicationem [illegible] [illegible] sit [illegible]
[illegible] est [illegible] est [illegible] in loco non eius applicatio.
Tertius est alius modus dicendi s. quod angelus est in loco per [illegible]
[illegible] quod ei [illegible] quod potest [illegible] dicit quod eius
simultas cum [illegible] [illegible] in loco vel [illegible] sive [illegible]
[illegible] in loco est [illegible] formalis applicationis eius ad locum. Contra [illegible]
[illegible] angelus non videtur esse [illegible] abstractionis [illegible] eius
[illegible] non [illegible] aliud quam sua [illegible] [illegible] pone angelum in loco
per suam [illegible] est ponere ipsum in loco per suam [illegible]. Preterea
[illegible] simultas angeli cum [illegible] sicut simultas eius cum corpore.
ergo si ex hoc quod est simul cum corpore est in loco ergo multo plus
ex eo quod est simul cum tempore erit in tempore. Contra si [illegible] talis
[illegible] ergo cum deus [illegible] [illegible] alius est in loco. Contra
esse simul cum corpore non est esse in loco [illegible] [illegible]
sit sibi [illegible] simul cum [illegible] [illegible] [illegible] in loco. Contra [illegible]
[illegible] [illegible] corpori quod [illegible] angeli [illegible]
[illegible] [illegible] est simul [illegible] in loco [illegible] [illegible].
Et [illegible] est quartus modus qui dicit quod esse angeli in loco [illegible] ad
[illegible] ipsum esse [illegible] [illegible] loco [illegible] [illegible] [illegible]
fundatur in [illegible] angeli ut est [illegible] ad fundamentum [illegible] talis [illegible]
[illegible] ad locum [illegible] quod angelus est formaliter in loco dicendum
quod [illegible] ad locum quia [illegible] est [illegible] in loco sicut [illegible]
[illegible] formaliter [illegible] [illegible] simile [illegible] autem [illegible] [illegible] fundamentum.
Dico quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicto. Si autem [illegible]
quo [illegible] dicendum quod [illegible] [illegible] articulo [illegible] [illegible]
[illegible] autem potest se facere in loco novo [illegible] [illegible] [illegible]

ex sequentem esse solum [illegible] indivisibilitas quod est quidam [illegible] ex
[illegible] adveniens si [illegible] [illegible] quod est in loco sic quod [illegible] [illegible].
et [illegible] inequalis partes dicendum quod [illegible] simplicem si [illegible] vero
[illegible] [illegible] [illegible] non potest esse alibi dicendum quod hoc est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] possit intelligi [illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] vel ut est [illegible] [illegible] dicendum quod s.
[illegible] non [illegible] est ad [illegible] indivisibilitas quod potest esse [illegible]
[illegible] loco et [illegible] maiori solo isto [illegible] eius [illegible] est
[illegible] quare cum est hic non potest esse alibi. Quantum ad 3^m articulum
videndum quam [illegible] loco applicari quod oportet declarare [illegible]
[illegible] ad corpus [illegible] [illegible] quod sed [illegible] omne corpus ad
[illegible] necessario est in loco quia omne corpus necesse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen possit facere [illegible]
[illegible] [illegible] loco [illegible] quia non est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad illud quod non est [illegible] [illegible] quod [illegible]
nec simul [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible] nec simul.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ex parte [illegible] angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] s.
non repugnante [illegible] ex parte [illegible] ut [illegible] quod sit in loco
[illegible] [illegible] est in loco actualiter quia [illegible] [illegible] et [illegible].
[illegible] facit esse [illegible] eo quod [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] quia non facit [illegible] [illegible]
[illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] ex parte angeli quia [illegible] est
in loco non facit [illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] non
est in loco actualiter. Tertium ex parte corporis quod exigit sibi locum
equalem et est in loco [illegible] ita quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
positum angelus non est in loco [illegible] quia non [illegible] [illegible]
tem et [illegible] [illegible] [illegible]. Quartum ex parte corporis quod [illegible]
in loco. [illegible] [illegible] aliquis [illegible] [illegible] [illegible] ex
[illegible] [illegible] [illegible] forme [illegible] [illegible] [illegible] natum est [illegible]
[illegible] loco [illegible] et [illegible] in loco [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] loci simpliciter. angelus [illegible]
positum non est in loco. [illegible] nec violenter [illegible] non tamen [illegible]
[illegible] loco [illegible] violenter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad ipsum [illegible] [illegible] ad corporis [illegible] [illegible] quia non [illegible]
qualitates convenientes cum loco [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
convenientes [illegible] loci [illegible] locum [illegible] [illegible]
loco. non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] sit
violenter [illegible] loco [illegible] ergo [illegible] quod [illegible] illa que est
[illegible] ascendendum in loco non est [illegible] nec violenter [illegible]
necessario sicut [illegible] ad [illegible] et [illegible] et ex eo [illegible] [illegible] quod
sit motus de loco ad locum. quia quantumcumque [illegible] est receptivus formarum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] necessario [illegible] ad aliquam
[illegible] [illegible] [illegible] nec simul ad omnes [illegible] [illegible]
[illegible] unam [illegible] post aliam [illegible] [illegible] quod est re
ceptiva [illegible] forme de [illegible] [illegible] nec [illegible] necessario
[illegible] ad unam formam nec simul ad omnes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quibus [illegible] [illegible] angelus [illegible] formarum de
[illegible] ubi quod est receptivus formarum [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ad aliquam unam [illegible] ut [illegible] [illegible] nec
simul ad omnes quia non est illimitate [illegible] [illegible] ut sit simul in
omnibus [illegible] ergo [illegible] in uno est motus quod [illegible] est de se [illegible]
ubi et sic motus de loco ad locum. Quantum ad 4^m est
videndum [illegible] loco potest applicari et dico [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est quod potest esse in loco [illegible] [illegible] quod non potest esse in
loco [illegible] [illegible] [illegible] quod potest esse [illegible] [illegible] quod
non in loco [illegible] magno. [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] potest tangere corpus [illegible] [illegible] potest esse
[illegible] [illegible] sed corpus [illegible] potest tangere corpus [illegible]
[illegible] ergo [illegible] potest esse in puncto [illegible] [illegible] quia deus possit
facere corpus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod si

tale corpus vero ponitur super sphericum non tangeret ipsum nisi in
puncto | Sed hic obiectum dicitur. Primo quia non est sphericum in re nec album
nec etiam est possibile ut sit | 2° quia non linea sphera tangit punctualiter
lineam | planum non in puncto sed semper est simpliciter finitum ut patet
in 2° quod quid dicitur de albo. Etiam falsum est finitum unum 3° contra 2° de
anima contra quod contactus verus quod linea recta sphera hoc
non invenitur extra lineam aliquam mathematica linea est in corpore et sic
sphera in corpore. 3° mathematica linea est in ligno et sphere in aliquo
corpore impossibile enim est ut linea contingat sphericum mathematica utrumque earum
est abstracta a materia. Nisi contactus sit mathematice non sunt illis [illegible]
super illo verbo [illegible] sed hic mathematice vero multa accidunt ut
tangere speram in puncto. Contra si esset contactus talis in linea et non
in puncto nihilominus aliqua pars recte linee esset [illegible] nec obstat
si dicatur quod punctus paciens motum quia adhuc necessario esset in spacio
sibi equali pars non in motu licet moveatur paciens tamen est in spacio
sibi equali immo si aliquando que magis motum paciens motu [illegible]
quod est pars vel eminus [illegible] quantitatem suam quod [illegible] paciens
respectu ad spacium. Adhuc quantitas eius comparatur spacio
parti linee supposito non comparatur sphere et talis esset corpus et tamen
furatur aliam modo [illegible] punctum motu sicut eam nec
obstat quod dicatur quod si movetur movetur per indivisibilia et sic opo
nitur motus eius ex indivisibilibus quia dato quod esset indivisibilium
[illegible] motum componi ex indivisibilibus nec spacium ex punctis salte
hoc modo [illegible] quia potest fieri demonstratio [illegible] ita quod existens
in loco [illegible] indivisibili debet moveri prius se facere in loco [illegible]
aliquo et sic a loco in [illegible] potest continue moveri per locum divisibilem possit
etiam dici quod angelus unus [illegible] punctale potest continue moveri ut
in puncto semper existens quod patet ex dictis de tactu sphere plani
in puncto sic non possit moveri continue in plano et tamen tangit
non in puncto punctus ergo ille [illegible] et tamen sic [illegible]
[illegible] a puncto non componitur ex punctis [illegible] hic [illegible] ad hunc deo
non obviant rationes [illegible] philosophorum alibi est videre [illegible]
2° [illegible] quod dicitur [illegible] primum [illegible] quod potest esse in aliquo
loco potest esse in alio loco aliquo sibi equali illi si sibi non re
pugnat sic illo si angelus sit in aliquo loco quadrato
et ponatur quod iste locus incipit continue fieri strictior et
[illegible] crescere in longum proportionabiliter quia quantum stringetur secundum
latitudinem tantum extendetur secundum longitudinem. Ergo [illegible]
[illegible] si angelus potest esse in illo loco quantumcumque stricto possit
esse in illo [illegible] quantumcumque longo quia sibi non repugnat [illegible]
[illegible] figurarum secundum [illegible] loci ex quo patet quod si angelus
possit esse in loco quantumcumque [illegible] vel stricto potest esse in loco quantum
cumque longo quod est falsum quia est limitatus. Ad [illegible] ut statim
videbitur. Hoc sic quia posset fieri semper in loco minori [illegible]
[illegible] si ergo potest esse in minori et minori in infinitum potest ex
tendere [illegible] suam secundum infinitos gradus [illegible] in loco et pro
[illegible] videtur infinita [illegible] ergo angelus [illegible] loquendo de loco [illegible] | licet possit esse in loco ut prius dictum |
[illegible] adiuncto [illegible] quia sicut dictum est angelus est in loco
per potenciam suam sive applicacionem [illegible] potest applicari loco
quanto tamen quia [illegible] in [illegible] dictam sicut ergo deus potest
esse [illegible] ita angelus potest esse [illegible] aliquam [illegible]
[illegible] quia [illegible] in magno corpore [illegible]
[illegible] potest applicari. Contra [illegible] quia aliquas equaret in [illegible]
ne [illegible] hoc oportet quod sit ubique [illegible] dubitatur utrum semper
[illegible] sit in loco [illegible] [illegible] quod [illegible] in loco.
[illegible] sive quantitati [illegible] sicut corpus [illegible] semper locum [illegible]
quantitati [illegible] quod [illegible] sua [illegible]
potest esse [illegible] in loco sit [illegible] in tanto.
loco sicut quantitas corporis [illegible] ita quod licet [illegible] angelus sit esse
in hoc loco vel illo non tamen esset [illegible] esse nisi in tanto
loco ita quod nec in maiori nec in minori sicut est in nobis [illegible]
[illegible] sequitur [illegible] si ponatur quod quantitas [illegible] angeli

vii

potestate

[illegible] eius voluntati ut posset applicari loco maiori vel minori [illegible]
[illegible] adiuncto dictum est secundum scotum [illegible] esse posse efficaciter [illegible].
Utrum primum principium [illegible] [illegible] quod non quia si sit [illegible]
maxime ponetur ad primum [illegible] sed ipse non potest ergo non
est demonstrabile [illegible] potest quia [illegible] est dare esse simpliciter [illegible]
esse primum [illegible] esse ex hoc quod dat esse simpliciter [illegible] ad
[illegible] patet [illegible] philosophorum [illegible] quia [illegible]
[illegible] primo modo quia non [illegible] nec [illegible] modo [illegible]
tamen quia quilibet effectus est sibi in [illegible] tamen quia effectus et causa
[illegible] et [illegible] non potest esse prius [illegible] alio. 2°
quia [illegible] philosophorum demonstrat ipsum esse hoc idem [illegible] 1° [illegible]
Item aliter [illegible] dicit deum esse non est notum sed quesitum [illegible]
omne quod est [illegible] reducitur ad ens per essentiam. tale autem ens
per essentiam est primum principium sive deus. Ergo et cetera. Contra [illegible] que
sic procedam primo inquiram an possit demonstrari esse deum secundo
an ipsum esse sit per se notum 3° an esse sit deo [illegible] ad primum
dicitur contra 1° [illegible] videamus quod primum principium esse vel ad se
[illegible] esse non potest nisi [illegible] per viam motus et [illegible]
[illegible] dicit sic sed non [illegible] quod illud genus [illegible] esse separa
[illegible] non declaratur nisi [illegible] et qui dicit quod prima [illegible]
[illegible] declarare [illegible] esse peccatum et quibusdam in positis [illegible]
dicit unum autem peccavit maxime [illegible] quod primus philosophus demon
strat [illegible] principia esse [illegible] autem est [illegible]
[illegible] prima tale impossibile [illegible] suam [illegible]
esse sed accidit ipsum esse [illegible] quia [illegible]
[illegible] quod vult [illegible] sed [illegible] sic [illegible]
[illegible] ergo impossibile quod primus [illegible] ad [illegible] esse sed [illegible]
esse [illegible] et [illegible] eius [illegible] primo [illegible]
[illegible] dimittit [illegible] sicut ubi incipit [illegible]
suam. Contra istud confirmat [illegible] doctri
ne et quo [illegible] est [illegible] quod confirmat per [illegible]
qui [illegible] suam [illegible] esse omnia prima. sed [illegible] quo
[illegible] debent [illegible] primum [illegible] esse et in [illegible]. Ergo et cetera. [illegible]
[illegible] quod impossibile [illegible] esse nisi [illegible] argu
[illegible] primo [illegible] [illegible] eius 3° solu
tiones eius. [illegible] debo [illegible] ergo mo
[illegible] eius [illegible] ergo non potest demonstrari non
valet quia non [illegible] esse [illegible]
[illegible] quod sit possibile [illegible] potest
[illegible] ipsum esse [illegible] quod [illegible] deo quod [illegible]. probo
aliquid esse in [illegible] quia [illegible] effectus quando cognosco.
et possum [illegible] eam esse existentem. Contra [illegible] potest
[illegible] non posse [illegible] quia est [illegible] tamen sine
potest [illegible] ipsum esse [illegible] primo sic quando [illegible] effectum esse
aliqua [illegible] quando [illegible] in possibile est esse sine [illegible]
esse [illegible] et [illegible] potest [illegible] et demonstrari [illegible] sed sic est quod
notum est [illegible] esse [illegible] que non potest esse sine [illegible] esse.
ergo [illegible] que [illegible] de illo [illegible] tali potest [illegible] demonstrari
[illegible] est [illegible] ergo et cetera. probo [illegible] quia in [illegible] de
[illegible] et de actu et demonstratione et [illegible] non potest [illegible] nisi sit
[illegible] a quo sit [illegible] vel [illegible] ergo et cetera. Contra [illegible]
hic quod [illegible] posset [illegible] cognosci hoc tamen semper est primum
et [illegible] ipsum [illegible] quod totum fundamentum [illegible] quare [illegible]
potest [illegible] quia talia non potest [illegible] si primum qui [illegible] est deus
[illegible] commentator si esset visio videns [illegible] aliquid ex hoc
potest [illegible] esse et hoc sine [illegible] quia videns [illegible]
[illegible] est quod totum est maius sua parte quia [illegible] a suo
toto. totum autem est quod [illegible] et plus [illegible] autem quod totum est
maius sua parte cognoscat quod totum est [illegible] parte quia ex
cedit ipsam et [illegible] cognoscat quod hoc totum non est [illegible]
ens nec [illegible] potest scire quod est [illegible] quod est prius et [illegible]
et nisi sic procedens in infinitum deveniet ad simpliciter primum et hoc
sine omni motu. ergo et cetera. Contra sed dices quod ista [illegible] procedit ex [illegible]

31

motus quia ex diversitate mediorum [illegible] istud non valet quia ex motu diversus
seu contrariis non arguitur ad esse primum. Tertio licet presupponat tamen stat
cum ista propositione quod totum est maius sua parte scito ad esse [illegible]
¶ Quarto licet presupponit motum tamen processum medii [illegible] medium ad propositionem
non [illegible] sed aliquid scientia presupponit ad maiorem scientiam quod ipsum
medium possit probari. Quinto ex eo quod subalternata presupponit subiectum
in subalternante non sequitur quod ipsa medium probetur sibi ex quo propter [illegible]
tudo pertinet ad medicinam licet presupponat motum in alia scientia
ipse tamen existens sub ratione potentie et actus et multitudinis et unitatis potest
aliquid probare. Sexto primum principium et si per te non possit demonstrare subiectum
suum sicut ille demonstrat potest tamen demonstrare passiones sibi convenientes
secundum passio sumatur [illegible] sicut et sumitur secundum neutrum propter quod
ad metaphysicam spectat. ¶ Ad [illegible] omnis cognitio intellectualis [illegible] ergo
ex hoc quod aliqua cognitio causatur a priori dicitur pertinere ad istud ad quod
[illegible] ergo omnia principia [illegible] scientie pertinet ad suam dispositionem
et spatium vel adhuc [illegible]. Primo ad principale pertinet est dare esse
simpliciter quod dant per motum licet probare dicunt esse eo quod dat esse
simpliciter pertinet ad metaphysicam qui abstrahit a motu et transmutatione ergo
[illegible] primum principium esse una causa simpliciter ut abstrahit a motu
est propter [illegible] per hoc quod dat esse per motum. ¶ Ad aliud
aliqua scientia dependet accipiendo aliquid sibi scire ab illa de
pendet propter illius scire licet a communi sui subiectum mere dependet
a illa scientia quia ubi [illegible] ergo et principium mere quod est in [illegible]
illa scientia que probat principium alterius scientie illa non accipit subiectum
suum ab illa licet scientia ut non potest probare principium sua licet solus
medicus [illegible] probare principium [illegible] quia quod est magis commune pertinet
ad aliam scientiam [illegible] communis sicut scientia de anima est a [illegible]
scientia de homine licet agens est causa quod movens ergo pertinet
ad aliam scientiam quod ad quod [illegible] primum movens licet non
est in ista materia impossibile est ergo quod probat primum medicus. ¶ Ad [illegible]
[illegible] unam propositionem commentator Averrois et Avicenna quod nulla scientia
probat suum subiectum esse licet maiorem primum [illegible] licet subiectum [illegible] scire pertinet
[illegible] quod vel [illegible] ergo si posterior scientia non potest probare suum subiectum
esse nec posterior scientia ergo si medicus non potest probare ipsum esse [illegible]
[illegible] [illegible] ergo [illegible] [illegible] sit quod commendit quod
licet medicus possit probare ipsum esse ~~[illegible]~~ ipsum esse [illegible]
[illegible] per motum. ¶ Ad quintum [illegible] pertinet probare esse pertinet [illegible]
vel ipsum esse in [illegible] licet per remedium pertinet demonstrare primum esse.
ergo pertinet demonstrare ipsum esse [illegible] quia propter ex opposito [illegible]
tis secundo [illegible] Avicenna non quia omne [illegible] licet possit contrahi
actu ideo non pertinet esse primum licet oportet quod sit ad efficiens contingens
actu potentie et [illegible] quia si ille esset primum aut [illegible] esset [illegible] in [illegible]
quod [illegible] quia actus potentie [illegible] aut ipsum totum componitur quod
non potest esse tamen quia [illegible] potentie toto cum quia oportet ad prius esse
componens ista [illegible] [illegible] dicit [illegible] physicorum commento 21 de
dispositionibus formalibus abstractis licet quod sunt abstracte et de quibus
[illegible] earum est prima [illegible] non dicit quod consistit eas ut [illegible]
[illegible]. Primo [illegible] physicorum commento ultimo [illegible] dicit de [illegible] licet [illegible] de
ista propositione scilicet deum esse et [illegible] [illegible] [illegible] scilicet quod [illegible]
non arguit Avicenna in hoc quod dixit posse probari deum licet in hoc
quod dixit credo tu scies quod non [illegible] una [illegible] [illegible]
[illegible] licet [illegible] alia via [illegible] propositionem [illegible] [illegible]
deum esse et in hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] non valet quod Avicenna solvit [illegible] dicens quod licet sit possibile
[illegible] cognoscere deum esse ex propositionibus [illegible] tamen [illegible] de
[illegible] [illegible] non potest probari ex talibus licet [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] dicit
quod nulla scientia pertinet suum subiectum esse licet presupponit [illegible]
accipit aliquid [illegible] Avicenna non [illegible] quod tamen Avicenna non negaret
videlicet quod [illegible] [illegible] suum subiectum [illegible] prime [illegible] [illegible]
[illegible] alteri modo quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non tamen [illegible] ut subiectum [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible]
prima esset subiectum [illegible] ad hoc pertinet dicitur quod unum [illegible] quod nulla

scientia pertinet [illegible] suum subiectum ita quod nullam esse presupponat licet sicut
est in proponendo quia medicus presupponit ipsum esse primum quod pertinet
[illegible] [illegible] tamen probat ipsum esse perfectum et abstractum vel modo ut
sit posterior de [illegible] [illegible]. ¶ Ad [illegible] [illegible] dicitur quod ille [illegible]
[illegible] est quo [illegible] et ordine doctrine [illegible] et [illegible] [illegible] ex [illegible]
[illegible] quod non debet ibi probari primum principium esse unum eo modo quo
petit sibi scilicet [illegible] et transmutationem et ex hoc non [illegible] quin
[illegible] [illegible] possit probare ipsum esse alteri modo ut dicitur
¶ Dico ergo quod pertinet demonstrari deum esse non solum possibilem [illegible]
scilicet per motum licet etiam alteri modo scilicet [illegible] hoc tamen pertinet [illegible]
[illegible] vel a priori vel a posteriori si a priori sic dicitur quod nullo modo pertinet
demonstrari licet [illegible] [illegible] quod possit quia sicut homo pertinet demonstrari
per diffinitionem suam passio sibi inesse quia [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sit deum esse ut cognoscat ipsum esse [illegible].
deo [illegible] qui [illegible] hoc [illegible] pertinet demonstrari esse [illegible]
[illegible] ut nos cognoscamus [illegible] quia [illegible] et [illegible] est [illegible] licet
nos non possumus sic demonstrare quia non cognoscimus illa [illegible] ut
[illegible] et ut sic est [illegible] [illegible] volo quod [illegible] aliquid [illegible] licet [illegible]
[illegible] [illegible] unus est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pertinet [illegible] [illegible] et sic [illegible] [illegible] [illegible] pertinet demo
strare | pertinet etiam demonstrari esse a posteriori hoc [illegible] quod sicut
[illegible] ordinis et eminencie sicut [illegible] ¶ Ordo autem est
[illegible] [illegible] [illegible] autem non sufficit quia nullo pertinet esse [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] aliquid primum in ordine [illegible] [illegible]
ergo ordo [illegible] et iste est [illegible] scilicet eminencie et [illegible] et [illegible]
modo pertinet [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] via autem [illegible] pertinet
non per [illegible] aut [illegible] quia iste [illegible] [illegible] in [illegible] licet perfecte
[illegible] que sunt perfecte est ergo prima [illegible] [illegible] aliquid est
effectum in [illegible] ergo ab alio vel ergo ab alio quod [illegible] [illegible] [illegible]
propositum vel ab alio quod [illegible] [illegible] effectum et tunc [illegible] de illo
a quo [illegible] effectum quia [illegible] [illegible] et [illegible] propositum vel [illegible] et
[illegible] in infinitum [illegible] ergo erit [illegible] [illegible] [illegible]
¶ [illegible] [illegible] quod non [illegible] aliquid [illegible] effectum quod est [illegible] [illegible].
quia ex contingente non [illegible] [illegible] hoc autem est contingens aliquid esse
effectum [illegible] [illegible] quia sicut [illegible] effectus [illegible] et contingens ad
[illegible] per [illegible] sic effectus [illegible] ad [illegible] licet per effectum
[illegible] pertinet demonstrari [illegible] per [illegible] ut [illegible] non pertinet demo
strari [illegible] medium [illegible] ergo per [illegible] que est effectus [illegible]
et contingens dei non pertinet demonstrari [illegible] contingens. ¶ [illegible]
dicitur [illegible] quod pertinet esse [illegible] [illegible] [illegible] infinitum sicut
in [illegible] [illegible] quod [illegible] prima quia [illegible] et effectus [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] licet si [illegible]
[illegible] [illegible] homo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infinitum. Ad [illegible]
[illegible] quod licet [illegible] sit contingens ad esse effectum [illegible] est [illegible]
possibile est aliquid [illegible] [illegible] pertinet [illegible] [illegible]
sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit contingens [illegible]
sit evidens [illegible] ipsum pertinet aliquid demonstrari probari [illegible]
[illegible] ergo [illegible] et [illegible] deum esse qui est prima
[illegible]. Dico [illegible] ad [illegible] quod [illegible] contingens non [illegible]
aliquid probari seu demonstrari sicut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ipsum pertinet aliquid probari. ¶ Ad [illegible] dicendum quod non [illegible]
simile quia quod [illegible] non pertinet demonstrari [illegible] [illegible] [illegible]
si [illegible] sit albus effectus non demonstrat albedinem.
[illegible] [illegible] est quia iste effectus [illegible] nullo dependet ab albedine
sic non est in proposito quia effectus contingens dependet [illegible]
agente [illegible] [illegible] sic si esset [illegible] [illegible] sicut patet quod [illegible]
dependent adeo libere et contingenter agente ita [illegible] [illegible]
si [illegible] produceret vel produxisset. Ad [illegible] dico quod [illegible] [illegible]
[illegible] non est [illegible] infinitum quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ordine [illegible] [illegible] est dare [illegible] hoc [illegible] [illegible] velle [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] dicendum quod [illegible] loquitur de causis per se et per accidens
et alius de causis [illegible] et [illegible] ordinatis [illegible] [illegible]

... effectus ... ab uno sine altero.

Contra ut albus ...

presens sunt que per comparationem mundi | et non per ad sui actionis eiusdem cause.
aut per actionis dicitur comparationem ad vitam ut possidens edificat et
actualitas ordinata dicitur comparatione ad ipsam ... ad vitam unde inpo-
sita licet filius est a patre sicut causa per se non tamen dicitur causa essentialiter
(aliquis) ordinata quia filius manens ... pater non existente ita est
ab homine sicut a causa per se sed non essentialiter causa essentialiter ordinata | probo
quod ordo causarum non impedit quin possit esse processus in infinitum
quia in numeris est ordo causarum et tamen processus in infinitum. Dicendum quod verum
est quod sicut in numeris est ordo ita in causis et ideo dico quod sicut est
dare primum in numeris sic in causis. Iste tamen ordo et ista primitas
non est eodem modo in numeris et in causis quia in numeris et entibus est or-
do ad perfectissimum quod est primum et a quo est status sed in causis sta-
tus est ad unitatem a qua unitate dependent omnes numeri que unitas
(... demonstro) non est quid perfectissimum unum non est filius dependens nec filius or-
do. ¶ 2o sic secundum philosophum 2o methaphysice omnis causa media quod causa non est
ultima quia ultimum nichil causat. omnis causa agens in virtute
alterius non est prima sed si omnes cause essentialiter ordinate essent in-
finite quelibet ageret in virtute alterius ergo nulla prima nec ultima
sed omnes medie. omnes autem cause medie simul accepte habent causalita-
tem suam ab aliqua una causa aut universitas causarum mediarum non esset causa-
ta sed ista ... omnes medie sunt causate non est aliquod medium quia
tunc idem esset causa sui ipsius ergo erit aliqua prima que sit causa omnium
vel nulla causarum est prior alia et ponens non erunt cause essentialiter ordinate
contra istam rationem instat ... primo quia in ... assumit omnes causas
esse medias et ponens supponit primum et ultimum et sic petit quod
deberet probare ... ponens ... media sine extremis. 2o
instat minori quod dicit quod omnes cause medie habent aliquam causam
hoc non videtur valere quia ... quod quelibet est causata ab alia.
tamen ex hoc non sequitur quod omnes sint causate ab alia causa sed est fallacia
(permutate) figure ... ¶ Ad primum dicendum quod si accipiatur in
ratione quod essent infinite cause medie ... quod a causa prima
simpliciter et aliquo ultimo ... opponere ... medie hoc
esset petere primum et ultimum sicut non ... primitatem et ultima-
tatem. sed accipe quod si omnes essent infinite omnes essent me-
die ... primo ... ultime hoc non est petere et sic fit in
ratione ¶ Ad 2m dicendum quod non valet forma arguendi ista univer-
sitas causarum mediarum negatur | causata ergo aliquod illarum est non
causata nulla consequentia est sed teneret sic quia si tolleretur causa-
rum universitas necesse non sic ab una causa prima non esset aliqua
mediarum necessaria | causa alicuius nec esset una causa prior alia
et ita non essent cause essentialiter ordinate quod est oppositum eius quod
ponitur | et ideo dico quod supposito uno quod supponit philosophus.
et debet supponi scilicet quod in causis essentialiter ordinatis una est
prior alia potest demonstrative argui aliquam esse primam et
hoc sic ... licet causa medie ... loquendo causalitas
est ab alia causa priori essentialiter sed nulla causa prior
essentialiter | nisi sit aliqua simpliciter prima essentialiter quia
prius est quam ... nulla causa potest ha-
bere causalitatem suam nisi sit aliqua prima a qua omnes ha-
bent causalitatem suam et ita vel nulla causa erit vel erit a-
(... demonstro) liqua prima ergo si ponantur cause infinite sequitur quod simpliciter
erit et non erit quod est contradictio ¶ 3o arguo ad principale | ex parte cause
finalis sic in motibus entibus unum ordinatur ad aliud ut ad
finem bonum unumquodque est finis eius et est principium 2o
methaphysice | aut ergo est dare finem simpliciter ultimum aut non si
sic habetur propositum si non nullum erit ... quod sunt tenta et sic destru-
(... demonstro) itur mentibus non bonum ¶ Ad oppositum est ... communicatur ex
philosopho 2o methaphysice | auctoritatem ... concludit conclusio.
sic utique | docemus tale et magis tale vel erit dare simpliciter
tale ergo si est dare ad ... ad minus erit
necessario dare aliquid unum simpliciter sine admixtione alicuius ... fi-
catis | vel si non ita quod semper ... est dare aliquid unius erit
procedere in infinitum et ita nullum esset ... mentibus ... sunt

rationes quas habes in primo ... ¶ 2o Questio particulanda (1a demon...)
est utrum secundum philosophorum que est primum motus et ... omne
quod movetur movetur ab alio et quia non est procedere in infinitum ergo est
dare movens immobile aliquin si movet se esset simul motum
et ... ¶ Ista ratio ut volunt aliqui non videtur concludere primo quia sup- (2a ...)
ponit falsum meo quod dicit quod nichil movet se quia si ad motum mo-
tus celi ... intellectus ... ¶ 2o patet non valet
scilicet quod tunc idem esset in potentia et in actu quia hoc non est impossibile quia
voluntas potest esse in actu virtuali et in potentia formali ad velle et sic idem
est in actu et in potentia ¶ 3o quia non videtur sequi si est primum movens
ergo est quia sicut non sequitur sortes est homo albus ergo est quia sive albus
sit sive non ... est verum homo albus est homo albus quia idem
potest de se ita hic et per ... est verum ... est ... et sic chy-
mera est chymera et tamen non sequitur ergo ... vel chymera
est ita hic ¶ 4o quia non videtur sequi si est primum movens ergo est
eius quia ... melius est esse primum movens non sequitur propter hoc
quod sit deus sed istis non obstantibus ... ratio philosophi concludit
et ... quod si sit bonum ... necesse est ...
esse ... ¶ Ad ... dicendum est ... quod ad movere se potest
esse ... uno modo quod moveat se ad actum suum primum et sic vult
philosophus et ... quod nichil movet se ad esse primum scilicet quia tunc careret se ipso.
et sic maior est vera scilicet quod omne quod movetur ab alio movetur et ...
tunc oportet dare aliquid primum quod det esse vel | 2o modo quod moveat se
motu ordinato ad acceptionem sui esse vel non esse et sic vult ...
philosophus et ... quod nichil movet se ad alterationem et ... quia tunc idem
ageret ad suum esse et non esse corrumpendo se et sic tamen ... quod hec
ad motum ordinatum esse ab alio et sic tamen procedit ratio philosophi
3o modo quod moveat se ad aliquam perfectionem et sic loquendo quodcumque
... moveatur ad ut angelus vel voluntas. ...
... bonum probo quia omne tale est aliquo modo ... et sic
non necesse esse ergo oportet quod dependeat a priori et ... agente et est
necesse esse | ex quo recipit aliquam perfectionem vel ergo erit status vel
processus in infinitum et sic tamen valet philosophi argumentum ¶ Sed ad ... (Ad ...)
... ad primas duas ... et ... moverentur se
dicendum quod hoc non obstante procedit ratio ut visum est quia ...
moveant se tamen presupponunt aliquid a quo primo moventur.
Ad 3 dicendum quod bene sequitur est primum movens ergo est nam movens
movens utrumque ... et ad probationem dico quod posito quod
nullus homo sit albus hec est falsa homo albus est homo albus.
probo quia quando ... non ... quare est unio ... et ...
... est veritas propositionis ... dicendo hec est ... quia
hic denotatur unio ... | nam sine ... sunt ... hec est vera
et fuit vera ab eterno | sed quando ... non ... tunc notatur
actualiter existere ... et ... | ... illa ...
... ambo ... existant et ideo hec est falsa homo
albus est homo albus posito quod nullus homo sit albus et ad proba-
tionem ... est ... dicendum quod vel potest accipi ... au-
... in ... et sic ... quod ... est ... ibi
ad ... et ... figmentum est figmentum dicendum quod ...
... est vera ut si nullus sit sortes et ... sortes est
albus ista erit vera sortes est albus ...
est albus si autem accipiatur ... sit erit falsa.
Ad quartum dico quod non sequitur est primum movens ergo primum ens.
... ergo ... ego nego quia deus
est primum ens omnium | ¶ Consequenter ad primum est videndum an deum esse (...)
sit per se notum et ... Thomas ... quod ... aliquid (opinio ...)
... est per se nota ... in ... et ... est
per se nota deus est quia non est ... sed ... non est per se
nota nobis sed indiget demonstrari ... nobis ...
¶ ... opinio deficit quia ... omnes ... (... opinio ...)
non est per se nota | ... est in ... est vera per se
et ... et tamen non est propter hoc per se nota ¶ Et ideo alius
ut egidius dicit hanc esse ... notam quia ... includa (opinio egidii)

nisi sic et non per aliquos terminos negari et ista requiruntur ad
propositionem per se notam. Ista oportet deficiat propositio in communi. Consequentia non sufficiat
ut iam patuit. Secunda falsa est quia dixit insipiens et cetera. Adico igitur
quod ad propositionem per se notam requiritur notitia terminorum sed sufficit confusa
non enim requiritur notitia diffinitionis terminorum quod probo quia propositio per se nota non
requirit aliquam aliam propositionem nec remotam nec propinquam. Sed propositio
in qua ponitur diffinitio est alia a propositione in qua ponitur diffinitum per
verba Avicenne quia philosophus primo physicorum dicit quod prius nobis sunt confusa
quam particularia sed diffinitiones [illegible] impossibile est quod idem
sit prius notum et non prius notum sed comparando ad idem confusa sit
prius nota quam particularia. Ergo non sunt eedem propositiones in quibus ea
ponuntur. Praeterea omnis propositio nota est per se nota quia istius
dispositionibus terminorum est nota per se. Sufficit igitur confusa sed hoc
potest dici vel confusa scilicet in quodam generali sicut hoc cognoscitur
confuse [illegible] vel in ratione entis et hoc non sufficiat. Alio modo potest
intelligi quod cognitio confusa sufficiat quia scilicet cognoscitur terminus confuse
sicut quod scio quemadmodum propinqua cognitione et quod sibi soli convenit sed non
cognoscitur secundum diffinitionem nec secundum membra sua et talis cognitio confusa
sufficiat que dicitur confusa propter eius que est per diffinitionem. Dico etiam
quod dicitur esse per se notum potest accipi vel mentaliter scilicet in ratione entis.
et sic non est ad propositum quia sic est intentio mentalis non dicitur proprie
[illegible] sicut et ex hoc quod aliquis vult beatitudinem mentaliter non
propter hoc dicitur proprie velle beatitudinem quia peccator mentaliter peccans
potest sic velle. Vel in propria [illegible] quando ut aliquid sed sic acceptum quod
nobilissimum possibile nobis [illegible] quod est in nobismetipsis et si ista
propositio sed equaliter consuetudine habemus eam quasi per se nota.
non est tamen nobis per se nota quod probo primo sic. Quando praedicatum inest suo
apposito non est notum [illegible] ipsi subiecto nisi sic notum per
[illegible] potest vivere vel actuari vel [illegible] sed quando dicitur deus est
nullum acceptum propositum habemus nisi [illegible] sicut nec sibi nec propositum
habemus quia nulla causa potest cadere per [illegible] similitudinem talem.
Ergo non possumus scire praedicatum inesse illi subiecto nisi sciamus
prius sibi vivere sed non per se notum prius vivere. Ergo et cetera.
Praeterea quelibet propositio per se nota est manifesta evidentia terminorum non est
quibus cognoscentibus terminos sed hec deus est non est nobis quibus cognoscentibus
terminos ut nunc sumus nati cognoscere. Ergo et cetera. Minor probatur. Praeterea
quia omnis assentiens per fidem vel demonstrationem alicui complexioni
sed notitia terminorum [illegible] assentiret complexioni sed nos assen-
timus huic deus est ex fide vel demonstratione. Ergo [illegible] apprehensione
dicitur sed ex sola apprehensione [illegible] non assentimus huic propositioni
deus est per fidem vel demonstrationem. Cum igitur sola illa complexio propositio
sit per se nota que ex sola evidentia terminorum cognoscitur haec
non est per se nota per fidem vel demonstrationem. Sed hic est dubium supposito
posito quod est per se notum dicitur esse an cum hoc staret quod esset
demonstrabile et videtur quod non quia eadem propositio scitur per demonstrationem
potest perfectius sciri quam per causam [illegible] primo posteriorum sed propositio per se
nota est perfectius cognita quam per causam. Ergo si cognoscitur per causam
cognoscitur perfectius et non perfectius. Probo minorem quia cognitio propositionis
nisi est ex terminis et ex notitia extremorum sed propositio scientifica habet
propositionem mendicatam. Ergo prima est perfectior. Eadem per se minor quia
cognitio principiorum est cognitio perfectissima quia principia per se cognoscuntur
cognitio nisi ex terminis et etiam quia propter quod unumquodque tale et cetera. Sed cognitio
ad propositionem per se notam est [illegible] perfecta sicut cognitio principiorum
cum igitur cognitio principiorum sit perfectior quam cognitio scientifica ergo
et cognitio propositionis per se notae. Praeterea si propositio per se nota esset demonstrabilis
tunc esset cognita duabus cognitionibus sibi repugnantibus scilicet una per
se et alia que est per aliud. Quod autem repugnant patet quia sicut [illegible] de-
monstrabiles [illegible] sic haec est per se nota [illegible]
sua [illegible] ista est demonstrabilis. Ergo et cetera. Probationem [illegible]
[illegible] capitulo secundo dicit quod sed propositio est demonstrabilis [illegible]
[illegible] per diffinitionem [illegible]
[illegible] propositiones per se notae ut omne
totum est maius ubi maioritas est per [illegible]. Item si aliqua

libere equaliter denotas et cetera. Denique videtur esse passio et per prius
de isto et tamen utraque propositio est per se nota. Ergo et cetera. Praeterea cognitio distinc-
ta terminorum potest esse in me vel cognoscendi terminos confuse sed sic potest esse
in cognitione propositio per se nota propositione. Ergo et cetera. Ad ista dico igitur quod propositio per se
nota est demonstrabilis vere sicut idem potest quod cognoscitur
perfectum et etiam per signum et experientiam sic propositio per se nota potest
cognosci per aliam propositionem et etiam et etiam cognitione propria terminorum.
tunc rationes in contrarium. Ad primam secundum maiorem quia cognitio
perfectissima est per causam. Et cum dicitur videtur quod propositio per se nota et cetera.
Dico quod non est verum. Ad probationem quia ista est intrinseca illa intrinseca
potest dici quod quia est ex terminis est aliquo modo extrinseca. Dico tamen ar-
guo quod non oportet quod illa cognitio que est ex terminis sit perfectior quam cog-
nitio mendicata quia nulla propositio potest perfectius cognosci quam per causam
sed hic etiam dico tunc quod [illegible] qui non potest causari per ad [illegible] cum potest
causari ab extrinseco sicut cognitio dei beatifica non potest causari ab intrinseco
vere sed deus causat ipsam per eius perfectionem. Sic potest dici in proposito.
Quod propositio per se nota non potest causare cognitionem scientificam per eius
perfectionem sed bene causatur ab alia propositione vel priori alio. Ad secundam propositionem
dico quod est oppositum in adiecto. Ex hoc enim quod propositio cognoscitur
per se nota est per causam iam non est ut cognitio prior sed hec aliqua
~~cognitio~~ similitudine vere cognitio sua per demonstrationem simpliciter perfectior est
quam cognitio ex terminis. Ad aliud potest dici quod causa formaliter convenit causam
minus forte et ideo cognoscitis eas propositiones per se notae ut istius
omne totum et cetera. Videlicet quando cognoscitur quod continens aliquid et plures
maius convenit cognitionem ex terminis quia non oportet quod quando cogitat
de causa propositionis quod actualiter cogitet de toto et de parte istius
et sic una potest inesse et non alia et sic eadem propositio per se nota potest
cognosci per se et per aliud et quando dicitur quod per se et per aliud sunt de opposito
ergo eidem non convenit. Dico quod per se et per aliud non sunt de propositione
sed cognitionis. Nam dicitur propositio dicitur ex terminis et ideo non obsta-
te quod per se et per aliud sunt [illegible] cognitionis potest convenire eidem
propositioni. Quantum ad tertium est videndum an esse sit deo proprium et [illegible] quod
sic quod potest quia quando aliquid convenit pluribus unum per prius et alia per
posterius sed sicut proprium isti quod est prius [illegible] esse competit deo
et etiam deo per prius creature per posterius. Ergo et cetera proprium deo. Sed etiam
absolute ~~est proprium illi cui~~ convenit perfecte et aliis diminute sed etiam
absolute est proprium illi cui convenit perfecte. Sic esse convenit deo et
creature. Ergo et cetera. Ista argumenta non videntur concludere necessario quia cum ista
conveniat deo prius et perfectius quam creaturae sequitur quod ista
deo propria convenirent et nulli alteri enti quod negant cum posse.
[illegible] minore ad primum. Ergo quando dicitur quod convenit uni per prius et
cetera ista est falsa exemplariter: corpus est commune celesti corpori et
corruptibili et celeste corpus est nobilius et tamen quando dicitur corpus
non accipitur proprie pro celesti corpore sed ita bene pro quocumque.
Non sufficit ergo quod si aliquid convenit alicui primo quod propter hoc
sit sibi proprium nisi cum hoc sit sua propria et sibi conveniat per se
talis non nisi per respectum ad ipsum sicut patet de risibilitate res-
pectu animalis et hominis et sic non est in proposito quia esse non est
in proprie [illegible]. Ad secundum dico quod minor est falsa quia esse non competit
creature diminute [illegible] quod ad est de quod alicui competat di-
minute [illegible] et ad quod sibi competit diminute [illegible]
prima est ista diminuta tamen non competit sibi [illegible] quia
talia nomina non imponuntur tamen ad significandum illud quod est perfectum
sed quomodocumque se habeant [illegible] ad omnia talia
sive perfecta sive imperfecta ita quod per se aliquibus convenit sicut in
proposito esse est impositum non solum ad significandum ens perfectum
sed etiam imperfectum. Probo ergo aliter quod esse sit deo proprium primo
permittendo conditiones proprii. Una est quod sit necessario et inseparabi-
bile illud cuius est [illegible] est quod illud cuius est proprium non possit inve-
niri in opposito. Tertia est quod sibi soli conveniat. Ex primo arguo
sic quod convenit alicui necessario et inseparabiliter et aliis non nisi con-
tingenter proprium est illi patet de calore respectu ignis et aliorum sed
esse convenit deo necessario et inseparabiliter aliis vero solum contingenter.

ingressum primum entis eius liberalitatem communicat secundo etc. Ex secunda sic. Id est ipse alicui magis oppositum non potest mutari sed sic se habet esse vero deus secundo etc. Ex tertio sic: quoniam est quod soli convenit sed esse convenit soli deo etc. eo quod de nulla creatura potest dici quod sit suum esse et sit obiectum. Quod esse et essentia sint eadem in aliquibus re ratione quod sunt idem re aliter tamen esse denotat aliquid adveniens et non significat quidditatem rei. Propter quod non debet dici quod sit suum esse. Tales rationes philosophos moverunt. Ad primam cum dicitur primum quod prima philosophia non potest demonstrare primum principium esse verum est in quod quid. Admitto sic quia hac parte plus est standum auctoritati quam commentatoris. Ad secundam cum dicitur quod vel a priori vel a posteriori dico quod utroque modo et cum dicitur quod non a priori quia non habet causam. Admitto quod non oportet propter hoc eius esse causa sed sufficiat quod propter ius distinctius et confusius ut potuit dici fuit demonstratum. Cum secundo probatur quod non a posteriori quia non perfectum ut patet dicitur primo quia quilibet effectus est sibi improportionatus. Secundo quia effectus et causa differunt et nova non est prius noticia alterius. Admitto ad primum quod licet quilibet secundo vel proportionis modo possit sibi perfectum tamen potest primum perfectum quod est continuatio quam actualem innovationem potest dici quod et si non sit conveniens tamen est proportio aliqua scilicet similitudinis aut proportionem aut aliud non requiritur conveniens et sed magis deservientia sicut patet demonstratione et forma. Ad secundum cum dicitur quod effectus et causa sunt correlativa et sic una non est prius alia dicitur quod licet non possit demonstrari causa quod causa perfectum magis effectus potest tamen demonstrari per primum rationem que habet rationem effectus. Sed secundo proponunt ex tunc causam non potest probari aliquid sed ex ratione rei est esse effectum et per ante ipsi rei ut sic non conveniunt causa et effectus. Admitto quod hoc non obstante potest demonstrari eadem per propriam rationem. Ex commentatore esse effectum quia licet res illius non sit de primo motore vel tamen ex eo quod verus ab eo et dependens possit demonstrari causa.

Utrum primum principium esse causam efficientem omnium possit efficacia quam ratione illius quod non dicit nulla necessitate esse est ab eo. Videtur quod ipsum producere sed intellectus necesse esse. Secundo sic a primo philosophus effectus magis propter minus patet quia quod est possibile esse et non esse in 10o methaphysice. Contra cuius oppositum non videtur philosophus sensisse quod potest fieri illa ratione sed ex leo et amori spirituales opposito illud de philosophus patet quia ipse vult motum posse produci nisi per motum et infinito sed sic intellectus non producens causa et causa et ulterius vult quod res esse non habent de quatuor causis nisi formalem et finalem maior huiusmodi rationibus patet quia philosophus fuit regula veritatis secundo commentatorem. Et illud a deo non esse secundo non esse alterius illud esse infinita quod sic procedam primo narratum an deus esse causam efficientem omnium tamen intellectualium quam corporalium possit demonstrari secundo est videndum secundum hoc demonstratione commentatoris et philosophi. Circa primum diversi volentes hoc demonstrare adducunt diversas rationes prima est talis sicut in omni genere esse est dare unum primum secundo et in genere esse efficientis unum primum efficiens. Hoc autem causa esse non potest quod est primum efficiens generalitate et causalitate quia prima philosophia in uno genere esse debitur esse omnis simpliciter ut patet et similiter formali finali cum autem non est omnis simpliciter cum sit a posteriori vel ex materia et forma vel ex actu et potentia vel ex materia et motu sed diversis primum ergo efficiens omnium est ipse deus. Ista ratio non concludit primo quia dicitur quod primum efficiens aliquod est devenire est causa rerum generalitate et causalitate quibus ipse debet causalitas esse. Nec obstat si est appositum quia cum causa predicatum simpliciter primo tamen potest qui est ultima quoad omnibus non existentibus et plus vel potest dici quod illud primum efficiens est absolute sed non oportet quod omnium sit efficiens quia non omnia habent causam efficientem sicut non oportet quod in causis materialibus est devenire ad primam materiam quod per hoc omnia habeant materiam unum secundum est quod sicut philosophus non potest quod in omnibus entibus sit devenire ad unam primam materiam alioquin omnia entia haberent materiam sed solum quod in causis materialibus est status sic in proposito non potest quod in omnibus entibus

sit devenire ad unam primam materiam alioquin omnia entia haberent materiam sed solum quod in causis materialibus sit status sic in proposito non potest quod in omnibus entibus sit devenire ad primum efficiens sed quod in causis efficientibus sit status et ideo efficiens primum vel est celum motore primo vel ipse deus solum intellectus a quo causatur motum celi propter quod causatur omnia ista inferiora ut dictum est. Circa sic arguitur vel ens per se id quod sibi derelictum est non ens et ab alio est ens. Hoc causam per quam videtur denotare esse ab eo effective sed cum est non esse efficientis quod secundum pream ad videtur denotare esse ab eo sed intelligere secundum hoc et per ante non totius mundi quia secundum omnes philosophos intelligentie sic dependent a primo quod ipso sibi ablato per impossibile intelligentie non essent sicut patet expresse ex 16 propositione libri de causis omnes virtutes quarum non est finis sunt pendentes per infinitum primum etc. Secundo igitur quod hoc ratio non videtur demonstrative quod sed sic patet si sic vera possit quod deus produxit intellectum et celum de necessitate ut etiam ipsi dicunt habere fuisse primum opinionem de productione celi et intelligentie aut videtur sequi quod si maior rationis esset sic simpliciter vera quod deus haberet causam effectivam quod est impossibile. Consequentia sit quia si deus produxit intelligentiam de necessitate ergo deus denotatur ad suum esse exigit intelligentiam et per causam ea circumscripta non est quia eam necessitate denotat deus et deus et causam effectivam intelligentie ut patet ex suppositione. Si secundo verum est quod omne ens quod est non esset ens circumscripto omni alio habet necessario causam effectivam sequitur quod deus esset non ens et sic suppositionem vitare opinionem predicte propositionis maior rationis non esset vera et ideo videtur dicendum quod si ad sit tale quod sibi derelictum est non ens non sequitur quod habeat causam effectivam sed sufficiat quod habeat ad quod exigit vel coexigit necessario ad suum esse quod potest esse absque hoc quod sit causa effectiva. Unde sciendum quod aliquid sibi derelictum et alio circumscripto sit non ens hoc potest contingere tribus modis quia per se exigit illud ad suum esse sicut effectus per se exigit causam dantem esse et conservantem exemplum circumscripto sole qui est causa luminis efficiens et conservans ipsum lumen est non ens. Secundo modo quia exigit sibi aliud ad suum esse sicut forma materialis exigit materiam ideo circumscripta materia forma illius non est. Tertio modo quia coexigit aliud ad suum esse licet illud sit per se saltem non sicut habitudo coexigit in subiecto quia admodum perpetuum inseparabile comitatur sicut subiectum et ideo hoc circumscripto risibile non solum per se admiratione sed per causam ab illatione non est sed non sic derivatur homo ab eo est tamen de ratione eius ut sic esse manifestum. Istis igitur tribus modis vera est maior predicta rationis. Sed respondet ad illud dicitur et forma et de subiecto et per passione quorum unum exigit aliud ad esse et tamen unum non est causa alterius effectiva. Hoc concedo addit predictione maior ratio sic illud quod circumscripto alio est non ens et exigit illud ad suum esse sed illud quod efficit vel ambo reducuntur ad aliud tertium causam efficientem sicut patet de materia et forma que se mutuo exigunt et tamen unum non sit causa effectiva alterius tamen ambo habent causam effectivam et eodem modo de subiecto et accidente sed hec solutio non videtur valere in proposito scilicet de deo et intelligentia quod ambo habeant causam effectivam impossibile de deo. Nec adhuc patet demonstrative ex hoc quod necessario exigit ipsum deus et ad suum esse quia dicitur quod inter deum et intelligentiam est ordo causalis finis et eius quod ad finem quod sufficiat ad hoc quod unum non possit esse sine alio. Ideo dicunt isti quod debeat maior rationis sic accipi et hoc sic illud quod sibi derelictum est non ens et per aliud est ens habet causam effectivam quia habet causam per quam videtur denotare esse ad esse in quo consistit ratio esse effective ut patet per propositionem de causis superius allegatam omnes virtutes etc. Sed sic est demonstrativa sed istud non valet quia hoc per quod patet non semper denotat causam ut dicendo fabrica operatur per metallum causam sed semper denotaret causam non tamen semper effectivam quia aliquam formalem tamen ut homo vivit per animam et sic dicitur in proposito quod denotat causam finalem tamen cum dicitur intelligentia est pendens per causam primam non igitur maior debet esse evidens. Oportet addere

Secundum hoc esse ab illo sed si per impossibile deus non esset intelligentia non esset ergo etc. Si dicitur ens ab eo a primo non habet ab alio sed ipse non est et ideo habet esse ideo secundum maior quod primum producit sed ad habere equale esse cum primo est impossibile ergo etc.

quia illud quod sibi delectum est non eius [illegible] eius [illegible] exiens de [illegible] esse [illegible] ad [illegible] tamen effectivam secundum sic [illegible] [illegible] [illegible] quia intellectus est eius [illegible] sicut exiens de [illegible] [illegible] est perfectio eius quod debet [illegible] hoc [illegible] [illegible] Ex dictis ergo [illegible] alia [illegible] esse [illegible] alias a primo est [illegible] sicut [illegible] finem ergo esse [illegible] alias est a primo sicut ab agente [illegible] patet quia omnia ordinantur ad primum sicut ad ultimum bonum et [illegible] sicut ad ultimum finem hoc [illegible] ad [illegible] quod primum est causa finalis intellectus et totius eius [illegible] quia quod est [illegible] sicut [illegible] finem [illegible] est [illegible] sicut [illegible] ab [illegible] aut sicut [illegible] fine sibi ab alio [illegible] esse [illegible] non [illegible] esse [illegible] primum primo [illegible] quia esse [illegible] sic [illegible] intendit eo quod saltem [illegible] intentionem et [illegible] ergo est [illegible] primum ut [illegible] fine [illegible] fine [illegible] toti entia nisi a primo agente ipsum quia illud solum est esse [illegible] [illegible] ergo esse [illegible] sicut est [illegible] primum finale sic est ab ipso efficiente [illegible] fine [illegible] agendo [illegible] sicut motum movens. Respondes ad [illegible] quod esse intellectus [illegible] ordinatur ad primum sicut ad ultimum finem [illegible] sicut [illegible] quod intellectus est esse eius formaliter et [illegible] sua [illegible] ab alio agente ita dicitur quod [illegible] tamen ordinatur et [illegible] fine [illegible] potest esse [illegible] [illegible] semper ab alio. [illegible] [illegible] vero quod esse [illegible] finem sit [illegible] ut ad finem [illegible] [illegible] ad [illegible] non est opus [illegible] intellectus [illegible] vult quod [illegible] agit [illegible] fine ut [illegible] ab intellectu [illegible] est [illegible] quo omnia [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] ad [illegible] quod primum ordinat [illegible] [illegible] ex hoc non [illegible] quod est [illegible] [illegible] non est [illegible] nisi [illegible] ordo totalis entis ad primum sit quod [illegible] non [illegible] quod primum [illegible] ordinem [illegible] entis ipsum [illegible] [illegible] illud quod [illegible] [illegible] deus est [illegible] ergo [illegible] maior [illegible] in [illegible] quia esse tam efficientes quam finales [illegible] esse [illegible] perfecte [illegible] perfecte secundum effectus perfecte [illegible] [illegible] perfecte [illegible] secundum hoc non est [illegible] [illegible] effectum [illegible] secundum [illegible] divina clare et perfecte [illegible] omnes effectus ergo [illegible] omnes [illegible] esse [illegible] quod [illegible] perfecte [illegible] omnes effectus [illegible] res quia [illegible] deus non [illegible] esse [illegible] eius [illegible] ergo [illegible] ergo [illegible] videtur [illegible] omnia [illegible] quod [illegible] deus [illegible] non [illegible] [illegible] dicitur quod deus [illegible] alia esse ita quod [illegible] dei quia [illegible] aliquid [illegible] deus [illegible] aliquid esse [illegible] quod [illegible] intellectum non [illegible] [illegible] quod [illegible] illa [illegible] [illegible] et [illegible] intellectum [illegible] res [illegible] [illegible] clare quia [illegible] intuitiva non est nisi rei [illegible] intellectum [illegible] res [illegible] et [illegible] intellectus est una [illegible] res ita clare sicut [illegible] ista una intellectio sufficit ad [illegible] omnium [illegible] perfectionis est intellectio divina intelligendo tante perfectionis est [illegible] [illegible] quia equalitas [illegible] una [illegible] ex perfectione sua sufficit ad intellectum omnium ergo [illegible] sufficit ad [illegible] omnia [illegible] et ita [illegible] sicut res [illegible] intellectus sic [illegible] ut sicut [illegible] res [illegible] [illegible] sic et [illegible] et equaliter [illegible] illud [illegible] quod est [illegible] radix omnium [illegible] esse [illegible] omnium quorum [illegible] est distincta [illegible] sicut [illegible] [illegible] intellectum [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] radix et omnia [illegible] ergo [illegible]

tamen illorum [illegible] quorum est intellectio et hoc [illegible] res sit sive non sit. Ex quo [illegible] [illegible] aliquid distincte [illegible] nisi sicut ad [illegible] eius vel [illegible] eius vel effectus eius vel [illegible] eius vel [illegible] eius [illegible] ab eo vel ab [illegible] deus [illegible] distincte et perfecte [illegible] omnes res [illegible] est de [illegible] [illegible] [illegible] ab eis vel ab alio ergo [illegible] quod [illegible] sicut [illegible] Ex [illegible] motus [illegible] est [illegible] actus [illegible] quia [illegible] actu [illegible] [illegible] ab [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] motor [illegible] [illegible] tamen actus [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] eius. [illegible] est [illegible] que [illegible] [illegible] et [illegible] et est una [illegible] dicens quod nullo modo hoc [illegible] [illegible] in [illegible] primo [illegible] [illegible] [illegible] nullum necesse esse est ab aliquo ut a [illegible] [illegible] quod [illegible] est necesse esse [illegible] quia quod [illegible] sit necesse esse et sic ab alio ut a [illegible] [illegible] quia illud quod non [illegible] [illegible] qua aliquid [illegible] esse et non esse est [illegible] esse et [illegible] necesse esse. [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] quod est [illegible] infinite quia [illegible] in finito et quod est [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sit una [illegible] vel plures [illegible] quod plures [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible] est [illegible] infinite [illegible] [illegible] [illegible] illi [illegible] [illegible] effective a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnes dicunt [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] ad ipsum esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] est ut sit [illegible] ex alio et [illegible] [illegible] ex alio [illegible] et infinita [illegible] ergo motus [illegible] ex [illegible] esse ergo [illegible] [illegible] quod esse [illegible] non est ex [illegible] sicut ab agente [illegible] est [illegible] secundum esse [illegible] [illegible] sic [illegible] ergo [illegible] simpliciter et [illegible] nullam [illegible] esse ab alio aliquo [illegible] [illegible] agens nisi [illegible] neque [illegible] de [illegible] causis [illegible] et ad quod agens non est ille nisi [illegible] est forma [illegible] ipsum. [illegible] quod [illegible] causa prima [illegible] intelligentia prima [illegible] primo est in [illegible] [illegible] est illic [illegible] neque [illegible] neque actio ita ut dicamus quod [illegible] actio [illegible] una agentem [illegible] est [illegible] illic causa [illegible] quod dicemus quod [illegible] causa intelligentie. Contra istam opinionem [illegible] sic [illegible] [illegible] semper [illegible] [illegible] maxime [illegible] quia [illegible] causa aliis ut sint [illegible] sicut [illegible] [illegible] quia est causa aliis ut sint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] sit causa omnium efficiens [illegible] et est [illegible] causa [illegible] est quod causa in quolibet [illegible] est [illegible] digna [illegible] illa quorum est causa [illegible] [illegible]. Manifestum est quod si [illegible] est prima causa omnium [illegible] ut declaratum est [illegible] quod illa causa est [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] quia omnia [illegible] omnia [illegible] non [illegible] esse et [illegible] nisi ab illa causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magnificate [illegible] [illegible] amore [illegible] in omnibus et [illegible] [illegible] omnia ista [illegible] [illegible] nisi ad magnificandum [illegible] [illegible] [illegible] quamquam [illegible] [illegible] [illegible] est causa [illegible] [illegible] non [illegible] dicere quod sit [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quia ista non [illegible] quorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Prima quod primum non sit causa efficiens omnium secundum philosophum [illegible]

[illegible] opinionem [illegible]

generalia et corruptibilia sunt. ¶ Quaestio. Quaeritur primo hoc de eo quod dicitur [illegible] in metaphysica
quod substantia est virtus immobilis et separata omnino et ad eam quod
ista substantia est alius desiderium secundum de nobiliori sibi, sed nolo
sumere res immobiles, quod patet quia ea virtus immobilis est de substantia
una vero substantia est et sola et immobilis necessario vero omnes causas comprehendens et inherentes has; haec namque sunt ea in metaphysica similiter
et intendit quod caelum est causa cuius motus ad ordinem et est
commento 2o. et intendit quod res immobiles necesse est ut sint eternae,
nec magis quam eterne moles dicuntur [illegible] causa [illegible] contrarie
[illegible] abstracta corporum causa [illegible] ¶ Quod omne id quod est
actus purus, sed ipse ponitur necessario ipse est causa effectiva ab aliquo [illegible] est
necessario quia si sic possibile esse sive non actus purus est potentia
non est; hoc planum est, et tale non habet esse aliud quod te [illegible]
necessario esse, ergo non habet esse effective ab alio, sed intelligentia est huiusmodi,
[illegible] de causis commento 4. dicit quod declaratum est in philosophia prima
quod nulla forma est [illegible] nisi forma prima. ¶ Quaestio 2a.
[illegible] orbis capitulo 2o. dicit: debes scire quod corpus caeleste
non indiget tantum virtute movente in loco, sed virtute largiente sibi permanentiam eternam, et subdit praeterea: et iam ignoraverunt quidam hoc de antiquis
dicentes ipsum [illegible] non dicat dominus esse causam agentem eius
sed tantum causam moventem, et illud fuit valde absurdum. Item 12o metaphysicae commento [illegible] dicit quod scientia dei est causa entis, nec potest dici
quod intendit hoc esse per modum finis quia statim in textu sequitur sicut
res est causa scientiae nostrae, verum per ipsum est causa effectiva
scientiae nostrae quam nos [illegible] ¶ Tunc ad illa quae sunt
in contrarium [illegible] dicitur quod nulla necessaria est ab alio [illegible]
¶ Quod hic quando dicitur philosophi [illegible] non dicere quod quaelibet
intelligentia est necessaria quantum ad esse et existentiam suam, per causam agentem
existentiam suam quia [illegible] [illegible] sed ipse ponit esse eam
esse et ponit ipsum non esse primum [illegible] est impossibile,
sed quia [illegible] [illegible] [illegible] ut ad infinitum ordinata
[illegible] indiget esse agente ipsum ut patet expresse in auctoritate iam
allegata de substantia orbis capitulo 2o debes scire etc.
ubi vult quod caelum est ens impossibile esse [illegible] semper
[illegible] tamen est ens ab alio largiente sibi permanentiam eternam quia est eius [illegible] dimensionum.
[illegible] materiae quae dicit quod necesse esse
non est ab alio sicut ab agente, [illegible] philosophi [illegible] nisi [illegible]
quod est necesse esse per se esse vero sed est dicimus esse sive sempiternum et eternum motus [illegible] 12 metaphysicae commento 41 quod esse motus
per se est ab alio, esse autem sive sempiternum non est per se ab
alio [illegible] esse sed ex [illegible] causis [illegible] et extrinseca.
[illegible] autem dicere quod causa [illegible] non [illegible] necesse esse simpliciter,
sed [illegible] quia si non possunt esse et non esse [illegible]
[illegible] [illegible] et non esse per potentiam agentis dei [illegible]
dico quod omnis [illegible] non esse et nulla [illegible] est ex parte sui
necesse esse nec ipsum sibi determinat quod probo. [illegible] est simpliciter verum
deus potest facere angelum non esse et [illegible] deus non potest facere
angelum non esse tunc [illegible] esset [illegible] impossibile quare
impossibile non est quia deus non potest hoc facere, sed quia res in se non
est factibilis, ergo causa quare hoc est impossibile, deus non potest angelum
[illegible] est quia angelus non est de se [illegible] sed [illegible]
se et potest impossibile angelus non est [illegible] ergo eius oppositum est per
se et primo verum. angelus quantum est ex parte sui [illegible]
ergo quantum est ex parte sui non est necesse esse. ¶ Ad 2m videntur socii
[illegible] quibus [illegible] rationem posse [illegible]
[illegible] esse omnipotentem dicens quod [illegible] falli [illegible] quod dicitur quod
non est faciendum illud [illegible] sed ad impossibilitatem
et intellectibilitatem et tales sunt plures et plures in infinitum
[illegible] [illegible] [illegible] ad unam illarum et est fal
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non potest [illegible]

[illegible] de prima causa nisi per motum [illegible] 12 metaphysicae commento 4. ergo per
[illegible] in primo [illegible] quod sit infinita in vigore et actus
purus, non [illegible] ex perpetuitate motus caeli per [illegible]; sed ex
perpetuitate motus potest [illegible] [illegible] necessitas [illegible] intelligentiae
moventis orbem lunae, sicut aliquorum aliorum [illegible] fuit
impossibile apud philosophum quod luna quiesceret sicut quod primus orbis,
et propter hoc intelligentia movens orbem lunae est actus purus et
infinitus in vigore [illegible] [illegible] [illegible] philosophi non valebit, dicendum quod
prima intelligentia influit virtutem in alias inferiores et virtute illius
movent, ergo non procedit [illegible] potest [illegible] nisi per motum primo
[illegible] non potest [illegible] quod orbis [illegible] influit virtutem orbi [illegible]
[illegible] admovendum [illegible] [illegible] orbem [illegible] [illegible] motus perpetuo
motu [illegible] motu orbis [illegible] ergo illum motum non habebit
ab ipso, ergo intelligentia movens illum orbem illo motu non [illegible]
illam virtutem movendi a motore primo. ¶ Ad 3m quod dicitur quod
quod est ingenitum [illegible] [illegible] quod unum [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible]
et caelum [illegible] non [illegible] per motum vel per [illegible], ita quod motus vel [illegible] per
caelum sit novum sicut ipse dixit, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] per simplicem emanationem et [illegible]
[illegible] voluit Aristoteles. [illegible] Aristoteles primo physicorum omne quod fit
[illegible] fit ex hiis quae sunt, vel ab hiis quae non sunt, sed [illegible] fieri de
hiis quae non sunt est impossibile, [illegible] conveniunt omnes qui
[illegible] sunt, ergo sic non potuit fieri nisi eadem intelligeret Aristoteles
ipsum fieri ex hiis quae sunt planum est; ergo nullo modo. ¶ Item [illegible]
12o metaphysicae commento 3o [illegible] est [illegible] non esse [illegible] [illegible] [illegible] et ne dicas
quod verum est [illegible] non [illegible] [illegible] subdit [illegible] dicens, sed [illegible] de
[illegible] si ergo tempus ponatur esse [illegible] necesse est [illegible] [illegible], quia
[illegible] est [illegible] tempus infinitum, ergo [illegible] patet ex [illegible] quod
[illegible] potest esse [illegible] quod est eternum, et non [illegible] quod illud quod sic fieret
[illegible] [illegible] acquisitum quia non [illegible] esse quod sit esse [illegible]
[illegible] [illegible] quod sit acquisitum post non esse quia acquisitio sicut [illegible]
[illegible] [illegible] sufficit [illegible] si [illegible] [illegible] id quod dicitur acquiri
sive sit novum sive antiquum possunt causam dici quod [illegible] [illegible]
perdunt [illegible] [illegible] per motum et transmutationem. Tunc ad [illegible]
[illegible] [illegible] de 12o metaphysicae demonstratio [illegible] quod [illegible] non vult [illegible]
[illegible] permanentiam sive eterne sive [illegible] sive [illegible] quod [illegible] ab
alio, sed quod non est ab alio sit permanentia motus. motus non
sit est ab alio quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad actum [illegible]
non [illegible] [illegible] autem [illegible] permanentiae non est in libris suis.
[illegible] autem [illegible] intendere [illegible] ex [illegible] de substantia orbis [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] quod vult quod [illegible] actu existens possit ad
actum [illegible] et hoc est quod dicit [illegible] commento ab agente [illegible]
[illegible] ut [illegible] nisi [illegible] illud quod est [illegible] [illegible] sed
illud non est [illegible] [illegible] quod [illegible] agens existens possit [illegible]
formalem [illegible] solum est agentium [illegible] ut dicit [illegible].
et hoc est agentium quia agit per [illegible] [illegible] 3o est [illegible]
¶ [illegible] intelligentia [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] non ens [illegible] ens et dicitur hic quod si
loquamur de [illegible] [illegible] quod non est [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] non ens [illegible] ens quia si sic hoc esset quia eius [illegible]
[illegible] est de nichilo, sed hoc non [illegible] [illegible] quia [illegible] de [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] ordinationem [illegible] [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non de
aliquo [illegible] supposito autem debet [illegible] sola negative [illegible] non de
aliquo, sed esse non de aliquo non [illegible] quod productum sit [illegible]
non formaliter non ens [illegible] ens sed solum quod non sit [illegible] ens sed ab alio
non tamen de [illegible] aliquo [illegible] supposito ergo aliquid esse productum [illegible]
[illegible] non [illegible] ipsum [illegible] esse non ens [illegible] ens. ¶ [illegible] si possibile
[illegible] hoc [illegible] esset quia sibi conveniret non esse [illegible] sed
hoc non convenit sibi [illegible] [illegible] quia [illegible] non convenit producto esse
quo posito non est productum, sed esse non ens [illegible] destruit [illegible]
producti, ergo non convenit sibi [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] non sit ens.
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] sed quod sit non ens [illegible] [illegible] est et impossibile
3o sic quod convenit alicui esse convenit sibi per [illegible] suam sed non

[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] esse ab alio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forte [illegible] qualis
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modo.

esse nō pt̄ ɔuenire eāe ꝑ ꝓcessū suam quando pt̄ ɔuenire
aliam ꝓcessū suam antiquit sit g° tē ista op̄ est in alīe c°
aīe 6 metē sue cā° 2° ubi vult q̄ unūqdq; tale esse
licz nō eē ab a° esse q̄ ali ɔueit aliam esse ɔueit ei ꝑus
qm̄ illud q̄ sibi ɔuenit ex alio nō ɔcludit r̄dm̄ q̄ omē cā
tū ab a° lz eē post n̄ eē 7 nō omē cām incipit eē loquendo
nomine cāconis · Secūdus eciam ɔcedit q̄ ens cām ꝑdc
tū 7 est ꝑus n̄ nō ens qm̄ ens 7 n̄ eē sibi ɔuenit esse
sic intelligendo q̄ nec° est n̄ ens esse nisi impedive ꝑ aliquid
aliud nō eē q̄ agens ꝑuenienes ipso nō eē q̄ sibi esse
ɔuenit dat sibi eē 7 isto mō quocumq; instanti dr̄ est ꝑ
n̄ v̄ificat̄ deco nō ens qm̄ ens nō potiaue ꝫ n̄ ēe hoc
est nō q̄ aūt sit nō ens · dr̄ est ꝫ q̄ n̄ est n̄ ab aliquo
impedive est ꝑus n̄ ens n̄ nō actur ꝫ licitū tm̄ q̄ 7
ꝓbo sic ꝓducens ad ɔtingens ꝑus est n̄ eē ꝓductū lz
pz q̄ qm̄ est ꝓducens 7 eē ꝓductū sint simul n̄ impole est
ꝓducens eē sine ꝓducto · 7 ꝑ ꝯñs n̄ ꝑdc ipm̄ ɔtingens
que n̄ sunt simul n̄ unū nō pt̄ esse sine a° ꝫ in quocumq;
instanti nec/omit ꝫ decos n̄ in est/nec° est reliquum incē/ aū
g° ꝓpisto signo nec ꝑꝑus eē ꝓductus ꝫ/ꝑus n̄ eē ꝑd/.
ꝓductū n̄ sit ens/sc° q̄ sit n̄ ens · 7 ꝑ ꝯñs ꝑdcm̄ ɔtingens
est ꝑus n̄ nō ens qm̄ ens · 7 ex isto sc° eciam q̄ nō
esse ɔuenit eāe esse q̄ ut visū est in aliquo ꝑ̄ori ueō est
n̄ ens ꝫ in illo ꝑ̄ori nō pt̄ eē nō ens/ aūd/ nc ab aliq a°.
sc° g° q̄ esse pt̄ ꝑdicatōnes in ꝓpōnibz de secūdo ita lz
ut formalr̄ in ɔceptū sicut ꝑdicatōes in ꝓpōnibus de secūdo
ut ad intellectū est nisi ꝫ qm̄ ueō nō est/ tē est intellectū 7 nō ab
alio/ g° esse est n̄l 7 n̄ ens/ g° isto ꝑ̄ori in quo n̄ est
est esse n̄ ens/ Tūc ad rōnes in oppositū. ad ꝑmū dm̄ q̄ ly
de n̄ tm̄ debz accipi nēe in motū nec° est q̄ tale eā ordi
natū/ q̄ eo ipo q̄ eē ꝑdcus ēē ꝑus eē ꝑdc/nō eē ꝑdc
eē ordinatū ꝑus suo eē. Ad 2m̄ dm̄ q̄ bn̄ ꝓbat q̄
n̄ ɔuenit sibi n̄ eē esse incē reali formar ꝫ nō pt̄ qm̄
in esse ɔceptū in quo ꝑus n̄ ꝑ intellectus ordinis nec ɔcept
nō esse q̄ eē ūn aū d° eāe nō eē ɔuenire esse nō incē
q̄ sibi ɔueat incē reali ꝫ incē ɔceptū ꝓpisto signo nec ꝑ
durōnis in quo sui n̄ esse est ꝑus suo eē · nam ɔsidoranti
7 illo ꝑ̄ori incē ɔcepit eam esse nō ens nō ex alio ꝫ ex
se nō sic q̄ nō eē sit de suo ɔcepū quiddi° ut illi volūt.
ergo sic n̄ · esse n̄c lz eē nc n̄ eē ꝑ aīe 4 · metē sue
Ad 3m̄ dm̄ q̄ ad ɔuenire aliam ꝓcessū pt̄ intelli dr̄ ꝑ
sic q̄ includat̄ in eius eēn̄ 7 ɔcepū quiddi° / 7 sic eāe ɔ
uenit esse eē nō ens/ ꝑ sic q̄ sit nec° ɔduc̄ ɔsistans
eēn̄ ꝑm ad insbis nec ꝑ duracōis/ 7 sic nō eē ɔuenit
eāe esse ūn sic nō eē ɔuenit ei esse 7 ꝓcessū suam incē
ɔceptū ꝑ aliquo instanti nec ꝑ durōnis. Sed est videndi
eā sit ꝑot eāe ut ult̄ incē distinctio ꝑ ꝑl sic sive
est de n̄c aliquid ꝓducere hoc aūt ꝑfc sit ad ꝑdc ad 7 in eē
ꝫ illud ꝑdc de nichilo te in pz q̄ si ꝓducet ꝑsupponens
aliquid ꝑsupposit̄ ꝑ lz se ut effectus ꝑ ut cā · sicut esse
g° nō est 7 in eāe effectus n̄ ut cā ꝑ ·ist ūt nō est 7 in eē
adeo. Sed aliquid est ꝓductū adeo 7 in eē aū est ꝑcessus
7 in infinitū ꝫ illud ꝑdc de nichilo/ ꝓbo q̄ si ꝑdc aliquo ꝑsup
posito aū illud ex quo ꝑdc n̄ sit incē nec° q̄ id · q̄ deus
ꝑdc g° tm̄ ꝑsupponit ad ad ꝑfcō aūsupta q̄ id q̄ ꝑdc
de aliquo maiorem hz entitatem qm̄ illud de quo ꝑdc
3° ꝫ sic eē jut ɔsidanti aīme abstrahunt ab se ipis ut ɔsi
deratur a illi ꝫ nō sit q̄ abstrahant a aūtate esse q̄ tē eē
nō essent eē · g° est nec° q̄ aūcas esse ipse cāe pur ɔsi
dante aīme abstrahat a aūtatōe eē eādem · pur ɔsi
dante a illi ꝫ eā n̄l ut sic aūtat eē ꝑmotū 7 in simul ꝫ
g° aū ut ɔsidant aīme aūtatuite eē nō ꝑmotū 7 tm̄ in ɔ
7 ꝑ ꝯñs nullo ꝑsupposito pt̄ ꝓduce aliqd de nichilo. Sed ɔtra
nō ɔcludit. ad ꝑmū g° nego ɔñam ista ꝑ 7 in eē ꝑdc ad
g° de nichilo ad ꝑfcm̄ pt̄ dia q̄ ꝑs effectus/ est 7 in eē ad
7 tm̄ aliqd ꝑsupposito in rōne eē nichilo ꝫ dicas n̄ ꝑsupponit
ad g° nō est 7 in eē adō nego ɔñam q̄ effectus in eē est 7
in eē adeo ut aū effectus lz ex aū ꝑ ꝓ ꝑsupponat in eē
ad ad 2m̄ sic nego ɔñam 7 dico q̄ n̄ est ab effectus ꝑ̄oc.
g° dicas 3 de nichilo nō sc° q̄ ꝑdo q̄ m̄ n̄ sit ꝓducta ꝑt
motū n̄ ꝓducta tm̄ ꝑsupponit ad qm̄ vult ꝑfc q̄ ꝓductū
nō est incē nec° esse 7 tē · dm̄ q̄ illa ꝑpo est falsa lz
n̄ ꝑ tē educat̄ de n̄ aū nō est ita nec sicut n̄ · 7 ad ꝑbom̄
q̄ eductū de materie entitate ista est falsa simpliciter sicut
accns educat̄ de ꝑ̄o ꝫ de ꝑtus ɔposite 7 tm̄ est imperfectus
sic pz de intellectione 7 volicōe que educunt̄ de ꝑo vo 7 is
7 intellectu. Ad 3m̄ dm̄ q̄ bn̄ ꝑfc abstractionem effectus a mo
uente 7 in mutante sue a motu ꝫ intellectū mō nō oz
omē abstractū ꝫ ɔsiderari incē posse sep̄ ꝫ esse ab eo a quo
pt̄ ꝑ abstractio ꝫ intellectū 7 ideo ex hoc n̄ sc° q̄ mō sit
ad effectus q̄ n̄ sit in mutabis 7 mouens ꝓbo g° dr̄ ꝑ
positū ꝑo sic ex ꝑo aū lo lib° q̄ totū ens aliud a ꝑmo
est ꝓductū ab eo 7 ideo oz q̄ sic cā totius entis ꝫ omē id
q̄ ꝑtinz ad eius entitatem sive sit n̄ sive forma ꝫ ꝓducen
tem ens n̄ ꝑsupponit subm · q̄ id subm est creatū ab
eo q̄ implicat in q̄ltās ɔdicōm · 7 ɔsiliter q̄ eū subm ista
ꝓductionis ɔuenit infinita totū ens nec° est ꝓductū
ꝓductio aū iste sibi nō ꝑsupponet subm aū eūt ꝑcessus
in infinitū vel ꝑdo in eē impolez/ q̄ ꝑsupponat in eē ut
vult cō lib° 4° ꝑhicor ꝫ quidꝑpone ad de nichilo ꝓducere 1 · post
incē ordine nec 7 ꝑmc sic q̄ ꝑm ꝓductū est motus ꝑmi
motū · ꝫ q̄ ꝑdo incē motū celi nō eāe ꝫ omē ad celo
ꝑdc incē motu celi g° n̄l eāe seu de nichilo ꝑdcm̄ hic q̄
nō ɔcludit ɔtinuos celū sit ꝑmū ꝓductū 7 omē ꝑdc incē
motu 7 ꝑmo a° nō dent ꝑ ꝯñs tm̄ motus eē. Sed ɔtra
q̄ ꝑsupponit aū ab eterno eāe ꝫ motus ꝑsupponit mole g°
7 c. Ad 2° g° ɔcedo maiorem · 7 ꝑsupposito q̄ ita sit 7 qm̄
ultra dr̄ q̄ omē ad eāe incē motu celi nec° n̄l ꝫ
Sed ꝑhs 8 · ꝑhicor dicit q̄ motus n̄ incepit ꝫ est eternus
q̄ si sic aūt motus fuit ꝑus aūt n̄ ꝑmo g° eāe
ꝑmotū g° ꝑcessit motus si ꝑus fuit g° fuit sine
ꝑmotū aliq · ista aūt nō valet si ꝑs eāe aū.
qm̄ ꝑmotū. dm̄ q̄ ꝫ intencōs ꝑhi intellectū ꝑdc sicut
ꝑm ꝑdcm̄ · 7 de nouo/ nisi ꝑmotū q̄ omē tale ꝑ
ductū est pole nō esse g° est de ꝑo n̄ g° n̄ sic de
nouo/ 7 ꝑ se ꝓductū n̄ est de nichilo ꝫ aliquid pt̄ ꝑ
duci ab eterno 7 de nichilo 7 intellectū tale n̄ includat
esse lz esse nec° ab a° n̄c tm̄ nec° ꝑdc · q̄ si sic eē
esse ita ꝑfans/ effcāe sicut posse eē/ dico g° q̄ ꝑhs
voluit ad n̄ de nichilo/ ita q̄ nō eē tm̄ n̄ ꝑcedit eē.
sicut ꝫ ꝑhm aūt sive eterna sic mō celū 7 tm̄ lz
ꝑdca ut visū fuit in ꝑo aū lo/ 7 tm̄ potuit ꝓduci
de nichilo/ g° nō est eorum solū ꝑcessit n̄ ipm̄ eē. Sed ꝑt
ponere q̄ m̄ ꝑma sic esse 7 nō ꝓducta est ualde
vile imponē ꝑho/ cū ipa nulla eē hēat sine forma
saltē ꝑm ꝑhm/ ꝫ hic occurit dubiū de eo q̄ dr̄ q̄
ꝫ ꝑhm nō eē eāe ꝑcedet eē eius · n̄ tm̄ · q̄ ꝑus
n̄ est id a quo nō ɔuertitur subsistendi ɔsequentia g° n̄
nō esse eāe ꝑus n̄ ipo eē/ g° sc° sol est ꝑ eē eius
est/ g° n̄ eē eius est/ q̄ ꝑus n̄ sc° eāo sicut sc° hō est/
g° aū 7/ ꝫ nō eāo/ q̄ aū est ꝑus n̄ homo. Sed qm̄
aliqd est tm̄ eāo ꝑus n̄ pt̄ simul eē incē eodem instanti
duracōis aū posterior n̄ g° incē eodem instanti durōnis
est simul eē 7 nō eē/ dm̄ q̄ eē ꝑus n̄ est dr̄ uno
mō potentie 7 actuare · a° mō ꝑicaue 7 ꝑfcē ꝑo
mō aliquid ꝑcedit ad ordinem aūt dī ꝑmo mō.

[Margin notes, left column:] 2ᵃ d · oppō · ɔuene · in̄c
[Margin notes, right column:] in̄ · volicōne · ꝑcessus · Sic hoc ɔferit ꝑhs dicē quod q̄ intencio ꝑhi sic dm̄ nō · ꝑfc n° · 2ᵃ d · ꝑfc n° h° · 3ᵃ d · 6 · dubiū g° c° · Ad ꝑm̄ dubiū

quam unum est cum alterius nature sicut, sed quod dicemus ... esse contrarie
passionis. Secundo modo quam unum prius inest suo subiecto quam
quod aliud, sicut si in eodem subiecto essent due passiones subordi-
nate sicut caliditas in igne et raritas. Tertio modo productive et
positive dicitur unum prius altero ordine nature quod unum [illegible] natura sue
mere alia, nisi sit in eodem quod extrinsecus impediens, et hoc
modo prius precedit formam in ordine nature, ita quod prius ordine
nature convenit sibi quam forma [illegible] sed se [illegible] apta nata
convenire, nisi ab agente conveniat esse, et hoc modo materia
non esse precedit esse, quia non esse sibi convenit ex se, nisi esse conveniat
ab agente dante sibi esse. Per hoc patet ad instantias. Ad
primam dicendum illud quod est prius [illegible] alia ratione distincta po-
sita ... a posteriori. Ad secundum dicendum quod est prius [illegible]
positive productive est simul duratione unum [illegible] et sic quod duo
possunt non inesse eidem ordine nature quod positive loquendo de
ordine nature sicut loquendo de [illegible] et [illegible] et activa,
sed quod productive quod alteri inest nisi impediretur.

Hic circa inquiram primo an Aristoteles senserit se eternitatem mundi demonstrasse. Secundo an eternitas mundi sic
quod eam ponit Aristoteles possit demonstrari impossibile esse.
Tertio an possit demonstrari omnia habere durationem necessario non pre-
cedere. Circa primum est una opinio fratris Thome
quod licet Aristoteles posuit eternitatem mundi non tamen ponere necessarie sed pro-
babiliter, ita quod fuit eius intentio ipsam conclusionem seu affirmare in-
di eternitatem quod patet per auctoritatem [illegible]
quidem Aristoteles primo topicorum dicens sunt problemata de quibus
contrarii sunt syllogismi, ad dubitationem [illegible] utrumque
[illegible] non sit eo quod in utrisque sint rationes verisimiles, et de quibus
rationem non habemus cum sint magna difficile arbitramur esse
quare assignare ut utrum mundus sit eternus. [illegible]
[illegible] planum quod non intendit mundum eternum asserere,
nam rationem ad hoc dicit se non habere. Confirmatur etiam per quod
Aristoteles [illegible] [illegible] in [illegible] physicorum et primo de celo
[illegible] quasdam opiniones ut Anaxagore et Empedoclis et plurium
contra quos rationes adducit. Ex quo videtur assignari quod
non intendebat probare eternitatem mundi simpliciter, sed reprobare
modos impossibiles per quos illi ponebant mundum incepis-
se. Confirmatur [illegible] Aristoteles pro eternitate mundi ad hoc adducit
testimonia aliorum quod non est signum demonstrantis sed per-
suadentis. Creditur ergo ex hiis quod non fuit intentio philosophi
asserere mundi eternitatem. Contra opinionem arguitur et hic
a Raby Moyse Judeo multis deducere nititur [illegible] dubio-
rum dicit in libro 2º c. 6. Volo ostendere in hoc capitulo quod Aristoteles non induxit
demonstrationem super antiquitatem mundi et ipse scit quod non licet de-
monstrare, sed probationes quas induxit sunt in [illegible] dubi-
is et magis probabiles quam [illegible] opiniones sicut dixit Alexander.
Ecce quod Alexander dicit hoc esse de opinione Aristotelis qui cum [illegible]
nes credendum est magis intellexisse. Confirmatur Raby Moyses
eodem capitulo infra dicit Aristoteles [illegible] non habere rationem
sed diximus quod ita sit. [illegible] sicut si diximus esse
dubitanti quod [illegible] et ita est auctoritas Aristotelis quo tempore jam
allegata [illegible] est [illegible] quod Thomas istam opinionem [illegible] huic a Ra-
by Moyse dicit et idem Thomas quod advertit [illegible] de
[illegible] rationes positas ad probandum mundi novitatem magis
[illegible] fidei derisionem quam [illegible] nam sola
fide est tenendum. Et istud [illegible] accepit a Raby Moyse [illegible]
iste dicit libro 2º capitulo [illegible] quod dicunt loquentes [illegible] le-
gis qui putaverunt quod induxit demonstrationem super novitatem
mundi tamen non [illegible] [illegible] ut videas
istorum [illegible] demonstrationes. Contra istam opinionem arguo
sic nullus potest ponere magis necessarie conclusionem quam [illegible]
[illegible] conclusionem [illegible] sed Aristoteles in multis locis ubi [illegible] per
rationes [illegible] ponit [illegible] eternitatem motus [illegible]

[illegible] physicorum [illegible] motum [illegible] nullo modo [illegible] si [illegible]
dicit si primo sunt omnia corruptibiles omnia erunt cor-
ruptibilia sed impossibile motum aut fuit aut corrumpitur [illegible]
quod ex hoc impossibile [illegible] substantias eternas esse incorruptibiles.
Patet etiam Aristotelis ibidem in [illegible] dicit si erit motum
[illegible] non operans [illegible] non erit motus [illegible]
[illegible] non [illegible] et hoc [illegible] semper [illegible]
quod impossibile est intendit motum non esse. Confirmatur Aristoteles ibidem
ex intentione patet tempus semper fuisse dicendo [illegible]
[illegible] quod tempus fuisset ante tempus [illegible] primum [illegible]
[illegible] omnium [illegible] actum [illegible] per hoc quod motus non [illegible] in
tempore [illegible] deficere et [illegible] ibidem dicit quod Aristoteles sit [illegible] si omnia
sunt generabiles ergo motus generabiles sed destruxit
[illegible] impossibile est in mente motum fuisse postquam nullus mo-
tus fuit [illegible] corrumpi postquam nullus motus erit. Confirmatur [illegible]
[illegible] dicit Aristoteles [illegible] quod primum movens sit actus purus
hoc modo si [illegible] non sit actus purus sed cum aliqua potentia
non erit motio [illegible] hoc autem est [illegible]. Item Aristoteles [illegible]
celi et mundi et primo [illegible] dicit [illegible] semper [illegible]
debet putare advenisse [illegible] opiniones [illegible]
Item [illegible] [illegible] quod semper agit sol et astra et omnis
celum non est timendum quod [illegible] celum quod timent [illegible]
[illegible] semper laboravit [illegible] hoc esse de intentione Aristotelis
[illegible] quod auctores [illegible] ambo [illegible] in [illegible]
[illegible] celo primo [illegible] mundum semper fuisse et fore Aristoteles
usurpat de [illegible] non [illegible] fuisse sed semper fore [illegible]
[illegible] astruere. Confirmatur Basilius omelia prima in Hexameron dicit
sic quidam philosophorum [illegible] cum deo visibilem mundum [illegible]
coeternum esse [illegible] et sine [illegible] de fine [illegible]
[illegible] quis fuit iste philosophus nullus [illegible] quam Aristoteles qui dicit [illegible]
physicorum impossibile est tempus esse [illegible] [illegible] [illegible]
simul [illegible] celo [illegible] esse dicit. Item Basilius fuit expo-
sitor [illegible] hoc dicens intendit de [illegible] philosophis [illegible]
[illegible] celi et mundi illo capitulo [illegible] [illegible] dicit quod Aristoteles
fuit primus philosophorum [illegible] dicens mundum esse ingenerabilem
et incorruptibilem. Confirmatur Boecius 5 de consolatione philosophie [illegible]
diffinit eternitatem dicens. Eternitas est interminabilis vite
[illegible] simul et perfecta possessio, et [illegible] declarans istam diffinitionem [illegible]
[illegible] eternitatem ad [illegible] dicit sic an quod temporis [illegible]
[illegible] sicut sensit Aristoteles nec cepit unquam esse nec desi-
nat [illegible] eius cum temporis infinitate [illegible] non [illegible]
ut eternum esse [illegible] non enim [illegible] simul infinite vite [illegible]
[illegible] complecti [illegible] proposito quod Boecius libros Aristotelis
[illegible] unum autem motum Aristoteles fuit [illegible] temporis [illegible] est
eternum [illegible] non est sine motu nec motus sine mobili [illegible] male
[illegible] sic illud quod presupponit omnem [illegible] nove de-
[illegible] est eternum quia si fieret de novo [illegible] presupponeret se
ipsum sed tempus presupponit omnem [illegible] nove [illegible] hoc est [illegible]
novum quod determinatum [illegible] quam tempus ergo omnis [illegible]
novum [illegible] presuppositione [illegible] tempus presupponit [illegible]
rationem [illegible] [illegible] physicorum [illegible] dicens si [illegible] di-
cunt quod tempus [illegible] [illegible] antiquam [illegible]
[illegible] [illegible] illos [illegible] illius temporis [illegible] quod
sit postquam non fuit indiget [illegible] in quo fiat [illegible] quod [illegible]
[illegible] sua factio et [illegible] [illegible] probatur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primum instans quia
[illegible] instans [illegible] fluens [illegible] in fluent [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instans [illegible]
sic non est primum instans dare ergo [illegible] eternum [illegible]
[illegible]. Secundo sic impossibile est quod ab agente uniformiter
se habente possit [illegible] effectus de novo produci. Deus autem est a-
gens omnino uniformiter quia est immobilis et invariabilis.
[illegible] probatio quia si effectus novus ab aliquo agente

producatur aut hic eandem opinionem ad ipsum quia prius aut non sic ea
dem quod prius quia qua ratione prius non egit nunc non sic aliam quo
mutatur non eodem modo se habet nunc et prius unde in 3° contra philosophos
commento 8 loquens contra sarracenos aut aliqui in lege sua di-
cunt quod ab antiquo factore et agente potest esse ab effectus de novo
quorum error est manifestus quia non potest esse quod antiquo factore sit de
prius non agere et nunc sic nisi esset impossibile et ista est ratio Averrois
12° metaphysice capitulo 1°. ¶ Item impossibile est quod sit transitus de potentia in actum
sine mutatione. Sed secundum deus de non creante fit creans ergo secundum
mutationem sed non per mutationem creature quia non creatura est deus creat
sed ergo secundum permutationem dei ex eo scilicet quod alia habitudine se habet ad
effectum quod prius non habuit sed ideo est nullam ponere mutationem.
hec est ratio Averrois 8 physicorum. ¶ Item omne agens propter [illegible] sine
si aliquando agat et aliquando non agit expectando opportunitatem quia si non
nunc agere creaturam cum secundum [illegible] agens agat propter finem si aliquando agere
et aliquando non hoc est expectando bonum utile quod de primo agente
est impossibile dicere hec est ratio Averrois 8 physicorum commento 8. ¶ Item voluntas illius
agentis que non potest esse indeterminata ad opposita sed necessario est determinata
de se ad alterum illorum semper determinate agit vel numquam agit sed voluntas
primi non potest esse indeterminata ad producere et non producere quia si sic esset
possibilis mutatio in voluntate eius quia dato quod nunc determinetur ad unum
tamen ex quo alterum possit velle oppositum alterum esset mutatio possibilis in
eius voluntate quod est impossibile et istud fuit fortissimum fundamentum apud
philosophum et commentatorem suum ponendi quod voluntas divina necessario [illegible] est ad
producendum determinata. ¶ Item cuius actio est sua substantia eius non est actio
nova quia alias substantia de novo esset actio vero est eadem cum substantia ergo
etc. ¶ Item relatio non potest esse nova nisi permutationem precedat vel ad alterum vel
ad relationem unde non accidit duo prius [illegible] nisi per relationem novam
quam precedit aliqua mutatio sed movens et motum fuit de casu ad
ad hoc commento 8 physicorum commento 8. ergo ille relationes mutationem non prius
esse sine relatione precedente si ergo deus de novo moveat respectu
reali et erit mutatio in eo vel in alio ad quod est ergo erit in eo
quod est impossibile. ¶ Sed in ideo ad ista et prius ad articulum thome
de opinione [illegible] primo [illegible] tempore non cogit quia si ex illo
deo possit arguere [illegible] debet dici quod nec eciam concludit
[illegible] eternitatem mundi quia [illegible] quod de hoc non habemus
rationes potest ergo dici quod [illegible] non habebant rationes demon-
strativas ad hoc sed ipse credidit eas [illegible] quod eciam
commentator vult [illegible] quod dicit loquens sed ea que fuit [illegible] suum
et que ab illo colligi poterant. ¶ Ad aliud dicendum quod non solum adducit
rationes ad secundum opinionem illorum sed eciam ad secundum [illegible] in
se qua [illegible] incepisse sicut patet ex textu eius allegato
ad oppositum. ¶ Ad aliud dico detestatio aliorum quod non sit signum
demonstrationis. dicendum quod [illegible] sed [illegible] ad suum propositum.
non solum adducit rationes demonstrativas sed probabiles et testimonia
famosa antiquorum ut ostenderet quod quasi omnia sue opinioni con-
cordarent et eciam ut qui demonstrationem non possit capere [illegible]
[illegible] ad suam opinionem saltem ex testimonio [illegible] et famoso. ¶ Ad
[illegible] dicendum quod eadem [illegible] quia
adducit [illegible] implicat [illegible]
[illegible]
[illegible] dicendum quod est [illegible]
necessario presupponit [illegible] quod patet quia [illegible] tempus [illegible]
fit et incipit esse et tamen non presupponit [illegible] tempus in quo fuit sic
non esset [illegible] sicut ergo [illegible] tempus non incipit
esse in alio tempore sic si mundus [illegible] tempus fuit [illegible]
[illegible] potuisset incepisse et non in alio tempore [illegible]
[illegible] de futura [illegible] tempus sicut de [illegible] tempus
ipse arguit ad aliam [illegible] scilicet quod [illegible] instantis est quod
fluat de preterito in futurum hoc [illegible] quia si esset [illegible]
possibile aliquem motum incipere quia nisi se habet de primo motu
et de primo instanti quod utrumque est fluens et non sicut non est
[illegible] dare [illegible] motus sed non est impossibile dare [illegible]

tamen quod ipsum instans et sic de ratione instantis non est quod fluat
a preterito in futurum quia instans [illegible] non fluit a preterito eciam
[illegible] quod [illegible] non tamen fuit dare [illegible] instans
[illegible] quia sicut [illegible] non est dare primum mutatum esse sic nec in tempore
primum instans [illegible] non incipit in aliquo primo instanti — a
[illegible] dare [illegible] se habere [illegible]
stans negative [illegible] quod nullum. ¶ Ad [illegible]
quod impossibile [illegible] ab agente [illegible] negando consequentiam
[illegible] quia effectus de novo productus aut est productus
ab agente [illegible] aut differtur se
[illegible] tale [illegible] quod tale agens sit [illegible]
[illegible] ab alio modo aut ergo ab [illegible] se habere
[illegible] aut differt [illegible] ut prius. ¶ Item aliquis [illegible]
motus novus puta quo hodierna [illegible] et hoc [illegible] a movente
in motum dicendum ergo quod sicut ista [illegible] motus est [illegible] tanta
de nova voluntate nullatenus mutata qua ab eterno voluit
hoc ita eadem voluntate nullatenus mutata produxit mundum in instanti
determinato in quo ab eterno [illegible] voluit ipsum produci — b
sicut eciam eadem voluntate qua volo cras legere cras legam.
¶ Ad [illegible] dicendum quod deus sine sui mutatione sola [illegible] mutatione fit
de non creante creans. ¶ Ad [illegible] de [illegible] dicendum quod creatio — c
potest dici [illegible] uno modo [illegible] formaliter [illegible] et si
[illegible] fiat [illegible] falsa est non enim quod deus [illegible]
respectu [illegible] sed [illegible] primo enim est [illegible] ex parte dei
ex quo consurgit ad [illegible] ex [illegible] secundo et in [illegible] consurgit
[illegible] in deo vel eciam [illegible] non potest [illegible]
ipsa voluntate divina que [illegible] ab eterno [illegible] de novo [illegible]
[illegible] fiat [illegible] quod deus [illegible] volitione
qua vult [illegible] instanti [illegible] instanti [illegible]
est et sic est [illegible] quod deus [illegible]
[illegible] deus [illegible] hoc non ratione [illegible] ratione de
[illegible] ¶ Ad [illegible] dicendum quod est quedam voluntas — d
[illegible] bonitas [illegible] volendo [illegible] volito et omnis talis
voluntas si aliquando vult et aliquando non [illegible] hoc est expectan-
do opportunitatem [illegible] est voluntas que [illegible] bonitatem ab [illegible]
sed [illegible] voluntas divina et [illegible] voluntate [illegible] est [illegible] quod
talis voluntas vult hoc vult ex bonitate sua [illegible]
[illegible] quod sicut in [illegible] est devenire ad unum [illegible]
[illegible] de [illegible] sic [illegible] quia [illegible] non [illegible]
in [illegible] est devenire ad unam [illegible] que est ista
deus nunc produxit [illegible] multiplicata est querere quare
deus plus produxit mundum in uno instanti quam in [illegible] quia non
[illegible] non est [illegible] ¶ Ad [illegible] dicendum qualis volun-
tas potest esse indifferens ad aliquid duorum et se determinare sine — e
sui mutatione [illegible] fuit alibi [illegible] potest dici quod voluntas
divina potest dici [illegible] uno modo ut est [illegible] quod dicit [illegible]
alio modo ut [illegible] connotat [illegible] actus.
primo modo est [illegible] sicut [illegible] sed [illegible] non est indif-
ferens ad producere et non producere [illegible] est [illegible] et inde
[illegible] ad producendum [illegible] nec hoc ponit aliquid [illegible]
[illegible] voluntate [illegible] sed connotat [illegible]
[illegible] voluntatis ad [illegible] ¶ Ad [illegible] cum dicitur cuius actio — f
est sua substantia dicendum quod equivocum est de sua actione [illegible]
sicut [illegible] de [illegible] actionis et sic solum agens [illegible]
[illegible] potest dici agens [illegible] non sicut [illegible] ab [illegible]
in agente [illegible] velle et ab [illegible] velle non dicitur agens
quia [illegible] velle sit [illegible] agens ab eterno quod non
[illegible] non dicitur actio [illegible] effectus
novus [illegible] et isto modo deus dicitur agens et sic non est sua
actio et agens isto modo non [illegible] fit deus agens [illegible]
quod ponatur effectus ex [illegible] non [illegible] agens.
et sic patet quo potest dici actio nova ex sola connotatione [illegible]
precedit [illegible] ¶ Ad [illegible] de relatione moventis

a [illegible] tempus incipit
b [illegible] ab eterno et [illegible]
c [illegible] moventis et motum
d [illegible] voluntas
e [illegible] voluntas potest se determinare sine sui mutatione
f [illegible] actio

a [illegible] eternitatis [illegible]
b [illegible] tempus incipit

Ad motum dicendum quod hoc non est in permutatione de qua loquitur. Motus ad motum mediate est actum et refertur in esse illo unum ad motum quia id recipit quod prius non habuit et forma recepta procedit ulterius et non secundum quod procedat pars ultima motus sibi. Post dicitur quod [illegible] quam forma iam est recepta [illegible] ad secundum dicendum quod eadem opinio quod potest demonstrari et ex propositionibus per se notis et absolutis certis quod mundus non fuit ab eterno. Primo sic: si mundus fuit sed ab eterno homines fuissent infiniti et tot anime humane sunt incorruptibiles et quilibet homo habeat propriam animam [illegible] eius formam sequitur quod nunc essent infinite in actu de facto. Secundo sic si esset vera opinio Aristotelis sequitur ad infinitum actu esse pertransitum quod est contra Aristotelem 3° Physicorum dicentem infinitum est cuius [illegible] accipientibus semper est aliquid accipere extra quod autem esset pertransitum patet quia est preteritum et omne tale est pertransitum et sic fuit.

Tertio sic si opinio esset vera sequitur quod potest esse extra determinatam mensuram que esset mensura infiniti. Consequens est impossibile. Probatio consequentie posito deus ab eterno fecisse hominem unum et illum usque nunc conservasse et quod ab eterno genuisset generavit [illegible] filios et nepotes quorum [illegible] nunc generatus [illegible] ultimo [illegible] primum et ultimum et tamen medium inter ista esset actu infinitum quod est impossibile. Quarto sic quia sequitur quod infinito posset fieri additio quia toti tempori infinito preterito addatur dies crastinus ex quo etiam ulterius sequitur quod infinito esset aliquid maius. Quinto quia sequitur quod pars esset equalis immo maior toto. Probatio consequentie infinitum est equale infinito ergo tempus preteritum ab eterno iam elapso esset equale tempori elapso a die hesterna ergo pars toti quod autem istud se habeat ut pars probatio quia tempus preteritum ab hac die continet tempus preteritum ab eterno et aliquid plus ergo est pars eius. Sexto sequitur quod plures essent revolutiones lune quam solis. Consequens est falsum quia utrobique sunt infinite. Septimo sic mundus est productus sed omnis productio secundum Aristotelem vel est per motum vel per mutationem. Si est productus per motum necessario est prior motus et sic non ab eterno. Si per mutationem adhuc habetur propositum quia omnis mutatio in [illegible] necessario [illegible] terminatio sed in [illegible] aliquo instanti et istud prius instans necessario cadit inter finitum quia extremis finitis necesse est medium inter ipsa esse finitum ergo etc. Contra dicitur 6 methaphysice c. 2° creatum omnis [illegible] est possibile non esse si ergo ab eterno fuit possibile esse ab alio [illegible] posse esse in actu et posse non esse in actu existentia simul [illegible] in duratione [illegible] esse eterna ab eterno aut alterum precessit alterum [illegible] non simul [illegible] quia [illegible] non [illegible] simul [illegible] et [illegible] sicut nec [illegible] actus [illegible] esse [illegible] non possunt [illegible] essent simul in eodem et possibile sit ponere quod [illegible] quo est in aliquo [illegible] possent simul [illegible] et [illegible] habent opposita et ex possibili posito in esse sequitur simul impossibile non [illegible] simul duratione ergo alterum precedit [illegible] duratione sed posse esse non precedit posse non esse quia quod convenit rei ex se semper est prius in eo [illegible] quod ab alio [illegible] [illegible] ergo posse non esse convenit rei ex se prius duratione est posse non esse [illegible] existentia [illegible] posse esse ab alio [illegible] ergo non esse [illegible] precedit [illegible] esse duratione sed esse tale habet necessario novum esse sed [illegible] non [illegible]. Ad primam [illegible] videtur [illegible] modo volentes sequi Aristotelem dicunt quidam doctores quod Aristoteles posuisset animas eternas et numero finitas [illegible] ad corpus eadem [illegible] alia [illegible] quod [illegible] hoc sensisse Platonem 12 de civitate dei c. 13°. Vult ergo quod potest salvari eternitas generationis mundi [illegible] [illegible] corpus [illegible] et [illegible] eadem [illegible] alia [illegible] in [illegible] quod [illegible] patet de Pitagoricis qui dicebant quod illi dicebant

etiam ingredi corpus alterius speciei ut quod iuvenis luxuriose ingreditur corpus suum vel [illegible] per diversa vita sed in senectute ad corpus eiusdem speciei non vero in [illegible] plus non [illegible] distabit corpus [illegible] corpore suo in statu puerili quam in statu alterius hominis perfecti et tamen eadem anima informat in iuventute et senectute et ideo non [illegible] consequendo [illegible] quod una informaret plura corpora eiusdem speciei successive tamen. Concedit ergo quod si mundus fuisset ab eterno quod oportuit esse tantum circulationem animarum et hoc est possibile apud deum sicut et in resurrectione contingit secundum veritatem. Aliter respondetur [illegible] doctor dicens quod non repugnat intellectui [illegible] multitudo est infinitas in actu animarum [illegible] repugnaret infinitas [illegible] addit etiam quod si essent infinite actu non propter hoc omnes simul infinite [illegible] quia omnes non faciunt unum totum infinitum [illegible] etiam infinite anime non constituunt aliquam speciem nunc ut multitudinem infinitorum [illegible] est [illegible] ista multitudine [illegible] et partes non est [illegible] non est quod unus [illegible] contingit [illegible] numerum unum [illegible] infinitorum [illegible] nullus [illegible] quia [illegible] quod est impossibile [illegible] solutione [illegible] melius [illegible]. Aliter videtur sic quod [illegible] quod [illegible] dicit Aristoteles [illegible] quod [illegible] quo intellectus [illegible] non est forma in corpore [illegible] ex [illegible] non est demonstrabile quia [illegible] sic [illegible] secundum [illegible] fuit [illegible]. Ad 2am rationem cum arguitur quod infinitum tempus esset pertransitum videtur Thomas tenens quod non est pertransitum [illegible] infinitum dicens [illegible] videtur quod [illegible] est [illegible] quia motus est unus et continuus et non est in una revolutione [illegible] non est pertransita nisi ad aliquam partem signatam.

Sed ista responsio non videtur sufficere [illegible] non valeat supposito motus continuitatem [illegible] ut tempore Josue et [illegible] ut stante celo videtur plane quod totum tempus esset pertransitum [illegible] preteritum nulla pars eius nec est presens nec futura ergo preterita et partes pertransita [illegible] sicut dies hesterna.

Et ideo non potest dici quod ista illatio [illegible] vel ista revolutio lune et solis sit continua quia non redeunt eadem numero ergo [illegible] tales revolutiones infinite pertransite sed infinite [illegible] non [illegible] nisi [illegible] infinito [illegible] ergo quod totum [illegible] infinitum est pertransitum et [illegible] Aristoteles dicit quod infinitum est cuius [illegible] etc. [illegible] quod [illegible] parte [illegible] accipiamus [illegible] de infinito [illegible] totum acceptum [illegible] mundus iste deberet in eternum durare [illegible] devenire [illegible] ab ista die ad totum infinitum tempus acceptum [illegible] infinitum esset duraturus [illegible] semper [illegible] infinitum est pertransitum et ideo est quia infinitum non [illegible] sicut si mundus fuisset ab eterno non haberet principium a parte ante [illegible] a parte post [illegible] duraturus [illegible]. Ad 3m de extremis et de medio infinito dicendum quod sicut inter extrema infinitum durationis et vigore quod est deus et extremum finitum [illegible] est [illegible] immo est distantia infinita inter extremum infinitum in duratione et extremum finitum [illegible] est [illegible] durationis infinita et sic est in proposito [illegible] iste homo ab eterno generatus non habet [illegible] durationis [illegible] hominis nunc generati sed tamen [illegible] actum sue generationis fuit [illegible] et [illegible] actus sue generationis non incepit et [illegible] primum instans [illegible] non est dare primum instans [illegible] non est dare primum [illegible] ingenerabilibus et incorruptibilibus. Sed [illegible] acceptum fuit [illegible]. Ad 4m et 5m dicendum quod procedit ex falsa ymaginatione [illegible] infinito et [illegible] qua infinitum est [illegible] sit ad [illegible] quia finitum est [illegible] quod pars est equalis toti ex falsa ymaginatione procedit infinitum enim non habet partem nisi secundum aliquam eius partem signatam [illegible] ymaginative unde [illegible] quod omne infinitum est equalem

finito per se et per se eius quia similiter non contrariatur quod numerus non crescit in
infinitum quia secundo quod per se est equale toti ... sit omnis numeri
excedentes centenarium excedunt eum ... et in ...
plures numeri excedentes binarium quam centenarium et infiniti
utrobique ergo sunt equales et sic pars cum toto quod et sunt equa-
les duobus precedentis ... aliqua additio appositio
vel quantitatis non aufert ab eo quin id sit numerus vel quantitas talis ...
non aufert ab ipso quin illud sibi conveniat quod sibi convenit
racione quantitatis sed numeri est sic quod numerus et quantitas ... quod quantitas
sunt quod totum est maius parte et si ab equalibus equalia et cetera.
Cum ergo processus in infinitum non tollat quantitatem quin sit quantitas
nec numerum quin sit numerus ergo non tollit infinitas illud principium si ab
equalibus vel totum est maius cum ergo ista additio fuit ab
eterno ... quod una revolucio solis continet 12 re-
voluciones lune ... quod numerus sit maior numerus lune quam solis
et eodem modo numerus maior est numerus minorum excedentium denarium
quam centenarium quia si ab equalibus equalia demas et cetera.
Consimile istud ... est ... hoc principium linee eque dis-
tantes non concurrunt ... quia si ab equalibus equalia et cetera
vel si inequalibus inequalia addantur que relinquuntur sunt in-
equalia sed illud principium tenet postquam eciam si essent linee actu
ad infinitum ... Euclides ... quod linee eque distantes
sunt que in alterutram partem protracte non concurrunt eciam si in in-
finitum protrahentur. Eodem modo si iste linee venissent ad hoc
spacium ab eterno infinito et in infinitum distante adhuc hic essent
eque distantes sic ... supposito si ab eterno predicto fuisset fac-
ta additio inequalium ad inequalia sicut revolucionum lu-
ne ad revolucionem solis numeri essent necessario inequalia. Quidam
doctores ... alibi concedit quod finitum et infinitum ... non
sit proporcio ... tamen est proporcionalitas ... deitate ... in
quo ... deus ... ad ... concedit
dit quod finita et infinita sunt proporcionalia proporcionalitas autem est similitudo
proporcionum ergo qualis proporcio ... unum finitum ad aliud finitum
talis potest esse unius infiniti ad aliud infinitum ... sicut octo
est in dupla proporcione ad quatuor ita infiniti octonarii sunt in du-
pla proporcione ad infinitos quaternarios ergo unum infinitum est
maius alio. Contra quod dicitur quod unum infinitum est equale alteri
Contra de aliquo quanto infinito ad partem subtrahatur vel mille
ad subtrahendum alias ... ponatur ergo tale subtrac-
tio ... non ... in aliquo ... vel ... quia ...
non ... residuum ergo post subtraccionem est adhuc infinitum.
quia infinitum non fit finitum per subtraccionem finiti ...
tum equale sit alteri infinito cum prius erat equale et
minus isto ... si ... hoc non videtur
intelligibile ... quia tunc per se abstracta non facere maius
et addendum non facere maius nec ... minus facere
minus ergo est ... quia idem quod additur alteri non facit
maius illo est necessario ... Contra pro-
bo quod si omne infinitum eiusdem racionis est equale cuilibet
infinito eiusdem quod duo et unum et per consequens totum erunt equalia
quia quarumcunque quantitatum sive continuarum sive discretarum eque
multiplices sunt equales et ipse erunt equales ... ex quinto
libro geometrie in principio sed infinitas unitatum et infinita multi-
tudo binariorum sunt equales ... et sunt eque multipli-
ces ... quia infiniti utrobique ergo duorum
unum sunt equalia. Sed videtur quod regula teneat in fini-
tis non in infinitis. Contra passio que convenit alicui ...
convenit per se omnibus suis ... eciam si
essent actu infinita sed equalitas convenit istis quantitatibus
non racione huius quantitatis vel istius nec racione huius multiplicatis vel
illius nec racione huius equalitatis vel illius sed racione eque multiplicatis in
... et equalitatis ... ergo convenit omnibus in quibus salvatur
id eque multiplicatis sed hoc est in infinitis ergo et cetera.

... quod ... non ... quedam
successiva ... fuisse ab eterno
... non ... concludit oppositum ... quod successiva non
potuit fuisse ab eterno ... primo
probo de successivis ... posteriori
... ab eterno sed omne successivum ... ergo et cetera. ...
quia ... posterius ... posterius alio non sic ...
... et quod sic ... successivum probo ... quia ... successivum
est quod ... una pars ... alia ... si ... dicere
... necessario ... et cetera.

Item dico quod unum infinitum eiusdem racionis potest esse maius
alio infinito eiusdem racionis sicut una linea quam linea
si utraque esset infinita et una multitudo quam multitudine et si
utraque sit infinita multitudo eadem infinita eius totum et pars
et pars eius excedens et excessum ut est iam probatum et declaro
adhuc sic exemplo quantitatem sex pedum et aliam xii pedum
quantitas vi pedum non est ... partes infinitas quam
... quantitas ... partes infinitas ... vel ... est quanti-
tas xii pedum ergo sunt plures infinite ... in una
quantitate quam in alia ... eiusdem quantitatis ergo infinitas
non impedit maioritatem et excessum unius alterius infiniti
... dividendo lineam xii pedum in xii partes e-
quales et lineam vi pedum in vi partes equales eiusdem
quantitatis et item ... dividendo quamlibet medietatem in
medietates et sic in infinitum semper in duplo plures erunt par-
tes eiusdem ... dupla quam ... dimidia ... in
... de revolucionibus lune et solis probo quod si mundus
fuisset ab eterno quod sol precessit diurnacionem infinitam ...
... quod excessus sit in utraque ... et hoc sic suppono quod
mundus si fuisset ab eterno ... quod fuisset
generacio hominis de homine ... sol ... sic ... quod sic
... precessit hunc diurnacionem et sol ... precessit
... diurnacionem ... et ... et sol iste precessit
istam diurnacionem et sic ab eterno et ... de generacione et ge-
nitalibus ... de filiis et patribus sicut ergo sol precessit hunc
et precessit eius sic precessit omnes infinitos generantes
et generatos quia sicut se habet in ... duorum sic se habet in
infinitorum ergo precessit diurnacionem ... infinitas ... vel ... sibi
... necessario infinita diurnacio ... hypothesis ... quod
sol precessit diurnacionem infinitam ergo infinitum potest excedi
... negando quod sol precessit infinitos
generatos et generantes sed non sol precessit infinitos ...
non tot quin plures ... infinitos ... exponit
... quod sit precedere non tot quin plures ... non est dare
aliquem certum numerum hominum quin maiorem numerum precedit ista in-
finitas ... illud ... multitudo hominum que est posterior
sole diurnacione ... signata ...
... si ... ponatur quod iste ... sit centum cum ergo sol non
genuit ... posteriore sole ... est ... centum ... tamen
non fuit posterior sole diurnacione sed fuit ...
... quod est impossibile et ... hypothesim si autem tota multitudo
que est posterior sole ... signato
ergo illa erit actualiter infinita et tota est posterior sole probo
... quod ... aliqua ... signata multitudo ... quod est hoc
... est distinctum ab isto sed ... multitudo non est
aliqua ... multitudo hoc ... de aliqua alia mul-
titudine ergo est vere signata multitudo ab aliis mul-
titudinibus distincta ... est finita ergo ... infinita precessit
sic ergo sol aliquem certum numerum hominum ... Contra probo quod ...
quod ... precessit infinitos ... non tot quin plures quia omnes sunt
tot quod non plures sed precedit omnes ergo tot quod non plures.
Si dicas quod non precedit omnes ... ista ... affirmativa
omnis homo est posterior sole aut est vera aut falsa ... concedere
quod est vera distributive non collective. Contra quin ... precedit plu-
res singulatim ... illorum precedit ... quod precessit simul
precedit omnes ... sunt ... hore scilicet a. b. c. ... simul
quod precedit c. et b. et a. hoc precessit omnes simul ... ista
est plana ergo eadem racione si sol precedit hunc filium et eius pa-
trem qui precedit et sic de infinitis necessario precessit omnes si-
mul ... Contra video ... quod plures essent revo-
luciones lune quam solis et si mundus fuisset ab eterno quod diurnacio
solis esset plurior diurnacione ... infinita omnium hominum et
quod ... precessit ... diurnacione ...

et preterea eadem mensis anni et mane meridiem puta si
dicamus partes horas istius diei quod ab ecclesia semper mane
precedit meridiem per tres horas. et quamvis hoc mane precedit
hunc meridiem istius diei tamen tota multitudo infinitorum
mane precedit infinitam multitudinem meridierum. cui istud
non placet accipiat ad hoc [illegible] secundi et tertio similium quod dis-
cutitur [illegible] ad ultimum argumentum [illegible] opinionis ad illud
cum arguitur quod omnis productio non est per motum vel per mutationem
dicendum quod philosophus diceret quod mundus est a primo non per motum vel per
mutationem instantaneam sed productionem eternam abstrahen-
tem a motu et mutatione, sicut suo modo dicitur filius produc-
tus in divinis a patre. Contra [illegible] ad [illegible] est
videndum si potest demonstrari mundum adeo non precedere deinceps
[illegible]. Et adducuntur aliqui quod non omne agens de necessitate
nature producit ad extra se dignius ab alio et sic non potest esse
primum agens. deus autem non solum est primum agens immo
primum ens. ergo non produxit aliquid extra se de necessitate nature.
Ista non videtur concludere quia posset dici quod maior est vera tamen de
agente illo sine comparatione sed si dicimus quod intellectus divinus et
voluntas eius producit ad extra sempiternum non valet argumentum.
Arguo ergo aliter sic simpliciter necessarium non potest non esse quocumque
alio posito [illegible] non existente [illegible] est ipsum necessarium
esse deinceps sed destructa creatura [illegible] non propter hoc de-
struitur eius magis necessarium sicut [illegible] eius magis perfectum potest de-
strui eius magis perfectum primum est [illegible] ergo etc. pono autem
minorem eius et non tantum necessarium propter principium [illegible]
clusionem necessarium licet prius sic magis necessarium [illegible] actio non
existens virtute actionis secundum oppositionem [illegible] quod [illegible] actionis
non est nisi quedam particularis [illegible] quod habet quasi tota-
lem creationem sicut simile est quedam particularis virtus respectu
virtutis mentalis. autem eius causa non est quedam entitas esse [illegible]
particularis sed est omnino alia entitas dependens ab eternitate esse.
ergo non est simile [illegible] deduco argumentum sed si primum habet
[illegible] necessarium respectu aliorum non posset esse illud non existentibus
quod habet necessarium [illegible] ad illud [illegible] non potest esse sine
suo [illegible] ergo non est summe necessarium [illegible] si habet esse si-
ne [illegible] aliquo habet ab ipso [illegible] et sine quo [illegible] ad Contra
arguitur sic producens [illegible] necessario dependet necessario et
[illegible] ad primum non [illegible] ipsum necessario pro-
ducit nisi ex necessaria dependentia et [illegible] ad primum [illegible]
non potest dependere necessario [illegible] ad aliud [illegible] expresse
quod est [illegible] ordinem cum sit semper primum ergo etc. Ista
[illegible] quod ad [illegible] si producit effectum extra se necessario
dependet ad primum [illegible] non [illegible] esse necessarium [illegible]
gens primum producit contingenter est [illegible] dependens
contingens [illegible] non [illegible] sic [illegible]
dependentie necessarie [illegible] producere necessario non
producit non ponitur dependentia aliqua [illegible] ex [illegible]
necessarium [illegible] necessitas [illegible] ex perfectionis [illegible]
[illegible] ponitur [illegible] necessario [illegible]
cum effectus sine dependentia eius [illegible] sicut [illegible]
[illegible] Contra [illegible] sic si deus producit [illegible]
de necessitate [illegible] quod omne immediate agit et quod nulla [illegible]
causa ad producat [illegible] Contra causa necessario causat [illegible]
[illegible] causat [illegible] et immediate causat ex quo
[illegible] sed deus potest omne causabile
causare immediate [illegible] omnium aliarum causarum
[illegible] de causis [illegible] quod causa prima
plus influit [illegible] quam causa secunda ergo plus et
[illegible] causare [illegible] causa secunda [illegible]
[illegible] aliquis qui sit [illegible]
[illegible] dicens modo [illegible]
[illegible] ponimus unum agens [illegible] sine medio.

s. dominum et contingit istius ut nullum eius habeat actionem propria-
m et [illegible] quod nullum habeat propriam essentiam et post dicit et ista
opinio est valde extranea [illegible] et qui recipiunt [illegible] non [illegible] de-
bitum [illegible] ad bonum Ad argumentum [illegible] sic potest respondere [illegible]
[illegible] ad nullum [illegible] necessario respicit nisi illud bonitas
sit necessario [illegible] voluntas divina respicit bonitatem
suam probo primo quod non est ita necessario tendat vel volendo [illegible]
volitione efficaci ergo etc. Expono minorem quod voco volitionem
efficacem non volitionem complacentie qua vult omne complacet
omnia alia [illegible] bonitas eius est ita quare sibi complacet.
Sed voco qua res est [illegible] que dat esse et [illegible] minorem
[illegible] sic expositam probo quod primum obiectum voluntatis non est necessario
vel tendat [illegible] nisi illud [illegible] sic necessarium ad [illegible]
[illegible] ut [illegible] primum [illegible] ergo etc. Sed
[illegible] dictis [illegible] quod ponit quod voluntas ut respi-
cit res [illegible] vult quidem vult et res in
esse quidditativo non magis [illegible] ordinem ad bonitatem [illegible]
[illegible] res [illegible] existere [illegible] ad [illegible] quod voluntas
non vult necessario nisi quod est necessarium ad finem. quod non est veri-
de voluntate primi que non magis ex [illegible] sed ex plenitudine perfectionis
sue est quod velit necessario ad quod natum est bonitatem suam [illegible]
[illegible] immo forte diceret philosophus quod tanta necessario vult producere
[illegible] vult sua bonitate et [illegible] esse quod [illegible] bonitas non [illegible]
[illegible] sed ex [illegible] voluntatis divine immo diceret quod implicat con-
tradictionem [illegible] dei si non vellet producere quod ex hoc
sequeretur in illud que ab ipsa [illegible] non esse [illegible] sic
[illegible] necesse et [illegible] non esse et ita simul esse
et non esse et hoc est [illegible] sic aliquid fit contingenter in
[illegible] ergo primum contingenter [illegible] volens causat [illegible]
quelibet causa [illegible] magis [illegible] si [illegible] necessario
movet [illegible] necessario [illegible] causat [illegible]
nullum est [illegible] contingenter [illegible] nisi voluntas vel [illegible] voluntate.
quelibet [illegible] contingenter [illegible] non [illegible] contingenter [illegible]
[illegible] primo dicitur primo quod philosophus [illegible] et
[illegible] de velle dei [illegible]
[illegible] ex motu qui necessario causat magis uniformi-
ter [illegible] eius [illegible] difformitas et [illegible] contingentia [illegible]
[illegible] quod primum necessario agat [illegible] ipsum velle potest [illegible]
[illegible] causare ergo etc. Contra [illegible] sic aliquid [illegible]
[illegible] impedire et [illegible] oppositum
contingenter [illegible] velle non ergo [illegible] contingenter causat [illegible] vo-
lens causat Ad [illegible] dicendum [illegible] hoc quod est contingens voco
non hic contingens [illegible] quod non est necessarium nec sempiternum.
[illegible] oppositum posset fieri [illegible] aliquid contingenter
causatur non aliquid est contingens [illegible] quod philosophus non potuit
negare [illegible] primo motu [illegible] si ille motus
totus necessario est [illegible] causa quelibet [illegible] necessario causat [illegible]
causat hoc est [illegible] quod [illegible] non posset
[illegible] quod causat [illegible] necessario causat [illegible]
[illegible] contingente [illegible] sic causat quod
posset non causare [illegible] Contra [illegible] dicendum quod si est [illegible]
[illegible] non [illegible] quod et [illegible]
[illegible] necessario moveat eam vel causat [illegible] moveat et
illud necessario [illegible] moveat [illegible] movet ex hoc quod [illegible]
[illegible] primum necessario [illegible] voluntatem et ita [illegible] vo-
lens necessario ex quo [illegible] impossibile quod necessario causat quod volendo causat.
[illegible] dicendum quod si aliqua causa potest impedire istam.
hoc potest [illegible] que est [illegible] sic [illegible] ad primum ex
quo [illegible] quod [illegible] non potest aliqua alia causa causare nisi prima.
Queritur in [illegible] et forma [illegible]
absoluta realiter [illegible] quod sit [illegible]
[illegible] quod [illegible] intellectus [illegible]
exemplum ibidem quod potest intelligi a et b absque hoc quod

tellig(i)t(ur) ab q(uod) est ex ill(o) (et) ex hoc adducit ph(ilosoph)us q(uod) in toto
est aliqua p(ar)s p(re)t(er) p(ar)tes alioquin no(n) possent p(ar)tes intelli(gi) s(ine)
toto illud aut a(liu)d no(n) p(otes)t ee(sse) n(isi) v(nio) q(ue) n(on) e(st) de p(ri)ncipiis inter alios
lib(ri)s (com)positi est n(isi) v(ni)o ¶ 3(o) impo(ssibi)le est v(nio)n(e)m ee(sse) v(nio)n(e)m fundam(en)ti
di assumpcion(is) h(uma)n(e) n(atu)re ad di(vi)n(a)m suppo(siti)o(ne)m. s(ed) si ex tali a(liqu)a (con)iu(n)ct(io)ne
no(n) resultaret n(isi) c(er)ta v(ni)o esset (i)n fundandi (ta)m assumpcio(n)es
q(uia) ex q(ua) in(de) (pro)p(ter) re resultat n(isi) a(ni)ma (et) v(ni)o e(st) v(ni)o g(o) (et) e(st). 2(o) ista forma totius (et) (com)po(siti) supposit(i) p(otes)t intelli(gi) abs(que)
hoc q(uod) intellig(a)t(ur) ro(ti)o c(ompositi) f(or)ma totius (et) suppo(siti) ut p(ro)b(abi)le
g(o) ponam a(li)ud de a. m(er)e(tr)e de a (et) b. c(on)t(ra) illud
addit aliam form(am) ab(s)t(ra)ct(am) s(i)c for(mam) totius (et) suppo(si)t(um) (et) sic
erit p(ro)cessus in infinitum ¶ 4(o) de r(ati)o(n)e forme est info(r)mare g(o)
ista forma totius info(r)mabit m(ater)iam (et) formam p(ar)tis (et) s(ic) ult(im)a forma
erit imp(ositi)o ad aliam formam q(ue) est (con)d(ic)t(i)o ¶ in ista q(uest)i(on)e sic p(ro)cedit(ur):
p(ri)mo n(on) (re)q(ui)ra(tur) vtr(um) q(ui)dditas sit q(uo)d q(ui)d dicat ad reale ex c(on)tracc(ion)e
2(o) an n(on) sit p(ro) q(ui)dditatis in reb(us) singularib(us) 3(o) an ult(im)a in m(ater)ia (et) for(ma)
sit 3(a) n(on) ab(s)t(ra)cta resultans ex hiis duab(us) re(a)l(ite)r ab utraq(ue) ¶ q(uan)tu(m)
ad p(ri)m(u)m d(icitu)r q(uod) ip(su)m q(uo)d q(ui)d e(st) illud q(uo)d colli(git) ex p(ri)ncipiis (et) q(ui)d ut
p(ate)t a. m(er)e(tr)e (et) ex hoc vl(tr)a q(uod) cu(m) ista p(ri)ncipia m(ateri)al(is) sit for(mali)s (et) alia
p(ro)p(ri)etas se(quitur) q(uod) ip(su)m q(uo)d q(ui)d est sic (i)d(e)a p(re)t(er) r(ati)o(ne)m (i)d(e)a m(ateri)al(is) a(liqu)a p(ro)
se i. h(ab)itu(m) in(te)ll(ectu)s (com)pletu(m) p(er) aliq(ui)d (con)t(ra) (com)pl(e)x(um) gen(er)is c(ir)ca a(liqu)o
simpl(ici)t(er) loq(ue)ndo no(n) (est) n(isi) (i)d(e)a q(uia) a(liqu)a l(ice)t h(ab)eat (con)t(ra) (com)pl(e)x(um) gen(er)is
t(ame)n adhuc dependet ad s(ub)i(ectu)m g(o) n(on) l(ice)t de se m(ate)r(ia)m (com)plet(e).
ex quo (con)clud(itu)r q(uod) ip(su)m q(uo)d q(ui)d e(st) eo(rum) quo(rum) h(ab)i(tus) p(ri)ncipia m(ateri)al(ia) ta-
lia a(utem) s(u)nt sp(eci)es (et) ex hoc se(quitu)r vlt(eri)us q(uod) istos q(uia) si in t(a)l-
(ibu)s h(ab)it(us) p(ri)ncipia m(ateri)al(ia) n(ec) p(ri)ncipia sp(eci)ei. io eo(rum) n(on) h(ab)it q(uo)d n(on) q(uo)d sp(eci)ei
(com)p(re)hensiones d(icitu)r t(er)ra sicut p(ate)t p(er) 3 q(uod) ip(su)m q(uo)d q(ui)d h(ab)eat ee(sse)
solu(m) p(ro)p(ri)u(m) (et) i(n)tr(insecu)m 2(um) q(uod) solu(m) (con)ueniat sp(eci)ei s(u)be (et) n(on)
accidentia(m) 3(m) q(uo)d ip(s)a i(n)diuidua no(n) h(ab)ent (com)pl(e)x(um) q(uod) q(ui)d d(icitu)r a
q(ui)d q(uo)d est sp(eci)ei ¶ a(rgumentu)m g(o) (contra) ista (con)clusio(ne)m. 3(o) p(ri)mo sic n(on)
est formar(um) eius n(isi) s(i)c q(uod) quid est (con)t(ra) ... hoc q(uod)
vo a. m(er)e(tr)e d(icitu)r au(tem) si m(ate)r(ia)lit(er) ee(sse) bonu(m) no(n) est bo(num) si g(o) q(uod)
q(uo)d est e(ss)e ex p(ri)ncipiis m(ateri)al(ibus) n(on) est for(mal)i(te)r bonu(m) n(ec) ens n(isi) p(er)
(con)siderat(io)n(em) m(ate)r(ia)e a(utem) m(ateri)e fa(ci)at p(ri)ncipia m(ateri)al(ia) s(ed) hoc est i(n)p(ro)b(abi)le
g(o) q(ui)dditas n(on) est p(ri)mo m(ateri)ae s(ed) e(ss)e vo(lun)t ¶ 2(o) sic n(on) m(er)e(tr)e d(ic)t(um) ee(sse)
(con)sim(i)l(e) no(n) v(idetu)r a(li)u(m) n(isi) (i)d(e)a si g(o) q(uod) est seu q(ui)dditas e(ss)et (i)d(e)a
p(ate)t r(ati)o(ne)m. ut ista o(mn)e sim(i)l(e) ee(sse) e(n)s id(em) (et) s(ic) nulla e(ss)et
ens reale ¶ 3(o) sic v(er)itas t(er)mi(n)or(um) (com)po(siti) ee(sse) ex hoc q(uod) a(liqu)a
s(un)t (com)po(sit)a in re (et) n(on) p(ri)or est ydemptitas in re q(ua)m ista v(er)i-
tas si g(o) h(ic) a(liqu)a h(oc) est h(oc) g(o) ydemptitas p(ri)or (est) ... ea(rum) in
re s(ed) idem sig(nifica)t h(oc) (et) q(uo)d q(ui)d e(st) g(o) si h(oc) est idem sibi p(er) ...
d(ic)t(u)r ab in(te)ll(ectu) h(oc) e(ss)e idem q(uo)d q(ui)d sue p(ri)ncipiis in(te)ll(ectu)s g(o) q(uod) q(uo)d e(st)
est idem q(uod) res n(ec) dep(e)ndet a(liqu)a p(ri)ncipiis m(ateri)al(ibus) n(ec) ab in(te)ll(ect)u q(ui)dditas
g(o) est ad reale ex in(te)ll(ectu)s ¶ a(liu)d q(uod) d(icitu)r q(uod) ip(su)m q(uo)d q(ui)d e(st) sit
solu(m) in d(e)o p(er) se s(ed) i(n)f(er)iorib(us) gen(er)is sui s(ed) i(n)mo d(ic)t(a) p(er) se sunt o(mn)es
nes sp(eci)es o(mn)i(u)m gen(er)um que no(n) includunt res diuersor(um) gen(er)um.
¶ ... ma. m(er)e(tr)e c(ontra) de q(uo)d q(ui)d e(st) s(u)b(stantia) ens p(er) se (et) (con)t(ra) a(cciden)s ...
d(ic)t(u)m p(ri)m(u)m s(ed) h(ab)i(tu)s id q(uod) ip(su)m s(u)b(stantia) est q(uo)d q(ui)d e(st) g(o) o(mn)ia (com)m(un)ia
o(mn)i(u)m e(ss)e(ntia)m h(ab)i(tu)s q(uo)d q(ui)d su(um) gen(er)is ¶ 2(o) m(ateri)al(is) est ens forma(rum)
n(isi) q(uia) s(u)b(stantia) in est q(uod) q(uo)d est v(er)u(m) a. m(er)e(tr)e sim(i)l(e) n(on) v(ide)t(ur) ad
q(uod) n(ume)r(u)s (i)d(e)a acc(i)p(itu)r ... (i)d(e)a ex te(r)mi(n)o ad o(mn)e genus
... q(uod) q(uo)d n(on) est n(isi) in sp(eci)e s(u)be g(o) n(on) a(liqu)od e(ss)e
forma(rum) ens ¶ 4(o) scire v(num)q(uod)q(ue) est scire s(u)b(stantia)m q(uo)d q(ui)d n(on) g(o)
est scibile n(isi) sibi n(isi) s(u)b(stantia)m q(uod) quid est g(o) ... 3(o)
q(uia) d(icitu)r q(uod) in diuidua n(on) h(ab)ent ee(sse) q(uod) q(ui)d n(isi) sp(eci)ei ut s(u)b(stantia)m. q(uia)
p(ri)ma (i)d(e)a est maxime ens ... si g(o) q(uod) quid est n(on)
est n(isi) id q(uod) res g(o) maxime (i)d(e)a (et) maxime ens h(ab)et
q(uod) quid i. s(ci)l(icet) id q(uod) s(u)b(stantia) ¶ 5(o) id q(uod) ... addit vl(teri)us
sp(eci)em aut s(u)b(stanti)e vnu(m) p(er) se n(on) sp(eci)ei d(icitu)r no(n) si no(n) a(liu)d illud
sit de esse p(ri)me s(u)be illud e(ss)et ens p(er) accid(en)s (et) n(on) (con)t(ra) n(ec)
corp(us) s(ed) si sic tu(n)c totu(m) illud est vna s(u)b(stantia) p(er) se (et) t(un)c i(d) totu(m)
est v(er)o sibi idem (et) t(ame)n includit a(liqu)od a(cciden)s sp(eci)ei (et) tu(n)c p(otes)t h(ab)ere
(com)pl(e)x(um) q(uo)d quid e(st) s(ed) t(un)c s(u)nt duo d(ic)t(a). p(ri)m(u)m q(uod) i(n) v(er)o m(er)e(tr)e p(ro)b(atu)r.

q(uod) in diuiduu(m) no(n) diffi(nitu)r s(ed) h(uius) a(utem) q(uod) q(ui)d e(st) diffi(ni)bile 2(m) q(uia) si sic
ai(unt) q(uod) q(uo)d e(ss)et (com)m(un)e sicut illud ai(unt) est s(ed) hoc est (contra) p(ri)m(u)m
a. m(er)e(tr)e 1(o) eo(rum) que fiu(n)t d(icitu)r de q(uo) n(ec) sp(eci)es gen(er)at(ur) n(ec)
q(uod) a(liqu)id e(st) ¶ ad p(ri)m(u)m d(icitu)r dici q(uod) diffi(niti)o p(ro)p(ri)e loq(ue)ndo n(on) est n(isi)
sp(eci)es (et) sic loq(ue)nd(o) ph(ilosoph)us n(on) t(ame)n abusiue loq(ue)ndo (et) v(er)e est ip(s)o(ru)m
diu(i)d(u)o(ru)m ¶ ad 2(m) d(icitu)r q(uod) n(on) s(u)b(stanti)a gen(er)at(ur) q(uod) q(uo)d est eius s(ed) (com)p(o)s(i)-
tu(m) q(uod) q(uo)d est ho(min)is v(e)l h(omi)o est sp(eci)es n(on) gen(er)at(ur) sicut n(ec) sp(eci)es
q(uod) g(o) arguit a. m(er)e(tr)e q(uod) no(n) gen(er)at(ur) dom(us) ee(sse) s(ed) hoc lo(quitu)r
n(on) p(ro)p(ri)e s(ed) (com)plete ¶ ad 3(m) g(o) q(uod) ... ad p(ri)m(u)m a(rticu)lu(m) q(uod) ip(su)m q(uod)
quid q(uidem) q(ui)dditas p(er) se est ens reale (et) n(on) sic n(ec) vl(teri)us n(ec) p(ro)p(rie)
s(ed) a(li)ud a. m(er)e(tr)e au(tem) t(un)c ad p(ri)m(u)m a. m(er)e(tr)e a(utem) d(icitu)r q(uod) n(ec)
sp(eci)es n(ec) q(uod) q(ui)d e(st) ... ad m(er)e(tr)e q(uod) lo(quitu)r v(e)l lo(quitu)r ut ip(s)e d(icitu)r (con)t(ra) d(ic)t(u)m
d(icitu)r a(uten)t(icu)m a(utem) d(icitu)r nulla q(uod) s(ed) i(d) q(uo)d e(ss)e ee(sse) est infinitius q(uo)d
q(uod) q(uo)d e(ss)et ee(sse) (con)tinue s(ed) de p(ri)mo a(rticu)lo ¶ ad 2(m) a(rticu)lu(m) vtr(um)
in reb(us) singularib(us) n(on) sic p(ro) quidditas vel d(icitu)r (contra) a(li)um. s(ed) a. m(er)e(tr)e
(con)t(ra) 2(o) q(uod) no(n) p(otes)t ad diffi(ni)t(i)o(ne)m (com)ponens n(ec) ad q(ui)dditat(e)m v(e)l ... d(icitu)r
n(on) q(uod) quod d(i)ffinit(ur) v(e)l app(ro)p(riatu)r n(ec) q(uo)d. v(e)l n(on) app(ro)p(riatu)r s(ed) v(e)l app(ro)p(riatu)r
n(on) vbi vna p(ro) no(n) potest ad diffi(ni)t(i)o(ne)m ... p(ri)ma ad hoc a.
m(er)e(tr)e o(mn)ia s(ub)s(tanti)al(i)a d(icitu)r n(on) n(isi) h(ab)i(tu)s in(te)ll(ectu)s n(on) a(utem) est q(ui)dditates
p(otes)t ee(sse) v(e)l no(n) ee(sse) ... g(o) n(on) e(ss)et p(ro) q(ui)dditas q(ui)dditas p(otes)t gen(er)ari
v(e)l corru(m)pi q(uod) est (contra) p(ri)m(u)m ea(n)dem ¶ ad 2(o) sic ip(su)m q(uod) q(uo)d est p(ri)ncipi(u)m
(co)gnoscendi i(d) a(utem) est 1(o) m(er)e(tr)e s(ed) n(on) n(on) est p(ri)ncipi(u)m (co)gnoscendi
illud a(utem) est (com)p(osi)t(u)m (con)t(ra) s(ic) e(ss)e 1(o). in sic sing(ulare) ... coll(igitu)r (et) ...
est ignota (et) ideo d(icitu)r p(ro) p(lur)i(bu)s ¶ 3(o) sic n(on) m(ateri)a q(uo)d est ... isto
... s(ed) n(on) e(ss)et de su(bstanti)a t(a)l(iu)m hoc e(ss)et i(m)p(ossibi)le g(o) (et) c(etera).
¶ a(uc)tores a(utem) s(u)nt ad hoc v(er)u(m) a. m(er)e(tr)e quecu(m)q(ue) p(ar)tes v(er)i(tatis)
(et) in quo d(icitu)r ut n(on) s(u)nt posit(iv)a s(ed) nulla(m) positiue p(ar)te(m) ad
(con)t(ra)rie ¶ 2(o) d(icitu)r s(ed) m(er)e(tr)e h(omi)o (et) h(omi)i ee(sse) no(n) idem. n(isi) a(liqu)id sic h(omi)o.
p(ri)m(a) a. m(er)e(tr)e a(utem) est (i)d(e)a a(nima) (et) sp(eci)es (et) q(uod) q(uo)d e(ss)et ...
(i)m(m)o o(mn)is aug(mentu)m (et) p(ro) ex(tr)eme v(er)it(at)e m(odo) n. n(on) est de se ... alias
no(n) possent (con)uenie(ntia) in r(ati)o(n)e m(ateri)e p(er) ar(gumentu)m de d(ic)t(o)
h(ab)et g(o) n(on) (con)mitti sibi (con)tingere ad m(od)um sicut forma ad
formas q(uod) e(ss)et p(ate)t 2(o) ph(ys)i(c)or(um) (et) 4(o) m(er)e(tr)e d(icitu)r q(uod) e(ss)e (et) ...
... s(em)p(er) (com)p(ar)antur ita q(uod) sin(gu)la s(u)nt ee(sse) s(in)g(u)l(a)res (et) vl(tim)a
vl(tim)es ... g(o) vl(tim)e m(od)o a(li)o sic ... (con)tra (et)
forma(m) in vl(tim)a (con)t(ra) s(u)nt (con)t(ra) v(e)l (com)po(siti)o ... g(o) ad q(uod)
d(ic)t(u)m illius (com)po(si)ta ut sic p(ate)t v(tr)iusq(ue) (con)t(ra) ut sic e(ss)e(n)s
p(ro)b(atu)r q(uia) v(er)o po(tenti)a (et) actus p(ro)p(ter) q(uod) (con)t(ra) (et) forma sic v(num)
manet i(n) s(e) (et) forma i(n) vl(tim)a (con)t(ra) nam i(n)q(ui)d m(ateri)a (et)
forma in p(ro)p(r)i(e)t(ate) est v(er)o po(tenti)a (et) actus g(o) p(er) (con)uersio(ne)m.
a(utem) p(ri)mo in est a(ni)ma ... q(uia) illud (con)tinuat in vl(tim)o no(n)
e(ss)et ens p(er) acc(iden)s s(ed) ens p(er) se (et) h(oc) q(uo)d q(ui)d est (et) p(ate)t q(uod) p(er)
res illius sit (con)tinuatio ip(su)m g(o) p(ro)ponit(ur) a(liqu)id ...
¶ 2(o) sic q(uod) n(on) includit aliq(ui)d q(uo)d e(st) ... n(ec) aliq(ui)d q(ui)dditas.
in ... includit ip(su)m ... no(n) est ... n(ec) p(er) se n(ec) p(ro)-
ductio(ne)m ... p(ro)ductio(ne)m q(uia) sic q(uod) sic
est ... in aliquo includi q(uod) ... ad(hu)c
includit q(ui)dditas ho(min)is p(ate)t n(ec) includit m(ateri)a h(omi)is p(er) ...
... g(o) nullo m(od)o ... g(o) ... ¶ 3(o) sic ens (com)plet(u)m
... vt fa(ci)at p(er) vn(um) s(ed) t(ame)n ...
v(er)o est q(uia) ... vnio sue p(ri)ncipi(a) ... (com)pletiv(e) si
g(o) forma p(er) se sit q(ui)dditas (com)plet(a) ... q(uia) no(n) p(otes)t ... ut
sic p(er) se q(ui)dditas p(ri)ma ... g(o) n(on) potest vni ad (com)po(sitione)m
vni p(er) se ... ens p(er) acc(iden)s v(e)l si p(er) se
... ee(sse) sola forma ¶ 4(o) sic q(uo)d q(ui)d est 3(m) id q(uod) est
p(ri)mo ens (et) est illud a(utem) est p(ro) ee(sse) s(ed) q(uod) p(ro) est est (com)po(si)t(um)
q(uia) 8. m(er)e(tr)e (i)d(e)a (com)po(si)t(a) est simpl(ici)t(er) s(ed) ad (et) p(er) ex(tr)emis g(o)
q(uod) q(uo)d est no(n) d(icitu)r forma (con)t(ra). ad hoc e(ti)am s(u)nt a(uc)tores
plures exp(osi)t(or)es 8. m(er)e(tr)e ad solucio(ne)m g(o) h(uius) a(rticu)li (con)-
t(ra) illa(m) auctor(itatem) q(uo)d s(ic) ... h(uius) v(er)o distinct(io)e
m(ult)a ... p(ri)ma est ... q(uod) n(on) ... vel ... aliud vt i(n)
p(ar)te (con)t(ra) 2(a) est q(uod) q(uo)d est n(on) p(ro)p(ri)e q(uia) s(ecundu)m nulla(m) ...
includit ee(sse) v(num) m(od)o quo est p(ro) se q(uo)d in p(ar)ticul(ar)is

que secundum aliquam conditionem totale includit et sic quodlibet totale vel
sive large ut extensionem sicut in simili totius sive proprie et sic dicitur per
ut nominatum [illegible] est sine qualitate ut [illegible] sicut in totali sive per [illegible]
ut hic materia sicut in totali ille 3º est quod similiter [illegible] vero [illegible]
ubi [illegible] vocatur minimum cum totali extensionis. Tertio est de specie.
quia quando sumitur pro forma distinguendo contra materiam numquam [illegible] distinctio
contra simile. Id est quod homo quod potest intelligi vel pisto quod potest [illegible]
et illud est totum per illud quod [illegible] et primo que secundum [illegible]
et illud est simile et intellectu sed de quo quod [illegible] dico quod abstractio
[illegible] similiter non abstrahunt aliquam partem [illegible] sive vel sicut
[illegible] pro similiter sed est abstractio [illegible] toto [illegible] de te
in [illegible] est in potentia abstractio sed [illegible] que includunt
[illegible] conficiunt unum per se sed [illegible] unum [illegible]
[illegible] unum [illegible] sed quod [illegible] et
illud [illegible] sicut [illegible] sed [illegible] fiat
abstractio qualiter dicta [illegible] quod [illegible] includet omnia ut
[illegible] que [illegible] includunt in [illegible] illud [illegible]
Ex hiis [illegible] quod [illegible] non [illegible] sicut [illegible] ipsa in
[illegible] ut in [illegible] est de [illegible] non ut species de
[illegible] sed ut species [illegible] vel [illegible] in [illegible] eadem species
est [illegible] quod [illegible] [illegible] post [illegible] puta [illegible]
[illegible] est de [illegible] species [illegible] de
[illegible] [illegible] toti [illegible] est [illegible]
[illegible] quali. Contra [illegible] quibus primo dico in
[illegible] et [illegible] solutionem ergo primo dico quod [illegible] est [illegible]
[illegible] et non [illegible] includit [illegible] arguo quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] non sit [illegible] et hoc sic [illegible]
[illegible] est [illegible] non [illegible] sed [illegible] quia de
[illegible] est [illegible] sicut et [illegible] ergo oportet hoc fieri per
[illegible] et [illegible] hoc [illegible] non est nisi [illegible] probo quia
si [illegible] agat in [illegible] tunc hoc non fiet nisi [illegible]
aliquid [illegible] ad [illegible] aliam formam. Et si simplex agat
in simplex [illegible] sed [illegible] est prima [illegible]
[illegible] ergo [illegible] et [illegible] quod [illegible] de
[illegible] de [illegible] aliquo est [illegible] ergo [illegible] includo [illegible]
[illegible] ergo potest [illegible] in [illegible] quod [illegible]
[illegible] nisi [illegible] ergo si [illegible] sit [illegible]
quod [illegible] in sua [illegible] includit [illegible] Solvo tamen [illegible]
Ad quod [illegible] accidentia [illegible] dico [illegible] simili [illegible] est [illegible] quod
[illegible] sive [illegible] potest intelligi [illegible]
que est [illegible] sicut [illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] et abstrahit ab [illegible] aliquid nulla [illegible]
[illegible] de aliquo
[illegible] que est [illegible] ad [illegible]
et [illegible] receptivo [illegible] et quia [illegible] similiter [illegible]
quod includit extensionem [illegible] est [illegible] post [illegible]
[illegible] non sit [illegible] ergo [illegible] non [illegible]
ad [illegible] Contra [illegible] quod illud quod est [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] cum [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible] non [illegible] in [illegible]
[illegible] ut est [illegible] sicut est [illegible] et
hoc [illegible] vel [illegible] [illegible] et [illegible]
ut [illegible] sunt de [illegible] Ad [illegible] dico quod [illegible] quod quid
est [illegible] primo [illegible] ex hoc [illegible]
includi [illegible] quia [illegible] non [illegible] nisi [illegible]
omnibus [illegible] dico [illegible] quod [illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible] sic malus
[illegible] est [illegible] ad [illegible] nisi quod [illegible] est [illegible]
[illegible] quod [illegible] includo [illegible] quod [illegible] est. Solvo tamen [illegible]
[illegible] dico quod [illegible] est [illegible] et [illegible] quod
[illegible] non [illegible] nisi [illegible] est
[illegible] sed [illegible] dico quod [illegible] est [illegible]
[illegible] de [illegible] quod non est prima [illegible] est [illegible]

est [illegible] materie et utrumque [illegible] est [illegible] ipso [illegible]
[illegible] quod [illegible] de [illegible] scientifica et [illegible]
[illegible] in [illegible] scientifice [illegible] sic [illegible]
[illegible] que est [illegible] tamen. Ad 3m [illegible] dico quod [illegible] non
valet sicut [illegible] non [illegible] simul [illegible] simul toto [illegible]
[illegible] non [illegible] ergo [illegible] sicut de [illegible] toto [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] toti [illegible] partes [illegible] Ad
[illegible] dico quod partes ut [illegible] sunt posteriora [illegible] quod
[illegible] non est pro forme sed illud in quo est forma sed [illegible]
[illegible] loquendo [illegible] pro specie [illegible] posterior [illegible] quecumque
[illegible] quecumque [illegible] non pro [illegible] sicut [illegible] pro [illegible]
ille sed [illegible] non. Ad [illegible] dico quod [illegible] et [illegible] non est
[illegible] nisi [illegible] sicut [illegible] dico quod [illegible]
que [illegible] quod [illegible] non est [illegible] cum [illegible]
[illegible] nisi [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] nullo [illegible] non [illegible] ut individuum sed [illegible]
[illegible] individuante addi [illegible] quod [illegible]
non est apud [illegible] quod [illegible] sed [illegible] quod [illegible] et non [illegible]
[illegible] ergo quod [illegible] in [illegible] et [illegible] quod quia nulla [illegible]
[illegible] addit [illegible] non sic [illegible] quod [illegible]
[illegible] est [illegible] quod [illegible] Ad
[illegible] dico quod [illegible] est [illegible] quod [illegible]
[illegible] et quod [illegible] pro [illegible]
non [illegible] et [illegible] de
2º articulo. Consequenter ad 2m articulum [illegible] materie et
forma [illegible] ab [illegible] ab [illegible]
de [illegible] quod forma [illegible] in [illegible] quod [illegible]
sed [illegible] est [illegible] quod [illegible] non ad [illegible]
ipsa [illegible] in [illegible] et hoc [illegible] est [illegible] quia [illegible]
in [illegible] materia ut [illegible] est id quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] forma [illegible] de [illegible] non [illegible] nisi
[illegible] tamen. Contra ergo [illegible] et [illegible] quod sic quod [illegible]
[illegible] primo sic si in [illegible] per se unitas tamen [illegible]
[illegible] unio [illegible] non [illegible] nulla [illegible] toto [illegible] et [illegible]
[illegible] quia ita ex [illegible] et [illegible] resultat unio
sicut ex anima et [illegible] ut [illegible] dicit [illegible] est
ponere [illegible] totius [illegible] 2º sic non [illegible] et [illegible]
non [illegible] [illegible] est [illegible] realis ergo [illegible]
in [illegible] ad [illegible] realem potentiam sed non [illegible] tamen sed nec ad formam
[illegible] nec ad unionem quia [illegible] nec est [illegible] motus nec [illegible]
ergo [illegible] ad potentiam [illegible] quod est [illegible] 2º [illegible] ex [illegible]
est [illegible] realis ergo [illegible] quod [illegible] ad [illegible] realem [illegible]
tamen sed non ad materiam tamen nec ad formam tamen nec ad unionem.
Ergo et cetera. [illegible] sic [illegible] et [illegible] [illegible] eo quod [illegible]
[illegible] illud [illegible] ad [illegible] et forma.
[illegible] est ad [illegible] ad [illegible] illud ad [illegible] non
ut dictum est. Ergo [illegible] ad [illegible] [illegible] Sic non
[illegible] partes [illegible] intelligi absque [illegible] sine toto [illegible]
quod potest intelligi a et b absque hoc quod intelligatur ab quod est ex
illis et ex hoc concludit [illegible] quod [illegible] est [illegible] pro partes.
Aliquin non possent partes intelligi sine toto [illegible].
non potest esse [illegible] quia tunc sequeretur quod de [illegible]
[illegible] quod est [illegible] ergo et cetera. Sic [illegible] non potest esse nova
nulla mutatione facta in aliquo absoluto et hoc nec in [illegible]
unionis nec in [illegible] et forma si manet [illegible] in nullo
istorum fit mutatio ergo [illegible] istorum que fuit [illegible]
[illegible] quod est [illegible] est nova [illegible] tamen
nulla mutatio nec in [illegible] nec [illegible] fit per [illegible]
et de [illegible] ergo [illegible] quod resultet [illegible] quod est [illegible] Sic
si solum unio resultaret [illegible] ergo non [illegible]
[illegible] ista unione et hoc est [illegible] quia cum talis unio sit
[illegible] non [illegible] quod possit esse [illegible] fundandi talem [illegible]

ergo oportet ponere naturam etiam aliquam causam [illegible] fundamentum [illegible] quia
consequentis [illegible] et pro ex [illegible] eos quia totum addit aliquid ad albedinem.
[illegible] partes quia non est [illegible] materie partes [illegible] toto [illegible]
ista forma totius et suppositi [illegible] absque hoc quod intelligatur illud totum
scilicet suppositum et forma totius quia forma totius se habet sicut actualis respectu suppositi
et suppositum ut possibile ergo [illegible] totum illud addit aliquid formaliter
absolutum scilicet formam totius et suppositum et ultra cum ista forma totius
eadem se habeat sicut actualis respectu suppositi et suppositum ut possibile [illegible]
inter suppositum et [illegible] formam non [illegible] scilicet resultans ex ista forma
et supposito ergo illud totum [illegible] addit formam [illegible] suppositum et formam totius
[illegible]. Ad idem pono totum ad albedinem addo
scilicet partes que constituunt partes materie sine toto. [illegible] si ex ista forma [illegible]
quod quia constituit materie a et b [illegible] ab ergo ab addit [illegible]
scilicet a et b ergo ex eadem forma [illegible]
quia constituit materie hominem et albedinem non [illegible] hominis albi ergo

[illegible]

Ad 4m cum dicitur contra intentionem quod pars intellecta a et b non intelligendo ab eodem quod quando compositum est ex illis quod totum est aliud a partibus non intelligitur nisi de partibus in illis quia sic plures partes in illis quarum una non est actus alterius ex illis non fit unum et ideo oportet quod preter has partes addatur unitas ponendo ad resultantiam quod aliud est forma et se habet totum partes formaliter respectu partium materialium et hoc quare intelligitur possunt a et b sicut partes in illis huius compositi quod est ab unum secundum plures lineas sicut in sillaba et sillabe dicimus ab quod est ad ab a et b quia dicit formam et compositionem respectu partium materialium vel potest dici quod totum addit ad partes tantum scilicet unionem partium talis autem unio non est de essentia intrinseca nec alicuius unum non est compositum est de essentia intrinseca compositi tamen compositi sed unio non est de essentia intrinseca ipsius totius. Illud non videtur sufficere quia supposito quod illa sit intentio Aristotelis adhuc stat argumentum quia sicut ex aliis dicitur de a et b et [illegible] similiter modo argueretur quia cum in omnibus compositis tamen preter [illegible] partium aliquid in compositum non repugnaret ut remanente a et totum non maneat aliqua entitas preter ipsius totius alia ab entitatibus partium. Et confirmatur quia idem realiter non potest manere et non manere. Tamen quia ista littera certa sit pro istis non tamen simpliciter immo illa est de qualitate sillabe.

Ad 6m cum dicitur quod partibus separatis remanent eadem relatio dicitur hic quod surgit nova relatio opposita per quam prius erat unionis. Secunda est distantie partium. Sed cum dicitur quod non potest quia separata anima a corpore nulla fit mutatio in aliquo ex motore dicitur quod immo quod mutatio fit in corpore quae est de contrario formam animatum et tamen existenti semper corpus semper tendit ad [illegible] et ideo surgit nova relatio.

Ad ultimum cum dicitur nisi esset aliquid absolutum relatio supposita [illegible] fundamentum sic unionis totius dicendum ut dictum est quod non esset perfecta ex partibus nisi absolutum addit supra partes tamen sic ex partibus perfectam unio actualis compositionis non ergo unio fundabit relationem assumptis sed tota est ex partibus perfecta est vero fundandi unionem cum verbo et unio partium compositum talem naturam unum non inerat sed compositum. Cum non placeat alia opinio possunt videri argumenta in oppositum per quam solutionem et ista opinionis declaratio est sciendum quod ultra formam et materiam esse aliquam formam totius realiter differentem ab utraque per intellectum. Uno modo sic quod intelligatur ista forma totius quod sit ex formis partis a constitutionibus totius et quod compleatur ipsum compositum quod forme partis ultima in qua est in homine anima intellectiva et iste intellectus falsus est nec sic intelligit opinio quia sic videtur forma scilicet anima intellectiva non esse forma specifica ut esset concludebat una ratio. Secundo sic quod ista forma totius intelligitur ut unionis formarum partis cum materia quod ex materia et forma partis non possit unum fieri nisi [illegible] formaliter unitatem ea nec ita intendit opinio quia sic esset processus in infinitum quaerere non quo faciet unum [illegible] et forma partis si esse tamen in alia alia forma totius quod [illegible] potest forma partis per se unum in non in esse forma totius. Sed in esse aliqua queram de ista ut prius et sic in infinitum. Tertio modo sic quod potest ista forma totius non quod perficiens eam materiam quod formas quia in materia et forma non sit per se perfectibile ab aliquo tertio cum non sint partes eiusdem rationis sed unum est perfectio alterius. Sed potest sic forma totius ita considerari naturaliter puta quod talis non ut constitutivus totius sed ut in se totius et dicitur forma totius re vera opposita non quod aliquid ipsum componens seu totum informet sed quia supponitur seu totum dicitur ens quia [illegible] sic albedo dicitur album albedine unum non est [illegible] per formam quod prima forma totius in se et forma partis secundo quod causa totius sed est ipsum totum consideratum per modum quo [illegible] forma abstracta a materia quod equitas est equi tantum et est ipsa quidditas qua res quod est ens et est [illegible] [illegible] causis et [illegible]. Per hoc tunc [illegible] ad primum cum dicitur quod forma totius se habet [illegible] ergo posita materia [illegible] forma totius non [illegible] exigitur [illegible] alia forma illius totius ex quo [illegible] in infinitum [illegible] patet quod ista deductio procedit ex falso intellectu [illegible] non quod ista forma totius se [illegible]

perficiens et in forma totius [illegible] ad ipsius constitutionem quod similiter est ut dictum fuit.

Ad 2m cum dicitur quod sicut includit in esse per se totum aliquid a partibus ita ex eadem forma posset concludi de compositis per accidens quia ponitur in esse [illegible] homine et albedine non intelligitur homo albus. Dicendum quod licet concedatur quod sit [illegible] unum totum per accidens ab utroque sicut et in causis per se est [illegible] totum unum per se ab utroque quando autem tales [illegible] entitates [illegible] quae sit per se una et si non est ideo nisi quia iste entitates [illegible] tales et iste tales per se sicut [illegible] actus per se et ideo potentia per se [illegible] hoc totum unum per se [illegible] ab utroque et sicut [illegible] actus per accidens et ideo potentia per accidens [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] sic ista [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma partis sed iste intellectus falsus est ut visum fuit.

Ad illud de [illegible] quod [illegible] distinguitur et non [illegible]. Dicendum quod [illegible] de anima intellectiva et [illegible] quia in quolibet homine sunt plures forme quam intellectiva [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dictum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod omnes partes simul [illegible] ad [illegible] [illegible] illud [illegible] intelligatur [illegible] est [illegible] quia totum semper addit aliquam [illegible] scilicet unionem [illegible] dicendum quod unum est dictum illud [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Ad 6m cum [illegible] de novo relationis dicitur [illegible] quod surgit nova relatio [illegible] partium scilicet relatio distantie partium et ad probationem quia separata anima a corpore nulla fit mutatio in aliquo ex motore dicitur quod immo fit mutatio in corpore quae est de [illegible] [illegible] animatum sed istud non videtur sufficere quia de relatione [illegible] anime ad corpus actus ad potentiam non est [illegible] [illegible] sed corpus tamen [illegible] cum etiam de relatione forme ad materiam ut actus ad potentiam non est [illegible] [illegible] sed [illegible] tamen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] posito quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de novo [illegible] advenire. [illegible] dicitur quod [illegible] [illegible] [illegible] adveniens [illegible] [illegible] [illegible] et de mutatione sine mutatione alicuius absoluti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] quod tamen nullam formam absolutam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est unio [illegible] et forme [illegible] corpus organicum [illegible] et anima [illegible] et [illegible] de novo [illegible] nullum absolutum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod unio illa sit [illegible] [illegible]. [illegible] licet istud [illegible] sic ut credo non tamen sufficit [illegible] [illegible] quia [illegible] partibus [illegible] non solum est [illegible] unio illa sed etiam relationes [illegible] relationis et [illegible] [illegible] ad totum [illegible] et [illegible] partium [illegible] [illegible].

[illegible] hoc [illegible] satis declaratum [illegible] de [illegible] satis [illegible] partibus [illegible] tales relationes non [illegible] nec ad totum nec [illegible] ergo [illegible] aliquam mutationem alicuius absoluti sed nec anima nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ponendo ad aliud absolutum [illegible] [illegible] et [illegible] est [illegible] mutatione [illegible] [illegible] relationibus [illegible] [illegible] quod oportet dicere quod sic est [illegible] partes [illegible] ad totum [illegible] et [illegible] partes ad [illegible] totum [illegible] etiam tales partes ad [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absolutis [illegible] et forme fundamenta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible].

Ad [illegible] [illegible] de novo relationis [illegible] dicendum quod quando aliqua mutua [illegible] [illegible] [illegible] est ea sic referri nisi alterum illorum [illegible] [illegible] vel ambo [illegible] partes corporis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corruptione alicuius [illegible] [illegible] illorum ex motore sola corruptione posita in illo etiam [illegible] quod alterum illorum [illegible]

vel ambo· vel unum potest corrumpi vel eorum mutuari sine corruptione
alicuius alterius. Sic autem est in proposito in potentia est materia et forma
esse unicam nisi variatur sic proportione operationis agentis in aliquo
absoluto | contrario quod esse finitum relationis totalitas impossibile corrum-
pi re vel totalitatis et per consequens vel partes conuistis. ex quo vel
mutata mutatur istorum que non potest stare sine illa que non
potest stare sine illa que est ad eandem et talis ista est forma vel
non corrumpitur nisi corrupta ad absolutum in altera relatorum nisi tamen ad
[illegible] vel in aliquo secundo ad quod necesse dicitur alterum relatorum vel ambo et
quod sine hoc talis relatione non referuntur. Sed ex hoc oriuntur duo
dubia. primum est relationes mutue materie et forme virtute potentiarum
relationibus inperatur ad oppositum quia sicut esse potentie per certo requirit
eciam potentias [illegible] ad eandem potentias autem non corrumpitur. ipsa
corruptionem posterioris ergo potest corrumpi illarum aliquid absolutum non
videtur necessarium corrumpi vel relationes istas mutuas patet secundo sicut se
patet materie et forme unica potentia sibi corrupte oppositum ergo in isto
instanti necesse est vel corrumpi sine mutacione alicuius absoluti
[illegible] quia sicut causatus materie et forme est contrarium oppositum sicut
corruptionibus sive negationibus. Ad primum ad primum cum dicitur quod
relationes mutue materie et forme virtute potentiarum relationibus [illegible] ad
oppositum quia causalis videtur non dependere ad oppositum et ideo ff. non ad
lineas formam vel ideo esse [illegible] videtur potentia nisi distinguntur potentia
in partes generatione et perfectione concessa tamen illa prima propositio / pa-
est falsa in relationibus plenam non est aliqua posterioritas in genere
latius / illa relatio quo est esse / prior illa que est inestibilis. Ad 2m
[illegible] relatio eius et quod quo relatio materie. Ad 2m dicitur prima propositio est vera
que dicitur quod separatio materie et forme videtur prior sibi corruptione oppositum
non est forte mouens in isto signo necessarium non includit aliquam
mutacionem absoluti tamen in materia [illegible] quod sit realis mutacio in
aliquo absoluto posterioritas non necessaria non est aliqua posterioritas materie.
Sed tamen intellectus hoc est in ipso [illegible] quod dicta vel [illegible]

Utrum potentia materie sit abstracta sive que sit ratione principium formale
[illegible] vel abstracta. et arguitur quod quelibet entis est [illegible] abstracta.
abstracta. et primo de abstracta sic quia talis potentia vel dicit principium materie vel
[illegible] ipsius ad actum et ad compositum non primo modo quia talis potentia est
de entitate materie [illegible] idem quod est de ipsius ergo [illegible] non
[illegible] autem ratione quia talis potentia esse quantitas accipit ipsum posse esse.
quod est [illegible] imo ratione materie essentia accipit posse esse quia non potest.
2o probo hoc de [illegible] potentia sic sicut absolutum potest esse impossibile actuali
vel unius et [illegible] alterius quoniam est actuum et passiuum non
distinguntur [illegible] absolute. ergo non distinguuntur. distinguuntur tamen per relationes necesse
est eam distinguere. [illegible] non [illegible] potentia. ergo [illegible]
[illegible] principaliter includit relationem vel absolutum dicitur realis [illegible]
oppositum [illegible] et primo de abstracta sic vel non [illegible] esse suo formaliter
finitum eius non est realis quod est impossibile abstracta que non stat simul
cum actu ergo talis potentia non est realis et per consequens non dicitur realis.
[illegible] potentia sic potentia ut [illegible] ratione principium [illegible] sed ut [illegible]
aliter unum [illegible] esse. unum ergo [illegible] includens realis
distinctum. Circa materiam istius questionis est [illegible] quod potentia dicitur ac-
cipitur uno modo ut dicit [illegible] modus entis. alio modo ut importat
rationem principii. [illegible] potentia potest dici potentia metaphysica quia metaphysica [illegible]
entis et principia entis potentia autem sic sumpta et eius actus sunt
passiones entis et absoluta potentia. [illegible] potentia ad potentiam logi-
cam que est in propositionibus possibilibus et ad potentiam metaphysicam
vocatam que est in materia [illegible] male dictum est potentia me-
taphysica et logica non differre / quia potentia logica est modus
quidam compositionis [illegible] [illegible] extremorum illius compositionis
sed quia non repugnant [illegible] [illegible] sibi inuicem. [illegible] potentia
realis tamen hoc non est per se de ratione huius potentie et sic potentia [illegible]
[illegible] forte [illegible] eius [illegible] sed [illegible] materie forte
[illegible] compositionem [illegible] ponendo hoc quod impossibile non [illegible]
actua potentia [illegible] [illegible] [illegible] potentia logica dicitur
[illegible] materie possibile est quoniam non necesse fuit [illegible] esse. dependet autem

meta[illegible] dicitur quo materie [illegible] notificat actum dicens quod actus est
quando res non est [illegible] impossibile. 2a potentia que importat rationem principii
est principium transmutandi actiue vel passiue [illegible] [illegible] vel
principium actuandi vel actuabile [illegible] transmutatione [illegible] materie cum ac-
[illegible] rationem principiis sive importatur et ad eam translatum dicitur est in
[illegible] quia loquendum est ut pluries ex primo topicorum
[illegible] ergo [illegible] multa quod sit [illegible] est quod primo videndum est
quo potentia materie que est de essentia eius se habeat ad actus sibi cor-
respondentes. 2o quo modo actus huius se habeat ad potentiam sibi correspondentem.
3o quo potentia materie que habet rationem principii se habeat ad [illegible] sibi
correspondentem. et ideo sub uno articulo. Ex hoc quomodo [illegible] est sua
potentia et quo non [illegible] ad primum dico quod potentia quo est de essentia,
sic respicit suum actum quod sibi oppositur vel quod [illegible] sibi opponitur
hoc [illegible] quia [illegible] sunt que esse idem [illegible] et [illegible] esse non potest
sunt. Sic autem se respiciunt potentia et actus huius ergo et cetera. primum
[illegible] ex quo materie sicut iam dictum fuit quod actus est quando res
est [illegible] sicut impossibile et in fine [illegible] alia [illegible] est ad [illegible]
alia autem potentia quod autem [illegible] opponitur hoc [illegible] [illegible]. ~~quia [illegible] sunt~~
~~que esse idem [illegible] et [illegible] esse non [illegible] sic est se respiciunt~~
~~potentia et actus huius ergo et cetera. [illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
potentia sic supra dicitur ordinem ad actum et iste ordo [illegible] [illegible]
ad actum [illegible] autem [illegible] [illegible] ad ad [illegible] [illegible] illi [illegible] non
opponitur nisi relative ergo et cetera. Sed [illegible] sic dicitur occurrunt [illegible] dubia.
quia si dicitur ordinem ad actum ista potentia materie vel ergo ad actum in
potentia vel ad actum in actu non primo modo quia tunc esset processus in
infinitum quia [illegible] [illegible] [illegible] actum impossibile [illegible] dicit ordinem
ad actum impossibile vel ad actum in actu sicut prius. nec potest dici or-
dinem ad actum in actu quia tunc simul esset idem in actu et in potentia
et [illegible] ista non opponerentur quod necessarium est. 2o sic si potentia est relatio ergo
fundatur in aliquo [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] esset [illegible] [illegible]
ad ad eius posse [illegible] in quo fundetur non potest fundari [illegible]
[illegible] quia [illegible] relatio non sit magis eius suo [illegible] ergo esset non eius.
3o sic si potentia huius dicit relationem aut ergo actualem vel potentialem non actual-
alem quia [illegible] eius non est in actu et relatio non est [illegible].
nec potentialem quia tunc esset potentia ad potentiam et sic in infinitum. 4o sic
relatio non sunt per se de entis sed actus et potentia sunt huius ergo et cetera.
[illegible] quia que sunt decem generum non [illegible] diuidere entis sed
relatio sunt decem generum ergo potentia et actus que primo diuidunt [illegible] relatione | [illegible]
entis non [illegible] ~~oppositionem~~ [illegible] Ad solucionem [illegible] est [illegible],
quod potentia materie [illegible] supra sed ut abstrahit ab omni potentia.
[illegible] fundatur [illegible] quod dicitur potentia esse et talis potentia est ordo
illius essentie ad esse [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] dicitur [illegible].
fundatur potentia [illegible] esse ista autem potentia [illegible] [illegible] potest de-
notare [illegible] ut quod [illegible] vel [illegible] et [illegible] ut quod [illegible] sicut
[illegible] potest denominare et [illegible] et [illegible] [illegible] quia ipsa
denominat [illegible] ut forma sua [illegible] sed [illegible] [illegible] sicut
[illegible] sic in proposito et [illegible] est possibile [illegible] [illegible] [illegible] potentia
fundata [illegible] [illegible] potentia. [illegible] potentia [illegible] [illegible] hoc est
possibile esse ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. sed [illegible] hoc
est possibile esse solum ex [illegible] [illegible] [illegible] | per hoc [illegible]
ad primum quando [illegible] quod autem dicit ordinem ad actum in actu vel ad ac-
tum impossibile. dicendum quod [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible]
compositionis et diuisionis | et in neutro [illegible] est [illegible] quod potentia sit ad
actum in actu | quia tunc idem esset simul in potentia et in actu | in [illegible]
autem compositionis necessarium est [illegible] quod potentia est ad actum impossibile [illegible].
quod [illegible] potest intelligi [illegible] [illegible] actus impossibile [illegible] [illegible]
[illegible] relationis [illegible] [illegible] extremis et relatione sicut [illegible] [illegible]
[illegible] non est [illegible] [illegible] sed [illegible] / Si autem loquamur de [illegible]
diuisionis [illegible] est vera quod potentia est ad actum impossibile / hoc est
ad actum [illegible] ad [illegible] [illegible] qui [illegible] est impossibile / et cum [illegible].
[illegible] hoc de processu in infinitum dicendum quod potentia [illegible] est ad actum.
qui actus est eadem potentia que est ad ipsum et non alia
sicut eciam dicitur [illegible] eadem potentia et non alia et si [illegible] [illegible]

Ista potentia aut est ad actum aliud in alio aut impossibile. Et dico quod ista
eadem est ad istum eundem actum qui est impossibilis et tamen ad alium [illegible] et quod ...
cumque replicaveris non est infinita potentia et unius actus [illegible]
quod ista potentia non dicitur impossibilis nunc actum et talis actus quod oppositum est [illegible]
et ita nulla est actu [illegible] sed tamen actum [illegible] quod est [illegible]
quod similiter ut potentia non dicatur obiectiva secundo modo subiectiva quia eadem
est potentia subiectum et tamen diversificatur denominans. Ad [illegible] dicendum
quod potentia qua dicitur causa potest esse fundatur in potentia dicitur causa
non requirit subiectum actu existens. Cum non sit actus actualis [illegible]
est quod illud quod fundatur in non existente non est existens [illegible] quod
potentia non est aliquid existens quia tunc esset actus vel in actu. Sed ex
hoc dicto oritur dubium aliud quia tunc non videtur ista potentia esse in relatione
ratione. Quia [illegible] possunt [illegible] esse quae non existunt in or-
dine eius ad existentiam. Et potest hic dici [illegible] quod
non omnis relatio quae est modo intelligitur in [illegible] esse ex
[illegible] est relatio rationis sicut [illegible] relatio finis quae in est
[illegible] quia illud non [illegible] aliquid existens ex [illegible]
[illegible] relationis. Sed ista sola est relatio rationis quae
[illegible] actu [illegible] ad [illegible] relatio [illegible].
Potentia autem [illegible] in est [illegible] ipsum [illegible] adesse
non [illegible] quia [illegible] relatio adesse potest esse. Sed quia
res potest esse [illegible] est [illegible]. Ad [illegible] potest dici quod eius impossibile
simpliciter est non ens et [illegible] relatio fundata in ipso est tamen
[illegible] entis [illegible] et eius impossibile est quod dico [illegible]
[illegible] simpliciter [illegible] quia tunc eius impossibile [illegible]
non entis et dicitur [illegible] sicut [illegible] non plus [illegible]
dicit quam negatio sed sit negatio [illegible] ad [illegible] et non dico
[illegible] et [illegible] est [illegible] sic impossibile eius in
potentia [illegible] non eius [illegible] potest succedere eius
[illegible] quod idem eius sibi ipsi succedere neque potest fundet potentiam
[illegible] sit [illegible] quae non est [illegible]
[illegible] potentia [illegible] intellectum quod
eadem [illegible] non [illegible]
[illegible] sibi [illegible] eius impossibile [illegible] eius quam ne-
gatio entis sicut [illegible] eius quam negatio [illegible]
[illegible] negatio non. Sic [illegible] impossibile
[illegible] succedere eius non sit non [illegible] absolute [illegible]
probabilis [illegible] qui ponunt esse nullam [illegible]
nisi quam [illegible] et maxime si ponunt esse et esse non differre nisi
ratione. Ad [illegible] quod dicitur quod aut importat relationem actualem aut potentia-
lem dicendum quod potentia est relatio [illegible] potentia [illegible] ipse. Sed est talis
quae est ipsa potentialitas est [illegible] potentialis [illegible] suo qui est potentialis [illegible]
non nisi eadem potentialitate. Ad [illegible] potest dici quod relatio potentiae non
[illegible] genus [illegible] et ita [illegible] potest dici de relatione
[illegible] et [illegible] de quibus [illegible] cadunt inter relationes [illegible]
quo non [illegible] qui ponuntur in [illegible]. Ad [illegible] potest dici quod [illegible]
[illegible] potentia eius sit [illegible] genus quod dicitur [illegible]
[illegible] sunt transcendentia quia omnia denominantur
Sed de hoc [illegible] hoc de [illegible] articulo. Secundo est videndum quomodo [illegible]
[illegible] potentiae [illegible] quae est dicta [illegible] se habeat ad ipsum
Et dico quod [illegible] potentia [illegible] habeat ad actum [illegible] hoc tamen non
est [illegible] quod [illegible] in [illegible] et [illegible] quod
actus est [illegible] potentia [illegible] quia potentia [illegible] actum [illegible]
actus [illegible] se habet ad potentiam [illegible] eadem actus
[illegible] potentia [illegible] quod [illegible] mutuus [illegible]
est [illegible] ergo ita [illegible] actus
potentia quod [illegible] non [illegible] alias ut dictum est [illegible]
relativa sunt simul [illegible] et [illegible] sequitur quod actus [illegible] esset
[illegible] potentia ratione seu [illegible] ergo quod actus non [illegible]
ad potentiam sed est in se absolutus et hoc [illegible] quae [illegible]
[illegible] potentia. [illegible] autem potentia in quantum potentia est ad ipsum [illegible]
relatio ad ipsum. [illegible] ergo actus [illegible] quod in se absolutus est [illegible]
[illegible] relationis. Sed ex hoc dicto oritur dubium quomodo relatio /

[illegible] et [illegible] ad aliquod absolutum quia quae sunt simul [illegible] et
unum non potest intelligi sine alio unum [illegible] alterum [illegible] sed relatio nec
se [illegible] ergo [illegible]. Et est dicendum quod sicut distinguitur ex parte principii
quod est quod principium sicut quod et isto modo suppositum dicitur principiativum
ad [illegible] dicitur principium sicut quo et illud est forma qua suppositum
est [illegible] dico quod [illegible] potest accipi dicitur [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] ut quod dico [illegible] sic quod in relationibus
[illegible] modi [illegible] quod [illegible] quo est absolutum sed in relationibus
mutuis quae dicuntur [illegible] quod est ipsum relatum quod
est compositum ex fundamento et relatione [illegible] autem quo est ipsum absolutum.
[illegible] dicitur quia [illegible] relationis realis [illegible] sicut [illegible]
quo potest esse eius rationis sed relatio [illegible] ad [illegible] est realis
sed [illegible] ad [illegible] est eius rationis quia est relatio rationis [illegible] ergo
[illegible] aliud [illegible] nisi absolutum ergo [illegible] nec ut quod
nec ut quo in absoluto [illegible] videlicet de [illegible] quia [illegible]
[illegible] relatum [illegible] distinctionem [illegible] referatur ergo [illegible]
[illegible] est [illegible] distinctione relatio ut relatum [illegible] quod
[illegible] potentiae ad actum. Sed ergo [illegible]
referatur ad relatum [illegible] sunt relativa ergo [illegible] habitudo
quod sunt relata ad ipsum [illegible] et [illegible] distinctionem
ergo relatum [illegible] correlativo [illegible] distinctionem et [illegible] impossibile
est esse [illegible] quia [illegible] impossibile est relatum primo
referri ad suum correlativum [illegible] correlativum referatur ad ipsum ergo re-
feratur primo ad illud absolutum quod est [illegible] fundamentum relationis et id
absolutum prius est relatione nec [illegible] hoc est [illegible] non [illegible]. Ex
hoc [illegible] plus nisi quod duo absoluta sunt priora duabus relationibus
quia [illegible] prius est absolutum quod est fundamentum filiationis et filio
[illegible] filius prius est absolutum quod est fundamentum paternitatis ambo
ergo absoluta sunt priora utraque relatione [illegible] relatio [illegible]
igitur fundamentum sed [illegible] ut [illegible] est non [illegible] idem est re-
ferri et relationem fundari [illegible] in eodem [illegible] esse [illegible]
[illegible] ut in relatis mutuis [illegible] est ut ego
referatur impossibile est ergo ad referri ad absolutum [illegible]
relatione [illegible] quo est ipsum absolutum. [illegible] autem quod in diversis relationibus
diversificatur se [illegible] ut visum est et [illegible] hoc [illegible] ad dubium et [illegible]
[illegible] eius et [illegible] de secundo articulo. Tertio est videndum quomodo potentia [illegible]
[illegible] se habeat ad actum sibi [illegible] et [illegible] potentia
est videndum quid importetur nomine potentiae sic sumpte. Secundo quomodo
se respiciant mutuo [illegible] potentia et actus eius. [illegible]
quod [illegible] abstracto [illegible] plura denominativa quae [illegible]
[illegible] denominare [illegible] diversa [illegible]
[illegible] abstractum significatur sicut [illegible] relatione quae dicitur [illegible]
[illegible] significata in abstracto [illegible] denominativa id quod [illegible]
[illegible] et id quo principiat quia id quo principiat denominativa
[illegible] et illud quod denominativa [illegible] hoc [illegible] duo deno-
minativa [illegible] ut scilicet illud quod est quod dicitur principium
et ipsum quod est quod dicitur principians [illegible] autem principium esse quod abstra-
ctum [illegible] eius quod est principians [illegible] in [illegible] principium est
denominativum quia impossibile est relationem [illegible] in abstracto significatam
de aliquo absoluto [illegible] quia tunc diceretur [illegible] de [illegible] quod
[illegible] importat [illegible] relationem [illegible] et hoc [illegible]
[illegible] est [illegible] suum fundamentum [illegible] quod est quo [illegible]
calor est quo calidum est calidum non autem [illegible] est [illegible] suum
fundamentum remotum sive [illegible] quod est [illegible] et hoc est [illegible]
ubi quod et quo distinguuntur [illegible] in omnibus autem simpli-
cibus ubi idem est re quod et quo tamen [illegible] idem [illegible]
principium et principians sive [illegible] principians et [illegible] dicitur idem ut
in simplicibus sive [illegible] ut in [illegible] eadem tamen
relationem quam importat principiatio importat utrumque [illegible]
[illegible] alio [illegible] modo. [illegible] ista eadem [illegible] fundatum
et [illegible] sicut filiatio eadem quae denominat Sortem qui est
similis [illegible] albedine [illegible] est filius sed tamen est [illegible] + et albe[illegible]
impositum quo albedo potest denominari [illegible] est illud

quo ad assimulat. Sicut ergo dictum est de principio passivo et principio agente. Sic etiam dicendum est de potentia passiva et potentia activa quod eandem rationem importat principium in abstractione et alia duo ... a vero ... dictus ... una est divisio denominative finita ... [illegible]

... sicut est primum ... ad principium ... [illegible]

quo non unitatis et actum quod nulla una causa sufficiat ad causandum quod dependet ... [illegible]

[illegible]

Non enim est necesse illud quod est ex impossibili ad principiandum aliquid sicut ... actu ... potentia passiva ... [illegible]

quod tunc ... agere ... dicitur quod actum quod non agit est impossibile ... [illegible]

... Est autem dubium ... [illegible]

... Secundo videndum est utrum ... [illegible]

[illegible]

cessit; variatur in positione: dicendum est quod verum est, sed hoc convenit sibi
denominative extrinsece, sicut et igni convenit esse calidum et sic bene
concedo quod esse in positione convenit ei per se et primo, quia non per aliquid extra
se neque intra se, et tamen quod tamen stat semper quod convenit sibi de-
nominative et ita non intrinsece. Ad 3m cum dicitur quod ubi non accipiatur
ut causa sed pro omni eo quod non est de essentia sua, sic eius materia
in positione nego. Similiter ad probationem cum dicitur quod mathematicus qui eam ab
strahit considerat considerat et eius positionem, dicendum quod mathematicus dum
[illegible]

rerum obiective quia autem sicut dictum fuit in illa parte de potentia que est respectus fundatus in aliquo absoluto ipsum denominans ut patet de potentia primo modo dicta. Circa tamen considerandum est quod potentia primo modo dicta videlicet prout importat respectum principii quo scilicet habeat causam motus et actionis quibus convenit talis potentia est quidam actus suo modo quod patet quia omnis potentia sive activa sive passiva magis proprie est ille principiato in [illegible] esse aliquo vel cause [illegible] tacta est et imperfecta quod [illegible] sequebatur ut sic sive potentia [illegible] est de potentia passiva. Similiter ipsa illa ratio esse est per oppositum ex alia parte oppositi que est forma [illegible] quod est potentia illi principiato. Hoc autem est [illegible] ratione alterius potentie quia si aliquis [illegible] est de ratione eius magis est per oppositum illa etiam ratio esset de ratione oppositi et sic nulla oppositio esse [illegible]. Ad istud dico aliter quod quia ratio quam importat hoc nomen potentia sicut patet ex tertio articulo sic est ut actus vel ratione principii et hic [illegible] principiati est actus et potentia est potentia et propter hoc illa ratio nullo modo est illi potentie principiato. Ideo quod [illegible] ut est potentia illi principiato necesse est quod sit de [illegible] potentie accipitur [illegible] quod denominat actus potentie non quod [illegible] oppositionis [illegible] ut in [illegible] adhuc est [illegible] quocumque sed illa ratio [illegible] in mente recipit [illegible] huius potentie et iste modus loquendi de potentia principiato et causa [illegible] ostensus in ista materia. Sic enim ista est vera quod [illegible] est potentie principiato [illegible] videlicet [illegible] quod [illegible] est de ratione potentie [illegible] aliqua [illegible] in mente fundare de rerum ad principium ita quod nullus rerum precedit [illegible] principiatorum [illegible] sed sine omni re precedente potentia [illegible] absolute quo posito [illegible] ratio actualis [illegible] principiantis ad principiatum que [illegible] esse post [illegible] non posito istam autem [illegible] sic assumo quod [illegible] putat in [illegible] non posset in mente fundari relatio principiantis ut [illegible] precedere [illegible] non principiaret [illegible] est [illegible] unius [illegible] post principiatum relatio principiantis et ita esset due relationes simul eiusdem [illegible] quam relationis [illegible] sic [illegible]. Si autem poneretur non due sed una [illegible] quo una [illegible] alia [illegible] quod [illegible] est de ratione potentie magis [illegible] est illi principiato [illegible] de ratione fundamenti relationis ipsius [illegible] principiat [illegible] quod una [illegible] precedit [illegible] quia agens [illegible] actionem [illegible] sibi [illegible] ad agendum [illegible] requiritur ad [illegible] sicut agens [illegible] actionem. Ergo ratio [illegible] non [illegible] quod [illegible] sed tamen [illegible] probatum deductis.

Utrum in materia rerum naturalium sit aliqua pars forme generande

Circa istam questionem sic procedam quia primo inquiretur quid intelligitur [illegible] talis et [illegible] potentie. 2º an in materia [illegible] sit aliqua pars forme generande de qua fiat forma. 3º an [illegible] quod non [illegible] principium actionem quod [illegible] ad primum [illegible] et [illegible] alia [illegible] videlicet ad oppositum ad formam et ad agens magis [illegible] quod [illegible] oppositum [illegible] comparando [illegible] una forma [illegible] ad aliam. Considero [illegible] utriusque rerum [illegible] quod nulla est [illegible] potentia nisi illius [illegible] quia [illegible] ut sit [illegible] oppositi potentia et [illegible] quacumque forma [illegible] oppositi [illegible] esse potentia et [illegible] qua forma [illegible] in aliquo opposito esse [illegible] aliqua forma que eius est quocumque [illegible] ad impossibile autem [illegible] videlicet [illegible] potentia [illegible] esse violenta et [illegible] sicut [illegible] a qua

ad [illegible] et [illegible] maxime [illegible] ad [illegible] et [illegible] est quia [illegible] actum quem [illegible] inclinatur esse ad oppositum talis forme et ita [illegible] sicut [illegible] ab agente [illegible] inclinationem ad oppositum sicut [illegible] aque [illegible] eius qua inclinatur ad frigiditatem [illegible] potentia [illegible] esse obedientialis [illegible] ita obedientialis [illegible] violentialis [illegible] quia omnis forma etiam adeo [illegible] et potentia [illegible] passiva [illegible] esse [illegible] inclinationem passivi [illegible] ex hoc [illegible] quod non est [illegible] inclinationis [illegible] sic [illegible] passiva [illegible] ad omnem actum [illegible] eius [illegible] non repugnat sed si potentia aliqua forma [illegible] alicuius [illegible] quod ad [illegible] neutralis non se [illegible] quod [illegible] inclinatur ad ipsum nec ad eius oppositum [illegible] talis forme [illegible] neutralis talis autem [illegible] potentia [illegible] obedientialis quia talis forma si qua esset posset ab agente illi materie [illegible] quod forma ad quam est potentia violenta quia [illegible] est magis capere eius [illegible] neutra [illegible] violenta et sic patet quomodo potentia [illegible] et ad oppositum et ad formam ut [illegible] triplex violenta et neutra [illegible] autem [illegible] mobile. [illegible] potentia videlicet ad oppositum et ad formam [illegible] est a forma in forma [illegible] forme [illegible] ordinem [illegible] sibi [illegible] tamen [illegible] quod patet ad [illegible] aliqui accipiunt ab [illegible] de uno [illegible] tamen [illegible] quod est difficile assignare [illegible] quod [illegible] una forma non est [illegible] in mente ad [illegible] sed ad [illegible] sed quia ordo iste non est [illegible] ab agente illi [illegible] iste ordo [illegible] potentia obedientialis sed [illegible] capax est in mente [illegible] ab agente [illegible] est dictus ordo. Circa tamen potentia [illegible] est obedientialis [illegible] ad formam [illegible] sed ad agens a quo sit recipit formam obedientialis [illegible] agentis potentis esse obedientiale [illegible] quod vult [illegible] comparando [illegible] hoc est sive [illegible] sive [illegible] ad [illegible] vel ad formam non est [illegible] obedientialis [illegible] sed illius violenta [illegible] comparando autem ad agens a quo [illegible] violentiam [illegible] neutram [illegible] ab agente recipit formam ad quam [illegible] non est [illegible] ad formam [illegible] oppositam [illegible] non est [illegible] et hoc [illegible] ad formam [illegible] ad [illegible] determinatur [illegible]. Circa 3º [illegible] ordine [illegible] ad agentem [illegible] ad receptionem [illegible] quocumque modo et quocumque ordine [illegible]. Circa [illegible] quia est [illegible] obedientialis [illegible] est qua [illegible] tali quod [illegible] formam est [illegible]

Circa autem [illegible] quod in quocumque [illegible] passivo [illegible] quod habet tale principium ad oppositum [illegible] est [illegible] ex quo [illegible] oppositum est [illegible] esse et ita [illegible] potest [illegible] esse potentie [illegible] iste autem [illegible] quod [illegible] tale principium ad actum [illegible] quo [illegible] oppositum est [illegible] quia [illegible] est [illegible] quia [illegible] non est potentia [illegible] forme et ita [illegible] non [illegible] rerum autem [illegible] quod [illegible] ad agens [illegible] potentie [illegible] quod vult [illegible] philosophi quod agens requirit aliquid [illegible] agat [illegible] non est illud quod agens agit [illegible] est oppositum [illegible] est ut quo [illegible] quod [illegible] est forma et non est [illegible]. Sic ergo dicta distinctio ex quo et in quo et [illegible] est [illegible] cum [illegible] passivum ad [illegible] videlicet ad oppositum et formam et ad agens [illegible] de primo articulo. Circa [illegible] ad 2m articulum

sunt omnes modi addi[tionis] de quibus tamen non nisi famosiores recitabo
Est ergo primus modus addentium volens vitare formarum creationem teneat eius
productionis in illo quod quilibet potentia una forma nulla non creatur per eandem
cum transmutationem. Secundo sic nulla forma speciei attingat perfectionem et ex
hac dicunt esse productionem forme gradus post gradum et ita usque ad finem spe-
ciei. Hoc autem opinio confirmatur per hoc quia secundum primum primo plures philosophorum
manent. Sed nulla forma parvus semper manet ergo quidem deletur
liquet formam non creatam que ut ulterius prius et omni alter medio
actum semper maneat. Secundo sic secundum ratione secundo movetur sic illud in fine
non est de quo materia primo recepit formam ulterius et postmodum movere in actus
formas recepit usque ad individuales ergo illa forma ultra actum ut
quod inchoatum vel forme individualis. Contra medii eadem de aliquo.
nisi quod est ille passivum vel huius tale non est nisi nuda que
nec activa nec passiva est unum contra de diversis. Et ideo in
forma nec est nisi activum nec passivum. Tertia opinio istorum arguo
sic forma generis prior est potentia forme generis vel speciei positive
ut forma sive potentia forme totius et sic deinceps aut non sed non
ita vitatur per hoc creatio quod forma totius esse de novo aliquo
sic. Sed sic ergo forma prior eadem recipitur esse potentia medii forme
formarum quarum una succedit alteri in materia per generationem quod recte in his
consimili patet quod forma prior in generatione per totum enim suam materiam
ut ex ipsa fiat forma posterior alias esset creatio sicut autem in
una nisi est una nisi in ipsa eadem fit potentia forme corrupte
et potentia forme generande ergo etc. Contra secundo incipit creatio tunc
sed ergo est dare formam primam et in ultimam ex creatione secundo ponens tempus
compositum est creatum ergo generatio incipit a composito ergo esset ad
compositum infinitum omnium generalium quod finitum est quia ita est omnium generalium
infinita per aliquas rationes. Tertio sic omne ingenerabile est incorruptibile
Sed ergo primum compositum est ingeneratum esset incorruptibile ergo manet
adhuc generabilis et alius quicumque corruptibilis est et compositum
corruptibile et sic altera forma ignis vel alterius elementi remaneret
compositum ad eius oppositum dicitur contra secundo de aliquo. Contra Ad rationes in
oppositum cum dicitur quod ex principio manent. Ad primum quod unum est secundum non
sic intendo quod ad idem numero maneat unum quod sit idem tamen diver-
sis et oppositus formis ut tunc ex ipso fiat forma. Sed non manet
per eam sub formis sibi succedentibus forma non eadem numero secundum
eadem generis principium ergo manet in ultimo imperativi eadem
numero quod maxime unum est de primo formali. Ad secundum dico
quod dicit perfectionem ulterius et priorem. Communiter intellige diversas for-
mas per eam. Et tunc dico quod nova est inchoatio vel alterius
quamvis prius presupponat illam ante se in materia ut dispositione
vel illius. Si autem perfectionem ulteriorem et priorem intellige diversos
gradus in eadem forma tunc debet sic intellige quod materia recipit
unam et eandem formam que prius est. Quando recipit eam ut
dicit esse sive quando esse sive totaliter et sic ulterius descendendo non tamen
sic intelligendo quod forma per aliquos gradus diminuta semper continua-
tur. Sed sicut tota forma est nova ita quilibet gradus seu
quelibet pars eius. Ad quartum cum dicitur quod nulla est nisi de eo
quod est ille passivum vel tale agens vel actionis concedatur sed
cum dicitur quod materia nuda nec activa est nec passiva nego et non
est quia forma licet educatur de ipsa esset tunc quod non potest intelligi nisi
passiva. Ad probationem cum dicitur per quem dedi non etc. Dico quod omnis in
forme nec est nisi activum nec passivum. Dicendum quod materia accipitur ut
informe potest intelligi dupliciter sic quod possit per actionis instans temporis
stans sine forma partis vel sic quod ut esse potest forma de
ipsa educatur originaliter ponendo ultimate licet per prius illa quod materia
primo nulla et nisi potest esse sine forma et tunc in inchoate. Contra
in nisi procedit super sive formam instanti vel tempore licet ista forma
fuit inchoata sic de eius potest educta et sic non solum precedit
originaliter et quod sic est informe potest esse passivum quia per hoc et tempore
stat sub forma. Sed secundum generatione illius potius inchoatam
quod forma vel compositum sic de forma originaliter. Tertio in productione artis
non enim dicimus quod cultellus est de ferro vel domus de lignis

quia cum est nata ... secundo productio in ad sic artificialis
et non illius non potest dici quod prima forma sit de potentia materie ergo.
Et est dicendum quod ista instantia nulla est vel artificis in
creatum quia cum eius productio sit per imperium vocis potest esse successiva
vel instantanea. Licet quod nisi quilibet imperium in eodem et tempore materia
carere et formam de ipsa educere. Sed ut sit nisi forma imperat esse non
generans autem est de creatione creatio qui in fiunt de requirit tempus.
Tempus. Secundus modus dicendi est iste quia vel cuiuslibet forme est prima
inchoatio quia tot inchoationes in materia quot formas ipse potest ab
agente illi actuare. Contra opinio ista multis assistit posita non pro-
ut recto huius principium in contrarium generatus omnis generatio esset violenta et nulla
illius quia principium secundo est prior violenta est autem principium est aliquod
non consistere contrarietas ergo necesse quod sic generatio debet esse illius quod pas-
sum cooperatur passo non impossibile. Contra secundo sic prius secundo philosophorum diffiniens
naturam dicit quod sit est principium motus et quietis eius in quo est
non dicit quod est principium in quo est motus ut actum principium non
solum sed quod est principium eius motus in quo est illud principium nec
vel intellige ista diffinitio tamen de principio passivo. Tamen quia forma inge-
dens in ea quod nisi tamen quia tunc non videtur dicere esse activa et illa
quamvis vel ponit quod activa in quo non habet nisi non principium motus ille
autem nisi planum est aliter quod activa habet principium passivum. Ar-
guitur quod impossibile est sicut quia vel dicitur de ab vel sunt domus est
corpus que sic nec sic fieret aliter sicut nisi dolabre et plana
in eodem casu. Si natura sua esset in lignis ipsa faceret navem.
Secundo nec est sive aliter navifactiva est actum. Et vel dicitur quod a
natura sic quecumque sit a principio in materia et e contra vel nove
causa efficiente cum quia in motu ab vel probans philosophiam non esse
practicam arguit hoc ex obliquis. Aliud potest principium est in fa-
ciente illud prius est in motu tamen quia secundo philosophorum reducit phy-
sicam et fortunam ad naturam et intellectum constat autem per ipsum quod ca-
sus et fortuna non esse principii efficientes sed illa adeo reducuntur.
Non esse efficientes ... Et nec movere dicitur et vel quod ...
vel fuit in quo ... nisi est potentia aliquid forme que sic moz
movetur sicut moventem ab extrinseco quod manifestius. Contra ar-
guitur sic compositum ille esset materia postquam non fuit et non fieret de ali-
quo sui quod esset potentia eius cum est nisi dicitur per omnem compositum esse
creatum. Ergo eodem modo si forma substantialis esset materia postquam
non fuit et non fieret de aliquo sui dicitur quod esset creata. Sed si
non potest huius imminutum in materia forma esset postquam non fuit
et non de aliquo sui ergo illud vero necessario ponendum. Sed contra
primum opinio arguo sic quecumque aliqua potentia activa agens respi-
cit aliquem terminum qui variatur secundum plures gradus eiusdem
perfectionis si respicit totum terminum cum omnibus gradibus primo re-
spicit quemlibet gradum per se licet non primo ex quo de primo obiecto
potentiarum et de quolibet per se contento sub ipso. Sed potentia activa
generantis respicit totum formam primo tamquam terminum primum for-
malem actionis ergo quemlibet gradum illius forme respiciet per
se et sic vniformiter per se causant gradus eiusdem ... formales.
Ergo quamdiu potest per actionem suam sive unum gradum producendo
vel corrumpendo potest et sic alium vel ergo quilibet de novo producitur vel nisi
est nova. Sed dicitur sed quod agens potest mutari compositum sicut video quod
per se generatur et primo actio tamen in quolibet partem quia non in materia ...
quod ista instantia nulla est quia nisi non est eiusdem rationis cum composito
nec cum forma sed quilibet gradus forme est gradus forme vel eiusdem ra-
tionis cum alio et ideo non sequitur conclusio. Contra probo quod ponendo tale di-
minutum generatio esset violenta. Contra illud in terminum quod ponitur diminu-
tum vel forme complete vel est per se sufficiens actum adgeneri
vel non. Sed sic cum sit agens ille semper agit et sic omnis forma
simul inducenda vel saltem illa semper adaptata est fortior potentia activa.
Et preterea ... gradus primus concedit in esse sic imperfecte gradus com-
pleto adveniente et impossibile sit quod incompletus sit sufficiens ac-
tiva perfectionis non est dicendum quod sic sufficiens actum. Si autem non
est sufficiens activum ergo prius nisi agit agens extrinsecum

Tertia opinio.
Rationes in oppositum.
Ratio.
.6.
2a opinio
Ratio opinionis
Instantia .6.

quam illud moveatur aliquando illud moveatur per accidens licet impossibile. et ita contingit nisi aliquod esset in quieto esse secundum aliquam formam. Ad primum ergo patet quod ex quo movetur non agit erit actio violenta contra eos. Similiter ergo possunt illi gradus ut vincet violentia omnino. Contra: quicumque ponit id inchoatum activum oportet ponere principium generans quod est extra, scilicet principalius agens. Sed ergo motus vel generatio sit violenta ... principium extrinsecum ... generatio erit violenta quando illud quod principium principalius activum est extra. Praeterea si ignis igne ex aere generetur forma ignis ... paulatim per fugiens per gradus ... agentis eadem ratione contra deficiet forma aeris paulatine ... et in aliquo instanti vel ... successive fiet. Ad medium erit illius de aere et de igne et erit corpus neutrum nec ignis nec aer nec mixtum quod est inconveniens. Contra: ponamus gradus esse 3 gradus duos in forma. tollit scilicet a. b. c. Aut ergo a gradus sit in gradu vel et maior, ut cum ponis ex quo fiant alii. Et tunc ut dicis a sit ad ipsius b. et b. ad ipsius c. tunc arguo sic: si a sit aliquid ipsius b et tamen b generatur ex a. sit ergo per id sub quod est a. ... ad ... sit illud ad d. Contra: primo modo ergo idem generabitur ex se ipso et idem erit actum ... et prius et posterius se ipso duratione que omnia sunt impossibilia. Sed secundo modo tunc quero utrum b. sit ad ipsius d sive fiat et tunc redibit eadem questio scilicet an sub id sub quod est b. aut sub ad ... sit ad c sub quod est idem b sequuntur omnia inconvenientia que prius sub quod ad quecumque ut prius. Illud ergo necessario procedere in infinitum ... standum est in primo quod b sit ex a sicut ex isto quod nunc est sub et ita si omne tale sit creatum secundum quod quicumque ponat tale ... id quod adveniret creatum. Contra: si ... forme erit ... tale ... cum illi ... ex qualibet ... vel ... gradus quod licet ... pluralitas ... mediatas ergo quelibet forma ... vel grande exit esse ... inchoative et seminaliter ... quod deus faciet existit ille in rebus ... sub ... cursum ... inchoationem forme ... et ita ... illud aget ... non tamen aget nisi sicut ... formam completam existentem ... existentem producens ad complementum. Contra: si forma corrumpit mediam gradum ... et motor postea agens ... eandem formam non prius corrupta ... ex quo non ... ad eius. et idem ... incipere et ex quo ... agit ad sui productionem completam postea agens extrinsecum ... maior ... id ... et perficiet ... formam ... quo prius perficiet et corrumpebat quod est ... Contra: rationes ... ad primum cum dicitur quod generatio erit violenta cum violentum est cuius principium est ab extra. dicendum quod violentum est cuius principium est extra passo in motu non conferente ... vel motum quod in motu violento patiens nil confert ad motum. Sed licet ... non ... impossibile non est motum esse sine motore sive sit naturalis sive violentus et motor ... cuiuslibet motus ... cum de ... ... ut sit ... motu violento ... est ... quod iste motus est violentus cuius principium ... in passo ... hoc est ... inclinationem quam contrarius ... in motu violento. hoc non est ... inclinatione quam ... quod principiat. Sed ex violentia agentis violentam patiens ut capiat ... sicut non est ... illi quod ... et ideo contra principium activum sit ... tamen ... quod motor ... sicut aptum natum est moveri ex ... inclinatione. Indicat ... descriptione violenti ... causae ... non ... quod sic ... passum. Contra: ad 2m

cum dicitur quod non est principium motus et cetera. Dicendum quod motus dicitur ... principium passivum solum sive principium effectivum sit intra vel extra hoc non arguit quod ... ex diffinitione cum dicitur quod est principium motus eius in quo est per se et cetera. planum est quod impossibile est quod in eodem sit primo principium movendi activum quia tunc idem moveret et moveretur nisi ... in uno ... est passivus ... prius dixi et ita quod est ... non est aliud principium hoc etiam patet ... de medico sanante se quia quod medicus sanet hoc est per se sed quod se sanat hoc est per accidens ... ex quo ... potest activum et movere potest non est eius quod movetur primo sed passivum cum non sit principium motus et quietis eius in quo est motus primo et ... illi quod movetur quod habeat principium activum motus in se ... quod non ... principio passiva ... hoc patet. Contra: ... est motum sicut aptum natum est moveri ... aptum natum est sic movere quia habet principium activum talis motus quia ... calidum est aptum natum calefacere ... sicut ... et principium activum hoc est per accidens ... ymaginatio ... motum illud quod inclinatur ad esse ... ablato principio effectivo motus ... principium activum est extra non nego tamen quin multa ... habeant principium activum sui motus in se ut in motu augmentationis et locali ... Sed nec habet principium activum generationis in se ad omnes ... que sunt secundum ... Contra: ad primum cum dicitur quod ... non ... solum et cetera. Dico quod sicut principium activum est quo ... ita et passivum ita quod principium passivum non est illud ... quo est motum per se sed est per se principium motus qui movetur est in isto per se ... est principium passivum ... quod forma est ... non solum ut est principium passivum ... eadem de forma. Contra: motus ... lapidis deorsum est ex forma scilicet ex ... lapidis ... est ... receptiva ... eiusdem ... ut patet ... forme ... quod ... est principium passivum ... de forma ... de alteratione ... non inclinat ... ad qualitatem ... alteratur ... quod est ad formam ... Contra: ad illud de ... et ... dicendum quod ... aptitudo ... ad formam ... quia ista ... est aut si aliquid est aut est ... inclinationem ... ut omnes forme inducte ... in ... ordine ... secundum inclinationem ... ut in domo ... aut est per inclinationem ... ad ... nullum ... forme ... et cum ... quod ... impossibile ... et cetera. Dico quod ... passiva ... ut in lapide ad motum ... et cetera ... est ... ad ... aptus natus ... tamen non ... passiva cum ... inclinatione. Contra: ad illud de domo ... dicendum quod sicut ars agit propter finem quia ... ita ... faceret domum quo ad hoc sicut ars facit propter finem. Contra: ad illud de ... dicendum quod ... non agit propter finem quia non deliberat quia si ars ... agit propter finem. et tamen non deliberaret quia non est ... deliberare in agendo sed statim ... finem operis sic ergo ... est ... quo ad hoc ... quod ... habeat principium activum ... quod motus sit ... Contra: ad aliud ... quecumque ... mota sunt. Contra: dico quod ... est ... principium motus est ... non sit ... illius motus.

na...

forma n. nullus est principium a quo motus in naturalibus aut unde.
quod nullum est principium motus. non sic ut ex hoc est nunc efficiens nec similiter
in illis autem semper est aliquis nunc. non. in statue hic ille materia quia
ad formam statue. nunc statua racione fore artificialis principium alicuius
motus eadem est sicut patet. ad id vi. metaphisice de dicto physice et patet
circa quia omnino non licet principium alicuius motus artificialis nullum. Ad
illud de celo dicitur quod equivoce nunc ut est principium activum ad
unum prout ad omnem entis agentis ex proprio inclinatione ad quem
tunc est principium motus simpliciter et violentum. patet n. quod gravis igne
agens altera non est nunc primo motu propter hoc primo motu et ad unum primo
motu reducitur. cuius unum misit ad propositum de isto. Ad alia dicitur metaphisice
cum dicitur quod accasu fuit in quo certa quod nunc est aliquid principium forme quod
sic movetur materia sicut movetur ab extrinseco et efficiat de calore
et sanitate quod est principium sanitatis dico quod calor est principium sanitatis
secundum quod actu illam licet non per ultimatam formam eius formaliter
ut quod sic aliquid diminutum quod fiat sanitas et ideo illam causa
sic in omnibus generatis accidentibus patet enim quod sanitas dequa ex
complexione per virtutem activam in qualitatibus absolutam reductiva
ad equalitatem que equalitas est sanitas vel concomitans eam.
Ad secundum dicendum. n. metaphisice exponendo philosophum. unde vult quod principium sanitatis
quamquam est principium motus et cetera sanitatem completam. unde dicit sanitas
si fuit ab arte medicine tunc principium agens sanitatem est forma
sanitatis que est materia. et si fuit sine arte tunc agens ipsum et
ex sanitate materie sanatur licet est diminutum et ideo indiget ad
ratificatione. Eadem quod si accipit sanitatem. presente per ipse dicta tunc
sanitas est in medico de calore sanitatis. et equalitatem in corpore
alius simplicis unde est potentia ad sanitatis per eam. Ad aliud dicitur
quod si compositum esset tunc materia principium non esset. et non esset de aliquo
sicut ut de mixto. nec ergo caret. Ad. non de forma. et ideo dicimus quod
nulla causa quia composito per se sponte fit. et ideo tamen per se
sumitur generationis unde quod sibi res sponte fiunt. et ideo si esset post
quod non fuit et tamen de aliquo sunt careret. Et formeris sponte
natura fit per se. ideo non est simile. Et ideo dicit iste quod adiuvanda
causa sufficit quod compositum cuius forma est per se fiat de
aliquo sunt istud declarat ex n. metaphisice. tamen sicut xii
anno xix sicut illud nunc est aut ergo vel dicit quod forma apud aristotelem
non habet generationem et corruptionem nisi accidentaliter sed per generationem et corruptionem.
compositi ista ratio non sufficit quia ultima causa compositi
ex diversis principiis non obstante quod neutrum illorum generationem quia sic
ad per se sed per accidens quia tamen utrumque ipsorum est de nichilo ergo
compositum dicitur sicut de nichilo generacione eadem ratione si forma sic extra
non obstante quod fiat de nichilo per accidens non vitatur cum eadem ratione.
quia saltem fit extra. Capitulum nullius actus est per se sicut sicut
nunc et tamen nulla accidit fuit per accidens non obstante ergo quod forma
non fiat per se si non sit aliquid in materia de quo fiat erit de novo sic
sicut sibi competit fieri. et per eius causam. Capitulum si sola materia preexistat
et esse forme sit ante abs seu non vel omnino compositum quod forma sic
per causam et extra unde non videtur sufficere defectio compositi et non
forme quia ex quo forma est ante res aut causa assignatione unde habet
suam creacionem. Et ideo ad dicendum quod quia forme competit in materia per
partia sit magis minus potencie tamen per illud et ad formam ultimum
ideo non causatur. quia res forme causa est tantum prius vel per se obedientia
sed ergo causam est quod potentia. sicut in ea consultans ipsum ad veritatem
formam non est ipsa nec actualis nec potentialis. quamquam ergo ponis hic positum.
non vocabis formam generationis esse sicut per causam potentia de ratione. ex
ratione autem non fit forma cum forma sic quod abstrahit. Item nec tamen
me sufficit nam eternum compositum potest accipi quando ipsius
me per accidens et causa talia accidunt quod fuerunt ex extraccionem forme
per ipsorum extraccionem tamen non tollitur quoniam forma fiat ex nichilo
alio modo potest accipi tamen per inclusione ipsius forme sed
cum causa talis tamen sit ipsa forma per quod succedit alii forme etc.
eadem dubitatio et per eam quod est impossibile. Et ideo dicit hu. quodlibet quo
q. ix. quod si ars velit per (?) omnino hunc quod omne id quod fit

quo aut alia inclinacio educitur quia ibi est in potentia materia vel. unde
quod non est ad aliam ut ad eam. Secundum autem non plus unitur
corpori humano quam animo..

quocumque modo et non ex aliquo sunt quod prefuit creature. Cum forma vero
non fiat ex aliquo sunt nec negamus dicit ipse omnino potest tam di-
ctum nunc est ut eius decontradictionibus cum dictum sic de relatione sed non dico
dam quod probabit postea melius. Et ideo est alia opinio dicitur
quod omnis forma que est actu in materia generationis fuit prius in potentia me
non solum obiective sed in ipsa non et subiective. Et dicit ergo forma non
creatur in magis dicit eam preexistere totam sed eius entitatem separata
nunc tamen dicit se in materia propriam ponere latitatem quia
dicit eam non preexistere sed eius modus actualis et addit non
infinite quod ista tota forma talis modo preexistens est in potentia
dicens sive qualitas in statu aut sic quod forma sic creatur aut tamen
generationis preexistat. Confirmat quibusdam vero. Primo per eam ergo
metaphisice ubi loquens de generatione compositi que est terminus de
potentia in actum dicit quod terminus de potentia ad actum non largitur inclina-
tionem rei sed perfectionem metaphisice. et xii. metaphisice agens apud
aristotelem non est constituens in eo vel in unum sed est extrahens id
quod erat in potentia ad actum. Ex quo patet quod philosophus quod ad per
generationem terminum de potentia in actum non acquirit aliqua res no
va sed solum novus contrahit modus aliquis compositi tunc modo
omnis plures res quam ante. Secundo sic unumquodque genus et
speciem dicitur per actum et potentiam. Est n. album in actu et album
in potentia. ignis in actu et ignis in potentia. Item actus non possit sal-
vari nisi eadem res esset forma in actu et forma in potentia cum
proprietas speciei sumatur a forma. Capitulum tertio esse in potentia est
medium inter esse in actu. et non esse omnino. quod non est in sui negatione
medium autem ita aliquid est extremis. quare cum album in potentia
sit medium inter album in actu et non album omnino. quod est negatio
albi sicut ergo albo in actu et negatione albedinis sic et ad aliud.
sic albo in potentia vere est ad albedinem ideo. Sed ista opinio
videtur esse contra intentionem aristotelis et auctoritatem unde augustinus esse
sic nulla generatio se ut sic aug. dec. c. z. Sed primo quod tunc
forma tunc passive in potentia materie et ipsa tunc materia fit de se
ipsa tunc in potentia mutatur causa forme. Secundo eadem ratione quia tunc
eius esse in potentia effectiva dei agentis possum dicere quod totum
eius quod nunc est actu fit ex se ipso tanto sic et effective
tanto in potentia effectiva dei et ideo non causat et per eam tollemus
omnem creationem. quia nulla est creatura quin prius fuit totum in potentia passi-
va vel activa. Sed dicitur quod agens facit per hoc quod formam
producat materia de se ipsa in potentia. per hoc est sicut materia agat
in se ipsam terminum do quousque forma fiat in actu que fuit
in potentia. Iste autem compositum vult quod neque sufficiat formam fieri materia de
se ipsa in potentia ad hoc quod dicitur causa sed cum hoc oportet plus po-
nere. Capitulum sicut se habet materia in composito ut per illam dicatur ad
esse in potentia sic forma se habet ut per illam dicatur esse in actu.
Sed impossibile est ponere materiam formam in aliquo per entitatem
convenientem sibi per se et per tamen non sue et dicere quod illud non sit res
et simpliciter in potentia. ad aliquid dicitur. ergo impossibile est ponere formam
in aliquo per entitatem sibi convenientem et perfectionem sue in aliquo
et dicere quod ideo non sit in actu per hoc modo. quia sicut non potest esse
descensus contra materiam primam nisi pervenit per aliud itaque ad
census mentis sibi materia nisi mens actu. Et confirmatur
quia sicut impossibile est aliquid esse potentiale sensu modus contradi-
ctur aliquid conveniens ratione forme maxime si ponatur
per entitatem suam realiter ut ista ponit. Capitulum quod est in
dividuis ad aliqua duo inmediate contradictoriorum in
composito quod realiter differt ab utroque per hoc n. per hoc
pluraliter s. extra compositum modo est (?) medium sine infinitum
terminus probat quod illud quod stat unum terminum per se cum al
utroque terminus ab utroque realiter est diversum. Per quod dicitur medium
esse aliquid perfectionis a formis ergo huius quidem medium dico
inde cum ergo in proposito per istos esse forme sic medium ad
modum eius essendi possibile et tale realiter erit de novo ab
utroque cum isti modi sint impossibiles. Capitulum patet omnis tamen modo.

Similiter autem est actus est actualis et tamen vbi ... actu tenetur vniuersaliter
ponit. potest siue modus potentialis essendi forme et actualis siue modus
essendi actualis eiusdem ad genus quod pertinet. quia dicit quod potest esse
quod ad rem quod actu est infinito sibi quam vel ad predictos modos.
est infinito quantum et ipsa forma per aliquem essentialiter non variatur.
Sed secundum tales modos per istos ergo et c. Cum omnis ... et dispositio.
esse vel presupponit rem ... entitatem in esse siue materiam.
Sed modus essendi actualis et potentialis dicit ... et dispositionem circa rem
puta esse formalis ergo forma debet esse materialiter ... formaliter
... ei modus quo res attribuendi ergo illud quo
forma dicitur esse aliquid materiale modus eius esse non potest sed
est ab amore presuppositionem. Cum ad maius oportet ...
... sic diminucio adeo vel ab eius simpliciter per tantum
... ponendo quod ... essentialis ... habeat esse reale ...
... quod illud in quo est ...
quia nulla diminucio realis est in qua terminus realis non dicitur a
termino a quo sed vera est quod forma que ... esse in ...
realiter habeat esse ... non erat ... a quo non
sufficit dicere quod sic variatio realis per modos reales ...
res diuersas. quia non videmus in ... sequi quod accidat.
quod nulla est diminucio realis sic quod ... importet
diuersas res sed solum diuersos modos per eandem rem.

[illegible]

fiat educta et inducta sicut post nichil id quod creatur et id quod educitur ut visum
est. ¶ Ad 3m dicendum quod illa forma dicitur alicuius quo est nata esse
per se sicut subiecto in quo fit. Illa autem forte dicitur ab intra que nec est
nata esse nisi in subiecto. Eductio ergo super inductionem addit dependentiam
denariam forme ad materiam et solo eo modo quo dictum est. Similiter dico
de generato et de composito generato quia ipsum tantum non creatur communiter generatur per
mutationem creatur. Sed non sic est in actione illa quod prius non erat
mutatione producitur forma dependens sequens et post aliqua mutatione
compositum compositum sed eadem mutatione unio qua producitur compositum per se terminus
creatio continue in creante agens producit forma et ideo forte filius non
creatur. Sed contra adhuc videtur stare quod forma sit dependens et idem
est. Dicendum quod creatur de nichilo est producta per simpliciter nichil
creans cum efficere et sic non producitur compositum nec forma prius nichil sed
post materiam plurimam et compositum natum transmutari ut decet fiat
compositum et forma in composito et sic non est causa materialis per se ipsius com-
positi per se generati. Ita est patiens causa ipsius forme et ideo
forte non creatur. ¶ Contra ergo sunt questiones de quo est forma
si hic denotet subiectum et substantiam esse. Dico quod est dare causam
efficientem forte si queratur de efficiente causa. Ad quartum dicendum dico quod
non est de aliquo materiali quia forma non habet materiam per se sicut illam
sicut forma perficit materiam et non est causa formalis mere sic nec perfectum
a forma et non est causa materialis forme per se loco cuius patiens sit
materiam rerum composita et per se causa et est patiens causa materialis
eciam rerum sicut ipsius magis est pars composita cuius pars
adeo remotius quam rerum forme et ideo materialis patiens
quia ipsa perficit in aliquo composito. ¶ Ad sextum dicendum dico
quod si compositum producatur et non de aliquo sicut creatur. Dicendum quod verum
est quod ex post simpliciter nichil quia nichil presupponeret sicut
esse nisi solum esse. Nec ergo ponitur si forma esset et non de
aliquo sicut creatur non sequitur quia cum sit post nichil sicut per se
ita quod non presupponit aliquid cuius de quo sic presupponit
non nichil ex quo fit compositum per se et patiens ex quo fiat forma
patiens et ideo non est creatio sed productio eadem producitur qua
producitur compositum et ideo nisi compositum creatur non potest ipsa creari. Sicut
dico ergo quod nichil est in materia neque activum neque passivum nec in nec
forte sive creatus sive patiens de quo fiat forma. ¶ Secundo est videndum
an hoc non obstante quod in materia non sit dare patiens forte
tamen hoc stet quod in materia sit aliquid principium activum quod dicitur ratio seminalis et
est hic modus in quo omnes concordant scilicet quod rationes seminales sunt
ponende. Quid nominis invenitur hic. Ratio seminalis sunt verba
Augustini. Res signata fuit apud plurimum et fuit communem visa
causa quod autem sic potest patere per probationem Augustini vincas legas ut dicit
Genesis 22. Omnis nunc vulgatissimus eius sed quodammodo illos leges
seminales sed quas quod de quo sic presupponit vel non ponit ex hiis verbis
... omnia que gignuntur suo tempore exortus processus
sumunt. Sed hic autem modo etiam verba ipsius patris exponunt apud se
sed de hiis omnibus forte. Ad quod eorum quod seminales rationes sunt.
Et 3o dicitur c. 3. Alia sunt semina iam conspicua oculis nostris
et est. Sed primo videndum quod sit ratio seminalis. ¶ Secundo in quibus est ponenda. ¶ Sed quod F.
sit ratio seminalis et verum habeat veritatem de hoc sunt opiniones. ¶ Quidam autem dicunt
plurimum quod ratio seminalis semper includat unum activum. Satis autem
exempla et probatio Augustini probatur ad Ruam x°. Sed dicitur quod levi fuit
in Abraham et aliis ... sed differenter quia levi fuit non sed rationem semina-
lem sed ipse non sed rationem seminalem sed solum per corpulentam substantiam utique
tantum levi qui ipse fuit non sed materiam vel rationem nec patiens generatur
dicere unum passivum sed activum. Quod autem ipse sic ratio seminalis
dicitur quod quam est aliquid forme dependens eadem quam oportet est materie
imperfecta et ideo dicit unus doctor scilicet scilicet Thomas quod rationes seminales
dicuntur omnes virtutes complete active et passive certe et solares in
rebus naturalibus nec dicuntur rationes seminales propter rationem aliquam in-
formationis existentis in eis vel eis annexe quod ad virtutes in semine
est virtus formativa imperfecta sed hee virtutes active et passive
perfecte primo inditus sunt collate causam. ¶ Exemplum quod ex quo

seminibus ad ea et consimilia perfectis passivis producentibus. ¶ Sed contra videtur
sententiam ex ratione seminis quod imperfectum dicatur et imperfectionis et ratio
seminalis rationem activam non dicit nisi ut seminis. Hic autem non est
ratio activa completa nec alicuius iam perfecti materialiter perfectum formam sed
quod ratio seminalis non dicatur virtus activa perfecta et completa. Quare
autem ratio seminalis nominet virtutes activas completas et alicuius imminus
forme impressas patet per rationes suprascriptas mente sicut dicit virtutes que sunt
in seminibus que faciunt etiam non sunt alia materia sed impresse sicut
domus in mente edificatoris et domus impressa non materia sicut
virtus seminalis vel sicut cum est virtus activa et virtus incompleta non virtu-
tes active et passive complete cuius dicuntur virtutes tales
sunt cum utres sive rationes seminales dici non debent. ¶ Quia sicut oportet
esse rationem solem esse virtus seminalis alicuius producti imperfecti.
Virtute solis. ¶ Et ideo dicunt alii quod rationes seminales non sunt potentie
active et passive tales sed sunt habitudines et rationes istarum potentiarum
¶ Sed istud est mirabile fatum primo quia sed beatum Augustinum rationes semi-
nales sunt una propterque sive sed que continent omnia ista talia
autem non sunt rerum sive habitudines cum sint principia per que res con-
stituuntur. ¶ Secundo quia potentiis destructis et rationibus impositis habitudines non esse
dico ergo prius dicendo uniuntur magis potentie active et passive relique
quod etiam remanebunt habitudines sive rationes earum et tamen non vocabuntur
rationes seminales. ¶ Quidam ergo est quod ad istud articulo quod
semen ex quo completur eciam quod sicut ratio seminalis. Semen ergo ap-
pellatur corpus quoddam quod est huius modi rationem seminalem passive forte
decisionem ita quod non nisi sicut illa forma habet ratio seminalis
esse in illo in quo quasi forma est semen hominis vel generativa
vel nucleus arboris talem autem seminum forma non videtur principium
intenta dicatur sed ipsa ad ex semine generatur quod talis forma
sic via in illo passiva ubi perfecto ad perfectum sicut et corpus forte
cadaveris non videtur ex se principaliter intenta sed quasi via in processu
perfecto ad imperfectum. Constat autem quod talis forma non est creata me-
diante nec alia forma principaliter intenta primo modo permanens unio.
Ratio autem seminalis est aliqua qualitas naturaliter consequens formam seminalem eius
ista autem virtus non est creata modo sicut nec semen quia ista non ... L.
nisi autem forma seminalis seminis unitum non est magna ... et incorporalis
sicut dicunt alii. Sed est derivatio in materia actione agentis et hec est
virtus seminalis vel formationis corporis et fuit virtus que fuit quando
erat seminalis propagatur sicut alii hoc est communis ambobus generatum.
Ista autem virtus non est activa generationis etc. quia non manet in ista
generationis forte in fine deducendi sicut nec forte quamvis aliter quo quia
imperfectum non est causa perfectioris nec valet dicere quod virtute seminis descen-
dentis posset vincere suam speciem quia virtute non entis nichil agit
sed generans cum non sit prius supposito cum ideo eius adhuc tamen
dictum est quod de quolibet. ¶ Secundo est videndum et in quibus ratio seminalis
sit querenda. Sed sciendum quod aliquid producit sibi similia. Univoce ut
ignis ignem. Quedam autem mere scilicet mere propagatione ut vegeta-
bilia. Quedam autem neutro modo immo dissimilia in specie et forte
ut sol. Dicendum non que producit sibi similia mere propagationem.
Videtur mihi quod in eis reperiatur ratio seminalis quia per decisionem se-
minis generantis in quo semine est quedam vis in ... activa a ho-
mine ad productionem filii per generationem seminis que vis in-
dicatur signante vocata ratio seminalis. Sed de generatis autem ex putre-
factione et degeneratione et cetera generatorum inferiorum vel elementorum dicunt quidam
quod in principiis elementorum celesti virtus aliqua similis illi que est in
semine propagantis que virtus est ratio seminalis. Sed in generatione
et cetera ut lapidum et mineralium. Sed in generatione elementorum
et mixtorum elementorum corrumpendo talis virtus agnoscitur ita quod nichil
est ratio seminalis in corrumpendo agente alterationes prius generatum.
Contra istam positionem sic utique est vis talis cum non sit creata
ordinata in agendo a virtute principali generantis videtur quod a
motore principali agente generante suscepit actionem primam. Sed sic
non est in istis imperfectis quia passiva ista per nullam virtutem
receptam intrinsece activam nisi non principaliter agente continuo

quod maxime apparet in elementis que amoto extrinseco agente non perficiunt ad formam contrariam sed redeunt ad naturam propriam sicut aqua cessante igne redit ad frigiditatem. Contra secundum arguitur per [illegible] quod ad eductionem autem de potentia tunc fit [illegible] sit tantum [illegible] unum vel [illegible] nulla actionem ponit in [illegible] unde secundum hoc posset dici quod quia pluralitas non est ponenda sine necessitate sic videtur negare rationes seminales [illegible] cum [illegible] ita ponitur in genitali quod non sit ratio seminalis in aliquo [illegible] [illegible] propria quidem sed solum una [illegible] est etiam ponere et hoc est nisi absente agente extrinseco alterandum esse perficiat ut fiat generatio quod in nullo videtur nisi in generatis ex semine [illegible] generatio solum potest ratio seminalis non in putrefactis nec in [illegible] [illegible] mixtis nec [illegible] in generatis ex semine animalibus et plantis ponere rationes seminales ita quod essent actiua nisi [illegible] quod [illegible] alterationes sine presentia agentis extrinseci potest tamen dici quod licet ratio seminalis proprie non inveniatur nisi in [illegible] que per decisionem seminis generantur tamen in [illegible] potest poni in omnibus mixtis in quibus agitante recipiuntur qualitates que sunt via ad formas ulteriores. In eadem etiam potest [illegible] qualitas aliqua actiua [illegible] que est via ad formam [illegible] et [illegible] qualitas [illegible] que dat [illegible] et est ratio seminalis potest etiam [illegible] esse ratio seminalis [illegible] in mixtis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] potest [illegible] mixti [illegible] ex uno elemento potest [illegible] mixtum ut fecit de [illegible] pisces. Ex hiis patet quod [illegible] [illegible] [illegible] quod melius [illegible] ponendo sunt rationes seminales quia potest fieri [illegible] [illegible] mixtionem vel [illegible] ut [illegible] qualitas vel forma que est una ad aliquid perfectius

Utrum actio de genere actionis sit in agente ut in subiecto

Ad solutionem istius questionis tria sunt inquirenda. Primo quid sit actio de genere actionis. Secundo quomodo actio et passio habeant ad motum et mutationem. Tertio in quo sit actio de genere actionis ut in subiecto. Quantum ad primum sunt plures modi dicendi. Primus dicit quod actio includit duo scilicet formam aliquam absolutam et respectum ad agens [illegible] tamen quod illud absolutum [illegible] [illegible] machione [illegible] formale et [illegible] hoc ut dicit [illegible] [illegible] entia [illegible] [illegible] de entitate quia non de respectu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rem absolutam cum respectu. Sed contra hoc arguitur quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sic repugnat eis compositio ex aliis et aliter [illegible] [illegible] sequitur quod quodlibet eorum non esset per se unum immo plus faceret unum homo et albedo quam absolutum et respectus quia albedo dicit rem suam in compositione ad subiectum [illegible] autem in compositione ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de quolibet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fugiendo dicunt alii quod actio que est de genere actionis est id quod forma [illegible] sicut calefactio [illegible] quod calor [illegible] [illegible] [illegible] rationem actionis ab aliquo extrinseco scilicet ab agente a quo [illegible] denominatur actio [illegible] est ab illo ita quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] possit dici actio dicta forma incompleta vel motus non tamen possit dici actio et hoc sufficit ad [illegible] novum predicamentum et novam actionis quia [illegible] [illegible] forme incompletae ut sit quod habeat aliam rem sit extrinsecam [illegible] aliam denominantem et eadem modo dicit in aliis [illegible] predicatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed contra istud arguitur sic talis denominatio ab extrinseco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] denominatio facit nova sunt nove passiones [illegible]. Ergo si talis denominatio facit novum predicamentum [illegible] quod predicamentum est ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] polo aut est [illegible] aut [illegible] et utroque modo aut [illegible] aut [illegible] si [illegible] et [illegible] hoc [illegible] omnis est [illegible]. Illa autem non [illegible] [illegible] etiam [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] non [illegible] in absoluto nec [illegible] dici quod sit polo [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] que [illegible] non est [illegible] realis. Et [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] prima [illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] dici quod sit polo [illegible] respectiva quia talis non [illegible] [illegible] [illegible] forma et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] probatum.

quod est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod talis denominatio accipitur ab aliquo modo eodem a quo accipitur [illegible] [illegible]. Contra ex hoc non [illegible] quod [illegible] forma que nominatur actio est [illegible] motus eadem a quo est in [illegible] novo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et talis modus eodem sit [illegible] [illegible] quod [illegible] aliqua res [illegible] [illegible] [illegible] in qua est et sic ad predicamentum actionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modus eodem [illegible] hoc autem [illegible] [illegible] intendunt. Contra quia sicut dicit [illegible] [illegible] sit per motum semper acquiritur ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] motus sit ad [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] est res aliqua acquisita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad predicamentum [illegible] cum [illegible] [illegible] sit denominatio vel [illegible] predicamenti actionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma incompleta [illegible] [illegible] aliam rem [illegible] [illegible] ad [illegible] actionis. Contra [illegible] si [illegible] [illegible] denominans extrinsecus sit nova actio [illegible] quod tale [illegible] sit [illegible] quia denominatur [illegible] [illegible] sibi extrinsecus existente et non [illegible] [illegible] quod actio que est predicamentum est forma [illegible] vel illud quod per agens de novo producitur [illegible] tamen [illegible] ut est ab agente ita quod sine hoc non haberet rationem actionis non tamen sit quod [illegible] haberet [illegible] ipsius actionis sicut [illegible] [illegible] [illegible]. Sed quia [illegible] [illegible] sicut per aliquid extrinsecum [illegible] forma que est [illegible] ad genus actionis. Sed [illegible] [illegible] [illegible] quod actio [illegible] [illegible] [illegible] genus distinctum [illegible] [illegible] [illegible] non potest ponere [illegible] quid absolutum quia si ponatur forma absoluta vel [illegible] nova [illegible] agenti [illegible]. Sed [illegible] non sequitur duo inconvenientia [illegible] unum quod ad actionem esset actio [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] quia ad omnem formam absolutam novam potest esse aliqua actio quia talis forma [illegible] est [illegible] nec [illegible]. [illegible] [illegible] quia [illegible] in quo ponitur vel non ponitur in agente vel in [illegible] [illegible] [illegible] si ponitur in agente ergo omne agens [illegible] [illegible] [illegible] formam absolutam quam [illegible] [illegible] ab ipso quia [illegible] [illegible] [illegible] ab ipso nisi [illegible] actionem agentis [illegible] ad hoc ut habeat actionem [illegible] [illegible] [illegible] sit forma absoluta nova [illegible] quod [illegible] [illegible]. Si autem dicatur [illegible] [illegible] quod sit in [illegible] [illegible] etiam [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de genere [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actionem que [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] alia a qualitate [illegible] [illegible] [illegible] maxime de forma [illegible] et [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que non est [illegible] [illegible] [illegible]. Hoc patet quia albedo potest manere in [illegible] [illegible] actione [illegible]. Sed videtur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod agens [illegible] [illegible] [illegible] formam absolutam [illegible] [illegible] [illegible] ab ipso quia motus est actus entis in potentia passiva [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in potentia activa et non [illegible] eius [illegible] [illegible] ad actum non est motus nec mutatio. Sed illud non valet quia si actio sit forma absoluta et nova in agente necesse est quod habeat [illegible] susceptivum quia non est per se subsistens [illegible] [illegible] [illegible] aliquid ponitur susceptivum nisi [illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible] [illegible] [illegible] actionem [illegible] [illegible] susceptivum ad actionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible] quod agens [illegible] [illegible]. Quod autem adductum est in [illegible] [illegible] quod actio est actus potentie activae [illegible] quod est [illegible] [illegible] difficile est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non potest esse potentie activae [illegible] susceptivum [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] potentie susceptivae vel [illegible] nec potest esse eius [illegible] [illegible] ut ab ipsa quod est [illegible] esse eius ut activum quia [illegible] actionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] actionem et adhuc [illegible] quo [illegible] [illegible] ipsum ad [illegible] [illegible] actionem et sic in infinitum. Sed tertio [illegible] [illegible] [illegible] quod actio qualiscumque licet sit [illegible]

93

actiue tamen est actus alicuius potentie passiue quia hoc est vnum vniuersale de omni forma de omni forma que non est separata ab omni susceptiuo. nec potest poni forma abstracta non noua sed agenti coeua quia tunc actio esset et non esset aliquid passum quod videtur esse contra rationem actionis quia actio requirit non quod agat sed in quid agat. ¶ Probatur etiam ista ratione quia non vniformiter est actio quando incipit agens et quando iam agit quia si quando incipit agens / agens eque agit sicut quando iam agit ergo non est maior ratio quare illud posterius fit quam non sit. nam non fit nisi quia agens agit et prius non ita agit sicut postea quando res accipit esse. ¶ Secundo principaliter arguo sic. dicendo ut prius. Si ponatur forma abstracta coeua illi in quo est vel ergo in agente vel in passiente. Si in agente secundum quod intelligitur aliquis actus non incipit nec desinit nisi quando forma actiua ad istam actionem incipit vel desinit et tunc quamdiu calor est tamdiu calor manet calefaciens et passum quando calor impeditur a passo eque agit sicut quando non impeditur. Si autem ponatur in passo sibi coeua est oratio inpossibile quia destructo agente adhuc esset actio eadem in passo. Similiter eadem ratione de actionibus contrariis. Simpliciter succiue a contrariis agentibus patitur. ¶ Ex dictis ergo concludo quod si actio est genus distinctum predicamentum ipsum ut sic non dicit nisi rem et vltra si omnis res conueniens in vna re dicitur quia vna res non ponitur nisi in vnum genus rerum. et tamen non sunt .x. predicamenta. Sed ergo debemus saluare famosa dicta philosophorum qui cogimur obseruare propter auctoritatem philosophorum cogimur magis propter auctoritatem Aristotelis et philosophorum cum debemus saluare. dicitur necesse est dicere quod res ligant rationes formales distinctas sufficientes ad distinctionem generum. Distincta autem que predicata colliguntur ex dictis auctorum est res extrinsecus adueniens et inseparabilis vt dicatur intrinsecus adueniens qui non possunt esse extrema posita sunt extrinsecus autem qui non necessario sunt ambo extrema sunt posita. Et tunc ista .6. predicamenta de quibus dicitur vi principiorum predicamento non sunt species relationis quia relatio dicitur intrinsecus adueniens. Ista dicuntur res extrinsecus aduenientes actio ergo erit res extrinsecus adueniens. ¶ Sed contra istum opinionem sunt aliqua dubia. primo sic philosophus .5. methaphysice ponit vnum modum relationis secundum actionem et passionem et secundum quod .3. de isto modo dicit. et secundum actum et secundum potentiam et secundum prius et posterius secundum prius ut motiuum ad mobile et motus ad motiuum secundum autem quod posterius ut ille qui genuit ad eum qui genitus est puta pater ad filium. Nunc autem ita est quod relatio motiui ad mobile et patris ad filium sunt in genere relationis secundum omnes et tamen faciunt distinctum predicamentum ergo et relatio agentis ad passum. eadem ratione arguitur contra duo modos relationis secundum actionem et passionem cuius contrarium innuit Aristoteles. ¶ Et confirmatur quia relatio fundatur super relationem. Sed relatio fundatur super actionem et passionem .3. modo ergo actio erit quid absolutum. 3o secundum relationem non passio producitur eadem ratione propter ad actionem ergo actio non est relatio. ¶ Ergo sic tamen conueniunt diffinitio et diffinitum. Sed diffinitio relationis que est de genere relationis conuenit rei actionis ergo erit de genere relationis propter quod faciet distinctum. Maior est euidens minor probatur quia res agens ad passum non potest dici nisi ad aliud ergo est ad aliquid. Sed hic est diffinitio relationis propter dicte per maximam ergo de relatione ergo etc. ¶ Ad ista dico ad primum dicendum est quod Aristoteles .5. methaphysice non tamen ponit species relationis sed causas modos secundum quos aliqua dicuntur ad aliquid. Sicut etiam in quantitate non tamen ponit species quantitatis sed etiam modos quales vnum dicitur quantum de vno modo dicitur ille nec tamen dicitur per se contentum per se ad genus quantitas ita hic in 2o modo relationum ponit potentiam illa secundum que aliqua dicuntur ad aliquid non ut secundum relationem formaliter sed ut secundum aliquam rem extrinsecus aduenientem huiusmodi similitudine cum isto modo. et tunc exponitur littera philosophi quod actiua et passiua secundum ponitur actiuas et passiuas dicuntur ad aliquid ut secundum fundamenta relationum proprie dictarum quod autem sub intellectu et secundum actiones posterius exponatur sicut de actionibus de genere actionis quod sunt eius formaliter dicuntur actiua ad passiua.

et causa non quia secundum relationes proprie de genere relationis sed secundum que dicuntur res pertinentes. ¶ Ad 2m modum relationum licet non ad genus relationis sint tamen modo similes quod secundum ea relationis vehicula pertineant ad modum vnum relationum non autem ad aliquam speciem relationis ad confirmationem dicendum quod nulla relatio secundum modum fundatur super actionem et passionem sed tantummodo super potentiam actiuam et passiuam quia iste relationes que videntur fundari super actionem et passionem non insunt quando actio et passio sunt / insunt etiam quando actio et passio non est hoc patet quando enim aliquis generatur materialis non est tamen pater sed postea quando proles formata est tunc autem non est aliqua actio / posset enim tunc non esse vel aliqua actione agere non autem non potest esse nisi dum est eius fundamentum. ¶ Ad 3m ergo quod actiones tantummodo se per se habent ad relationes sicut dispositiones passiue ad passiones vnde sicut aliquos dicunt philosophi vel quod relationes dicuntur modo etiam dicuntur secundum potentiam actiuas et passiuas ut secundum fundamentum dicuntur ac secundum actiones posterior ut secundum dispositiones passiuas ad illas relationes. Ad 4m dicendum quod illa ratio non debet aliquem intellectum mouere nisi est enim quod productio magis facit productum producere passiua quam producere actiua agentis. Sed ista productio passiua producti non est per se de genere passionis quia non est extrinsecus adueniens sed magis intrinsecus ergo est relatio proprie dicta. ergo dicitur formaliter medium producti relatione proprie dicta. dico ergo ad argumentum quod vtraque premissarum est ampliata. patet nam intellige ablatiuum vtrumque contrarium medio principii formaliter propter et ratione principii sicut remoti primo modo hoc est vera. sicut est similis similitudine sed 2o modo hoc est vera. similis similis qualitate ita sicut argumentum hic est vera. calor calefaciens calefacit et calor calefacit ad propositum ergo si ablatiua vtriusque construatur in ratione forme proxime denominantis tunc minor est vera et maior est falsa quia productio illa que producitur est formaliter relatio. Si autem accipiamus maiorem prout ablatiua construitur in ratione principii formalis remoti et maiorem prout construitur in ratione forme proxime denominantis sic vtraque est vera. Sed tunc inferendo consequens ergo productum non est relatio. fit falsa dictio construendo rectum principii formalis proximi et principii formalis remoti vel etc. vel ut magis loquendo dicatur construendo ablatiuum in ratione principii remoti vel aliter denominati relatiue est absolutum principium autem proximum relatiuum. vel posset breuiter dici quod nullum esse in anima rei extrinsecus adueniens esse principium productum sicut et prius posse esse terminus productionis. ad 5m dicendum quod hic non est propria diffinitio relationis sed sic ad ad quod oriatur ex sibi. et sic intrinsecus adueniens. hoc non est completa diffinitio relationis eo quod hic tangitur per quos vltimum dicitur distinguatur ab aliis respectibus hic de primo. ¶ Quantum ad secundum articulum est vna opinio que dicit quod actio et passio sunt realiter idem motus nunc quod probatur primo sic. Aristoteles 3o physicorum ostendit quod quod a. spatium ascensus et descensus est vnum et idem secundum rem variatum tamen secundum rationem. ita actus motiui et actiui et mobilis et passiui vnus et idem realiter. dicit quod idem est actus agentis et patientis sed solum diuisitur diffinitione. 2o sic Aristoteles .3. physicorum dicit quod ad actionem non est motus quia ad motum non est motus. actio est motus ergo ad actionem non est motus. Sed tunc quero que sit ista propositio. actio est motus aut non. motus potest inueniri aut mobilique. non mobilique quia tunc nullum esset actuum non n. secundo ad aliud est motus. aliquando est solum ergo ad illum est motus. Si ergo valet argumentum ergo quod productum motus. actio ergo et motus in re eadem ratione. passio est motus in re. actio ergo et passio sunt vnus actus realiter est motus et sic confirmatur quero aut agens dum agit et in quantum agit mouetur / aut non si sic / tunc actio est motus / si non / tunc actio est sine motu cuius oppositum dicitur in vi physicorum vbi dicitur quod proprium est actionis in motu esse. Similiter arguitur de pati / quia aut patiens dum patitur et in quantum patitur mouetur et tunc passio est motus / aut non / tunc pati ~~aut non~~ est sine motu contra predictam auctoritatem. patet quod motus sit in genere passionis.

\# Sed non valet ista quia non tenetur hic medium quod s. actio est motus / ita ut arguatur sic / ad motum non est motus.

Actio huius.

secundum primo.

⁊ ponit q sit passio for[mali]t[er] s[ed] sua forte dt ex p[ri]me d[i]ct[i]s · phi
cor amico q° ¶ p[ro] hoc p[ro]bo q sic om[n]e p[re]se succ[essi]v[u]m toti[us]
e motus ⁊ q[uod] p[ro]bo q om[n]e p[re]se succ[essi]v[u]m toti[us] aute
m[en]suratu[m] t[em]p[or]e aut est te[m]p[u]s s[ed] om[n]e succ[essi]v[u]m q[uo]d m[en]surat est
motus p[atet] | 2° m[ino]r ⁊ ac actio s[ecundu]m q[uo]d p[ro]d[ucitu]r ad est c[on]iuncta
motui est succ[essi]va q[uia] si mo[tu]s ⁊ e i d[i]c[tu]m p[ro]p[ter] [illegible]
tu cav actio c[on]iuncta motui no[n] est [illegible] g[enerali]t[er] ipsa acc[i]o sit
succ[essi]va ⁊ no[n] sit t[em]p[or]e se[cundu]m q sit re[aliter] idem q[uod] motus ⁊ s[imi]l[ite]r
s[imi]l[ite]r de passione ¶ S[ed] c[ontr]a istam op[inionem] ar[guitur] sic si iste motus sit
actio ⁊ iste motus sit passio g[o] actio ⁊ passio q[uia] m[edi]e e[ss]e n[on]
ce hoc aliquo | n[ec]c[ess]e est ea in aliqua exl[?] p[ro]p[ter] s[ed] c[ontr]a
s[ed] g[o] ⁊ a[liqui]s · s[imi]litas c[ontr]ari[us] p[atet] q[uia] s[ecundu]m phi[losophum] 1° p[hysicorum] · p[ro]p[ositi]o
est v[er]a ū vni[?] [illegible] abalio s[ed] g[o] i mete v[er]a
est [illegible] acto est p[assi]o ¶ p[ro] que d[ic]u[n]t g[e]n[er]e ⁊ sp[eci]e d[ic]u[n]t
⁊ n[umer]o s[ed] actio ⁊ p[assi]o d[ic]u[n]t g[e]n[er]e g[o] no[n] s[unt] re[aliter] idem mo
tus no[n] ¶ S[ed] dices q[uod] vni[?] ⁊ | no[n] s[unt] idem n[umer]o re ⁊ r[ati]o[n]e q[uia]
idem re ⁊ diu[er]sa r[ati]o[n]e ¶ C[ontr]a aut p[ro]p[ter] intell[igitu]r diu[er]sa c[on]s[ideratio]
i[n]tell[ectu]s aut diff[initio] · Si diff[initio] ⁊ si duo su[n]t s[ecundu]m diff[initionem] su[n]t duo p[er]
e[ss]e · q[uia] diff[initio] est r[ati]o sig[ni]ficans q[uo]d q[ui]d erat e[ss]e · Si p[ro]p[ter] in
tell[ectu]s c[on]sid[er]ation[em] i[n]te[llectu]s g[o] diu[er]sitas s[ecundu]m c[on]s[iderationem] i[n]te[llectu]s suff[ici]t ad
distinc[tionem] p[re]dicam[en]tor[um] q[uod] in[con]u[enien]s [est] ¶ p[re]t[er]ea si motus ut s[ecundu]m p[ro]
po[n]it sit ab hoc m[o]t[u] ⁊ est actio ut ab hoc ⁊ p[assi]o ut in hoc
⁊ ista r[ati]o[n]es a[d]d[?] ⁊ in hoc no[n] s[unt] q[uo]d ad re ab ip[s]o · mo[uen]te
cu[m] motus a[liquid] [illegible] ut[rum]q[ue] se[cundu]m q[uod] mot[us] [com]ponet[u]r ex act[io]ne
⁊ p[assi]o[n]e q[uod] est absurdu[m] ¶ C[ontr]a g[o] ad 1[m] ar[gumentu]m ⁊ p[ro]
[illegible] [illegible] dico q[uod] est d[icen]d[u]m acto p[ri]mo ut e p[re]dica[men]tu[m] de g[e]n[er]e
act[i]o[n]is [illegible] actu[m] p[er] actione acta ⁊ q[uod] ista dist[inc]t[i]o sit v[er]a
p[atet] p[er] simp[lice]m s[ecundu]m p[re]dica[menta] c° de ag[er]e ⁊ pati ū assig[nan]s r[ati]o[ne]m
q[uare] p[lur]i[bu]s assig[na]t ag[er]e p[re]dicam[en]tu[m] n[on] actio[n]i d[icitu]r q[uod] n[on] fuit q[uia]
acto d[icitu]r acti[?] vno m[od]o p[ro]p[ri]a actione alio m[od]o p[er]fect[io]
ip[s]i[us] act[i]o[n]is ag[er]e v[er]o t[ame]n de actione d[icitu]r hoc idem o[mn]i[n]o
[illegible] i · m[od]o d[i]c[untu]r q[uod] qued[am] su[n]t act[i]o[n]es que su[n]t fines
no[n] h[abe]ntes ad p[ro]fine ut i[n]tell[ige]re ⁊ velle s[ed] a[ute]m [pro]ducu[n]t[ur]
ab i[n]te[llectu] ⁊ volu[n]t[at]e mete [pro]duc[untu]r alia ⁊ q[uia] act[i]o[n]is no[n]
est actio i[m]p[ossibi]le est q[uod] s[i]n[t] act[i]o[n]es de g[e]n[er]e act[i]o[n]is g[o]
su[n]t act[i]o[n]es que su[n]t forme ab[solu]te [pro]ducte mete c[ontr]a acto[?]
p[atet] g[o] [pro]posit[u]m ¶ p[re]t[er]ea v[er]o 6[?] d[icitu]r q[uod] acto i[m]manens ⁊ t[ra]nsiens
v[?] in fo[r]te [illegible] nisi in hoc q[uod] acto sua e[st] o[mn]ino t[ra]nsiens e
[illegible] e[st] op[er]ante i[m]manens | v[er]o n[on] · S[ed] s[ecundu]m actiones i[m]ma
nentes su[n]t forme ab[solu]te ⁊ n[on] su[n]t act[i]o[n]es de g[e]n[er]e act[i]o[n]is
sic ⁊ t[ra]nsiens de q[ui]b[us] lo[quitu]r p[h]i[losophu]s cu[m] g[o] p[re]t[er] tales que su[n]t
forme ab[solu]te sic d[ic]e[nd]u[m] alias de g[e]n[er]e act[i]o[n]is p[atet] [pro]posit[u]m ·
¶ Si g[o] loquam[u]r de actione que est de g[e]n[er]e act[i]o[n]is ca[usa]lia
n[on] dicat m[?] v[?] ut visi[?] | in p[ri]mo ar[gumen]to p[atet] q[uia] no[n] p[otes]t
e[ss]e re[aliter] idem | cu[m] mo[tu] m[agis] c[?] si mot[us] sit for[ma] ab[solu]ta ⁊
motus sit idem q[uod] forma fluens s[ecundu]m vi[?] op[inionem] u[?]
d[icitu]r · Si loquam[u]r a[ute]m de actione 2° m[od]o d[icitu]r sic d[icitu]r p[er] p[?] ·
p[h]i[losophu]s [illegible] de actione q[uod] est finis ⁊ op[er]us h[ab]ens f[?] · actu[m] ⁊ s[ic]
m[od]o est qued[am] forma causata p[er] motu[m] p[re]ce[dente]m ⁊ n[on] est
acto p[er]manens s[ed] est in o[mn]ib[us] illi[s] g[e]n[er]ib[us] in q[ui]b[us] est ista
forma p[er] motu[m] acq[ui]sita ⁊ s[ic] m[od]o op[us] artificis est ac[ti]o
u[e]l actio ei[us] ⁊ sic de ea n[on] ad p[ri]m[u]m ar[gumentu]m ¶ Ex his g[o]
p[re]missis [?] video ad r[ati]o[n]es [illegible] · ad p[ri]m[u]m dico q[uod] ar[gumentu]m
d[icitu]r q[uod] idem est actus ac[ti]u[u]s ⁊ p[assi]u[u]s no[n] lo[quitu]r de ac[tione] p[ro]ut est
actio de g[e]n[er]e act[i]o[n]is s[ed] de actu ut est qued[am] forma flu
e[n]s [illegible] v[?] q[uod] idem sit actus ac[ti]u[u]s ⁊ p[assi]u[u]s for
mal[ite]r q[uia] i[m]p[ossibi]le est idem formal[ite]r e[ss]e in diu[er]sis s[ubiect]is s[ed] m[?]
t[?] sua ⁊ q[uod] ie idem ac[tus] i · ista ead[em] acto acta q[uae] est ac[ti]u[u]s
v[ir]tual[ite]r sicut calor est sol[is] v[ir]tual[ite]r ac[ti]u[u]s s[ed] est p[assi]u[u]s for
mal[ite]r for[mali]t[er] · ad 2[m] d[icitu]r m[inor] · p[ro]p[ter] q[uod] i[?] c[on]s[?] ar[gumentu]m ad motu[m]
no[n] est mot[us] g[o] ad actio[n]e[m] no[n] est mot[us] t[?] no[n] [con]clud[it]
i[n]s[?] ita q[uod] actio de g[e]n[er]e act[i]o[n]is sit mot[us] · S[ed] c[ontr]a
[pro]m[issa] q[uod] est c[ontr]a a[?] ⁊ a[?] ¶ ad motu[m] n[on] · n[on] est mot[us]

q[uia] tu[n]c esset p[ro]cessus in i[n]finitu[m] g[o] n[on] ad actio[n]e[m] est mot[us] p[er]
ea[n]de[m] ca[usam] · sicut q[uia] de se ar[guitu]r d[icitu]r sic q[uod] c[on]c[ludi]t n[on] [pro]b[at]
actio[n]es in[?] · S[ed] p[er] a[?] a maiori n[on] [con]clud[it] [?] exl[?] de po[tentia]
actu[m] i[?] ⁊ s[?] [?] apparet p[er] pot[entia]e p[assi]ue q[uam] ac[ti]u[a]e · Si g[o] pot[enti]a p[assi]va
p[?] ex[?] i[n]machi[?] · ⁊ mo[tu]m ab[solu]te mo[uen]s p[ro]ce[de]re i[n] r[ati]o[n]e ac[tu]a
p[?] ex[?] i[n]machi[?] sua ab[solu]te mo[uen]s p[?] ar[guitu]r q[uod] mot[us]
est qu[?] realius · q[uam] acto q[uia] mot[us] est q[uid] ab[solu]t[u]m actio q[uod]
respectiu[u]m g[o] m[ag]is vide[tu]r q[uod] mot[us] poss[it] e[ss]e ad motu[m] p[er] se
q[uam] ad actio[n]e[m] · Si g[o] motus no[n] est motus g[o] ad actio[n]e[m] ·
no[n] est motus in i[n]finitu[m] ⁊ ista soluc[i]o est b[re]ui[?] si motus
sit q[uid] ab[solu]t[u]m ¶ ad 3[m] dico q[uod] p[ro]p[ositi]o 2[a] [pro]posit[i]o s[ed] d[icitu]r ag[en]t ⁊
n[on]q[uam] ag[er]e s[ed] d[ic]endu[m] est vnu[m] cor[?] t[ame]n · s[ed] q[uod] d[icitu]r ag[en]t mo[uen]s
s[ed] no[n] n[on]q[uam] agens · [?] si agens n[on]q[uam] ag[er]et mo[ue]ret ·
tu[n]c actio e[ss]et motus s[ed] d[icitu]r ag[en]t mo[uen]s s[ecundu]m [?] ⁊ [?]
ta[n]t[um] se[cundu]m [?] s[imi]l[ite]r d[ic]e[nd]u[m] de passione q[uia] d[icitu]r pati mo[ue]ri s[ed] no[n]
n[on]q[uam] pati ¶ ad 4[m] de [?] d[ic]e[nd]u[m] q[uod] [?] vacillauit i[n] [?]
de motu [?] in 3° p[h]i[sicorum] d[icitu]r q[uod] est medi[um] g[e]n[er]is cu[m] [?]
[illegible] ⁊ 4° · mo[tus] q[uod] est in g[e]n[er]e [?] [?] in 4° p[h]i[sicorum] d[icitu]r
q[uod] est in g[e]n[er]e passionis · [?] nesciuit v[e]l voluit l[?] [?] vn[?]
dicat vnus doctor q[uod] euidentissim[?] sig[num] | q[uod] s[?] hu[?] ea q[uae]
dixit ex p[ro]p[ri]a i[n]uenc[i]o[n]e s[ed] ex aliis eo q[uod] [?] valauit
[?] dico q[uod] no[n] est sta[n]d[um] d[ic]to [?] ¶ ad ult[im]u[m] d[ic]e[nd]u[m] q[uod] ista
acto que for[mali]t[er] fund[a]t[u]r in [?] mo[uen]s est acto acta ⁊ tal[is] ac
[?] t[?] m[en]surat[u]r · Ista a[ute]m acto que est p[re]dica[men]tu[m] est i[?]
modus [?] manens in s[?] [?] que d[icitu]r [?] no[n] m[en]s[urat]e ·
ita q[uod] c[on]tinuitas sit de sua [?] · S[ed] q[uia] tam diu ma[net]
in s[?] [?] q[uam] diu ma[net] motus sicut etiam [?] [?]
de g[e]n[er]e r[ati]o[n]is s[ecundu]m q[uam] ref[ertu]r agens ad form[am] [pro]ducta[m] d[icitu]r
c[on]tinua q[uia] tam diu ma[net] ¶ C[ontr]a [?] ad 2[m] ar[gumentu]m est vide[ndu]m [?]
sit [?] acto de g[e]n[er]e act[i]o[n]is ⁊ su[n]t s[ed] due op[inione]s · c[on]t[r]a ¶ p[ri]ma

dicit q[uod] [?] sit in passo q[uod] [?] p[ri]mo sic acto est i[n]
[?] · s[ed] g[o] actio est in agente t[ra]nsmitt[i]t[u]r est in agente ·
⁊ ita agens n[on]q[uam] agens est t[ra]nsmittu[m] ⁊ c[on]fi[rma]t[u]r illud 2
q[uia] i[m]p[ossibi]le est form[am] aliq[ua]m e[ss]e in aliquo ⁊ t[ame]n no[n] de[nomina]re
s[?] g[o] t[ra]nsmittu[m] for[mali]t[er] est in agente ~~ad sibi de nouo aduenit~~
g[o] agens t[ra]nsmitt[i]t[u]r ¶ C[on]fi[rma]t[u]r 3° q[uia] cuiuslib[et] ad aduenit 3
de nouo id est t[ra]nsmitt[i]t[u]r s[ed] si actio est in agente ad sibi
de nouo aduenit | g[o] est t[ra]nsmittu[m] ¶ p[re]t[er]ea p[h]i[losophu]s 3° p[hysicorum] [?] mo[uen]s 4
q[uod] de act[i]o[n]e ⁊ passione in quo sit s[?] in [?] ⁊ suppo[n]it t[ame]n
p[re]se notu[m] q[uod] ambo h[abe]nt e[ss]e | i[n] mo[to] ⁊ t[ame]n c[?] q[uod] ac[ti]o
no[n] est in agente | q[uia] si sic a[ute]m ac[ti]o sit in mo[ue]nte se[quitu]r q[uod] o[mn]e agens
mo[ueatu]r ita q[uod] [?] motu[m] q[ua]m mo[ue]t[u]r quor[um] utr[u]mq[ue] r[e]putat
i[m]p[ossibi]le ¶ p[re]t[er]ea o[mn]is [?] [?] alicu[?] actu[m] p[er] for[?] ⁊ p[er]
c[on]t[r]a p[assi]ua [?] actus o[mn]is a[ute]m tal[is] [?] p[assi]ua est si g[o]
actio est in agente quero aut est in [?] ac[ti]ua ut actiua
aut m[?] ut p[assi]ua p[ri]m[u]m no[n] q[uia] tu[n]c esset opp[osit]o [?] in ad[?]
to e[ss]e [?] recepta ut sic sit p[assi]ua · Si d[icitu]r se[cundu]m se[quitu]r q[uod] ac[ti]o
n[on]q[uam] acto sit in passo ⁊ sic passu[m] ag[er]et q[uod] e i[n]c[on]ueniens 6
g[o] et[iam] q[uod] actio sit in [?] p[assi]ua sicut p[assi]o ¶ p[re]t[er]ea boe[tius] s[upe]r
p[re]dica[men]ta c. de facere ⁊ pati describens ac[tionem] ⁊ p[assi]o[nem] d[icitu]r
sic | est a[ute]m hor[um] descript[io] | tal[is] q[uod] in faciendo q[uod] ac[tio] ag[?] i[n]
aliam rem veniens c[on]st[?] | actus m[?] · ⁊ p[assi]o in [?] p[?]
simul e[ss]e de[nomi]nata su[n]t · ex quo p[atet] s[ecundu]m i[n]tenc[i]o[n]e[m] sua[m]
q[uod] ag[er]e ⁊ pati in eod[e]m s[ubiect]o su[n]t s[imu]l id a[ute]m est passu[m] q[uod]
d[icitu]r i[n]uenire ca[usa] d[icitu]r q[uod] ⁊ | ab agente in a[liu]d [?] veniens
p[ro]p[?] act[i]o[n]is diff[er]t p[er]fectu[m] s[ecundu]m [?] p[er] additame[n]tu[m] in [?] 7
S[ed] acto de g[e]n[er]e act[i]o[n]is est act[i]o[n]is g[o] diff[er]t p[er]fectu[m]
s[ecundu]m · [?] a[ute]m i[n] [?] diffo[?] p[er] passu[m] p[atet] ex sex p[rinci]pi[i]s
ū diff[initione] acto q[uod] ⁊ | s[ecundu]m q[uo]d cu[m] [?] q[uod] s[ecundu]m ag[er]e d[icitu]r g[o]
⁊ c[etera] ¶ S[ed] c[ontr]a istam op[inionem] ar[guitu]r p[ri]m[o] ¶ p[ri]mo sic i[n]ce[do] s[ecun]do ¶ c[ontr]a istam opi[nionem] ·
est r[ati]o ⁊ s[ecundu]m [?] fundame[n]tu[m] ⁊ r[ati]o fundat[u]r q[uia] r[ati]o[n]e[m]
q[uam] est in aliquo n[on] [?] [?] p[ro]fu[n]d[?] s[ed] r[ati]o a[ute]m [?] ac
tiui ad p[assi]u[m] est i[n] [?] ac[ti]uo g[o] [?] fu[n]d[?] i[n] suo e[ss]e [?] ·

Sed ipsum finitum relationis actionis puta primus est ipse post actionem quod agit vel egit sed agere vel egisse includit actionem dependentiam vel dependens a quo finitum relationis primitus vel actionis sicut ratio fundandi ergo sicut primitas est impossibilis ita actio assumpta patet per philosophum 4 metaphysice 3 dicit quod filius patris dicitur sic quod fecit id autem passum est.
2 Cap 2 sic. Si actio non sit magis subiective sed in paciente cum non possit esse in paciente nisi mere movente actio presuppositus motum ante se sibi propriam et ita actio est ab agente mere movente non mota mere actione et sic non omne quod est ab agente ut agens est actio ab ipso mere actione. Sed mere movens sed hoc est impossibile quia sicut causa non causat nisi causando sic motum est ab agente nisi mere actione et hic dicitur contra 3 physicorum commento 18 dicit quod actio motoris est facere motum et actio
3 Cap ipsa post etiam ipsius actionis sic modo suo quia eius est sic post eius et tantum in de sompno et vi. Sed ipsius actus potest actionis est actio et post actiua est in ipso agente ergo et actio est sic
4 per rationem quod dat dicitur quod mere depositum ut est sine actione
et passio quod potest et actus in extrinsece nullum secundo
impossibile Cap quod aliqua actio est talis forma per actionem in quo est formaliter et in ipso secundo ab omnibus sed agens est formaliter agens
6 actione ergo actio est in ipso formaliter et subiective. Cap 3o physicorum probat philosophus motum non esse in motore sed in mobili quia si sic omne movens movetur quod falsum est. Ipso autem. Si actio esset in paciente paciens agere et hic est contra philosophum quia dicit ipse. Si docens magistri esset in discipulo sive in addiscente addiscens doceret quod falsum est. Cap habere causam formalem per rationem quia actio cum sit actus perfectionis quam motus magis denominabit illud in quo est quam motus.
7 Cap calefaciat unus ignis duo calefacta aut ergo una actione aut duabus. Si una et actio ignis est in calefacto vel in alio sequitur quod una actio sive unum accidens numero sit in duobus subiectis si duo ergo unum agens simul eliceret duas
8 actiones Cap una honorare est prius actio sive operatio honorantis sed honor est in honorante subiective ergo et quelibet alia actio eadem ratione in agente. Assumptum patet per philosophum 1o ethicorum et eadem dicit contra actio 8 quod honorans operatur honorare quia adiens et scribens scribere patet ergo quod ingredi
9 est in ingrediente et scribens in scribente Cap eadem ipse
auctor dicit in 2o 8 physicorum commento 4 quia sicut calefacere est in igne ita abstrahere intellectus in intellectu et actio in anima
10 una vel Cap 2o commento sic quod mere actio est artis carpentarie est in carpentante. Cap Circa ergo ad primum arguitur quod dicitur quod actio est res vel extrinsecus adueniens non passo sed agenti ut sic in agente ut in subiecto. In formali autem que dicitur post actiua ut in finito primo et passio dicit oppositum respectu conveniens illi et in passo ut in subiecto. Vel aliter ad ultimum ut sciatur quod res fundatus in agente sic de genere actionis quod agens cum hic triplicem respectum ad esse scilicet unum sive calefaciens qui dicitur productum et ad esse illius qui est forma producta et ad subiectum illius forme quod est passum sive transmutatum quod aliquis istorum sit alius. Probatur dicitur primo quia sicut ad duos terminos ad quos respectus respectabilis contrarios sicut duo alii res
non productum ad producens est sicut dependentis ad illud ad quod dependens et hoc simpliciter per suum esse ergo quia accipit simpliciter esse res autem transmutati ad transmutans non est res dependentis simpliciter mere transmutare non accipit simpliciter esse a transmutante sed solum per formam que inducitur vel gerit ab agente ut patet vel res causa producti et inducti patet quod sunt alii. Patet quia et si utrumque sit dependentis a producente idem tamen primo dependens quod per se accipit esse et hic est productum quod autem per se accipit esse per se dependens et per accidens et hoc est inductum vel eductum. Isti autem trium respectuum ex parte agentis duo primi scilicet res producti et inducti non sunt extrinsecus advenientes quia ubi agens
non sed relationem realem ad productum vel inductum sicut patet de deo respectu creature ut si sit ut necessario sequitur ad fundamentum posito termino hoc enim est materia patet in respectibus coniunctis productio vel eductio quia necessario consequuntur
4 fundamentum posito termino non sunt ergo extrinsecus advenientes sed intrinsece
moti Cap 3o autem respectus agentis qui est ad passum seu transmutatum est extrinsecus adueniens quia possibile est actum et passivum esse et eadem quod sunt approximata et tamen non inveniri istum quod id transmutare et id transmutatum patet si est aliquid impediens actionem. Actio ergo est res extrinsecus adueniens et est in subiecto agentis non omni ad quodcumque sed ad passum transmutatum alii autem duo scilicet productionis et inductionis vel eductionis sive active sive passive probabiliter agentis relationes que dicte quia sunt intrinsecus advenientes. Ex dictis apparet intellectus equiuocationis huius nominis actio uno modo dicitur de productione ut nec vel voluntatis dicitur quod sicut mihi videtur sit quod talis ut alibi est declaratum alio modo actio dicitur pro huiusmodi vel realiter tamquam actus priori vel productio ad productionem sed dicitur patet est eductus agentis filii. Alium prius eductus ad eductum vel inductum ad inductum sicut calor dicitur est agentis calorem in ligno. Alium prius transmutantis ad transmutatum et istam descriptionem in 6 principiis actio est secundum quam in id quod subiectum agere dicimur. Alium causatum actionis hoc nomine pro actio sicut in
tertio physicorum. Cap ut est 1o Ad rationes in contrarium Cap Ad primam
6 in solutionem est dicendum quod philosophus 3o physicorum non loquitur de actione ut est primum sed de actione acta fundata in motu quo est in mobili a motore quod probatur quia ibi loquitur de actione ut est in paciente sed omnis actio que est in paciente educta est de potentia pacientis per actionem agentis sed forma educta de potentia pacientis actionis acta est. Ex hoc apparet opinantes actio de qua loquitur philosophus est ab agente est in ipso absolute sed omnis talis actio que est in aliquo ab agente in eo est mere actione agentis omnis autem talis actio acta est propter hoc patet quod diffinitionem actionis vel nominis quod diffinitione actionis que est primum non est esse ab agente sed est id per quod aliquid est ab alio quod patet quia actio est per quam in id quod subiectum agere dicimur. Actio ergo est id per quod agens
7 agit impassum et non est id aliquid ab alio sed magis est a quo est alio. Nec obstat dictum Boecii in principio libri de agere et pati Aristotiles rationem quam in libro declaravit ex libro de agere et pati in primis dictum est et passio in philosophie demonstrata sunt quia et ipse Boecius non dicit quod ea que in libro declaravit de quibus et de tertio quia alias sufficit et ipse
alibi de his tamen declaravit quam tamen non invenitur vel ipse formaliter de hiis declaravit sed de eis invenitur in 3o physicorum declaravit distinguendo scilicet de quo et loco per quorum cognitionem scilicet devenimus magis et tamen ita est impossibile de actione et passione quamvis philosophus de eis non formaliter declaravit in 3o physicorum ut dicta sunt. Invenitur tamen de hiis declaravit distinguendo scilicet de actione acta et passione per quam ergo tamquam per effectus devenimus in cognitionem ipsorum ut dicta sunt. Ipsius ergo primitus dicendum est. Ad
primam rationem in contrarium dicendum quod actio est transmutatio secundum quod est transmutatio actiua que est transmutatio transmutantis non transmutata et sic concedo quod transmutatio actio sit in agente nec ex hoc sequitur quod agens transmutetur
2 sicut deducitur. Cap Ad secundum primum dicendum quod illa est
adoptiua quia ex quo formaliter nata denominare id in quo est et actio per eos est in passo necesse esset agens non est autem consequens quia concedo quod talis transmutatio qualiter est actio
3 est in agente quia illa est transmutans non transmutata. Cap Ad
patet confirmatur dicendum quod si vocas transmutari aliquid de novo recipere sic dico quod omne agens creatum agendo transmutatur. Sed sic agens actio accipit transmutatus quia potest relationem de novo advenire sine sui transmutatione. Cap Ad ad

Cap Communis realis habitudo de subiecto et termino et causa dicitur patet per rationem. Actio autem producit et participat realis habitudo ad passionem quia omne quod causa sit termino et causa dicitur sed passio quod causa non potest esse de agente ergo ipsa actio et subiecto de agente. Cap Item omnis forma quam est in passo ab agente et educta de passo per rationem agentis si ergo actio producta esset de passo esse ibi per rationem forte agens et sic actionis esset actio. Cap Item perfectio cuiuslibet est de eo cuius est 3o 8 physicorum commento 3o quod per rationem quia non est perfecta esset quod perfecto cuiuslibet alterius patet de duo per actio est ergo unumquodque est perfectum quod dicitur hoc perfectionem sua et causa recipit actio autem formaliter 10 metaphysice complementum esse vel actualitas in sua operatione et loquitur non tamen de unica sed consequitur ergo etc. Cap Item si actio et passio sunt idem ergo crucifixio actio et crucifixio passio crucifixio ergo actio sive in Christo sed crucifixio actio displicuit sive ergo actio in Christo displicuit quod absurdum dicitur est etc.

adm q in onas psit z . pusteroz qn dt q acco est mpasso
so decacoe acta n au deacone que z genus q pz gr
diat vdm . q acco no determi ab agente loqued deacone
que est genus h caq pz cu n . pmissis vdm deacu
acti z acti pau sbdit hec no n . acco z c . ac actu . 1d ac pao
pbando pm sbdit opus auct z fims actus hic est illo
au passio go accipit v passioz pope in fine agtus 1d
au est forma acta mpasso que ut fluens z motus

4 ad ad dico pmo sic q nulla pot actiua est media a qn
acti sit passiua b n . oms tal pot sit actiua vl ac
cliata tn rev actoms ppe qnt recipie e passiua sz ad
huc stat arcu qz sic acco ppa e impot ac ut ac va
av mqz passiua n mqz passiua seo q pans agat
sm mqm ac va . qz accons est meo mquo z tu mre
cep vo recepiu au est paw . addm q acco ipa degrie
accoms e abre mpso passiua b no est mea cu aliqr
redupl e passiui vl acvi au 1d z qz acim z pam
ui no sic formales voces p qo acco sic meo au e
Fm acco b acin leo sic gra z n . addo q b acco degrie
accoms sit gr in agete no tn est meo tu mpo pava
nam nuqm aliqr pos do pava nisi qz aliq pos agit
meam b ex hoc q aliqr pos z acco est magte n p
b ee agit i ipm agens ad form go arta acedo magte .
b no seca est pos recepva go est pava no em omne pos
recepva est pava b sola illa que recipit form adq
pt acco tiniari pse v pacons vn pot recepva rlo
ms no est passiua qz pt recipe r loz abs hoc q re
apiat aliqr form abcaz adq ee acco pse v pac

6 ad ad q aliqua simil ee pt mtelli dr vl b mutu
seu mutua isitue z v qz sit meod sbo for z sue p
mo acco z pao simil sit meodm sbo n for b vnu
sbue z ad eim ve cu n . acco isitue z heat ad passim m
quo for z sbue est passio z pao sir heat iseue ad
agens mquo z for z sbue acco jo acco tinaue e
mpasso mquo est pao for z aeve magente mquoz
acco sbue z for 20 mo acco z pao ut sic pnita
nullo mo simil sic nc hac mo mevit b quo mo ad ad

n addm q 1o acco diffiniu p passu z no p agens qz f vnu
corr lem b diffir palias vn no diff pam tu p
sbm b tu p sui corr lem vl pt dici q v includ a
gens qz dre q acco z p qm e 1d q sbict age dim
Alibi contro-versias est dice q acco z p qnt agens dz age ad pma voi
solue z obiais negans accom ee fundatu r loms v
mot z io dicat m one q meodm sic fimtu r lo ms
1o fundandi vl dispo p uia r lom z r lo mo acco z n
no sic ppe fundamentu b vi ro fundandi v dispo pua
r lom z ista oz ee meodm . z stat 1o ad 2m dt q mot
mediate mone ee mv b accoe mone pm effiau no
tn q acco sic se teneat eu p ho effiuo q sit meo b
q sic abeo sicut mete quo est ad . z ita mone ee effiue
i mete se tenz a agente b mone ee mp pue sbi mot
i velli mere sz nhio no ve solue arcu qz q ad reduce
ad genus ee effius rev su sbi if est mpole licet bn
sit pole eso b pone q motus mediet r v accons i mone
sbi acco au vel mot mone ee effiat est pone q
accoms puta acco se heat effiue r v su sbi puta mot
go hoc est mpole ad 3m cu do q ppa pot z ppa ac
sic meod sbo n mdsi ee m sicut forma m formis
real vm est de po passiua z eius ppo . acti no au
de actiua . ad q bom de desepco pol . dt q desiriib po
i om z ec q vera z q n mexttt actus sic f . sicut nt
tus est mexisse nisi au actus poe actiue n est nec
mexisse mea ut actiua z b abea z n sit mexistat .

n actu mpole ha pm q dt q sol vm sit de pava
sic ee m act for cont meod est opo z delecto mo opo .
qz b pmo 1o ex po delecto est fruens opom b agens
delecta mopone que dz tinens cu gtr tal delecto sit
magente mime go z opo ppo pso au b est meo c
est z c . vid sup. contra 2m qz ex pmo sic g vnisbili
sit pt . dco au puta n pole sede hnt n mest sede
meli eemnpole pt q dt nacius est ee abea ut ab
actiua . z no mea bn valo b ex hoc no seq q no p
sit ee mea . ut passiua . vn rest dice q sit mactiua
po z ut actiua vl q sit mea simpl sicut z ne scedit
q agens du agit mot b no mq agit p istud oz
ipm scede i vacte se mouente qz ca acta acta pu
ta velle gr acco de gne accoms quall tuq illa mo
mee aud 1d est velle vm est i q r eaz i uote b ipm .
z f eadm icllu b ipm ad ad cu dr q agens agit
for accone que est meo sicut albo mabo . dt q
male dr q albo sic malbo qz tc 1d est m sepo sol
tem ppar 2o dt q ad pt formar denoiari ab ali
quo q no est sbue qr mo sic meo denoiatiue eu
lote loca z loco . formar tn loais no est mloco . je
de vesti vesti for z tn no est meo pnuntiacin .
3o dt q agens no dr ab accone agens for b effiue qz efficit ad mpasso mere accone ut abeo sit me
diante dr sana sola effiue qz effic sanitas contra m
stan meli valz qz qn dr q albo sit malbo ille mo
mter melli sic q sit m sbo albo pus z p ca ista al
bedo denoiat tale sbm b p recabio dr qz est m albo .
albo tali albine vn est hic falla p opom . z dicmi
ad 2o no video quo ad posset dici for tale p ad
ipm na m forits alias n pidez q ab posset dici mtelli
gens for p nulla pm formale mtellcoms meo z sic
reaivet op ame ro contra ve sibi iste 2 aue m 2o . z 3o dco
qz m 2o vult q agens pt dici z dz for agens ab
accone no exnte mpasso . z 3o dt q agens no dz ab
accoe agens formal b effiue ad 4m dm dicim
q locat no est mloco locat b denoiatiue extinseca
sic sit nc vestie vestio dr vestie for b denoiacoe
extrinseca ad 3o dt pm denoiat effiuu ab effectu sco
creator a creatz sm go agens denoiat effiue ab
accoe go effius agentis est actio b effectus pueat
ab agente mere accoe go acco mere accoe z sic i in
fmita contra agens denoiat ab accoe b q b eam do
age sicut passu passione dr pati hoc au est for
z no effiue vn iste est de 2o mo mesmpt in ms e mt
empatoe z f sit 1a . pave agit acu p accom q au
modus est qn tam p sbm qnt p tu expunt formale
signtu z expmut ca pti m sbo ad 1o q n pans
acco est mpacete patiens ages . dt q ans n vz
nisi acco est meo b q acco for est ad acta sicut
est ab hoc no m hoc contra r lo denoiat r lom mquo
z z tn no est m b q r lo b b q r lo z ab go n ab se
q sit acco m b b q z ab tn deaiabt pa albo z
ab z m z tn no abee q no sit m b q est ab tn
denomiabit ad illud de igne z duos calel bz de po
q est una acto ut est ab igne b duo sicut duo mot
mqm recipit m diuisis p tibz me calel 2o q n
sufficiat dt q no sit duo calel a que sp calefiut
ab igne b tn vnu qz sic sp mele mq calefiut .
contra pm quero . iste diuse ptes me vl sit distincte
v no si no sic no est due accones . distincte qz oz q
sit distincte p quo quero tc a quo accones qualiter
distinguit nuc dico a quo effiue n ab age qz b tc

ista pz / ex dissfoc b cois z vn . fma 16 / b dd fm ee agere

ut sunt ab agente est una nec se ipsis quia nullus se efficit nec a celesti [illegible] quia sic se effective haberent. Contra 2us quia illa sunt talis [illegible] est secundum actionis [illegible] quo tamen stat distinctio sibi [illegible] ergo talia celestia [illegible] duo sunt distincta. Ad illud quod homo est in [illegible] dicitur quod philosophus [illegible] quod [illegible] in [illegible] magis est quam [illegible] et [illegible] esse ponit [illegible] magis [illegible] quia denominative sicut a quo [illegible] esse [illegible] sunt. Contra ista [illegible] est [illegible] verius est illo a quo est [illegible] ergo [illegible] est magis [illegible] est in [illegible] esse ab [illegible] ergo [illegible] quod [illegible] sit [illegible] quia ab ipso. Preterea actio [illegible] est magis in agente quam in passo et sic agens [illegible] effectum ponere [illegible].

Utrum agens primum habeat aliquam causalitatem effectivam respectu alicuius effectus causati immediate a causa secunda

Quia [illegible] quod sic est [illegible] quia primo est videndum an agens [illegible] habeat aliquam causalitatem effectivam respectu alicuius effectus causati immediate a causa 2^a. 2° an agens particulare habeat [illegible] aliquam effectivam. 3° an sit dare [illegible] quod nullam habeat actionem [illegible]. Quantum ad primum [illegible] opinionem quod [illegible] quod non [illegible] quod [illegible] deus operatur [illegible] actione quia dat formam que est principium actionis [illegible] deorsum quia dat gravitatem. Ad hoc autem [illegible] plures rationes [illegible] quia [illegible] dare actum primum eius est dare actum [illegible] actum primum. Sed forma agentis [illegible] per quam agit agens [illegible] dat sibi actum primum [illegible] ergo [illegible] actionem secundam [illegible] producendi effectus [illegible] quod agens sic primum non [illegible] causalitatem [illegible] effectus. Non sic si deus habet aliquam causalitatem effectivam respectu effectus [illegible] producti [illegible] effectus [illegible] producitur a causa prima et [illegible] causa 2^a [illegible] causa [illegible] Sed neutrum [illegible] ergo [illegible] evidens [illegible] ad duas partes eius primo quod non [illegible] producatur quia si sic [illegible] idem [illegible] productum [illegible] quod est impossibile quia quod est productum una productione [illegible] non [illegible] productum [illegible] productio [illegible] nisi de [illegible] 2^a etiam [illegible] quia [illegible] effectus producti a causa [illegible] effectus [illegible] 3° sic posita causa [illegible] et sufficiente [illegible] Si [illegible] causa agit necessario [illegible] Sed deus est agens [illegible] et sufficiens ergo ipso agente [illegible] effectus [illegible] ad requiritur [illegible]. Preterea sicut ordo est in finibus sic et in agentibus quia sicut [illegible] ad finem. Sed impossibile est eandem rem esse immediate ad finem [illegible] et mediate. Ergo impossibile est eandem rem esse ab agente [illegible] et mediate et immediate [illegible] ultimo [illegible] decimo [illegible] dicit quod deus sicut rex [illegible] agere [illegible] motus [illegible] non dicit [illegible] motus [illegible] agat [illegible] motus agere [illegible]. Sed [illegible] omnes effectus [illegible] et realiter referuntur ad suam causam effectivam [illegible] quam ad [illegible] ad quod est [illegible] effectiva. Sed effectus [illegible] effectus [illegible] et realiter referuntur ad agentem [illegible] quam ad agens [illegible] quia dependet [illegible] est maior et [illegible] ad quodcumque agens [illegible] ergo [illegible] effectus agentis [illegible] agens primum. Ergo deus operatur effective in productione cuiuslibet effectus. Et [illegible] quia quando aliquid dependet ab aliquo immediate magis dependet ab ipso quam si dependet ab eo solum mediate sed causa [illegible]

dependet [illegible] immediate ab agente [illegible] dependet mediate ergo si causa non esset effective [illegible] immediate [illegible] plus dependeret [illegible] quam [illegible] qui est causa prima quod est falsum. Preterea si [illegible] sequitur quod forma manente posset agere agens creatum [illegible] actionem non influente [illegible] posito per impossibile quod deus non esset adhuc agens [illegible] ageret sequitur etiam quod deus non posset impedire actionem [illegible] agentis quod est falsum sicut patuit in igne de tribus pueris. Sequitur quod etiam essent plura prima principia [illegible] in sua actione [illegible] primum movens nec deus movet nisi [illegible] est causa sue [illegible] sic [illegible] est [illegible] actionis [illegible] est devenire ad primum movens [illegible] et illud quod simpliciter movet [illegible] eiusdem motus [illegible] posuit motum celi [illegible] et reducitur ad [illegible] primum movens [illegible] esse [illegible] ergo [illegible] et movetur [illegible]. Preterea quanto aliqua causa [illegible] est nobilior et perfectior tanto eius causalitas ad plura se extendit hoc patet [illegible]. Sed deus est causa nobilissima et perfectissima ergo eius causalitas effectiva extendit se ad omnia entia et [illegible] quod deus operatur in productione cuiuslibet effectus. Preterea [illegible] velle aliquam rem sic est ipsam rem facere. Sed deus [illegible] rem quam fit [illegible] ergo deus effective operatur ad productionem cuiuslibet rei [illegible] et [illegible] decimo [illegible] quod fit [illegible] admirantibus fieri [illegible] omnipotentis non est eius [illegible] facere est ut velle eius aut permittere nolle [illegible]. Preterea [illegible] ex [illegible] non solum actiones [illegible] reducuntur in deum [illegible] mediatum eo quod nos [illegible] etiam quia [illegible] et [illegible] operatur. Hoc etiam patet per [illegible] 2° [illegible] primum [illegible] est causa omnium aliorum in isto genere [illegible] de calido in igne [illegible] deus est primum ens simpliciter in genere entium ergo deus est causa effectiva omnis entis que est [illegible]. Alia est opinio que dicit quod deus operatur omnem effectum [illegible] mediate [illegible] hoc potest dici [illegible] quia dat formam que est principium actionis [illegible] apparendo [illegible] hoc est male dictum [illegible] quia influit [illegible] formam non [illegible] ut est principium actionis [illegible] et sic [illegible] operatur [illegible] et hoc patet quia [illegible] velle [illegible] velle effectum [illegible] non semper [illegible] forma sic [illegible] producat effectum [illegible]. Contra si sic producat effectum [illegible] esse principium effectus et [illegible] effectum [illegible] primo [illegible] quod [illegible] non [illegible] hoc [illegible]. Preterea non potest [illegible] hoc [illegible] nisi [illegible] habeat aliquam [illegible] hoc autem non potest esse nisi quod voluntas se [illegible] ut velit hoc [illegible] et [illegible] est ipsum effectum [illegible] velle. [illegible] nisi immediate [illegible] non [illegible] ordo [illegible] qui est ex hoc quod causa [illegible] attingit ad [illegible] hic videtur quod [illegible] de effectu [illegible] quod sic [illegible] quia [illegible] non potest esse nisi [illegible] homo non potest esse nisi [illegible] potest esse nisi [illegible] tamen esse [illegible] hoc [illegible] est [illegible] non [illegible] effectus [illegible] ergo esse [illegible] non potest esse nisi [illegible] hoc non [illegible] ergo necesse [illegible] possit esse nisi [illegible] est alia [illegible]. Ad rationes alias opinionis. Ad 2^am dicitur quod ista [illegible] non potest [illegible] ad effectum [illegible] ad agens [illegible] referatur ad effectum. Dico quod [illegible]

Opinio [illegible]

Opinio [illegible]

Ad [illegible] opinio

Ad rationes alias opinionis

debet

se totam. Alibi quoque licet aliqui dicant quod ista particula debet
referri ad effectum maximum agentis primum producit similem effectum maximum
eius agentis aut particulare maximum secundum eius, quod improbatur inferius [illegible].
Si autem referatur ista particula ad agens sic dico quod effectus causae
alicuius [illegible] est a duobus et [illegible] est ab alio [illegible] est quod
sicut unum scilicet a duobus sic unum agens a duobus agentibus.
Sed unum vero duorum quod [illegible] secundum rationem prius et duo agentia
ad unum unius rationis causae. Sed forsan dubitaret aliquis quomodo
duae actiones possint terminari per se ad unum et eundem terminum. Et
est dicendum ad hoc quod duae actiones adinvicem non subordinatae
non possunt terminari ad unum et eundem per se terminum et uno et eodem
modo. Tamen duae actiones adinvicem ordinatae bene possunt terminari ad
unum terminum licet non uno et eodem modo. [illegible] supposito autem sunt
diversa agentia subordinata quae non aeque primo [illegible]. Ad primum
quod [illegible] est dicendum [illegible] eius [illegible] actum secundum
[illegible] enim [illegible]. Sed quia videtur quod forma agentis
naturalis [illegible] sola dat actum primum agenti [illegible] sola
dabit actum primum [illegible] quod [illegible] qui videtur actum
primo dat sola formaliter et effective sicut actum primum dat so-
la [illegible] et in formativae. Sed [illegible] adhuc stare
quia sicut forma agentis [illegible] sic sufficiens [illegible] effective ad
productionem alicuius effectus absque concursu agentis primi et est dicendum
ad hoc quod non est simile [illegible] formaliter dat
actum primum sufficienter nec requirit aliud [illegible] formaliter. Sed vere
quod forma agentis sic sufficiens [illegible] effective ad productionem
alicuius effectus absque concursu agentis primi. Et est dicendum ad
hoc quod non est simile quia in genere causae formalis [illegible]
[illegible]. [illegible] rationem causae primae formalis quia nec sic [illegible]
formalis [illegible] [illegible] causae efficientis [illegible]
rationem primae causae efficientis et ideo non [illegible] in [illegible] sic
est sufficiens ratio dandi actum primum absque concursu cuiuscumque
alterius causae formalis. Ergo forma [illegible] potest esse sufficiens [illegible]
ad producendum effectum sibi convenientem absque concursu primi agentis.
Ad tertium dicendum quod posita sufficienti potentia ad productionem alicuius
effectus quod requiritur concurrens ad id potest [illegible] vel propter
defectum activitatis vel propter [illegible] [illegible]. Sed primo
sic actio agentis [illegible] necessario requiritur actio agentis primi.
Sed secundo modo sic actio causae primae [illegible] potest esse non propter
defectum activitatis quod sic [illegible] propter communicationem suae bo-
nitatis. Ad ultimum de [illegible] dicendum quod ex hoc quod concurrit
actio causae secundae [illegible] causae primae Deus non impedit quin
creata agant motus suos nec non propter hoc suspenditur actio
causae primae [illegible] concurrente non actione primi
agentis adhuc simile producit suum simile [illegible] [illegible]
[illegible]. Alius modus dicendi est iste quod omne opus naturae est
ab [illegible] et [illegible] solum adeo quod dat formam [illegible] quam
agit eundem effectum [illegible] non [illegible] quo ratione effectus
[illegible] rationem possunt aliquae causae esse distinguere sic
[illegible]. [illegible] quod effectus [illegible] causae
et effectum [illegible] et effectum [illegible] et
[illegible] sibi [illegible] diversae
causae in quolibet autem effectu [illegible] simpliciter et
[illegible] quod non [illegible] [illegible] tale
vel [illegible] quod Deus est causa eius tamen maxime eius et agentis
[illegible] maxime tale eius [illegible] rationem [illegible] causa
[illegible] effectus [illegible]
[illegible] [illegible] reducitur in eius effectum
[illegible] primum causa ergo effectum maxime eius reducitur
[illegible] [illegible] primo
sic quia [illegible] quod effectum
[illegible] quod ut
est [illegible] et [illegible] ista [illegible] in a-
gente et [illegible] posterioribus [illegible] in agentibus [illegible].

[illegible] ratione reducuntur

Et hoc exponunt illud de causis quod causa est [illegible] de
terra vel [illegible] non quia [illegible] sic vocata
causa [illegible] quia [illegible] omnibus
aliis [illegible] hoc idem declarant secundo sic [illegible] formae plures [illegible]
receptas [illegible] est [illegible] quia [illegible] est [illegible] tanto [illegible]
[illegible] receptas [illegible] tanto [illegible] quia
plus participat [illegible] et quia [illegible] est [illegible]
[illegible] ut [illegible] plus [illegible]
agit ut [illegible] et ut est [illegible] ex qua
est imperfecta non agere et ita non [illegible] effectus [illegible] eius
[illegible] tale eius [illegible] a primo agente quod [illegible] eius
infinitae actualitatis et non causa effectus eius debet [illegible] eius
[illegible] eius. Tertio sic [illegible] causa [illegible] quod [illegible] causa totius
entis producti sicut illud [illegible] quod [illegible]
quod [illegible] omnium [illegible] est solus Deus quia est causa
omnis entis producti. Ergo ipse est solus [illegible] entis [illegible] producti
[illegible] quod eius et nulla causa [illegible]. Contra istum opinionem arguitur [illegible]
primum agens producens [illegible] non agit [illegible] sua [illegible] primo
[illegible] quia est causa [illegible] et [illegible]
ita [illegible] quod non solum [illegible] ut [illegible] eadem [illegible]
[illegible] [illegible] non licet [illegible]
[illegible] quod fuit [illegible] quorundam philosophorum ergo [illegible] quod
rem producat [illegible] et [illegible] eius et [illegible] eius.
Praeterea [illegible] agentia et [illegible] non [illegible] diversas
rationes [illegible] ratione [illegible] agens et [illegible]
[illegible] effectum [illegible] rationem non est [illegible]
[illegible] quod est [illegible] quia [illegible] causa et prima omnium
[illegible]. Praeterea quod [illegible] agentis [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] insufficiens
et [illegible] et particularis et [illegible] per agens [illegible]
[illegible] ut indigeat [illegible] et [illegible]
[illegible] ipse [illegible] [illegible] non [illegible]
respondet [illegible] et [illegible] [illegible]
aliquod agens [illegible] plures causas formales [illegible] quod
[illegible] sibi effectum assimilare [illegible] causa [illegible]
agens [illegible] assimilabit [illegible] causa quae [illegible]
[illegible] assimilat effectum et non [illegible] [illegible]
[illegible] rationem suae [illegible] ergo ignis producens [illegible]
[illegible] rationem [illegible] producentis [illegible] et [illegible]
sic producit aliud ignem maxime ignis ita et maxime
[illegible]. Praeterea cum Deus [illegible] [illegible] primo [illegible] ac-
[illegible] quia sicut [illegible] [illegible] ita [illegible] est
[illegible] producta et ita non solum eius maxime eius [illegible] maxime tale
eius. Praeterea agens quod [illegible] quod est nobilius [illegible] illud
quod est minus nobile [illegible] nobilius est [illegible]
[illegible] ex dictis [illegible]
[illegible] [illegible]. Praeterea sicut [illegible] causa
non [illegible] ita [illegible] agentis primi quia ac-
[illegible] quod maxime [illegible] de
actionibus [illegible] agens [illegible] si producit ef-
fectum producit [illegible] maxime hoc eius [illegible] producit [illegible]
[illegible] agens primum [illegible]. Sed quia [illegible]
[illegible] rationes istas et ad alias [illegible]
[illegible] quod hoc non [illegible] quod [illegible] producta [illegible] producendo
[illegible] possunt ista duo agentia sic eundem [illegible]
effectus producere non [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] causa [illegible] effectum producit [illegible]
quod ignis causando ignem causa eius et Deus causando eius causa
[illegible] ignem non tamen [illegible] eandem rationem talis effectus reducitur
[illegible] causas [illegible] rationem [illegible] reducendo [illegible]
[illegible] et [illegible] quae Deus [illegible] et [illegible] rationem [illegible]
[illegible] quae creatura. [illegible] istam [illegible]
primo [illegible] quod [illegible] non [illegible] producta [illegible] producendi

quaerit

Nam aut ponantur ista duo agentia non eiusdem rationis effectus
productus non sortietur eandem rationem effectus patet quia modus esse primo dicitur autem
esse secundo quia sublimius attingit effectum sicut dicit auctor libri de
causis et hoc est magis plus influit. Dicit autem causa prima
plus influit in effectum causatum esse secundo quam ipsa causa secunda ex suppositione
propositione de causis secunda causa secunda producit hunc effectum
magis proximo et causa prima hunc effectum magis eius si ergo causa
prima plus influit oportet quod producat id eius magis hoc
eius, [illegible] influit quam secunda vel saltem non plus.
Item magis sublimius agens non sublimiori reducendum
effectus sed id quod est sublimius medio. Ista patet per eos quia effectum
debet considerare sua causa. Ad primam rationem dicendum quod procedit
secundum equivocationem vel altera illarum est falsa dicitur ergo primum intelligi causa
universaliter vel secundum veritatem vel secundum praedicationem, ut sic effectus dicitur perfectior
alia aliter praedicatione et veritate universaliter praedicatione est autem
de perfectibus vel autem perfectione cuius perfectio in se est melior
et perfectior plura continuat. Sic ergo in maiore universalius accipitur
universaliter ex parte causae et effectus, concedo maiorem quia causa
effectus potest reduci in causam altiorem et perfectiorem effectus requirit
causam perfectiorem. Sed si non accipiatur in maiore ut debet
universalius secundum perfectionem est falsa equivocationis et minor est falsa minor
enim non est vera. Nisi de universale secundum perfectionem quia patet. Nam esse
non est perfectissimus effectus quia quod includitur in aliis non potest
esse perfectius quolibet illorum in quo includitur sed ergo quod
reducitur in causam universalissimam praedicatione sed tunc valet ratio et dico
est minor falsa est sicut minor est causa universalissima perfectione eius
autem est causa universalissima praedicatione tamen non potest concludi
quod esse non potest esse effectus nisi causae ut concedo. Similiter in
maiore accipitur universalius diffusive ex parte causae et effectus vel
ex parte effectus perfectior perfectione et ex parte causae universalius secundum perfectionem
minor est falsa nam effectus universalius praedicatione potest esse a
causa imperfecta quia saltem simplicior effectus imperfectus. Sed
eius magis eius est in rebus et in effectu infimus et est perfectio
infima causa secundum eos saltem in illis ut est verum. Ergo
illam rationem non reducere in causam primam sed imperfectam quod dicitur
dicitur secundo quod effectus secundum rationem universalitatis reducendus est in causam universalem quia
deus est et secundum rationem imperfectionis quo causa est imperfecta mo[...]
ratio entis secundum quod eius est ratio vel praedicationis quia eius est
universale magis de quolibet praedicatur qualitercumque sit iste modus. Unde causa tamen
prima est universalis secundum veritatem sive secundum causalitatem quia videtur patet magis
effectum reducit ergo sic rationem universalem in causam universalem est falsa
fallacia equivocationis sicut dicit patet. Unde causalitas cuiuslibet esse
realis non respicit rationem secundum rem in particulari ergo causam quae
realiter causa rei reducenda est tamen ratio entis quod sic entis
quasi respicit causam rerum effectu [illegible] aliqua ratione rationis
secundum magis ut res est posita in effectu. Ad rationes in
contrarium. Ad primo dicendum quod eque causa esse dicitur sit esse prima quia oportet quod
attingat effectum sub esse proprie dicendum quod verum est si sub esse
proprie stet primum mediatum vel proximum autem sub dicitur inde
quod primum quod recipitur intus est esse patet quod equivocatur. Secundo quia ar[...]
accipitur prioritas in prima propositione autem in secunda quia ipsa est
prioritas perfectionis secunda imperfectionis et sic procedit secundum fal[...]
laciam equivocationis. Ista reducenda et patet quod dicendum quod quod ergo quod re[...]
cipitur intus sic eius si intelligatur de receptione reali
plane falsa est propositio quia illud quod recipitur est effectus pro[...]
prie eius autem secundum quod eius vel est solum quod rationis secundum opinantem
vel secundum alios est quoddam transcendens et non cadit sub aliqua [...]
fictitia quod autem postea addit pro confirmatione dictum suum
quod esse est sicut causationis quia aliae perfectiones praesupponunt ipsum
illud magis est impossibile quia esse ut est sicut importatur
magis accipitur secundum rationem quae secundum esse reale in effectu et potentia non
plus habet. Ex hoc enim quod ratio entis est prior quam ratio ali[...]
entis secundum ista ratio non dicit sibi quod causetur primo effectum.

quia ista est ratio imperfectionis ex eo quod omnibus aliis praesupponitur et addit
perfectionem sed hunc addit ipsum. Ad secundum autem dicendum quod perfectio sola quanto
ulterior tanto perfectior. Sed de perfectione illa accepta est eo quod dicitur
quod si perfectionem sequatur intellectus abstractum autem est quod quanto ulterior
tanto perfectior ipsum est falsa quia esse deinceps receptum est perfectionibus
quia alias se habent perfectionem ad illam, istam includentes
et aliam super addentes quod autem addit quod in alio receptum quanto ulterius
est tanto imperfectius concedo ista. Sed ex hoc concluditur oppositum
ubi quod esse non sit reducendum in causam primam producentem si debet
esse ut ipsum dicit. Propterea in causam et effectum. Sed quod postea
dicit et adducit quod esse non est receptum est imperfectum et omne quod
agit agit ut est perfectum causa ex ea parte qua est imperfecta
non agit et ideo non erit causa effectus secundum rationem generalem. Patet quod
illud dictum plane contradicit glossae illi quam intendebant solutioni
rationes in contrarium dicebat .11. quod non est attendenda regula
dicta secundum modos producendi et ideo dicebat quod agens secundum virtutem
ignis non solum producit hoc eius sed etiam hoc eius licet
non sub ratione entis in ipsum reducatur id autem concludit quod non erit
causa effectus secundum rationem generalem sive secundum quod eius quia causa ex
ea parte qua recipit eius est imperfecta et non agit. Contra
ubi causa dicitur illa glossa et alia ratione. Ad tertium autem dicendum quod id
quod est causa totius entis est causa ipsius esse secundum quod hoc dicendum
quod esse causam totius entis ~~est causa ipsius esse~~ potest intelligi
vel quia in se est in rerum natura ad aliquid quod subterfugiat eius
causalitatem vel quia est causa ipsius entis secundum quod eius et magis
quia consideratur quantumcumque continetur in causato et increato dicitur
causa totius entis primo modo non secundo et quod sic est causa totius
entis secundo modo non est causa entis secundum quod eius quia ar[...]
deus esse causam entis ut commune est enti causato et increato quod
negatur. Unde minor est falsa. Et quod assumitur probatio illud quia
quod aperit omnem triangulum aperit triangulum inquantum triangulus quod est
est quod habeat tres angulos aequales duobus rectis. Sic autem est
impossibile. Ergo est dicendum quod maior ad quartum dicitur quod omnem effectum
quem efficit causa secunda efficit eque immediate causa prima et immo
intimius magis intimius nec causa est in effectu sicut eius sicut
eius sive quod quod recipitur ponitur in effectu quod reducatur in causam
primam sicut imperfectio licet in prima non inveniatur ut dicendum est
et alii sustinent rationes quas ostendimus improbantes Ista de primo
articulo. Circa secundum articulum an aliquod agens pure habeat
per se aliquem effectum. Ista propositio distinguenda est de per se et postea ap[...]
plicanda sive membra ad propositum. Per se ergo uno modo idem est
quod non ab alio et sic notat solitudinem excludendo aliquid
associationem et est tertius modus primo posteriorum. Secundo modo per se idem est
quod non per aliud et sic excludit causalitatem et non associationem
et per se sic sumptum generaliter sumitur secundo tres modos dicendi per se, scilicet primum
secundum et quartum de quibus patet primo posteriorum. Habito isto circa quaestionem primam sit
est ista quod agens pure non habet per se aliquem effectum accipiendo
per se primo modo dicendi per se quod producit ille propositio est per se imperfecto
modo dicendi per se qui perfectus est de ratione quod videtur ibi ut patet secundum.
Sed ipsum per se aliquem effectum inducit non debet esse de qua
ratione eius quod agit sicut sit agens creatum sive increatum quod
probo quia nulla forma potest esse sine tali passio. Agens autem
creatum sive increatum absolute aliquo effectu inducit, vel potest esse.
Ergo agens pure non habet aliquem effectum in primo modo dicendi per se.
Secunda conclusio est ista quod agens creatum non habet per se aliquem effectum
in secundo modo dicendi per se sed sic secundo modo dicendi per se agens
pure vel per se habet vel apud naturam est habere aliquem effectum quod
probo sic illa propositio per se secundo modo dicendi in qua passio praedicatur
de subiecto sicut propria passio. Sed habet inducere aliquem effectum non sic
habet sicut propria passio nec agens creatum nec causa agens increa[...]
tum quia nullam formam potest esse inducere sine propria passione et hoc
dico contra illum agentem. Sed utrumque agens potest esse inducere
absolute aliquo effectu absolute posito inductus ergo et ergo. Tertio probo

Item

Item
Responsio ad argumenta

Primi et secundi
conclusio
Item ad primo
per se
ad tertium
conclusio
Responsio
Conclusio ad quartum
De secundo articulo
Prima conclusio
Secunda conclusio

Sic intelligo quod dicit
rationalis ulterior per se
absolute secundo [illegible]
potest esse in actu ulterior
dicitur et quod esse non [illegible]
accipitur minor secundum
accipiatur autem minor
[illegible] ergo esse [illegible]
certum non sequitur quod ergo
falsa conclusio.

intelligi de effectu ulteriori secundum perfectionem et magis [illegible] quia contra quia
[illegible] potest esse in actu ulteriori secundum perfectionem sed non homo potest esse
non potest esse in actu perfectiore quam sit homo ergo esse [illegible] non
ulterior secundum perfectionem totum esse [illegible] [illegible] est omnis causatio [illegible]
[illegible] [illegible] sed semper est omnis causatio [illegible] non valet quia si ac[...]
cipiatur exponi ergo [illegible] in actu ulteriori secundum perfectionem
esse est [illegible] sequitur in [illegible] ergo esse [illegible] [illegible] plus de esse
[illegible] non potest esse in actu ulteriori secundum perfectionem toto esse [illegible]
nec esse [illegible] potest esse in actu [illegible] immo [illegible] est

aliam partem eiusdem conclusionis scilicet quod licet sit per se agens particulare
aptum natum inducere per partem aliquem effectum ideo quod sic licet sicut ipso
absolutum convenit illi in 2o modo dicendi per se tamen posse inducere aliquem
effectum convenit agenti particulari ut patet per [illegible]
et evidens probatione [illegible] philosophus 2o de anima licet est per se
in 2o modo. color est visibilis id est color aptus natus movere visum
sed licet non sit per se color et visus vel color est movens vi
sum ergo pari ratione licet non sit per se particulare inducere aliquem effectum
in actu tamen licet per se agens particulare est aptum natum inducere aliquem
effectum convenientem sibi. ¶ Contra 2am istam quod agens particulare per se
non licet aliquem effectum in 2o modo dicendi per se quod probo sic illa propositio
est per se in 2o modo in qua denotatur [illegible] solido [illegible]
[illegible] licet est per se in 2o modo quod forma subsistit per se excludendo
quaecumque accidens quia subsistere est suppositi [illegible]
sed agens particulare non licet [illegible] inducere aliquem effectum per se ex
cludendo agens primum sicut quod tamen est in 2o articulo ergo etc.
¶ Contra 3am istam quod agens non licet aliquem effectum per se in 4o modo
dicendi per se quod probatur illa propositio est per se 4o modo in qua causa per
se sumitur [illegible] importatur illud formale significatum et exprimitur
causa [illegible] sed per se sumitur et [illegible] ista propositio agens particulare
licet aliquem effectum per se non exprimitur [illegible] causa [illegible]
ergo etc. licet tamen propositio non sit per se in 4o modo tamen licet est in 4o modo
agens particulare agit per actionem sicut licet est per se ¶ Incompatibilem
[illegible] de 3o articulo ¶ 3o est videndum si
sit dare aliquam partem nullam tamen actionem eliciens et dicitur hic aliquid
quod hoc implicat contradictionem quod probatur [illegible] possibile ut [illegible]
potentia activa est per [illegible] ad [illegible] et illa potentia ac
tiva licet actionem elicitam quia agit [illegible] ad [illegible]
ergo quod non licet actionem elicitam potentia activa seu effectiva non est
ergo ponere quod aliquid sit [illegible] effectivum et non habeat actionem elicitam
est ponere quod sit causa activa et non sit causa activa quod est contradictio. Se
cundo sicut non est aliqua forma quae in formam [illegible] est ad finem qui
non [illegible] aliquam [illegible] quae non [illegible] ergo similiter non est aliqua
causa activa quae non agat et per consequens ponere quod sit causa effecti
va et non agat est ponere quod sit causa effectiva et non effectiva.
Tertio sic ita vere dicitur activum sicut dicitur passivum sed nihil potest dici
passivum nisi transmutetur ergo nihil potest dici activum nisi transmu
tet et per consequens nisi habeat actionem elicitam ¶ Ipsis tamen non
obstantibus videtur quod oporteat ponere causam effectivam quae ac
tionem non elicit quod probo ratione et experientia ratione sic per philosophum 4.
[illegible] ambulare et sanitas sunt sibi [illegible] quia sanitas
est causa ambulationis in genere causae finalis. ambulatio autem est
causa ipsius sanitatis in genere causae efficientis sed ambulatio non licet aliquam
actionem elicitam circa sanitatem ergo per philosophum aliquid est causa
effectiva alicuius quod tamen non licet actionem elicitam ¶ Probo minorem quia
actio in [illegible] non licet actionem elicitam. talis actio est ambu
latio ergo etc. ¶ Praeterea ambulatio non est passio quamvis sit suus terminus
[illegible] sed non licet actionem elicitam ut patet quia est forma in
relativa per [illegible] 10 [illegible] c. 8. Sed dices [illegible] quod
ambulatio est causa sanitatis non effectiva sed formalis ¶ Contra causa
finali non manente non manet id cuius est forma sed non ma
nente ambulatione manet sanitas ergo etc. hoc [illegible] do
claro per exempla [illegible] non semper agit in passum [illegible]
tamen in passum approximatum ita quod approximatio ista ad gene
randum effectus [illegible] et tamen non est actio eliciens ¶ Praeterea ignis
causat aliquam rationem motus alterationis [illegible] alterationi ad gene
randum effectus [illegible] quod non ad genus causae [illegible] eo quod talis alteratio
[illegible] est de causa [illegible] ratione non [illegible] ad genus causae
formalis quia non est de [illegible] ratione nec finalis quia talis alteratio
non est finis ipsius ignis sed ad ad motus alterationis [illegible]
¶ Praeterea [illegible] est causa [illegible] et [illegible] ad genus causae ef
ficientis et tamen [illegible] effective non [illegible] sed [illegible] est a solo
deo effective est tamen [illegible] necessario requisitum ad hoc quod [illegible]

consequitur vel ergo dicendum quod ponere talem causam effectivam actionem
non elicientem non implicat contradictionem immo verum implicat contradictionem
si hoc non dicatur accipiamus dispositionem verum quae est necessaria in
forme introductae licet ad generandum effectus [illegible] sicut patet dis
cendo per generationem causae quero si habeat actionem elicitam quod sit [illegible]
quia vel forma media vel aliqua dispositio praevia. non primo modo
quia eius est ad formam tamen dispositione nec [illegible] quia tamen non est dis
positio quae est necessitas ergo verum quod per necessitatem talis dispositio
necessitatis nullam habeat actionem elicitam ¶ Ad solutionem autem
argumentorum est sciendum quod [illegible] est causa activa vel effectiva quaedam
est quae est agens perfectum et hoc sive sit agens [illegible]
sive [illegible] quaedam autem est causa activa quae est agens
dispositivum et hoc dicitur vel quia agit aliquam dispositionem necessariam ad
alicuius formae inductionem vel quia est ipsa dispositio necessitatis
ad [illegible] effectus loquendo ergo de causa activa quae est agens
perfectum sive principale sive [illegible] attingens effectum primam
[illegible] omnis talis causa activa licet actionem elicitam
[illegible] sibi debito attingit effectum. loquendo autem de
causa activa quae est agens dispositivum primo modo quod [illegible]
aliquam dispositionem verum est quod licet actionem elicitam sed causa activa
quae est dispositio necessitatis nullam licet actionem elicitam quia
dicitur quod habeat quia [illegible] effectum [illegible] et [illegible] agens perfe
ctum et non dispositio vel [illegible] dispositionem [illegible] non [illegible] dispositio tamen
ergo [illegible] dispositionem et non dispositionem [illegible] ad primum dico
quod [illegible] verum decausa activa quae est agens per
fectum vel dispositivum sed non de causa activa quae est dis
positio tamen ¶ Ad secundum dicendum quod sicut est [illegible] [illegible]
[illegible] ita [illegible] est [illegible] passivum [illegible] ergo [illegible]
[illegible] quod [illegible] dicitur activum sicut passivum. Concedo
accipiendo [illegible] sed [illegible] nihil potest dici
passivum nisi transmutetur ista [illegible] est falsa
sed si [illegible] licet hoc est tamen in passivo [illegible] activo
quod est perfectum [illegible] passivo quod [illegible] activo dispositivo [illegible]
de passivo [illegible] activo quod est dispositio tamen est falsa
illud non [illegible] recipit [illegible] activo et [illegible] passivo
non [illegible] actionem elicitam ¶ Ad tertium dico [illegible] quod est
[illegible] cum [illegible] finis [illegible] actio
et passio et [illegible] primum [illegible] ista argumenta [illegible]
nisi [illegible] forma de [illegible] educenda praesupponat dimen
siones indeterminatas. Et videtur quod sic
quia [illegible] praesupponit inductionem formae sed
[illegible] forma per se non dividitur sed per hoc quod [illegible]
[illegible] non [illegible] licet partes nisi [illegible] ergo
sicut [illegible] praecedit formam ita [illegible] ¶ Secundo sic omne a
gens [illegible] in quocumque instanti [illegible] agit praesupponit
[illegible] actionem [illegible] quod probo [illegible] quia actio agentis [illegible]
[illegible] est [illegible] per philosophum [illegible] de anima. [illegible]
[illegible] est [illegible] ille [illegible] remanet [illegible]
[illegible] signo [illegible] ergo praesuppositum formae introducendae
¶ Contra [illegible] talem praesupponit [illegible] sed [illegible]
est [illegible] talem [illegible] ergo [illegible] quae
[illegible] ponit [illegible] ¶ In ista quaestione
sunt duae difficultates [illegible] una in [illegible] ex
[illegible] alia [illegible] ¶ Primo ergo investigabitur an for
mae introducendae praesupponant dimensiones indeterminatas
2o an [illegible] sit [illegible]
¶ Ad primum dicitur [illegible] quod dimensiones eaedem non manent quae
ex [illegible] formae sicut [illegible] et ita [illegible]
formae dimensiones praesupponit et in hoc conveniunt tamen ad
[illegible] 3. [illegible] quod [illegible] ignis
[illegible] non cessat [illegible]
quousque dimensiones fiant [illegible] et [illegible] in
tota rarefactione illa habeant aliquem terminum quia aliter non [illegible]

inde non. Sed tamen in perfectione facta ultima tamen remanet contra
formam substantialem. quando ergo procedit et quando non dicendum quod forma substantialis
ignis completus sit una forma nunquam perficit tamen materiam ipsam secundum
dantem [illegible] non [illegible] quod prius non dat esse substantiale quod esse accidentale.
et prius non esse corporeum esse igneum ut secundum sequitur quod forma substantialis
[illegible] sit primus actus materie et ideo non presupponat dimensiones indeterminatas
in materia. dicendum quod forma ignis ut dat esse non precedit in materia omnes
dimensiones. dimensiones autem indeterminate precedunt ipsam formam ut
dat esse igneum et sequitur quantum ad actionem que ipsa est ignem
quantum actu est ignis. Sed non oportet esse formam in se et [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod medio [illegible] signo nec in quo forma substantialis
dat aliquid esse substantiale materie quod est actu in materia quia si ad esse ex
spectandum de ea quod non actu [illegible] esse [illegible] ergo quod [illegible]
esse substantiale quod dat forma ignis secundum totam formam [illegible] existentem
in materia. ergo sicut ponere dimensionem precedere est ponere eam
[illegible] et realiter subsequi. Contra si sic aut in eo signo nec in
quo forma [illegible] materie dando esse substantiale [illegible] contra ea
dem [illegible] nota quia [illegible] non si non secundum materiam
dimensiones easdem quia priores [illegible] et in nullo indi
[illegible] si sic [illegible] dimensiones [illegible] precedit in materia [illegible]
[illegible] quae dat forma substantialis [illegible] primum modum et ultimum
[illegible] forma ignis secundum quod dat esse [illegible] non dicit realiter [illegible]
[illegible] dat esse ignem [illegible] simpliciter [illegible] plures formas
substantiales realiter diverse quod ipsi negant. Sed impossibile quod ad
realiter [illegible] [illegible] forma ignis medi
[illegible] esse anima [illegible] quod [illegible]
[illegible] realiter distantes impossibile est ergo quod
dimensio mediet realiter [illegible] esse [illegible] igneum [illegible]
[illegible] dicendum [illegible] est [illegible] quod dimensio
[illegible] non precedit formam substantialem quecumque [illegible] quia
precedit solum precedere dispositionis [illegible] forma tamen substantialis.
precedit dimensionem [illegible] actionis [illegible] unionis seu
[illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible] se in
[illegible] opinionem tenentes. Contra [illegible] sic secundum
[illegible] coordinatur ad actus formales est ordo [illegible]
[illegible] et dispositionis [illegible] ad actus [illegible] [illegible]
[illegible] precedere est [illegible] ad formam substantialem quod
ad accidentalem [illegible] [illegible] dispositionis dispositionis [illegible]
ad formam substantialem [illegible] ad accidentalem [illegible] dispositio sufficiens ad
formam substantialem simpliciter [illegible] est forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] unitur forma
[illegible] ergo in primo signo unionis forme substantialis [illegible]
[illegible] requiritur in materia [illegible] dispositionis quia
[illegible] reddit materiam indispositam [illegible] dispositam.
[illegible] [illegible] [illegible] dimensionem formam
substantialem [illegible] [illegible] tale [illegible] materie di
[illegible] in [illegible] ergo semper [illegible] sic actu extensa [illegible] nullo
signo [illegible] esse [illegible] [illegible] et ita forma substantialis
non [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forme [illegible]
[illegible] ad unionem. [illegible] autem est [illegible]
[illegible] [illegible] sic dimensio precedit formam [illegible]
esse est [illegible] et [illegible] esse [illegible]
[illegible] sequuntur duo [illegible] [illegible] quod esse forme substantia
lis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calefacti
[illegible] et ita [illegible] substantialis [illegible] [illegible]
[illegible]. Contra [illegible] est [illegible] et prius [illegible] [illegible]
[illegible] sic rarefactionis [illegible] [illegible] [illegible] forma
prius perficiat materiam quam [illegible] et dispositio est [illegible] [illegible]
[illegible] actualis sequitur quod non solum dimensio in [illegible] precedit
formam substantialem sed eadem [illegible] [illegible] quod plus est sequitur
quod ipsam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duos
[illegible] formam substantialem et accidentalem [illegible] ergo quod

[illegible] primum [illegible] est impossibile ad formam substantialem inducendo [illegible] et [illegible]
[illegible] quod forme [illegible] [illegible] ergo [illegible] et [illegible] precedat ad
forme [illegible] corporeas tamen [illegible] [illegible] materia [illegible] [illegible] et
[illegible] est [illegible] dicendum quod [illegible] dimensionum [illegible] et [illegible] hoc [illegible]
[illegible]. Contra est ergo una [illegible] materie [illegible] est ipsius [illegible]
[illegible] sola ut abstrahitur a motu et [illegible] quod [illegible] quod [illegible]
duo [illegible] et sic de aliis. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] talem [illegible] et [illegible] non est [illegible]
[illegible] est [illegible] ipsius [illegible] et sic [illegible] diversas formas
substantiales [illegible] diversitates [illegible] diversa [illegible] exigere
[illegible] forme [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
est [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible]. Contra hoc [illegible] dicendum ad quod quod dimensiones [illegible] materie
[illegible] tamen [illegible] manent eadem [illegible] et [illegible] sed solum
variantur secundum gradum [illegible] secundum [illegible] et [illegible] quod diverse
forme substantiales hoc requirunt. Contra ad hoc adducitur talis ratio.
quia si gradus sive quantitas [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] forme [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible].
quia [illegible] que est [illegible] manet eadem nec [illegible] [illegible] forme
inducende tamen [illegible] [illegible] tamen quia est gradus [illegible]
[illegible] quod precedebat [illegible] autem non [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] quia [illegible]
[illegible] introducitur [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. ergo [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hoc autem non est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] quantitas [illegible]
[illegible] ut prius et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] plura [illegible] non adducit
doctor iste [illegible] autem [illegible] [illegible] primo sic agens
[illegible] agit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] rarefactionis [illegible] [illegible] gradus [illegible]
tatis [illegible] ergo [illegible] [illegible] rarefactionis [illegible] gradus [illegible]
[illegible] [illegible] et sic [illegible] raritas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] quod iste gradus [illegible]
dimensione maneat [illegible]. Contra [illegible] [illegible]
est quod [illegible] [illegible] ignis de [illegible] non fit sine motu.
[illegible] est quod omnis motus [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicitur quod omnis mutatio [illegible]. est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] formas [illegible] quas fit motus. Contra [illegible] quia
quod [illegible] [illegible] [illegible] et quod corpus [illegible] corpus non est [illegible]
autem non [illegible] esse [illegible] esse. [illegible] [illegible] supponitur [illegible]
sic [illegible] ignis [illegible] [illegible] est [illegible] rarefactionis et
calefactionis [illegible] [illegible] ignis [illegible] [illegible].
rarefactio autem non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible],
ignis quia semper [illegible] [illegible] [illegible] aer [illegible] [illegible]
[illegible] et aeris [illegible] non [illegible]. ergo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. ergo ista [illegible] in materia [illegible] ignis [illegible] et
dimensio. Contra forma aeris non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
impossibile [illegible] prius [illegible] [illegible] [illegible] corpus [illegible] forma
ignis non prius [illegible] [illegible]. quod forma aeris [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible] aliquid dispositionis ignis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
formam ignis [illegible] autem dispositio [illegible] [illegible] [illegible] dimensio et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible] [illegible] in quo sic
[illegible] in [illegible] ad formam ignis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in quo [illegible] [illegible] ad formam ignis [illegible] sic quia quod
[illegible] est non et [illegible] [illegible] est non [illegible] [illegible]
ad forma ignis introducta. Contra [illegible] autem [illegible].

Si autem corruptio forme aeris corrumpitur dimensio precedens formam inducendam. cum prius non corrumpitur forma. Aliquando quod inducatur forma ignis aera que est sicut ubi prima instanti nec in primo tempore et ne continue est et intelligere nulli contrarietas subiecta. et propterea non contraria que redderet ea ad contrarietatem pertinentem. Si ergo subito incorporetur cum tempus licet quanta indurata continet summa varietas omnis formam ignis sunt inducatur per se sui patiens subito extensio pati ne quod arenaria ad causalitatem talis autem diffusio pati ne non potest esse per se motum localis. Ergo motus localis erit in instanti. Et quod autem ex ipso pugillus aeris generetur mille ignis. Ignis gratius licet rarius in situ maiori quam fuit varietas aeris et cum sit aer visa ad instans quo generatur ignis. Ignis subito occupabit locum maiorem. Sed hoc non potest sine motu corporis existentis. Si ergo dimensio in certa non maneat in genito et corrupto eadem tunc impossibile est ignem generari ex aere vel motus localis erit in instanti quorum utrumque est impossibile. Similiter eadem ad centrum in de sub orbe qui dicit quod propter omni quod existit in sub loco. Item dimensiones que sunt corporis ... istam ... sic quantitas eadem est impossibile ... passiva ad plures actus ... est impossibile ... ad talem ... est impossibile actualiter ... prius ... patiens ... quam est impossibile ... quod ... esse impossibile ... sequeretur quod ... possibile est ... impossibile ... est ... dimensiones ... formas substantiales ... ad formam substantialem ... actu est impossibile ... quecumque impossibile est ... aliqua dimensio precedat ... forma substantialis est per modum ... impossibile ... dimensio ... formam ... substantialem ... forma substantialis ... omnis ... passiva ... impossibile ... ad omnes formas ... dimensio ... ignis ... forme ignis ... dimensionem ... aliqua dimensio ... formam ... ignis ... subito ... aer ... formam ignis ... forma ignis ... subito ... dispositio ad formam ignis ... instanti ... forma ignis ... calor ignis ... qualitates ... caliditas ... ignis ... quod non solum maneat eadem quantitas et calor in genito et corrupto.

Sed eadem siccitas quod sicut intenditur caliditas dimittitur humiditas aeris et intenditur siccitas dispositionis ad ignem. Ergo non solum in ea ... quod quatuor symbola sed eam non symbole eodem modo in genito et corrupto quod in primo procedit. Item ad rationes ... dicendum quod agens ille ... agit ... dicendum quod agens ille dispositionis in modo ad formam substantialem non agit uniformiter in illo motus et in motu ... inducat dispositiones ad formam inducendam ... motus inducit ipsam formam. unde dicendum quod agens ille semper uniformiter agit ... motu ... et ... illa ... inducat ... dispositiones inducit. ad ignem ... ipsam formam ... accidentibus ... inducitur ... forme corporis ... Item ad ... quod dimensiones manent eadem ... quod corruptio ... dicendum quod ... forma ... compositio substantialis ... qualitates ... dimensiones ... aliquid ... dimensiones ... forma substantialis corporis ... dimensiones esse ... simpliciter.

Item ad ... dicendum ... quod omnis motus ... quod solo ... hoc ... quieto ... motus ... materia ... ad ... motus ... quod motus ... corruptionem ... tendente ad corruptionem ... motu ... motus ... forma substantialis ignis ... dimensiones ... motus ... formam ... motus ... forma ... motus ... in instanti ... ignis ... in quieto ... motus ... ignis ... quieto ... motus ... motus ... forma substantialis ... actus ... actus ... dicendum quod ... forme ignis ... motus ... ignis ... forma ... aeris ... forma ... sed maior est falsa. Item ad hoc ...

alterat[ur] forma aeris a[n]t[e]q[uam] no[n] o[mn]is p[er]inducta alia q[uam] [illegible] accid[ens] i[n]
conpo[s]i[t]e forme ignis v[e]l fa[cta] q[uod] p[er] nulla eandem calidi[tatem]
pr[ius] e[st] in conpo[s]ito forme aeris p[er]inducit q[uod] inducto in conpo[s]ito
forme p[ri]or[i] p[rae]supponit p[er] quod et calidus [illegible] forte portis
sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p[rae]supponit [illegible] aliq[uo]d
alt[er]a loco [et] [illegible] si abiecta forme aeris p[rae]supposit[ur] [illegible]
[illegible] aliquis sibi in conpo[s]ito abiecto forme aeris p[rae]supposit[ur]
abiectionem suam ip[s]i[us] [et] ita p[ri]us abiecit[ur] q[uam] abiec[tu]r. Ja[m] de
sicut [illegible] in hoc q[uod] supponit ultimum posse dari in quo
dispositiones p[er]inducte forme ignis possunt [illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] [illegible] in quo [illegible] disp[ositi]o [illegible]
[illegible] forma ignis induc[itu]r. [illegible] cu[m] forma ignis [illegible]
no[n] [illegible] q[uod] no[n] [e]st [illegible] q[uod] no[n] [e]st dare ultimum [e]t in quo
[illegible] pone ad forma[m] ignis [illegible] solu[m] est dare p[ri]mu[m] [illegible] no[n]
[e]e [illegible] in quo ignis [e]st ignis [illegible] q[uod] [illegible] [e]e no[n]
p[otes]t dari [illegible] no[n] [illegible] q[uod] simul sunt [et] no[n] sunt. Sed in eo [illegible]
[illegible] [et] [illegible] [illegible] no[n] [illegible]. Ad [illegible] cu[m] d[icitu]r q[uod] si [illegible] di-
misio cu[m] forma aeris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no[n]
[illegible] [illegible] [illegible] extende[re]t[ur] [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] cu[m] [illegible] forma ignis cu[m] dimensionib[us]
[et] [illegible] [illegible] [illegible] expulsio [illegible]
[illegible] expulsio [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible] expulsio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] licet no[n] [illegible] [illegible] v[e]l dico q[uod] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no[n] est nisi [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] sine q[uan]titate n[ec] [illegible] extende[re] [illegible]
q[uod] [e]st [illegible] [illegible] dimensionu[m] [et] sicut agens [illegible] materia[m]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forme o[mn]i motu
[illegible] motus [illegible] in t[em]p[o]re [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] extendat[ur] [illegible] p[ar]s post [illegible]
ut sic motus [et] successive [illegible] agens [illegible] uno [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] quod [illegible]
p[ri]us attingat [illegible] ut est [illegible] q[uod] ut [illegible]
[illegible] sit [illegible] ne no[n] est [illegible] [illegible] agens sicut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] ita [illegible]
[illegible] totu[m] illud [illegible] no[n] p[ar]te an[te] p[ar]tem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui est ignis [illegible]. Et e[st]
hic [illegible] q[uod] [illegible] tales dimensiones [illegible] [illegible] possint an-
[illegible] [illegible] [illegible] ut dictu[m] [est] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] agen[s] [illegible] eandem [illegible] [et] equalis
[illegible] posset [illegible] [illegible] eandem forma[m] inducere [illegible] agens
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
efficacius agit [illegible] [illegible] passu[m] est susceptivu[m] [illegible]
[illegible] [illegible] sicut [illegible] [illegible] passu[m] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q[uod] no[n] est p[ri]us [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[e]t equalis [illegible] [illegible] [et] immediatius [illegible] passo. Et si
[illegible] q[uod] si nulla dimensio [illegible] eadem q[uod] [illegible] agens
[illegible] [illegible] attingeret [illegible] [illegible] in instanti [illegible]
forme ignis [illegible] [illegible] q[uod] hoc est [illegible] alioqui forte
no[n] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[et] [illegible]. Ad [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] ignis no[n] induc[itu]r
[illegible] [illegible] q[uod] sit aeris [et] hoc [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ignis [illegible]
[illegible] inducat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Ad [illegible] cu[m] d[icitu]r q[uod] [illegible] o[mn]i[um] que [illegible]
p[ri]mo sunt [illegible] dimensiones [illegible] q[uod] istud [illegible]
sit q[uod] o[mn]e q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] p[ri]us fuit [illegible]
[illegible] [illegible] p[ri]us [illegible] est [illegible] ad forma[m]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad forma[m] [illegible] puta [illegible] [illegible] [illegible] ad for[mam]

[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] ad forma[m] [illegible] [illegible]
forme [illegible] puta q[uan]titas est [illegible] q[uod] [e]e [illegible] forme [illegible]
dimensio [illegible] p[re]cedit [illegible] forma[m] [illegible] materia[m]. Sed forte [illegible]
[illegible] p[re]cedit dimensione[m] [illegible] [et] forma [illegible] materia[m].
p[re]cedit dimensiones materia[m]. [illegible] sic q[uod] dimensiones [illegible] p[re]cedit
forma[m] [illegible] materia[m] que dimensiones [illegible] [illegible]
[illegible] materie q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma
[illegible] hec au[tem] dimensiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
no[n] sit eadem [illegible] cu[m] dimensione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cu[m] dimensione [illegible] [illegible] q[uod] illud [illegible] q[uod] [e]st [illegible].
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Si [ergo] sic intelligat [illegible] [illegible]. Si au[tem] intelligat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nisi accipiat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intelligat q[uod] [illegible] que [illegible] sit dimensio [illegible]
[illegible] no[n] au[tem] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible]. [Con]sequentia [illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] [illegible] nullo mo[do] [illegible] p[ar]tes eiusdem ignis
[illegible] q[uan]titas [illegible] q[uod] [illegible] no[n] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] sicut [illegible] [illegible] albi [illegible] albe [illegible] et est
[illegible] albe[do] ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [et] distincta [illegible] alba.
q[uod] est [illegible] [illegible] q[uan]titas que est [illegible] [illegible] [illegible]
eiusdem ignis. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] est [illegible] [illegible] que [illegible]. Si [ergo] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] eiusdem ignis [illegible] [illegible] [illegible]
q[uan]ta. [illegible] sic q[uod] si sic [illegible] plures dimensiones [illegible] simul [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc est [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est distinctu[m] [illegible] [illegible] nulla est [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] fit densu[m] videt[ur] aliq[ua] p[ar]s [illegible]
[illegible] [illegible] fit [illegible] videt[ur] [illegible] [et] ita [illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ex suppositione [illegible] sibi adequate [illegible] [illegible].
Si nulla sit [illegible] p[ar]s [illegible] [illegible] eadem p[ar]s [illegible] est [illegible]
[illegible] q[uan]titas. Si [ergo] addat[ur] [illegible] p[ar]s q[uan]titas [illegible] [illegible]
[illegible] est denovo alia p[ar]s [illegible] sibi adequata illa [ergo] [illegible]
denovo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit simul p[ri]us [illegible]
alia p[ar]te [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] fuit q[uan]ta illa
[illegible] [illegible] no[n] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] adequata [illegible] q[uan]titas
[illegible] eadem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q[uod] si sic no[n] plus est eadem [illegible] in
[illegible] [et] corp[or]e q[uod] [illegible] quibuscumq[ue] [illegible] q[uod] tanta [illegible] est
[illegible] [illegible] [et] [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible].
Si [ergo] distinguat[ur] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] si sic no[n]
plus [illegible] [illegible] [et] [illegible] [illegible] eadem [illegible] eadem q[uan]titas sym-
bola q[uod] sicut q[uan]titas symbola [illegible] [illegible] [et] distinguit[ur] [illegible].
ex hoc q[uod] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex hoc q[uod] est [illegible] alia
[et] alia [illegible] q[uan]titas au[tem] semp[er] alia est [illegible] [et] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] cu[m] [illegible] igne fit ignis [illegible] [illegible] ignis no[n] disti-
[illegible] nisi [illegible] [et] ita [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
que p[ri]us erat [illegible] q[uan]titate [illegible] [illegible] sicut [illegible].
no[n] acquirit nova[m] [illegible] forma[m] [illegible] nova[m] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] si p[ar]tes ex[tra] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [ergo] sicut [illegible] [illegible] extensive [illegible] [illegible]
[illegible] [ergo] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] extensive [illegible]
[illegible] [et] [illegible] [illegible] [illegible]. Cu[m] [ergo] o[mn]is
q[uan]titas [et] o[mn]e [illegible] [illegible] sit [illegible] [ergo] [et] o[mn]is forma
[illegible] distincta est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] est [illegible] q[uod]
licet o[mn]is aqua possit [e]e una aqua [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] homo. [illegible] [illegible] forme sit q[uod] si [illegible]
[illegible] forme q[uod] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nisi q[uod] est [illegible] [illegible] eadem [illegible] [illegible] [illegible]

extensa sicut quelibet alia forma materialis per partes unam formam informantes. Contra sequeretur quod aer et terra non essent distincte in quantitate, sed videtur quod distinguuntur per divisionem simultaneam quantitatis ad corpus ista similitudo vel de eodem reale addit super [illegible] per hoc quod eadem est similitudines ponuntur diverse et distincte et tamen sunt eiusdem speciei quod fundantur in diversis, sed quod distinctio earum non est per quantitatem et neque aliquid addit ultra [illegible] quantitatem non ponit distinctionem ab illa. Contra sic sequeretur quod deus uniret simul corpora mea per medium pulveribus unde et ideo quantitate tali quod homo non plus conveniret cum petro quam ipse iudas quod est [illegible] unde patet quod [illegible] pluralitatis est distinctio eorum et una est similitudo vel [illegible]. Contra non est distinctio entitatis in ecclesia [illegible] per in paradiso et tamen [illegible] non nisi per quantitatem ad corpus quod est erroneum. Contra ista positio magis videtur esse contra [illegible] omnium ponentis unum in omnibus quorum [illegible] probabat maxime esse [illegible] sed secundum distinctam et non nobis [illegible] ista autem ponit animas non distingui nisi per [illegible] ad corpus. Contra sed dato quod non habeat partes [illegible] distincte realiter ab ipso sicut nec quantitate. Contra ad rationes [illegible] ad [illegible] quod non [illegible] partes et partem nisi per quantitatem dato quod hoc in eodem de parte quanta [illegible] immo [illegible] plus. Iste partes [illegible] quia [illegible] quantitas nam [illegible] est plus [illegible] ideo [illegible] ergo partes [illegible] quantitate quantitatis non extendantur extra se invicem nisi per quantitatem ita quod quantitas partes quantitate sint plus minusve extendentes tamen partes [illegible] sunt plus in [illegible] non valet [illegible] non [illegible] partes extensas nisi per quantitatem ergo non [illegible] partes nisi per quantitatem unde [illegible] partes [illegible] una extra aliam in eodem toto et [illegible] eiusdem rationis [illegible] conveniunt quantitati non autem [illegible] partes eiusdem rationis [illegible] immo [illegible] plures partes [illegible] sine omni quantitate. Contra [illegible] nomina analoga [illegible] qualitate [illegible] quod [illegible] ibi describitur non est [illegible] de genere quantitatis sed omne id quod aliquo modo [illegible] partes sicut eadem [illegible] quod [illegible] [illegible] quantitati [illegible] quod [illegible] philosophorum [illegible] non solum [illegible] sed eadem quantitas [illegible] [illegible] ideo [illegible] esse quantitatem [illegible]. Sic [illegible] partes [illegible] Contra [illegible] solum [illegible] quod [illegible] est divide in partes que insunt [illegible] in partes que sunt [illegible] [illegible] partes dimensionis [illegible] solum quantitati [illegible] partes. Contra ad [illegible] quod [illegible] plures extensiones [illegible] simul [illegible] aliquis [illegible] [illegible] dimensiones [illegible] sicut [illegible] diverse sunt simul [illegible] hoc [illegible] philosophorum quod [illegible] partes extensionis sive dimensionis soli quantitati [illegible] conveniunt [illegible] quod [illegible] est [illegible] [illegible] partes [illegible] conveniunt [illegible] solum quantitati [illegible] autem partes que se mutuo expellunt et locum occupant [illegible] partes extensionis et [illegible] [illegible] entitas loci occupare non convenit [illegible] quod [illegible] convenit occupare locum [illegible] partes [illegible] non est [illegible] partes extensionis sicut [illegible] et forma [illegible] sunt distincte [illegible] est extensum nisi [illegible] ergo sunt simul plures [illegible] non [illegible] plures dimensiones sicut [illegible] plures extensiones. Contra [illegible] quod [illegible] ad distinctionem formalem [illegible] in [illegible] dato quod [illegible] sic [illegible] non est [illegible] nisi ut stat [illegible]. Contra ultimum [illegible] quod [illegible] sequeretur quod [illegible] dato quod non [illegible] extensio sit

[illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible] non est [illegible] sed [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] partes [illegible] eo quod [illegible] est [illegible] ergo quod [illegible] [illegible] [illegible] plures partes [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sit corpus simplex et unum sit corpus mixtum et constat quod non [illegible] nomine [illegible] ergo [illegible] dicere quod iste partes fuerunt [illegible] non [illegible] quantitas non [illegible] se posite et [illegible] quod [illegible] fuissent simul plures partes [illegible] ita quod [illegible] non [illegible] nisi 3 partes [illegible] et tres partes [illegible] tribus partibus [illegible] [illegible] simul [illegible] una [illegible]

Utrum ens sit [illegible] [illegible] quod non [illegible] nullo [illegible] deus et creatura sunt primo [illegible] [illegible] in [illegible] quod [illegible] deus non est simplicissimum. Contra si ens est univocum [illegible] genus quod [illegible] primo [illegible] [illegible] [illegible] ipso non descendit nullo [illegible] ergo ens est [illegible] [illegible] [illegible] quibus descendetur [illegible] est genus [illegible] est unum [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] posse ponit [illegible] [illegible] non [illegible] ipso est [illegible] in qua [illegible] ens. Contra hic sic procedam. Primo exponam primo exponam quedam vocabula [illegible] tangam quasdam opiniones [illegible] in [illegible] 3° dicam quod [illegible] de [illegible]. [illegible] ad [illegible] de hoc [illegible] ens quod [illegible] esse quod [illegible] vel quod [illegible] si non [illegible] de hoc vocabulo ens [illegible] [illegible] sit impositum [illegible] unum [illegible] vel aliqua [illegible] et non est questio [illegible] et [illegible] eam qui distinguunt de ente [illegible] ens reale et non ens rationis [illegible] in quirunt [illegible] dictione eius quid significet et istud [illegible] relinquat. Contra [illegible] eadem est questio [illegible] et [illegible] si [illegible] de [illegible] qui [illegible] [illegible] mentalis [illegible] et deus [illegible] [illegible] valde [illegible] ille [illegible] [illegible] omnia [illegible] [illegible] rationibus [illegible] et [illegible] [illegible] omnia [illegible] una ratione [illegible] sicut [illegible] claudit omnia [illegible] non [illegible] rationibus sed [illegible] una [illegible] ratione [illegible] [illegible] hoc enim est questio [illegible] et [illegible] valde. 2° [illegible] est de [illegible] quod [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] sive [illegible] [illegible] primo modo [illegible] est quod [illegible] una [illegible] possit intelligi ambitus totius entis et [illegible] quod sic [illegible] omne ens [illegible] significatum entis [illegible] [illegible] [illegible] omne distributive [illegible] significato entis [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] aliqua [illegible] [illegible] omni eo quod est ens sicut respondet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut non est aliquid [illegible] una [illegible] [illegible] [illegible] omnes [illegible] rationes [illegible] qualitas etc. hoc de primo. Contra [illegible] aliqui quod [illegible] entis [illegible] plures [illegible] et [illegible] quod [illegible] et alia [illegible] et [illegible] [illegible] ratione [illegible] aliqua [illegible] conveniant est [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] de [illegible] sic ens [illegible] quod est [illegible] qualitas. [illegible] [illegible] ostendo quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod est ens ille [illegible] non [illegible] et [illegible] rationes.

V[ide] r[ati]o p[ri]ma.

omnium distincte primo sic in conceptu entis aut includuntur omnes rationes et distincte omnium aut quedam et quedam non. Et penitus nulla non primo modo, quia omnis creatura non posset formari conceptus entis audito hoc vocabulo ens, cum tunc perciperet ipsa rationes deitatis auri et argenti et omnis entitatis et tamen nullus novit rationes istas omnium, nullus posset iste formare conceptum entis. Nec potest dici quod de conceptu tali entis sint quedam rationes inclusa quedam non, cum est que sunt ille que sunt de conceptu entis primitatem aut cum sint alique rationes specifice et hoc non valet, alias concipiente ens oporteret intuere aliquas determinatas species rerum quod non experimur, aut sunt rationes x generum predicamentorum quod non valet quia tunc layeus concipiens ens deberet concipere eadem genera que tamen nescit. Patet ergo quod nulla ratio propria alicuius generis includitur in conceptu entis. Nec valet si dicatur quod aliqua una ratio alicuius specialis entis semper concipitur audito nomine entis et de vero rationes ... generalitate ad omnia patet unitas non valet quia tunc ... mentis cum sit extendens se ... generalitate possit includere. Unde patet ergo quod quidam ... generalis omnibus est possibile.

ad omnia patet unius ... vox quedam generalis.

V[ide] 2a r[ati]o.

Secundo sic omnibus ... exemplis rationibus entium consimilius patet ... in prima impressione in primis ipse cum entitates rerum sunt nobis possibiliter note, sed ens statim in primis imprimitur, sed aut primo ... ergo quod conceptus entis ab omnibus rationibus propriis spoliatur.

V[ide] 3a r[ati]o.

Tertio sic patet quod intellectus noster format istam propositionem deus est ens aliquid ergo predicat de deo conceptum sibi proprium aut ... aut conceptum proprium alicuius entis specialis aut conceptum generalem ab omnibus rationibus propriis sibi ... et aliorum entium spoliatum. Non predicat ... sibi proprium vel accidentis vel quorumlibet entium aliorum quia tunc propositio esset falsa. Nec predicat conceptum proprium et distinctum dei quia nullum talem habemus ergo predicat conceptum generalem ab ipsis omnibus denudatum et propositio talis est conceptus entis.

V[ide] 4a r[ati]o.

Quarto sic intellectus ... conceptum proprium alicuius ... potest illo conceptu distinguere tale obiectum ab omni alio obiecto, cuius conceptum proprium habet. Sed processus entis que habemus de deo non possumus ipsum distinguere ab omni alio quia conceptus procedunt quod mente ... ens omnia que sunt ergo dicitur ... ambo.

V[ide] 5a r[ati]o.

Quinto sic illud quod occurrit intellectui sine eo quod occurrat aliqua ratio specialis, illud conceptum spoliatum ab omnibus rationibus specialibus ... et hoc ponis anime propria accidunt que sunt ens in ratione ... intellectui ad hoc cum sunt ... vel accidens, aut ... si aspectum suum ... ad aliquid spoliantur ab istis ergo etc.

V[ide] 6a r[ati]o.

Sexto sic nisi ens diceret unum conceptum omnibus propriis ... esset diminutum ... quod ens potest stare ponente ... vel ... accidente ...

V[ide] Solutio.

V[ide] ...

quod dialogum quod stat propositio ... stat primo ... ex hoc sequitur quod ... non possit stare vel ens ... non ... ponente ...

V[ide] 2a.

... qui dicit ... mente quod ... est de ente ... ens non stare ubi ens nec ponente ... Sed aut ens stat in ... ita quod non dicat aliquid unum conceptum ... ergo propositio ... cum ... rationes ...

V[ide] opinio Scoti.

Alia est opinio Scoti que dicit quod audio de aliquo quod est ens nullo modo concipitur propter rationes entium distinctive immo ... unica ... omnibus predicamentis et omnibus ... cadentibus in predicamento qualitatis et denominative ... et simpliciter ... passionibus entis ... extendentibus ... formaliter ens sed qualiter ... et denominative propter sunt rationes ... et tamen alie quas alii posuerunt.

V[ide] Contra istam arguit ... petrus aureoli.

Contra istam opinionem arguit petrus aureoli ... quod videtur ... conceptus qui includit in ... cum omni ratione ...

r[ati]o p[ri]ma.

mans si additio non ... rationem unam sed ponatur est omnis ... ille conceptus entis indeterminatus ... cum omni ratione ... penitus sibi addito ergo non dicit unam rationem ... quia ... entis ... semper unus ... que unum ... sunt ... cadit illo modo ... aut ... adit nullam aliquo sibi addito aut non sic aliquo addito ergo ente addito cum ens ... rationem sunt ... ergo conceptus entis non ... aliquam rationem ...

V[ide] 2a r[ati]o.

... sic quamlibet ... dividentes ... aliquid sic ... quod non est possibile ... per abnegationem ... illas ... est denudatus ab omni una ratione patet de conceptualis ... nec cum ens ... et ... nullus conceptus ... cum ... ergo etc.

V[ide] 3a r[ati]o.

Tertio sic conceptus simplicissimus ... totus distinctus ... primo ... alium ... hoc patet ex primo quia ... una ratione convenit ... sic totus distinctus. Sed probatum est in primis ... quod x predicamenta inter conceptus simplicissimos sic totus distinctos et primo diversos ... ergo quod conceptus entis est simpliciter denudatus ab omni ratione.

V[ide] modus ponendi ... Aur[eoli].

Tertio iste ponit ... quod conceptus entis est simpliciter denudatus ... ab omni ratione una vel plures ... vel ... extremo unius ... confusionis ... determinationis ... applicatur ad ipsas rationes omnes nec ... nec penitus sibi additas ergo conceptus entis confusus simpliciter ubi ... quod conceptus confusus qui multa ... convenit. Aliud sic est confusus ut relinquatur ... aliquid ... distinctum ... talis est conceptus speciei puta homo quia omnes homines ... non relinquit ... distincta ... est ... conceptus confusus cum ... ratione implicatus cum explicita ... cum ... Aliud vero conceptus sic est confusus ut relinquatur ... ... distinctum et talis est conceptus omnis generis vel ad ... sic ... species in plurale ... ut semper relinquatur aliqua ... distincta quidem et explicata ... distinguuntur ... Aliud vero conceptus sic est confusus ut nec ... relinquatur ... aliquid distinctum ... ut in speciebus nec aliquid ... nec ... aliquo ... distinctum et talis est conceptus ... et sic omnia implicite comprehendit ut nullum conceptum ... distincte ... conceptus ... sic ... obiectivo ... conceptus ... rationis ... vero est conceptus unius rationis ... in conceptu vero entis ... nullus ... distincte relinquitur nullo modo est aliqua ... ut ... vel ... intelligatur ... quod ... duplex ... quedam ratio ... que tamen est ... aliam ... genus ... confusionis ... illa vero genus est ... ad ... ullam et sic genus ... duplicem ... ... animal ... ad hoc ... et illud ... confusionem ... Aliud ... Ex istis ... sibi ... nam tamen ... in ... formae ... per ... ab aliquo ... addendo ... sibi aliam confusionem ... quod ... est penitus confusa ... illius rationis quod patet ... excluditur.

... et ... ...

V[ide] ... ingenie.

V[ide] ... fuit ...

abindiduo. Tertius intellectus per istum conceptum non confusum abs
que ulla determinatione et una ratione sub sit sub genere sub speci
e istud probatur sic. intellectus per quascumque diversitas rationes fere
mit autem aliqua est ratio confusionis et intellectus notice speciei ani
malis que intelligit rationem sensibilis et talia est ratio sensibilitatis
aut intellectus ergo intellectus per intellectum non confusum istum absque aliqua
determinatione aut intelligit. Contra rationem quare ratio que confusa et confusi
rationem notitia particularis rationum includit indistincte aliquas rationes
dividunt confusionem sicut patet de ratione generis aut dicitur sibi ad
venientes ergo potest esse sub eodem ut remaneat confusa notitia per
tinet rationem absque ratione aut intelligitur. Contra rationem quare intellectus per
inter utrumque dicatur modo ut in declarationem et confuse
ut dicit auctor. ut in essentie ros tacta que est tacta in
se per confuse quod non est tacta per intellectum nimis declaration.
non alterat sed certificat. Dicitur respondetur ad rationes secun
dum quod contra et dubio quod non sit idem et cetera. dicitur quod non
probat unitatem rationis sed contra tamen. unum quod conceptus entis sit aliquis
a conceptibus omnium particularium entium demonstrative probatur. Ad
illud autem quod intelligitur primo in perfectione intellectus est indi
me unum entis. huius sed autem verum intellectus dicit quod autem
clare includit unitatem conceptus sed quod ille rationem generis
includat potentiam quod autem non probat immo magis oppositum.
Sed enim conceptus est tanto magis confusus tanto intellectus plus
in primum sequitur quod ille qui simpliciter primo occurrit sit omnino
implicatus et nullam rationem explicate comprehendens. Ad
aliud quod unius potest esse unum obiectum. dicit quod omnes res
et omnis ratio est intellecte particularis sicut non intelligit aliqua ratione
unius visus non fit in albedine intellecte colore sed intellecte
illa ergo una ratio debet intelligi per uno modo potentiam comunica
di. Ad aliud de unitate sicut ratio unius sub dicitur quod ad unitatem
sicut sufficit unitas attributionis. nec requiritur unitas
conceptus nec rationis communis sed dicitur. Ad quartum sic intellecte
do procede quod arguam contra istam opinionem et rationes eius
solvam. Contra rationes eorum reducam tertio et ultimo breviter
tius ponens modum dicam quantum ad primum illa ratio.
bus potest stare quorum dicit quod est dare conceptum confusum
simpliciter carentem determinationis ita ut nulla ratio nec ulla
conceptione sibi conveniat quod contra talis est conceptus entis.
primo sic. Quia individuo contra intellectus debet concernere aliqua
ratio contra intellectus autem est individuum et illud et per omnes non est
individuum sed sola hecceitas. Contra hic possessionem. Et etiam
iste conceptus sicut in individuo speciei et unum individuo generis et
sic sed entis est entium individuum contra abindiduo alias et speci
e et sic eius. ergo alias habet et homo hic homo. ergo eius di
cet unam rationem communem conuenit entium et conuenit entium rationibus intellectus
nigrodine quam contra quem aliquam supponit quod non est quare non ratio quare
et supponit sed determinatio per quam quod sit homo non super sed cum
ut hoc aut ut hoc lignum ut aliquod tale quod illud quod
et istud patet quod dato tali responso est quod sit lignum vel con
pira quieterat animus querentis. ergo in hac quaestione qua
queritur quod est homo determinatur hoc nomine entis et homo sup
ponit et aliquid speciale sentire ergo patet quod est ad individuum
entis. Contra secundo sic illud in quo concipiuntur rationes omnium sic
confuse ut est aliquis eorum vel intellectus sed non ergo non plus
concipitur quam ante si autem est aliquid eorum ut est sic aliquid eorum
quod est una omnium eius. quod est propositum ut est in aliquo
eorum et in aliquo non et tunc non habes intentum scilicet quam
intelligatur simul confuse ut est in omnibus et tunc erit plu
ficatum et per consequens conceptus et plura. Contra tertio sic si eius nul
lam rationem unam dicat non video quomodo intelligatur in nega
tione. dicendo deus est eius vel lapis est eius probatio quod
autem dicitur lapis eius philosophi eius non sunt nisi conceptus confu
sus nullam rationem exprimens explicate sed tantum autem

conceptus quem habebat philosophus. lapis propter quam dictus quod con
ceptus entis dicit rationem rationem confuse intellectam ergo et cetera.
Contra ista confusio rationum particularium sicut et tacitus dicit et cetera.
vel attendit penes unitatem unionis et hoc volo quod
autem habeo propositum aut penes unitatem attributionis. et
arguo talis intellectus sed sub unitate attributionis presuppo
nit plures et talem similitudinem distinctam intellectionem attributionis
quod unitas attributionis includit necessario distinctionem quoniam
aliis minus. quod vitare intendens quod ponit opinio prima implica
ta sed dicit quod si perfecte unitas sed non dualitas. Contra
deus et creatura sunt similia istius unitatis attributionis prout
nos sumus non possumus cognoscere non nisi quibus cognoscitur simul.
aut simul ergo quod utrumque simul prius distincte cognosceretur
per conceptus obscuros et non idem sunt non. appellatur aut
actus intellectus vel obiectum eius. Sed propter eius importat
conceptum unum. ergo et conceptus eius. dicitur ergo quod importet con
ceptum denominatum ab omni ratione una est dicere quod importe
ret conceptum denominatum ab omnibus quod est falsum. Contra respon
det hic quod unum est quod contra et non obscurus idem sicut sed ac
cipiatur aliquis conceptus sed hic nullus est conceptus explicite
et distincte. ergo necessario unum non est. ergo iste conceptus
unius unitate rationis sed unius conceptus. sed unitas unius
modi concipiendi infinita conceptus qui quod modus est con
fusionis implicate et confuse. Sed contra ut adhuc stare con
ceptus non hic non stat per actum conceptum quod de illo nullus
vir ut sit unius et cetera. stat ergo conceptus et loquitur de
conceptu entis propter rationem entis vel ratione entis vel pro
ne aliquis de quo non loquitur vel potius nullus. Contra
et talis modus est in rationem de se ergo constat propter rationem en
tis. ponit ergo vel unum conceptum entis et tunc nullum unum
conceptum non omnes representat. et quod addit quod iste con
ceptus solus unius unitate modi concipiendi non valet quia modus
concipiendi presupponit conceptum nec modus concipiendi est
primum conceptum ergo unitas conceptus non potest fundari in
modo concipiendi magis in conceptu modi concipiendi. Contra secundo lapis
est eius. quia quod praedicatur non praedicatur confuse eius
deum de deo nec praedicatur deus de deo. nec conceptus
distinctivus. ergo ratio communis entis. Contra dicit quod hic praedi
catur conceptus communis deo et omnibus entibus communis magis
non communis unius rationis sed communis inclusionis omnium
primo implicatum et confusum. Contra sed ista solutio non evita
dit quod vult intendere dicit quod praedicatur confuse includens
omnia sub ratione qua et sic est univocatio. quod est propositum vel
includentis omnia quod non concipit sub aliqua ratione una
sed quod tunc confuse et cetera sequitur quod tantum valet dicere quod lapis est
eius quod lapis est lapis lignum et cetera et sic de ali
bus aliis confuse intellectis. Contra tertio partes continuitates
requirunt unum fundamentum concernendo sed unum unum bonum sunt
partes continentes ergo eius concreta. dicit unum
unitam rationem concedentem dicit quod eius in communi nullam
sed partem rationem quia sunt quae vere eius simul
unum bonum provocando aut dicitur passiones entis
quae quod ex aliquo ente quae dicitur aliqua est quae entitas
eius. aliquitate bonitate et huius in hoc enim decipia
tur putantes quod eius habeat partes hoc enim non
est unum de ente simpliciter sed unum est hoc de quolibet ente
pari. Sed ista solutio non valet quia est contra philosophum
in et cetera metaphysicae non expresse dicit sicut. Contra sicut et
non sunt magis nomina sicut propter passione ut impares
et pares commensuratio equalitas. excessus et defectus.
et si sic et ad invicem in sicut unius et talis et similia
et unum et multa et leve et grave sicut alia et propria
sicut et entia magis eius sunt quaedam propria et cetera sicut de quolibet

est prima perveniat ad veritatem. Circa expositionem quod distin-
guit proprietates entis in quantum ens et huius entis absolutam
dispositionem dicit commentator expositione ibidem c. 2°. dicendum licet quod
Aristoteles non loquitur ibi de toto ambitu entis sed de predica-
mentis sed istud tamen est dictum secundum textum qui dicit enim sic
est autem scientia quedam que speculatur ens in quantum ens et que huic
insunt secundum se. aliarum enim nulla intendit universaliter de ente in-
quantum ens. unde partem eius abscindentes. verbi gratia speculantur ac-
cidens ut faciunt mathematice unde intentio patet quod loquitur de
ente ut ambit 10 predicamenta et sic sumitur est ens in quantum
ens et est sensus mathematice enim scientie abscindunt absolute.
ita quod quelibet in suo considerare accipit partem sed solum ut
talis. sed quantitatem ut mathematica et sic de aliis predicamentis unde ista
solutio destruit opinionem mathematicorum. Item dicit commentator commento primo
unde est enim quod ista est alia consideratio scientie particularis considerare de
ente sed quod est ens sed tamen est considerationis scientie que attendit de
accidentibus alicuius partis entis. accedo illam partem que dis-
tinguitur absolute sicut faciunt scientie mathematice que accipiunt
numeros et magnitudines distinctas absolute et considerant
de eis et suis accidentibus essentialibus et hec sunt ille que considerant
de quantitate parte entis scilicet de entis modo et de accidentibus essentialibus
eius sed quod est modo et [illegible] et [illegible] et intendit quod
philosophus simpliciter debet. quia de entibus que sunt simpliciter et
non accidit quibusdam ut sint res singulares non simpliciter
autem non quantum ita eis philosophus sed quod entia sunt non sed
quod aliqua entia vel [illegible] mathematica autem mathematice hoc commentator patet
ergo clare primum et [illegible] sentire quod passiones [illegible]
conveniunt alicui enti [illegible] alie [illegible] de entitate sed
quod conveniant enti sed quod ens simpliciter ergo est quod [illegible]
includuntur illa.

Ad rationes precedentes quod non debet talis [illegible] consensus sumi ratione una:

Tunc ad rationes illas que probant quod sit potius talis [illegible]
nus et confusus absolute ulla una ratione communi. Et quia fuit ra-
tiones per quas talis rationes distinctas [illegible] non esse
alia est ratio confusionis et ratio [illegible] specie aliqualis
que [illegible] rationem simplicem et alia est ratio simplicis. cum [illegible]
[illegible] partem nec accipiatur confusum [illegible] absolute aliqua
ratione determinata accidentaliter licet non sit [illegible]
[illegible] ut patet de [illegible] et [illegible] sed
[illegible] est [illegible] quod [illegible] sed [illegible] patet [illegible] [illegible] preter
questionis dicit sic simpliciter et confusio [illegible] vel ut
rationes [illegible] vel ut modi [illegible] non [illegible] quam
ad conceptum entis. ut rationes [illegible] sed ut modi [illegible]
patet ergo quod ista confusio non dicit distinctam rationem [illegible]
[illegible] per [illegible] et [illegible] impossibile est [illegible]
modum cognoscendi [illegible] et [illegible] est [illegible]
et modus cognoscendi et [illegible] sed talis confusio [illegible]
non est nisi modus [illegible] aliquam rationem. hoc est [illegible]
[illegible] ex [illegible] ut [illegible] exponit [illegible]
[illegible] accipiamus confusum conceptum ut [illegible] primo
[illegible] sustinet [illegible] hoc quod [illegible] et
[illegible] quod [illegible] et indistincte [illegible]
ut [illegible] distinctio [illegible] intellectus [illegible]
confusionem [illegible] Aristoteles [illegible] comparatio [illegible]
quod [illegible] sit separans non [illegible] in tali confusione [illegible]
[illegible] distincte per distinctionem [illegible] indistinctionem
[illegible] et [illegible] intelligere et [illegible] confu-
sionem. [illegible] ratione [illegible] est [illegible] ad quod
significat. Ad tertium cum [illegible] confusa [illegible] aliquo
[illegible] confusionem ut patet de [illegible] ergo
[illegible] est [illegible] ut [illegible] confusa notitia absolute omni

ratione cum [illegible] ad primam propositionem quod confusa diminuit
[illegible] confusionem [illegible] rationis [illegible]
vel quod diminuebat [illegible] aliam rationem [illegible] acceptam et sic
est falsum. vel quod diminuebat eam [illegible] modum concipiendi
et sic est verum sed tunc [illegible] tale conceptus diminuit
[illegible] modum concipiendi in quantum [illegible] ergo modus ille
concipiendi [illegible] tale conceptus ut aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] valet sicut [illegible] [illegible] [illegible] a
[illegible] ergo [illegible] in [illegible] [illegible]
non valet [illegible] in [illegible] quia [illegible] sine [illegible]
simpliciter ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Ad [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] que est
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] intelligeres conceptum confu-
sum [illegible] quia [illegible] sic [illegible] dicere [illegible] [illegible]
[illegible] intelligas conceptum communem et rationem communem sic
[illegible] et sic intendit unius entis. Tunc reducto rationes
[illegible] et primo de [illegible] [illegible] et [illegible] dubiis quod [illegible]
illa [illegible] esse. aliud et unum ut [illegible] deus esse ens et
dubitet an sit tale ens respondet [illegible] quod [illegible] probatur.
esse unus conceptus sed non est [illegible] unum. [illegible] Concipi-
ens [illegible] ignem esse ens dubitans tamen [illegible]
[illegible] prior an esset [illegible] vel non vel [illegible] [illegible]
[illegible] aliquam rationem unam vel nullam si nullam ergo de
nullo igne fuit [illegible] sed accipit [illegible] ignem,
ens [illegible] [illegible] [illegible] de igne quod [illegible]
[illegible] si [illegible] accepit rationem illa non poterat esse nisi una
ut probat [illegible] [illegible] sed quod ipse dicit [illegible] sic
in [illegible] entis [illegible] unum absolute unitate rationis ali-
[illegible] ita [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible]
De [illegible] sed [illegible] quod [illegible] prima [illegible] est maxime
[illegible] dicit iste quod [illegible] [illegible] unitatem [illegible] sed quod ille [illegible]
rationem unam [illegible] [illegible] non [illegible] in [illegible] [illegible]
Si enim conceptus [illegible] non [illegible] tanto [illegible] [illegible]
ergo quod primo in primo [illegible] est confusissimum. [illegible] quod
[illegible] intendit [illegible] unitatem rationis sicut [illegible] [illegible]
nolebat quod ille conceptus esset [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est et [illegible] [illegible] ex primo
[illegible] [illegible] [illegible] confusum et [illegible] ergo [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] confusum et confuse [illegible] est
[illegible] specialissima sed quod [illegible] est [illegible] [illegible] ens.
et hoc patet [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] est prima [illegible]
ordinem distincte cognoscendi quod [illegible] [illegible] [illegible] aliam
scientiam ille ergo conceptus qui primo [illegible] [illegible] non est
confusissimus sed est [illegible] ut [illegible] [illegible] sed qui [illegible]
[illegible] ille confusissimus est [illegible] est [illegible] et ille est
ens patet ergo quod [illegible] conceptus est [illegible] [illegible] [illegible]
licet sit [illegible] [illegible]. [illegible] de [illegible] [illegible] quod non
requiritur [illegible] una [illegible] quia [illegible] in [illegible]. [illegible] [illegible] et
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] sed [illegible] est [illegible]
primo [illegible] [illegible] ad plura nisi [illegible] unius ad
aliud dicit quod ad unitatem [illegible] sufficit unitas attri-
butionis. [illegible] [illegible] una requiritur [illegible] simpliciter [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] unius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] includit et principia et [illegible] [illegible] ergo [illegible] in
[illegible] [illegible] in unitate [illegible]. Ad rationes [illegible] [illegible]
dicit sic primo [illegible] ille qui [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] ratione nullo penitus sibi addito et cetera. [illegible]
patet quia alias omnia entia dicerent simpliciter rationem unam
[illegible] que [illegible] [illegible] et cetera [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliquo sibi addito. aut nullo si aliquo addito ergo [illegible]
[illegible] addito quia [illegible] ad [illegible] [illegible]. [illegible] ergo [illegible]
entis et cetera. Primo reduco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod ens dicit unum [illegible] [illegible] [illegible]

non [illegible] rationem unam. sed potius [illegible] [illegible] ille. sed [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] omni [illegible] [illegible] penitus sibi addito et cetera.

de conceptu uno | dico quod dicimus dubius quod si conceptus sit alius
a conceptu partiali | quod potest esse duo relinquo dubio remanente
vel remanet reliquum dubium cum additur vel cum perimitur etc.
et procedit articulus contra conceptum articuli primi vel. ¶ Ergo in ydemptitatem
ticatem quodammodo inadequate omnis aliud licet potest intelligi di-
vel quod dicat eandem rationem aliis libet partis, adequate vel
inadequate dicere rationem alicuius adequate est ipsum concipere
plene et perfecte et distincte; sed dicere rationem alicuius inadequate
est dicere rationem eius imperfecte vel sic. sicut esse albedo. ideo conceptus
non obstante simplicitate eius intra possit aliquid concipi sub
ratione albedinis tamen. et tunc conceptus conceptus deficiente a per-
fectione totali conceptus imperfectus possit esse eius ille albedinis.
et aliud et est ille albedinis. ideo conceptus adequatus potest
eadem concipi sub ratione albedinis. et tunc conceptus perfecte
est adequate ipsi rei. ¶ Quod ad propositum dicit quod ille conceptus
qui ita includit in ydemptitatem quodammodo aliis licet rationis quod
sed dicit rationem aliis libet adequate et sic nec perimitur sibi
addito quod ideo illa aliis licet non addit conceptum adequatum
talem conceptus non dicat aliquam rationem ultimam propriam et distinctam.
Sed ubi aliquis est conceptus aliquis qui sit includit in ydemp-
titatem quodammodo aliis licet rationis quod non dicat rationem aliis
libet adequate talem potest dicere immo dicit rationem aliquam ultimam
propriam et distinctam a ratione aliis licet rationis preter si aliquid
sit est de ratione entis hoc est quod eundem conceptum quod dicit ens
inadequate dicat specialius vero adequate ille magis
conceptus non dicit rationem aliis libet sit quod ideo hoc dicat
rationem ultimam communem sicut patet in exemplo de conceptu albedinis et al-
bedinis tante. Item ut patet in exemplo dicit vero primo et filia-
tionis licet non sit omnino simile quod paternitas et filiatio dis-
tinguntur et tamen conveniunt in essentia que dicit illud rationem quod
quelibet istarum licet non perfecte sed adequate patet eadem per
aliud quia dicit quod forma et actus id est et equalitas conveniunt
et distinguntur quodlibet et conveniunt in ente et tunc dicit
quod ens aliquid dicit quod se habeat ad quod tamen non quod dicat ad
sed additum et tamen in se conceptum. quia non dicit conceptum ad-
equatum conceptum quod vero tunc minor est falsa quia ...
quod ideo entis sit inadequate quodammodo ydemptice illo sibi ad-
dito simpliciter. quia sit includit quod addito conceptum adequato.
vel ad propositum illud additum vel est ens vel includit dico quod est
ens sub conceptu adequato ita quod eadem res que tunc
fuit concepta in conceptu entis in communi et confuse et inadequate
modo concipitur eadem res tamen distincte et conceptu adequato vel unitur
hoc quod ymaginatur vel quod concipiat res mente sicut in li-
piditate vel quod si aliud quod te oportet aliam rationem addi in
hoc decipitur. ¶ Contra istam solutionem arguitur quia omnis inade-
quatio aut sit vel per equale distinctionem eius quod inadequate ab
eo cui adequatur. verbi gratia ideo inadequata a. et velut
quia b. si fundetur in inadequationis in a. ad b. nunc
est omnino quod distinguitur et sic a. non est b. nec additur.
Preterea confirmatur quia idem non excedit se nec inadequatur sibi ipsi.
Exemplum autem arguit quia te unum sic arguitur contra omne quod
distinguitur ab aliquo quia quod inesse sit quod distinctum realiter a. ideo
confusum et implicitum aliter hoc quod magis includat explicitum
ab explicito distinguitur et contrarium ab opposito te arguo vel
distinguitur per aliquod additum vel per non vel nunc per additum
quia inde potest addi intelligo tamen aliqua res vel realitas
ergo quia distinguatur in plicatum ab explicito tamen inad-
equatum ab adequato. et tunc procedit ar. contra te. ¶ Respondeo
ergo quod decipitur arguens in hoc quod ymaginatur quod conceptus
inadequatum et adequatum esse rei et rei vel realitatis et
realitatis sicut de conceptu hominis res sunt et plures vel de
conceptu albi res totius et minus vel si distinctio non est necessaria ut
patet de conceptu albedinis vero albedinis tante et tante ubi est conceptus
unius et ipsius. et tunc quia distinctio inter conceptum quo accipitur et quo dicitur
tamen illud quo accipitur conceptus conceptus non ut distinctio realitatis
et realitatis sed ut distinctio realitatis et modi eius intrinseci.
que distinctio sufficit ad utrumque conceptum proprium et im-
perfectum de eodem. et est ista distinctio non ut distinctio obiectorum formaliter
extra rem quod patet quia si sic tunc distincte se possent obicere
intellectui intuenti. sic distincte sicut aliis libet eorum sed si esset
conceptus proprius puta realitatis. aliter non et ideo. sed hoc
est falsum. quia tamen se obiciunt ut realitas et realitas que
est contra ypothesim non obstat ideo. quia intellectus in illatione
abstractiva possit concipere rem illam potest inadequate sicut quia
talis cognitio imperfecta est et imperfecte concipit rem. et patet
ultra. quod distinctio eius quod inadequatur ad illud cui
adequatur non est tanta quanta est tamen ymaginaris. sicut ergo
dicitur oportet te dicere de conceptu implicito vel explicito. ¶ Ad
confirmationem quod idem non excedit se nec inadequatur
sibi ipsi. ¶ Ecce contra implicitus et explicitus sunt eiusdem
rei et tamen planum est quod unus excedit alium et tamen eandem
rem per te ita in isto. plus conceptus inadequatus. excedit
semper res ut est sub conceptu adequato patet sic quod respondens
non negat quia posset dici et solutio. primum vel ita quod dicitur
quod bene potest dari aliquid extra rationem entis extra magis quod
dicitur licet non qualitative ydemptice et denominative sicut
patet de ultimis differentiis et hoc dicere ad rationem quod
in entis potest aliquid non addi formaliter et quidditative quod
ius sit idem ydemptice et denominative. ¶ Contra hoc
etiam quia sic includit impossibile. quod sit aliquid in
rerum natura quod quidditative non sit ens. ¶ Secundo non aliquid intrinsecum quod
de venit sit ens quod qualitative sit ens non impedit rationem
quod plus vult secundo intra quod ideo ens non sit genus quia nullus
sub est fugiat rationem entis. ergo includit quod vere effugerit nisi
qualitative nunc non omnino excludet plus quod ens non dicitur de
¶ Preterea omne per se obiectum intellectus participat per se et quod ex ratione
entis non denominative quia enim denominatur vel participat rationem
alicuius obiecti alterius potest non comprehendi per se ab illa potest
quod patet quia dyarii filius quia denominative est color et
non quidditative ideo comprehenditur per accidens a visu. eius autem per
doctorem istum est obiectum intellectus ergo illud quod non est per
accidens. sed per se comprehenditur ab intellectu in quo conceptus sub ratione
sed per primum ultime differentie sunt per se obiectum intellectus ergo et cetera.
Preterea conceptus entis et dubius non est idem conceptus per
doctorem istum. et scotum sed de ultimis differentiis possum
esse certus quod sunt aliquid dubius tamen in speciali quid sint
ergo sunt conceptum communem entis. ¶ Preterea intellectus sed dico non est
inter sed ista addunt ultime differentie non sunt aliquid ultime differentie
sunt aliquid sed ergo sunt aliquid habent propositum sed non aliquid
ergo nunc. ¶ Preterea ex quo ultime differentie distinguuntur semper quia que
sunt fundamenta distinctionis. ergo tunc conceptus omnino et cetera.
est in ipsis non entis formaliter. ¶ Ad primum dico secundum istum doc-
torem quod entis potest aliquid addi quod est extra rationem formalem
entis et tamen conveniunt entis solum denominative ut sunt ultime
differentie et passiones entis. Istud tamen non dico quod per hoc
solvatur argumentum principale. sed tamen quia includit in ista ratio-
ne et iste intellectus destruitur. ¶ Ad secundum tamen dico quod omne per se
obiectum per se intellectus participat quidditative ens et rationem entis. ita
est falsa vero dico quod omne per se obiectum intellectus vel est ens
quod recipit quasi species et individua vel includit virtualiter
mente sicut passiones entis vel includit simpliciter ille
includente rationem entis ut ultime differentie patet ergo quod minor
est falsa nisi ad probationem quia si solum denominative par-
ticipet ens tamen intelligetur per accidens ut patet de
dyarii filio respectu coloris dico quod longe aliter de-
nominat ultima differentia a vente et dyarii filius a colore.

sic enim denominatur ultima differentia ab ente quod includitur in ultima differentia ratio entis quidditative et ideo ens licet sit primum conceptum, ultimis tamen intellectu includitur in primo in illis, sed hoc est verum ultimata differentia et passionum entis et sic denominative dicatur sicut album a colore quia color non licet sit primum [illegible], tamen dicitur in nullo est simile. Ad aliud de dubio et dubio, dicendum quod aliquid est differentia ultima quod sit ens per se intellectus, vel quod sit ens quidditative vel per se denominative inmediatum sed secundum [illegible] est falsum quod differentia sed per accidens procedit. Ad aliud quod ista sunt [illegible] ultime que sunt ad formam [illegible] ad formam. Dicendum quod ultima differentia sit ad formam prout intellectus dicitur sed quod ly ad dicitur accipitur. Aliam uno modo accipitur perfecte et sic includit [illegible] alio modo accipitur privative positum vel et sic includit [illegible] accedo. Et tamen concludo quod ultime differentie vel sunt vel per accidentis [illegible] ex hoc non sequitur ergo sunt ens quidditative. Ad aliud quod omnia quae sunt finita distinctionis aliquotiens etiam aliud ente per [illegible] rationem positivam. Sed sic ly per [illegible] positivum non proprium entis unum et si distinguatur ultima differentia aliud ente per [illegible] rationem positivam non tamen ex hoc includit ens quidditative. Ad secundum rationem [illegible] et primo replico aliud de conceptu uno quae primo sicut tu deducas [illegible] reducam [illegible] ad aliud [illegible] quia sicut omne ens quod [illegible] est finitum vel infinitum [illegible] conceptus de se non est [illegible] ut sit non [illegible] deo nec finitus quia nec sic [illegible] sed ens [illegible] sit abstractum vel respectivum tamen [illegible] entis per se est indifferens ad utrumque sicut patet de [illegible] alias [illegible]. Ad partem dicitur quod per positivum [illegible] entis [illegible] per ue [illegible] ponens [illegible] tamen per respectivum. Et primo sic [illegible] sicut [illegible] unam dicit ita et aliam secundum [illegible] entis per [illegible] ergo etc. Ad [illegible] nulla abstractio que respiciat [illegible] est abstractio ergo etc. Ad primum concedo quod ista [illegible] entis licet se [illegible] vel utrumque [illegible] rationem determinatur sibi formaliter per [illegible] tamen absolute respective. Ad aliam dico quod nulla determinatio [illegible] per respectivam [illegible] entis est [illegible]. Ad [illegible] rationem [illegible] et est etiam [illegible] quod conceptus simpliciter [illegible] dicendum quod ista forma arguendi non valet in illis que [illegible] et [illegible] quia genus [illegible] distinctum [illegible] speciei integralis [illegible] indifferenter et [illegible] verumque dicitur [illegible] quod species et non [illegible] predicatur [illegible] nullus. Ergo que [illegible] conveniunt [illegible] duo [illegible] quorum unus [illegible] talis [illegible] et tota [illegible] est quia illud in quo conveniunt est pars speciei et se [illegible] quo distinguitur ut [illegible] ad determinans sed in transcendentibus sive predicatio [illegible] [illegible] non valet [illegible] non valet [illegible] et [illegible] conveniunt in ratione et distinguuntur realiter in [illegible] ergo [illegible] sunt realiter distincta quia [illegible] non [illegible] rationem sicut genus quod [illegible] rationem [illegible]. Item [illegible] non valet in transcendentibus [illegible] velle et nolle [illegible] et distinguuntur [illegible] ergo etc. Verum [illegible] ens [illegible] transcendens [illegible] rationem [illegible] alicuius entis et [illegible] non est [illegible] sicut [illegible] non ergo [illegible] et transcendentibus [illegible] duo conveniunt uno modo ex parte rei et [illegible] alio modo ex parte rei [illegible] duas realitates [illegible] quod [illegible] sic ad [illegible] Sed [illegible] quod [illegible] et [illegible] non sunt idem [illegible] quare [illegible] [illegible] summa simplicitas.

Utrum quod a nobis actualiter cognitum [illegible] adequatum quod est ens sit deus [illegible] vel actualius [illegible] quod deus.

Quod [illegible] alium [illegible] sibi [illegible] occurrit intellectui quod illud [illegible] Sed deus est [illegible] actualiter quod [illegible] et etc. Minor patet [illegible] secundo arguo quod [illegible] quia sicut se habet adequate sic adequatum sed [illegible] est [illegible] ens quod accidens quia [illegible] attribuitur [illegible] ergo etc. Tertio arguo quod [illegible] Contra [illegible] cognitio [illegible] quod [illegible] obiectum [illegible] est [illegible] cognitum sed hoc est [illegible] ergo etc. Hic sic procedam. Primo videndum an possibile [illegible] conceptum dei [illegible] Secundo posito quod sit an simplicem vel [illegible]. Tertio qualiscumque sit talis [illegible] an sit primus omnium actualiter cognitorum. Quarto posito quod non an [illegible] vel [illegible]. Quantum ad primum [illegible] distinctio [illegible] quod uno modo distinguitur [illegible] alio modo [illegible] et [illegible] dei [illegible] primo modo cognoscitur deus sic [illegible] quod [illegible] et sic non convenit nobis. [illegible] simpliciter [illegible] dei primo modo nobis non [illegible] hic in via quod patet primo quia sic [illegible] [illegible] convenit soli deo ut quod sit prima causa [illegible] et [illegible] patet illud [illegible]. Secundo quia [illegible] disputans [illegible] et [illegible] dicentes sibi de [illegible] deo non solum [illegible] in vocibus deus est [illegible] et [illegible] deus non est [illegible] et [illegible] immo [illegible] sibi [illegible] ergo etc. Tertio patet hoc in speculatione [illegible] maxime consistit felicitas secundum philosophum. Sed secundum ipsum [illegible] sapiens est [illegible] felicissimus ergo attinget [illegible] [illegible] nec potest hoc referri ad futuram vitam quia felicitas de qua [illegible] loquitur [illegible] in hac vita [illegible] dicit quod est [illegible] felicitas speculativa quedam opus autem est et exteriori prosperitate et corpus sanum esse et [illegible] reliquum famulatum existere ita [illegible] non [illegible] nisi in vita ista. Item non est eadem de intentione [illegible] ultimum posuerit vitam post istam quia in [illegible] de anima et [illegible] [illegible] dubie loquitur sed felicitate que consistit in speculatione [illegible] est secundum ipsum esse [illegible] hominis et [illegible] posse attingi ergo [illegible] debet [illegible] aliquo statu quem [illegible] est ipsum posuisse sed illud non est [illegible] statu [illegible]. Sed dubium [illegible] conceptum dei [illegible] et [illegible] quod ex analogia [illegible]. Contra [illegible] quod [illegible] obiectum relucens in fantasia vel specie intellectum [illegible] sibi adequatum [illegible] in [illegible] et non [illegible] conceptus [illegible] adequatus sibi in [illegible] et [illegible] entis non tamen in [illegible]. Sed [illegible] si aliquid sic [illegible] adequatum in [illegible] et non [illegible] ergo [illegible] quod [illegible] ultima [illegible] quod est adequatum in [illegible] [illegible] in [illegible] ergo [illegible] et adequata [illegible] proportionatur [illegible] et hoc [illegible] est [illegible] obiectum [illegible] sicut [illegible] pone [illegible] si [illegible] est [illegible] [illegible] vel [illegible] non [illegible] entitas. Secundo arguo [illegible] opinionem [illegible] nullum obiectum facit cognitionem alterius obiecti [illegible] in [illegible] formaliter et [illegible] sed [illegible] neutro [illegible] ergo etc. Sed dicitur [illegible] quod [illegible] conceptum dei [illegible] non tamen [illegible] quod [illegible] est [illegible] et si [illegible] non [illegible] est [illegible] et non [illegible] aliquid sit [illegible] notitie dei non [illegible] hoc esse [illegible] eius et [illegible]. Sed ista solutio [illegible] plane [illegible] [illegible] solutionis accipit [illegible] quod [illegible] non potest facere conceptum alterius obiecti quod est [illegible] eius [illegible] ipsum obiectum [illegible] vel formaliter [illegible] [illegible] in via [illegible] alterius ergo [illegible] ergo quod [illegible] non [illegible] obiectum [illegible] eius [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] in quo [illegible] ipsum et [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] quod non potest [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] obiectum [illegible] conceptum [illegible]

virtualis. Petrus autem dicit aliter. Ad argumentum quod non obstet quod ille conceptus dei etc. [illegible]

[illegible]

Item [illegible] conceptus [illegible]

[illegible]

[illegible]

p° q3 q pñt pus inchm̄ effcm̄ venisset hoc est q3 iste pm
in ptate sua · inq̄ q3 aliū · g° si spēs pt cāre duos ptus
venissos ȝ dei ⁊ cāe · ⁊ pus dei q̄ cāe · q pus po
tīc cāre pfcm̄ dei q̄ cāe q est 2ª cū. ¶ Pᵗᵉ qm̄ aliqᵈ
causa pt in pluīes effūs iste qui semp por ē rōne
est imp̄fcē si sit dissimilior cē · ß ptᵘ dei ß eos est sᵖ
por magis in cē illi tradme arismus seu gnomo ⁊c.
cū est q̄ ut ptᵘ est dissilior deo q̄ cāe g° est impfcē ß
hoc est fl̄m · q ptᵘ deo ppᵒ sit imp̄fcē q̄ cāe ¶ Pᵗ qm̄
aliq̄ intē mete spē · infante ut q est pus notū est si
milius fanti g° deus est similior fantī q est fl̄m ·
ad p̄m g° q nulla acceptū ppᵒ possit iste ß solū ptū ·
in g̃tū aliquo ptū uīcos ⁊ si nō est uō · ita debet suf
ficē q nō pt expūr se iste talem ptū ß eos · eodm̄
n° mō possem dicē q ignis est ptᵘ ⁊ tīn in gpaio ·
ß nulla cāª pt cāre talm̄ ptū de quo dicitᵣ pbo qm̄ p
aliquid nō pt cāri spēs in pfcē sicut si albᵈᵒ nō pt
cāre spēm̄ uz q nō possit cāre cognitōm̄ suī ß nulla
silitudo pp̄a dei pt cāri a creatª q tm̄ est in pfcē q̄
creatura cogniōs g° ⁊c. hec est intenō auc̄ ß · inte
ubi vult q deus n̄ cogniª ppe inq̄ distinc° ab aliis ·
¶ Tᵒ videndū an p̄mū cogitū sit sᵃ vl' accñs ubi dᵉᵃ
quibz ad q cognosce sbām l' accñs est dr̄ inpartī ut hic
lapis ī parᵗᵉ ⁊ ū albᵈᵒ in part ⁊ sic sᵃ ūo est p̄mo
notᵗ nobis ūno accñs q3 accīt in dēma pte ad
cognosceñ sbām ¶ Ido mō ingriatū in nōe entis ·
sbā ē pus · nō aūas · q̄ accñs q pbāt sic q3 ē
p° notū q3 ē mq̄ indecliatū sbā est hoc q3 por rōne
¶ Pᵗ ūo aliquē attribuit ad aᵒ nō pt cē pus nota qm̄
illud cui attribuit cuᵒ ūoē q existat pse ß accñs at
tribuit sbē a · inte g° ⁊c. ¶ Pᵗᵉ q̄ prius significāt
sbā aliquo nōē qm̄ pus intē ß sbā ē prᵒ q sig̃ t nōē
entis g°. ¶ Pᵗᵉ sbā omī analogo q̄ p° cōis sbā p°
intē ß sbā ⁊ accñs cōmūcē sbā cē q est analogū ⁊
p° sbē q̄ accñs g°. ¶ Pᵗ ens de quo ēat q̄ nomine ē est p°
notū qm̄ ens de quo dubitat̃ ut sit de sᵃ est cū q
est de accīte nō p° q3 accñs ß pᵗᵒ a · inte e aud de
accīte cē p insistentiā eius ad sbā q tm̄ sit enāt
inq̄ sunt entis ¶ Hᵉᵗ si pp hoc sᵃ ē pus nō q3 pᵗᵃ dicᵗ
sb analogo q̄ accñs g° cū deus ⁊ creat cōmūcāt sb
eodm̄ analogo · ⁊ p° deus q̄ cāa deus est p°ᵃ cog
tū q ē aᵗᵉ eos ¶ Pᵗᵉ ūo q ē p° notū poe in fiori p°
est notū poe siori qm̄ siñce accipit ab inferiori ß est
ūo phis vult n · q que sūt ppinquiora snū sūt p°
nota intē ß hī sūt accñᵗᵃ · ē · q p° cognoscūtᵉ a snu
g° ⁊ ab inte ᵛ ¶ Adᵉ q assūptū n̄ ē uīnī ē · q accñs
p° notū sit snū q3 ß aīni ūo ⁊ o dēat ⁊ ¶ Ḡz snᵖ
capit sbās ⁊ intenōes aīm gnm̄ ⁊ inq̄ pacēs uīn
dicit q sensus pᵃᵗ diūsas intenōnes indiūi ut huᵒ
hōis ⁊ huᵒ equi ⁊ uīn tūc q gnis p̄mitor ⁊ hoc ūe
pp̄ū sensui hōis · ⁊ dicit postea ⁊ iste intencōm̄ diui
dit cogrᵘᵃ a forma sᵉ ⁊ ᵗᵃ ⁊ spoliat eam accidibz isto
nō teneo dicit uīcē · q nulla cōtū ppᵃ habemᵒ desc
uisi qui cāt · exeo q ē sensatū ut albᵈᵒ q3 cāt spēm
in sensu mōe illa spē · cāt spēs fcte in fante ⁊ ulᵃ
sit pcedo cāt intellcō ⁊ uīn ptᵘ uz ad supmū ptū
⁊ ūo nulla cōtū ppᵃ habemᵒ nisi forte appōnᵈ ⁊ fabri
catū ex diūsis sbībz ¶ Ad p° dico qm̄ dicis q sbā
ē indectᵃ ⁊c. dico q accñs ē ita indectū sicut sᵃ
dicis q sbā sit p̄ma in gnōne · dico q ē pᵗ inte ⁊
ūo nō sequit si inse · g° a nobis cognoᵗ ⁊ eaᵈ seqit
ex hoc q n̄ p̄ma est p̄ma in cognitōne uīn sᵃ b̃nq̄
gonām suam ⁊ qᵐ inse est ē p̄oz ⁊ sic exponit auc
p̄mo p̄ncipᵒ ¶ Ad 2ᵐ de accīte dico q de accīte possᵘ

loqui dr̄ ul' de hoc nōe accñs ⁊ sic sigt̄ rōm̄ q inhere
⁊ sic sū sit p̄ma intenō sive sᵃ dr ulᵒ3 sicut loqnt
alio mō pᵗ illo q est sbstratū illi intencōm̄ ⁊ hoc dr
pt cōīt ul' inq̄ bz attribucōm̄ · ad sbām ul' inq̄ ē
naᵗ ab ea aliqua inse si p° mō dico q dicat 1·loz ⁊ sic
nō ē nota illa rōᵒ ⁊ forte n̄ cogniᵒ nisi pus p° cognito
tīo ul' ß nam̄ abtam · ē illud q attribuit pt pus cog
nosci q̄ sᵃ ¶ Ad aᵒ dico q nō seq̄ si illud p̄mo signi
cat g° p̄mo cognoscit ūo n · si sbā p̄mo significat
p̄mo intē ß accñs pt p̄mo cognosci ⁊ qm̄ utruq̄ cog
co possū postea impone nōīa ⁊ sbe p̄mo ⁊ ūo nō valz
si po ift impor alicui g° p° cog°. ¶ Adeᵐ dīm q pilla
rōm̄ sequet̃ q deus est p̄mū cogitū q nent ista uīn̄
q pᵃ signficatū p ano sū esse p° cognitū · ⁊ mo possz
nōm̄ impom̄ uīn cognito distincto ⁊ tūn nō cognosci ūo
distincte · ⁊ posm̄ cognoscē aliqᵈ cōfuse ⁊ inponē sibi nōm̄
Ad ultimū inīor est negāda q3 ß psm̄ p̄mo p̄ncipᵒ
inᵐ est motᵘ cē · ⁊ manifestᵒ est accñs cē q̄ sbām
uīn prōm̄ accidītis · de venio in cogtōm̄ sbe · uīn sbā
nō est nō · nisi quasi pbet cē p hoc · q uīcē est accñs
inhere alicui ⁊ ex hoc arguitᵘ cē sbā ¶ Sz dubᵐ est
de acciᵗᵉ · utrū sicut pfcām̄ ordinē ul' quid sit ad auc
tem cōmūiᵒ · dico q sensus hōis ut pcedit intēᵐ eoᵐ
ūo se hīt sicut sensus bruti uīn sp̄s sūt cōes nobis ⁊
brutis ß quᵒ uīn nō est uīn · q inq̄ sicut 1·ōm̄ sbē cog°
sbē hōis q̄ bruti uīa cōᵒᵉ alius ⁊ anus · dr ē · ethicoꝛ
cōᵒ u · eustraciᵒ s · sbᵒ nō pcipit sbām ⁊ tācᵒ volo nēre
ab eo q̄ aliqᵈ · uīn ipse dicat q sensus exterioꝛ sᵒᵐ est
accīūᵐ uīn cē sīn uᵃ negociat̃ sbās nō asimieus
fantᵉ cū appitū figuras · qualites ⁊ q̄ntates ⁊ ymā
ginis inhabitare faciens · uīn volo poci negare
illum quam illum ¶ Tūe n sibi inz cōdicē dicitn · q sᵒ
nō pcipit cōm̄ sbāꝛ ⁊ postea q pcipit intencōnes cāꝛ
cōnᵒ cū q pcipē aliqᵈ snu pt cē dr ul' ex instictu
quodᵃ nlc sicut puer pendꝫ ad mamillas ⁊ rana fu
git reche certū est q hoc nō est p cognitōm̄ ⁊ sic michi
ad ppoᵐ alio mō pt cē q fertur p act ad obm̄ ⁊ sic
dr ul' sbōmibz pp'is ut albᵈᵒ · distingnit a nigredi
ne ß rōm̄ formalē ⁊ sic est polē q3 sicut et sᵒ uet in
teᵒ pcipit sbām ¶ Alio mō pt cē q3 cognoscit nō in
se ß in spēbus ul' formibz alioꝛ isto mō pcipit ouis
īmīciᵃ in lupo · ita n · īmīciᵃ est rōᵒ ul' uēo · gᵗᵃ
nō pt pcipi inse ab eo ß solū in ymagine l' spē
alicuius isto mō puer pcipit īmīm̄ a leonis · video
appcōm̄ oris leonis cū est q nō uidz īmīciā
inse ß q3 aliū pcepit dolorem · pcipit appcōm̄ ⁊ morsum
uīn puer pcipit ⁊ īmīciā pauid sic canis
videns eleuacōm̄ baculi pcipit īmīciās q3 aliū sen
tit dolorem · ex tali eleuacione licet n · aliū eleuans
non intendeat eū lede uīn ūo pcipit ⁊ inde malūs snu
⁊ isto mō sensus hōis eciam pcipit intencōnes in
aliis sbībz nō pcipit intencōnes sbe ß q3 pcipit q̄ntē
⁊ qualitē que solent cē cōiūcta sbe ⁊ sic pcipit intencō
ones oīm̄ p̄ncipioꝛ ⁊ n sic q ouis īmīciā pse cognoscat
ul' sensus sbām ⁊ qm̄ dicis q sensus hōis plus q̄ sᵒ
aliᵒ alis ⁊ l' pt cē 1ᵗᵃ · q3 sᵒ in hoc cōiūgitᵉ intē in
n intēᵒ pt cōponē ⁊ diuidē ⁊ sic sᵒ inq̄ cōē pt cōpo
ne hec est op' auc̄ illiū p e · c · ⁊ · q uno mō fit pcpᵒ
ex instictu n³ aᵒ mō alia forma l' in spē alia non i
se dr n · estimaᵗᵒ fit multis modis · uīn est cāue
la pueris ex dūᵃ n ut puer ad heret mamillis ·
alio mō q fit p experimentū nam [illegible] al' cū venit
ad cōsilem formā alii a qua pus sensit [illegible] t dolorem
pcipit ⁊ appllīdīe simile · ⁊c. auc̄ amen ·

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

abeunaco ¶ 2° motor ... ullo mot' ...

[illegible]

Utrum motor ... ab eo :–

[illegible]

[illegible]

[illegible]

et aliud genus eius. [illegible] quod non est equale differentia per se [illegible] [illegible] per se ipsa diversitas [illegible] [illegible] non est per se [illegible] per se [illegible] et paradigma eius ut dividitur, non plus modo.

Utrum actus dilectionis naturalis et actus dilectionis meritorie sint eiusdem speciei. [illegible]

[illegible]

Utrum felicitas philosophica quietet potentiam intellectus humani [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Alia opinio, [illegible] a solempnis

2 [illegible] opinionis

3

[illegible]

2°

[illegible] 3

[illegible]

[illegible]

[illegible]

frater Thomas

[1325]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

in intellectu adhuc. et ideo intellectus quamquam intellectu adhuc est intellectus duo
[illegible] uni[illegible] adhuc [illegible] ad [illegible] intellectu duo [illegible]
in actu [illegible]. Ad [illegible] quod [illegible] intellectus [illegible] operatur. et
[illegible] intellectus plura [illegible]. Dicendum quod hic plura intelligunt non ut plura sed unum
in quantum adhuc. Quarto arguebatur sic. Intellectus [illegible] quod [illegible] intellectus
et [illegible] et [illegible] adhuc [illegible] in [illegible] quamvis. Sexto arguebat sic.
[illegible] simplicia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non possunt
sed apprehendere [illegible] non [illegible] apprehendet [illegible] et [illegible] est
in [illegible] quamvis. Nono arguebatur sic. [illegible] apprehendere esse in actu et esse
[illegible] quod [illegible] plura apprehendunt. Dicendum est quod res ut in actu [illegible]
non una res et ideo non apprehendunt duo quando apprehendunt res [illegible]
sed unum [illegible] modo. [illegible] non [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] uno
modo [illegible] ut est in actu [illegible] [illegible] non [illegible]. Decimo ar-
guebatur sic. plura sunt in medio [illegible] plura [illegible] in actu. Dicendum quod non
est simile quia in medio sunt [illegible] [illegible] et [illegible] in actu [illegible] actu
[illegible]. Undecimo arguebatur sic. [illegible] ad intellectum et [illegible] ad [illegible]
sed [illegible] nulla [illegible] nulla intellectus. Dicendum quod non est simile quia [illegible]
[illegible] sed intellectus [illegible] sed [illegible] intellectu. non est in actu.
[illegible] sic [illegible] intellectus [illegible] [illegible] adversus intellectus. [illegible] intellectus
potest intelligere [illegible] multa intelligibilia. Dicendum quod [illegible] intellectus est intellectus sed
ad intellectus est in intellectu et ideo [illegible] intellectus unum [illegible] intellectus quando non est [illegible]
plura [illegible] uni [illegible] plures [illegible] plures [illegible] unum. sed quod
[illegible] [illegible] [illegible] pluribus magis difficile [illegible]. [illegible] accipiatur [illegible]
quod [illegible] quod. [illegible] quod plures intellectus intelligunt unum plures [illegible]
[illegible] sunt in uno pluribus sed quando intellectus unum intellectus plura plures [illegible]
[illegible] sunt in uno. [illegible] arguebatur sic. [illegible] quod apprehendit [illegible] [illegible] in illo
[illegible] apprehendit plura ut plura. sed intellectus non apprehendit [illegible] et [illegible] quod
in uno [illegible] [illegible] apprehendit [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]. Dicendum est
quod sed [illegible] [illegible] non [illegible] in unum [illegible] [illegible] in unum [illegible]
apprehendere [illegible] [illegible] ut sunt in [illegible] non est apprehendere plura ut plura
[illegible] arguebatur sic. [illegible] quod abstrahit [illegible] intellectus plura sunt quia [illegible]
[illegible] [illegible] non abstrahet [illegible] quod omnes [illegible] arguebatur.
Dicendum est quod intellectus non non abstrahit [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible] debebat
dici [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] quod est. [illegible] arguebatur sic. [illegible] intelligit
[illegible] et nos quia intellectus non [illegible] ad [illegible]. Adhuc [illegible] [illegible] est in [illegible] quod
[illegible] dicebatur de [illegible] matutina et vespertina. [illegible] arguebatur sic. [illegible] sunt
multa [illegible] sed intellectus nulla intellectus. [illegible] est in [illegible] quod. [illegible] sic.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligere [illegible]
potest [illegible] intelligi. Dicendum est quod intellectus [illegible] in [illegible] [illegible] non [illegible] intellectus
[illegible] intelligibilis. [illegible] arguebatur sic. [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible].
sed plures [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] non sunt [illegible] [illegible] [illegible]. Dicendum
est quod non est simile quia ille [illegible] sunt [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
sunt [illegible] [illegible].

Solu(tio)

Utrum primum principium quod est unum omnino possit demonstrari ratione naturali. quod non. Quia quod unum perfecte hic est ratione naturali demonstrare non possumus quia conclusio non potest magis esse certa premissis. Sed primum esse unicum est fidei articulus ... ut patet per symbolum: Credo in unum deum ...

[illegible]

Alia ratio.

Alia ratio.

In diligi perfectum

prima solutio

[illegible]

1a ratio.

2a ratio.

Alia ratio.

Primum solutio

Alia ratio.

prima ratio.

Alia ratio.

Ad esse oppositum

[illegible]

eminencie non variatur in aliquo sed quod est formaliter prout se includi [illegible] ubi
deus qui includeret non esset perfectus deus non esset deus si non includeret
omnem perfectionem quod aliud dicitur quod id aliquis possit sic de perfectionibus divinis
quia aut una includit omnes perfectiones aliquas aut non et alia
Et si ponantur duo dii necessario distinguentur realiter quia cum non du[o]
sint res et non una sed quaelibet perfectio sit 3us res [illegible]
una res simplicissima [illegible] concludit si cum non distincte
res et non una [illegible] persona non est alius deus [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] prima demonstrative concludio ut [illegible] deductum [illegible]
[illegible] An possit demonstrari deum esse [illegible] ad rationes
[illegible] quod ea quae sunt fidei demonstrare non
possumus [illegible] fides [illegible] si possit [illegible] si alicui
[illegible]

[illegible]

Praeterea calor receptus in aqua [illegible] calorus formae aquae non [illegible] / quia [illegible] contrarius [illegible] frigiditati [illegible] ad inducendum formam ignis [illegible] caloris [illegible] / quia non esset [illegible] forma ignis [illegible] magis et minus [illegible] forme [illegible]

[illegible]

Opinio [illegible] quod formae elementorum [illegible] remanent in mixto [illegible]

[illegible]

Rationes [illegible] quod remanent [illegible] in mixto [illegible]

[illegible]

intelligere [illegible]

[illegible]

in igne et generatur quod si excessus caloris tollatur aer non fiet adhuc maneat adhuc sub maioribus dispositionibus dimensionibus quam sit aer et ideo quamdiu erit adhuc erit sub minoribus dimensionibus quam sit aer et sic est quando excessus fit ignis in medietate, unde quamdiu manet adhuc est sub minoribus dimensionibus quam sit aer et in eodem instanti in quo fit ignis fit in maioribus quam sit aer, et accipio maiores loquendo licet hoc sit difficile ymaginari, quia oportet ponere quod in eodem instanti dimensione adinvicem sine media dimensione. [illegible] alias duas aliquas partes. patet est soluta. [illegible] Ad secundum dicitur quod non est necesse quod ubi est plus de calore quod ibi sit plus de igne, sed tantum necessario requiritur aliquis gradus ignis per quem [illegible] inducitur gradus caloris ignis fiat sibi debitus illius caloris.

Utrum anima intellectiva sit actus et forma corporis possit ratione naturali efficaciter probari. quod non, Non potest demonstrari de aliquo quod sit forma corporis nisi extendatur, sed forma anime non extenditur, ~~intellectiva~~ secundo de anima. maior probatur quia quod est actus corporis debet esse corporeum, sed hoc est impossibile nisi sit extensa. minor patet per Boetium, Augustinum. 2° potentia non est magis abstracta quam esse, sed si anima intellectiva nullius partis corporis est actus secundo de anima. Contra [illegible] quod probaverunt philosophi per rationem naturalem, sed philosophus 2° de anima probat quod anima est actus corporis et loquitur de intellectiva, [illegible] quia illa diffinitio [illegible] generalis est omnibus partibus anime. In ista questione sic procedam: primo inquiram an anima intellectiva de novo inceperit vel incepit cum corpore, fuit de intentione philosophi. 2° an anima intellectiva sit actus et forma corporis per rationem naturalem efficaciter probari. 3° an anima intellectiva nobilioris gradus et speciei quam sit ista unibilis cum corpore ut forma possit fieri. Quantum ad primum valde dubium est quid philosophus senserit de inceptione anime intellective. non autem dubium est quia Aristoteles non posuit deum aliquid immediate de novo agere, sed communiter quod motu sempiterno motoris celi et hoc ut agens remotum mediante [illegible] per hoc quod sit de novo producta ab aliquo [illegible] quia [illegible] non potest dare formam [illegible] probo. [illegible] nullius actus actualis necessario requirit [illegible] formam [illegible] per eos Damascenum, sed intellectum angeli [illegible] suppono et requirit [illegible] [illegible] quod nulla [illegible] potest [illegible] [illegible] non magis potest aliquid de novo producere [illegible] philosophi de immutabilitate agentis [illegible] quia nulla forma que est [illegible] est simpliciter in corpore. sed [illegible] [illegible] Sed [illegible] non obstantibus oppositum [illegible] probabilius [illegible] quod potest secundo [illegible] immediate actualiter esse et novum esse [illegible] [illegible] fecisse [illegible] non [illegible] [illegible] non probat [illegible] a solo deo. Sed [illegible] difficultas videtur quod [illegible] philosophi [illegible] quod non [illegible] quia non [illegible] aliam esse [illegible] ignis sed illa organizatio corporis organici potest esse producta [illegible] anime. [illegible] duas [illegible] unam animam esse [illegible] et illa est [illegible]. Aliam animam [illegible] ad animam corporis et ista et ista est producta corporis [illegible] [illegible] non est ymaginandum [illegible] scilicet quod [illegible] anime [illegible] ad esse [illegible] et [illegible] [illegible] Sed ponere [illegible] [illegible] Aristoteles remanet difficultas [illegible] agens immutabile potest [illegible] de novo producere et hec est difficultas [illegible] scilicet quod [illegible] non potest deus aliquid agere de novo. [illegible] quod agens immutabile nullo modo potest de novo agere aliquid [illegible] novum passum [illegible] [illegible] effectus [illegible] [illegible] dependens ab [illegible] actio esset nova [illegible] [illegible] [illegible] effectus, sed quod effectus dependentes ab agente [illegible] [illegible] novus potest reducere in novitatem passi sive novitatem agentis [illegible] [illegible] quod [illegible] necessitate [illegible] [illegible] corporis organici [illegible] ad animam [illegible] corpore est susceptivum anime [illegible] [illegible] fit anima de novo [illegible] susceptivum et ideo anime novus est [illegible] anima [illegible] Sed [illegible] reducitur [illegible] immediate ista novitas [illegible] ut [illegible]

(sicut) agentem, [illegible] si [illegible] agens [illegible] simul agens aliquod actionem in passum [illegible] eodem modo se habet, ideo si [illegible] passum [illegible] aliquam formam [illegible] novum quod non potest [illegible] aliquid [illegible] immediate ab illo, et tamen de novo [illegible] quia [illegible] potest passive [illegible], oportet ponere aliquam actionem [illegible] et ideo si passiva nova non [illegible] aliquam actionem [illegible] immediate [illegible]. hoc de primo. Forma. Quantum ad secundum [illegible] quod intellectiva [illegible] sit hominis [illegible] [illegible] forma corporis et hoc [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] forma [illegible] forma [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] intellectiva sit [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] intellectiva [illegible] forma [illegible] non sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectiva [illegible] forma [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ignis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lapidis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectiva [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectiva [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligimus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectiva [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectiva [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ymaginatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] colorum [illegible] [illegible] [illegible] colore non [illegible] color [illegible] [illegible] [illegible] intellectiva [illegible] [illegible] ymaginativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ymaginatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] colorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ymaginatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ymaginatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] philosophus 2° de anima [illegible] [illegible] scilicet anima [illegible]

intellectiva

corpore

veritate

et formalis sensatio quae dicta similitudo et hoc est certum et eadem non dif-
ferre de specie intellectus et intellectum primo oppositum sed sic arguitur ha-
bens sentiendum actu sentiens dicitur quod non habet actum sed formam
suam et magis quod sicut habet actum et non sentiendum sicut habens speciem
intelligibilem proprie informatam. Contra de intellectu dico quod intellectus
non sic fit cum quando actu hoc sic dicto quod comparet intelligendi
quod scilicet esse separatum et [illegible] fantasmata sic quod eadem
species est in duobus subiectis scilicet in fantasia et intellectu possibili et sic species
intelligibilis est forma nuda et cognoscens intellectiva. Contra autem declarando
est suppone duorum primum est quod species non mutuatur a subiecto sed ab
obiecto et ita eadem species potest esse in duobus subiectis ut sicut color et
[illegible]

[illegible]

posse perficere et ipsam sed non sic producit [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] require residuum quod restat ad [illegible] signum [illegible] ultimo folio

Deinde sic est aliquorum opinio [illegible] opiniones Anglicorum modernorum [illegible] opiniones [illegible] non [illegible]

[illegible]

[illegible]

mutacio aut mutatur in instanti quod est aut quod non est. Si primo modo tunc sequitur quod duo instantia erunt simul. Si secundo modo tunc quia corpora sunt eius ad motum eius sequitur quod motio est [illegible] quia quod est mutacio est in instanti [illegible] non est ad [illegible] non est motus [illegible]. Tunc aliter ponitur modus quia si forte [illegible] [illegible] non [illegible] abso[lute]. Sed [illegible] secundum [illegible] ponens [illegible] causas [illegible] dicit primo quod ista mutacio [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actio et passio et [illegible] [illegible] 2o dicit quod potest quod sic [illegible] non obstante quia non [illegible] [illegible] temporis [illegible] ista [illegible] quod potest [illegible] forte temporis. Sed quod ad sic forte [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] quia ad hunc statum [illegible] non fit unius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sequitur [illegible] potest et non unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutacionem actionem et [illegible] passivam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2o [illegible] [illegible] modum quod forte aliquo [illegible] [illegible] denotat [illegible] quod [illegible] mutacionem [illegible] [illegible] mutacio [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] uno modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alio modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primo modo non [illegible] [illegible] [illegible] solo [illegible] modo. [illegible] quia non solum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] quia [illegible] unum est ad non est [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] eius et non eius [illegible] mutari et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutacio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non videntur [illegible] [illegible] ad [illegible] quod [illegible] [illegible] quod non est simul quia [illegible] [illegible] et [illegible] simul [illegible] [illegible] [illegible] realiter [illegible]. Sed una [illegible] temporis non est simul [illegible] [illegible] non est simul. [illegible] [illegible] [illegible] quia sed [illegible] temporis ad [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutacio in illa. Ad [illegible] [illegible] quia locus et locatum est simul [illegible] non est [illegible] [illegible] non est simul. Ad 3m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opinio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ad illam [illegible] alibi [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad omne [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] temporis [illegible] [illegible] quod [illegible] non est [illegible] [illegible]. Sed non [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vocabuli [illegible] [illegible] mutacio [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] temporis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] temporis. Adhuc [illegible] posse salvari [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et plures [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutacio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ad 2m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non obstante quod una [illegible]

manere [illegible] alia. Sed cognicio et volicio angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angeli. Sed non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angeli. Maior patet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] media [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]. Sed [illegible] angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angeli [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angelis [illegible] modo ponendi quia si [illegible] [illegible] angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angelorum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] patet quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angelorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] una [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]. [illegible] quod [illegible] opinio [illegible] [illegible] [illegible] temporis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] temporis [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mora magna. [illegible] angelus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] quod si [illegible] angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] temporis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ad 2m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad hoc quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angeli [illegible] [illegible] [illegible] angeli [illegible] angeli [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ad 4m.

[illegible] et [illegible] in illum convertens. Ad 2m dicendum quod cogitationes de lapide et homine [illegible] specie [illegible] et per consequens non sunt una [illegible]. Circa hoc quod ad primum [illegible] dubium [illegible] quod non probat. Scilicet quod cogitationes unius angeli ab eadem [illegible] vel obiectorum diversitatem [illegible] alia specie [illegible] puta intellectio lapidis et hominis quod multi negant. Concesso [illegible] quod cogitationes iste sint diverse [illegible] intelligens [illegible] lapidis et intelligens [illegible] intellectione hominis non faciunt unam speciem [illegible] ~~alterius lapidis~~ [illegible] unius lapidis et [illegible] intelligens [illegible] alterius lapidis [illegible]

[illegible]

Ad 2m.

[illegible]

3o.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

pte ꝑis ⁊ sc(un)d(u)m vtrumq(ue) q(ui)a n(on) c(on)t(ra) visio dr ⁊ ꝑ f(ac)ta e / g(enera)l(ite)r int-
tomq(ue) motus. Ad 2m ꝑ fuit auctoritas aug(ustini). d(icitu)r q(uod) ara
pro aliq(uo) ꝑiod(o) eo q(uod) pt h(abe)re ee q(uo)d n(on) ee ⁊ s(ic) ꝑ aliud
a(lius) e q(ua)lis ⁊ s(ic) ad pte dia mou(er)i ꝑ q(uo)d q(uod) h(abe)t aliq(ui)d
succedit alat(er) ut ee q(uo)d n(on) ee / succ(e)d(e)re succedentes ⁊ illis
succedit n(on) sic q(ua)lis / q(ui)a n(on) ee nullam h(abe)t inmixtam
Ad aut(em) ad vo(lun)tes ⁊ c(on)tinuu(m) / d(icitu)r ꝑ(ri)m(u)m aut aliq(ui)d n(on) f(a)c(tu)m ⁊c.
d(icitu)r q(uod) euo / ⁊ aut ad auctoritate(m) aug(ustini). q(uod) q(ui)d h(abe)re ee suc-
l(ite)r pt du(rar)i in aliq(uo). vel q(ui)a sic p(er)manet s(ub) variac(i)o(n)e /
vel s(ecundu)m c(on)tinens / et(er)n(u)m s(ic) m(od)o c(on)t(ra) fluxabilit(a)t(em) ⁊ flux-
u(m) s(ub) sua m(od)o. n(on). s(ic) distinguit q(ui)a ad ee stabile / g(e)n(er)at
v(e)l. q(ui)s q(uod) e t(ermin)us ad ee stabile q(uod) ⁊ 2o m(od)o pt
p(er)manere ⁊ rapt(u)m c(on)sistit / ⁊ q(uod) aliq(ui)d rapt(u)m c(on)s(is)tat c(on)t(ra)
u(e)l s(ub) sua e t(er)mi(n)ali(te)r ... sit d(icitu)r e(tiam). illi(us) flux(us) g(e)n(er)ac(i)o
tr(an)sit l(ice)t eternu(m) / d(icitu)r aut ee n(on) h(abe)t n(on) q(ui)s q(ui)a s(ic) rapt(u)m
c(on)sistit q(uod) i(m)p(ossibi)le e q(uo)d stabile p(er)manet idem s(ic) c(on)sistit
d(icitu)r s(ic) / q(uod) s(ic) e flux(us) q(ui)s g(e)n(er)at(ur) s(ic) ⁊ mutac(i)o
mot(us). Aut(em) aut v(er)o dubiu(m) q(uo)d d(icitu)r. q(ui)a si n(on) e g(e)n(er)at(io) ...
sit rapt(u)m c(on)s(is)tat s(ic) ⁊ o(mn)e c(on)stat / ita o(mn)e mutac(i)o
euo s(ic) ⁊ eterna angeli / aut q(uod) angelus e(s)t sua s(ub) n(on) h(abe)re
p(ro)p(ri)e ee q(ui)a o(mn)e c(on)t(ra) ulacio / n(on) q(uo)d d(icitu)r q(uo)d o(mn)e cui(us) p(r)ima que
du(m) c(on)stat. ꝑbo s(ecun)do. q(ui)a p(ri)us ⁊ p(o)st(er)i(us). solu(m) c(on)tinuu(m)
t(em)p(or)is ⁊ n(on) euo. ad 2m v(er)o q(uo)d in s(ic) euo g(e)n(er)a(tur) ⁊c.
q(uod) c(on)sistit o(mn)i ꝑpacitate ad t(em)p(o)re ⁊ ym(a)gi(nati)o
n(on) d(icitu)r ꝑcedi eternam p(ro)p(ter) q(uo)d o(mn)is hodierne
q(ui)a p(ri)us ⁊ p(o)st(er)i(us). e duracio(n)e nullo m(od)o p(otes)t intelligi ...
aliq(ui)d ... ⁊ extensa ... q(uo)d t(em)p(or)e
ymaginacio extensione ad t(em)p(or)e ... s(e)p(ar)a
t(em)p(o)re / si q(ui)d ... eterna angeli ... o(mn)i
hodierne ... si q(ui)d ... vox sic albior colo
... potentia / i(m)p(ossibi)le e ... / s(ed) solu(m) n(on).
... eternam angeli ꝑpac(i)o(n)e n(on)
... ad ... q(uod) ... e dis(cre)tu(m) ⁊ c(on)tinuu(m)
... q(uod) n(on) e dis(cre)tu(m) ... ⁊ s(ic)
s(ed) ... solu(m) e ... ⁊ s(ic) s(ecundu)m p(ri)us e ... p(ro)ponit modu(m)
... obiicit s(ic) alia ... q(ua)lit(er)cumq(ue)
p(ri)us ⁊ p(o)st(er)i(us) ... ad t(em)p(o)re / s(ed) ... remanz du
... q(uo) m(od)o p(otes)t ee ... n(on) e(st)
... h(abe)t ... ⁊ ... ꝑpac(i)o
... s(ic) ... q(uo)d e s(im)pl(ici)t(er) ...
p(ro)p(ri)etate ⁊ d(omi)n(i)u(m) / ita h(abe)t / ⁊ ... q(uod) ...
... e(st) v(er)e ... .

Utru(m) p(ri)m(u)m ... ad cr(eatur)am sit aliq(ua) rel(ati)o realis
... nullu(m) nouu(m) repugnat d(icitu)r q(uod) n(on) f(a)c(tu)m a
... n(on) nouu(m) ... s(ed) rel(ati)o real(is) noua
si ad ... nullam nouitate(m) v(e)l mutac(i)o(n)em ponere ...
... ꝑbo m(od)us. q(ui)a n(on) ... cr(eatur)a faciat mutac(i)o
de nouo aduenie(n)s ꝑbo. 4. ph(isic)or(um) ... alio mutato
al(ter)u(m) n(on) ee mutatu(m) ... alt(er)u(m) noua(m) accip(er)e rel(ati)o(nem)
... e noua rel(ati)o s(i)n(e) noua mutac(i)o(n)e. Item o(mn)e d(icitu)r
s(ic) real(ite)r ab alio real(ite)r ... e ... / s(ed) d(icitu)r ...
... real(ite)r ... / s(ed) ... e rel(ati)o
... ad cr(eatur)am e real(is) ... / ... potest se
ponit ⁊ ... / ... si ... real(is) rel(ati)o
... ad cr(eatur)am ad ... c(r)eat(ur)e ... ad reale
... q(uo)d ... ad reale q(uo)d a ... e ...
s(ed) ... cr(eatur)a ... rel(ati)o ... q(uo)d ...
... mutac(i)o ... q(uo)d p(ri)mo ... opi(ni)o(n)e
2o ... 3o modu(m) pono q(uo)d intelligo ...
hoc ... ad p(ri)m(u)m ... aliq(ui)d q(uod) ... e ... aliq(ui)d
rel(ati)o(n)em real(e)m d(icitu)r ad cr(eatur)am q(uo)d ... rel(ati)o ...
... ⁊ n(on) ...
... intelligendi ⁊ volendi e rel(ati)o realis ...
... rel(ati)o ... ad ... ⁊
... ꝑbo m(od)us ... d(iui)na
... q(uo)d intelligat ... ⁊ ...
... ⁊ ... ad o(mn)e posse ꝑ
... q(ui)a si n(on) ... q(uo)d intelligat ...
q(uo)d ... ⁊ ... s(ed) ... p(ro)ductiua(m) ad q(uo)dlibet

posse ꝑ d(iui)na ... rel(ati)o ꝑductu(m) ad ꝑducente(m) e(st) rel(ati)o real(is)
s(ed) ... ⁊ real(is) rel(ati)o a ꝑ ... ad ... a ... reale
n(on) ... ad calefacere ... e rel(ati)o real(is) ...
... non calefaciens ad calefaciente(m) ... ꝑduce(n)s
ad ꝑducente(m) e rel(ati)o real(is). ... 2o
rel(ati)o m(od)o ... ⁊ ... rel(ati)o m(od)o ... moue(n)s ⁊ motu(m)
... ⁊ ꝑducente(m) ... q(ui)a ... ex ... collocat
e rel(ati)o(n)e ... ordine n(on) q(ui)a al(ter)u(m) ... rel(ati)o(n)em al(ter)um
m(od)o ... q(uod) ... ponit ... ꝑ ...
mouens ... ab ... ar(istoteles) ... m(od)o ꝑ ... actiue ee
pa(ssi)ue n(on) ... Item o(mn)e ꝑ ... de nou(o) ... 3o
... q(ui)a ꝑ ... e ... 7 ph(isic)or(um). ... ꝑ ...
reale ... reale s(ed) ... e reale ...
... efficiat ... h(abe)t ... rel(ati)o(n)em realem ad ...
Item ... d(icitu)r ... filio ... reale ꝑducente(m) ...
real(is) rel(ati)o ꝑducens ad ꝑducente(m) n(on) ... ꝑducente(m)
... g(e)n(er)o ... ee ... reale ꝑ(ro)
duct(ur)us ... rel(ati)o realis ꝑducens ad ꝑducente(m)
... maior d(iui)sit(as) ... q(uo)d requirit(ur) ad rel(ati)o(n)em
realem. Item s(ic) ... noua q(uod) ... ⁊ n(on) ...
... ponit ... reale ... s(ed) ...
⁊ ... ponit ... s(ed)
... noua ... s(ed) ... rel(ati)o(n)em ...
Utrum op(ini)o(n)e ... arguitur ... q(uo)d d(eu)s
ad cr(eatur)am n(on) sit aliq(ua) rel(ati)o realis. ... ꝑbat(ur).
1. arg(umentu)m s(ic) o(mn)is relatio e ordinacio / s(ed) d(eu)s n(on) ordi(n)at(ur)
ad aliq(ui)d ... q(ui)a ordinat(ur) ad q(uo)d dependet ⁊ ...
q(uo)d ab eo dependens ... e ...
⁊ ... ad ... ⁊ ad hoc q(uo)d n(on) sit rel(ati)o
realis / ... aliq(ui)d ... e ...
⁊ ... ⁊ dependens. Item ... q(uod) ... q(uod) ...
... dependet ... q(uo)d p(ri)ncipalit(er) dependet ...
q(ui)a ... filia(tio) ⁊ ... rel(ati)o(n)es aut
fundam(en)t(u)m ... ab ... h(abe)t ... aut s(ecundu)m ordine(m) ...
... ip(s)e ordo aut rel(ati)o aut ... illa q(uo)d ordi(n)at
si p(ri)mo m(od)o aut ... rel(ati)o ... fundam(en)t(u)m s(ecundu)m alia(m) rel(ati)o(n)em q(ui)a
... ordo e rel(ati)o si ... q(uo)d ordo n(on) ...
q(uo)d ... ad ... ad ...
q(uo)d sit rel(ati)o requirit(ur) ... rel(ati)o ... fundam(en)t(u)m ... ordi-
ne ... ⁊ ... Item ... n(on) pt depe(n)de(re)
... albo ... pt dependet ... q(uo)d ... s(ed) albedo
... fundam(en)t(u)m ... n(on) dependet ab albedine ⁊ ...
rel(ati)o. ... real(is) ... albedine q(ui)a n(on) ... real(is)
fundam(en)t(u)m ... s(ecundu)m ... s(ed) ... albedo ...
n(on) dependet ... rel(ati)o(n)em assumptam ꝑbo ...
... reale fundam(en)t(u)m ... realit(er)
... ⁊ ... q(uo)d ... ⁊ ...
... q(ui)a ... ⁊ ... e rel(ati)o realis
⁊ ... e ... q(uo)d requirit(ur) ...
... q(ui)a albu(m) ... ad album ... d(iui)na ...
real(ite)r ... ⁊ ... albedinis nullam ... h(abe)t
ab albo ... n(on) e dependet ab eo. ... q(uo)d d(icitu)r
si dependet e ... i(m)p(ossibi)le e q(uo)d ... sit ...
q(uo)d ... ⁊ ... adueniens
... rel(ati)o ... aduenire ... mutac(i)o(n)e
... aduenit ... mutabil(ite)r ... mut(abi)le
Aliter ... assignat(ur) q(ui)a ... n(on) e ... ordo real(is)
d(icitu)r ad cr(eatur)am eo q(uod) ... ordine(m) ... illa q(uod)
... ad ... ordi(n)is q(ui)a ...
rel(ati)o e ... rel(ati)o(n)es ... opposita.
... e falsa ... ⁊ ... assumpti
... q(ui)a ordo e q(uo)d rel(ati)o realis ⁊ s(ic) argu(itur)
ab ... ad ... negac(i)o(n)e ... q(ui)a sup-
posito q(uo)d sit ... ordo ... d(icitu)r ad cr(eatur)am ... d(icitu)s
ordo sit real(is) ... ⁊ ... q(uo)d n(on) ...
alis ... ⁊ ... q(ui)a ... rel(ati)o(n)es q(uo)d n(on)
... rel(ati)o(n)is ... q(uo)d n(on) e rel(ati)o real(is) q(ui)a n(on)
... ⁊ ... hoc falsa ...
... ⁊ ... n(on) ... ordine(m) ...
... potest ... ⁊ ... ord(in)a ...
... ad ... ꝑ ph(ilosophu)m. ...
... d(icitu)r ... reali rel(ati)o(n)e ad cr(eatur)am q(ui)a nullius ...

[illegible]

[illegible]

dico quod omne realiter distinctum ab alio reali distinctione est distinctum ab eo [illegible]

[illegible]

ut entis [illegible] realis [illegible] non relationis [illegible] et fundamenta.

[illegible] primo quod possit facere [illegible] magnitudinis [illegible]

[illegible]

In ista questione sic procedam. Primo est.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

entis d[illegible] h[illegible] sue dub[illegible] spe [illegible] si p[illegible]motiu [illegible]
[illegible] no p[illegible]motiu [illegible] no [illegible] [illegible] [illegible]
redd[illegible] no [illegible] no fit unum ex formis [illegible] no [illegible]
[illegible] formis s[illegible] noua [illegible]. Ad [illegible] ad
p[illegible] formis [illegible]libus [illegible]. [illegible]
q no [illegible] ad unam spem [illegible] uno [illegible]
[illegible] spem [illegible] ita [illegible] ad
illam spem [illegible] una [illegible] spem [illegible] et ita [illegible]
[illegible] Ad [illegible] alias [illegible]
q [illegible] no [illegible] ad hanc formam [illegible] ad formam [illegible]
[illegible] producat [illegible] si [illegible]
mo[illegible] ad albedinem spem [illegible] et no ad [illegible]
[illegible] producat [illegible] spem [illegible] et no [illegible] primo
[illegible] Ad probandum formam [illegible] hec q[illegible] recipit [illegible]
[illegible] no formam [illegible] educat [illegible] mouetur [illegible]
[illegible] hec [illegible] recipit [illegible] illo [illegible] no educetur [illegible]
[illegible] q distinctio aliud [illegible] no [illegible] [illegible]
[illegible] Ad probandum q[illegible] duas [illegible] sua [illegible]
[illegible] ista [illegible] q[illegible] ad sic album et [illegible]
albedo et [illegible] nudo [illegible]
[illegible] ita [illegible] nullo redit [illegible] nudo [illegible]
[illegible] ergo [illegible] actus [illegible]
forma [illegible] eodem modo no [illegible] sua [illegible]
[illegible] forma [illegible] no [illegible] unum [illegible]
[illegible] forma si [illegible] intellectus effectiue [illegible]
[illegible] agens [illegible] effectiue nudo [illegible]
si [illegible] intellectus [illegible] nihil.
[illegible] nudo [illegible]
[illegible] alio spem [illegible] et quid negas hoc pos[illegible]
[illegible] spem [illegible] Ad [illegible] cum [illegible]
[illegible] passiue et [illegible] actiue [illegible]
[illegible] duas [illegible] no
[illegible] uno modo nota[illegible] absolutum illius
[illegible] modo [illegible] secundo modo [illegible]
[illegible] solum modo [illegible]
[illegible] solum [illegible] absolutum [illegible] falso
habeo q [illegible] relatiuis [illegible]
[illegible] solum sunt [illegible] no [illegible]
no [illegible].

Utrum actus intelligendi uel uolendi sit formaliter absolutus et relatiuus et
relatiuus. Quod uel est agere uel pati. [illegible] est formaliter [illegible]. [illegible]
est formaliter relatio [illegible] actus intelligendi est formaliter [illegible] q formaliter representatio
et [illegible] similitudinis [illegible]. Contra: relatio no [illegible] actionis [illegible]
[illegible] actus intelligendi est [illegible] q est [illegible] ita questione ponam
[illegible] probando q [illegible] actus absolutus [illegible] dependens [illegible]
quis. Non est ista. Nullum formaliter et [illegible] absolutum [illegible] formaliter relatum
actus [illegible] est formaliter absolutus [illegible] sic procedam [illegible]
[illegible] mouebo dubia [illegible] actus [illegible]
absolutus et [illegible] respectiuum. [illegible] Illud [illegible] formaliter [illegible] ad [illegible]
non est formaliter et [illegible] tale [illegible] formaliter est ad se. [illegible] absolutum
[illegible] ad se formaliter [illegible] relatum est formaliter ad [illegible] absolutum est formaliter
relatiuum. [illegible] probo maiorem [illegible] q aliquid [illegible] ad se
[illegible] intelligi [illegible] uno modo [illegible] est [illegible] modo [illegible] uno modo
ad se [illegible] formaliter et positiue [illegible] modo fundamentaliter solum et
negatiue. [illegible] absolutum ad se no est [illegible] formaliter et positiue
q sit [illegible] relationem aliud ad se [illegible] absolutum no [illegible] formaliter [illegible] relatione.
[illegible] solum [illegible] negatiue et [illegible] esse absolutum est ad se [illegible]
absolutum no est ad [illegible] Hec [illegible] ex parte rei no possunt
[illegible] contradictoria. [illegible] absoluta ex parte rei est formaliter ad se. [illegible]
respectiuum ad [illegible] no ad se. [illegible] formaliter [illegible] sic.
[illegible] aliquid duo sic se [illegible] ad inuicem [illegible] quanto magis augetur [illegible]
tanto magis diminuitur reliquum [illegible] est ad formaliter. [illegible] quanto
aliquid est [illegible] ad se tanto [illegible] ad [illegible] et specialiter

ualet ista [illegible]. q [illegible] no est [illegible] dependentia q[illegible] quanto aliquid
[illegible] habet plus de entitate tanto plus dependet [illegible] est [illegible]
no plus dependet [illegible] probo minorem [illegible] q actus intellectus sit
formaliter absolutus et [illegible] probo q no sit relatio de genere actionis [illegible] q no
de genere relationis. [illegible] sic. [illegible] actionis obiectum [illegible] est q ab ea
immediate attingitur. Ita q [illegible] producte actionis est producte obiectum
intellectionis intellectualis. Hic [illegible] intellectio [illegible] actio de genere actionis [illegible]
obiectum q ab ea immediate attingitur [illegible] producte
[illegible] ab ea. [illegible] q [illegible] ab ea no est immediate [illegible]
aliquo producto uel [illegible] immediate est [illegible] ab ea producta. [illegible] sic. [illegible]
obiectum alicuius actionis [illegible] speciali. Et obiectum [illegible] generali [illegible]
[illegible] et calefactione. [illegible] si intellectio est actio productiua [illegible]
[illegible] intellectio q omnis intellectio [illegible] producto no [illegible] omne obiectum
intellectionis [illegible] obiectum productionis [illegible] omne [illegible] producte.
[illegible] intellectio est [illegible] no [illegible] producto. [illegible] q no
de genere relationis. [illegible] sic [illegible] intellectualis no est [illegible] relatio
q relatio [illegible] ad [illegible] intellectiue est [illegible] intellectualis
[illegible] q felicitas consistit in operatione [illegible]
relatio realis [illegible] suum proximum fundamentum [illegible]
[illegible] relatio ad obiectum [illegible] proximo fundamento q
no [illegible] absolutum [illegible] Contra [illegible] dicta occurrunt dubia poi[illegible]
[illegible] contra [illegible] absolutum no est formaliter relatiuum. [illegible] aliquid
est dependens [illegible] per quidditatem suam ad [illegible] per quidditatem suam.
[illegible] ista est de essentia [illegible] probo [illegible] q [illegible]
abstrahit ab [illegible] et [illegible] rei in quantum existit [illegible] no
[illegible] aliquam [illegible] passionem ad [illegible]
ista est aliqua [illegible] existens. Contra [illegible] q sic
actio de genere actionis q [illegible] ex actibus [illegible] actus sunt
productiui. [illegible] in genere actionis. Contra [illegible] probo
q sunt de genere relationis. [illegible] intellectualis [illegible]
est actus intellectus uel [illegible] ad se uel [illegible] obiecto [illegible]
modo [illegible] quam [illegible] illa est [illegible] nobilior ad se [illegible]
[illegible] relatio ad [illegible] obiectum est formaliter [illegible] [illegible]
beatitudo [illegible] q [illegible] philosophus [illegible] q [illegible] [illegible]
ad aliquid [illegible] estimatur [illegible]
ad aliquid quam [illegible] distinguit [illegible] specie
[illegible] distincta [illegible] absolutum distinguitur [illegible] mente [illegible]
[illegible] no [illegible] absolute [illegible] q [illegible] obiectorum [illegible]
[illegible] plus [illegible] quam obiectorum [illegible] solo modo [illegible]
specie [illegible] q [illegible] est [illegible] absolutum separari [illegible] relatione [illegible]
[illegible] si actus [illegible] possunt separari ab illa relatione et ita
[illegible] no [illegible] Ad [illegible] q differt [illegible]
aliud [illegible] realiter. [illegible] de uero et bono [illegible] entis [illegible]
[illegible] q inherent [illegible] de [illegible] q fundamentum [illegible] aliquid
[illegible] relatione [illegible] fundare relationem. In [illegible] ista
[illegible] no sit de [illegible] est [illegible] q passiones
entis dicte [illegible] no [illegible] aliud ab ente [illegible] ad [illegible]
[illegible] prius [illegible] quod prius et [illegible] ens [illegible] passio
nes [illegible] no [illegible] ad [illegible] ab [illegible] ens
[illegible] ens et [illegible] ens [illegible] prius et [illegible] mente [illegible]
ad [illegible] q [illegible] tres actus duo
productiui de genere actionis. [illegible] unus quo immediate [illegible] sepe
[illegible] frequentatus. [illegible] est actus productiuus intellectionis [illegible] actus est [illegible]
intellectio [illegible] qualitas modo dicto q [illegible] generatur ex actu
suo [illegible] productiuo [illegible] ex alio [illegible] producto generatur [illegible] actione [illegible]
[illegible] alteratiue et dispositiue ad [illegible] generationem [illegible] actione ex [illegible]
intellectu [illegible] q [illegible] ad formam [illegible] generatur [illegible]
[illegible] sic [illegible] caloris. Ad [illegible] contra
[illegible] ad quorum solutionem est aduertendum q actus intelligendi [illegible] sit absolutus
[illegible] est formaliter et [illegible] aliquid relationem [illegible] no [illegible]
est [illegible] q ista relatio [illegible] absoluto [illegible]

quia impossibile est ad hoc conceptum per se unum et eo includentem distincta non unum se habeat ut relativus. ad ut relativus. tales autem non possunt = conceptus absoluti et relationis. quia utrumque natus est sine alio haberi [illegible] inter genera. Actus ergo intellectus est absolutum [illegible] sed relatio annexa et extrinseca. ¶ Ista autem relatio actus ad obiectum ut ad terminum. quia ut melius pateat, sciendum quod actus cognitionis quidam intuitivus et iste est rei existentis ut existentis, concernens actualem existentiam rei non solum per modum obiecti sed etiam per modum coexigentiae. abstractivus qui est obiecti non ut existentis in se, immo vel obiectum non existat vel non est eius ut actualiter existentis et sic potest concernere existentiam per modum obiecti sed non per modum coexigentiae. nec utrumque actus habet relationem annexam sed aliud et aliud. ¶ Primus scilicet intuitivus habet necessario annexam relationem realem actualem ad obiectum. probatum est. quia quando sunt extrema realia ad habendum habitudinem ex natura rei ista est realis; ita est hic, ergo etc. ¶ Ista tamen relatio actus intuitivi scilicet est duplex: una mensurabilis ad mensuram, alia medii attingentis ad terminum scilicet ad obiectum. et potest vocari relatio attingentiae vel tendentiae ad terminum. Sunt autem qui dicunt quod iste due non distinguuntur. sed videtur consequenter tenendum quod potest una reperiri sine altera. nam actus intellectus terminans obiectum habet relationem tendentiae in ipsum ut in terminum, non tamen habet relationem mensurati ad ipsum, sed potius mensurae et e contra in essentia superiori respectu inferioris. relatio autem mensurati ad mensuram [illegible] quasi ad eundem modum relationis. ¶ Sciendum quod etiam mensurabile non sit ad intellectum per aliquam de illo certitudinem. istud mensurari dicitur primum duplex: unum ad intellectum et iste non est realis quia est solum [illegible]; aliud ad mensuram et iste est non simpliciter realis nec simpliciter rationis sed ut ita dicam intentionalis. et est dependentiae non actus cognitionis ad eandem [illegible]. quia ibi est realis sed est eius dependentia ubi cognitio ad obiectum per quod cognoscitur. unde est tamen non in = sed in cognitione ad eandem in cognitione. vel ad [illegible] quod non est de ratione mensurae quod habeat [illegible] actum mensuratum puta de albedine respectu coloris. dico tamen [illegible] in certo ordine [illegible] in noticiis [illegible] habere per formam rationem mensurae saltem accidentalem. Et ista etiam de ratione mensurati non est quod realiter referatur in esse reali ad mensuram sed in = cognito. ut si cognitio obiecti realis dependeat ex cognitione illius [illegible] non potest quod [illegible] cognitio unius posset dependere in suo genere quidditative per formam [illegible] vel dimensive ex cognitione alterius et tamen quod eius = non dependeat ali[illegible] ab illo. et etiam = tamen dico quod [illegible] sensibilis in quantum est mensura scientiae = scientiae [illegible] quod ipsum efficiat unde illa relatio quae est in scientia et scientiae in quantum [illegible] est tamen essentialis scientiae non est de relationibus tertii modi [illegible] sed tamen potest [illegible] sit in ipso ista relatio mensurati = in se = [illegible] et realis modi. quia [illegible] non potest relationem tertii modi mensurati ad mensuram per mensuram. ad [illegible] naturam mensurabilis ita quod sit actu mensurans actualiter dependere in cognoscendo ita mensurabile dicat dependentiam aptitudinalem in cognoscendo; cognoscibilitas autem secundum [illegible] rei et ideo mensurabile dicit idem fundamentum [illegible] sed mensurabile [illegible] est entitas participata. tamen ista participata [illegible] capacitate et actus intellectus respectu obiecti aptitudinem non per [illegible] sed per [illegible] quandam innovationem. Actus intellectus scilicet abstractivus habet annexam relationem realem potentialem quod probatur [illegible] est esse relationem realem actualem. ¶ Quia autem non existente habet relationem realem aptitudinalem. actus intellectus est [illegible] non quia ipse est aptus natus dependere in entitate sua ad obiectum. tale dependentia quae similitudinis per participationem ad id cuius est similitudo et esse actu [illegible] relatio si [illegible] habet annexam relationem rationis quod potest duplex in intellectu vel in actu reflexo quando scilicet intelligimus actum intellectus [illegible] per reflexionem et [illegible] illum [illegible] ad suum obiectum per actum reflexum per istam comparationem actus [illegible] refertur relatione rationis ad obiectum ita quod ista habitudo quae per actum comparantem non est illa quae est ipsorum extremorum in se de qua prius dictum est quod non est pure rationis. ¶ Tertio modo potest accipi ista relatio rationis in actu intellectus [illegible] quando scilicet [illegible] solum habet = intellectum quia relatio non habet verius = quam terminus etc. ¶ Contra autem difficultas [illegible] istas relationes rationis. quia prima est rationis ex parte utriusque extremi, tertia autem quoniam = ex parte actus est realis quia [illegible] naturam actus [illegible] non comparante ipsum ipsum ad obiectum. quia autem naturam entis realis [illegible] actus intellectus sequatur [illegible] ens rationis [illegible] ipsum obiectum habet per actum talem = cognitionem et [illegible] quod sit habitudo ad obiectum in quantum est huiusmodi tale esse per hoc [illegible] ad rationes. Contra tertium membrum specialiter ad propositum de actu beatifico dico quod summa perfectio vel status per eo quod dicit ipsum ut est per se unum vel status

per illo per se uno et sibi per omnibus intrinsecis concomitantibus de per se uno. sed in nobis actus est ultima perfectio, tunc ratio est quia si posset stare sine relatione essemus beati per actum sed non est ita. et per hoc beatitudo dei est absoluta quando [illegible] dicitur quod est ultima perfectio vel ut coniungitur cum obiecto. ¶ Ista reduplicatio vel intellectus reduplicative formaliter rationem relationis et sic est falsum. quia hoc aliquis diceret quod relatio esset de formali ratione essendi beatitudinem perfectionem. quia est falsum vel intellectus reduplicative fundamentum proximum et sic est vera quia hoc est dicere quod [illegible] est fundamentum concomitans sic est ultima perfectio. Ad primum de .4. physicorum cum dicitur faciens magis ad aliquid dicitur. dico quod [illegible] non concedit = alterationem ad ad non quem [illegible] ¶ Primo acquiri. et tunc quando dicitur quod alteratio non est per se in [illegible]. hoc est intelligendum de alteratione in mediata per alterante in illo ordine et sic ad scientiam non est alteratio a per alterante ultimo ordinis quia hoc est obiectum extra. Cognitio autem non immediate tantum ab obiecto extra sed ab obiecto intra et quando. tertio faciens magis est ad aliquid dicitur intellectus est scilicet per relationem annexam ad obiectum moveat. ¶ Ad secundum de communi. dico quod voces impositae ad actum intellectus communiter importat relationem vel saltem connotationem tandem et est ratio quia sicut res intellectus sic significatur sed intellectus sibi dependente ad obiectum. sed si vox imponeretur praecise absoluto posset intellectio non connotando obiectum ut terminum. Ad tertium dico quod actus distinguitur per obiecta sicut per aliquid extrinseca ex quo dependet actus = nihil dependentium. et cum dicitur quod absoluta distinguuntur per intrinseca verum est tamquam per formaliter distinctiva et possunt distingui per extrinseca ut [illegible] per has causas. vel posset dici quod actus distinguitur per obiecta ad manifestationem. non enim potest intellectus = nihil. quia cum similiter dicat quod potest distinguere per actus vel potentias non distinguimus = nihil prius. ¶ Ad quartum primo dici quod forte in quibusdam [illegible] visio non = est contradictio ipsum stare relatione non stante. tamen enim relatio tolleretur ablato termino vel fundamento si auferret deus colorem videntibus. sed plane videretur sequi quod auferetur [illegible] quod habet visio ad colorem quia relativa ponuntur se ponendo, perempta se perimunt. ipsa tamen visio quae est actus absolutus non [illegible] sed tolleretur quia = fundamentum unius [illegible] manere potest ablato [illegible] suppositum una cum ipso [illegible] ut patet in aequali et simili et huiusmodi. tamen videtur quod visio prout importat absolutum possit manere ablato colore per naturam realem. dico modo posset = aliquid repraesentatum colores. et si non posset = repraesentatum dico modo ita fit quod res posset = cognita sine repraesentatione et sine praesentia si [illegible] non posset sine alio illorum cognosci, scilicet vel repraesentativo vel rei praesentia. [illegible] ad = alterum partem = terminum actus non potest esse in aliquo = non in = cognito ut sic. quia idem = terminum cognitionis et = cognitum = autem cognitum non est aliud quam cognitum sit = albedo non in albedo. non tamen [illegible] sit dicitur intellectus quin [illegible] cognitum possit [illegible] exigere ad = ut quiditatem vel actuale vel praesens = vel praefuisse vel possibile = per eandem actionem vel passionem. ¶ Haec ista dicta si per impossibile obiectum beatificum non = et destruerentur relatio in actu beatifico et tamen ipso manente quoniam est extra ista sed aliud = et impossibile in modo incompossibile ipsum manere. sed quod sit actus visivus re visa non existente videtur contradictio. tamen ratione obiecti actus visivi sic quod sit praesens in reali existentia vel saltem sit in modo requisito vel coexigendo. et ideo posset forte aliquis dicere quod simul sic de necessitate requirat obiectum praesens in sua existentia. quod non = est hic requisito vel coexistentia per respectum ut scilicet quod relationem coexigat correlativum. sed etiam prius absolutum coexigit absolutum. vel ad videndum quod obiectum dicat actum per absolutum. quod probatur. praeterea quod non dicitur ad aliquid nisi quia ad aliquid ad ipsum dicitur. videtur = quod absolutum. sine = est relationem diceretur exceptum ad aliquid. sed obiectum est hoc respectu actus [illegible] genere etc. Videtur quod per id dicat per quod formaliter et per se [illegible] ab actu. sed hoc est per absolutum visus enim [illegible] per quod colorata color autem est res absoluta. obiectum ergo dicat ut absolutum et actus

ʒ absolutus ut uisio ʒ prius · nec actio non uidetur in actu mentis [illegible]
duo absoluta se coexigere ut actus uoluntatis et actus intellectus
sit relatione separata predicam potentiam ad hoc = coexigentiam et per se non
actus bifurcus ¶ Tunc ad rationes in contrarium. Ad primam cum dicitur quod
intellectus uel ʒ agere uel pati de agere probatur ʒ mechanicum. Dico uno
modo concedendo quod sit diuisio sufficiens in in[illegible] · quod sit ʒ actus
immanens et transiens ita actio de genere actionis in manens
et transiens · ut dicatur immanens actio quam est actione manens
in agente · sed quod non uidetur = de intentione philosophi hoc cum dicat
ubi quod non ʒ ad [illegible] formaliter actionem · scilicet illa intus manentem ·
Ideo dico quod illa diuisio philosophi ʒ equiuoca · sicut notis in significans ut
[illegible] manens dicatur qualitas · scilicet actus intellectus sed transiens actio
de genere actionis ¶ Ad secundum quod grammatice dicto quod conueniret cum
actione · pro quo semper ʒ in materia deperit sue [illegible] et in [illegible]
diuisibili et secundo quod consistit super [illegible] · scilicet [illegible] non fatiens [illegible]
sed presuppones · sicut de passione dico quod philosophus loquitur ʒ de potentiis
[illegible] sunt · quia formaliter sunt in actu · puta de intellectu in [illegible]
ʒ quo formaliter intelligimus [illegible] in quantum recipit intellectionem ·
hec · n · qualitas ʒ esse quale non tale ¶ Ad · 3 · cum dicitur [illegible] ʒ formaliter
[illegible] · sed actus intellectus ʒ formatur [illegible] [illegible] materie nego
[illegible] non · n · ʒ formatur [illegible] · licet uox sit sicut in potentia sed quod
ipse [illegible] sua ʒ quedam forma [illegible] et representatiua [illegible]
[illegible] talis · 6 · [illegible] sic [illegible] species [illegible] in quo
[illegible] nomine speciei · non [illegible] ipsius [illegible] absoluti. Sed quo [illegible]
dentis [illegible] quam [illegible].

Duo [illegible] [illegible] ¶ Ad primum [illegible] quod non
[illegible] quod sit formaliter corporis [illegible]
esse formam corporis [illegible] · [illegible] quod [illegible]
[illegible]

Folio

1 [illegible] ab eodem intellectu [illegible] obiectum possit [illegible] per fidei [illegible] — ·1· ·7·
2 [illegible] ens [illegible] de deo et [illegible] — rei existentiam
3 [illegible]
4 [illegible] [illegible] disti[illegible] [illegible] probati — ·10·
4 [illegible] finis [illegible] intellectum uel per corpus fines — ·12·
5 [illegible] a [illegible] sit [illegible] intellectiua
7 [illegible] intellectu [illegible] intellectus [illegible] actu [illegible] — ·14·
8 [illegible] intellectus et obiectum sit una [illegible] actus intellectus — ·15·
9 [illegible] uisio fiat instanti — ·21·
10 [illegible] intellectus [illegible] — ·21·
11 [illegible] sit calor [illegible] — ·22·
12 [illegible] possit actu [illegible] — ·23·
13 [illegible] ultimatum [illegible] — ·24·
14 [illegible] possit dare aliquis [illegible] — ·25·
15 [illegible]
~~16 [illegible]~~
~~17 [illegible]~~ — ·27·
18 [illegible] — ·28·
19 [illegible] — ·29·
20 [illegible] — ·30·
21 [illegible] — ·31·
22 [illegible] — ·32·
23 [illegible] — ·33·
24 [illegible] — ·34·
25 [illegible] — ·35·
26 [illegible] — ·37·
27 [illegible] — ·38·
28 [illegible] — ·40·
29 [illegible] — ·41·
30 [illegible] — ·43·
31 [illegible] — ·44·
32 [illegible] — ·46·
33 [illegible] — ·47·
34 [illegible] — ·48·
35 [illegible] — ·49·
36 [illegible] — ·41·
37 [illegible] — ·43·
38 [illegible] — ·45·
39 [illegible] — ·47·
40 [illegible] — ·48·
41 [illegible] — ·50·
42 [illegible] — ·52·
43 [illegible] — ·54·
44 [illegible] — ·57·
44 [illegible] — ·59·
46 [illegible] — ·72·
47 [illegible] — ·74·
48 [illegible] — ·75·
49 [illegible] — ·78·
40 [illegible] — ·80·
41 [illegible] — ·83·
42 [illegible] — ·84·
43 [illegible] — ·84·
44 [illegible] — ·87·
44 [illegible] — 10'
45 [illegible] — 10'
46 [illegible]
47 [illegible] — ·88·
48 [illegible] — 90
49 [illegible] — 91
50 [illegible] — 93
51 [illegible] — 10'
52 [illegible] — 94
53 [illegible] — 95
54 [illegible] — 97
54 [illegible] — 98
55 [illegible] — 100
57 [illegible] — 101

[illegible]

Liber magri

Liber Magistri [illegible]

Omnis for[ma] de[nomi]nans s[ub]i[ectu]m quale est
h[uius]m[od]i talis for[ma] quali[s] ip[su]m s[ub]i[ectu]m est
ergo omnis for[ma] denomi[n]ans s[ub]i[ectu]m corporeum
est corporea et o[mn]is for[ma] denominans [illegible]
[illegible] [illegible] et omnis for[ma] denominans
s[ub]i[ectu]m intelligens est for[ma] intelligens
[illegible] s[ub]i[ectu]m est [illegible] corporeum et est [illegible]
[illegible] et intelligens [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] forte [illegible]